

جلد ششم

مجموعه قوانین

بیست و سومین دوره قانونگذاری

مجلس شورای ملی

به ترتیب تاریخ تصویب

اداره کل قوانین

جلد ششم

مجموعه قوانین

بیست و سومین دوره قانونگذاری

مجلس شورای ملی

به ترتیب تاریخ تصویب

اداره کل قوانین

شماره ردیف	عنوان
۲۰۳	اصلاح جدول مناطق درجه يك پيوست ماده ۱ فصل ششم آئين نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی .
۲۰۴	قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم .
۲۰۵	قانون تقسیم عرصه و اعیان باغات مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بین مالکان و زارعان مربوط .
۲۰۶	قانون اجازه تحصیل مبلغ چهل میلیارد ریال و امیا اعتبار جهت تقویت نیروهای دفاعی کشور .
۲۰۷	اصلاح قسمتی از تعرفه حقوق و عوارض بندری منضم به قانون تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی .
۲۰۸	قانون اصلاح ماده ۱۱۳ قانون اصلاح قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی .
۲۰۹	قانون نحوه انتقال اراضی و واگذاری بزارعین مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی .
۲۱۰	قانون پروتکل درباره حفاظت و نگهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی درسرحدات ایران و ترکیه .
۲۱	تعیین ضابطه پرداخت مطالبات اشخاص بابت بهای اراضی فرودگاهها .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۲۵۷۷	-	-	-	-	۵۱/۹/۱۸
۲۵۷۸	۵۱/۱۰/۱۲	۸۱۴۱	۵۱/۹/۲۶	۵۱/۳/۸	۵۱/۹/۱۹
۲۵۸۲	۵۱/۱۰/۱۲	۸۱۴۱	۵۱/۹/۲۶	۵۱/۸/۱۵	۵۱/۹/۱۹
۲۵۸۴	۵۱/۱۰/۱۱	۸۱۴۰	۵۱/۹/۲۵	۵۱/۹/۲۰	۵۱/۸/۲۳
۲۵۸۵	۵۱/۱۰/۱۲	۸۱۴۱	۵۱/۹/۲۸	۵۱/۹/۲۰	۵۱/۸/۲۹
۲۵۸۷	۵۱/۱۰/۱۱	۸۱۴۰	۵۱/۹/۲۸	۵۱/۹/۶	۵۱/۹/۲۱
۲۵۹۱	۵۱/۱۰/۱۱	۸۱۴۰	۵۱/۹/۲۸	۵۱/۹/۲۰	۵۱/۹/۲۱
۲۵۹۳	۵۱/۱۰/۲۴	۸۱۵۱	۵۱/۱۰/۱۰	۵۱/۸/۲۹	۵۱/۹/۲۸
۲۶۰۱	-	-	-	-	۵۱/۱۰/۲

شماره ردیف	عنوان
۲۱۲	قانون تشکیل سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی .
۲۱۳	قانون مجازات اخلاص کنندگان در تأسیسات آب و برق و گاز و مخابرات کشور .
۲۱۴	اصلاح مواد ۳۲ ، ۳۳ ، ۳۶ ، ۳۷ آئین نامه فوق العاده و هزینه سفر و سایر مزایای افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی .
۲۱۵	قانون اجازه پرداخت مطالبات شرکت کوکس .
۲۱۶	قانون اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳ .
۲۱۷	قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور .
۲۱۸	قانون تأمین اعتبارات مسکن و تشویق خانه سازی .
۲۱۹	قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی .
۲۲۰	قانون موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کانادا .
۲۲۱	آئین نامه طرز اداره بانک و نحوه الغاء اجازه تأسیس بانک در موارد مذکور در ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۲۶۰۲	۵۱/۱۰/۲۴	۸۱۵۱	۵۱/۱۰/۱۰	۵۱/۱۰/۴	۵۱/۹/۱۹
۲۶۰۵	۵۱/۱۱/۱۰	۸۱۶۳	۵۱/۱۰/۲۳	۵۱/۹/۲۰	۵۱/۱۰/۱۲
۲۶۰۷	۵۱/۱۱/۱۰	۸۱۶۳	۵۱/۱۰/۲۸	۵۱/۱۰/۱۶	۵۱/۹/۲۱
۲۶۰۹	۵۱/۱۱/۲	۸۱۵۷	-	-	۵۱/۱۰/۱۶
۲۶۱۰	۵۱/۱۱/۱۶	۸۱۶۸	۵۱/۱۰/۲۷	۵۱/۱۰/۱۸	۵۱/۹/۱۴
۲۶۳۷	۵۱/۱۱/۱۱	۸۱۶۴	۵۱/۱۰/۲۰	۵۱/۱۰/۱۸	۵۱/۱۰/۱۹
۲۶۶۸	۵۱/۱۱/۱۱	۸۱۶۴	۵۱/۱۰/۲۷	۵۱/۹/۲۰	۵۱/۱۰/۱۹
۲۶۷۴	۵۱/۱۱/۱۱	۸۱۶۴	۵۱/۱۰/۲۷	-	۵۱/۱۰/۱۹
۲۶۷۶	۵۱/۲/۸	۸۱۸۶	۵۱/۱۱/۱۲	۵۱/۹/۱۳	۵۱/۱۰/۲۶
۲۶۸۷	۵۱/۱۱/۱۱	۸۱۶۴	-	۵۱/۱۱/۱	۵۱/۱۰/۲۷

شماره ردیف	عنوان
۲۲۲	قانون اصلاحات وارده بر ماده ۶۱ منشور ملل متحد دائر بازدياد عده اعضای شورای اقتصادی واجتماعی سازمان ملل متحد .
۲۲۳	قانون الحاق ماده ۱۰ مکرر و دو تبصره به قانون تملك آپارتمانها .
۲۲۴	قانون الحاق يك ماده و يك تبصره به قانون ایمنی راهها مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ .
۲۲۵	لایحه قانونی مجازات متخلفین از مقررات قانون نظام صنفی .
۲۲۶	قانون اصلاح ماده ۳ قانون اجرای برنامه نوسازی عباس آباد .
۲۲۷	قانون اصلاح قانون واگذاری اراضی و ابنیه دولتی به مؤسسات خیریه و درمانی مصوب اسفند ۱۳۴۳ .
۲۲۸	قانون اصلاح قانون افزایش مستمریهای بعضی از مشمولین قانون بیمه های اجتماعی .
۲۲۹	قانون منشور کنفرانس اسلامی .
۲۳۰	بودجه سال ۱۳۵۲ مجلس شورای ملی .
۲۳۱	متنfy بودن تصویبنامه های مربوط به تکمیل واصلاح قانون فروش خالصجات
۲۳۲	قانون قرارداد الحاقی بقرارداد بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن (شرکت نفت امو کو ایران) .
۲۳۳	قانون برنامه عمرانی پنج ساله پنجم .
	قانون اصلاح قانون امور استخدامی وزارت امور خارجه مصوب خرداد ۱۳۴۸ .

تاریخ تصویب مجلس شورای ملی	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ توشیح	شماره روزنامه رسمی	تاریخ انتشار	صفحه
۵۱/۸/۱۶	۵۱/۱۱/۲	۵۱/۱۱/۱۵	۸۱۸۱	۵۱/۱۲/۲	۲۶۹۰
۵۱/۸/۱۶	۵۱/۱۱/۲	۵۱/۱۱/۱۲	۸۱۸۱	۵۱/۱۲/۲	۲۶۹۴
۵۱/۹/۲۴	۵۱/۱۱/۳	۵۱/۱۱/۱۲	۸۱۸۱	۵۱/۱۲/۲	۲۶۹۶
۵۱/۱۱/۹	۵۱/۱۰/۲۸	۵۱/۱۱/۱۷	۸۱۸۱	۵۱/۱۲/۲	۲۶۹۷
۵۱/۱۱/۱۰	۵۱/۹/۱۳	۵۱/۱۱/۱۷	۸۱۸۵	۵۱/۱۲/۷	۲۷۰۳
۵۱/۱۰/۱۲	۵۱/۱۱/۱۶	۵۱/۱۱/۲۳	۸۱۹۰	۵۱/۱۲/۱۳	۲۷۰۵
۵۱/۱۱/۲۲	۵۱/۱۱/۲	۵۱/۱۲/۵	۸۲۰۱	۵۱/۱۲/۲۶	۲۷۰۷
۵۱/۱۰/۱۷	۵۱/۱۱/۲۳	۵۱/۱۲/۵	۸۲۰۴	۵۱/۱۲/۲۹	۲۷۰۹
۵۱/۱۱/۲۹	-	-	-	-	۲۷۲۱
۵۱/۱۱/۲۹	۵۱/۱۱/۹	-	-	-	۲۷۲۳
۵۱/۱۱/۸	۵۱/۱۱/۳۰	۵۱/۱۲/۵	۸۲۰۴	۵۱/۱۲/۲۹	۲۷۳۰
۵۱/۱۱/۲۲	۵۱/۱۲/۵	۵۱/۱۲/۸	۸۲۰۱	۵۱/۱۲/۲۶	۲۷۳۴
۵۱/۱۲/۶	۵۱/۱۱/۱۶	۵۱/۱۲/۱۴	۸۲۲۴	۵۲/۱/۳۰	۲۷۴۱

شماره ردیف	عنوان
۲۳۵	منتفی بودن تصویب نامه مربوط به اصلاح بند ۴ تبصره يك ماده ۴ قانون جنگلها و مراتع مصوب سال ۱۳۳۸ .
۲۳۶	قانون تشکیل شرکت ملی صنایع فولاد ایران .
۲۳۷	قانون برنامه و بودجه کشور .
۲۳۸	قانون گذرنامه .
۲۳۹	قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم .
۲۴۰	اساسنامه شرکت سهامی بنگاه شیمیائی .
۲۴۱	اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهروستا .
۲۴۲	قانون اصلاح ماده ۲ قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری .
۲۴۳	قانون الحاق يك تبصره به قانون تأسیس شرکت واحد اتوبوسرانی در شهرها مصوب بهمن ماه ۱۳۳۱ .
۲۴۴	قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران .
۲۴۵	لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری .
۲۴۶	اجازه پرداخت مطالبات شرکت کوتینو کارو .
۲۴۷	اصلاح ماده ۴ فصل پنجم و ماده ۱ فصل هفتم آئین نامه معاشهای نیرو های مسلح شاهنشاهی .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۲۷۴۲	-	-	-	۵۱/۱۱/۹	۵۱/۱۲/۶
۲۷۴۴	۵۲/۱/۳۰	۸۲۲۴	۵۱/۱۲/۱۵	۵۱/۱۲/۹	۵۱/۱۱/۲۹
۲۷۴۸	۵۲/۱/۱۲	۸۲۱۰	۵۱/۱۲/۱۵	۵۱/۱۲/۵	۵۱/۱۲/۱۰
۲۷۷۵	۵۲/۱/۳۰	۸۲۲۴	۵۱/۱۲/۱۵	۵۱/۳/۸	۵۱/۱۲/۱۰
۲۷۹۰	۵۲/۱/۲۵	۸۲۱۹	۵۱/۱۲/۲۸	۵۱/۱۲/۹	۵۱/۱۲/۱۷
۲۸۳۰	-	-	-	۵۱/۱۲/۲	۵۱/۱۲/۱۷
۲۸۳۸	۵۲/۲/۴	۸۲۲۷	۵۲/۱/۱۱	۵۱/۱۲/۶	۵۱/۱۲/۱۹
۲۸۵۳	۵۲/۱/۳۰	۸۲۲۴	۵۱/۱۲/۲۷	۵۱/۱۲/۳۱	۵۱/۱۰/۵
۲۸۵۴	۵۲/۱/۳۰	۸۲۲۴	۵۱/۱۲/۲۷	۵۱/۱۲/۳۱	۵۱/۹/۱۴
۲۸۵۵	۵۲/۱/۳۰	۸۲۲۴	۵۱/۱۲/۲۹	۵۱/۱۲/۱۲	۵۱/۱۲/۲۲
۲۸۶۰	۵۲/۱/۲۷	۸۲۲۱	۵۱/۱۲/۲۹	۵۱/۱۲/۲۰	۵۱/۱۲/۲۴
۲۸۸۰	-	-	-	-	۵۱/۱۲/۲۷
۲۸۸۱	-	-	-	-	۵۱/۱۲/۲۷

شماره ردیف	عنوان
۲۴۸	آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور مربوط بوظایف و تشکیلات .
۲۴۹	قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت .
۲۵۰	قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور .
	لایحه قانونی استخدام کشوری با کلیه اصلاحات .
	قانون مالیاتهای مستقیم با کلیه اصلاحات .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۲۸۸۲	۵۲/۲/۴	۸۲۲۷	۵۲/۱/۱۷	۵۱/۱۲/۲۷	۵۱/۱۲/۱۹
۲۸۸۸	۵۲/۱/۳۰	۸۲۲۴	۵۲/۱/۱۱	۵۱/۱۲/۲۱	۵۱/۱۲/۲۷
۲۸۹۶	۵۲/۲/۵	۸۲۲۸	۵۲/۱/۱۱	۵۱/۱۲/۲۱	۵۱/۱۲/۲۷
۲۹۰۱	—	—	—	—	—
۲۹۷۷	—	—	—	—	—

اصلاح جدول مناطق درجه ۱ پیوست ماده ۱ فصل ششم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۹/۱۸ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

ماده ۱ واحده - به آخر جدول مناطق درجه ۱ پیوست ماده ۱ فصل ششم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی بعد از دهستان هنگام نقاط سوپاشی مارشینان - ده بید و خرمن کوه اضافه میگردد .

اصلاحی فوق مشتمل بر یک ماده باستناد قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی در تاریخ روز شنبه هیجدهم آذرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اصلاح جدول مناطق درجه ۱ پیوست ماده ۱ فصل ششم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۹/۱۸ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

ماده ۱۹ احده - به آخر جدول مناطق درجه ۱ پیوست ماده ۱ فصل ششم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی بعد از دهستان هنگام نقاط سوپاشی مارشینان - ده بید و خرمن کوه اضافه میگردد .

اصلاحی فوق مشتمل بر يك ماده باستناد قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی در تاریخ روز شنبه هیجدهم آذرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم

مصوب ۱۳۵۱/۹/۱۹

ماده ۱ - علائم و نشانه‌های زمینی از نظر این قانون به دو دسته تقسیم می‌شوند :

الف - علائم و نشانه‌های مربوط به نقشه برداری که موقعیت يك نقطه را از لحاظ مختصات یا طول و عرض جغرافیائی و ارتفاع نسبت بیک مبدا معین و مشخص میکند .

ب - علائم و نشانه‌های مربوط به تحدید حدود املاک و حریم (کداستر) .

ماده ۲ - علائم مذکور در ماده ۱ از نظر مشخصات بر چهار نوع می‌باشد:

الف - علائمی که بر روی سنگهای طبیعی حک می‌شود .

ب - علائمی که در روی زمین مستقلاً احداث میشود .

ج - علائم و نشانه‌هایی که در بدنه ساختمانها نصب میگردد .

د - نقاطیکه بعنوان علامت نقشه برداری تعیین و اعلام میشود .

تبصره ۱ - مشخصات ساختمانی علائم و نشانه‌های مذکور از حیث شکل و ابعاد و طرز نصب و انتخاب محل و تعداد برابر آئین نامه‌ای خواهد

قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم

بود که توسط شورای عالی جغرافیائی کشور تهیه و بتصویب هیأت وزیران
میرسد .

تبصره ۲۵ - اقدام به نصب هر گونه نشانه و علائم در مناطق ممنوعه و
حفاظت شده نیروهای مسلح شاهنشاهی و سازمانهای ارتشی کشور مستلزم
کسب موافقت قبلی از مقامات مربوط خواهد بود .

ماده ۳۵ - کلیه مؤسسات مذکور در ماده ۵ قانون سازمان جغرافیائی
کشور و همچنین شهرداریها که بمنظور عملیات نقشه برداری یا تحدید حدود
و یا تعیین حریم احتیاج به نصب علائم و نشانه‌هایی دارند باید با اطلاع قبلی
بمالک یا نماینده او و مستأجر علائم مذکور را در هر نوع زمین و ساختمان
اعم از خصوصی یا دولتی یا ملی یا موقوفه نصب نمایند در صورت ممانعت با
اجازه دادستان شهرستان نسبت به نصب علائم اقدام خواهد شد .

ماده ۴۵ - هر گونه ضرر و زیانی که در نتیجه نصب نشانه‌ها و علائم در
اراضی و ساختمانها وارد شود در صورتی که با توافق طرفین جبران نشود از
طریق رجوع بکارشناس رسمی که بوسیله دادستان شهرستان معرفی میشود
تعیین خواهد شد . نظر کارشناس در این مورد قطعی است .

تبصره - در مورد علائم و نشانه‌های موقت سازمان نصب کننده موظف
است پس از اتمام کار نقشه برداری علائم و نشانه‌های مزبور را بهزینه خود
از محل خارج نماید در این مورد هرگاه ضرر و زیانی وارد شود خسارت
وارده بنحو فوق جبران خواهد شد .

ماده ۵۵ - مؤسسات دولتی و یا وابسته بدولت و شهرداریها میتوانند برج
یا گنبد یا نقاطی از یک ساختمان را بعنوان علامت نقشه برداری در نظر بگیرند

قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم

و در این صورت باید مراتب را بمالك و در مورد املاك و ابنیه موقوفه بمتولی و اداره اوقاف محل و در صورت داشتن متصدی یا مستأجر علاوه بر مالك یا متولی بآنان نیز کتباً اطلاع دهند .

مالك یا اداره اوقاف یا متولی یا متصدی یا مستأجر ساختمان حق ندارند بدون اطلاع اداره و مؤسسه مربوط نقاطی را که بعنوان علامت نقشه برداری تعیین شده تغییر داده و یا خراب نمایند .

ماده ۶- در صورتی که مالك ملك و یا متولی و یا متصدی موقوفه بخواهند هرگونه تغییری در ساختمان و زمین بدهند که موجب تغییر محل علامت نصب شده یا نقطه اعلام شده بشود و یا شهرداریها و یا مؤسسات دولتی برای انجام امور عمرانی مجبور بتخریب یکی از علائم و نشانه‌ها بشوند باید مراتب را یکماه قبل با اطلاع سازمان نصب کننده برسانند و سازمان مزبور مکلف است حداکثر ظرف یکماه از تاریخ اطلاع متقاضی رأساً اقدامات ضروری مربوط بتغییر محل علامت را انجام دهد و پس از انقضای مدت مذکور در صورتی که سازمان اقدام نمود مالك ملك یا متولی و یا متصدی موقوفه یا شهرداریها و یا مؤسسات دولتی مجازند نسبت بتجدید بنا و برداشت علامت اقدام نمایند در این صورت مشمول پرداخت هزینه مندرج در ماده ۷ نخواهند بود . در ابنیه تاریخی نصب و برداشتن علائم و نشانه‌ها باموافقت وزارت فرهنگ و هنر انجام خواهد گرفت .

ماده ۷- هر کس علائم و نشانه‌های دائمی یا موقت را برداشته و یا خراب نماید ملزم بپرداخت هزینه برقراری نصب مجدد و هزینه‌های مربوط بتعیین موقعیت مجدد آن نقطه میباشد .

قانون تعیین و حفاظت علائم و نشانه‌های زمینی مربوط به نقشه برداری و تحدید حدود و حریم

اجرای این ماده مانع از تعقیب کیفری مرتکبین طبق مقررات مربوط نخواهد بود .

ماده ۸- مؤسساتی که اقدام به نصب علائم و نشانه‌های مذکور در این قانون مینمایند باید صورت کامل آنها را با تعیین مشخصات و موقعیت آنها با ذکر نام مالکین یا مستأجرین یا متولیان حسب مورد به کدخدا - بخشدار - ژاندارمری و شهربانی و فرمانداری مربوط اطلاع دهند . مأمورین مذکور موظفند که در حوزه مأموریت خود در حفظ و نگهداری علائم نظارت و مراقبت کامل بنمایند همچنین اداره نصب کننده علامت يك نسخه از صورت مذکور را بسازمان جغرافیائی کشور ارسال خواهد داشت .

قانون فوق مشتمل بر هشت ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۸ در جلسه روز یکشنبه نوزدهم آذرماه يك هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تقسیم عرصه و اعیان باغات مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بین مالکان و زارعان مربوط

مصوب ۱۳۵۱/۹/۱۹

ماده ۱۹ احده - بمالکان و زارعان باغات و بیشه‌های مشمول مواد ۲۷ و ۲۸ آئیننامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترك مجلسین که زارع با مالک در اعیان باغ شرکت داشته و یا اعیان کلا متعلق بزارعان است و تاکنون مقررات اصلاحات ارضی در آن باغات اجرا نشده اجازه داده میشود تا پایان شهریور ۱۳۵۲ جهت تقسیم و افراز عرصه و اعیان باغات بنسبت حقوق مربوط و یا خرید و فروش حقوق یکدیگر بنحوی که مورد توافق و تراضی طرفین قرار گیرد رأساً با تنظیم سند رسمی اقدام نموده و مراتب را با ارسال رونوشت سند تنظیمی باداره تعاون و امور روستاهای شهرستان مربوط در قبال اخذ رسید کتبی اعلام نمایند. چنانچه ظرف مدت مقرر فوق مالک یا مالکان با زارع و یا زارعان ذربط در زمینه تقسیم باغ یا خرید و فروش حقوق یکدیگر توافق نمایند وزارت تعاون و امور روستاها در هر یک از مناطق کشور بتبعیت از ضوابط مذکور در آئین‌نامه‌ایکه بتصویب کمیسیونهای تعاون و امور روستاهای

قانون تقسیم عرصه و اعیان باغات مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بین مالکان و زارعان مربوط

مجلسین خواهد رسید حقوق قانونی مالك يا مالكان را تعیین و بزارع بازارعان ذيربط منتقل می نماید .

زارع يا زارعان مکلفند که نسبت به پرداخت ارزش حقوق قانونی مالك يا مالكان اقدام نمایند . در صورتیکه زارع يا زارعان ظرف سه ماه از تاریخ سر رسید اقساط از پرداخت وجوه اقساطی مربوط بههای ملك خودداری نمایند مالك يا مالكان میتوانند مبلغ اسمی قبوض اقساطی خود از بابت بهای ملك را با پرداخت کارمزد وصول (طبق تعرفه عمومی معاملات بانک تعاون کشاورزی ایران) و ظهرنویسی قبوض و تسلیم آن بیانك مذکور نقداً از بانک تعاون کشاورزی ایران دریافت دارند .

تبصره ۱۵ - بانک تعاون کشاورزی ایران بقاء مقامی مالك يا مالكان نسبت به وصول وجوه قبوض مذکور از زارع يا زارعان بدهکار با احتساب حداکثر ۱۲٪ بعنوان خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ سر رسید قبض تا تاریخ وصول طبق مقررات اقدام خواهد کرد .

سبالغ اسمی قبوض به حساب سرمایه و خسارت تأخیر تأدیه به حساب درآمد بانک مزبور منظور خواهد شد .

تبصره ۲۵ - دولت مکلف است هر سال اعتبار لازم برای اجرای ماده فوق را تأمین و در اختیار وزارت تعاون و امور روستاها بگذارد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۸/۱۵ در جلسه روز یکشنبه نوزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورایمی رسید .

رئیس مجلس شورایمی - عبدالله ریاضی

قانون اجازه تحصیل مبلغ چهل میلیارد ریال وام یا اعتبار جهت تقویت نیروهای دفاعی کشور

مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۰

ماده ۱۹ احده- بمنظور تقویت نیروهای دفاعی کشور و تأمین قسمتی از نیازمندیهای ارتش شاهنشاهی بدولت اجازه داده میشود تا هم ارز مبلغ چهل میلیارد ریال یکجا یا به دفعات از هر منبع (اعم از خارجی یا داخلی) که به مصلحت تشخیص دهد در هر مورد بآبهره و شرایطی که از بهره و شرایط متداول تجاوز نکنند وام یا اعتبار تحصیل نماید .

مدت و سایر شرایط وام یا اعتبار پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود. مصرف وام یا اعتبار مزبور مشمول قانون محاسبات عمومی و آئین نامه معاملات دولتی نخواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۸/۲۳ در جلسه روز دوشنبه بیستم آذر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

اصلاح قسمتی از تعرفه حقوق و عوارض بندری منضم بقانون تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی

مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۰ کمیسیون دارائی مجلسین

ماده ۱۹۱ احده - براساس قانون اصلاح قانون تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی و تعرفه حقوق و عوارض بندری مصوب بهمن ماه ۱۳۴۷ اصلاح زیر نسبت به تعرفه حقوق و عوارض بندری منضم بقانون تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب ۱۳۳۹ صورت میگیرد و از تاریخ اول مردادماه ۱۳۵۱ قابل اجرا است :

- ۱- هر کشتی تحت پرچم ایران که ظرفیت غیرخالص ثبت شده آن از ۱۵۰۰ تن تجاوز نکند در صورت داشتن یکی از شرایط زیر:
  - الف -** بیش از نصف سهام آن متعلق با افراد ایرانی باشد .
  - ب -** تمام یا قسمتی از سهام آن متعلق بشرکت ایرانی باشد مشروط بر اینکه مالکیت نسبت بکشتی بنحوی باشد که حداقل ۵۱ درصد آن با افراد ایرانی تعلق گیرد و در صورت سهامی بودن شرکت سهام آن بانام باشد .
- از پرداخت حق ورود کشتی بدخانه بندر (ردیف ۱ تعرفه) و حق ورود به بندر (ردیف ۲ تعرفه) و عوارض فانوسهای دریائی (ردیف ۹ تعرفه) معاف خواهد بود .

۲- در صورتیکه برای رفت و آمد هر کشتی مشمول بند ۱ در آبهای بندر و همچنین بستن باسکله و باز کردن از اسکله و لنگر گذاری و لنگر برداری از مباشرت افراد بندر استفاده نشود کشتی مذکور از پرداخت حق بستن باسکله و یا باز کردن از آن (ردیف ۶ تعرفه) و حق لنگر گذاری و یا لنگر برداری (ردیف ۷ تعرفه) نیز معاف خواهد بود.

۳- هر کشتی مشمول بند ۱ که فرمانده آن گواهینامه راهنمایی بترتیبی که از طرف سازمان بنادر و کشتیرانی تعیین خواهد شد تحصیل کند و مالک کشتی یا نماینده او کتباً تعهد پرداخت هرگونه خسارتی را که در نتیجه عمل فرمانده کشتی باسکله و یا سایر تأسیسات و تجهیزات بندری یا اشخاص ثالث وارد آید بنماید در صورتیکه از مباشرت راهنمای بندر استفاده بعمل نیآورد از پرداخت حق راهنمایی (ردیف ۳ تعرفه) معاف خواهد بود.

۴- کلیه کشتی‌ها و وسائط نقلیه آبی متعلق بجمعیت شیروخورشید سرخ اعم از کشتی‌هاییکه بمنظور بیمارستان دریائی تعبیه شده یا برای مقاصد خیریه دیگر مورد استفاده قرار میگیرند از پرداخت کلیه حقوق و عوارض بندری معاف میباشند.

اصلاحی فوق مشتمل بر یک ماده با استناد ماده واحد قانون اصلاح قانون تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی و تعرفه حقوق و عوارض بندری پس از تصویب کمیسیون داری مجلس شورای ملی در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۸/۲۹ در جلسه روز دوشنبه بیستم آذرماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیون داری مجلس سنا رسیده است.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اصلاح ماده ۱۱۳ قانون اصلاح قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۱

ماده ۱۹ احده - ماده ۱۱۳ قانون اصلاح قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بشرح زیر اصلاح و ماده ۱۱۴ آن حذف میگردد :

ماده ۱۱۳ - رسیدگی بشکایات افسران و همردیفان آنان درباره امور خدمتی و همچنین رسیدگی بتخلفات آنان که مستوجب اخراج (موضوع ماده ۱۵) یا تنزیل یا توقیف درجه (موضوع ماده واحده الحاقی بقانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مصوب ۱۳۴۳/۱۲/۳) میباشد بترتیب زیر بعمل میآید :

۱ - رسیدگی بشکایات .

الف - بشکایات افسران و همردیفان آنان که با رعایت سلسله مراتب و اصل میگردد بر حسب مورد در وزارت جنگ - ستاد بزرگ ارتش تاران - نیروهای (زمینی - هوایی - دریائی) سرای نظامی شاهنشاهی - گارد شاهنشاهی - ژاندارمری کل کشور و شهر بانی کل کشور تا دو مرحله و در دوره بالاتر رسیدگی میشود و تصمیمات متخذه در این مورد پس از تأیید فرماندهان یا رؤسای سازمانهای مزبور قطعی خواهد بود .

ب- در صورتیکه شاکی یا طرف او امیر بوده و با اینکه موضوع شکایت مربوط به نتیجه تصمیمات متخذه کمیسیون باشد که اعضای آن امیر بوده اند بدو آشکایت در درجه نیرو یا سازمان مربوط مورد رسیدگی قرار گرفته و هرگاه ب نتیجه قطعی نرسد مراتب با خلاصه نتیجه رسیدگی بستاد بزرگ ارتشتاران گزارش میشود تا در شورای که اعضای آن بنا به استدعای ستاد بزرگ ارتشتاران و تصویب ذات مبارک شاهانه تعیین میگردد رسیدگی شود و نظر شورای مزبور پس از تصویب اعلیحضرت همایون شاهنشاه قطعی خواهد بود .

۲- رسیدگی به تخلفات در هیأتی مرکب از اعضای مشروح زیر بعمل میآید :

الف - در مورد امراء و سرهنگها و همردیفان آنان در صورتیکه جمعی ارتش شاهنشاهی باشند :

- ۱- وزیر جنگ .
  - ۲- رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران .
  - ۳- فرمانده نیروی مربوط (زمینی - هوایی - دریائی) .
  - ۴- یکی از فرماندهان دو نیروی دیگر بنوبت .
  - ۵- فرمانده ژاندارمری کل کشور و یار رئیس شهربانی کل کشور بنوبت .
- ب- در مورد امراء و سرهنگها و همردیفان آنان در صورتیکه جمعی ژاندارمری کل کشور و یارشهربانی کل کشور باشند :

- ۱- وزیر جنگ .
- ۲- رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران .

۳- فرمانده ژاندارمری کل کشور .

۴- رئیس شهربانی کل کشور .

۵- یکی از فرماندهان نیروهای سه گانه (زمینی - هوایی - دریائی)

بنوبت .

پ- در مورد سایر افسران از (سرهنگ دوم بهائین) وهمردیفان آنان :

هیأت رسیدگی از معاونان مقامات مذکور در قسمت های الف و ب بند

۲ این ماده یا رئیس ستاد مربوط (باتشخیص فرمانده) تشکیل خواهد شد .

تبصره ۱ - وقتی یکی از مقامات بالا باشاکی قرابت نسبی یا سببی داشته

باشد حق شرکت در کمیسیون رانداشته و باکسب اجازه از اعلیحضرت همایون

شاهنشاه مقام همطر از دیگری در کمیسیون شرکت خواهد نمود .

تبصره ۲ - در صورتیکه یکی از اعضای شورای رسیدگی بشکایات و یا

هیأتهای رسیدگی به تخلفات بعلمی از قبیل مأموریت - بیماری یا مرخصی نتواند

شخصاً در يك یا چند جلسه حضور بهم رساند افسری که عملاً وظایف محول

بوی را عهده دار میباشد در جلسات شرکت خواهد نمود مشروط بر اینکه اکثریت

هیأت از اعضای اصلی مندرج در این ماده باشند .

تبصره ۳ - ارجاع پرونده افسران و همردیفان آنها به هیأت رسیدگی با

کسب اجازه از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه خواهد بود .

تبصره ۴ - هیأت رسیدگی می تواند از هر مقام تابع نیروهای

مسلح شاهنشاهی که ضروری تشخیص دهد بمنظور اظهار نظر

دعوت نماید ولی هیچیک از این مقامات حق رأی نخواهند داشت .

قانون اصلاح ماده ۱۱۳ قانون اصلاح استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

تبصوه ۵۵ - حداقل يك هفته قبل از تشكيل جلسه رسيدگي بتخلفات افسران و همردیفان آنها موضوع تخلف و دلائل مربوط کتباً بآنان ابلاغ میگردد ، تا خودرا برای پاسخگوئی آماده نمایند .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۹/۶ ، در جلسه روز سه شنبه بیست و یکم آذرماه یکهزار و میصلو پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون نحوه انتقال اراضی و اگذاری بزراعین مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی

مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۱

ماده ۱۹ واحده - زارعینی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی اراضی و حقا به هائی بآنان منتقل شده یا بشود میتوانند با اجازه وزارت تعاون و امور روستاها حقوق خود را در آن اراضی منحصرأ بزراع صاحب نسق ساکن محل وقوع اراضی مورد انتقال یا بشرکتهای تعاون روستائی و شرکتهای سهامی زراعی مربوط منتقل کنند .

تبصره ۱۵ - نقل و انتقالات مربوط با اراضی مشمول تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۴۰/۱۰/۱۹) و دهات و مزارع و اراضی مندرج در تبصره ذیل ماده ۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزراعین مستأجر و ماده واحده مربوط بواگذاری اراضی مزروعی به ایل منگور مصوب ۱۳۵۰/۹/۳۰ و قانون خرید اراضی کشاورزی برای تأمین نیازمندیهای صنعتی و معدنی و قانون آب و نحوه ملی شدن آن کماکان با اجازه وزارت تعاون و امور روستاها مجاز است .

ب- در صورتیکه شاکی یا طرف او امیر بوده و یا اینکه موضوع شکایت مربوط به نتیجه تصمیمات متخذه کمیسیون باشد که اعضای آن امیر بوده‌اند بدو آشکایت در رده نیرو یا سازمان مربوط مورد رسیدگی قرار گرفته و هر گاه به نتیجه قطعی نرسد مراتب با خلاصه نتیجه رسیدگی بستاد بزرگ ارتشتاران گزارش میشود تا در شورائی که اعضای آن بنا به استدعای ستاد بزرگ ارتشتاران و تصویب ذات مبارک شاهانه تعیین میگردد رسیدگی شود و نظر شورای مزبور پس از تصویب اعلیحضرت همایون شاهنشاه قطعی خواهد بود.

۲- رسیدگی به تخلفات در هیأت‌نهایی مرکب از اعضای مشروح زیر بعمل می‌آید :

الف - در مورد امراء و سرهنگها و هم‌ردیفان آنان در صورتیکه جمعی ارتش شاهنشاهی باشند :

۱- وزیر جنگ .

۲- رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران .

۳- فرمانده نیروی مربوط (زمینی - هوایی - دریائی) .

۴- یکی از فرماندهان دو نیروی دیگر بنوبت .

۵- فرمانده ژاندارمری کل کشور و یار رئیس شهربانی کل کشور بنوبت .

ب- در مورد امراء و سرهنگها و هم‌ردیفان آنان در صورتیکه جمعی ژاندارمری کل کشور و یا شهربانی کل کشور باشند :

۱- وزیر جنگ .

۲- رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران .

۳- فرمانده ژاندارمری کل کشور .

۴- رئیس شهربانی کل کشور .

۵- یکی از فرماندهان نیروهای سه گانه (زمینی - هوایی - دریائی)

بنوبت .

پ- در مورد سایر افسران از (سرهنگ دوم بهائین) و همردیفان آنان :

هیأت رسیدگی از معاونان مقامات مذکور در قسمت های الف و ب بند

۲ این ماده یا رئیس ستاد مربوط (باتشخیص فرمانده) تشکیل خواهد شد .

تبصره ۱ - وقتی یکی از مقامات بالا باشاکی قرابت نسبی یا سببی داشته

باشد حق شرکت در کمیسیون رانداشته و باکسب اجازه از اعلیحضرت همایون

شاهنشاه مقام همطر از دیگری در کمیسیون شرکت خواهد نمود .

تبصره ۲ - در صورتیکه یکی از اعضای شورای رسیدگی بشکایات و یا

هیأتهای رسیدگی به تخلفات بعللی از قبیل مأموریت - بیماری یا مرخصی نتواند

شخصاً در يك یا چند جلسه حضور بهم رساند افسری که عملاً وظایف محول

بوی را عهده دار میباشد در جلسات شرکت خواهد نمود مشروط بر اینکه اکثریت

هیأت از اعضای اصلی مندرج در این ماده باشند .

تبصره ۳ - ارجاع پرونده افسران و همردیفان آنها به هیأت رسیدگی با

کسب اجازه از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه خواهد بود .

تبصره ۴ - هیأت رسیدگی می تواند از هر مقام تابع نیروهای

مسلح شاهنشاهی که ضروری تشخیص دهد بمنظور اظهار نظر

دعوت نماید ولی هیچیک از این مقامات حق رأی نخواهند داشت .

قانون اصلاح ماده ۱۱۳ قانون اصلاح قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

تبصره ۵۵ - حداقل يك هفته قبل از تشكيل جلسه رسيدگي بتخلفات افسران وهمرديفان آنها موضوع تخلف ودلائل مربوط كتباً بآنان ابلاغ ميگردد ، تا خودرا براي پاسخگوئي آماده نمايند .

قانون فوق مشتمل بريك ماده پس از تصويب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۹/۶ ، در جلسه روز سه شنبه بيست ويكم آذرماه يک هزار و سيصد و پنجاه ويك شمسي بتصويب مجلس شورای ملی رسيد .

رئيس مجلس شورای ملی - عبدالله رياضي

قانون نحوه انتقال اراضی و واگذاری بزارعین مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی

مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۱

ماده ۱۹ - زارعینی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی اراضی و حقا بهائی بآنان منتقل شده یا بشود میتوانند با اجازه وزارت تعاون و امور روستاها حقوق خود را در آن اراضی منحصرأ بزراع صاحب نسق ساکن محل وقوع اراضی مورد انتقال یا بشرکت های تعاون روستائی و شرکت های سهامی زراعی مربوط منتقل کنند .

تبصره ۱۵ - نقل و انتقالات مربوط با اراضی مشمول تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی (مصوب ۴۰/۱۰/۱۹) و دهات و مزارع و اراضی مندرج در تبصره ذیل ماده ۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزارعین مستأجر و ماده واحده مربوط بواگذاری اراضی مزروعی به ایل منگور مصوب ۱۳۵۰/۹/۳۰ و قانون خرید اراضی کشاورزی برای تأمین نیازمندی های صنعتی و معدنی و قانون آب و نحوه ملی شدن آن کماکان با اجازه وزارت تعاون و امور روستاها مجاز است .

تبصره ۲۵ - هرگونه سندی که مغایر با این قانون تنظیم بشود و یادر گذشته مغایر با مقررات مربوط تنظیم شده باشد ازدرجه اعتبار ساقط است .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۹/۲۰ ، در جلسه روز سه شنبه بیست و یکم آذرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون پروتکل در باره حفاظت و نگهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی در سرحدات ایران و ترکیه

مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۸

ماده ۱۹ احده - پروتکل درباره حفاظت و نگهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی در سرحدات ایران و ترکیه که در تاریخ ۲۰ دیماه ۱۳۵۰ برابر ۱۰ ژانویه ۱۹۷۲ بین نمایندگان مختار دو دولت در تهران بامضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و متن پروتکل ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۸/۲۹ ، در جلسه روز سهشنبه بیست و هشتم آذر ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

پروتکل درباره حفاظت و نگاهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی در سرحدات ایران و ترکیه

دولت شاهنشاهی ایران

و

دولت جمهوری ترکیه

نظر بمناسبات مودت و همبستگی و حسن همجواری موجود بین دو کشور
تصمیم گرفتند در خصوص حفاظت و نگاهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید
و نصب مجدد علائم مرزی که نوار سرحدی مشترك آنان را مشخص مینماید
طبق موافقتنامه ها و پروتکل‌های معتبر بین طرفین و ملحقات آنها پروتکل حاضر
را منعقد کنند - و

لذا نسبت بمراتب ذیل موافقت حاصل نمودند :

ماده ۱- از لحاظ این پروتکل - منظور از علائم مرزی نقاط مثلثاتی
و نشانه ها و تیر ها و یا اعلاماتی است که در موافقتنامه مربوط بتعیین خط مرزی
بین ایران و ترکیه مورخ ۲۳ ژانویه ۱۹۳۲ تصریح شده و یا علائم سرحدی دیگری
است که توسط کمیسیون عالی مرزی ایران و ترکیه مقرر گردیده است .

ماده ۲- مقامات مرزی طرفین طبق موافقتنامه ها و پروتکل‌های معتبر بین
طرفین و ملحقات آنها مأمور و مسئول حفاظت علائم مرزی به بهترین وجه میباشند .

قانون پروتکل درباره حفاظت و نگهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی این مقامات تدابیر لازم را جهت جلوگیری از جابجاشدن و از بین رفتن علامات مرزی اتخاذ خواهند نمود .

ماده ۳۵۵ - بمنظور حفاظت علائم مرزی - مقامات صلاحیتدار طرفین تذکرات لازم باهالی مرز نشین خود خواهند داد در صورتیکه علائم مرزی توسط اتباع یکی از طرفین جابجا شده یا از بین رفته و یا آسیب دیده باشد - موضوع با حضور مقامات مرزی طرف دیگر مورد بررسی قرار گرفته و صورت مجلس مشترکی در این مورد تنظیم خواهد گردید . مرتکبین این اعمال طبق قوانین داخلی طرفی که اعمال فوق در سرزمین او ارتکاب یافته است مورد تعقیب واقع خواهند شد . هزینه تجدید یا مرمت میله‌های مرزی که بدین ترتیب از بین رفته یا آسیب دیده است بعهده طرفی است که مرتکبین اعمال مورد بحث از اتباع او باشند .

ماده ۳۵۶ - نگاهداری و تعمیر میله‌های مرزی شماره فرد و نصب مجدد آنها در صورت از بین رفتن - توسط مقامات مرزی ترکیه و عملیات مشابه نسبت ب میله‌های مرزی شماره زوج بتوسط مقامات مرزی ایران معمول خواهد گردید . هزینه‌های ناشی از این عملیات نسبت ب میله‌های شماره فرد بعهده ترکیه و هزینه‌های مربوط ب میله‌های شماره زوج بعهده ایران خواهد بود .

ضمناً عملیات مربوط ب نگاهداری و مرمت و بازرسی و نصب مجدد میله‌های مرزی واقع در نقاط صعب الوصول توسط مأمورین مرزی طرفی انجام خواهد یافت که از سرزمین وی دسترسی ب میله‌های مذکور سهولتر باشد مشروط بر اینکه طرفین کتباً در این مورد توافق نمایند .

هزینه‌های مربوط ب میله‌های مرزی شماره فرد بعهده ترکیه و هزینه‌های مربوط ب میله‌های شماره زوج بعهده ایران خواهد بود .

ماده ۵۵- علائم مرزی مستمراً از جانب مقامات صلاحیتدار طرفین تحت

مراقبت قرار خواهد گرفت :

الف- در صورتیکه یکی از طرفین ضمن بازرسی های عادی معموله مشاهده

نماید که يك يا چند ميله تغيير مكان يافته و يا از بين رفته و يا مفقود الاثر شده و يا كاملاً آسیب دیده است مراتب را فوراً با اطلاع مقامات سرحدی طرف دیگر میرساند و تقاضای تجدید علامت یا علائم فوق الذکر را مینماید . پس از اعلام وصول این اطلاعیه عملیات نصب مجدد میلله های مرزی مشترکاً با حضور مقامات و کارشناسان فنی طرفین - طبق موافقتنامه ها و پروتکل ها و نقشه های معتبر انجام خواهد شد . هیچ عمل یا اقدام يك جانبه جهت تجدید یا نصب مجدد میلله های مزبور معمول نخواهد گردید . در مورد نصب مجدد این میلله ها صورت مجلسی (طبق نمونه ضمیمه) تنظیم و با امضای کارشناسان فنی و مقامات مرزی و مترجمین خواهد رسید . در صورت عدم توافق طرفین در مورد محلی که میلله یا میلله های مرزی میبایستی مجدداً نصب گردد صورت مجلسی شامل نظریات طرفین در این مورد تنظیم و هر يك از طرفین بمنظور جستجوی راه حلی منطبق با موافقتنامه های معتبر مسأله را بمقامات ذیصلاحیت دولت متبوعه خود ارجاع خواهد نمود .

ب- چنانچه هر يك از طرفین ضمن بازرسی های عادی معموله تشخیص دهد که يك يا چند ميله مرزی مستلزم مرمت می باشد - قبل از مبادرت بهر نوع عمل ترمیمی مراتب را کتباً با اطلاع مقامات مرزی طرف دیگر خواهد رسانید . تعمیر میلله یا میلله های مورد بحث را نمیتوان قبل از انقضای مدت ده روز از تاریخ ابلاغ اطلاعیه شروع نمود . طرفین حق دارند حضور نمایندگان خود را طی

قانون پروتکل درباره حفاظت و نگهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی

عملیات تعمیر خواستار گردند . پس از پایان عملیات مزبور صورت مجلسی در این خصوص تنظیم خواهد شد .

ماده ۶۶- بازرسی مشترك کلیه علائم مرزی هر سه سال یکبار طی ماههای ژوئن و ژوئیه و اوت توسط يك گروه فنی مختلط انجام خواهد شد . مع الوصف در موارد استثنائی هر يك از طرفین میتواند با قید فوریت بازرسی مشترك را خواستار گردد .

این بازرسی ها طی سی روز پس از ارائه کتبی درخواست - در تاریخی که مورد توافق طرفین واقع شده است معمول میگردد .

ماده ۷۵- نسبت بتغییر ضوابط موجود یا وضع موازین جدید درباره شکل و ابعاد و تعیین مشخصات علائم مرزی و همچنین خصوصیات مصالحی که جهت نصب مجدد و تعمیر آنها بکار برده میشود - کمیسیون عالی مرزی ایران و ترکیه رأساً یا بموجب پیشنهاد گروه فنی مختلط مذکور در ماده ۶ پروتکل حاضر تصمیمات مقتضی اتخاذ خواهد نمود .

ماده ۸۵- در مورد نصب علائم فرعی بین میله های مرزی موجود - در مکانهایی که جهت تشخیص دقیقتر نوار مرزی لازم شمرده شود - کمیسیون عالی مرزی ایران و ترکیه رأساً یا بموجب پیشنهاد گروه فنی مختلط مذکور در ماده ۶ طبق موافقتنامه ها - پروتکل ها و نقشه های معتبر تصمیمات مقتضی اتخاذ خواهد نمود . نصب میله های فرعی مشترکاً توسط کارشناسان فنی طرفین انجام میشود . برای هر يك از میله های فرعی مذکور مدارکی مطابق با آنچه که در پروتکل مربوط بنصب میله های مرزی پیش بینی شده است تنظیم خواهد گردید .

قانون پروتکل درباره حفاظت و نگهداری و تعمیر و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی

مسئولیت حفاظت و نگاهداری و مرمت میله‌های فرعی و همچنین نحوه پرداخت هزینه‌های ناشی از عملیات فوق توسط کمیسیون عالی مرزی ایران و ترکیه تعیین خواهد شد .

ماده ۹۵ - نگاهداری و مرمت و نصب مجدد علائم مرزی مشترک از بین رفته در ملتقای سرحدات ایران و ترکیه و اتحاد جماهیر شوروی و همچنین در ملتقای سرحدات ایران و ترکیه و عراق با حضور مقامات مرزی سه کشور ذینفع و طبق پروتکل‌هایی که بدین منظور تنظیم خواهد شد - معمول می‌گردد .
در موارد فوق‌الاشعار دولت متقاضی از نمایندگان اتحاد جماهیر شوروی و عراق دعوت بعمل خواهد آورد .

پروتکل حاضر از تاریخ مبادله اسناد تصویب بموقع اجرا گذارده میشود .

پروتکل حاضر در دو نسخه بزبانهای فارسی و ترکی و فرانسه تنظیم شده و در صورت بروز اختلاف متن فرانسه منوط اعتبار خواهد بود .

تهران بتاريخ ۲۰ دیماه ۱۳۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران   از طرف دولت جمهوری ترکیه

ضمیمه :

صورت مجلس ذیل بزبانهای فارسی و ترکی و فرانسه تنظیم گردیده است و دو نسخه از آن پس از امضاء جهت الحاق به پروتکل مربوط بنصب میله‌های مرزی بین طرفین مبادله خواهد شد .

نمونه صورت مجلس مربوط بنگاهداری و تعمیر و نصب مجدد میله‌های مرزی :

الف- خصوصیات میله تجدید شده :

- ۱- شماره میله تجدید شده .
- ۲- مختصات جغرافیائی میله در روی نقشه .
- ۳- علت از بین رفتن یا معیوب شدن میله .
- ۴- طرف پیشنهاد کننده تجدید میله .

ب- عملیات انجام شده :

- ۱- مدارکی که طبق آنها محل میله مشخص گردیده است .
- ۲- تاریخ شروع و پایان عملیات تجدید میله .

ج- میله مرزی شماره ... که تجدید آن بعلت لازم تشخیص داده شده بود طبق موافقت نامه‌ها و پروتکل‌ها و نقشه‌های معتبر در حضور مأمورین صلاحیتدار طرفین که نام و امضای آنان در زیر مندرج است تجدید گردید .

تاریخ

مأمور مرزی ترکیه
(امضاء)

مأمور مرزی ایران
(امضاء)

مشاورین و کارشناسان ایرانی

(امضاء)

مشاورین و کارشناسان ترکیه

(امضاء)

مترجم ایرانی

(امضاء)

مترجم ترکیه

(امضاء)

پروتکل فوق منضم بقانون پروتکل درباره حفاظت و نگهداری و تعمیر

و بازرسی و تجدید و نصب مجدد علائم مرزی در سرحدات ایران و ترکیه میباشد.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

تعیین ضابطه پرداخت مطالبات اشخاص بابت بهای اراضی فرودگاهها

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۲ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

ماده واحده - در اجرای تبصره ۲۲ قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور به هوایمائی کل کشور اجازه داده میشود مطالبات اشخاص را بابت بهای اراضی فرودگاههای کشوری که تقویم آنها قطعیت یافته و اعتبار پرداخت آن در طرحهای عمرانی پیش بینی نشده و مجموع طلب هر يك از آنان کمتر از دو میلیون (۲۰۰۰۰۰۰) ریال باشد از مانده اعتبار منظور در ردیف ۵۲۲۰۳ بخش پنجم قانون بودجه سال ۱۳۵۰ و همچنین اعتبار منظور در ردیف ۵۲۲۰۴ بخش پنجم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور پرداخت نماید .

ماده واحده فوق با استناد تبصره ۲۲ قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور در تاریخ روز شنبه دوم دیماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تشکیل سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۴

مادهٔ واحده - بوزارت تعاون و امور روستاها اجازه داده میشود بمنظور فراهم نمودن موجبات فروش محصولات شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای اتحادیههای تعاونی روستائی و تهیه و فروش سایر کالاهای مورد نیاز جامعه شهرنشین و روستانشین شرکتی بنام «سازمان تعاون مصرف شهر و روستا» براساس ضوابط پیش بینی شده در اساسنامه ای که بتصویب کمیسیونهای تعاون و امور روستاها و دارائی و استخدام مجاسین خواهد رسید تشکیل دهد.

سرمایه شرکت علاوه بر بهای سهامی که براساس مقررات پیش بینی شده در اساسنامه بتصویب وزیر تعاون و امور روستاها وسیله سازمان مرکزی تعاون روستائی و شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای اتحادیههای تعاونی روستائی و کشاورزی خریداری خواهد شد عبارت خواهد بود از ارزش روز عرصه و اعیان ساختمان مرکزی فروشگاه فردوسی حق کسب و پیشه شعب و بهای املاک فروشگاه مزبور و جوه حاصل از فروش باقیمانده کالاها و اموال و وجوهی که بتدریج از بابت مطالبات شرکت سهامی فروشگاه فردوسی وصول و در آخر هر سال با تصویب وزیر تعاون و امور روستاها بسمایه شرکت اضافه خواهد شد.

قانون تشکیل سازمان تعاون مصرف شهروروستا و انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی

تازمانیکه سهام دولت در سازمان تعاون مصرف شهر و روستا بیش از پنجاه درصد سرمایه ثبت شده آن باشد وزیر تعاون و امور روستاها بعنوان نماینده سهام دولت وظایف مجامع عمومی را بشرح مندرج در اساسنامه مربوط انجام خواهد داد .

تبصره ۱ - از تاریخ ابلاغ اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهروروستا بوزارت تعاون و امور روستاها شرکت سهامی فروشگاه فردوسی قانوناً منحل شده تلقی میشود و کلیه دیون و تعهدات شرکت مزبور به بخش دولتی و تا مبلغ هشتاد و پنج میلیون ریال به بخش خصوصی پس از رسیدگی و احراز قطعیت آن توسط هیئتی که به پیشنهاد وزیر تعاون و امور روستاها و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد از محل اعتبار دولت پرداخت و نسبت بپای خرید خدمت آن عده از کارکنان شرکت سهامی فروشگاه فردوسی که مورد احتیاج سازمان مذکور نباشند به پیشنهاد وزیر تعاون و امور روستاها و تصویب هیئت وزیران اقدام لازم انجام خواهد شد .

تبصره ۲ - مقررات پیش بینی شده در ماده ۳ قانون عمران و نوسازی روستاها و انحلال وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی و تعیین تکلیف مؤسسات وابسته بآن تا آنجا که مغایر با این قانون باشد لغو میگردد .

تبصره ۳ - تغییرات و اصلاحات بعدی در اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهر و روستا پس از تصویب کمیسیونهای تعاون و امور روستاها، استخدام و دارائی مجلسین لازم الاجرا خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس شورای

قانون تشکیل سازمان تعاون و مصرف شهر و روستا و انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی

ملی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۹/۱۹ در جلسه روز دوشنبه چهارم دیماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سیده حمده سجادی

قانون مجازات اخلاص کنندگان در تأسیسات آب و برق و گاز و مخابرات کشور

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۲

ماده ۱- هر كس بمنظور اخلاص در نظم و امنیت عمومی در تأسیسات فنی آب و برق و گاز و مخابرات دولتی و وسائل و متعلقات آنها اعم از سد و کانال و انشعاب لوله كشی و دستگاههای تولید و توزیع و انتقال آنها و همچنین دستگاههای مخابراتی و ارتباطات مملکتی از قبیل تلفن و تلگراف و رادیو و تلویزیون و مکرروویو و وسائل مربوط که بهزینة دولت یا با سرمایه مشترك دولت و بخش خصوصی یا از طرف بخش خصوصی بمنظور استفاده عمومی ایجاد شده مرتكب تخریب یا ایجاد حریق یا از کار انداختن و یا هر نوع خرابکاری دیگر بشود بحبس مجرد از سه تاده سال محكوم میشود و چنانچه مرتكب از کار کنان سازمانهای مربوط باشد بحد اکثر مجازات مقرر محكوم خواهد شد .

در صورتی که اقدامات مذکور منتهی بمرگ شخص یا اشخاص شود مجازات مرتكب اعدام خواهد بود .

ماده ۲- رسیدگی بجرائم مندرج در ماده فوق در صلاحیت دادگاههای نظامی است .

قانون مجازات اخلاص کنندگان در تأسیسات آب و برق و گاز و مخابرات کشور

ماده ۳۴- هر کس وسائل مربوط بتأسیسات مذکور در ماده ۱ این قانون را بدون آنکه منظور او اخلاص در نظم و امنیت عمومی باشد سرقت نماید و یا با علم به مسروق بودن بنحوی از انحاء تحصیل یا مخفی کند و یا مورد معامله قرار دهد بر حسب مورد بمجازاتهای مقرر در قانون مجازات عمومی محکوم خواهد شد .

ماده ۴- در صورتی که جرائم مذکور در این قانون بموجب قوانین دیگر مستلزم مجازات شدیدتر باشد مرتکب بمجازات اشد محکوم میشود .

ماده ۵- از تاریخ اجرای این قانون، قانون مجازات قطع و تخریب وسائل مخابرات و برق مصوب ۱۳۳۷ ملغی است .

قانون فوق مشتمل بر ۵ ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۹/۲۰ در جلسه روز سه شنبه دوازدهم دیماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اصلاح مواد ۳۲ ، ۳۳ ، ۳۶ ، ۳۷ آئین نامه فوق العاده و هزینه سفر و سایر مزایای افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۶ کمیسیونهای بودجه و نظام مجلسین

ماده ۱ واحده - مواد ۳۲-۳۳-۳۶ و ۳۷ آئین نامه فوق العاده و هزینه سفر و سایر مزایای افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی بشرح زیر اصلاح میشود و مقررات اصلاحی از تاریخ اول تیرماه ۱۳۵۰ قابل اجراء میباشد:

الف - در قسمت اول ماده ۳۲ بعد از اسامی کشورهای فرانسه و اتحاد جماهیر شوروی اسامی کشورهای عربستان سعودی و مصر و در قسمت سوم ماده بعد از نام کشور اردن هاشمی نام کشور مغرب اضافه میشود .

ب - در ماده ۳۳ بعد از نام کشور اتحاد جماهیر شوروی اسامی کشورهای عربستان سعودی و مصر و همچنین بعد از نام کشور اردن هاشمی نام کشور مغرب اضافه میشود .

پ - در ماده ۳۶ عبارت «وابسته نظامی ایران در کشور های آسیائی» عبارت «وابسته نظامی ایران در کشور های آسیائی و افریقائی» اصلاح میشود .

اصلاح مواد ۳۲، ۳۳، ۳۶، ۳۷ آئین نامه فوق العاده و هزینه سفر و سایر مزایای افسران و کارمندان

ت - در قسمت اول ماده ۳۷ بعد از نام کشور آلمان نام کشور مصر و در قسمت دوم همان ماده بعد از نام کشور افغانستان اسامی کشورهای عربستان سعودی و مغرب اضافه میگردد .

اصلاحیه فوق مشتمل بر يك ماده باستناد ماده ۱۲۳ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی پس از تصویب کمیسیونهای بودجه و نظام مجلس شورای ملی در جلسات مورخ ۱۸ و ۲۱ آذرماه ۱۳۵۱ به ترتیب در جلسات سیزدهم و شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب کمیسیونهای جنگ و دارائی مجلس سنارسیده است .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف اسامی

قانون اجازه پرداخت مطالبات شرکت کوکس

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۶ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود مبلغ چهار میلیون و سیصد و نود و شش هزار و هشتصد و بیست و سه (۴۳۹۶۸۲۳) ریال مطالبات شرکت کوکس را بپردازد .

ماده واحده فوق باستناد قانون پرداخت مطالبات شرکتهای کوهتینو کارو- کوکس مصوب ۱۳۴۶/۴/۱۵ در جلسه روز شنبه شانزدهم دیماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده و قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اصلاح قانون ثبت اسناد و املاك مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۸

ماده ۱۹۱ حده - قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳ و ماده ۶ و تبصره ذیل ماده ۱۵ و مواد ۲۵ و ۲۵ مکرر و ۳۴ و ۳۴ مکرر و ۱۲۳ قانون ثبت اسناد و املاك مصوب سال ۱۳۱۰ بشرح زیر اصلاح و ۱۸ ماده بقانون مزبور الحاق میشود.

۱ - ماده يك قانون اشتباهات ثبتی و اسناد مالکیت معارض حذف میشود.

۲ - ماده ۳ قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۳ - هر موقع در هیأت نظارت تشخیص شود نسبت به ملک کلاً یا بعضاً اسناد مالکیت معارض صادر شده خواه نسبت به اصل ملک خواه نسبت به حدود یا حقوق ارتفاقی آن بترتیب زیر عمل خواهد شد:

۱- سند مالکیت ثبت مقدم تاموقعی که بموجب حکم نهائی دادگاه ابطال نشده است معتبر شناخته خواهد شد و سند مالکیت ثبت مؤخر تا زمانی که حکم نهائی از دادگاه بصحت آن صادر نشده باشد نسبت بمورد تعارض سند معارض تلقی میشود .

۲- ادارات ثبت مکلفند بمحض اطلاع از صدور اسناد معارض وجود سند مالکیت معارض (ثبت مؤخر) و همچنین سند مالکیت ثبت مقدم را بدفاتر اسناد رسمی حوزه مربوط کتباً ابلاغ نمایند و گزارش امر را جهت اتخاذ تصمیم بهیات نظارت ارسال دارند .

در صورتیکه هیأت نظارت یا شررایعالی ثبت در تجدید رسیدگی وقوع تعارض را محرز بدانند ثبت محل مراتب را کتباً بدارنده سند مالکیت معارض (ثبت مؤخر) ابلاغ مینمایند چنانچه دارنده سند مالکیت معارض با اختطاریکه طبق مقررات آئین دادرسی مدنی باو ابلاغ شده است در مدت دوماه از تاریخ ابلاغ بدادگاه محل وقوع ملک مراجعه نکند و گواهی طرح دعوی را باداره ثبت محل تسلیم و رسید اخذ ننماید و دارنده سند مالکیت مقدم گواهی عدم طرح دعوی را از مراجع صالحه در مدت مزبور تقدیم دارد اداره ثبت بطلان سند مالکیت معارض را نسبت بمورد تعارض درستون ملاحظات ثبت ملک قید و مراتب را بدارنده سند مزبور و دفاتر اسناد رسمی اعلام خواهد نمود .

۳- ماده ۶ قانون ثبت بشرح زیر اصلاح می شود :

ماده ۶- برای رسیدگی بکلیه اختلافات و اشتباهات مربوط بامور ثبت اسناد و املاک در مقر هر دادگاه استان هیأتی بنام هیأت نظارت مرکب از

رئیس ثبت استان یا قائم مقام او و دو نفر از قضات دادگاه استان بانتهاب وزیر دادگستری تشکیل می شود. هیئت مزبور بکلیه اختلافات و اشتباهات مربوط بامور ثبتی در حوزه قضائی استان رسیدگی مینماید.

برای این هیأت يك عضو علی البدل از قضات دادگستری یا کارمندان ثبت مرکز استان از طرف وزیر دادگستری تعیین خواهد شد.

۴ - تبصره ذیل ماده ۱۵ قانون ثبت بشرح زیر اصلاح می شود :

تبصره - هرگاه حدود مجاورین از لحاظ عملیات ثبتی تثبیت و معین باشد تحدید حدود بدون انتشار آگهی با تبعیت از حدود مجاورین بعمل خواهد آمد و در این مورد در صورتیکه يك یا چند حده ملك مورد تحدید از اموال عمومی مربوط بدولت و شهرداری و یا حریم قانونی آنها باشد تحدید حدود با حضور نمایندگان سازمانهای ذیربط بعمل خواهد آمد و عدم حضور نماینده مزبور مانع انجام تحدید حدود نخواهد بود.

۵ - ماده ۱۸ مکرر بقانون ثبت اضافه می شود.

ماده ۱۸ مکرر - در صورت فوت معترض بثبت اعم از اینکه تاریخ فوت قبل یا بعد از اجرای این قانون باشد هرگاه معترض علیه نتواند تمام یا بعضی از وراثت را معرفی نماید بتقاضای او بشرح زیر اقدام می شود :

۱- در مورد اول- دادگاه مراتب را بدادستان محل ابلاغ میکند که در صورت وجود وراثت محجور نسبت بنصب قیم و تعقیب دعوی اقدام شود و بعلاوه موضوع و جریان دعوی را سه دفعه متوالی در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکز و یکی از روزنامه های محل یا نزدیک مقر دادگاه آگهی مینماید چنانچه

ظرف نود روز از تاریخ انتشار آخرین آگهی دعوی تعقیب نشود قرار سقوط دعوی صادر گردد .

ابلاغ قرار مزبور يك نوبت در یکی از روزنامه‌های محل یا نزدیک مقر دادگاه آگهی خواهد شد و اگر ظرف مدت مقرر از قرار صادر پژوهش خواهی نشود قرار مزبور قطعی و لازم‌الاجرا است .

۲- در مورد دوم - بورات شناخته شده اخطار می‌شود در صورتیکه در مقام تعقیب دعوی باشد ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ اخطاریه بتقدیم درخواست تعقیب مبادرت کند .

در مورد وراثت شناخته نشده و همچنین وراثت شناخته شده که با صدور و ابلاغ اخطاریه دعوی را مسکوت گذاشته باشد بطریق مذکور در بند ۱ عمل خواهد شد .

تبصره - هرگاه دعوی از طرف یکی از وراثت تعقیب شود درخواست دهنده باید دلیل مثبت وراثت خود را پیوست و میزان سهم الارث خود را صریحاً در برگ درخواست قید نماید . در مواردیکه درخواست تعقیب فاقد شرایط فوق باشد بمتقاضی اخطار میشود که ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ درخواست خود را تکمیل کند در صورت عدم تکمیل اگر مدت مقرر در بند ۱ ماده ۱۸ مکرر منقضی شده باشد قرار سقوط دعوی صادر خواهد شد .

۶- ماده ۱۹ مکرر بقانون ثبت اضافه میشود .

ماده ۱۹ مکرر - هرگاه مالکیت متقاضیان ثبت یا دعوی اعتراض دارای منشأ واحد بوده و تعداد متقاضیان ثبت و یا معترضین و یا وراثت آنان بیش از ۱۵ نفر باشد بدرخواست معترض یا پژوهشخواه دادخواست و ضمائم آن بدو

نفر از شرکاء یا وراثت که سهام زیادتری دارند ابلاغ میشود و بعلاوه مفاد دادخواست و پیوست های آن در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکز و یکی از روزنامه های محل یا نزدیک مقر دادگاه سه دفعه متوالی آگهی خواهد شد .

هرگاه دعوی در جریان رسیدگی باشد بدرخواست هر يك از طرفین دعوی دو نفر از طرف دیگر که سهام زیادتری دارند برای ابلاغ اوراق اخطاریه انتخاب و مراتب برای اطلاع سایرین يك نوبت در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکز و یکی از روزنامه های محل یا نزدیک مقر دادگاه آگهی میشود و در این آگهی و همچنین آگهی مربوط بدرج دادخواست باید صریحاً قید شود که برای شرکت در جلسات وقت رسیدگی فقط بدو نفر اشخاص انتخاب شده مزبور با ذکر اسامی ابلاغ خواهد شد و سایرین حق دارند برای اطلاع از جریان دادرسی و یا شرکت در جلسات دادرسی با مراجعه بدفتر دادگاه از جریان دعوی و پاسخ لوایح و وقت رسیدگی مطلع شوند و یا بوسیله وکیل دادگستری در دادرسی شرکت نمایند . اگر بعضی از شرکاء ملك یا وراثت^۹ ولو آنکه سهم کمتری داشته باشند و بوسیله وکیل دادگستری در دادرسی مداخله نمایند بجای شريك ملك و یا وراثتی که سهم زیادتری دارند باید دادخواست و اوراق اخطاریه بوکیل ابلاغ شود . در صورتیکه وکیل دادگستری در دعوی مداخله داشته باشد ابلاغ اوراق اخطاریه بکلیه وکلا الزامی است . در موردی که دادخواست و یا جریان دعوی از طریق انتشار آگهی بعده ای از خوانندگان ابلاغ میشود حضوری بودن حکم صادر نسبت بآنان موکول بدعوت آنان برای شرکت در جلسه دادرسی نمیشود .

۷- ماده ۲۵ بشرح زیر اصلاح و پنج تبصره بآن اضافه میشود :

ماده ۲۵ - حدود صلاحیت و وظایف هیأت نظارت بدین قرار است :

۱- هرگاه در اجرای مقررات ماده یازده از جهت پذیرفتن تقاضای ثبت اختلافی بین اشخاص و اداره ثبت واقع شود و با اشتباهی تولید گردد و یا در تصرف اشخاص تراحم و تعارض باشد رفع اختلاف و تعیین تکلیف و یا ابطال و یا اصلاح درخواست ثبت با هیئت نظارت است .

۲- هرگاه هیأت نظارت تشخیص دهد که در جریان مقدماتی ثبت املاک اشتباه مؤثر واقع شده آن اشتباه و همچنین عملیات بعدی که اشتباه مزبور در آن مؤثر بوده ابطال و جریان ثبت طبق مقررات تجدید یا تکمیل یا اصلاح میگردد .

۳- هرگاه در موقع ثبت ملک و یا ثبت انتقالات بعدی صرفاً بعلمت عدم توجه و دقت نویسنده سند مالکیت و یا دفتر املاک اشتباه قلمی رخ دهد و همچنین در صورتیکه ثبت دفتر املاک مخالف یا مغایر سند رسمی یا حکم نهائی دادگاه باشد هیئت نظارت پس از رسیدگی و احراز وقوع اشتباه دستور اصلاح ثبت دفتر املاک و سند مالکیت را صادر خواهد کرد .

۴- اشتباهاتی که قبل از ثبت ملک در جریان عملیات مقدماتی ثبت پیش آمده و موقع ثبت ملک در دفتر املاک مورد توجه قرار نگرفته بعداً اداره ثبت بآن متوجه گردد در هیأت نظارت مطرح میشود و در صورتیکه پس از رسیدگی وقوع اشتباه محرز و مسلم تشخیص گردد و اصلاح اشتباه بحق کسی خلل نرساند هیأت نظارت دستور رفع اشتباه و اصلاح آنرا صادر مینماید و در صورتیکه اصلاح مزبور

خللی بحق کسی برساند بشخص ذینفع اخطار میکنند که میتواند بدادگاه مراجعه نماید و اداره ثبت دستور رفع اشتباه یا اصلاح آنرا پس از تعیین تکلیف نهائی در دادگاه صادر خواهد نمود .

۵- رسیدگی بتعارض در اسناد مالکیت کلا یا بعضاً خواه نسبت باصل ملک خواه نسبت به حدود و حقوق ارتفاقی آن با هیأت نظارت است .

۶- رسیدگی و رفع اشتباهی که در عملیات تفکیکی رخ دهد و منتج به انتقال رسمی یا ثبت دفتر املاک شود با هیئت نظارت است مشروط بر اینکه رفع اشتباه مزبور خللی بحق کسی نرساند .

۷- هرگاه در طرز تنظیم اسناد و تطبیق مفاد آنها با قوانین اشکال یا اشتباهی پیش آید رفع اشکال و اشتباه و صدور دستور لازم با هیئت نظارت خواهد بود .

۸- رسیدگی با اعتراضات اشخاص نسبت بنظریه رئیس ثبت در مورد تخلفات و اشتباهات اجرائی با هیئت نظارت است .

تبصره ۱۵ - در مواردیکه بر حسب تشخیص هیئت نظارت مقرر شود که آگهی های نوبتی تجدید گردد ظرف سی روز از تاریخ انتشار آگهی مجدد که فقط يك نوبت خواهد بود معترضین حق اعتراض خواهند داشت .

تبصره ۲۵ - در صورتیکه اشتباه از طرف درخواست کننده ثبت باشد هزینه تجدید عملیات مقدماتی ثبت بطریقی که در آئین نامه تعیین خواهد شد بعهدہ درخواست کننده خواهد بود .

تبصره ۳۵ - رسیدگی هیئت نظارت در موارد مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده تا وقتی است که ملک در دفتر املاک به ثبت نرسیده باشد .

تبصره ۴ - آراء هیئت نظارت فقط در مورد بندهای يك و پنج و هفت این ماده بر اثر شکایت ذینفع قابل تجدیدنظر در شورای عالی ثبت خواهد بود ولی مدیر کل ثبت بمنظور ایجاد وحدت رویه در مواردیکه آراء هیئت های نظارت متناقض و یا خلاف قانون صادر شده باشد موضوع را برای رسیدگی و اعلام نظر بشورای عالی ثبت ارجاع مینماید و در صورتی که رأی هیئت نظارت بموقع اجرا گذارده نشده باشد طبق نظر شورای عالی ثبت بموقع اجرا گذارده میشود .

در مورد ایجاد وحدت رویه نظر شورای عالی ثبت برای هیئت های نظارت لازم الاتباع خواهد بود .

تبصره ۵ در مورد بندهای يك و پنج و هفت رأی هیأت نظارت برای اطلاع ذینفع بمدت بیست روز در تابلوی اعلانات ثبت محل الصاق و سپس بموقع اجرا گذاشته میشود .

وصول شکایت از ناحیه ذینفع چنانچه قبل از اجرای رأی باشد اجرای رأی را موقوف مینماید و رسیدگی و تعیین تکلیف باشورای عالی ثبت خواهد بود هر گاه شورای عالی ثبت در تجدیدنظر رسیدگی رأی هیأت نظارت را تأیید نماید عملیات اجرایی تعقیب میگردد .

۸ - ماده ۲۵ مکرر بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۲۵ مکرر - مرجع تجدیدنظر نسبت به آراء هیئت نظارت شورای عالی

ثبت خواهد بود که دارای دو شعبه بشرح زیر است :

الف - شعبه مربوط باملاک .

ب - شعبه مربوط باسناد .

هر يك از شعب مذکور از سه نفر که دو نفر از قضات دیوان عالی کشور بانتخاب وزیر دادگستری و مسئول قسمت املاک در شعبه املاک و مسئول قسمت اسناد در شعبه اسناد تشکیل میگردد .

۹ - ماده ۳۴ و تبصره های آن بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۳۴ - در مورد معاملات مذکور در ماده ۳۳ و کلیه معاملات شرطی و رهنی راجع باموال غیر منقول در صورتیکه بدهکار ظرف مدت مقرر در سند بدهی خود را نپردازد بستانکار میتواند وصول طلب خود را توسط دفترخانه تنظیم کننده سند درخواست کند .

دفترخانه بنا بر تقاضای بستانکار اجرائیه برای وصول طلب و اجور و خسارت دیر کرد صادر خواهد کرد و بداره ثبت ارسال خواهد داشت و بدهکار از تاریخ ابلاغ اجرائیه هشت ماه مهلت خواهد داشت که نسبت پرداخت بدهی خود اقدام نماید .

بدهکار میتواند ظرف ششماه از تاریخ ابلاغ اجرائیه درخواست نماید که ملك از طریق حراج بفروش برسد در این صورت اجرای ثبت یا ثبت محل پس از انقضای مدت ششماه ب حراج ملك اقدام خواهد کرد . قبل از فروش ملك در صورت اعلام انصراف بدهکار حراج ملك موضوعاً منتفی خواهد بود . مبلغ حراج باید از کل مبلغ طلب و خسارت قانونی و حقوق و عوارض و هزینه های قانونی تا روز حراج شروع شود و در هر حال بکمتر از آن فروخته نخواهد شد در صورت نبودن خریدار و همچنین در صورتیکه تقاضای بدهکار ظرف مدت مقرر با اجرا یا ثبت محل و اصل نشود پس از انقضای هشت ماه مذکور در این قانون ملك با

اخذ کلیه حقوق و عوارض و هزینه‌های قانونی بموجب سند انتقال رسمی به بستانکار واگذار خواهد شد .

هرگاه بستانکار قسمتی از طلب خود را دریافت کرده باشد در صورت واگذاری ملک باو باید وجوه دریافتی را مسترد نماید .

در مورد مؤسسات و شرکت‌های دولتی و بانکها وجوه دریافتی از اصل طلب مسترد میگردد .

در مورد اموال منقول اعم از اینکه اجرائیه نسبت بتمام یا باقیمانده طلب صادر شده باشد هرگاه بدهکار ظرف چهار ماه از تاریخ ابلاغ اجرائیه نسبت پرداخت بدهی خود اقدام ننماید مال مورد معامله وسیله اجرای ثبت بحراج گذاشته میشود .

هرگاه مال بقیمتی بیش از طلب مورد مطالبه و خسارت قانونی و حقوق و عوارض و هزینه‌های قانونی تا روز حراج بفروش نرود پس از دریافت حقوق اجرائی تمام مال مورد معامله ضمن تنظیم صورت مجلس توسط رئیس اجرا تحویل بستانکار خواهد شد .

در مواردی هم که مال یا ملکی وثیقه دین یا ضمانتی قرار داده شود بر حسب آن که مال مزبور منقول و یا غیر منقول باشد طبق مقررات این قانون عمل خواهد شد .

تبصوه ۱۵ - حراج اموال منقول و غیر منقول بدون تشریفات انتشار آگهی خاص در روزنامه در مرکز یا مراکز حراج بعمل میآید ختم عملیات حراج نباید از دو ماه تجاوز نماید و انجام حراج باید در هفته آخر دو ماه مذکور

باشد نحوه اجرای حراج و نوبت آن و همچنین تشکیل مرکز یا مراکز حراج بموجب آئیننامه وزارت دادگستری خواهد بود .

تبصره ۲۵ - هرگاه بعد از ابلاغ اجرائیه و قبل از واگذاری مسال بغير يـا انتقال یا تحویل مال بیستانکار وقوع فوت بدهکار مستنداً بمدرک رسمی اعلام شود از تاریخ فوت وراث نسبت باموال منقول سه ماه و نسبت باموال غیر منقول شش ماه مهلت خواهند داشت که نسبت به پرداخت بادهی مورث اقدام نمایند .

در هر مورد که مهلت استفاده از حق استرداد بیش از مهلت های مذکور فوق باشد باید همان مهلت بیشتر رعایت و احتساب شود .

تبصره ۳۵ - در کلیه اسناد رسمی بایستی اقامتگاه متعاملین بطور وضح در سند قید شود .

اقامتگاه متعاملین همان است که در سند قید شده و مادام که تغییر اقامتگاه خود را قبل از صدور اجرائیه بدفترخانه و قبل از ابلاغ باجرا باننشانی صحیح و ذکر شماره پلاک محل اقامت اعم از خانه و مهمانخانه و غیره که بتوان اجرائیه را بآنجا ابلاغ کرد اطلاع ندهند کلیه برگها و اخطاریه های اجرائی بمحلی که در سند قید شده ابلاغ میشود و متعهد نمیتواند بعذر عدم اطلاع متعذر گردد .

دفاتر اسناد رسمی مکلفند پس از صدور اجرائیه مراتب را بآخرین نشانی متعهد از طریق پست سفارشی باو اطلاع دهند و برگ اجرائیه را بضمیمه قبض پست سفارشی جهت ابلاغ اجرائیه و عملیات اجرائی بثبت محل ارسال دارند .

هرگاه محل اقامت متعهد در سند قید نشده و یا بجهت دیگر احراز محل اقامت میسر نباشد ثبت محل موضوع اجرائیه را بطور اختصار بکثرت در یکی از جراید کثیرالانتشار محل یا نزدیکتر بمحل آگهی خواهد نمود .
طرز ابلاغ برگ اجرائی و همچنین ترتیب انتشار آگهی بموجب آئیننامه وزارت دادگستری خواهد بود .

تبصره ۴ - در مورد معاملات مذکور در ماده ۳۳ و معاملات رهنی زیان ببرد از تاریخ انقضای سند و در مورد رهن تصرف از زمان تخلیه و تحویل علق خواهد گرفت و در مورد سایر دیون و معاملات استقراضی مؤجل که تعلق بان دیر کرد در سند شرط نشده باشد و همچنین دیون عندالمطالبه تعلق زیان ببرد مشروط بتقدیم دادخواست یا اظهارنامه و یا صدور اجرائیه میباشد و از تاریخ تقدیم دادخواست یا ابلاغ اظهارنامه یا ابلاغ برگ اجرائی محسوب میشود ولی بطور کلی زیان دیر کرد در صورتی تعلق میگیرد که وجه التزامی بین طرفین در ضمن معامله اصلی یا ضمن هر نوع قرارداد و معامله دیگری بطوری که التزام مزبور راجع بمعامله اصلی باشد مقرر نشده و بدهکار در صورت دیر کرد طور مستقیم بتأدیه آن ملزم نگردیده باشد .

تبصره ۵ - هر قراریکه در اسناد استقراضی بصورت وجه التزام یا طرق بگرداننده شود که موجب شود خسارت دیر کرد بیش از صدی دوازده باشد سبب بمآزاد غیرقانونی و بلااثر است در صورتیکه در سند بهره یا اجوری کمتر از ۱۲٪ قید شده باشد خسارات دیر کرد بهمان میزان اخذ خواهد شد .

تبصره ۶ - در مورد معاملات رهنی بستانکار میتواند از رهن اعراض

باشد نحوه اجرای حراج و نوبت آن و همچنین تشکیل مرکز یا مراکز حراج بموجب آئیننامه وزارت دادگستری خواهد بود.

تبصره ۲۵ - هرگاه بعد از ابلاغ اجرائیه و قبل از واگذاری مال بغير يا انتقال يا تحویل مال بیستانکار وقوع فوت بدهکار مستنداً بمدرک رسمی اعلام شود از تاریخ فوت وراثت نسبت باموال منقول سه ماه و نسبت باموال غیر منقول شش ماه مهلت خواهند داشت که نسبت به پرداخت بدهی مورث اقدام نمایند.

در هر مورد که مهلت استفاده از حق استرداد بیش از مهلت‌های مذکور فوق باشد باید همان مهلت بیشتر رعایت و احتساب شود.

تبصره ۳۵ - در کلیه اسناد رسمی بایستی اقامتگاه متعاملین بطور وضوح در سند قید شود.

اقامتگاه متعاملین همان است که در سند قید شده و مادام که تغییر اقامتگاه خود را قبل از صدور اجرائیه بدفترخانه و قبل از ابلاغ باجرا بانشانی صحیح و ذکر شماره پلاک محل اقامت اعم از خانه و مهمانخانه و غیره که بتوان اجرائیه را بانجا ابلاغ کرد اطلاع ندهند کلیه برگها و اخطاریه‌های اجرائی بمحلی که در سند قید شده ابلاغ میشود و متعهد نمیتواند بعد از عدم اطلاع متعذر گردد.

دفاتر اسناد رسمی مکلفند پس از صدور اجرائیه مراتب را بآخرین نشانی متعهد از طریق پست سفارشی باو اطلاع دهند و برگ اجرائیه را بضمیمه قبض پست سفارشی جهت ابلاغ اجرائیه و عملیات اجرائی ثبت محل ارسال دارند.

هر گاه محل اقامت متعهد در سند قید نشده و یا بجهت دیگر احراز محل اقامت میسر نباشد ثبت محل موضوع اجرائیه را بطور اختصار یکنوبت در یکی از جراید کثیرالانتشار محل یا نزدیکتر بمحل آگهی خواهد نمود .

طرز ابلاغ برگ اجرائی و همچنین ترتیب انتشار آگهی بموجب آئیننامه وزارت دادگستری خواهد بود .

تبصره ۴ - در مورد معاملات مذکور در ماده ۳۳ و معاملات رهنی زیان دیر کرد از تاریخ انقضای سند و در مورد رهن تصرف از زمان تخلیه و تحویل تعلق خواهد گرفت و در مورد سایر دیون و معاملات استقراضی مؤجل که تعلق زیان دیر کرد در سند شرط نشده باشد و همچنین دیون عندالمطالبه تعلق زیان دیر کرد مشروط بتقدیم دادخواست یا اظهارنامه و یا صدور اجرائیه میباشد و از تاریخ تقدیم دادخواست یا ابلاغ اظهارنامه یا ابلاغ برگ اجرائی محسوب میشود ولی بطور کلی زیان دیر کرد در صورتی تعلق میگیرد که وجه التزامی بین طرفین در ضمن معامله اصلی یا ضمن هر نوع قرارداد و معامله دیگری بطوری که التزام مزبور راجع بمعامله اصلی باشد مقرر نشده و بدهکار در صورت دیر کرد بطور مستقیم بتأدیه آن ملزم نگردیده باشد .

تبصره ۵ - هر قراریکه در اسناد استقراضی بصورت وجه التزام یا طارق دیگر گذارده شود که موجب شود خسارت دیر کرد بیش از صدی دوازده باشد نسبت بمازاد غیر قانونی و بلااثر است در صورتیکه در سند بهره یا اجوری کمتر از ۱۲٪ قید شده باشد خسارات دیر کرد بهمان میزان اخذ خواهد شد .

تبصره ۶ - در مورد معاملات رهنی بستانکار میتواند از رهن اعراض

باشد نحوه اجرای حراج و نوبت آن و همچنین تشکیل مرکز یا مراکز حراج بموجب آئیننامه وزارت دادگستری خواهد بود.

تبصره ۲ - هرگاه بعد از ابلاغ اجرائیه و قبل از واگذاری مسال بغیر یا انتقال یا تحویل مال بیستانکار وقوع فوت بدهکار مستنداً بمدرک رسمی اعلام شود از تاریخ فوت وراثت نسبت باموال منقول سه ماه و نسبت باموال غیر منقول شش ماه مهلت خواهند داشت که نسبت به پرداخت بدهی مورث اقدام نمایند.

در هر مورد که مهلت استفاده از حق استرداد بیش از مهلت های مذکور فوق باشد باید همان مهلت بیشتر رعایت و احتساب شود.

تبصره ۳ - در کلیه اسناد رسمی بایستی اقامتگاه متعاملین بطور وضوح در سند قید شود.

اقامتگاه متعاملین همان است که در سند قید شده و مادام که تغییر اقامتگاه خود را قبل از صدور اجرائیه بدفترخانه و قبل از ابلاغ باجرا بانسانی صحیح و ذکر شماره پلاک محل اقامت اعم از خانه و مهمانخانه و غیره که بتوان اجرائیه را بانجا ابلاغ کرد اطلاع ندهند کلیه برگها و اخطاریه های اجرائی بمحلی که در سند قید شده ابلاغ میشود و متعهد نمیتواند بعذر عدم اطلاع متعذر گردد.

دفاتر اسناد رسمی مکلفند پس از صدور اجرائیه مراتب را بآخرین نشانی متعهد از طریق پست سفارشی باو اطلاع دهند و برگ اجرائیه را بضمیمه قبض پست سفارشی جهت ابلاغ اجرائیه و عملیات اجرائی ثبت محل ارسال دارند.

هرگاه محل اقامت متعهد در سند قید نشده و یا بجهت دیگر احراز محل اقامت میسر نباشد ثبت محل موضوع اجرائیه را بطور اختصار بکتابت در یکی از جراید کثیرالانتشار محل یا نزدیکتر بمحل آگهی خواهد نمود .

طرز ابلاغ برگ اجرائی و همچنین ترتیب انتشار آگهی بموجب آئیننامه وزارت دادگستری خواهد بود .

تبصره ۴ - در مورد معاملات مذکور در ماده ۳۳ و معاملات رهنی زیان دیرکرد از تاریخ انقضای سند و در مورد رهن تصرف از زمان تخلیه و تحویل تعلق خواهد گرفت و در مورد سایر دیون و معاملات استقراضی مؤجل که تعلق زیان دیرکرد در سند شرط نشده باشد و همچنین دیون عندالمطالبه تعلق زیان دیرکرد مشروط بتقدیم دادخواست یا اظهارنامه و یا صدور اجرائیه می باشد و از تاریخ تقدیم دادخواست یا ابلاغ اظهارنامه یا ابلاغ برگ اجرائی محسوب میشود ولی بطور کلی زیان دیرکرد در صورتی تعلق میگیرد که وجه التزامی بین طرفین در ضمن معامله اصلی یا ضمن هر نوع قرارداد و معامله دیگری بطوری که التزام مزبور راجع بمعامله اصلی باشد مقرر نشده و بدهکار در صورت دیرکرد بطور مستقیم بتأدیه آن ملزم نگردیده باشد .

تبصره ۵ - هر قراریکه در اسناد استقراضی بصورت وجه التزام یساطرق دیگر گذارده شود که موجب شود خسارت دیرکرد بیش از صدی دوازده باشد نسبت بمازاد غیرقانونی و بلااثر است در صورتیکه در سند بهره یا اجوری کمتر از ۱۲٪ قید شده باشد خسارات دیرکرد بهمان میزان اخذ خواهد شد .

تبصره ۶ - در مورد معاملات رهنی بستانکار میتواند از رهن اعراض

نماید در صورت اعراض مورد رهن آزاد و عملیات اجرائی بر اساس اسناد ذمه خواهد بود .

تبصره ۷- در مواردیکه مال بدهکار برای استیفاء طلب بستانکار معرفی میشود پس از بازداشت و ارزیابی و قطعیت بهای ارزیابی هرگاه بدهکار ظرف دو ماه از تاریخ قطعیت ارزیابی بدهی خود را نپردازد بادریافت حقوق اجرائی مال به بستانکار در قبال تمام یا بعض طلب او واگذار میشود .

ترتیب معرفی و بازداشت و ارزیابی و نحوه واگذاری مال و همچنین در صورتی که ارزش مال معرفی شده بیش از تمام طلب بستانکار و حقوق اجرائی باشد چگونگی واگذاری تمام یا بعض آن بموجب آئین نامه وزارت دادگستری تعیین خواهد شد .

تبصره ۸- هرگاه بدهکاریا قائم مقام قانونی او در نیمه اول مهلت‌هایی که برای استفاده از حق استرداد در این قانون مقرر شده با بستانکار معامله خود را مستقیماً ختم و نصف نیم عشر اجرائی را پردازد و یا کلیه دیون و خسارت قانونی بستانکار و نصف نیم عشر اجرائی را در صندوق ثبت تودیع نماید اجرائیه مختوم میگردد و در صورتیکه ظرف مهلت مزبور نصف نیم عشر اجرائی کلایاً بعضاً پرداخت نشود تمام آن دریافت خواهد شد .

۱۰- ماده ۳۴ مکرر و تبصره‌های آن بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۳۴ مکرر- در کلیه معاملات مذکور در ماده ۳۴ این قانون بدهکار میتواند با تودیع کلیه بدهی خود اعم از اصل و اجور و خسارت قانونی و حقوق اجرائی نزد سردفتر اسناد رسمی تنظیم کننده سند مورد معامله را آزاد و آنرا با

دیگری معامله نماید یا کلیه بدهی خود را در صندوق ثبت یا هر مرجع دیگری که اداره ثبت تعیین مینماید تودیع و با تسلیم مدرک تودיעی بدفترخانه تنظیم کننده سند موجبات فسخ و فك سند را فراهم کند .

دفاتر اسناد رسمی مکلفند وجوه امانی مذکور را بلافاصله و در صورت انقضای وقت اداری در اولین وقت اداری بعد بصندوق ثبت تحویل نمایند .

هر بستانکاری که حق درخواست بازداشت اموال بدهکار را دارد نیز میتواند کلیه بدهی موضوع سند به بستانکار دیگر و نیز حقوق دولت را پرداخت و یا در صندوق ثبت و یا هر مرجع دیگری که اداره ثبت تعیین مینماید تودیع و تقاضای استیفای حقوق خود را از اداره ثبت بنماید . هر گاه مدت سند باقی باشد باید حق بستانکار تا آخر مدت رعایت شود .

در صورت صدور اجرائیه گواهی اداره اجرا در مورد بلامانع بودن فك و فسخ معامله یا انجام معامله نیز ضروری خواهد بود .

در کلیه موارد مذکور فوق هر گاه منافع مال مورد معامله حق سکنی یا حقوق دیگری بوده و به بستانکار منتقل شده باشد باید حق نامبرده تا آخر مدت مذکور در سند رعایت شود .

تبصره ۱۵- انتقال قهری حق استرداد بوراث بدهکار موجب تجزیه مورد معامله نخواهد بود .

هر گاه قبل از صدور اجرائیه یا قبل از خاتمه عملیات اجرائی کلیه بدهی و خسارت قانونی و حق اجرا در صورت صدور اجرائیه از ناحیه احد از وراث مدیون در صندوق ثبت یا مرجع دیگری که اداره ثبت تعیین نماید تودیع شود مال

مورد معامله در وثیقه وراثت مزبور قرار میگیرد. در این مورد هرگاه هر یک از وراثت به نسبت سهم الارث بدهی خود را بوراثت مزبور بپردازد بهمان نسبت از مورد وثیقه برفع و آزاد خواهد شد.

ترتیب و نحوه وصول طلب وراثت پرداخت کننده دین از سایر وراثت بموجب آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

تبصره ۲- عملیات اجرائی با صدور سند انتقال یا تحویل مال منقول یا پرداخت طلب بستانکار و اجرای تعهد بدهکار مختومه خواهد بود. در صورتیکه مال از طریق حراج بفروش برسد ختم عملیات اجرائی تاریخ تنظیم صورتمجلس حراج میباشد.

تبصره ۳- نحوه توقیف حق بدهکار نسبت بامازاد مورد وثیقه و طرز استیفای حقوق توقیف کننده بموجب آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

تبصره ۴- کلیه اسناد تنظیمی و اجرائیه های صادر قبل از اجرای این قانون تابع مقررات زمان تنظیم سند خواهد بود.

۱۱- ماده ۱۲۳ قانون ثبت بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۱۲۳- تعرفه ثبت اسناد با استثنای مواردی که مقررات خاص دارد

بشرح ذیل دریافت میشود:

تا ۴۰ میلیون ریال	۱۲/۴ در هزار	تا ۴۰ میلیون ریال
تا ۶۰ میلیون ریال	۱۰ در هزار نسبت بامازاد	تا ۶۰ میلیون ریال
تا ۸۰ میلیون ریال	۸ در هزار نسبت بامازاد	تا ۸۰ میلیون ریال
تا ۱۰۰ میلیون ریال	۶ در هزار نسبت بامازاد	تا ۱۰۰ میلیون ریال
تا ۲۰۰ میلیون ریال	۴ در هزار نسبت بامازاد	تا ۲۰۰ میلیون ریال

از دویست میلیون ریال بیابالا ۲ در هزار نسبت بـمـازاد

در مورد اسنادی که موضوع ثبت آن انتقال منافع است هرگاه منافع بطور عمومی انتقال داده شود حق الثبت از منافع ده ساله اخذ خواهد شد .

این تعرفه با احتساب تمام اضافاتی است که در مواد دیگر قانون ثبت اسناد و املاک و سایر قوانین مقرر بوده و جایگزین آنها خواهد بود .

تبصره ۱۵ - مبنای محاسبه سهمیه صاحبان دفاتر و دفتریاران موضوع ماده ۸۹ اصلاحی قانون ثبت نصف کل وجوهی است که بر اساس این ماده وصول میشود .

تبصره ۲۵ - از مجموع درآمد حاصل از حق الثبت اسناد رسمی موضوع این ماده ۴۲ درصد بشیر و خورشید سرخ ایران و هشت درصد از طریق وزارت کشور بشهرداریها پرداخت میشود و ۵۰ درصد دیگر پس از کسر سهم صاحبان دفاتر و دفتریاران بدرآمد عمومی منظور میگردد . کلیه وجوه حاصل بـرـای تقسیم بین درآمد عمومی و شیر و خورشید سرخ و شهرداریها بر اساس مقررات این تبصره بحساب خزانه منتقل میشود .

تبصره ۳۵ - سهم شیر و خورشید سرخ ایران در مورد قانون اجرای برنامه نوسازی عباس آباد بر اساس ماده ۷ قانون مزبور وصول و پرداخت خواهد شد .

تبصره ۴۵ - در صورتیکه سهم شیر و خورشید سرخ ایران از درآمد حاصل از اجرای این ماده در هر سال از مجموع وصولی شیر و خورشید سرخ در مدت یکسال قبل از تاریخ اجرای این قانون با احتساب رشد سالانه معادل ده درصد

اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳ در هر سال نسبت بسال قبل کمتر باشد وزارت دارائی مکلف است مابه التفاوت آنرا از محل پنجاه درصد سهم در آمد عمومی مذکور در تبصره ۲ این ماده بشیر و خورشید سرخ ایران بپردازد .

مواد الحاقی

ماده ۱۴۲ - نسبت باملاک مجهول المالك و املاکی که در باره آنها تقاضای ثبت نشده و به ثبت نرسیده باشد و در اجرای قانون اصلاحات ارضی بزارعین واگذار شده یا بشود احتیاج بتقاضای ثبت از طرف منتقل الیه ندارد ثبت محل مکلف است بر طبق انتقالاتی که واقع شده یا می شود پرونده ای بنام هر یک از خریداران تشکیل داده و اعم از اینکه ملك بصورت مشاع یا مفروز بزراع منتقل شده باشد بدون انتشار آگهی های نوبتی حصه متصرفی را تجدید و بصور سند مالکیت آن اقدام نماید .

این عملیات از پرداخت هر گونه حق الثبت و هزینه های مقدماتی و بهای سند مالکیت و سایر هزینه های مربوط معاف میباشد .

ماده ۱۴۳ - هر گاه مالکین سابق املاک موضوع ماده ۱۴۲ بخواهند وجوه تودیع شده و یا قبوض مربوط به بهای املاک خود را دریافت دارند می توانند از ثبت محل تقاضای اخذ ثمن معامله را بنمایند . در این موارد در صورتیکه با رسیدگی سابقه مالکیت متقاضی احراز شود درخواست او قبول و مراتب ضمن آگهی های نویسی برای اطلاع عموم اعلام و در آن تصریح خواهد شد که هر گاه افرادی پرداخت تمام یا قسمتی از وجوه و قبوض تودیع شده را بشخصی که بنام او آگهی

شده از جهت ادعای مالکیت سابق خود نسبت باصل و یا حدود رقبه مورد انتقال محل حتی خود بدانند از تاریخ انتشار اولین آگهی تا نودروز اعتراض خود را بثبت محل تسلیم و یا در صورت وجود دعوی در دادگاه گواهی لازم تحصیل و به ثبت محل تسلیم نمایند با انقضای مهلت مقرر در صورتی که اعتراض و یا گواهی طرح دعوی تسلیم نشده باشد در پرداخت وجوه و تسلیم قبوض مربوط اقدام میشود و در غیر این صورت پس از تعیین تکلیف از طریق مراجع قضائی طبق رأی صادر عمل خواهد شد.

در این موارد مقررات مواد ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ و ۱۹ قانون ثبت لازم الرعایه است.

تبصره ۱ - عملیات ثبتی مربوط باجرای این قانون از هزینه اضافی مذکور در ماده ۱۲ قانون ثبت معاف خواهد بود و از متقاضی بر اساس جمع اقساط تبدیل شده به نقد حق ثبت و هزینه مقدماتی دریافت میگردد.

تبصره ۲ - قبل از قبول تقاضای موضوع این ماده تسلیم قبوض سپرده شده ولو با اخذ تأمین ممنوع است و پس از قبول تقاضا در صورت وصول اعتراض تسلیم قبوض سپرده موکول بپرداخت هزینه های ثبتی و اخذ ضامن معتبر خواهد بود.

در مواردیکه قبل از قبول تقاضای متقاضی قبوض سپرده با اخذ تأمین تسلیم او شده باشد رفع اثر از تأمین مأخوذه موکول بتصدیق مالکیت متقاضی نسبت بضمن معامله و پرداخت هزینه های ثبتی خواهد بود.

ماده ۱۴۴ - با اجرای مقررات اصلاحات ارضی نسبت بهر ملک تحدید

حدود قطعات مورد تصرف زارعین و یا سهم اختصاصی مالک در صورت تقسیم و یا مستثنیات قانون اصلاحات ارضی فقط با انتشار آگهی الصاقی پس از استعلام از اداره تعاون و امور روستاهای محل انجام میگیرد. هرگاه املاک مشمول مقررات اصلاحات ارضی متصل بهم باشد میتوان تحدید حدود قطعات راضمن یک آگهی الصاقی انجام داد در مواردیکه مجاور ملک از املاک جزء اموال عمومی باشد وقت تحدید حدود باید بمرجع صالح ابلاغ شود. عدم حضور نماینده اداره تعاون و امور روستاها و یا نماینده سایر مراجع صالح مانع انجام تحدید حدود نخواهد بود.

تبصره ۱ - عدم حضور مالک قطعه مورد تحدید یا نماینده او مانع انجام تحدید حدود نخواهد بود در این صورت تحدید حدود با معرفی مجاور یا معتمدین و مطلعین محل انجام میگیرد.

تبصره ۲ - اجرای مقررات این ماده بموجب آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

ماده ۱۴۵ - در مرکز هر استان یا فرمانداری کل بموجب آئین نامه مصوب وزارت دادگستری و وزارت تعاون و امور روستاها هیأتی بنام هیأت تشخیص برای انجام وظایف زیر تشکیل میشود:

الف - در تحدید حدود قطعات تقسیم شده بین زارعین و یا قطعات اختصاصی مالک یا مستثنیات قانونی اصلاحات ارضی در صورت وصول اعتراض یا وجود اختلاف رسیدگی بموضوع و رفع اختلاف و تعیین تکلیف قطعی آن مدت اعتراض

بر حدود اعم از اینکه معترض متصرف قطعه مورد تحدید یا مجاور آن باشد از تاریخ تحدید حدود قطعه مورد اعتراض تناسی روز پس از ختم عملیات تحدید حدود آخرین قطعه ملك مورد آگهی خواهد بود اعتراضات واصله از طریق ثبت محل به هیأت تسلیم میگردد .

ب- رسیدگی و صدور دستور مقتضی در مورد هرگونه اشتباهی که در آگهی الصاقی یا عملیات تحدیدی املاکی که طبق ماده ۱۴۴ این قانون انجام میگردد .

ج- تشخیص و تعیین قائم مقام قانونی زارع انتقال گیرنده در صورتی که انتقال گیرنده فوت کرده و یا طبق مقررات اصلاحات ارضی از او خلع ید شده باشد .

د- تشخیص نوع اعیانی زراعی و تعیین مالک آن و همچنین تشخیص مستثنیات قانونی بر اساس مقررات اصلاحات ارضی برای اراضی مکانیزه و تعیین مالک آن در صورت وجود اختلاف .

ماده ۱۴۶ - در مورد املاکی که قبل از اجرای این قانون قسمتی بطور مشاع و قسمتی بطور مفروز درخواست ثبت شده و قسمت مفروز در تصرف بلامنزاع متقاضی ثبت یا قائم مقام او باشد موضوع در هیأت نظارت طرح و طبق تشخیص هیأت مزبور در خواست ثبت مفروز ابقاء و اظهارنامه سهام مشاعی با تفکیک قسمتهای مفروز اصلاح میشود و عملیات ثبت قسمتهای مشاع مفروز بدون احتیاج بتجدید آگهی های نوبتی ادامه مییابد .

اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳ در هر سال نسبت به سال قبل کمتر باشد وزارت دارائی مکلف است مابه التفاوت آنها را از محل پنجاه درصد سهم در آمد عمومی مذکور در تبصره ۲ این ماده بشیر و خورشید سرخ ایران بپردازد .

مواد الحاقی

ماده ۱۴۲ - نسبت با املاک مجهول المالك و املاکی که در باره آنها تقاضای ثبت نشده و به ثبت نرسیده باشد و در اجرای قانون اصلاحات ارضی بزارعین و اگذار شده یا بشود احتیاج بتقاضای ثبت از طرف منتقل الیه ندارد ثبت محل مکلف است بر طبق انتقالاتی که واقع شده یا می شود پرونده ای بنام هر يك از خریداران تشکیل داده و اعم از اینکه ملك بصورت مشاع یا مفروز بزارع منتقل شده باشد بدون انتشار آگهی های نوبتی حصه متصرفی را تجدید و بصدر سند مالکیت آن اقدام نماید .

این عملیات از پرداخت هرگونه حق الثبت و هزینه های مقدماتی و بهای سند مالکیت و سایر هزینه های مربوط معاف میباشد .

ماده ۱۴۳ - هرگاه مالکین سابق املاک موضوع ماده ۱۴۲ بخوانند وجوه تودیع شده و یا قبوض مربوط به بهای املاک خود را دریافت دارند می توانند از ثبت محل تقاضای اخذ ثمن معامله را بنمایند . در این موارد در صورتیکه با رسیدگی سابقه مالکیت متقاضی احراز شود درخواست او قبول و مراتب ضمن آگهیهای نوبتی برای اطلاع عموم اعلام و در آن تصریح خواهد شد که هرگاه افرادی پرداخت تمام یا قسمتی از وجوه و قبوض تودیع شده را بشخصی که بنام او آگهی

شده از جهت ادعای مالکیت سابق خود نسبت باصل و یا حدود رقبه مورد انتقال محل حق خود بدانند از تاریخ انتشار اولین آگهی تا نودروز اعتراض خود را بثبت محل تسلیم و یا در صورت وجود دعوی در دادگاه گواهی لازم تحصیل و به ثبت محل تسلیم نمایند با انقضای مهلت مقرر در صورتی که اعتراض و یا گواهی طرح دعوی تسلیم نشده باشد در پرداخت وجوه و تسلیم قبوض مربوط اقدام میشود و در غیر این صورت پس از تعیین تکلیف از طریق مراجع قضائی طبق رأی صادر عمل خواهد شد.

در این موارد مقررات مواد ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ و ۱۹ قانون ثبت لازم الرعایه است .

تبصره ۱ - عملیات ثبتی مربوط با اجرای این قانون از هزینه اضافی مذکور در ماده ۱۲ قانون ثبت معاف خواهد بود و از متقاضی بر اساس جمع اقساط تبدیل شده به نقد حق ثبت و هزینه مقدماتی دریافت میگردد .

تبصره ۲ - قبل از قبول تقاضای موضوع این ماده تسلیم قبوض سپرده شده ولو با اخذ تأمین ممنوع است و پس از قبول تقاضا در صورت وصول اعتراض تسلیم قبوض سپرده موکول پرداخت هزینه های ثبتی و اخذ ضامن معتبر خواهد بود .

در مواردیکه قبل از قبول تقاضای متقاضی قبوض سپرده با اخذ تأمین تسلیم او شده باشد رفع اثر از تأمین مأخوذه موکول بتصدیق مالکیت متقاضی نسبت بضمن معامله و پرداخت هزینه های ثبتی خواهد بود .

ماده ۱۴۴ - با اجرای مقررات اصلاحات ارضی نسبت بمرمک تحدید

در هر سال نسبت بسال قبل کمتر باشد وزارت دارائی مکلف است مابه التفاوت آنرا از محل پنجاه درصد سهم در آمد عمومی مذکور در تبصره ۲ این ماده بشیر و خورشید سرخ ایران پردازد .

مواد الحاقی

ماده ۱۴۲ - نسبت باملاک مجهول المالك و املاکی که در باره آنها تقاضای ثبت نشده و به ثبت نرسیده باشد و در اجرای قانون اصلاحات ارضی بزارعین واگذار شده یا بشود احتیاج بتقاضای ثبت از طرف منتقل الیه ندارد ثبت محل مکلف است بر طبق انتقالاتی که واقع شده یا می شود پرونده ای بنام هر يك از خریداران تشکیل داده و اعم از اینکه ملك بصورت مشاع یا مفروز بزارع منتقل شده باشد بدون انتشار آگهی های نوبتی حصه متصرفی را تجدید و بصدر سند مالکیت آن اقدام نماید .

این عملیات از پرداخت هرگونه حق الثبت و هزینه های مقدماتی و بهای سند مالکیت و سایر هزینه های مربوط معاف میباشد .

ماده ۱۴۳ - هرگاه مالکین سابق املاک موضوع ماده ۱۴۲ بخواهند وجوه تودیع شده و یا قبوض مربوط به بهای املاک خود را دریافت دارند می توانند از ثبت محل تقاضای اخذ ثمن معامله را بنمایند . در این موارد در صورتیکه با رسیدگی سابقه مالکیت متقاضی احراز شود درخواست او قبول و مراتب ضمن آگهی های نوبتی برای اطلاع عموم اعلام و در آن تصریح خواهد شد که هرگاه افرادی پرداخت تمام یا قسمتی از وجوه و قبوض تودیع شده را بشخصی که بنام او آگهی

شده از جهت ادعای مالکیت سابق خود نسبت باصل و یا حدود رقبه مورد انتقال محل حق خود بدانند از تاریخ انتشار اولین آگهی تا نودروز اعتراض خود را مثبت محل تسلیم و یا در صورت وجود دعوی در دادگاه گواهی لازم تحصیل و به ثبت محل تسلیم نمایند با انقضای مهلت مقرر در صورتی که اعتراض و یا گواهی طرح دعوی تسلیم نشده باشد در پرداخت وجوه و تسلیم قبوض مربوط اقدام میشود و در غیر اینصورت پس از تعیین تکلیف از طریق مراجع قضائی طبق رأی صادر عمل خواهد شد .

در این موارد مقررات مواد ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ قانون ثبت لازم الرعایه است .

تبصره ۱ - عملیات ثبتی مربوط با اجرای این قانون از هزینه اضافی مذکور در ماده ۱۲ قانون ثبت معاف خواهد بود و از متقاضی بر اساس جمع اقساط تبدیل شده به نقد حق ثبت و هزینه مقدماتی دریافت میگردد .

تبصره ۲ - قبل از قبول تقاضای موضوع این ماده تسلیم قبوض سپرده شده ولو با اخذ تأمین ممنوع است و پس از قبول تقاضا در صورت وصول اعتراض تسلیم قبوض سپرده موکول بپرداخت هزینه های ثبتی و اخذ ضامن معتبر خواهد بود .

در مواردیکه قبل از قبول تقاضای متقاضی قبوض سپرده با اخذ تأمین تسلیم او شده باشد رفع اثر از تأمین مأخوذه موکول بتصدیق مالکیت متقاضی نسبت بضمن معامله و پرداخت هزینه های ثبتی خواهد بود .

ماده ۱۴۲ - با اجرای مقررات اصلاحات ارضی نسبت بهر ملک تحدید

حدود قطعات مورد تصرف زارعین و یا سهم اختصاصی مالک در صورت تقسیم و یا مستثنیات قانون اصلاحات ارضی فقط با انتشار آگهی الصاقی پس از استعلام از اداره تعاون و امور روستاهای محل انجام میگیرد. هرگاه املاک مشمول مقررات اصلاحات ارضی متصل بهم باشد میتوان تحدید حدود قطعات راضمن یک آگهی الصاقی انجام داد در مواردیکه مجاور ملک از املاک جزء اموال عمومی باشد وقت تحدید حدود باید بمرجع صالح ابلاغ شود. عدم حضور نماینده اداره تعاون و امور روستاها و یا نماینده سایر مراجع صالح مانع انجام تحدید حدود نخواهد بود.

تبصره ۱ - عدم حضور مالک قطعه مورد تحدید یا نماینده او مانع انجام تحدید حدود نخواهد بود در این صورت تحدید حدود با معرفی مجاور یا معتمدین و مطلعین محل انجام میگیرد.

تبصره ۲ - اجرای مقررات این ماده بموجب آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

ماده ۱۴۵ - در مرکز هر استان یا فرمانداری کل بموجب آئین نامه مصوب وزارت دادگستری و وزارت تعاون و امور روستاها هیأتی بنام هیأت تشخیص برای انجام وظایف زیر تشکیل میشود:

الف - در تحدید حدود قطعات تقسیم شده بین زارعین و یا قطعات اختصاصی مالک یا مستثنیات قانونی اصلاحات ارضی در صورت وصول اعتراض یا وجود اختلاف رسیدگی بموضوع و رفع اختلاف و تعیین تکلیف قطعی آن مهت اعتراض

بر حدود اعم از اینکه معترض متصرف قطعه مورد تحدید یا مجاور آن باشد از تاریخ تحدید حدود قطعه مورد اعتراض تاسی روز پس از ختم عملیات تحدید حدود آخرین قطعه ملك مورد آگهی خواهد بود اعتراضات واصله از طریق ثبت محل به هیأت تسلیم میگردد .

ب- رسیدگی و صدور دستور مقتضی در مورد هرگونه اشتباهی که در آگهی الصاقی یا عملیات تحدیدی املاکی که طبق ماده ۱۴۴ این قانون انجام میگردد .

ج- تشخیص و تعیین قائم مقام قانونی زارع انتقال گیرنده در صورتی که انتقال گیرنده فوت کرده و یا طبق مقررات اصلاحات ارضی از او خلع ید شده باشد .

د- تشخیص نوع اعیانی زراعی و تعیین مالک آن و همچنین تشخیص مستثنیات قانونی بر اساس مقررات اصلاحات ارضی برای اراضی مکانیزه و تعیین مالک آن در صورت وجود اختلاف .

ماده ۱۴۶ - در مورد املاکی که قبل از اجرای این قانون قسمتی بطور مشاع و قسمتی بطور مفروز درخواست ثبت شده و قسمت مفروز در تصرف بلامنازع متقاضی ثبت یا قائم مقام او باشد موضوع در هیأت نظارت طرح و طبق تشخیص هیأت مزبور در خواست ثبت مفروز ابقاء و اظهارنامه سهام مشاعی با تفکیک قسمتهای مفروز اصلاح میشود و عملیات ثبت قسمتهای مشاع مفروز بدون احتیاج بتجدید آگهی های نوبتی ادامه مییابد .

در مورد املاکی که قبل از اجرای این قانون به سهام مشاعی درخواست ثبت شده ولی عملاً تمام یا قسمتی از ملک بصورت مفروز در تصرف بلا منازع تمام یا بعضی از متقاضیان ثبت یا قائم مقام قانونی آنان درآمده باشد در صورت تقاضای هر یک از متقاضیان موضوع در هیأت نظارت طرح و بر طبق تشخیص ورأی هیأت مزبور درخواستهای ثبت سهام مشاعی که بصورت مفروز در تصرف بلا منازع متقاضی ثبت یا ایادی متلقای از او باشد بصورت و با حدود مفروز اصلاح و قسمتهای مفروز اصل ملک تفکیک و اظهارنامه سایر متقاضیان ثبت مشاعی اصلاح میشود و عملیات ثبت درخواستهایی که بصورت مشاع باقی میماند بدون احتیاج بتجدید آگهی های نوبتی ادامه مییابد و جریان ثبت قسمتهای مفروز با انتشار آگهی های نوبتی شروع میگردد درخواست احاله کار به هیأت نظارت بر طبق این ماده فقط تا سه سال از تاریخ اجرای این قانون مجاز خواهد بود و رسیدگی هیأت نظارت نیز در صورتی جائز است که هیچیک از درخواستهای ثبت سهام مشاعی منتهی به ثبت در دفتر املاک نشده باشد و موضوع نیز مسبوق بطرح و رسیدگی در مراجع قضائی نباشد.

ماده ۱۴۷- در مورد املاکی که کلاً یا بعضاً بنحو مشاع درخواست ثبت شده و قبل از اجرای این قانون در قطعات مفروزی از آن بدون انتقال رسمی یا اجازه نامه رسمی از طرف عده ای احداث اعیانی شده است و از این حیث ادامه عملیات ثبتی مواجه با اشکال شده باشد موضوع در هیأت نظارت مطرح میشود در صورتیکه اختلافی بین متقاضیان ثبت یا قائم مقام قانونی

اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳

آنان و متصرفین وجود داشته باشد طرفین را بمراجع قضائی هدایت میکند
والا دستور قبول درخواست ثبت را از متصرف میدهد.

ارجاع کار بهیأت نظارت بر طبق این ماده فقط تا سه سال از تاریخ اجرای
این قانون مجاز خواهد بود و رسیدگی هیأت نیز در صورتی جایز است که مملک
منتهی به ثبت در دفتر املاک نشده باشد و موضوع نیز مسبوق بطرح و رسیدگی
در مراجع قضائی نباشد.

در هر صورت اگر موضوع در دادگاه مطرح شود دادگاه باتوجه بدلائل
و اسناد طرفین هر چند سند عادی باشد بموضوع رسیدگی نموده و رأی مقتضی
صادر خواهد کرد.

۱۴۸۵۵۵ - برای رفع اختلاف موجود بین صاحبان اراضی واقع در
محدوده شهر های درود، فریدن، شهرکرد، کرمان و افرادی که تا اول
فروردین ماه سال ۱۳۵۰ در اراضی مزبور ساختمانهایی ایجاد نموده و متصرفند
و صاحبان عرصه حاضر بمصدق اعیانی آنان نیستند هیأتی مرکب از دونفر از
قضات حوزه قضائی همان محل به تعیین وزیر دادگستری و رئیس ثبت محل
تشکیل میشود.

این هیأت باختلافات موجود باتوجه باوضاع و احوال و استطاعت هر یک
از طرفین بطور کدخدامنشی رسیدگی و رأی پرداخت بهای عادلانه اراضی در
تاریخ تصرف و اجرت المثل آن تا تاریخ صدور رأی صادر مینماید و یا
بتقاضای مالکین ضمن صدور رأی پرداخت بهای اعیانی رأی بخلعید از متصرف
میدهد.

رأی هیأت قطعی و لازم الاجرا است و مرجع اجرای آن دادگاه شهرستان محل و در صورت نبودن دادگاه شهرستان دادگاه بخش خواهد بود .

تبصره ۱ - صاحبان اعیانی در صورتی میتوانند از مقررات این قانون استفاده کنند که ظرف یکسال از تاریخ اجرای این قانون دادخواست خود را در قبال اخذ رسید به ثبت محل تسلیم نموده باشند و الا بتقاضای مالک بشرح مذکور در این ماده اقدام خواهد شد . ثبت محل مکلف است از تساریخ اجرای این قانون متنها ظرف یکماه با نشر آگهی در روزنامه کثیرالانتشار محل یا نزدیک بمحل و الصاق آگهی در اماکن عمومی مهلت مقرر را با اطلاع صاحبان اعیان برساند .

تبصره ۲ - پس از صدور رأی هیأت و پرداخت بهای اراضی و اجور آن هرگاه ملك منتهی به ثبت در دفتر املاك شده باشد بنام صاحب اعیان در دفتر املاك تثبیت میشود و اگر ملك در جریان ثبت باشد عملیات ثبتی بنام او ادامه مییابد. در اینصورت هرگاه موعده اعتراض باصل و حدود ملك منقضی نشده و یا اعتراضی رسیده باشد وجه مورد حکم هیئت تا تعیین تکلیف قطعی باید در صندوق ثبت تودیع گردد .

هرگاه حکم قطعی دادگاه بنفع معترض صادر شود بنابرخواست صاحب اعیان رأی هیئت بمعترض ابلاغ میشود . و مشارالیه میتواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ فقط نسبت ببهای تعیین شده عرصه بهیئت مذکور در این قانون اعتراض نماید و رأی هیئت قطعی است .

اعیان موضوع حکم نیز وقتی بمالکیت قطعی صاحب عرصه در خواهد آمد که وجه مورد حکم کلا پرداخت شده باشد .

تبصره ۳ - در مورد آن قسمت از اراضی واقع در محدوده شهر کرمان که بنحو مشاع بصدور سند مالکیت منتهی و قطعاتی از آن بموجب سند عادی باشخاص واگذار شده و در آن اعیانی ایجاد نموده اند انتقال گیرنده میتواند ظرف موعده مقرر در ماده ۱۴۷ از مقررات ماده مذکور استفاده نماید .

تبصره ۴ - متصرفین اعیانی های اراضی علیای خیابان بهار تهران در صورتیکه در مدت مقرر در شق الف بند (۲) ماده واحده اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب هشتم شهریور ماه ۱۳۳۵ و تبصره الحاقی بماده واحده مذکور مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۳۵ موفق بتقدیم درخواست نشده باشند اگر تصرف آنها قبل از تصویب قانون هشتم شهریور ماه ۱۳۳۵ باشد و عرصه مورد تصرف آنها بیش از پانصد متر مربع نباشد میتواند ظرف مدت شش ماه از تاریخ انتشار این قانون دادخواست بدفتر هیئت سه نفری تسلیم نمایند و الا بتقاضای مالکین طبق قسمت اخیر ماده ۲ قانون فوق الذکر اقدام خواهد شد .

ماده ۱۴۹ - نسبت بملکی که بامساحت معین مورد معامله قرار گرفته باشد و بعداً معلوم شود اضافه مساحت دارد ذینفع میتواند قیمت اضافی را براساس ارزش مندرج در اولین سند انتقال و سایر هزینه های قانونی معامله بصندوق ثبت تودیع و تقاضای اصلاح سند خود را بنماید .

در صورتیکه اضافه مساحت در محدوده سند مالکیت بوده و بمجاورین تجاوزی نشده و در عین حال بین مالک و خریدار نسبت با اضافه مذکور قراری داده شده باشد اداره ثبت سند را اصلاح و به ذینفع اخطار مینماید تا وجه تودיעی را از صندوق ثبت دریافت دارد - عدم مراجعه فروشنده برای دریافت وجه در مدتی

اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳

زائد برده سال از تاریخ اصلاح سند اعراض محسوب و وجه بحساب درآمد اختصاصی ثبت واریز میشود.

تبصره - در مواردی که تعیین ارزش اضافه مساحت میسر نباشد ارزش اضافه مساحت در زمان اولین معامله بوسیله ارزیاب ثبت معین خواهد شد.

ماده ۱۵۰ - هرگاه نسبت بملکی از طرف مالک یا قائم مقام او تقاضای تفکیک شود این تقاضا با اداره ثبت ارسال میگردد و در تقاضانامه باید ارزش مورد تفکیک بر اساس ارزش معاملاتی روز تعیین شود و هزینه تفکیکی از طرف ذینفع بر اساس مبلغ مزبور قبلاً پرداخت گردد. مبنای وصول هزینه تفکیک ارزش معاملاتی روز خواهد بود هر چند بهای معامله بیش از ارزش معاملاتی روز باشد.

ماده ۱۵۱ - حق الثبت املاک و حقوق اجرائی و هزینه تفکیک و حق الثبت اسناد رسمی و سایر درآمدهای ثبتی بحساب بانکی که از طرف ثبت کل اسناد و املاک تعیین میشود پرداخت میگردد و رویه الصاق و ابطال تمبر در این موارد ملغی است.

ماده ۱۵۲ - ثبت کل اسناد میتواند در هر شهرستانی که مقتضی بداند برای انجام امور ثبتی از قبیل امور مربوط باملاک و اجرای اسناد و حسابداری واحدا و واحدهای ثبتی مرکب از یک یا چند بخش تشکیل دهد.

ماده ۱۵۳ - تودیع وجوه سپرده در حساب مخصوص ودایع ثبتی شعب بانك

ملی پس از اعلام ثبت مجاز است و محتاج بتودیع آن در صندوق حسابداری ثبت نخواهد بود .

ماده ۱۵۴- پس از تصویب نقشه جامع هر شهر برای تفکیک و افراز اراضی اداره ثبت و دادگاهها باید بار عایت نقشه مذکور و آئین نامه های مربوط بشهرسازی رأساً اقدام بتفکیک نمایند .

ماده ۱۵۵ - ثبت کل مکلف است پس از تحصیل اعتبار ترتیب بایگانی اسناد و مدارک و پرونده های ثبتی را با تنظیم آئین نامه خاص بمنظور تسریع کار و یکنواخت کردن وساده نمودن امور در بایگانی تغییر دهد .

ماده ۱۵۶ - بمنظور تشخیص حدود و موقعیت املاک واقع در محدوده شهرها و حومه نقشه املاک بصورت کاداستر تهیه خواهد شد .

اداره امور املاک ثبت کل علاوه بروظایف فعلی خود عهده دار تهیه املاک بصورت نقشه کاداستر خواهد بود .

تبصره ۱ - در مورد تقاضای تفکیک و افراز املاک مذکور در این ماده و تحدید حدود املاک مجاور و همچنین در دعاوی مطروحه در مراجع قضائی رفع اختلاف حدودی نقشه کاداستر ملاک عمل خواهد شد .

تبصره ۲ - نسبت باملاکی که نقشه رسمی کاداستر تهیه شده است صاحبان املاک مزبور میتوانند بپرداخت بکهازاریال تقاضای الصاق نقشه مزبور را بسند مالکیت خود بنمایند .

تبصره ۳ - حدود و وظایف و تشکیلات اداره امور املاک از جهت تهیه نقشه املاک بصورت کاداستر و همچنین اجرای مقررات این قانون بموجب آئین نامه

اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ و قانون اشتباهات ثبتی و اسناد معارض مصوب ۱۳۳۳

وزارت دادگستری خواهد بود .

ماده ۱۵۲ - آئین نامه های اجرائی این قانون را وزارت دادگستری تهیه و تصویب خواهد کرد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای اسلامی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۹/۱۴ در جلسه روز دوشنبه هیجدهم دیماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۹

ماده ۱۹ احده - بدولت اجازه داده میشود تا مبلغ شش میلیارد و دو بیست و شصت و هفت میلیون (۶۲۶۷۰۰۰۰۰۰) ریال از اضافه درآمد نفت را در سال جاری بدرآمد عمومی منظور نماید و از محل مزبور و همچنین از محل افزایش وصولی پیش بینی شده درآمدهای عمومی دیگر تا مبلغ نه میلیارد و چهارده میلیون (۹۰۱۴۰۰۰۰۰۰) ریال اضافه اعتبارات مندرج در جداول پیوست را بابت هزینه های بودجه عادی (موضوع بند یک ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور) بارعایت قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و سایر مقررات مربوط و تبصره های زیر پرداخت نماید .

تبصره ۱ - معادل مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال از یک طرف بدرآمد گمرک در ردیف ۲۳۰۷ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و از طرف دیگر باعتبار ردیف ۱/۱۷۶ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و تعهدات مربوط بکالاهای وارده برای شرکت های آب و برق» اضافه میشود و سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح میگردد .

قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

تبصره ۲- عبارت «و تعهدات مربوط به» بعد از کلمه بازرگانی در ردیف‌های ۱۵۸/۲، ۳۰۷/۴، ۳۰۷/۵ و ۳۰۷/۳ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور اضافه میشود و عناوین مذکور در سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح میگردد .

تبصره ۳- عنوان ردیف ۱/۲۶۱ از «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارده شرکت سهامی تلغن ایران» در قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور به «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و تعهدات مربوط به کالاهای وارده شرکت مخابرات ایران» تغییر داده میشود و سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح میگردد .

تبصره ۴- معادل مبلغ يك ميليون و هشتصد و هشتاد و دو هزار و چهل و پنج (۱۸۸۲۰۴۵) ریال مطالبات اداره کل گمرک بابت حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی خودروهای واگذاری ژاندارمری کل کشور در سالهای ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ از يك طرف بدرآمد گمرک در ردیف ۲۳۰۷ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و از طرف دیگر در اعتبار ردیفی بشماره ۱۱۴/۲ در قسمت چهارم قانون مزبور تحت عنوان «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی خودروهای واگذاری ژاندارمری کل کشور در سالهای ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸» منظور میشود .

تبصره ۵- عبارت «و خانه‌های سازمانی و باشگاهها» به آخر عناوین درآمدهای ردیف ۴۲۰۵ و ۴۲۰۶ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور اضافه میشود .

تبصره ۶- بوزارت جنگ اجازه داده میشود مبلغ چهل و چهار میلیون و

قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

سیصد و هفتاد و دوهزار (۴۴۳۷۲۰۰۰) ریال از محل مانده اعتبار بودجه سال ۱۳۵۰ خود را بمنظور جبران تفاوت قیمت برنج داخلی و چای تعهد و بسازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی پرداخت نماید .

تبصره ۷۵ - بوزارت جنگک اجازه داده میشود مبلغ دو بیست و دو میلیون و هشتصد و شانزده هزار و هشتصد و سیزده (۲۲۲۸۱۶۸۱۳) ریال بابت پنج و نیم درصد ثبت سفارشات سال ۱۳۵۰ خود را از محل مانده اعتبار بودجه سال مذکور وزارت جنگک بهزینه منظور نماید .

تبصره ۸۵ - بوزارت جنگک اجازه داده میشود مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال اعتبار موضوع بند سوم تبصره هفت قانون بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور را بابت بهای اراضی خریداری شده تا پایان سال ۱۳۵۱ تعهد و پرداخت نماید .

تبصره ۹۵ - بوزارت جنگک اجازه داده میشود مبلغ هفتاد و نه میلیون (۷۹۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل مانده اعتبار بودجه سال ۱۳۵۰ خود را برای هزینههای دفاعی سال ۱۳۵۱ حسب نیاز در مواد و برنامههای مربوط اختصاص داده و تا پایان سال مزبور تعهد و پرداخت نماید .

تبصره ۱۰۵ - بوزارت جنگک اجازه داده میشود معادل مبلغ پنجاه میلیون و هشتصد و پنجاه و چهار هزار و هشتصد و پنجاه و یک (۵۰۸۵۴۸۵۱) ریال که از بابت ارزش وسایل و لوازم و خواربار و پوشاک دانش آموزان و دانشجویان ژاندارمری کل کشور و سایر دستگاههای دولتی تا آخر سال ۱۳۵۰ دریافت داشته است در سال ۱۳۵۱ برای خرید و جایگزین کردن وسائل و لوازم و خواربار و پوشاک مذکور بمصرف برساند .

قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

تبصره ۱۱۵ - مفاد تبصره ۹ قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور نسبت بباقیمانده مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پایان سال ۱۳۵۱ قابل اجراء میباشد.

تبصره ۱۲۵ - عنوان مؤسسه عالی تربیت بدنی در ردیف ۱۴۲ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور به مدرسه عالی ورزش اصلاح میگردد و اجازه داده میشود مبلغ پانصد و هفتاد و یک هزار (۵۷۱۰۰۰) ریال تحت عنوان مدرسه عالی ورزش در ردیفی بشماره ۴۳۳۹/۱ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و معادل همین مبلغ در اعتبار از محل درآمد اختصاصی مدرسه مزبور در ردیف ۱۴۲ قسمت چهارم قانون مذکور منظور و سایر جداول نیز بهمین نحوه اصلاح شود.

تبصره ۱۳۵ - مبلغ دو میلیون و یکصد و شصت و یک هزار (۲۱۶۱۰۰۰) ریال از اعتبار ردیف ۱۱۱/۲ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور کسر و عیناً در ردیف ۱۱۱/۳ قسمت چهارم همان قانون منظور میشود و سایر جداول مربوط بهمین نحو اصلاح میگردد.

تبصره ۱۴۵ - وزارت دارائی مجاز است مبلغ لازم برای پرداخت مابه التفاوت اجرای مرحله اول قانون استخدام کشوری و اضافه حقوق یکپایه ترفیع موضوع تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور و اجرای اصلاحیه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۹/۸/۱۲ در مورد مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری که از وزارت پست و تلگراف و تلفن بشرکت مخابرات ایران منتقل شده‌اند برای سال ۱۳۵۱ بمیزانیکه از طرف دفتر بودجه تعیین میشود

بعنوان کمک از محل اعتبار مصوب ردیف‌های ۵۱۱۰۶-۵۱۱۰۷ و ۵۱۱۰۸ بخش پنجم از قسمت ششم هزینه قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور بشرکت مزبور پرداخت کند و باطلاع کمیسیون بودجه برساند .

تبصره ۱۵۵ - باتوجه به مفاد قانون اجازه پرداخت هزینه‌های اضافی عملیات نظامی فوق العاده نیروهای مسلح شاهنشاهی مصوب بیستم خردادماه ۱۳۴۸ بدولت اجازه داده میشود اعتبار هزینه‌های سال ۱۳۵۱ را که براساس قانون مذکور طی تصویب نامه‌های شماره ۴-۴-۱۰۵/م مورخ ۲۸/۳/۱۳۵۱ و ۱-۲۴۳/م مورخ ۲۵/۴/۱۳۵۱ و ۱-۲۴۳/م مورخ ۲۳/۷/۱۳۵۱ بتصویب هیئت وزیران رسیده است در بودجه عادی سال ۱۳۵۱ منظور نماید .

تبصره ۱۶۵ - بوزارت آموزش و پرورش اجازه داده میشود سهم هر يك از مناطق آموزش و پرورش را از اعتبار منظور در ردیف ۵۱۱۱۷ بخش پنجم این قانون که برای تأمین کمبود اعتبار اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری در وزارت مزبور تخصیص یافته است باتعیین برنامه‌های مربوط پس از جلب موافقت وزارت دارائی و دفتر بودجه بصورت «کمک» در اختیار مناطق مزبور بگذارد .

تبصره‌هاییکه تاکنون شده بقوت خود باقی است

تبصره ۱۷۵ - الف - از اول اسفندماه ۱۳۵۱ در اجرای ماده ۳۳ قانون استخدام کشوری ضریب جدول حقوق و موضوع ماده ۳۲ قانون مذکور پنجاه ریال تعیین میشود . افزایش ناشی از تغییر ضریب مذکور که بحقوق پایه گروه مربوط افزوده میشود بدو از مزایای مستمر یافوق العاده شغل کسر میگردد و هرگاه افزایش

مذکور بیش از مزایای مستمر یا فوق العاده شغل باشد ما به التفاوت همواره از تفاوت تطبیق حقوق یا مزایای موقت شغل مستخدم کسر خواهد شد .

در مورد مستخدمینی که افزایش حقوق ناشی از اجرای این بند از تفاوت تطبیق حقوق آنها کسر میشود حکم مقرر در ماده ۱۰۰ قانون استخدام کشوری راجع به پرداخت ماه اول تفاوت، حقوق مستخدم بصندوق بازنشستگی نسبت به مبلغی که از تفاوت تطبیق حقوق آنان کسر شده است اجرا نمیشود .

ب- حداقل مجموع حقوق یا اجرت و مزایای مستخدمین رسمی و پیمانی مشمول قانون استخدام کشوری پس از اجرای بند الف این تبصره از اول اسفندماه ۱۳۵۱ شش هزار ریال تعیین میشود و تا زمانیکه مجموع حقوق یا اجرت و مزایای هر یک از آنان از شش هزار ریال کمتر باشد بقیه بعنوان «تفاوت حداقل دریافتی» قابل پرداخت خواهد بود .

تفاوت مذکور نوعی از مزایا محسوب و در مورد مستخدمین رسمی از آن کسور بازنشستگی برداشت میشود .

آن قسمت از دریافتی مستخدمین رسمی و پیمانی که از لحاظ اجرای مقررات این بند بعنوان مزایا محسوب میشود بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ج - آن قسمت از مزایای مستمر یا مزایای موقت شغل یا فوق العاده شغل مستخدمین که در اجرای این تبصره جزو حقوق گروه و پایه آنان قرار گیرد بنا بر تشخیص وزارت دارائی و دفتر بودجه از اعتبار ماده ۲ (مزایا و کمکها) بودجه دستگاه مربوط کسر و به اعتبار ماده یک (حقوق و دستمزد) بودجه آن دستگاه علاوه خواهد شد .

۵ - عنوان ردیف ۵۱۱۰۹ بخش پنجم قسمت ششم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور از «اعتبار اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری» به «اعتبار اجرای مرحله دوم و تغییر ضریب جدول حقوق قانون استخدام کشوری و افزایش حداقل دریافتی تا شش هزار ریال» اصلاح می شود و اعتبار مورد نیاز برای اجرای این تبصره از محل اعتبار ردیف مذکور قابل پرداخت می باشد. نحوه استفاده از اعتبار منظور در ردیف فوق الذکر و دستگاههایی که میتوانند از آن استفاده کنند بر طبق دستورالعملی خواهد بود که وزارت دارایی تهیه و بدستگاههای مربوط ابلاغ خواهد کرد.

تبصره ۱۸ - در هر مورد که حقوق بازنشستگی، وظیفه از کار افتادگی و وظیفه (جمع پرداختی به کلیه وراثت) طبق قانون تاحقوق پایه یک گروه یک جدول حقوق ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری افزایش یابد مابه التفاوت همواره از شمول تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور معاف خواهد بود.

تبصره ۱۹ - حداقل مجموع حقوق و مزایای مستمر ماهانه هر یک از درجه داران و افراد کادر ثابت نیروهای مسلح شاهنشاهی و همچنین کارمندان غیر نظامی ارتش شاهنشاهی که از شهزادریال کمتر باشد از اول اسفندماه سال ۱۳۵۱ تا میزان شهزادریال افزایش مییابد تفاوت مذکور نوعی از مزایا محسوب میشود و حسب مورد از محل بودجه وزارت جنگ، ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور قابل پرداخت است. تشخیص مزایای مستمر با وزارت جنگ است.

قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و نوزده تبصره و جدا اول ضميمه پس از اظهار
ملاحظات مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱۰/۱۸ در جلسه روز سه شنبه
نوزدهم ديماه يکھزار و سيصد و پنجاه و يك شمسی بتصويب مجلس شورای ملی رسيد .
رئيس مجلس شورای ملی - عبدالله رياضي

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها و ردیفها

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)
۱۰۱	وزارت دربار شاهنشاهی	۶۲۹۱۵
۱۰۱/۳	کتابخانه پهلوی (کمک)	۵۰۰۰
۱۰۲	اداره بیوتات سلطنتی	۲۰۴۵۳
۱۰۲/۳	هزینه ساختمانی جزیره کیش (کمک)	۷۶۷۷۹
۱۰۳/۱	هزینه تجهیزات و خرید زمین برای مجلس شورای ملی	۱۰۰۰۰۰
۱۰۵	نخست وزیری	۸۵۰۰۰
۱۰۹/۱	کمک بصندوق باز نشستگی	۳۱۹۰۰۰
۱۱۱	وزارت کشور	۱۲۷۳۸
۱۱۳	شهربانی کل کشور	۱۹۹۴۰
۱۱۴	ژاندارمری کل کشور	۹۸۱۷۹
۱۱۵	وزارت امور خارجه	۱۰۴۵۱۳
۱۱۵/۴	سهامیه ، حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تعهدات	۳۲۰۲
۱۱۶	وزارت اطلاعات	۷۵۰۰
۱۱۷	وزارت دادگستری	۱۲۹۴۰۰

۲۶۴۵

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها و ردیفها

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)
۱۱۸	اداره کل ثبت اسناد و املاک	۱۶۳۴۴
۱۲۰	سازمان اوقاف	۱۴۰۰۰
۱۲۵	وزارت جنگ	۱۸۹۴۸۸۱
۱۲۷	وزارت علوم و آموزش عالی	۱۹۲۰۰
۱۲۹	دانشگاه تهران (کمک)	۱۵۳۵۷۳
۱۲۹/۱	دانشگاه تهران - دانشکده پزشکی و بیمارستانها (کمک)	۸۶۸۷۴
۱۳۱	دانشگاه مشهد (کمک)	۲۸۰۳۶
۱۳۲	دانشگاه تبریز (کمک)	۶۲۳۳۶
۱۳۳	دانشگاه اصفهان (کمک)	۳۵۳۴۰
۱۳۴	دانشگاه جندی شاپور (کمک)	۳۶۲۲۲
۱۳۵	دانشگاه صنعتی تهران (کمک)	۱۱۱۷۴
۱۳۶	مدرسه عالی بازرگانی (کمک)	۲۸۴۱
۱۳۷	دانشکده کشاورزی و دامپروری رضائیه (کمک)	۶۰۰۰
۱۳۸	دانشسرای عالی (کمک)	۲۱۳۱۰
۱۳۹	دانشسرای عالی سپاه دانش (کمک)	۹۵۰۶
۱۴۰	دانشکده علم و صنعت ایران (کمک)	۲۱۳۷۹

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها وردیفها

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)
۱۴۳	وزارت آموزش و پرورش:	
	(مناطق - کمک)	۷۳۶۰۰
	(ادارات مرکزی)	۱۲۸۹۰۰
۱۴۴	وزارت فرهنگ و هنر	۷۸۷۴۰
۱۴۴/۶	وزارت فرهنگ و هنر - بهای خرید اراضی واقع در	
	حریم بناهای تاریخی .	۵۰۰۰۰
۱۴۴/۷	وزارت فرهنگ و هنر - بهای خرید و تخریب اراضی	
	و مستحدثات مجاور موزه ایران باستان	۸۰۰۰۰
۱۴۵	سازمان تربیت بدنی ایران	۲۵۰۰۰
۱۴۶	وزارت بهداری	۱۵۹۸۹۲
۱۵۱	وزارت آبادانی و مسکن	۵۰۰۰
۱۵۲	وزارت کار و امور اجتماعی	۸۶۲۵
۱۵۶	سازمان بیمه کارمندان دولت (کمک)	۱۰۸۹۰۰
۱۵۸	وزارت کشاورزی و منابع طبیعی	۵۷۶۵
۱۶۱	سازمان حفظ نباتات	۱۵۰۰۰
۱۶۴	مؤسسه بررسی آفات و بیماریهای گیاهی	۶۹۳۲

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها و ردیفها

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)
۱۶۵	مؤسسه رازی	۶۰۰۰
۱۷۲	سازمان جنگلها و مراتع کشور	۱۲۹۹۱
۱۷۴	سازمان حفاظت محیط زیست (كمك)	۹۹۲۷
۱۷۵	وزارت تعاون و امور روستاها	۷۲۷۰۰
۱۸۹	وزارت پست و تلگراف و تلفن	۷۸۰۰
۲۰۱	سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران (كمك)	۸۳۵۰۰
۲۰۶	صندوق عمران مراتع (كمك)	۳۰۲۴۳
۲۶۰	شرکت هواپیمائی ملی ایران (افزایش سرمایه)	۱۰۷۱۰۰
۳۰۶	سازمان صنایع نظامی (افزایش سرمایه)	۲۰۶۸۰۰
۴۰۱	دانشگاه ملی ایران (كمك)	۳۰۱۸۴
۴۰۲	دانشگاه صنعتی آریامهر (كمك)	۱۶۰۰۰
۴۰۳	آموزشگاه خدمات اجتماعی (كمك)	۵۰۰۰
۴۰۴	مدرسه عالی پارس (كمك)	۶۶۰۰
۴۰۷	باشگاه هواپیمائی شاهنشاهی (كمك)	۱۷۵۰۰
۴۱۸/۱	جمعیت شیروخورشید سرخ ایران - بنابت بهبود استاندارد	
	نگهداری بیمارستانهای واگذاری (اعانه)	۷۰۰۰۰

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها و ردیفها

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره ردیف
۵۰۰۰	جمعیت خیریه فرح پهلوی و سازمانهای خیریه و عام- المنفعه ای که تحت ریاست عالیہ علیا حضرت شهبانوی ایران انجام وظیفه مینمایند (اعانه)	۴۳۰
۵۰۰۰	سازمان ملی رفاه ناشنوایان (کمک)	۴۳۸
۳۵۰۰۰	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (کمک)	۴۴۲
۴۰۷۱۳	دانشگاه پهلوی (کمک)	۴۵۲
۴۹۷۸۰۴۷	جمع بخشهای اتا	

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها و ردیفها

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)
	بخش پنجم- هزینه های متفرقه، دیون و وامها	
۵۱۱۰۱	اعتبار دولت	۱۴۴۰۱۵۵
۵۱۱۰۸	اعتبار اجرای اصلاحیه قانون استخدام کشوری مصوب آبان ماه ۱۳۴۹	۳۶۰۰۰۰
۵۱۱۰۹	اعتبار اجرای مرحله دوم و تغییر ضریب جدول حقوق قانون استخدام کشوری و افزایش حداقل دریافتی تاشهزارریال	۴۴۰۰۰۰
۵۱۱۱۲	استرداد مالیات شرکت سهامی باطری سازی نیرو	۲۲۹۶۹
۵۱۱۱۳	کمک بسایر کشورها	۴۴۸۳۲
۵۱۱۱۷	اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری در وزارت آموزش و پرورش (کادر آموزشی)	۳۶۰۰۰۰
۵۱۱۱۸	سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی بابت قسط اول بهای سهام بخش خصوصی در کارخانه شیر استرلیزه خوزستان.	۱۲۵۰۰
۵۱۱۱۹	کمک بشرکتهای واحد اتوبوسرانی تهران و شهرستانها	۵۲۰۴۹۷

فهرست اضافه اعتبارات متمم بودجه سال ۱۳۵۱ (از محل درآمد عمومی) بر حسب دستگاهها و ردیفها

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)
۵۱۲۱۴	بهره وامهای شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه	
	تا پایان سال ۱۳۵۱ - بانک مرکزی ایران	۷۶۵۰۰
۵۱۲۱۵	بهره وام دانشگاه ملی ایران - بانک ملی ایران	۲۵۰۰
۵۲۱۱۰	بدهی دولت مربوط به بنگاه سابق پتروشیمی - شرکت	
	سهامی کود شیمیائی ایران	۲۰۰۰۰
۵۳۱۱۰	وام سازمان گوشت کشور - بانک مرکزی ایران	۶۳۶۰۰۰
۵۳۱۵۳	وام دانشگاه ملی ایران - بانک ملی ایران	۱۰۰۰۰۰
	جمع بخش پنجم	۴۰۳۵۹۵۳
	جمع کل	۹۰۱۴۰۰۰

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)		عنوان برنامه	شماره طبقه بندی برنامه	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره ردیف
کل	جزء				
۶۲۹۱۵	۶۲۹۱۵	امور سلطنت	۱۱۱۰۰	وزارت دربار شاهنشاهی	۱۰۱
۵۰۰۰	۵۰۰۰	امور سلطنت	۱۱۱۰۰	کتابخانه پهلوی (کمک)	۱۰۱/۳
۲۰۴۵۳	۲۰۴۵۳	خدمات عمومی	۱۱۹۰۰	اداره بیوتات سلطنتی	۱۰۲
				هزینه‌های ساختمانی	۱۰۲/۳
۷۶۷۷۹	۷۶۷۷۹	خدمات عمومی	۱۱۹۰۰	جزیره کیش (کمک)	
				هزینه تجهیزات و خرید زمین برای مجلس	۱۰۳/۱
۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	وضع قوانین	۱۲۱۰۰	شورای ملی	
		اداره سیاست عمومی	۱۳۱۰۰	نخست‌وزیری	۱۰۵
۸۵۰۰۰	۸۵۰۰۰	کشور			
		بیمه و بازنشستگی	۳۷۳۰۰	کمک بصندوق بازنشستگی	۱۰۹/۱
۳۱۹۰۰۰	۳۱۹۰۰۰	کارمندان			
۱۲۷۳۸	۱۲۷۳۸	اجرای سیاست داخلی	۱۴۱۰۰	وزارت کشور	۱۱۱
		حفظ نظم و امنیت	۱۵۱۰۰	شهربانی کل کشور	۱۱۳
	۲۹۴۰	شهرها			
۱۹۹۴۰	۱۷۰۰۰	اداره امور زندانها	۱۵۳۰۰		
		حفظ نظم و امنیت خارج	۱۵۲۰۰	ژاندارمری کل کشور	۱۱۴
	۳۹۹۳۳	شهرها			
۹۸۱۷۹	۵۸۲۴۶	خدمات عمومی	۱۵۹۰۰		
		اجرای سیاست خارجی و	۱۶۱۰۰	وزارت امور خارجه	۱۱۵
۱۰۴۵۱۳	۱۰۴۵۱۳	اداره روابط بین‌المللی			

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب برنامه‌ها (ازمحل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره طبقه بندی برنامه	عنوان برنامه	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۱۱۵/۴	سهامیه ، حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تعهدات	۱۶۱۰۰	اجرای سیاست خارجی و اداره روابط بین المللی	۳۲۰۲	۳۲۰۲
۱۱۶	وزارت اطلاعات	۱۷۳۰۰	خبرگزاری و انتشارات	۶۹۰۰	
		۱۷۹۰۰	خدمات عمومی	۶۰۰	۷۵۰۰
۱۱۷	وزارت دادگستری	۱۸۱۰۰	رسیدگی به دعاوی	۹۰۷۰۰	
		۱۸۲۰۰	تسهیلات قضائی	۱۵۰۰۰	
		۱۸۹۰۰	خدمات عمومی	۲۳۷۰۰	۱۲۹۴۰۰
۱۱۸	اداره کل ثبت اسناد و املاک	۱۸۳۰۰	ثبت اسناد و املاک	۱۶۳۴۴	۱۶۳۴۴
۱۲۰	سازمان اوقاف	۱۸۵۰۰	نظارت بر موقوفات	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰
۱۲۵	وزارت جنگ	۲۱۱۰۰	پرسنل نظامی	۱۱۶۳۰۰	
		۲۱۲۰۰	عمایات و نگهداری	۱۸۶۷۰۰	
		۲۱۳۰۰	تهیه ، تولید ، نو سازی و بازرسی اساسی	۶۳۸۳۲۱	
		۲۱۴۰۰	اموال غیر منقول و ساختمان	۳۳۸۵۶۰	
		۲۱۵۰۰	فعالیت های مخصوص	۶۱۵۰۰۰	۱۸۹۴۸۸۱
۱۲۷	وزارت علوم و آموزش عالی	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۱۹۲۰۰	۱۹۲۰۰
۱۲۹	دانشگاه تهران (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۹۶۱۱۱	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب برنامه ها (از محل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)		عنوان برنامه	شماره طبقه بندی برنامه	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره ردیف
کل	جزء				
		خدمات دانشجویی و	۳۱۷۰۰		
	۲۷۵۱۵	آموزش های متفرقه			
	۴۶۷۳	تحقیق و بررسی	۳۱۸۰۰		
۱۵۳۵۷۳	۲۵۲۷۴	خدمات عمومی	۳۱۹۰۰		
				دانشگاه تهران-دانشکده	۱۲۹/۱
	۴۳۰۴۵	آموزش عالی	۳۱۱۰۰	پزشکی و بیمارستانها (كمك)	
	۶۰۰۰	خدمات عمومی	۳۱۹۰۰		
۸۶۸۷۴	۳۷۸۲۹	خدمات درمانی	۳۴۱۰۰		
	۱۶۷۹۴	آموزش عالی	۳۱۱۰۰	دانشگاه مشهد (كمك)	۱۳۱
		خدمات دانشجویی و	۳۱۷۰۰		
	۷۴۰۴	آموزش های متفرقه			
۲۸۰۳۶	۳۸۳۸	خدمات درمانی	۳۴۱۰۰		
	۴۱۷۴۰	آموزش عالی	۳۱۱۰۰	دانشگاه تبریز (كمك)	۱۳۲
	۱۱۴۶۹	خدمات عمومی	۳۱۹۰۰		
۶۲۳۳۶	۹۱۲۷	خدمات درمانی	۳۴۱۰۰		
	۲۲۵۵۲	آموزش عالی	۳۱۱۰۰	دانشگاه اصفهان (كمك)	۱۳۳
۳۵۳۴۰	۱۲۷۸۸	خدمات درمانی	۳۴۱۰۰		
	۲۱۴۴۲	آموزش عالی	۳۱۱۰۰	دانشگاه جندی شاپور (كمك)	۱۳۴
		خدمات دانشجویی و	۳۱۷۰۰		
	۴۰۰۰	آموزش های متفرقه			
۳۶۲۲۲	۱۰۷۸۰	خدمات درمانی	۳۴۱۰۰		

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره طبقه بندی برنامه	عنوان برنامه	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۱۳۵	دانشگاه صنعتی تهران (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۸۹۷۴	
		۳۱۷۰۰	خدمات دانشجویی و آموزش		
			های متفرقه	۲۲۰۰	۱۱۱۷۴
۱۳۶	مدرسه عالی بازرگانی (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۲۸۴۱	۲۸۴۱
۱۳۷	دانشکده کشاورزی و دامپروری رضائیه (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۶۰۰۰	۶۰۰۰
۱۳۸	دانشسرای عالی (کمک)	۳۱۶۰۰	تربیت معلم	۲۰۰۱۰	
		۳۱۷۰۰	خدمات دانشجویی و آموزش های متفرقه	۱۳۰۰	۲۱۳۱۰
۱۳۹	دانشسرای عالی سپاه دانش (کمک)	۳۱۶۰۰	تربیت معلم	۹۵۰۶	۹۵۰۶
۱۴۰	دانشکده علم و صنعت ایران (کمک)	۳۱۶۰۰	تربیت معلم	۱۸۲۷۹	
		۳۱۷۰۰	خدمات دانشجویی و آموزش های متفرقه	۳۱۰۰	۲۱۳۷۹
۱۴۲	وزارت آموزش و پرورش	۳۱۲۰۰	آموزش متوسطه	۷۳۶۰۰	
		۳۱۹۰۰	خدمات عمومی	۱۲۸۹۰۰	۲۰۲۵۰۰
۱۴۴	وزارت فرهنگ و هنر	۳۱۵۰۰	آموزش هنر	۱۴۹۰۰	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره طبقه بندی برنامه	عنوان برنامه	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
		۳۲۱۰۰	ترویج و شناساندن هنر	۱۷۰۹۰	
		۳۲۲۰۰	کوش و جمع آوری و حفظ		
			آثار فرهنگی و هنری	۳۲۲۵۰	
		۳۲۹۰۰	خدمات عمومی	۱۴۵۰۰	۷۸۷۴۰
۱۴۴/۶	وزارت فرهنگ و هنر - بهای خرید اراضی واقع در حریم بناهای تاریخی	۳۲۹۰۰	خدمات عمومی	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰
۱۴۴/۷	وزارت فرهنگ و هنر - بهای خرید و تخریب اراضی و مستحقات مجاور				
	موزه ایران باستان	۳۲۹۰۰	خدمات عمومی	۸۰۰۰۰	۸۰۰۰۰
۱۴۵	سازمان تربیت بدنی ایران	۳۳۱۰۰	تربیت بدنی	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰
۱۴۶	وزارت بهداشتی	۳۴۱۰۰	خدمات درمانی	۱۲۵۰۰۰	
		۳۴۳۰۰	خدمات مختلط درمانی و بهداشتی	۲۰۰۰۰	
		۳۴۹۰۰	خدمات عمومی	۱۴۸۹۲	۱۵۹۸۹۲
۱۵۱	وزارت آبادانی و مسکن	۳۵۱۰۰	خدمات عمران شهری ، ساختمان و مسکن	۵۰۰۰	۵۰۰۰
۱۵۲	وزارت کار و امور اجتماعی	۳۶۹۰۰	خدمات عمومی	۶۲۵	
		۳۸۲۰۰	رفاه کارگران	۸۰۰۰	۸۶۲۵
۱۵۶	سازمان بیمه کارمندان دولت (کنک)	۳۷۳۰۰	بیمه و بازنشستگی کارمندان	۱۰۸۹۰۰	۱۰۸۹۰۰
۱۵۸	وزارت کشاورزی و منابع طبیعی	۴۱۴۰۰	خدمات کشاورزی	۵۷۶۵	۵۷۶۵

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)		عنوان برنامه	شماره طبقه بندی برنامه	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره ردیف
کل	جزء				
۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	خدمات کشاورزی	۴۱۴۰۰	سازمان حفظ نباتات	۱۶۱
				مؤسسه بررسی آفات و	۱۶۴
۶۹۳۲	۶۹۳۲	تحقیق و بررسی	۴۱۸۰۰	بیماریهای گیاهی	
۶۰۰۰	۶۰۰۰	دامپزشکی و دامپروری	۴۱۶۰۰	مؤسسه رازی	۱۶۵
				سازمان جنگلها و مراتع	۱۷۲
۱۲۹۹۱	۱۲۹۹۱	خدمات عمومی	۴۱۹۰۰	کشور	
				سازمان حفاظت محیط	۱۷۴
۹۹۲۷	۹۹۲۷	حفظ منابع طبیعی کشاورزی	۴۱۱۰۰	زیست (کمک)	
	۳۰۰۰۰	عملیات عمران روستاها	۳۵۲۰۰	وزارت تعاون و امور روستاها	۱۷۵
۷۲۷۰۰	۴۲۷۰۰	خدمات عمومی	۴۱۹۰۰	وزارت پست و تلگراف و	۱۸۹
	۴۸۰۰	پست	۴۹۳۰۰	تلفن	
۷۸۰۰	۳۰۰۰	خدمات عمومی	۴۹۹۰۰	سازمان مرکزی تعاون	۲۰۱
۸۳۵۰۰	۸۳۵۰۰	هماهنگی امور تعاونی	۳۸۶۰۰	روستائی ایران (کمک)	
۳۰۲۴۳	۳۰۲۴۳	اعتبارات کشاورزی	۴۱۳۰۰	صندوق عمران مراتع (کمک)	۲۰۶
				شرکت هواپیمائی ملی ایران	۲۶۰
۱۰۷۱۰۰	۱۰۷۱۰۰	ساختمان فرودگاهها و هواپیمائی کشوری	۴۸۶۰۰	(افزایش سرمایه)	
				سازمان صنایع نظامی	۳۰۶
		تهیه، تولید، نوسازی و	۲۱۳۰۰	(افزایش سرمایه)	
۲۰۶۸۰۰	۲۰۶۸۰۰	بازرسی اساسی			

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره طبقه‌بندی برنامه	عنوان برنامه	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۴۰۱	دانشگاه ملی ایران (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۲۵۷۹۲	
		۳۴۱۰۰	خدمات درمانی	۴۳۹۲	۳۰۱۸۴
۴۰۲	دانشگاه صنعتی آریامهر (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۱۶۰۰۰	۱۶۰۰۰
۴۰۳	آموزشگاه خدمات اجتماعی (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۵۰۰۰	۵۰۰۰
۴۰۴	مدرسه عالی پارس (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۶۶۰۰	۶۶۰۰
۴۰۷	باشگاه هواپیمائی شاهنشاهی (کمک)	۳۱۴۰۰	آموزش حرفه‌ای	۱۷۵۰۰	۱۷۵۰۰
۴۱۸/۱	جمعیت شیرو خورشید سرخ ایران - بابت بهبود استاندارد نگهداری بیمارستانهای واگذاری (اعانه)	۳۴۱۰۰	خدمات درمانی	۷۰۰۰۰	۷۰۰۰۰
۴۳۰	جمعیت خیریه فرح پهلوی و سازمانهای خیریه و عام‌المنفعه‌ای که تحت ریاست عالیہ علیاحضرت شهبانوی ایران انجام وظیفه مینمایند (اعانه)	۳۸۴۰۰	رفاه گروههای خاص	۵۰۰۰	۵۰۰۰

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب برنامه‌ها (ازمحل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه یا عنوان اعتبار	شماره طبقه بندی برنامه	عنوان برنامه	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۴۳۸	سازمان ملی رفاه ناشنوایان (کمک)	۳۸۴۰۰	رفاه گروه‌های خاص	۵۰۰۰	۵۰۰۰
۴۴۲	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (کمک)	۳۸۴۰۰	رفاه گروه‌های خاص	۳۵۰۰۰	۳۵۰۰۰
۴۵۲	دانشگاه پهلوی (کمک)	۳۱۱۰۰	آموزش عالی	۲۴۳۲۰	
		۳۴۱۰۰	خدمات درمانی	۱۶۳۹۳	۴۰۷۱۳
			جمع چهار بخش	۴۹۷۸۰۴۷	۴۹۷۸۰۴۷

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینہ (ازمحل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)		عنوان مواد	شماره	نام دستگاه	شماره ردیف
کل	جزء		طبقه بندی مواد		
۸۵۰۰۰	۸۵۰۰۰	هزینه‌های سری	۲۰۸۰۰	نخست وزیری	۱۰۵
	۵۴۴۶	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	وزارت کشور	۱۱۱
	۴۹۵	مزایا و کمک‌ها	۱۰۲۰۰		
	۴۹۰۸	خدمات قراردادی	۲۰۵۰۰		
	۶۲۳	سوخت، برق و آب	۲۰۶۰۰		
	۶۶۶	مواد و لوازم مصرف‌شدنی	۲۰۷۰۰		
		کمک، اعانه - بخش	۴۱۷۰۰		
۱۲۷۳۸	۶۰۰	خصوصی			
	۱۷۰۰۰	مواد و لوازم مصرف‌شدنی	۲۰۷۰۰	شهربانی کل کشور	۱۱۳
		ماشین آلات و تجهیزات	۳۱۲۰۰		
۱۹۹۴۰	۲۹۴۰	عمده			
	۳۹۹۳۳	مزایا و کمک‌ها	۱۰۲۰۰	ژاندارمری کل کشور	۱۱۴
	۹۳۲۰	خدمات قراردادی	۲۰۵۰۰		
	۲۹۰۸۵	مواد و لوازم مصرف‌شدنی	۲۰۷۰۰		
		ماشین آلات و تجهیزات	۳۱۲۰۰		
۹۸۱۷۹	۱۹۸۴۱	عمده			
	۳۰۰۰۰	مزایا و کمک‌ها	۱۰۲۰۰	وزارت امور خارجه	۱۱۵
		هزینه سفر، مأموریت	۲۰۳۰۰		
	۱۷۵۱۳	حمل و نقل و ارتباطات			
	۸۰۰۰	اجاره	۲۰۴۰۰		
	۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۲۰۵۰۰		

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب مواد هزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۱۱۶	وزارت اطلاعات	۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۳۰۰۰	۱۰۴۵۱۳
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۵۵۰۰	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمک ها	۱۳۰۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۲۰۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۵۰۰۰	
۱۱۷	وزارت دادگستری	۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۰۰۰	۷۵۰۰
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۳۵۰۰	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمک ها	۱۲۴۷۳۰	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۱۰۰	
۱۱۸	اداره کل ثبت اسناد و املاک	۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۰۷۰	۱۲۹۴۰۰
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۱۷۵۰	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمک ها	۱۴۰۰۹	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۵۰	
۱۲۰	سازمان اوقاف	۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۵۳۵	۱۶۳۴۴
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۵۰۰	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمک ها	۹۰	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۳۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۳۱۱۰	۱۴۰۰۰

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب مواد هزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۱۲۵	وزارت جنگ	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۸۳۸۸۳	۱۸۹۴۸۸۱
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۹۵۴۶۷	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۳۵۲۱۷۱	
		۲۰۸۰۰	هزینه های سری	۴۰۰۰۰۰	
		۳۱۱۰۰	ساختمان	۳۳۸۵۶۰	
		۳۱۲۰۰	ماشین آلات و تجهیزات		
			عمده	۳۹۷۸۰۰	
		۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرفی	۲۷۰۰۰	
		۴۱۸۰۰	بازپرداخت وام و پرداخت بهره	۲۰۰۰۰۰	
		۱۲۷	وزارت علوم و آموزش عالی	۱۰۱۰۰	
۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت، حمل و نقل و ارتباطات	۸۰۰			
۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۴۲۰۰			
۱۴۳	وزارت آموزش و پرورش: توسعه مناطق (کمک) ردیف ۸۱۹۹ قسمت هشتم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ ادارات مرکزی	۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۱۰۴۹۰۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۲۵۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۵۰۰	
				۷۳۶۰۰	
				۱۲۸۹۰۰	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب مادهزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)				
				جزء	کل			
۱۴۴	وزارت فرهنگ و هنر	۴۱۷۰۰	کملک و اعانه - بخش خصوصی	۲۰۰۰	۲۰۲۵۰۰			
		۴۱۹۰۰	پرداختهای انتقالی					
			بکارکنان	۱۷۰۰۰				
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۸۵۴۴				
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۳۶۳۸۸				
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت					
			حمل و نقل و ارتباطات	۳۲۴۰				
		۲۰۴۰۰	اجاره	۲۲۸۰				
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۱۹۳۱۲				
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۳۵۲				
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۳۵۷				
		۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرف نشدنی	۲۲۴۷				
		۴۱۷۰۰	کملک و اعانه - بخش خصوصی	۵۰۲۰				
		۱۴۵	سازمان تربیت بدنی ایران	۱۰۲۰۰		مزایا و کمکها	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰
۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد			۲۰۰۲۶				
۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها			۱۳۰۵۴۷				
۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت، حمل							
	و نقل و ارتباطات			۳۶۶۰				
۲۰۴۰۰	اجاره			۱۹۰				
۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی			۱۰۰۰				
۱۴۶	وزارت بهداشت							

تراجم اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب مادهزینه (از محل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (بمهر اورینال)		عنوان مواد	شماره طبقه بندی مواد	نام دستگاه	شماره ردیف
کل	جزء				
	۱۵۰۰	سوخ، بوق و آب	۲۰۶۰۰		
	۲۸۶۱	مواد لوازم مصرفی شنی	۲۰۷۰۰		
		پرداختهای احتمالی به	۴۱۹۰۰		
۱۵۶۸۹۲	۱۰۸	کل کلان			
	۲۵۰۰	سوخ، بوق و آب	۲۰۶۰۰	وزارت آبفا و مسکن	۱۵۱
۵۰۰۰	۲۵۰۰	مواد لوازم مصرفی شنی	۲۰۷۰۰		
	۳۰۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	وزارت نیرو و امور اجتماعی	۱۵۲
	۱۲۰۰	مزایا و کمکها	۱۰۲۰۰		
	۱۰۰۰	اجاره	۲۰۴۰۰		
	۳۰۰	سوخ، بوق و آب	۲۰۶۰۰		
	۱۵۰۰	مواد لوازم مصرفی شنی	۲۰۷۰۰		
		سایر کالاهای مصرفی	۲۱۲۰۰		
	۱۰۰۰	تلفنی			
۳۶۶۵	۳۶۵	نور و بالامحل	۴۲۰۰۰		
	۳۴۴۹	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	وزارت کشاورزی و منابع طبیعی	۱۵۸
	۵۱۶	مزایا و کمکها	۱۰۲۰۰		
		هزینه سفر، مسواریت	۲۰۳۰۰		
	۴۳۰۳	حمل و نقل و ارتباطات			
۳۶۶۵	۷۱۸	مواد لوازم مصرفی شنی	۲۰۷۰۰		
	۱۰۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	سازمان حفاظت نباتات	۱۶۱

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
۱۶۴	مؤسسه و بررسی آفات و بیماریهای گیاهی	۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۶۰۰۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۳۰۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۲۰۰۰	
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۱۰۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۳۰۰۰	
		۳۱۲۰۰	ماشین آلات و تجهیزات		
			عمده	۷۰۰	
		۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرف شدنی	۱۰۰۰	۱۵۰۰۰
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۸۰	
۱۶۵	مؤسسه رازی	۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۳۶۴۰	
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۱۵۱۲	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۷۰۰	۶۹۳۲
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۳۰۰۰	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت حمل		
			و نقل و ارتباطات	۵۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۵۰۰	۶۰۰۰
		۴۲۰۰۰	دیون بلامحل	۱۲۹۹۱	۱۲۹۹۱
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۲۹۴۰۰	
۱۷۵	وزارت تعاون و امور روستاها	۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۲۳۹۴۵	
۱۷۲	سازمان جنگلها و مراتع کشور				

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینه (ازمحل درآمدعمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزارریال)	
				جزء	کل
۱۲۵	وزارت جنگ	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۸۳۸۸۳	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۹۵۴۶۷	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۳۵۲۱۷۱	
		۲۰۸۰۰	هزینه های سری	۴۰۰۰۰۰	
		۳۱۱۰۰	ساختمان	۳۳۸۵۶۰	
		۳۱۲۰۰	ماشین آلات و تجهیزات		
			عمده	۳۹۷۸۰۰	
		۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرفی نشدنی	۲۷۰۰۰	
		۴۱۸۰۰	بازپرداخت وام و پرداخت بهره	۲۰۰۰۰۰	۱۸۹۴۸۸۱
				۱۴۲۰۰	
۱۲۷	وزارت علوم و آموزش عالی	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد		
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مسافرت، حمل و نقل و ارتباطات	۸۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۴۲۰۰	۱۹۲۰۰
۱۴۳	وزارت آموزش و پرورش: توسعه مناطق (کمک) ردیف ۸۱۹۹ قسمت هشتم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ ادارات مرکزی	۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۷۳۶۰۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۱۲۸۹۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۰۴۹۰۰	
				۲۵۰۰	
				۱۵۰۰	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب مادهزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
		۴۱۷۰۰	کمک و اعانه بخش خصوصی	۲۰۰۰	
		۴۱۹۰۰	پرداختهای انتقالی		
			بکارکنان	۱۷۰۰۰	۲۰۲۵۰۰
	وزارت فرهنگ و هنر	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۸۵۴۴	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۳۶۳۸۸	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۳۲۴۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۲۲۸۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۱۹۳۱۲	
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۳۵۲	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۳۵۷	
		۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرف نشدنی	۲۲۴۷	
			کمک و اعانه بخش خصوصی	۵۰۲۰	۷۸۷۴۰
	سازمان تربیت بدنی ایران وزارت بهداری	۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۲۰۰۲۶	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۱۳۰۵۴۷	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت، حمل		
			و نقل و ارتباطات	۳۶۶۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۱۹۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۱۰۰۰	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینه (ازمحل درآمدعمومی)

مبلغ اعتبار (به هزارریال)		عنوان مواد	شماره طبقه بندی مواد	نام دستگاه	شماره ردیف
جزء	کل				
۸۳۸۸۳		حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	وزارت جنگ	۱۲۵
۹۵۴۶۷		مزایا و کمکها	۱۰۲۰۰		
۳۵۲۱۷۱		مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰		
۴۰۰۰۰۰		هزینه های سری	۲۰۸۰۰		
۳۳۸۵۶۰		ساختمان	۳۱۱۰۰		
		ماشین آلات و تجهیزات	۳۱۲۰۰		
۳۹۷۸۰۰		عمده			
۲۷۰۰۰		سایر کالاهای مصرفی نشدنی	۳۱۳۰۰		
		بازپرداخت وام و پرداخت	۴۱۸۰۰		
۱۸۹۴۸۸۱	۲۰۰۰۰۰	بهره			
	۱۴۲۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	وزارت علوم و آموزش عالی	۱۲۷
		هزینه سفر، مأموریت، حمل	۲۰۳۰۰		
	۸۰۰	ونقل و ارتباطات			
۱۹۲۰۰	۴۲۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰	وزارت آموزش و پرورش: توسعه مناطق (کمک) ردیف ۸۱۹۹ قسمت هشتم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ ادارات مرکزی	۱۴۳
	۷۳۶۰۰				
	۱۲۸۹۰۰				
	۱۰۴۹۰۰	مزایا و کمکها	۱۰۲۰۰		
	۲۵۰۰	خدمات قراردادی	۲۰۵۰۰		
	۱۵۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰		

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب ماده هزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
		۴۱۷۰۰	کمک و اعانه - بخش خصوصی	۲۰۰۰	
		۴۱۹۰۰	پرداختهای انتقالی		
			بکارکنان	۱۷۰۰۰	۲۰۲۵۰۰
۱۴۴	وزارت فرهنگ و هنر	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۸۵۴۴	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۳۶۳۸۸	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۳۲۴۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۲۲۸۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۱۹۳۱۲	
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۳۵۲	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۱۳۵۷	
		۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرف نشدنی	۲۲۴۷	
		۴۱۷۰۰	کمک و اعانه - بخش خصوصی	۵۰۲۰	۷۸۷۴۰
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰
۱۴۵	سازمان تربیت بدنی ایران	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۲۰۰۲۶	
۱۴۶	وزارت بهداشتی	۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۱۳۰۵۴۷	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت، حمل		
			و نقل و ارتباطات	۳۶۶۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۱۹۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۱۰۰۰	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ بر حسب مادهزینه (از محل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)		عنوان مواد	شماره طبقه بندی مواد	نام دستگاه	شماره ردیف
کل	جزء				
	۱۵۰۰	سوخت، برق و آب	۲۰۶۰۰		
	۲۸۶۱	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰		
		پرداختهای انتقالی به کارکنان	۴۱۹۰۰		
۱۵۶۸۹۲	۱۰۸			وزارت آبادانی و مسکن	۱۵۱
	۲۵۰۰	سوخت، برق و آب	۲۰۶۰۰		
	۵۰۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰	وزارت کار و امور اجتماعی	۱۵۲
	۲۵۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰		
	۱۲۰۰	مزایا و کمکیها	۱۰۲۰۰		
	۱۰۰۰	اجاره	۲۰۴۰۰		
	۳۰۰	سوخت، برق و آب	۲۰۶۰۰		
	۱۵۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰		
		سایر کالاهای مصرف نشدنی	۳۱۳۰۰		
	۱۰۰۰				
۸۶۲۵	۶۲۵	دیون بلامحل	۴۲۰۰۰		
	۳۲۲۹	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰	وزارت کشاورزی و منابع طبیعی	۱۵۸
	۵۱۶	مزایا و کمکیها	۱۰۲۰۰		
		هزینه سفر، مأموریت	۲۰۳۰۰		
	۱۳۰۲	حمل و نقل و ارتباطات			
	۵۷۶۵	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰	سازمان حفظ نباتات	۱۶۱
	۱۰۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۱۰۰		

افزافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینه (از محل درآمد عمومی)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی مواد	عنوان مواد	مبلغ اعتبار (به هزار ریال)	
				جزء	کل
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۶۰۰۰	
		۲۰۴۰۰	اجاره	۳۰۰	
		۲۰۵۰۰	خدمات قراردادی	۲۰۰۰	
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۱۰۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۳۰۰۰	
		۳۱۲۰۰	ماشین آلات و تجهیزات		
			عمده	۷۰۰	
۱۶۴	مؤسسه و بررسی آفات و بیماریهای گیاهی	۳۱۳۰۰	سایر کالاهای مصرف شدنی	۱۰۰۰	۱۵۰۰۰
		۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۱۰۸۰	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت		
			حمل و نقل و ارتباطات	۳۶۴۰	
		۲۰۶۰۰	سوخت، برق و آب	۱۵۱۲	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۷۰۰	۶۹۳۲
۱۶۵	مؤسسه رازی	۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۳۰۰۰	
		۲۰۳۰۰	هزینه سفر، مأموریت حمل		
			و نقل و ارتباطات	۵۰۰	
		۲۰۷۰۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۵۰۰	۶۰۰۰
۱۷۲	سازمان جنگلها و مراتع کشور	۴۲۰۰۰	دیون بلامحل	۱۲۹۹۱	۱۲۹۹۱
۱۷۵	وزارت تعاون و امور روستاها	۱۰۱۰۰	حقوق و دستمزد	۲۹۴۰۰	
		۱۰۲۰۰	مزایا و کمکها	۲۳۹۴۵	

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینه (از محل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزار ریال)		عنوان مواد	شماره طبقه بندی مواد	نام دستگاه	شماره ردیف
کل	جزء				
۷۲۷۰۰	۱۱۱۱۵	هزینه سفر، مأموریت حمل و نقل و ارتباطات	۲۰۳۰۰	وزارت پست و تلگراف و تلفن	۱۸۹
	۲۵۰۰	اجاره	۲۰۴۰۰		
	۵۷۴۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰		
	۳۰۰۰	مزایا و کمکها	۱۰۲۰۰		
	۴۸۰۰	هزینه سفر، مأموریت حمل و نقل و ارتباطات	۲۰۳۰۰		
۷۸۰۰					

توزیع اضافه اعتبار وزارت آموزش و پرورش در مناطق بر حسب فصول هزینه
 و برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی) مبلغ اعتبار (به هزار ریال)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی برنامه	مناطق و عنوان برنامه‌ها	فصل اول هزینه‌های پرسنلی	فصل دوم هزینه‌های اداری	جمع
۱۴۳	وزارت آموزش و پرورش (مناطق - كمك)	۳۱۲۰۰	(۸۱۹۹) توسعه مناطق آموزش متوسطه	۶۰۶۰۰	۱۳۰۰۰	۷۳۶۰۰

جداول فوق منضم بقانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اضافه اعتبارات سال ۱۳۵۱ برحسب مواد هزینه (ازمحل درآمد عمومی)

مبلغ اعتبار (به هزارریال)		عنوان مواد	شماره	نام دستگاه	شماره ردیف
کل	جزء		طبقه بندی مواد		
		هزینه سفر، مأموریت حمل	۲۰۳۰۰		
	۱۱۱۱۵	ونقل و ارتباطات			
	۲۵۰۰	اجاره	۲۰۴۰۰		
۷۲۷۰۰	۵۷۴۰	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۰۷۰۰		
	۳۰۰۰	مزایا و کمکها	۱۰۲۰۰	وزارت پست و تلگراف و تلفن	۱۸۹
		هزینه سفر، مأموریت حمل	۲۰۳۰۰		
۷۸۰۰	۴۸۰۰	ونقل و ارتباطات			

توزیع اضافه اعتبار وزارت آموزش و پرورش در مناطق بر حسب فصول هزینه
و برنامه‌ها (از محل درآمد عمومی) مبلغ اعتبار (به هزار ریال)

شماره ردیف	نام دستگاه	شماره طبقه بندی برنامه	مناطق و عنوان برنامه‌ها	فصل اول هزینه‌های پرسنلی	فصل دوم هزینه‌های اداری	جمع
۱۴۳	وزارت آموزش و پرورش (مناطق - كمك)	۳۱۲۰۰	(۸۱۹۹) توسعه مناطق آموزش متوسطه	۶۰۶۰۰	۱۳۰۰۰	۷۳۶۰۰

جداول فوق منضم بقانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تأمین اعتبارات مسکن و تشویق خانه سازی

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۹

ماده ۱- بمنظور کمک بخانه سازی و تهیه موجبات تأمین مسکن از طریق جلب پس اندازهای خصوصی موضوع ماده یک قانون تشویق پس انداز مسکن مصوب دهم تیرماه ۱۳۴۶ علاوه بر بانک رهنی ایران سایر بانکهایی که از طرف بانک مرکزی ایران برای استفاده از مزایای این قانون مجاز شناخته شوند تحت شرایطی که بانک مرکزی ایران تعیین خواهد نمود میتوانند به تشکیل حساب پس انداز مسکن اقدام نموده و از مزایای این قانون برخوردار شوند .

ماده ۲- شرایط مربوط به افتتاح حساب پس انداز مسکن و مزایای آن و کیفیت فعالیت بانکهای مجاز و مقررات راجع بوامهای پس انداز مسکن تابع آئین نامه ای خواهد بود که از طرف بانک مرکزی ایران تهیه و پس از تصویب شورای پول و اعتبار بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

تبصره - بانکهای مجاز مکلفند موجودی حساب پس انداز مسکن را از طریق پرداخت وام مسکن و یا خرید اوراق قرضه مسکن صرف تأمین اعتبارات مسکن نمایند .

ماده ۳ - بانکهای مجاز در این قانون می توانند تحت شرایط و مقرراتی که بوسیله بانک مرکزی ایران تهیه و بتصویب شورای پول و اعتبار میرسد در قبال وامهای مسکن پرداخت شده اقدام به انتشار اوراق قرضه مسکن نمایند .

ماده ۴ - بانکهای مجاز قبل از تسلیم اوراق قرضه مسکن به خریدار مکلفند با رعایت آئین نامه مربوط اوراق مذکور را در بانک مرکزی ایران ثبت برسانند .

ماده ۵ - اوراق قرضه مسکن قابل انتقال و قابل پذیرش در بورس اوراق بهادار خواهد بود .

ماده ۶ - میزان اوراق قرضه مسکن در جریان هر یک از بانکهها هنگام انتشار اوراق قرضه جدید نباید از مانده وامهای مسکن آن بانک تجاوز کند .

ماده ۷ - بانک صادر کننده بدون قید و شرط متعهد پرداخت اصل و بهره اوراق قرضه در سررسید می باشد .

دارندگان اوراق قرضه در وصول وجه اوراق مزبور از محل مطالبات بانک بابت وامهای مسکن موضوع ماده ۳ این قانون با رعایت قانون پولی و بانکی کشور بر سایر طلبکاران حق تقدم خواهند داشت .

تبصره - شرایط مزبور با اجرای این ماده و مقررات راجع به استیفاء حقوق دارندگان اوراق قرضه از محل مانده وامهای مسکن تابع آئین نامه ای خواهد بود که از طرف بانک مرکزی ایران تهیه و با تأیید و پیشنهاد وزارت دادگستری بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۸ - بانک مرکزی ایران با تصویب شورای پول و اعتبار میتواند حداقل مذکور در بند ۳ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور را در مورد سپرده بانکهها نزد

قانون تأمین اعتبارات مسکن و تشویق خانه‌سازی

بانک مرکزی ایران بابت موجودی حسابهای پس‌انداز مسکن از میزان ده درصد مندرج در قانون مذکور تقلیل دهد .

ماده ۹- بمنظور کمک بیشتر بتأمین اعتبارات مسکن در اجرای برنامه‌های

خانه‌سازی :

الف - بانک مرکزی ایران باتصویب شورای پول و اعتبار میتواند با رعایت بند ۳ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور بانکها را مکلف نماید قسمتی از سپرده‌های خود را بصورت وام در اختیار بانک رهنی ایران قرار دهند ولی در هر حال جمع مبلغ واریز نشده این وام و سپرده قانونی بانکها نزد بانک مرکزی ایران نباید از سی درصد مقرر در بند فوق‌الذکر تجاوز نماید .

ب - به پیشنهاد بانک رهنی ایران شورای عالی بیمه مرکزی ایران میتواند شرکتهای بیمه را مکلف نماید قسمتی از ذخائر خود را برای تأمین اعتبارات مسکن در اختیار بانک رهنی ایران قرار دهند .

تبصره - حداکثر نرخ بهره و شرایط و مقررات مربوط بوجوه مذکور در در این ماده حسب مورد از طرف شورای پول و اعتبار و شورایی عالی بیمه مرکزی ایران تصویب و اعلام خواهد شد .

ماده ۱۰ - دولت میتواند همه‌ساله به پیشنهاد وزارت آبادانی و مسکن اعتباری جهت پرداخت بصاحبان حسابهای پس‌انداز مسکن در بودجه کل کشور منظور نماید . این کمک تشویقی فقط برای یکبار بصاحبان حسابهای پس‌انداز مسکن که فاقد مسکن ملکی باشند و قصد خرید یا ساختمان واحد مسکونی داشته باشند هنگام خرید یا ساختمان پرداخت میگردد .

قانون تأمین اعتبارات مسکن و تشویق خانه سازی

تبصره ۱ - صاحبان حساب پس انداز مسکن که از کمک تشویقی موضوع این ماده استفاده نموده باشند مشمول کمک ساختمان مندرج در بند الف ماده ۱۲ این قانون نخواهند بود .

تبصره ۲ - شرایط و مقررات پرداخت کمک تشویقی بصاحبان حساب پس انداز مسکن موضوع این ماده و مناطقی که اولویت خواهند داشت طبق آئین نامه ای خواهد بود که بوسیله وزارت آبادانی و مسکن تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۱ - درآمدهای حاصل از معاملات اوراق قرضه و بهره اوراق قرضه مسکن و کمک تشویقی و بهره دریافتی از بانک رهنی ایران بابت وجوه موضوع ماده ۹ این قانون برای کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی معاف از مالیات بر درآمد خواهد بود .

حکم این ماده ناقض مقررات بند الف ماده ۸۰ قانون مالیاتهای مستقیم نمیشد .

ماده ۱۲ - بمنظور تأمین مسکن افراد کم درآمد و تشویق ساختمان خانه ها و آپارتمان های ارزان قیمت دولت به پیشنهاد وزارت آبادانی و مسکن میتواند :

الف - اعتبار لازم جهت پرداخت کمک بسازندگان خانه ها و آپارتمانهای ارزان قیمت را پیش بینی کند .

این کمک طبق تعرفه و جداولی که با توجه بنوع و مساحت واحد های مسکونی در مناطق مختلف برای هر متر مربع از ساختمان از طرف وزارت آبادانی و مسکن معین میگردد پرداخت می شود .

ب - همه ساله جهت تعدیل بهره وامهای مسکن اعطائی بافرا دکم درآمد مبلغی در بودجه کل کشور منظور نماید .

تبصره - سرمایه گذاران خانه سازی در شهرستانها اولویت خواهند داشت .

ماده ۱۳ - اعتبارات مربوط بکمک تشویقی موضوع ماده ۱۰ و کمک ساختمان و کمک بهره موضوع ماده ۱۲ این قانون در بانک رهنی ایران متمرکز و در حدود آئین نامه های اجرائی این قانون وسیله بانک مذکور بمصرف خواهد رسید .

ماده ۱۴ - بانک رهنی ایران میتواند با موافقت بانک مرکزی ایران و تصویب هیئت وزیران در دوران برنامه پنجم عمرانی کشور حداکثر تا هم ارز یکصد میلیون دلار از مؤسسات خارجی و یا مؤسسات بین المللی وام یا اعتبار دریافت دارد . این وام و یا اعتبار منحصرأ بمصرف ساختمان واحدهای مسکونی ارزان قیمت که بمنظور فروش بافرا دکم درآمد احداث میشود خواهد رسید .

ماده ۱۵ - کلیه تکالیف و اختیارات و مزایائی که در این قانون برای بانکها پیش بینی گردیده است شامل شرکتهای پس انداز و وام مسکن موضوع قانون تشویق پس انداز مسکن مصوب دهم تیرماه ۱۳۴۶ نیز خواهد بود .

ماده ۱۶ - آئین نامه های اجرائی این قانون جز در مواردیکه ترتیب تهیه و تصویب آن مشخص گردیده از طرف بانک رهنی ایران تهیه و پس از تأیید بانک مرکزی ایران و موافقت وزارت دارائی به پیشنهاد وزیر آبادانی و مسکن بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

قانون تأمین اعتبارات مسکن و تشویق خانه سازی

قانون فوق مشتمل بر شانزده ماده و شش تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۹/۲۰ در جلسه روز سه شنبه نوزدهم دیماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۱۹

ماده واحده - تفریغ بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی بموجب صورت ضمیمه بمبلغ چهارصد و بیست میلیون (۴۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تصویب میشود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و صورت ضمیمه در جلسه روز سه شنبه نوزدهم دیماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

تفریح بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی

عنوان	مبالغ خرج شده	جمع بودجه سال ۱۳۵۰
دریافتی از وزارت دارائی طبق ماده يك بودجه سال ۱۳۵۰		۳۲۴۰۰۰۰۰۰
دریافتی از وزارت دارائی طبق ماده واحده متمم بودجه سال ۱۳۵۰		۳۶۰۰۰۰۰۰
دریافتی از وزارت دارائی طبق ماده ۲ بودجه سال ۱۳۵۰		۶۰۰۰۰۰۰۰
هزینه‌های پرسنلی	۳۳۰۲۱۶۶۳۳	
هزینه‌های اداری	۲۹۷۸۳۳۶۷	
بابت تجهیزات و تعمیرات و هزینه‌های تأسیساتی مجلس شورای ملی	۵۷۱۰۷۰۱۴	
مانده اعتبار تجهیزات که در سال ۱۳۵۱ بمصرف خواهد رسید	۲۸۹۲۹۸۶	
موازنه	۴۲۰۰۰۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰۰۰۰

صورت فوق منضم به قانون تفریح بودجه سال ۱۳۵۰ مجلس شورای ملی

میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جویانه
از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی
ایران و دولت کانادا

مصوب ۱۳۵۱/۱۰/۲۶

ماده ۱۹ احده - موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کانادا مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده که در تاریخ ۱۷ دیماه ۱۳۵۰ برابر با ۷ ژانویه ۱۹۷۲ بین نمایندگان مختار دو دولت در اتاوا به امضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و موافقتنامه ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳/۹/۱۳۵۱ در جلسه روز سه شنبه بیست و ششم دیماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی

حسین خطیبی

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جویانه از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت کانادا

دولت شاهنشاهی ایران

و

دولت کانادا

باوقوف بمنافع عدیده‌ای که بر استفاده از انرژی اتمی در موارد صلح جویانه منجمله افزایش منابع انرژی و بالا بردن میزان تولیدات کشاورزی و صنعتی و توسعه اطلاعات و امکانات مبارزه با امراض مترتب می‌باشد .

باعلاقه به تسریع و گسترش کمکی که نیروی هسته‌ای در تأمین رفاه و بهبود وضع مردم میتواند داشته باشد .

باشناسائی مزایای همکاری مثبت در جهت اجرا و گسترش استفاده صلح جویانه از انرژی اتمی .

با تصمیم به همکاری برای میل به مقاصد فوق - بشرح زیر موافقت نمودند :

ماده ۱- ۱- همکاری مورد نظر در این موافقتنامه منحصرأً مربوط با استفاده صلح جویانه از نیروی اتمی بوده و شامل مواد زیر است :

الف- در اختیار گذاردن اطلاعات و بخصوص آنچه که مربوط بموارد

ذیل باشد :

یک- پژوهش و توسعه .
دو- بهداشت و ایمنی .
سه - تجهیزات و تأسیسات (شامل در اختیار گذاردن طرح ها - نقشجات و مشخصات) .

چهار- بکار بردن تجهیزات - تأسیسات - مواد و مواد هسته ای .

ب - در اختیار گذاردن مواد - مواد هسته ای - تجهیزات و تأسیسات .

ج - انتقال حقوق مربوط با اختراعات و اکتشافات ثبت شده .

د - دسترسی آزاد به تجهیزات و تأسیسات و استفاده از آنها که هر چند یکبار ممکن است ترتیب داده شود .

ه - تأمین کمک فنی و خدمات .

و - بازدید دانشمندان يك کشور از کشور دیگر که ممکن است هر چند وقت یکبار ترتیب داده شود .

۲ - طبق عهدنامه منع گسترش سلاحهای هسته ای از لحاظ همکاری پیش بینی شده در موافقتنامه حاضر تهیه و ساختن يك دستگاه هسته ای منفجره بمنزله استفاده صلح جویانه تلقی نخواهد شد .

۳ - همکاری موضوع این ماده در شرایط مورد موافقت مشترك طرفین و طبق قوانین - مقررات - و شرایط اخذ اجازه و سیاست صادراتی مجری در کانادا و ایران معمول خواهد شد .

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و کانادا

۴- هر يك از طرفین متعهدین در قبال طرف دیگر مکلف بقبول و مراعات مفاد این موافقتنامه توسط کلیه دستگاه‌های دولتی خود و افراد وابسته بآن که بموجب این موافقتنامه صلاحیت لازم بآنها تفویض شده است خواهد بود .

ماده ۲ - ۱ - طرفین متعهدین حتی المقدور در زمینه‌هایی که این موافقتنامه بر آنها ناظر است با یکدیگر اشتراك مساعی خواهند نمود و همکاری بین مؤسسات دولتی خود و اشخاص وابسته بآنها در زمینه‌های مزبور تشویق و تسهیل خواهند نمود .

۲ - مؤسسات دولتی و اشخاص وابسته بهر يك از طرفین متعهدین میتوانند در صورت لزوم با اجازه کلی یا اختصاصی دولت خود - در زمینه‌هایی که این موافقتنامه ناظر بر آن است مستقیماً معاملات انجام دهند - مؤسسات و اشخاص فوق نیز میتوانند رأساً یا وکالتاً بجای طرف دیگر و یا از طرف مؤسسات دولتی یا اشخاص مجاز وابسته بآن در زمینه‌هایی که این موافقتنامه ناظر بر آنست اموری انجام دهند و یا از خدماتی استفاده کنند .

ماده ۳ - ۱ - هر يك از طرفین متعهدین - مؤسسات دولتی یا اشخاص وابسته بآنها میتوانند بطرف متعهد دیگر یا مؤسسات دولتی یا اشخاص وابسته بآن در زمینه‌هایی که این موافقتنامه بر آن ناظر است با مراعات مقررات این موافقتنامه و شرایط مشروحه ذیل اطلاعاتی تسلیم نماید و یا از طرف مزبور اطلاعاتی دریافت دارد :

الف - بموجب بندهای ب و ح ماده حاضر اطلاعات مکتسبه طبق این موافقتنامه را میتوان بشخص ثالثی منتقل نمود مگر آنکه در زمان یا قبل از تسلیم اطلاعات مزبور ترتیب دیگری مقرر شده باشد .

ب - چنانچه اطلاعات تسلیم شده از نظر دارنده آن دارای ارزش تجاری باشد انتقال مالکیت یا حقوق مربوط به ثبت اختراع و اکتشاف صنعتی فقط تحت شرایط و مقرراتی که از طرف دارنده آن تعیین میشود مجاز خواهد بود .

ج - تسلیم اطلاعات و انتقال حقوق مالکیت یا حقوق مربوط به ثبت اختراع و اکتشاف باشخاص ثالث که در شرایط ممنوعیت تسلیم یا انتقال انجام شده باشد مشمول این موافقتنامه نخواهد بود .

۲ - هیچیک از مفاد این موافقتنامه بنحوی تفسیر نخواهد شد که از نظر صحت اطلاعاتیکه بموجب این موافقتنامه و یا از نظر تسری آن بمواردی مخصوص و یا صحت مشخصات مربوط بمواد هسته‌ای و تجهیزات و تأسیساتیکه طبق این موافقتنامه تحویل شده است مسئولیتی ایجاد نماید . مگر حین تسلیم اطلاعات ترتیب دیگری مقرر شده باشد .

ماده ۴ - ۱ - مؤسسات دولتی و افراد وابسته بهریک از طرفین متعاهدین میتوانند در صورت لزوم با داشتن اجازه کلی یا خاص دولت متبوعه خود مواد و مواد هسته‌ای و تجهیزات و تأسیسات را طبق شرایط تجارتي یا شرایط دیگری که مورد توافق طرفین قرار گیرد صرفاً برای مقاصد صلح جویانه بطرف متعاهد دیگر و مؤسسات دولتی و اشخاص وابسته بآن تحویل داده یا دریافت نمایند .

۲ - ملزوماتیکه بموجب این موافقتنامه تحویل میشود میباید با مقررات موافقتنامه حاضر وبخصوص بامفاد ذیل منطبق باشد :

الف - ۱ - تجهیزات وملزوماتی را که طبق این کنوانسیون دریافت شده است میتوان باشخاص ثالثی که ازحیطه حاکمیت طرف متعاهد تحویل گیرنده

خارج میباشند انتقال داد بجز در مواردی که طرف متعاقد تحویل دهنده حین تحویل یا قبل از آن ترتیب دیگری مقرر داشته باشد .

۲ - مواد هسته‌ای و تأسیسات و مواد هسته‌ای خاصی که طبق این موافقتنامه از مواد اولیه و یا در نتیجه بهره‌گیری از آنها بدست آمده است همچنین مواد هسته‌ای و لوازم و تأسیسات را میتوان بدون اجازه طرف تحویل دهنده بخارج از حدود حاکمیت طرف دریافت کننده انتقال داد .

ب - بدون اجازه کتبی طرف متعاقد تحویل دهنده نمیتوان مواد هسته‌ای بدست آمده بموجب این موافقتنامه یا مواد هسته‌ای خاص ساخته شده یا تولید شده از مواد اولیه - مواد هسته‌ای - لوازم و تأسیسات را پس از پرتوگیری در تأسیسات شیمیائی مواد هسته‌ای برای تولید فرآورده‌های ثانوی مورد استفاده قرارداد .

ج - نمایندگان طرفین متعاقدین با مشورت بایکدیگر احتیاط لازم برای مواد هسته‌ای بدست آمده بموجب این موافقتنامه و عملیات استحفاظی برای مواد هسته‌ای ساخته شده یا تولید شده از مواد اولیه را مرعی خواهند داشت .

د - با رعایت کلیه تضمین‌هاییکه براساس قرارداد منعقد در چهار چوب این موافقتنامه تعهد شده است طرف متعاقد دریافت کننده طرف متعاقد تحویل دهنده مؤسسات دولتی و اشخاص وابسته بآن را در مقابل هر نوع مسئولیت (شامل مسئولیت شخص ثالث) ناشی از علل تولید و ساخت و تحویل و اجازه و تملك و استفاده از مواد و مواد هسته‌ای و لوازم و تأسیسات که بموجب این موافقتنامه تحویل شده بعد از دریافت مواد مزبور توسط طرف متعاقد دریافت

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و کانادا

کننده مؤسسات دولتی و یا اشخاص وابسته بآن تضمین نموده و خسارات وارده را جبران مینماید .

ماده ۱-۱ - همکاری بین طرفین متعاهدین شامل در اختیار گذاردن اطلاعات و مواد و مواد هسته‌ای و لوازم و تأسیساتی که از نظریک طرف متعاهد دارای اهمیت نظامی است نخواهد بود .

۲- طرفین متعاهدین اعلام و تأیید مینمایند که مواد و مواد هسته‌ای و لوازم و تأسیساتی که بموجب این موافقتنامه تحویل شده و هر مواد هسته‌ای خاص ساخته شده از آن یا بوسیله آن تنها برای مقاصد صلح‌جویانه بکار خواهد رفت و تابع اساسنامه و مقررات استحضافی آژانس بین‌المللی نیروی هسته‌ای و همچنین اسناد و مدارکی که هر چند وقت یکبار توسط آژانس مزبور در تعیین روشهای لازم و مجاز شناخته شده توسط این آژانس منتشر میشود میباشد و یا تابع معاهده منع گسترش سلاحهای هسته‌ای خواهد بود .

۳- طرفین متعاهدین بدینوسیله توافق مینمایند که با آژانس موافقتنامه‌ای بمنظور تأمین تدابیر استحضافی مورد نیاز موضوع این موافقتنامه منعقد نموده و با آژانس و همچنین بایکدیگر کماال امکان همکاری را در اجرای تدابیر استحضافی مزبور معمول دارند .

۴- چنانچه آژانس بین‌المللی نیروهای هسته‌ای بهر علت نتواند اقدامات استحضافی خود را نسبت بمواد هسته‌ای و مواد دیگر و لوازم و تأسیساتی که بموجب این موافقتنامه تحویل گردیده همچنین نسبت بمواد ویژه هسته‌ای که از مواد مذکور یادر نتیجه بهره‌گیری از آن تولید شده است معمول دارد. طرفین متعاهدین موافقت مینمایند که یک سیستم استحضافی دوجانبه که بجامعیت سیستم

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و کانادا

استحفاظی آژانس بوده و برای طرف متعاقد تحویل دهنده همان حقوق مقرر در سیستم استحفاظی آژانس را قائل شود، بمورد اجرا گذارند .

۵- چنانچه معلوم گردد که از مواد هسته‌ای تحویل شده بموجب این موافقتنامه یا مواد خاص هسته‌ای ساخته شده و یا از مواد- مواد هسته‌ای لوازم و تأسیساتی که بموجب این موافقتنامه تحویل شده است برای مقاصد نظامی و توسعه و تولید مواد منفجره هسته‌ای استفاده میشود طرف متعاقد تحویل دهنده مجاز خواهد بود از طرف متعاقد دیگر درخواست نماید اقدامات اصلاحی بعمل آورد و در صورتیکه این اقدامات در مهلت مناسب معمول نشد مجاز خواهد بود:

الف - تحویل مواد - مواد هسته‌ای - لوازم و تأسیسات را معلق نموده یا حذف نماید .

ب - عودت دادن مواد - مواد هسته‌ای - لوازم و تأسیساتی را بموجب این موافقتنامه تحویل شده است و همچنین مواد هسته‌ای خاص تولید شده از آن یا بوسیله آنرا که تحت کنترل یا نظارت طرف متعاقد دیگر است خواستار گردد .

ج - مراتب را با اطلاع آژانس بین‌المللی نیروی هسته‌ای برساند .

ماده ۶ - اصطلاحات بکار برده شده در این موافقتنامه جز در مواردیکه

بنحو دیگری تصریح شده باشد بشرح زیر است :

الف - منظور از « لوازم » هر نوع دستگاه - وسایل و ماشین

آلات مورد استفاده خاص در پژوهش و توسعه و استفاده و تبدیل یا

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و کانادا

ذخیره مواد مربوط به فعالیت‌های نیروی اتمی منجمله لوازم متشکله رآکتورهای هسته‌ای میباشد .

ب - منظور از «تأسیسات» کلیه کارخانجات و بناها یا ساختمان‌هایی است که لوازم موضوع بند الف این ماده در آنها قرار گرفته یا جزئی از آنها را تشکیل میدهد. و یا بنحود دیگری بخصوص برای فعالیت‌های اتمی منجمله رآکتورهای هسته‌ای مورد استفاده قرار گرفته است .

ج - منظور از «مواد» هرگونه ماده غیر از مواد هسته‌ای است که در فعالیت‌های مربوط به نیروی اتمی مورد استفاده خاص قرار گرفته یا دارای اهمیت ویژه میباشد .

د - منظور از «مواد هسته‌ای» هرگونه مواد اولیه هسته‌ای یا مواد ویژه هسته‌ای بشرح ذیل میباشد :

یک - مواد اولیه باورانیومی که دارای مخلوطی از ایزوتوپ‌های موجود در طبیعت میباشد و اورانیومی که با ایزوتوپ ۲۳۵ تبدیل شده و توریوم و هریک از مواد مذکور بصورت فلز و آلیاژ و ترکیبات شیمیائی و بصورت تصفیه شده و هر ماده دیگری که مشتمل بر یکی از مواد فوق‌الذکر بوده و در مورد درجه خلوص آن بین طرفین متعاهدین توافق شده باشد اطلاق میگردد .

۹۵ - «مواد ویژه هسته‌ای» به پلوتونیوم و اورانیوم ۲۲۳ و اورانیوم غنی شده یا ایزوتوپ‌های ۲۳۵ و ۲۳۳ و هر ماده دیگری که شامل یک یا چند از مواد مزبور باشد اطلاق میگردد ولی عبارت مواد «ویژه هسته‌ای» شامل «مواد اولیه» نخواهد بود .

ه - منظور از «دستگاه‌های دولتی» در مورد دولت کانادا مؤسسه نیروی

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و کانادا

هسته‌ای کانادا با مسئولیت محدود و مؤسسه هسته‌ای الدورادو با مسئولیت محدود می‌باشد. در مورد دولت ایران وزارت علوم و آموزش عالی و هر مؤسسه دیگری که مورد موافقت طرفین متعاهدین قرار گیرد خواهد بود.

۹ - منظور از « اشخاص » افراد و تجارخانه‌ها - بنگاه‌ها - شرکتها - مشارکتها - انجمن‌ها و دیگر واحدهای خصوصی یا دولتی و کارگزاران و نمایندگی‌های محلی هر یک از آنان می‌باشد. ولی اصطلاح « اشخاص » شامل مؤسسات دولتی موضوع بند (ه) این ماده نخواهد بود.

۱۰ - منظور از « اطلاعات » هر نوع اطلاعاتی است که افشای آن برای امنیت دولت کانادا یا دولت شاهنشاهی ایران زیان‌آور نباشد.

ماده ۷-۱ - موافقتنامه حاضر توسط طرفین متعاهدین امضاء و بتصویب خواهد رسید و اسناد تصویب در اسرع وقت در تهران مبادله خواهد شد.

۲ - موافقت‌نامه حاضر از تاریخ مبادله اسناد تصویب لازم‌الاجرا خواهد شد.

۳ - موافقت‌نامه حاضر حداقل مدت ۵ سال معتبر خواهد بود چنانچه بفاصله ششماه قبل از انقضای مدت ۵ سال مزبور هیچیک از طرفین متعاهدین قصد خود را مبنی بر فسخ موافقتنامه حاضر اعلام ننمایند این موافقتنامه کماکان لازم‌الاجرا باقی خواهد ماند. تا زمانیکه بعد از ششماه از تاریخ اعلام توسط یکی از طرفین متعاهدین بطرف دیگر فسخ گردد، مشروط بر آنکه علیرغم مفاد مربوط بفسخ موافقتنامه حاضر ماده ۵ آن تا زمانیکه مواد و ماده‌های ولوازم و تأسیسات تحویل شده بموجب این موافقت‌نامه و مواد هسته‌ای خاص ساخته شده از آن یا بوسیله آن باقی

موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و کانادا
بوده و توسط طرف دریافت‌کننده یا تولیدکننده بطرف تحویل دهنده عودت
داده نشده باشد مجری خواهد بود .

بنابراین مراتب امضاکنندگان زیر که بدین منظور از طرف دولت‌های متبوع
خود اختیار یافته‌اند این موافقت‌نامه را امضاء و مهور نمودند .

این موافقتنامه در تاریخ هفتم ژانویه ۱۹۷۲ در اتاوا در دو نسخه بزبانهای
انگلیسی و فرانسه که هر دو متساویاً معتبر میباشند تنظیم گردید .

از طرف دولت شاهنشاهی ایران   از طرف دولت کانادا

موافقت‌نامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده منضم بقانون موافقتنامه
همکاری برای استفاده صلح‌جویانه از انرژی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران
و دولت کانادا میباشد .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - حسین خطیبی

آئین نامه طرز اداره بانک و نحوه الغاء اجازه تأسیس بانک در موارد مذکور در ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۱ کمیسیون دارائی مجلسین

در اجرای ماده ۴۰ قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸
آئین نامه طرز اداره بانک و نحوه الغاء اجازه تأسیس بانک در موارد مذکور در
ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور بشرح زیر تصویب می شود .

ماده ۱- هرگاه اداره امور بانک در مورد ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی
کشور بعهده بانک مرکزی ایران واگذار شود این بانک می تواند امور بانک را
رأساً اداره نماید و یا با تجویز هیئت مذکور در ماده ۳۹ آنرا به شخص یا اشخاص
حقیقی یا حقوقی دیگر محول نماید . اشخاص حقیقی یا حقوقی که مأمور اداره
بانک می شوند مسئولیت داشته و دستور های کلی بانک مرکزی ایران را مکلفند
رعایت نمایند .

ماده ۲- بانک مرکزی ایران یا شخص و اشخاصی که اداره بانک به آنها
محول می شود دارای تمام اختیاراتی میباشند که بموجب اساسنامه بانک بهیئت
مدیره و مدیر عامل داده شده و از تاریخ واگذاری اداره بانک هیئت مدیره و مدیر

آئین نامه طرز اداره بانک و نحوه الغاء اجازه تأسیس بانک در موارد مذکور در ماده ۳۹

عامل بانک اختیاری در اداره بانک نخواهند داشت ولی در صورت تقاضا مکلف به همکاری با اداره کنندگان بانک میباشند .

ماده ۳- هرگاه اختیاراتی که بموجب اساسنامه بمدیران داده شده است به تشخیص بانک مرکزی ایران کافی برای اداره بانک نباشد اختیارات لازم با تصویب شورای پول و اعتبار و تأیید هیئت مذکور در ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور اعطاء خواهد شد و همچنین در صورتیکه حسن اداره بانک مستلزم افزایش سرمایه تشخیص گردد افزایش سرمایه و انتشار و فروش سهام جدید با تصویب شورای پول و اعتبار و تأیید هیئت مذکور در ماده ۳۹ مجاز خواهد بود .

ماده ۴- تعیین حق الزحمه و مزایای شخص یا اشخاصی که اداره امور بانک بآنها محول میشود با بانک مرکزی ایران است .

ماده ۵- در مواردی که بموجب ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور ترتیب دیگری برای اداره امور بانک داده شود ترتیب مذکور با توجه بمفاد این آئین نامه قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۶- در مواردیکه مدتی برای اداره بانک تعیین نشود تحویل بانک بمقامات منتخب مجمع عمومی موکول بپیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب شورای پول و اعتبار و تأیید هیئت مذکور در ماده ۳۹ خواهد بود .

ماده ۷- هرگاه اجازه تأسیس بانکی قبل از شروع بعملیات لغو شود مراتب بمقامات بانک مربوط و اداره ثبت شرکت ها از طرف بانک مرکزی ایران اعلام و در یکی از جراید کثیرالانتشار تهران آگهی می شود و از تاریخ اعلام بیسبانک استعمال این کلمه در مکاتبات آن بانک و تابلو و غیره ممنوع است .

آئین نامه طرز اداره بانك ونحوه الغاء اجازه تأسيس بانك درموارد مذکور در ماده ۳۹

ماده ۸۵ - هر گاه الغاء اجازه تأسيس بانك پس از شروع بعملیات بانكی باشد آن بانك از تاریخ الغاء اجازه تاخاتمه تصفیه و آگهی ختم عمل باید طبق دستور بانك مرکزی ایران عمل نماید .

تبصره - هیئت تصفیه به پیشنهاد رئیس کل بانك مرکزی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد .

ماده ۹۵ - در مواردیکه بر عایت مصالح بانكی و اقتصادی کشور اعطاء اعتباراتی بیش از میزان معمول و متعارف بانك مرکزی ایران برای اداره بانك مشمول این آئین نامه لازم باشد بانك مرکزی ایران می تواند با تأیید شورای پول و اعتبار و تصویب هیئت مذکور در ماده ۳۹ قانون پولی و بانكی کشور و طبق شرایطی که این هیئت تعیین خواهد کرد مبالغ لازم را در اختیار اداره کنندگان بانك بگذارد .

آئین نامه فوق مشتمل بر نه ماده و يك تبصره باستناد ماده ۴۰ قانون پولی و بانكی کشور پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی در جلسه روز چهارشنبه ۲۷/۱۰/۱۳۵۱ در جلسه روز یکشنبه اول بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب کمیسیون دارائی مجلس سنارسیده است .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اصلاحات وارده بر ماده ۶۱ منشور ملل متحد
دائر باز دیاد عده اعضای شورای اقتصادی
و اجتماعی سازمان ملل متحد

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲

ماده ۱۹ حده - اصلاحات وارده بر ماده ۶۱ منشور سازمان ملل متحد بشرح
مندرج در قطعنامه شماره (۲۶) ۲۸۴۷ مصوب ۲۰ دسامبر ۱۹۷۱ (۱۹ آذرماه
۱۳۵۰) مجمع عمومی سازمان ملل متحد تصویب و اجازه تسلیم سند تصویب آن
داده میشود .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و متن قطعنامه ضمیمه پس از تصویب مجلس
شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۸/۱۶ در جلسه روز دوشنبه دوم بهمن ماه
یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنارسید .
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قطعنامه مجمع عمومی

بیست و ششمین اجلاس عادی .

موضوع - افزایش عده اعضاء شورای اقتصادی واجتماعی .

تاریخ و جلسه - ۲۰ دسامبر ۱۹۷۱ دوهزار و بیست و ششمین جلسه

مجمع عمومی .

نتایج آراء - ۱۰۵ رأی موافق ۲ رأی مخالف ۱۵ رأی ممتنع .

گزارش بمجمع - گزارش کمیته دوم شماره ۱/Add. 1/A/8578 و اصلاحیه

یکم شماره قطعنامه تصویب شده - (۲۶) ۲۸۴۷

متن قطعنامه

مجمع عمومی با توجه باینکه افزایش عده اعضاء شورای اقتصادی و

اجتماعی موجب خواهد شد که اعضاء ملل متحد بنحو وسیع تری در شوری

نماینده گی داشته و شوری رکن مؤثر تری برای انجام وظایفش طبق فصل نه و

فصل ده منشور ملل متحد گردد .

وباتوجه بگزارش شورای اقتصادی واجتماعی بمجمع عمومی .

۱- از قطعنامه شماره ۶۰/۱۶۲۱ مورخ ۳۰ ژوئیه ۱۹۷۱ شورای اقتصادی

واجتماعی اتخاذ سند نموده .

۲- طبق مفاد ماده ۱۰۸ منشور ملل متحد اصلاحیه زیر را در مورد منشور

تصویب مینماید و آنرا برای تصویب قانون اعضاء ملل متحد تسلیم میکند .

ماده ۶۱-۱. شورای اقتصادی واجتماعی مشتمل خواهد بود بر پنجاه و چهار عضو سازمان ملل متحد که از طرف مجمع عمومی انتخاب خواهند شد .

۲- باتوجه بمقررات بند ۲ هر ساله هجده عضو شورای اقتصادی واجتماعی برای مدت سه سال انتخاب خواهند شد .

دولتی که دوره عضویتش پایان یافته حق دارد بلافاصله مجدداً انتخاب گردد .

۳- در اولین انتخابات که پس از افزایش شماره اعضاء شورای اقتصادی واجتماعی از ۲۷ به ۵۴ عضو صورت میگیرد علاوه بر اعضائی که بجای نه عضوی که دوره عضویتشان در آخر آن سال پایان می یابد انتخاب میشوند ۲۷ عضو دیگر انتخاب خواهند گردید .

از بیست و هفت عضوی که بدینگونه انتخاب میگردند دوره عضویت ۹ عضو در پایان يك سال و دوره عضویت نه عضو دیگر در پایان دو سال بر طبق ترتیبات مقرر از طرف مجمع عمومی منقضی خواهد گردید .

۴- هر يك از اعضای شورای اقتصادی واجتماعی يك نماینده خواهند داشت .

۳- از کلیه دولتهای عضو ملل متحد تقاضا دارد که اصلاحیه فوق الذکر را بر طبق مقررات قوانین اساسی خود در اولین فرصت ممکن تصویب کنند و اسناد تصویب را تسلیم دبیر کل بنمایند .

۴- اعضای شورا بقرار زیر انتخاب خواهند شد :

الف- چهارده عضو از دولتهای آفریقائی .

ب- یازده عضو از دولتهای آسیائی .

ج - ده عضو از دولتهای آمریکای لاتین .

د - سیزده عضو از دولتهای اروپای غربی و سایرین .

ه - شش عضو از دولتهای سوسیالیستی اروپای شرقی .

۵- مشروط بر دریافت اسناد تصویب از تصمیم شورا مبنی بر افزایش تعداد اعضایش به پنجاه و چهار عضو استقبال می کند .

۶- از شورای اقتصادی و اجتماعی دعوت می نماید هر چه زودتر و قبل از پنجاه و دومین جلسات سازمانی خود ۲۷ عضو اضافه شده را از میان اعضای سازمان ملل متحد برای انجام وظایف در کمیته های اجلاسی انتخاب نماید این انتخابات باید بر طبق مقررات بند ۴ فوق بوده و هر ساله تا لازم الاجرا شدن افزایش اعضا شورا برگزار گردد .

۷- از تاریخ لازم الاجرا شدن اصلاحیه فوق اصل ۱۴۶ اصول نظامنامه مجمع عمومی بشرح ذیل اصلاح خواهد شد :

اصل ۱۴۶ - مجمع عمومی هر ساله در دوره اجلاسیه عادی خود هجده عضو را برای شورای اقتصادی و اجتماعی بمدت سه سال انتخاب خواهد کرد .

قطعنامه فوق منضم بقانون اصلاحات وارده بر ماده ۶۱ منشور ملل متحد دائر باز دیدار عده اعضای شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد میباشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون الحاق ماده ۱۰ مکرر و دو تبصره بقانون

تملك آپارتمانها

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲

ماده ۱۹ احده - يك ماده بعنوان ماده ۱۰ مکرر و دو تبصره بقانون تملك آپارتمانها مصوب سال ۱۳۴۳ اضافه میشود .

ماده ۱۰ مکرر - در صورت امتناع مالك از پرداخت سهم خود از هزینه های مشترك نظر مدير يا هیأت مدیران در این مورد با ذکر مبلغ قابل پرداخت و صورت ریز آن وسیله اظهارنامه ابلاغ میشود .

هرگاه مالك ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه سهم خود را نپردازد و گواهی تقدیم دادخواست موضوع تبصره ۲ این ماده را نیز بمدير يا هیأت مدیران تسلیم ننماید پس از انقضای مدت مذکور اداره ثبت محل وقوع آپارتمان بتقاضای مدير يا هیأت مدیران برای وصول آن اجرائیه صادر خواهد کرد .

عملیات اجرائی وفق مقررات اجرای اسناد رسمی صورت خواهد گرفت .

تبصره ۱ - رونوشت مدارك مثبت سمت مدير يا هیأت مدیران و صورت

ریز سهم مالک از هزینه‌های مشترک و رونوشت اظهار نامه ابلاغ شده باید
ضمیمه تقاضا نامه صدور اجرائیه مدیر یا هیأت مدیران گردد .

تبصره ۲ - نظر مدیر یا هیأت مدیران ظرف ده روز پس از ابلاغ اظهار نامه
در دادگاه بخش محل وقوع آپارتمان قابل اعتراض است .

دادگاه بخش خارج از نوبت و بدون رعایت تشریفات آئین دادرسی
مدنی رسیدگی و حکم صادر خواهد کرد .

احکام دادگاه مزبور در صورتی که محکوم به در هر مورد از پنجاه هزار
ریال تجاوز نکند قطعی است و زائد بر آن فقط قابل پژوهش میباشد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در
جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۸/۱۶ در جلسه روز دوشنبه دوم بهمن ماه یکهزار و
سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون الحاق يك ماده ويك تبصره بقانون ايمنی راهها

مصوب ۱۳۴۹/۴/۷

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲

ماده واحده - ماده و تبصره زیر بعنوان ماده ۱۵ و تبصره آن بقانون ایمنی راهها مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ الحاق میشود .

ماده ۱۵ - خارج از محدوده شهر هادره ناطقی که هیئت وزیران تصویب و وزارت راه اعلام مینماید احداث دیوار به ارتفاع بیش از یک متر در اراضی و مستحدثاتی که تا فاصله هفتاد متر از انتهای حریم راه آهن و شاهراهها و راههای اصلی واقع شده ممنوع است مگر برای اراضی واقع در مسیر طوفان شن که بمنظور جلوگیری از ورود توده های شنی مالکین حسب مورد با اخذ پروانه از ادارات راه یا راه آهن میتواند با احداث آن اقدام نمایند .

با متخلفین حسب مقررات تبصره های يك و دو ماده ۶ این قانون رفتار خواهد شد .

تبصره - نرده کشی و سیم کشی بهر ارتفاع و احداث هر نوع ساختمان و ترمیم دیوارهای موجود در اراضی و مستحدثات فوق الذکر بلامانع است .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۴/۹/۱۳۵۱ در جلسه روز دوشنبه دوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

لایحه قانونی مجازات متخلفین از مقررات قانون نظام صنفی

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۹ کمیسیونهای دادگستری و کشور مجلسین

- ماده ۱-** متخلفین از مقررات زیر با توجه بنوع و درجه بندی و اهمیت موضوع پرداخت جزای نقدی از یک هزار ریال تا سی هزار ریال محکوم میشوند :
- ۱- هر فرد صنفی که انجام کار و یا خدمتی را قبول میکند آنرا مطابق مشخصات و متناسب با درجه بندی و اجرت و دستمزد دریافتی انجام ندهد .
  - ۲- هر فرد صنفی نظامات صنفی اتحادیه مربوط بخود را طبق مقررات قانون نظام صنفی رعایت و اجرا نکند .
  - ۳- هر فرد صنفی که برای جلب مشتری درباره محصولات ، یا کالا و یا خدمات برخلاف واقع تبلیغ نماید .
- ماده ۲-** متخلفین از مقررات زیر با توجه بنوع و درجه بندی و اهمیت موضوع پرداخت جزای نقدی از دوهزار ریال تا سی هزار ریال و یا بمجازات حبس از شصت و یکروز تا ششماه محکوم میشوند .
- ۱- هر فرد صنفی که برابر بند ۴ ماده ۱۱ قانون نظام صنفی مکلف بتسلیم صورتحساب میباشد صورتحساب بخریدار ندهد .

لایحه قانونی مجازات متخلفین از مقررات قانون نظام صنفی

۲ - هر عمده فروشی که در موقع فروش و یا سپردن کالا برای فروش با افراد یا واحدهای صنفی ، صورت حسابی که در آن مشخصات و قیمت کل و ارزش واحد ، بطور روشن درج شده باشد در روی اوراق مخصوص که از طرف اتاق اصناف تهیه و در دسترس عموم عمده فروشان قرار میگیرد ، بخریدار و یا تحویل گیرنده ندهد .

عمده فروشان در صورتیکه صورت حساب ندهند و یا صورت حساب را روی نمونه های مصوب صادر ننمایند و یا صورت حساب ناقصی بدهند بحد اکثر مجازات مقرر در این ماده محکوم خواهند شد .

۳ - هر فرد صنفی که صورت حساب عمده فروش را ، بشرح مندرج در بند ۲ این ماده ، نازمانی که کلیه اجناس را بفروش رسانیده است ، در واحد صنفی محفوظ ندارد و یا از ارائه آن خودداری کند .

۴ - صاحبان اماکن عمومی که به تشخیص اتاق اصناف و تصویب کمیسیون نظارت ، واحدهای صنفی آنها جزو اماکن عمومی شناخته شده باشد ، فهرست ارزش اغذیه و اجناس و خدماتی را که برای مشتریان عرضه مینماید ، در کارتهای های مخصوصی که از طرف اتاق اصناف در اختیار آنان گذارده میشود ، در دسترس مشتریان قرار ندهند و یا بر مبنای آن صورت حساب بیشتری تسلیم مشتری بنمایند .

ماده ۳۵ - هر فرد صنفی که برابر بند ۳ ماده ۱۱ قانون نظام صنفی اجرت

یا دستمزد خدمات را در تابلوی مخصوص درج ننموده و یا در مدخل محل کسب یا حرفه نصب نکند و یا برچسب روی کالاها الصاق ننماید به پرداخت جزای نقدی از سه هزار ریال تا سی هزار ریال محکوم میشود .

ماده ۴- هر فرد صنفی که مشخصات و درجه بندی مندرج در برچسب و یا تابلو را طوری تهیه نماید که بامشخصات کالاها یا مصنوعات یا فرآورده ها و یا درجه بندی مطابقت نداشته باشد و یا قیمت و اجرت و دستمزد مندرج در برچسب و یا تابلو را زاید بر نرخ مقرر و یا بدون رعایت ضوابطی که برای تعیین نرخ اعلام میگردد تعیین نماید به پرداخت جزای نقدی از سه هزار ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم میشود .

ماده ۵- هر شخص حقیقی و یا حقوقی که بدون پروانه مبادرت بتأسیس واحد صنفی نماید، اتاق اصناف از کار او جلوگیری و محل کسب را تعطیل خواهد کرد، در صورتی که در واحد صنفی مذکور، ارزاق و یا سایر کالا های مصرفی روزانه عموم عرضه شده باشد، اتاق اصناف طبق مقررات قانون نظام صنفی و اصلاحیه آن اقدام و مراتب را بدادگانه اعلام میکند .

دادگاه ضمن رسیدگی علاوه بمجازات مقرر در ماده ۲ این قانون حکم بتعطیل قطعی واحد صنفی نیز خواهد داد .

ماده ۶- هر شخص حقیقی و یا حقوقی که کالاها یا مصنوعات یا فرآورده های خود را از نرخ مقرر گرانتر بفروشد و یا اجرت و یا دستمزد خدمات را زاید بر میزان مقرر دریافت دارد و یا ظاهراً بانرخ مقرر و معمولی معامله کرده ولی باطناً وجه بیشتری دریافت نماید و یا با بکار بردن موادی از نوعی که از لحاظ کیفیت نامرغوب و پائین تر است، مشخصات کالاها یا مصنوعات یا فرآورده ها یا ارزش خدمات را پائین بیاورد و یا از حیت وزن یا مقدار، کمتر تحویل مشتری بدهد و یا تمهیدی بکار برد که وجه بیشتری از مشتری دریافت

دارد، به پرداخت جزای نقدی از سه هزار ریال تا دو بیست هزار ریال، یا به حبس از سه ماه تا یکسال و یا بهر دو مجازات محکوم میشود.

ماده ۷- هر فرد صنفی که کالای خود را پنهان نماید و یا از عرضه و فروش آن خودداری کند به جزای نقدی از پنجاه هزار ریال تا یکصد هزار ریال و یا به حبس از شصت و یکروز تا سه ماه محکوم میشود.

ماده ۸- هر عمده فروشی که کالاها یا مصنوعات و یا فرآورده های خود را بقصد احتکار و یا ایجاد بازار سیاه پنهان نماید به جزای نقدی از بیست هزار ریال تا دو بیست هزار ریال یا به حبس از شش ماه تا دو سال و یا بهر دو مجازات محکوم میشود.

ماده ۹- در کلیه مواردی که بموجب این قانون مسئولیت متوجه اشخاص حقوقی باشد مدیر عامل یا مدیر مسئول شخصیت حقوقی که دستور داده است مرتکب محسوب و کیفر مقرر درباره آنان اجراء خواهد شد.

ماده ۱۰- افراد صنفی که یکبار به اتهام هریک از تخلفات مندرج در مواد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۶ و ۷ این قانون محکوم شده و ظرف یکسال از تاریخ قطعیت حکم مجدداً مرتکب یکی از تخلفات مذکور در فوق بشوند علاوه بر کیفر مقرر به تعطیل موقت واحد صنفی یا محل کسب و یا منع از عرضه خدمات از پانزده روز تا سه ماه محکوم خواهند شد و همچنین عمده فروشانی که با اتهام تخلفات مندرج در مواد ۲ و ۶ و ۸ این قانون محکوم شده و ظرف یکسال از تاریخ قطعیت حکم مجدداً مرتکب هریک از تخلفات مندرج در مواد ۲ و ۶ و ۸ بشوند علاوه بر کیفر مقرر به تعطیل موقت محل کسب از پانزده روز تا شش ماه محکوم خواهند شد و هرگاه

لایحه قانونی مجازات متخلفین از مقررات قانون نظام صنفی

تعداد محکومیت افراد صنفی یا عمده فروشان بشرح فوق در یکسال از دو بار تجاوز نماید برای بار سوم علاوه بر کیفر مقرر به لغو پروانه و تعطیل واحد صنفی یا محل کسب نیز محکوم میشوند و اشتغال مجدد آنها پس از گذشتن یکسال از تاریخ لغو پروانه موکول به تحصیل پروانه جدید با رعایت مقررات قانون مربوط خواهد بود .

تبصره- در هر مورد که واحد صنفی یا محل کسب عمده فروشی تعطیل میشود کالاهای فاسدشدنی موجود بصاحب آن تحویل میشود و در صورت استنکاف کالاهای مزبور وسیله اتحادیه مربوط یا اتاق اصناف از طریق حراج بفروش میرسد و وجوه حاصل بصاحب آن پرداخت میگردد .

ماده ۱۱ - در کلیه مواردی که دادگاهها به تخلفات مذکور در قانون نظام صنفی رسیدگی مینمایند میتوانند در صورت تقاضای متخلف جزای نقدی را بتعطیل موقت محل کسب به تناسب نوع تخلف از سه روز الی سه ماه تبدیل نمایند .

ماده ۱۲- حوزه صلاحیت هر دادگاه بنا به پیشنهاد اتاق اصناف و تصویب وزارت دادگستری تعیین و آگهی خواهد شد .

ماده ۱۳ - دفاتر دادگاهها مکلفند نتیجه احکام صادر را در دفتر مخصوص ثبت نموده و یک نسخه از احکام صادر را برای درج در سوابق محکومیت افراد صنفی و یا عمده فروشان به اتحادیه مربوط اگر اتحادیه تشکیل نشده باشد به اتاق اصناف و در مورد عمده فروشان به اتاق اصناف محل ارسال دارند .

ماده ۱۴ - در مواردی که پرونده متخلفین در مرحله پژوهشی رسیدگی

لایحه قانونی مجازات متخلفین از مقررات قانون نظام صنفی

میشود دفاتر دادگاههای استان مکلفند نتیجه آراء صادر را به دادگاه صادر کننده حکم بدوی اعلام دارند تا در دفتر مخصوص منعکس و بر حسب مورد به اتحادیه مربوط و یا اتاق اصناف ارسال گردد .

ماده ۱۵ - شهربانی و ژاندارمری کل کشور مکلفند به تقاضای اتاق اصناف تعداد کافی مأمور انتظامی بمنظور تسریع در اجرای این قانون و اجرای احکام دادگاهها در اختیار اتاق اصناف بگذارند .

ماده ۱۶ - رسیدگی به تخلفات اداری و انتظامی اعضای هیأت رئیسه و بازرسان اتاق اصناف و هیئت رئیسه و هیئت مدیره اتحادیه های صنفی و ناظران طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب هیئت عالی نظارت خواهد رسید .

ماده ۱۷ - کسانی که پامپ ویالاک و مهر محللهای تعطیل شده در اجرای مقررات قانون نظام صنفی را بشکنند و محللهای مزبور را به نحوی از انحاء برای کسب مورد استفاده قرار دهند به مجازات مقرر در ماده ۱۱۳ قانون مجازات عمومی محکوم میشوند .

ماده ۱۸ - هر گاه برای تخلفات مذکور در قانون نظام صنفی کیفر شدیدتری در قوانین جزائی کشور مقرر شده باشد مرتکب بکیفر اشد محکوم خواهد شد .

لایحه قانونی فوق مشتمل بر هجده ماده و یک تبصره با استناد ماده ۶۳ قانون نظام صنفی پس از تصویب کمیسیونهای دادگستری و کشور مجلس سنا در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۵۱/۱۰/۲۸ ، در جلسه روز دوشنبه نهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیونهای دادگستری و کشور مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اصلاح ماده ۳ قانون اجرای برنامه

نوسازی عباس آباد

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۱۰

ماده ۱ و احده - ماده ۳ قانون اجرای برنامه نوسازی عباس آباد مصوب خردادماه ۱۳۵۰ بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۳ - بهای خانه ها و دکا کین اعم از عرصه و اعیان و حق پیشه حداقل ۳ ماه قبل از تخلیه از محل درآمد برنامه نوسازی عباس آباد و یا اعتباریکه دولت در اختیار شهرداری میگذارد نقداً پرداخت میگردد مگر آنکه مالکان خانه ها و دکا کین و حق پیشه بخواهند از مقررات ماده ۲ این قانون و تبصره آن استفاده نمایند که در اینصورت شهرداری از اوراق قرضه پرداخت مینماید . در هر صورت تا زمانی که بها پرداخت نشده و یا طبق مقررات این قانون تودیع نگردیده و یا اوراق قرضه تسلیم نشده است بتخلیه و تخریب خانه ها و دکا کین اقدام نخواهد شد :

تبصره - در مورد خانه ها و دکا کین هائی که تا تاریخ تصویب این قانون ارزیابی نشده است بهای اعیانی احداث شده در عرصه املاک مزبور بقیمت عادله براساس بهای یکسال قبل از تملك شهرداری پرداخت خواهد شد .

قانون اصلاح ماده ۳ قانون اجرای برنامه نوسازی عباس آباد

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز
دوشنبه ۱۳/۹/۱۳۵۱، در جلسه روز سه شنبه دهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و
يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی

قانون اصلاح قانون واگذاری اراضی و ابنیه

دولتی بمؤسسات خیریه و درمانی

مصوب اسفند ۱۳۴۳

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۱۶

ماده ۱۹ احده - بدولت اجازه داده میشود از ابنیه و اراضی متعلق بخود که مورد احتیاج نباشد بمنظور ایجاد تأسیسات و استفاده بمؤسسات عام المنفعه - خیریه - درمانی - فرهنگی - آموزشی - ورزشی - امدادی و اجتماعی که بصورت غیرانتفاعی اداره شوند بنا به پیشنهاد وزارت آبادانی و مسکن و تصویب هیأت وزیران بدون اخذ بها واگذار نماید ابنیه و اراضی واگذار شده و مستحدثات در آن عیناً و منفعتاً تحت هیچ عنوان قابلیت انتقال بغير ندارد .

تبصره ۱ - مساحت زمین مورد تقاضا و مدت لازم برای ایجاد تأسیسات در آن به تشخیص وزارت آبادانی و مسکن باید متناسب با طرح مربوط باشد .

تبصره ۲ - مؤسسه عام المنفعه تقاضاکننده زمین باید اعتبار لازم را برای اجرای طرح خود در اختیار داشته باشد .

تبصره ۳ - در صورتیکه ظرف مدت مقرر در تصویب نامه طرح مربوط اجرا

قانون اصلاح قانون واگذاری اراضی وابنيه دولتی بمؤسسات خيريه ودرسانی

نشود و یا برخلاف منظوریکه از واگذاری آن بوده است مورد استفاده قرار گیرد
ابنيه و اراضی و مستحدثات واقع در آن بدولت مسترد خواهد شد .

تبصره ۴- در صورت انحلال یا رفع نیاز مؤسسه تقاضاکننده ابنيه و اراضی
و مستحدثات واقع در آن بدولت مسترد خواهد شد .

تبصره ۵- اراضی دولتی واقع در خارج از محدوده شهرها از شمول مقررات
این قانون مستثنی است و در مورد واگذاری آنها طبق قوانین و مقررات مربوط
عمل خواهد شد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و پنج تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی
در جلسه روز سه شنبه ۱۲/۱۰/۱۳۵۱ در جلسه روز دوشنبه شانزدهم بهمن ماه
یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا- جعفر شریف امامی

قانون اصلاح قانون افزایش مستمریهای بعضی از مشمولین قانون بیمه‌های اجتماعی

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲۲

ماده واحده - قانون افزایش مستمریهای بعضی از مشمولین قانون بیمه‌های اجتماعی مصوب ۳۰ تیرماه ۱۳۴۹ بشرح زیر اصلاح میگردد :

سازمان بیمه‌های اجتماعی مکلف است از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۱ مبلغ مستمریهای مساهانه بسازنشستگی و از کارافتادگی کلی و همچنین مجموع مستمری بازماندگان بیمه‌شده متوفی را در صورتیکه از حداقل دستمزد منطقه ۳ مذکور در جدول تقسیم‌بندی مناطق کشور کمتر باشد تا حداقل مذکور افزایش دهد .

تبصره ۱ - مستمری بیمه‌شدگانی که از تاریخ مذکور بازنشسته و یا از کارافتاده کلی شناخته شوند و مجموع مستمری بازماندگان بیمه‌شده متوفی مشمول مفاد ماده فوق خواهد بود .

تبصره ۲ - تقسیم مجموع مستمری بازماندگان بین افراد خانواده بیمه‌شده متوفی بترتیبی که در قانون بیمه‌های اجتماعی پیش بینی شده است بعمل می‌آید .

قانون اصلاح قانون افزایش مستمریه‌های بعضی از شمولین قانون بیمه‌های اجتماعی

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱۱/۲، در جلسه روز یکشنبه بیست و دوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون منشور کنفرانس اسلامی

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲۳

ماده ۱۹ احده - «منشور کنفرانس اسلامی» مصوب سومین اجلاس وزیران امور خارجه دول اسلامی که در اسفند ماه ۱۳۵۰ «۲۹ فوریه تا ۴ مارس ۱۹۷۲» در جده تشکیل گردیده است با توجه بقیدی که در تاریخ ۸ مه ۱۹۷۲ از طرف دولت شاهنشاهی ایران راجع بتعهدات در قبال مفاد منشور ملل متحد عنوان گردیده تصویب میگردد و اجازه تسلیم سند تصویب آن داده میشود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن منشور ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۱۰/۱۷ در جلسه روز دوشنبه بیست و سوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ منشور کنفرانس اسلامی

نمایندگان: دولت پادشاهی افغانستان، جمهوری دموکراتیک توده‌ای الجزایر، دولت امارات متحده عربی، دولت بحرین، جمهوری چاد، جمهوری عربی مصر، جمهوری گینه، جمهوری اندونزی، دولت شاهنشاهی ایران، دولت پادشاهی اردن هاشمی، دولت کویت، جمهوری لبنان، جمهوری عربی لیبی، مالزی، جمهوری مالی، جمهوری اسلامی موریتانی، دولت پادشاهی مراکش، جمهوری نیجریه، سلطنت عمان، جمهوری اسلامی پاکستان، دولت قطر، دولت پادشاهی عربستان سعودی، جمهوری سنگال، جمهوری سیرالئون، جمهوری دموکراتیک سومالی - جمهوری دموکراتیک سودان، جمهوری عربی سوریه، جمهوری تونس، جمهوری ترکیه، جمهوری عربی یمن که از ۱۴ الی ۱۸ محرم ۱۳۹۲ برابر ۲۹ فوریه الی ۴ مارس ۱۹۷۲ در جده اجتماع نمودند با توجه بکنفرانس سلاطین و رؤسای دول و حکومت‌های اسلامی منعقد در ریاض تاریخ ۹ تا ۱۲ رجب سال ۱۳۸۹ (مطابق با ۲۲ سپتامبر الی ۲۵ سپتامبر ۱۹۶۹) و با در نظر گرفتن اولین کنفرانس اسلامی وزرای امور خارجه منعقد در جده در تاریخ ۱۵ تا ۱۷ محرم ۱۳۹۰ برابر ۲۳ الی ۲۵ مارس ۱۹۷۰ و دومین کنفرانس وزرای امور خارجه دول اسلامی منعقد در کراچی از تاریخ ۲۷ تا ۲۹ شوال ۱۳۹۰ برابر ۲۶ تا ۲۸ دسامبر ۱۹۷۰.

با اذعان باینکه اعتقادات مشترك آنان عامل نیرومندی در نزدیکی و همبستگی ملل اسلامی است و با تصمیم بحفظ ارزشهای معنوی و اخلاقی و اجتماعی و اقتصادی اسلام که پیوسته از عوامل مهم پیشرفت افراد بشر بوده و خواهد بود و

با تأکید مجدد در پشتیبانی خود از منشور ملل متحد و حقوق ذاتی بشر که اصول و هدفهای آن پایه‌ای برای همکاری ثمربخش بین کلیه ملل فراهم ساخته و با عزم راسخ بتحکیم روابط برادری و دوستی موجود بین ملت‌های خود و حفظ آزادی و میراث مشترك تمدن این ملل که بر اصول عدالت و مدارا و عدم تبعیض استوار است و

با کوشش برای تحکیم مبانی سعادت بشر و پیشرفت و آزادی ملت‌ها در سراسر جهان و با تشریح مساعی در راه استقرار صلح جهانی که متضمن امنیت و آزادی و عدالت برای ملل اسلامی و ملل دیگر جهان خواهد بود، نسبت بمنشور کنفرانس اسلامی بشرح زیر توافق کردند:

ماده اول - کنفرانس اسلامی:

دولت‌های عضو بموجب این منشور سازمان کنفرانس اسلامی را تشکیل میدهند.

ماده ۲ - هدفها و اصول:

الف - هدفها: هدفهای کنفرانس اسلامی بشرح زیر است:

- ۱- تحکیم مبانی وحدت بین دولت‌های عضو.
- ۲- تقویت همکاری بین دولت‌های عضو در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و علمی و فعالیتهای مهم دیگر و انجام مشاورات بین دول عضو در سازمان‌های بین‌المللی.

۳- کوشش برای ریشه کن ساختن تبعیض نژادی و استعمار بهر شکل که باشد .

۴- اتخاذ تدابیر لازم برای تحکیم صلح و امنیت بین المللی بنحوی که بر اساس عدالت استوار باشد .

۵- تشریک مساعی برای آزاد ساختن و صیانت اماکن مقدسه و پشتیبانی از مبارزات مردم فلسطین و کمک بآنان برای احقاق حقوق حقه خود و آزاد کردن اراضی آنها .

۶- تقویت مبارزات کلیه ملل اسلامی برای حفظ حیثیت و استقلال و حقوق ملی آنها .

۷- ایجاد شرایط مناسب برای تحکیم و تقویت همکاری و تفاهم بین دول عضو و دیگر دول جهان .

ب- اصول : دول عضو متعهد میشوند که در راه تحقق هدفهای این منشور اصول زیر را منشأ الهام و سرمشق خود قرار دهند :

۱- مساوات کامل بین دول عضو .

۲- احترام بحق تعیین سرنوشت و عدم مداخله در امور داخلی دول عضو .

۳- احترام بحق حاکمیت و استقلال و تمامیت ارضی هر یک از دول عضو .

۴- حل و فصل منازعاتی که ممکن است بین آنها بوجود آید بطرق مسالمت آمیز از قبیل مذاکره ، وساطت ، سازش و داوری .

۵- عدم توسل بزور و تهدید علیه تمامیت ارضی و وحدت ملی و استقلال سیاسی دول عضو .

ماده ۳ - ارگانه‌های کنفرانس :

کنفرانس اسلامی از سه ارگان زیر تشکیل می‌گردد .

۱- کنفرانس سلاطین و رؤسای دول و حکومتها .

۲- کنفرانس وزرای امور خارجه .

۳- دبیرخانه و ارگانه‌های فرعی .

ماده ۴ - کنفرانس سلاطین و رؤسای دول :

کنفرانس سلاطین و رؤسای دول و حکومتها عالیترین مرجع سازمان بوده و هر زمان که مصالح ملل اسلامی اقتضا کند بمنظور رسیدگی بمسائل حیاتی دنیای اسلام و تنظیم خط مشی سازمان بر وفق آن تشکیل جلسه خواهد داد .

ماده ۵ - کنفرانس وزرای امور خارجه :

اجلاس‌های کنفرانس .

۱- الف - کنفرانس اسلامی در سطح وزرای امور خارجه یا نمایندگان رسمی

آنها بطور سالانه یا بر حسب مقتضیات تشکیل جلسه خواهد داد و جلسات کنفرانس در خاک یکی از دول عضو تشکیل خواهد شد .

ب - کنفرانس بنا بر تقاضای هر یک از دول عضو یا بنا به تقاضای دبیر کل و با

تصویب دوسوم دول عضو جلسه فوق العاده تشکیل خواهد داد . ممکن است تقاضای مذکور را بمنظور جلب موافقت برای کلیه اعضاء ارسال نمود .

ج - کنفرانس وزرای امور خارجه میتواند تشکیل جلسه کنفرانس رؤسای

دول و حکومتهای عضو را توصیه نماید . تصویب این توصیه ممکن است از طریق ارسال آن برای کلیه دول عضو صورت گیرد .

۲- کنفرانس وزرای امور خارجه برای انجام مقاصد زیر تشکیل میگردد:

الف - بررسی طرق اجرای سیاست کلی کنفرانس .

ب - بررسی پیشرفتهای حاصل در اجرای قطعنامه های مصوبه در جلسات قبلی .

ج - تصویب قطعنامه هایی در امور مربوط بمصالح مشترك دول عضو طبق هدفها و مقاصد کنفرانس که در این منشور ذکر گردیده است .

د - بحث و مذاکره در مورد گزارش کمیته مالی و تصویب بودجه دبیرخانه .

ه - ۱- کنفرانس دبیرکل را تعیین خواهد کرد .

۲- کنفرانس بنا به توصیه دبیرکل سه معاون برای وی تعیین خواهد نمود .

۳ - دبیرکل در پیشنهاد خود صداقت و صلاحیت معاونین و ایمن آنها را بهدفعهای منشور کنفرانس مد نظر قرار خواهد داد و نیز تسهیم عادلانه جغرافیائی را در نظر خواهد گرفت .

و - تعیین تاریخ و محل تشکیل جلسه آینده کنفرانس وزرای امور خارجه .

ز - رسیدگی بهر موضوعی که بیک یا چند دولت عضو مربوط می شود این رسیدگی بنابتقاضای هر یک از دول عضو برای اتخاذ تصمیم و اقدام لازم بعمل خواهد آمد .

۳- قطعنامه ها و توصیه های کنفرانس وزرای امور خارجه با اکثریت دو سوم آراء بتصویب خواهد رسید .

۴ - هر یک از جلسات کنفرانس وزرای امور خارجه با حضور دو سوم اعضاء رسمیت خواهد یافت .

۵ - کنفرانس وزرای امور خارجه آئین نامه اجرائی خود را که ممکن

قانون منشور کنفرانس اسلامی

است در کنفرانس سلاطین و رؤسای دول و حکومت های عضو نیز مجری گردد وضع خواهد نمود و برای هر دوره از جلسات کنفرانس رئیس تعیین خواهد کرد .

آئین نامه مذکور همچنین نسبت به ارگانهای فرعی که توسط کنفرانس سلاطین و رؤسای دول و حکومت های عضو و همچنین توسط کنفرانس وزیران تشکیل میگردد مجری خواهد بود .

ماده ۶۵ - دبیر خانه :

۱- ریاست دبیرخانه بعهده دبیر کل است که از طرف کنفرانس بمدت دو ساله باین سمت منصوب خواهد شد . دبیر کل میتواند فقط برای يك دوره دو ساله دیگر مجدداً باین سمت منصوب گردد .

۲ - اعضای دبیرخانه را دبیر کل از میان اتباع دول عضو با توجه به صلاحیت و صداقت آنها و با رعایت اصل تسهیم عادلانه جغرافیائی انتخاب و منصوب خواهد نمود .

۳ - دبیر کل ، معاونان یا کارمندان دبیرخانه در انجام وظایف خویش از هیچ دولت یا مقامی غیر از کنفرانس دستور نخواهند گرفت و از هر عمل و اقدامی که برای موقعیت آنان در مقام کارمندان بین المللی که صرفاً در مقابل کنفرانس مسئولند زیان آور باشد خودداری خواهند کرد . دول عضو متعهد می شوند که عنوان مزبور و ماهیت مسئولیت های آنان را محترم شمرده و از هر گونه اعمال نفوذ در ایفای وظایف آنان خودداری کنند .

۴ - دبیر کل ارتباط بین دولت های عضو را تأمین خواهد کرد و برای مشاوره

قانون منشور کنفرانس اسلامی

و تبادل نظر بین آنها و انتشار اطلاعاتی که برای دول عضو مشترکاً حائز اهمیت باشد تسهیلاتی فراهم خواهد آورد.

۵- مرکز دبیرخانه، تا زمانیکه بیت المقدس (اورشلیم) آزاد نشده است در جده و از آن پس بطور ثابت در بیت المقدس خواهد بود.

۶- دبیرخانه موظف است که اجرای قطعنامه‌ها و توصیه‌های کنفرانس را پی‌گیری و نتایج حاصله را بکنفرانس گزارش کند و نیز مکلف است اسناد کار و تذکریه‌ها را مستقیماً و از طرق مربوطه و در چهارچوب قطعنامه‌ها و توصیه‌های کنفرانس بدولت‌های عضو برساند.

۷- دبیرخانه مقدمات تشکیل جلسات کنفرانس را، با همکاری نزدیک در امور اداری و سازمانی با دول میزبان، فراهم خواهد کرد.

۸- با توجه بتوافقیه که در زمینه مزایا و مصونیت‌ها بعمل آمده و باید بتصویب کنفرانس برسد:

الف - کنفرانس، در خاک دولتهای عضو از اهلیت حقوقی و مزایا و مصونیت‌هاییکه برای انجام وظایف و نیل به هدفهای کنفرانس لازم باشد برخوردار خواهد بود.

ب - نمایندگان دول عضو از مزایا و مصونیت‌هاییکه برای انجام وظایف آنان نسبت بکنفرانس ضرورت داشته باشد بهره‌مند خواهند گردید.

ج - کارمندان کنفرانس در انجام وظایفی که از طرف کنفرانس بآنها محول میشود از مزایا و مصونیت‌های لازم برخوردار خواهند بود.

ماده ۷ - امور مالی:

۱- کلیه مخارج اداری و هزینه فعالیتهای دبیرخانه توسط دول عضو بفرخور در آمد ملی آنها پرداخت خواهد شد .

۲- دبیرخانه امور مالی خود را طبق آئین نامه مصوب کنفرانس وزرای امور خارجه اداره خواهد کرد .

۳- يك کمیته ثابت مالی توسط کنفرانس با شرکت نمایندگان رسمی دول عضو تشکیل خواهد شد . این کمیته که در محل دبیرخانه تشکیل جلسه خواهد داد با مساعدت دبیر کل بودجه دبیرخانه را طبق مقررات مصوب توسط کنفرانس وزرای امور خارجه تنظیم و در آن نظارت خواهد نمود .

ماده ۸ - عضویت:

سازمان کنفرانس اسلامی از دولی تشکیل میشود که در کنفرانس سلاطین و سران دول و حکومتهای اسلامی در رباط و نیز در کنفرانس اسلامی وزرای امور خارجه در جده و کراچی شرکت نموده و منشور حاضر را امضاء کرده اند.

هر يك از دول مسلمان میتواند با تسلیم تقاضا نامه ای مبنی بر تمایل بتصویب منشور حاضر و آمادگی برای انجام آن باین کنفرانس ملحق گردد این تقاضا بدبیر کل تسلیم خواهد گردید تا در اولین اجلاس کنفرانس وزرای امور خارجه که پس از تسلیم تقاضا تشکیل میشود مطرح گردد . الحاق دولت مزبور بکنفرانس اسلامی پس از تصویب کنفرانس با اکثریت دوسوم آراء اعتبار خواهد یافت .

ماده ۹ - دبیرخانه در چهارچوب منشور حاضر و با تصویب کنفرانس

برای تحکیم روابط بین کنفرانس اسلامی و سایر سازمانهای بین‌المللی اسلامی و ایجاد همکاری در راه تحقق هدفهای کنفرانس اسلامی که طی این منشور تعیین گردیده‌اند فعالیت خواهد نمود .

ماده ۱۰ - کناره‌گیری:

۱- هر يك از دول عضو میتواند با ارسال يك اعلامیه کتبی به دبیرخانه از کنفرانس اسلامی کناره‌گیری کند . این کناره‌گیری با اطلاع کلیه اعضا خواهد رسید .

۲- دولتی که تقاضای کناره‌گیری میکند تا پایان سال مالی که طی آن تقاضای کناره‌گیری کرده است بانجام تعهدات خود ملزم خواهد بود و نیز هر گونه تعهد مالی دیگری را که نسبت بکنفرانس داشته باشد باید تا پایان سال مذکور ایفا نماید .

ماده ۱۱ - اصلاحات:

هر گونه اصلاح و تغییر پیشنهادی نسبت باین منشور باید بتصویب دوسوم اعضا برسد .

ماده ۱۲ - تفسیر:

هر گونه اختلافی که در تفسیر یا اجرای هر يك از مواد منشور حاضر بروز نماید بطور مسالمت‌آمیز و در کلیه موارد از طریق مشاوره و مذاکره و سازش یادآوری حل و فصل خواهد شد .

ماده ۱۳ - زبان:

زبان کنفرانس عربی - انگلیسی و فرانسه خواهد بود .

ماده ۱۴۵ - تصویب :

این منشور توسط دولت های عضو سازمان کنفرانس اسلامی بر طبق مقررات جاری آنها بتصویب خواهد رسید .

منشور حاضر از تاریخی که اکثریت ساده دول شرکت کننده در سومین کنفرانس اسلامی وزرای امور خارجه مورخ ۱۴ تا ۱۸ محرم ۱۳۹۲ (مطابق ۲۹ فوریه تا ۴ مارس ۱۹۷۲) اسناد تصویب خود را بدبیرخانه تسلیم نموده باشند لازم الاجرا خواهد گردید .

تهران ۸ مه ۱۹۷۲

ترجمه

جناب آقای دبیر کل

طبق تقاضای رئیس سومین اجلاس کنفرانس وزیران امور خارجه دول اسلامی مبنی بر اینکه باید کلیه رزروهای وارد بر متون مصوبه توسط کنفرانس کتباً تسلیم گردد . مایلیم از طرف دولت ایران مراتب زیر را اعلام دارم :

۱- منشور کنفرانس اسلامی

الف - با توجه بحذف ماده ۱۲ که صراحتاً اعلام میداشت هیچ نوع مغایرتی بین منشور حاضر و منشور ملل متحد وجود نخواهد داشت و با در نظر گرفتن مفاد ماده ۱۰۳ منشور ملل متحد - دولت ایران مایل است تأیید نماید تعهداتی که ممکن است در نتیجه تصویب منشور کنفرانس اسلامی بعهده گیرد . تابع شرایط حقوق و تکالیف خود در قبال منشور ملل متحد و بدون مغایرت با آن خواهد بود و در صورت تعارض بین منشور کنفرانس اسلامی و منشور ملل متحد - تعهدات نسبت به منشور ملل متحد مقدم خواهد بود .

ب - تصمیمات و توصیه هائی که ممکن است طبق اصول و هدفهای

قانون منشور کنفرانس اسلامی

کنفرانس اسلامی و بنحوی که در منشور حاضر مندرج است بتصویب این کنفرانس برسد - تا آنجا مورد قبول خواهد بود که بامفاد توصیه‌ها و تصمیمات ارگانهای مربوطه ملل متحد هم آهنگ و سازگار باشد .

۲ - تصمیمات و توصیه‌های سومین اجلاس کنفرانس وزیران امور خارجه دول اسلامی .

رزرو مذکور در بند (ب) فوق - در مورد کلیه تصمیمات و توصیه‌های مصوب سومین اجلاس کنفرانس وزیران امور خارجه دول اسلامی نیز معتبر خواهد بود .
وزیر امور خارجه - عباسعلی خلعتبری

منشور فوق مشتمل بر چهارده ماده و یک ترجمه منضم بقانون منشور کنفرانس اسلامی می‌باشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

بودجه سال ۱۳۵۲ مجلس شورای ملی

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲۹

ماده ۱- برای پرداخت هزینه‌های پرسنلی و اداری یکساله ۱۳۵۲ مجلس شورای ملی مبلغ چهارصد و هشتاد و یک میلیون ریال (۴۸۱۰۰۰۰۰۰) به کارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده می‌شود که باتصویب هیأت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند .

تبصره ۱- از اول فروردین ماه ۱۳۵۲ به اشل حقوق کارمندان و مستخدمین جزء مجلس شورای ملی بیست درصد اضافه می‌شود و بهمان میزان از مزایای آنها کسر میگردد .

تبصره ۲- هیأت رئیسه مجلس شورای ملی میتواند تا آخر خردادماه سال ۱۳۵۲ خدمتگزارانی را که سن آنها از پنجاه سال متجاوز باشد با آخرین حقوق پایه آنان بازنشسته نماید .

ماده ۲- برای هزینه‌های تعمیراتی و تجهیز و تأسیسات ساختمانها و خرید اراضی قسمت شرق مجلس و سایر هزینه‌های غیرمستمر مبلغ یکصد و هفتاد و سه میلیون و سی هزار ریال (۱۷۳۰۳۰۰۰۰) به کارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده می‌شود که باتصویب هیئت رئیسه بمصرف برساند .

بودجه سال ۱۳۵۲ مجلس شورای ملی

بودجه فوق مشتمل بر دو ماده و دو تبصره در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم
بهمن ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی
رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

منتفی بودن تصویب نامه های مربوط به تکمیل و اصلاح قانون فروش خالصجات

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۲۹

ضمیمه لایحه شماره ۳۲۳۶۰ مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۲

تصویب نامه شماره ۴۸۸۰۶ مورخ ۱۳۴۱/۱۱/۲۰

وزارت کشاورزی

هیئت وزیران در جلسه ۴۱/۱۱/۱۷ بر حسب پیشنهاد شماره

۳۲۱۰۷/۱۲۱۹۹-۴۱/۱۰/۱۳ وزارت کشاورزی در تکمیل قانون فروش

خالصجات طرح اصلاحی پاره ای از مواد قانون تقسیم فروش خالصجات را

بشرح زیر تصویب نمودند :

الف - تبصره های الحاقی بماده يك قانون فروش خالصجات .

تبصره ۳۵ - وزارت کشاورزی مجاز است خالصجات متصرفی خود را اعم

از اینکه تقاضای ثبت شده و بعلت دعوی و اعتراض اشخاص تاکنون منتهی

بصدور سند مالکیت نشده یا اساساً تقاضای ثبت نشده باشد بفروش برساند.

چنانچه دعوی منجر بصدور حکم قطعی بنفع اشخاص بشود محکوم له منحصرأ

مستحق دریافت بهای دریافتی از خریدار خواهد بود و بهای مذکور از محل

منتفی بودن تصویب نامه‌های مربوط به تکمیل و اصلاح قانون فروش خالصجات

۷۵٪ موضوع ماده ۱۰ قانون فروش خالصجات باقسط ۱۵ ساله پرداخت میشود. در صورت اختلاف در تصرف موضوع در کمیسیون مذکور در ماده ۱۰ قانون تأسیس بنگاه خالصجات مطرح خواهد شد و نظر کمیسیون مزبور در مورد تصرف قطعی میباشد.

تبصره ۴ - وزارت کشاورزی مجاز است در نقاطی که صلاح بداندهات و اراضی مزروعی مفروز یا مشاع خالصه را بر طبق مقررات قانون اصلاحات ارضی ارزیابی و بزارعین بفروش برساند.

ب - تبصره يك ماده ۲ قانون فروش خالصجات بشرح زیر اصلاح میگردد:
تبصره ۱ ماده ۲ - عرصه اعیانیهائیکه تا این تاریخ احداث شده ارزیابی وبدون رعایت مقررات مزایده باقسط دهساله بصاحبان اعیانی بفروش خواهد رسید چنانچه صاحبان اعیانی حاضر بخرید عرصه نشوند هشت درصد ارزیابی در هر سال بعنوان حق الارض دریافت خواهد گردید. فروشهای اقساطی که تا این تاریخ با احتساب بهره بعمل آمده مشمول این تبصره بوده وبهره احتسابی از حساب آنها موضوع میگردد.

ج - تبصره های الحاقی بماده ۲ قانون فروش خالصجات :

تبصره ۸ - اراضی خالصه داخل و متصل بشهر تا مسافت ۶ کیلومتر از محیط نقشه شهر اراضی شهری محسوب و اراضی مذکور را نمیتوان بعنوان زمین بایر مجاناً واگذار نمود.

تبصره ۹ - خالصجات غیر مزروعی مندرجه در ماده ۲ قانون فروش خالصجات که ارزش تقریبی آنها بیش از یکصد هزار ریال نباشد بر طبق آئین نامه معاملات دولتی از طریق مزایده بفروش خواهد رسید.

منتفی بودن تصویب نامه های مربوط به تکمیل و اصلاح قانون فروش خالصجات

۵ - تبصره ۲ ماده ۳ قانون فروش خالصجات بشرح زیر اصلاح میگردد:
تبصره ۲ ماده ۳ - اراضی کرج مزاد بر آنچه تا این تاریخ بمؤسسات دولتی و شهرداری تحویل گردیده و یا تا سه ماه از تاریخ تصویب این لایحه قانونی تحویل گردد بقطعات مناسب تقسیم و از طریق مزایده بفروش خواهد رسید .
هرگاه در قسمتی از این اراضی کشاورزانی باشند که منحصراً و مستقیماً بامر زراعت اشتغال داشته باشند وزارت کشاورزی صورت آنها را تهیه و بهیئت وزیران خواهد داد و بهر يك تامیزان دو هکتار ارزیابی و باقساط ۲۰ ساله فروخته خواهد شد ، لیکن عرصه اعیانیهای آنها مشمول مقررات تبصره يك اصلاحی ماده ۲ قانون میباشد .

۵ - تبصره ۳ ماده ۳ بشرح زیر اصلاح میگردد :

وزارت کشاورزی مجاز است از ابنیه و مستغلات و اراضی خالصه که مورد احتیاج دولت و مؤسسات دولتی نباشد برای تأسیس امور خیریه و ورزشگاهها و تأسیسات بهداشتی سازمان بیمه های اجتماعی کارگران که لزوم آنها مورد تأیید دولت باشد بوزارتخانه ای که امور مذکور متناسب باوظایف آن باشد واگذار نماید . وزارتخانه های مذکور زمین مورد احتیاج را در اختیار مؤسسه متقاضی خواهند گذارد مشروط بر اینکه اولاً این اراضی و ابنیه در ملکیت دولت باقی باشد ثانیاً چنانچه در طریق غیر مقصود مورد استفاده واقع گردید مؤسسه تحویل گیرنده زمین ملزم بخلعید از مورد واگذاری بوده و اعیانیهای احدائی متعلق بدولت باشد اراضی و ابنیه واگذاری بمؤسسات مزبور تا این تاریخ نیز مشمول این قانون است .

منتفی بودن تصویب نامه‌های مربوط به تکمیل و اصلاح قانون فروش خالصجات

۹ - تبصره‌های الحاقی بماده ۳ قانون فروش خالصجات :

تبصره ۱۱- قطعات باقیمانده در فواصل اراضی تقسیم شده بین زارعین دهات خالصه که مساحت هر یک از قطعات کمتر از یک سهم زراعتی مذکور در ماده ۶ آئین نامه اجرائی قانون فروش خالصجات باشد بزارعین مجاور قطعات بالسویه طبق ارزیابی که برای قطعات اصلی بعمل آمده با قساطر ۲۰ ساله بفروش خواهد رسید مشروط بر اینکه سهم هر زارع از حد اکثر مقرر در قانون فروش خالصجات تجاوز ننماید در صورتیکه حاضر بخريد نباشند بطریق مزایده اقدام بفروش خواهد شد اراضی بدون آب نیز که وضع فوق را داشته باشد مشمول مقررات این تبصره میباشند .

۱۰ - تبصره الحاقی بماده ۵ قانون فروش خالصجات :

تبصره ۲- از مراتع خصوصی قراء و مزارع مساحت متناسب با تعداد اغنام واحشام زارعین هر قریه و مزرعه مشروط بر اینکه مساحت کل مراتع آن قریه از مساحت کل اراضی مزروعی تجاوز ننماید به تشخیص نماینده وزارت کشاورزی بزارعین واگذار و مازاد آن طبق قانون بسازمان جنگلبانی تحویل میشود .

ح - ماده ۱۰ قانون فروش خالصجات بشرح زیر اصلاح میگردد :

بهای خالصجاتیکه فروخته میشود بترتیب زیر مصرف میگردد :

الف - هزینه های اجرای قانون فروش خالصجات و هزینه های مربوط بامور ثبتی و دعاوی املاک خالصه از محل فروش خالصجات تا میزان ۲۵ درصد قیمت خالصجات فروخته شده تأمین خواهد شد وصول اقساطر خالصجات فروخته شده بعهدہ اعتبارات روستائی است چنانچه وجوه حاصل از فروش

منتفی بودن تصویب نامه‌های مربوط به تکمیل و اصلاح قانون فروش خالصجات

نقدی و اقساطی که در سررسیدها وصول میشود کمتر از ۲۵ درصد کل فروش بوده و تکافوی هزینه‌های اجرائی را ننماید بانک اعتبارات کشاورزی مکلف است برای امکان اجرای قانون هر ساله تا میزان ۲۵ درصد کل فروش برای انجام هزینه‌های مربوطه با تصویب وزارت کشاورزی باختیار بنگاه خالصجات بگذارد و بتدریج از محل اقساط وصولی مستهک سازد و بهر حال کلیه هزینه‌های فوق‌الذکر نبایستی از ۲۵ درصد قیمت خالصجات فروخته شده تجاوز نماید .

ب- بقیه وجوه بانک اعتبارات کشاورزی واگذار میشود که بر طبق اساسنامه بانک مزبور برای تأسیس شرکتهای تعاونی در دهات خالصه مورد استفاده قرار داده شود ضمناً هزینه‌های ناشی از محکومیت دولت راجع باملاک خالصه و دیون قطعی و قانونی خالصجات و همچنین محکومیت‌های ناشی از اجرای ماده ۵ لایحه قانونی مصوب ۳۴/۳/۲ کمیسیونهای مشترک مجلسین و مطالبات صاحبان اراضی فرودگاهها از این محل تأدیه میشود .

وزارت کشاورزی و دادگستری مسئول اجرای این تصویبنامه قانونی میباشند . وزارت کشاورزی مکلف است پس از افتتاح مجلسین مجوز قانونی آنرا تحصیل نماید . اصل تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است .
از طرف نخست وزیر

ضمیمه لایحه شماره ۳۲۳۸۰ مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۲

تصویب نامه شماره ۴۱۸۱۴ مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۴

وزارت کشاورزی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳/۷/۴۲ بنا به پیشنهاد شماره ۶۰۹۲/ت خ وزارت کشاورزی اصلاح و تکمیل تبصره مندرج در بند ب تصویب نامه قانونی شماره ۴۸۸۰۶ - ۴۱/۱۱/۲۰ را بشرح ذیل تصویب نمود :

آن قسمت از اراضی خالصه که بعنوان مزارعه و اجاره و امثالهم طبق اسناد رسمی یا قراردادهای اداری باشخص و واگذار و مورد عمل واقع و در آن اعیانی ایجاد شده در صورت تقاضای خرید عرصه از طرف کسی که سند یا قرارداد بنام او تنظیم گردیده مشمول تبصره اصلاحی فوق الذکر است و در صورتی که ضمن قرارداد تعلق اعیانیهای مستحدثه بدولت بعد از انقضاء مدت اجاره یا قرارداد شرط شده باشد سهم دولت نسبت بمدتی که از تاریخ انعقاد اجاره یا قرارداد تا تاریخ انجام معامله گذشته تعیین و طبق ارزیابی کمیسیون مقرر در ماده ۲ آئین نامه اجرائی قانون فروش خالصجات بدون رعایت مقررات مزایده بمستأجر یا طرف قرارداد فروخته خواهد شد ضمناً در مورد فروش اقساطی عرصه بصاحب اعیان در صورتیکه خریدار تمام یا قسمتی از اقساط را که بسر رسید آنها بیش از یک سال مانده باشد نقداً بپردازد بنگاه خالصه می تواند ۳۰٪ از بهای کل یا مبلغ اقساط را تخفیف بدهد .

وزارت کشاورزی مسئول اجراء این تصویب نامه قانونی بوده و مکلف است پس از افتتاح مجلسین مجوز قانونی آنرا تحصیل نماید .

منتفی بودن تصویب نامه های مربوط به تکمیل و اصلاح قانون فروش خالصجات

تصویب نامه های فوق که باستناد ماده واحده مصوب بیستم آذرماه ۱۳۴۲
تقدیم گردیده بود منتفی بودن آنها پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه
۱۳۵۱/۱۱/۹، در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم بهمن ماه یک هزار و سیصد و پنجاه
ویک شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون قرارداد الحاقی بقرار داد بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن (شرکت نفت امو کو ایران)

مصوب ۱۳۵۱/۱۱/۳۰

ماده ۱۹ احده - قرارداد الحاقی بقرار داد بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت پان آمریکن پترولیوم کورپوریشن (شرکت نفت امو کو ایران) مصوب هیجدهم اردیبهشت ۱۳۳۷ را که مشتمل بر یک مقدمه و چهار ماده بشرح پیوست میباشد و بامضای شرکت ملی نفت ایران از یک طرف و شرکت نفت امو کو ایران از طرف دیگر رسیده و طبق مقررات ماده دوم قانون نفت مصوب هفتم مردادماه یکهزار و سیصد و سی و شش مورد تأیید دولت واقع گردیده است تصویب و بدولت اجازه مبادله و اجرای آن داده میشود .

وزارت دارائی میتواند نسبت باختلافات مالیاتی تا آخر سال ۱۹۷۱ با توجه بمقررات قرارداد الحاقی حاضر بنحو مقتضی با شرکت نفت امو کو ایران توافق نموده و مفاصحا حساب مالیاتی صادر نماید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن قرارداد الحاقی پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۱۱/۸ در جلسه روز دوشنبه سی ام بهمن ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قرارداد الحاقی بقرارداد بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت پان آمریکا پترولیوم کورپوریشن (شرکت نفت امو کو ایران)

این قرارداد الحاقی بین شرکت ملی نفت ایران (که از این پس «طرف اول» نامیده میشود) و امو کو ایران اویل کمپانی (شرکتی که بموجب قوانین ایالت دلاور از کشورهای متحده آمریکا تشکیل یافته و از این پس «طرف دوم» نامیده میشود) منعقد میگردد.

نظر براینکه قراردادی برای ایجاد یک دستگاه مختلط بین طرف اول و شرکت پان آمریکا پترولیوم کورپوریشن منعقد گردیده و از تاریخ ۱۵ خرداد ۱۳۳۷ مطابق با پنجم ژوئن ۱۹۵۸ بموقع اجرا گذارده شده است (که از این پس «قرارداد اصلی» نامیده میشود).

و نظر براینکه پان آمریکا پترولیوم کورپوریشن بموجب مقررات ماده ۳۶ قرارداد اصلی کلیه منافع و حقوق و تعهداتی را که بموجب آن قرارداد داشته بشرکت پان آمریکا اینترنشنال اویل کمپانی انتقال داده است. و نظر براینکه شرکت پان آمریکا اینترنشنال اویل کمپانی از تاریخ اول مهرماه ۱۳۴۸ (دهم اکتبر ۱۹۶۹) نام خود را بشرکت نفت امو کو ایران تغییر داده است.

و نظر براینکه طرفهای اول و دوم بدنبال مذاکراتی نسبت به اصلاح و توضیح برخی از مقررات قرارداد اصلی موافقت کرده اند. علیهذا بدینوسیله طرفین بشرح زیر توافق حاصل نمودند:

ماده اول - نرخ مالیات بر درآمد که در بند (الف) ماده ۳۱ قرارداد اصلی ذکر

شده است از تاریخ ۲۲ آبان ۱۳۴۹ (۱۴ نوامبر ۱۹۷۰) بموجب قانون مورخ ۱۹ اسفند ۱۳۴۹ مبنی بر اصلاح ماده ۱۷۳ قانون مالیاتهای مستقیم مورخ ۲۸ اسفند ۱۳۴۵ به پنججاه و پنج درصد تغییر یافته است .

ماده دوم - همانطور که در بند ۱۱ ماده ۱۵ قرارداد اصلی مقرر است مبلغی

که طرف دوم از بابت استهلاك کلیه هزینه های اکتشافی (و منجمله کلیه مبلغی که بموجب مقررات بند ۱۲ از ماده ۱۵ قرارداد اصلی بطرف اول پرداخت میشود) در هر دوره مالیاتی از درآمد ناویژه خود کسر میکند هیچگاه از معادل ده سنت نسبت بهر بشکه نفت صادر شده کمتر نخواهد بود .

کسر مبلغی اضافه برده سنت مذکور موکول بموافقت قبلی و کتبی وزارت دارائی و طرف اول خواهد بود .

ماده سوم - مالیات بر درآمد متعلق به پنججاه درصد سهم هر یک از طرفهای

اول و دوم از بابت نفت خام در هر دوره مالیاتی مستقیماً توسط طرف مربوط پرداخت خواهد شد علاوه بر مالیاتی که بشرح فوق تأدیه می شود شرکت های فرعی هیچیک از طرفین از بابت خرید یا صدور نفت خام تولید شده از ناحیه قرارداد مشمول هیچگونه پرداختی بهیچیک از مقامات دولتی ایران اعم از مرکزی یا محلی نخواهد بود .

ماده چهارم - این قرارداد الحاقی که توسط طرفین امضاء شده بتصویب مجلسین

ایران خواهد رسید و از تاریخیکه قانون مربوط بتصویب آن بصرحه ملوکانه برسد قابل اجرا خواهد بود .

قانون قرارداد الحاقی بقرار داد بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت پان آمریکن

این قرارداد الحاقی در تاریخ روز سوم ماه آبان ۱۳۵۱ مطابق با بیست و پنجم اکتبر ۱۹۷۲ در تهران منعقد و مبادله گردید .

شرکت ملی نفت ایران

شرکت نفت امو کو ایران

رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل .

قرارداد فوق مشتمل بر یک مقدمه و چهار ماده منضم بقانون قرارداد

الحاقی بقرار داد بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت پان امریکن پترولיום

کورپوریشن (شرکت نفت امو کو ایران) می باشد .

رئیس مجلس سنا- جعفر شریف امامی

قانون برنامه عمرانی پنجساله پنجم

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۵

ماده ۱۵۵ - دولت مجاز است از محل منابع مالی مندرج در قانون برنامه و بودجه کشور ظرف مدت پنجسال که از اول فروردینماه ۱۳۵۲ شروع میشود مبلغ یکهزار و پانصد و شصت میلیارد ریال براساس جداول کلی پیوست اینقانون بمصرف برساند و مکلف است برنامه پنجساله پنجم را برای نیل بهدفعهای مندرج در برنامه مذکور اجرا نماید .

تبصره - بکمیسیونهای برنامه مجلسین اجازه داده می شود که اصول و هدفها و برنامه های اجرایی مربوط ببخشهای مختلف برنامه عمرانی پنجساله پنجم را که تحت عنوان خلاصه برنامه پنجم عمرانی کشور تقدیم مجلس شورای ملی شده است باارقام هر یک از برنامه های مربوط بفصل مندرج در جداول پیوست بررسی و تصویب نماید .

ماده ۲۵۵ - بمنظور تأمین اعتبارات عمرانی پیش بینی شده در این قانون هر سال از مجموع منابع مالی دولت پس از تأمین هزینه نگهداشت سطح عملیات و فعالیتهای مربوط بامور اجتماعی و اقتصادی در مقیاس بودجه مصوب سال ۱۳۵۱ و پیش بینی توسعه امور عمومی و دفاع ملی و بازپرداخت اصل و بهره وام های داخلی و خارجی و همچنین تسویه دیون ناشی از اجرای برنامه های قبلی اعتبارات عمرانی لازم برحسب فصول و برنامه ها باید سالانه بنحوی تخصیص

قانون برنامه عمرانی پنجساله پنجم

داده شود که تا پایان دوره برنامه عمرانی پنجساله پنجم کلاً مبلغ ۱۵۶۰ میلیارد ریال برای هزینه‌های عمرانی منظور گردد.

ماده ۳- بمنظور تأمین قسمتی از اعتبار مندرج در ماده ۲ این قانون جهت اجرای برنامه عمرانی پنجساله پنجم دولت مجاز است طی دوران برنامه مذکور اقدام بامضاء قرارداد یا موافقتنامه برای دریافت وام و اعتبارات خارجی طبق اصول مقرر در قانون برنامه و بودجه تا میزان $4/33$ میلیارد ریال بنماید و نیز بطور خالص معادل ۳۱۰ میلیارد ریال از محل اعتبارات بانکی داخلی و فروش اوراق قرضه بیانکها و معادل $5/54$ میلیارد ریال بطور خالص از محل فروش اوراق قرضه ببخش غیربانکی استفاده نماید.

ماده ۴- بدولت اجازه داده میشود تمام یا قسمتی از بدهیهای شهرداریها بسازمان برنامه را که در اثر اجرای طرحهای عمرانی در برنامه‌های عمرانی گذشته ایجاد شده طبق مقرراتی که به تصویب کمیسیون دارائی مجلسین خواهد رسید مورد بخشودگی قرار دهد.

ماده ۵- سازمان برنامه و بودجه موظف است کلیه حسابهای مربوط بطرحهای عمرانی برنامه‌های گذشته را طبق مقررات مربوط ممیزی کند.

تبصره - ذیحسابان وزارت دارائی در دستگاہهای اجرائی موظفند کلیه سوابق و اسناد و مدارک مربوط بطرحهای عمرانی گذشته را برای ممیزی در اختیار سازمان قرار دهند.

ماده ۶- رسیدگی و تسویه حسابهای برنامه‌های عمرانی گذشته باید حداکثر تا پایان سال ۱۳۵۳ انجام شود و هیئت حسابرسی مذکور در فصل هفتم قانون برنامه عمرانی چهارم باهمان اختیارات و وظایف مندرج در قانون مزبور برای

قانون برنامه عمرانی پنجساله پنجم

این مدت باقی خواهد بود و انتخاب اعضا بهیئت در مواقع ضروری طبق همان قانون بعمل خواهد آمد .

ماده ۷ - از آغاز سال ۱۳۵۲ اختیارات و وظایفی که بموجب بند ۴ ماده ۱۳ قانون برنامه عمرانی چهارم در مورد دعاوی ناشی از اجرای قراردادهای مربوط به برنامه‌های گذشته بهیئت عامل برنامه اعطاء گردیده بود بر رئیس دستگاه اجرائی مربوط تفویض میشود .

ماده ۸ - در کلیه مواردیکه بموجب مقررات طرحهای عمرانی و یا قراردادهای منعقد در برنامه‌های گذشته اعتباراتی بصورت وام در اختیار دستگاههای اجرائی قرار گرفته است وزارت دارائی بعنوان جانشین قانونی سازمان برنامه تعیین میشود .

ماده ۹ - اصطلاحات مندرج در این قانون مشمول مفاد ماده یک قانون برنامه و بودجه کشور خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر نه ماده و دو تبصره و جداول ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۱۱/۲۲ در جلسه روز شنبه پنجم اسفند ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

جدول شماره ۱

میلیون ریال	جمع کل اعتبارات عمرانی پنجم
۱۲۱۱۰۰	امور عمومی
۴۶۸۹۰۰	امور اجتماعی
۹۷۰۰۰۰	امور اقتصادی
<hr/> ۱۵۶۰۰۰۰	جمع

جدول شماره ۲

اعتبار بمیلیون ریال	۱۰۰۰۰۰۰۰ - امور عمومی
۵۳۰۰	۱۰۳۰۰۰۰۰ - فصل سوم - عمرانی عمومی
۱۱۶۰۰	۱۰۹۰۰۰۰۰ - فصل نهم - خدمات عمومی فنی و اطلاعات
۱۳۴۰۰	۱۱۰۰۰۰۰۰ - فصل دهم - اداره امور و وسائل ارتباط جمعی
۹۰۸۰۰	۱۱۱۰۰۰۰۰ - فصل یازدهم - ساختمانها و تأسیسات دولتی
<hr/> ۱۳۱۱۰۰	جمع

جدول شماره ۳۵

اعتبار بمیلیون ریال	۳۰۰۰۰۰۰۰ - امور اجتماعی
۲۳۰۰۰۰	۳۰۱۰۰۰۰۰ - فصل اول - آموزش و پرورش
۹۴۰۰	۳۰۲۰۰۰۰۰ - فصل دوم - فرهنگ و هنر
۵۲۰۰۰	۳۰۳۰۰۰۰۰ - فصل سوم - بهداشت و درمان و تغذیه
۱۶۰۰۰	۳۰۴۰۰۰۰۰ - فصل چهارم - تأمین و رفاه اجتماعی
	۳۰۶۰۰۰۰۰ - فصل ششم - تربیت بدنی : پیشاهنگی،
۱۰۰۰۰	تعاون و امور جوانان
۳۲۷۰۰	۳۰۷۰۰۰۰۰ - فصل هفتم - عمران شهرها
۳۶۰۰۰	۳۰۸۰۰۰۰۰ - فصل هشتم - عمران و نوسازی روستاها
۸۲۸۰۰	۳۰۹۰۰۰۰۰ - فصل نهم - تأمین مسکن
<hr/> ۴۶۸۹۰۰	جمع

جدول شماره ۴۵

۴۰۰۰۰۰۰۰	امور اقتصادی	۱ اعتبار بمیلیون ریال
۴۰۱۰۰۰۰۰	فصل اول - توسعه کشاورزی و دامپروری	۲۰۸۰۰۰
۴۰۲۰۰۰۰۰	فصل دوم - توسعه منابع آب و نظارت	۱۰۸۰۰۰
۴۰۳۰۰۰۰۰	فصل سوم - تأمین برق	۵۳۵۰۰
۴۰۴۰۰۰۰۰	فصل چهارم - توسعه صنایع	۱۸۳۹۰۰
۴۰۵۰۰۰۰۰	فصل پنجم - توسعه منابع نفت و بهره‌برداری	۱۳۰۷۰۰
۴۰۶۰۰۰۰۰	فصل ششم - توسعه منابع گاز و بهره‌برداری	۲۹۰۰۰
۴۰۷۰۰۰۰۰	فصل هفتم - توسعه معادن	۴۶۵۰۰
۴۰۹۰۰۰۰۰	فصل نهم - حمل و نقل و ارتباطات	۱۷۱۵۰۰
۴۱۰۰۰۰۰۰	فصل دهم - پست و مخابرات	۳۱۲۰۰
۴۱۱۰۰۰۰۰	فصل یازدهم - سیاحت و جهانگردی	۷۷۰۰
	جمع	۹۷۰۰۰۰

جدول شماره ۵

تقسیم سنواتی اعتبارات عمرانی برنامہ پنجم

اعتبار بمیلیون ریال

۲۱۰۰۰۰

سال ۱۳۵۲

۲۵۰۰۰۰

سال ۱۳۵۳

۳۰۵۰۰۰

سال ۱۳۵۴

۳۶۰۰۰۰

سال ۱۳۵۵

۴۳۵۰۰۰

سال ۱۳۵۶

۱۵۶۰۰۰۰

جمع

جداول فوق منضم بقانون برنامہ عمرانی پنجسالہ پنجم می باشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اصلاح قانون امور استخدامی وزارت امور خارجه مصوب خرداد ۱۳۴۸

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۶

ماده ۱۹ احده - قسمت اخیر ماده واحده قانون امور استخدامی وزارت امور خارجه مصوب ۱۲ خرداد ۱۳۴۸ بشرح زیر اصلاح می شود :

دولت مکلف است حداکثر تا سه سال از تاریخ تصویب مقررات مصوب کمیسیون های دارائی و استخدام و خارجه مجلسین اصلاحاتی را که ضمن اجرای آن لازم بداند تعیین و بر اساس آن اصلاحات لایحه قانونی نهائی را تهیه و بمجلسین تقدیم دارد و تا تصویب نهائی لایحه مذکور مقررات مصوب کمیسیون های موضوع این ماده اعتبار قانونی خواهد داشت .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱۱/۱۶، در جلسه روز یکشنبه ششم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

منتفی بودن تصویب نامه مربوط به اصلاح بند
۴ تبصره يك ماده ۴ قانون جنگلها و مراتع
مصوب سال ۱۳۳۸

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۶

ضمیمه لایحه شماره ۳۲۳۵۸ مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۲
تصویب نامه شماره ۸۹۵۲ / ت بتاريخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۶
وزارت کشاورزی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره
۵۹۳۱/ح-س-۳/۵/۴۱ وزارت کشاورزی تصویب نمودند بند (۴) تبصره ۱
ماده ۴ قانون جنگلها و مراتع کشور مصوبه سال ۳۸ بشرح زیر اصلاح
گردد:

بند ۴ - بطور کلی آن قسمت از درختان مورد پروانه در قطعات تجدیدنسل
که قابل تبدیل بچوبهای صنعتی میباشد باید بصورت گرده بینه از جنگل خارج
و بایستگاه جمع آوری چوب که سازمان جنگلبانی تعیین می نماید حمل شود و
در صورتی که در حوزة طرح کارخانه چوب بری موجود باشد مجری طرح
میتواند گرده بینه ها را در کارخانه تبدیل نماید و در غیر این صورت مواد مستحصله
بمنفع سازمان جنگلبانی ضبط خواهد شد .

منتفی بودن تصویب نامه مربوط به اصلاح بند ۴ تبصره یک ماده ۴ قانون جنگلها و مراتع

در قطعات اصلاحی و برش شاخه زاد تبدیل کرده بینه بانواع چوب در جنگل و خروج آنها بلامانع است مجری طرح باید مازاد مقطوعات را بنحوی که سازمان جنگلبانی صلاح بداند از جنگل خارج نماید والا بسود سازمان ضبط میشود .

وزارت کشاورزی مکلف است پس از افتتاح مجلسین مجوز این تصویب نامه قانونی را تحصیل نماید .

تصویب نامه فوق که باستناد ماده واحده مصوب بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم گردیده بود منتفی بودن آن پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱۱/۹ ، در جلسه روز یکشنبه ششم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تشکیل شرکت ملی صنایع فولاد ایران

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۹

ماده ۱- بدولت اجازه داده میشود بمنظور استخراج و بهره برداری از معادن آهن و تولید فولاد از طریق احیاء مستقیم و فرآورده ها و محصولات فرعی وابسته و توزیع و فروش محصولات مزبور و انجام هرگونه عملیات تولیدی و معاملات بازرگانی مربوط بامور مذکور شرکتی بنام شرکت ملی صنایع فولاد ایران تشکیل دهد این شرکت وابسته بوزارت اقتصاد خواهد بود .

ماده ۲- سرمایه اولیه شرکت یک میلیارد ریال است که به یک هزار سهم یک میلیون ریالی تقسیم میشود و سهام آن متعلق بدولت است . افزایش سرمایه منوط بتصویب مجمع عمومی و تأیید هیئت وزیران خواهد بود .

ماده ۳- شرکت دارای شخصیت حقوقی است وبصورت شرکت سهامی اداره میشود . این شرکت و کلیه شرکتهای تابعه و وابسته منحصرأ تابع این قانون ومقررات اساسنامه مذکور در ماده ۹ این قانون و اساسنامه خود بوده و درباره اموری که در این قانون و اساسنامه های مربوط پیش بینی نشده است تابع قانون تجارت خواهند بود .

تبصره ۱- شرکت ملی صنایع فولاد ایران از لحاظ تعیین حقوق و مزایا تابع مقرراتی خواهد بود که از طرف شورای حقوق و دستمزد وضع میشود .

تبصره ۲- شرکتهای واحدهای تابعه و وابسته بشرکت ملی صنایع فولاد

قانون تشکیل شرکت ملی صنایع فولاد ایران

ایران که با مشارکت بخش خصوصی تشکیل میشوند از شمول قانون محاسبات عمومی مستثنی خواهند بود .

ماده ۴- شرکت و کلیه شرکتها و واحدهای تابعه و وابسته بآن مشمول معافیت موضوع ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۴۵ و اصلاحات بعدی آن خواهد بود .

ماده ۵- شرکت دارای ارکان زیر خواهد بود :

۱- مجمع عمومی .

۲- شورای عالی .

۳- مدیر عامل .

۴- بازرس (حسابرس) .

ماده ۶- مجمع عمومی شرکت از وزیر اقتصاد ، وزیر دارائی ، وزیر کار و امور اجتماعی ، مدیر عامل سازمان برنامه و رئیس کل بانک مرکزی ایران تشکیل خواهد شد . ریاست مجمع عمومی با وزیر اقتصاد خواهد بود .

ماده ۷- شورای عالی شرکت مرکب از ۹ نفر خواهد بود . اعضاء شورای عالی و مدیر عامل بنابه پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی پس از تصویب هیئت وزیران بموجب فرمان همایونی منصوب خواهند شد .

بازرس (حسابرس) شرکت به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب مجمع عمومی انتخاب خواهد شد .

ماده ۸- شرکت ملی صنایع فولاد ایران دارای اختیارات زیر نیز میباشد :

الف- تشکیل شرکتهای صنعتی و معدنی و با مشارکت در این قبیل شرکتهای

ب - استخدام کارشناس خارجی و یا عقد قرارداد برای استفاده از خدمات مؤسسات خارجی با تصویب شورای عالی.

ج - اخذ وام یا اعتبار از منابع داخلی با ضمانت و یا بدون ضمانت دولت برای سرمایه گذاری و خرید ماشین آلات و خدمات و تنخواه گردان با شرایط مناسب و با رعایت مقرراتی که بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید .

د - اخذ وام یا اعتبار از منابع خارجی با ضمانت و یا بدون ضمانت دولت برای سرمایه گذاری و خرید ماشین آلات و خدمات و تنخواه گردان با شرایطی که بتأیید شورای عالی و تصویب مجمع عمومی رسیده باشد . اخذ و استفاده از وام و اعتبارات موضوع این بند در حدود اعتبارات مصوب برنامه های عمرانی کشور خواهد بود .

تبصره ۱۵ - قرارداد هائیکه برای انجام موارد مذکور در بند «د» با دولتهای خارجی منعقد میگردد پس از تصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۲۵ - اعتباراتی که برای سرمایه گذاری با استثنای تنخواه گردان دوره بهره برداری تحصیل میشود جزو اعتبارات برنامه عمرانی کشور منظور خواهد شد .

ماده ۹۵ - اساسنامه شرکت ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت اقتصاد تهیه و پس از تأیید مجمع عمومی و تصویب کمیسیونهای استخدام، اقتصاد و دارائی مجلسین بمورد اجرا گذارده خواهد شد .
هر نوع تغییر در اساسنامه نیز بطریق مذکور انجام خواهد شد .

قانون تشکیل شرکت ملی صنایع فولاد ایران

قانون فوق مشتمل بر نه ماده و چهار تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۱۱/۲۹ در جلسه روز چهارشنبه نهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون برنامه و بودجه کشور

فصل اول - تعاریف

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰

ماده ۱۵ - تعریف اصطلاحات مندرج در این قانون بقرار زیر است :

بند ۱ - سازمان - منظور از سازمان ، سازمان برنامه و بودجه است.

بند ۲ - برنامه درازمدت - منظور برنامه ایست که ضمن آن توسعه اقتصادی

و اجتماعی برای يك دوره دهساله یا طولانی تر بعنوان راهنمای برنامه ریزیهای پنجساله پیش بینی میشود .

بند ۳ - برنامه عمرانی پنجساله - منظور برنامه جامعی است که برای

مدت پنجسال تنظیم و بتصویب مجلسین میرسد و ضمن آن هدفها و سیاستهای توسعه اقتصادی و اجتماعی طی همان مدت مشخص میشود . در این برنامه کلیه منابع مالی دولت و همچنین منابعی که از طرف شرکتهای دولتی و بخش خصوصی صرف عملیات عمرانی میگردد از یکطرف و اعتبارات جاری و عمرانی دولت و هزینه های عمرانی شرکتهای دولتی و بخش خصوصی از طرف دیگر جهت وصول به هدفهای مذکور پیش بینی میگردد .

بند ۴ - برنامه سالانه - منظور برنامه عملیات اجرایی دولت است که

قانون برنامه و بودجه کشور

سالانه تنظیم و همراه بودجه کل کشور تقدیم مجلس شورای ملی میگردد و ضمن آن در قالب هدفها و سیاستهای مندرج در برنامه عمرانی پنجساله هدفهای مشخص و عملیات اجرایی سالانه هر دستگاه اجرائی با اعتبار مربوط تعیین میشود.

بند ۵ - بودجه عمومی دولت - منظور بودجه ای است که در آن برای اجرای برنامه سالانه منابع مالی لازم پیش بینی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاههای اجرائی تعیین میشود.

بند ۶ - اعتبارات جاری - منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنجساله بصورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک جهت تأمین هزینه های جاری دولت و همچنین هزینه نگهداشت سطح فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی دولت پیش بینی میشود.

بند ۷ - اعتبارات عمرانی - منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنجساله بصورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک جهت اجرای طرحهای عمرانی (اعتبارات عمرانی ثابت) و همچنین توسعه هزینه های جاری مربوط به برنامه های اقتصادی و اجتماعی دولت (اعتبارات عمرانی غیر ثابت) پیش بینی میشود.

بند ۸ - عملیات اجرائی - منظور فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی دستگاههای اجرائی است که در برنامه سالانه مشخص میگردد.

بند ۹ - فعالیت جاری - منظور يك سلسله عملیات و خدمات مشخصی است که برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه سالانه طی یکسال اجرا میشود و هزینه آن از محل اعتبارات جاری تأمین میگردد.

بند ۱۰ - طرح عمرانی - منظور مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که بر اساس مطالعات توجیهی فنی و اقتصادی یا اجتماعی که توسط دستگاه اجرائی انجام میشود طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه عمرانی پنجساله بصورت سرمایه گذاری ثابت شامل هزینه های غیر ثابت و ابسته در دوره مطالعه و اجرا و یا مطالعات اجرا میگردد و تمام یا قسمتی از هزینه های اجرای آن از محل اعتبارات عمرانی تأمین میشود و بسه نوع انتفاعی و غیر انتفاعی و مطالعاتی تقسیم میگردد :

الف - طرح عمرانی انتفاعی - منظور طرحی است که در مدت معقولی پس از شروع بهره برداری علاوه بر تأمین هزینه های جاری و استهلاك سرمایه سود متناسبی بتبعیت از سیاست دولت را نیز عاید نماید .

ب - طرح عمرانی غیر انتفاعی - منظور طرحی است که برای انجام برنامه های رفاه اجتماعی و عملیات زیر بنائی و یا احداث ساختمان و تأسیسات جهت تسهیل کلیه وظایف دولت اجرا میگردد و هدف اصلی آن حصول درآمد نمیباشد .

پ - طرح مطالعاتی - منظور طرحی است که بر اساس قرارداد بین سازمان و یا سایر دستگاههای اجرائی با مؤسسات علمی و یا مطالعاتی متخصص برای بررسی خاصی اجرا میگردد .

بند ۱۱ - دستگاه اجرائی - منظور وزارتخانه - نیروها و سازمانهای تابعه ارتش شاهنشاهی - استانداری یا فرمانداری کل - شهرداری و مؤسسه وابسته شهرداری - مؤسسه دولتی - مؤسسه وابسته بدولت - شرکت دولتی - مؤسسه

قانون برنامه و بودجه کشور

عمومی عام المنفعه و مؤسسه اعتباری تخصصی است که عهده دار اجرای قسمتی از برنامه سالانه بشود .

بند ۱۲ - دستگاه مسئول بهره برداری - منظور دستگاهی است که پس از اجرا و تکمیل طرح عمرانی طبق قوانین و مقررات مربوط موظف به بهره برداری و نگهداری از آن میگردد این دستگاه ممکن است همان دستگاه اجرا کننده طرح و یا دستگاه دیگری باشد .

بند ۱۳ - اصطلاحاتی که در این قانون تعریف نشده است طبق تعاریف مندرج در قانون محاسبات عمومی خواهد بود .

فصل دوم - شورای اقتصاد

ماده ۲۵ - بمنظور هدایت و هم آهنگ کردن امور اقتصادی کشور شورائی مرکب از عده ای از وزیران بشرح زیر و رئیس کل بانک مرکزی ایران بریاست نخست وزیر بنام شورای اقتصاد تشکیل میشود :

وزیر دارائی

وزیر اقتصاد

وزیر کار و امور اجتماعی

وزیر کشاورزی و منابع طبیعی

وزیر تعاون و امور روستاها

وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه

یکی از وزیران مشاور بانتخاب نخست وزیر

در جلسات شورای حسب ضرورت سایر وزیران نیز شرکت خواهند کرد .

ماده ۳ - شورای اقتصاد وظایف زیر را عهده دار خواهد بود :

- ۱- تعیین هدفهای کلی برنامه های عمرانی کشور.
- ۲- بررسی خط مشی ها و سیاستهای اقتصادی و اجتماعی جهت طرح در هیئت وزیران .
- ۳- اظهار نظر نسبت ببرنامجهای عمرانی جهت طرح در هیئت وزیران .
- ۴- تعیین خط مشی تنظیم بودجه کل کشور .
- ۵- بررسی بودجه کل کشور برای طرح در هیئت وزیران .
- ۶- اتخاذ تصمیم درباره مسائلی که مسئولان دستگاههای اجرائی در زمینه اجرای طرحها و فعالیتها با آن مواجه و در شورا مطرح مینمایند .
- ۷- تصویب اصول و سیاستها و ضوابط مربوط باعطای وام از محل اعتبارات عمرانی بمؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و سایر مؤسسات در بخش عمومی و شهرداریها به پیشنهاد وزارت دارائی و سازمان .
- ۸- تصویب اصول و سیاستها و ضوابط مربوط باعطای وام و یامشارکت دولت در سرمایه گذاری مؤسسات خصوصی از طریق بانکها و مؤسسات اعتباری تخصصی به پیشنهاد وزارت دارائی و سازمان .
- ۹- تصویب اصول و سیاستها و ضوابط مربوط باخذوام و اعتبارات خارجی که توسط کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت دارائی ، وزارت اقتصاد و سازمان و بانک مرکزی ایران تنظیم و پیشنهاد خواهد شد .
- ۱۰- بررسی و اظهار نظر نسبت بآئین نامه ها و مقررات مربوط با اجرای این قانون و قوانین برنامه های عمرانی پنجساله که توسط سازمان تهیه میشود جهت طرح و تصویب در هیئت وزیران .

قانون برنامه و بودجه کشور

۱۱- وظایفی که در سایر قوانین بهیئت عالی برنامه محول گردیده است از تاریخ اجرای این قانون بعهدہ شورای اقتصاد خواهد بود .
تبصرہ - وظیفہ دبیرخانہ شورای اقتصاد را سازمان عہدہ دار خواهد بود .

فصل سوم - سازمان برنامه و بودجه

- مادہ ۴- سازمان برنامه و بودجه مؤسسہ دولتی است کہ زیر نظر نخست وزیر اداره میشود و رئیس آن سمت وزیر مشاور را دارا خواهد بود .
- مادہ ۵- وظایف و اختیارات سازمان در زمینه برنامه ریزی - تنظیم بودجه و نظارت بقرار زیر است :
- ۱- انجام مطالعات و بررسی های اقتصادی و اجتماعی بمنظور برنامه ریزی و تنظیم بودجه و تهیه گزارشهای اقتصادی و اجتماعی .
  - ۲- تهیه برنامه درازمدت باتبادل نظر بادستگاههای اجرائی و تسلیم آن بشورای اقتصاد .
  - ۳- تهیه برنامه عمرانی پنجسالہ طبق فصل چهارم این قانون .
  - ۴- پیشنهاد خط مشی ها و سیاستهای مربوط ببودجه کل کشور بشورای اقتصاد .
  - ۵- تهیه و تنظیم بودجه کل کشور .
  - ۶- نظارت مستمر بر اجرای برنامه ها و پیشرفت سالانہ آنها طبق مفاد فصل نهم این قانون .
  - ۷- ہم آہنگ نمودن روشها و برنامه های آماری کشور .

۸- ارزشیابی داری و عملکرد دستگاههای اجرایی کشوری و گزارش آن به نخست وزیر .

۹- بررسی گزارشها و مسائلی که باید در شورای اقتصاد مطرح شود .

ماده ۶- معاونان سازمان به پیشنهاد رئیس سازمان و موافقت نخست وزیر بموجب فرمان همایونی منصوب میشوند و مشمول مقررات مربوط بمعاونان وزارتخانهها میباشند .

فصل چهارم - تهیه برنامه های عمرانی پنجساله

ماده ۷- سازمان باید قبل از پایان هر دوره برنامه عمرانی پنج ساله برنامه دوره بعد را براساس پیشنهادهای دستگاههای اجرایی و مطالعات خود و تلفیق آنها با در نظر گرفتن اولویت ها تهیه و بشورای اقتصاد تسلیم نماید تا پس از بررسی و تأیید برای طرح در هیئت وزیران ارسال دارد .

ماده ۸- دولت باید حداقل شش ماه قبل از پایان هر دوره برنامه لایحه برنامه دوره بعد را جهت تصویب بمجلس تقدیم نماید .

ماده ۹- برنامه های کلی عملیات اجرایی بخشهای مختلف شامل نوع و حجم عملیات و اعتبارات مربوط در قالب برنامه عمرانی فوق بتصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین خواهد رسید .

ماده ۱۰- بمنظور تبادل نظر در تهیه برنامه های عمرانی و ایجاد هماهنگی در عملیات دستگاههای اجرایی و همچنین ایجاد هماهنگی بین مؤسسات عمومی و بخش خصوصی و تطبیق برنامه ها با احتیاجات مناطق مختلف کشور

سازمان کمیته‌هایی بنام کمیته‌های مشترک برنامه‌ریزی با دستگاههای اجرایی تشکیل خواهد داد .

فصل پنجم - بودجه کل کشور

ماده ۱۱ - بودجه کل کشور طبق مقررات قانون محاسبات عمومی و با رعایت این قانون تهیه میشود .

ماده ۱۲ - اعتبارات طرحهای عمرانی در قالب برنامه‌های اجرایی همراه با اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی در بودجه کل کشور منظور و برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد .

ماده ۱۳ - کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند برنامه سالانه و بودجه سال بعد خود را همراه با اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز طبق دستورالعمل تهیه بودجه بسازمان ارسال دارند .

ماده ۱۴ - بودجه و برنامه سالانه شامل فعالیت‌های جاری و طرحهای عمرانی پیشنهادی دستگاههای وابسته بهریک از وزارتخانه‌ها باید قبل از ارسال بسازمان برحسب مورد بتأیید وزیر مربوط یا مجمع عمومی و یا بالاترین مسئول دستگاه رسیده باشد .

ماده ۱۵ - اعتبارات طرحهای عمرانی مربوط بهر استان یا فرمانداری کل که جنبه ناحیه‌ای دارد سالانه در بودجه کل کشور تحت عنوان خاص منظور و در اختیار هریک از استانداران یا فرمانداران کل گذاشته خواهد شد تا طبق برنامه سالانه بمصرف برسانند .

تبصره ۱ - برنامه‌های عمرانی موضوع این ماده را سازمان و دستگاههای اجرایی ذیربط با توجه بماده ۷ این قانون و نظرات نمایندگان مجلسین

قانون برنامه و بودجه کشور

در مناطق مربوط و نمایندگان انجمنهای استان و شهرستان و استانداران و فرمانداران کل و فرمانداران تهیه مینماید .

تبصره ۲ - سازمان موظف است آئین نامه مربوط بتهیه و تنظیم و اجرای طرحهای عمرانی موضوع این ماده را شامل نحوه مشارکت انجمنهای استان و شهرستان و تفویض اختیار از طرف وزارتخانه ها با استانداران و فرمانداران کل و همکاری با آنها و نظارت بر اجرای آنها تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران تسلیم نماید .

ماده ۱۶ - دولت بتدریج مقدمات استانی کردن آن قسمت از اعتبارات جاری را که قابل تفکیک به استانها و فرمانداریهای کل میباشد فراهم خواهد نمود بنحوی که تا پایان برنامه پنجم اعتبارات مزبور بتفکیک هر استان و فرمانداری کل در بودجه کل کشور منعکس شود .

ماده ۱۷ - بمنظور تلفیق و هماهنگی نمودن سرمایه گذاری در بخش دولتی شرکت های دولتی که از محل منابع داخلی خود اقدام بسرمایه گذاری جهت احداث ساختمان یا ایجاد تأسیسات و تجهیزات جدید و یا توسعه مینمایند و کل مبلغ سرمایه گذاری سالانه آنها از محل منابع مالی داخلی خود مجموعاً از پنجاه میلیون ریال تجاوز میکند مکلفند هر سال در موقع تنظیم بودجه کل کشور برنامه سرمایه گذاری سال بعد خود را جهت تلفیق و هماهنگی نمودن با سایر عملیات عمرانی دولت بسازمان ارسال نمایند .

برنامه پیشنهادی شرکت را سازمان بررسی و نظر خود را جهت تأیید در شورای اقتصاد مطرح خواهد نمود .

قانون برنامه و بودجه کشور

وزراء و ساير مقامات كه از طرف دولت بسمت نماينده صاحبان سهام يا بعنوان ديگر در مجامع عمومي و يا شوراهای شرکت ها عضویت دارند موظفند نظر شورای اقتصاد را در تصویب بودجه دستگاه رعایت نمایند .

ماده ۱۸ - سازمان پس از انجام رسیدگی های لازم و تلفیق و هماهنگ نمودن پیشنهادهای دستگاههای اجرائی در مورد فعالیت های جاری و طرحهای عمرانی لایحه بودجه کل کشور را با رعایت ماده ۲۶ قانون محاسبات عمومی تنظیم خواهد نمود .

ماده ۱۹ - بودجه مصوب از طرف نخست وزیر بکلیه دستگاههای اجرائی جهت اجرا ابلاغ خواهد شد .

در اجرای بودجه دستگاه اجرائی مکلف است بر اساس شرح فعالیتها و طرحها که بین دستگاه و سازمان مورد توافق واقع شده است در حدود اعتبارات مصوب عمل نماید .

ماده ۲۰ - در مورد طرحهای عمرانی که مدت اجرای آنها از یکسال مالی تجاوز میکند اعتبار مورد نیاز تا پایان کار بتفکیک سالانه در بودجه اولین سالیکه طرح مزبور در آن منظور میگردد تعیین و همراه با بودجه کل کشور بتصویب میرسد و دستگاه اجرائی مجاز بتأمین اعتبار و تعهد درباره کلیه مبلغ طرح با رعایت اعتبارات سالانه تفکیک شده میباشد .

تبصره ۱ - روش فوق در مورد طرحهای عمرانی که مدت اجرای آنها از دوره برنامه عمرانی پنجساله تجاوز نماید نیز قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۲ - هرگاه در مورد برخی از طرحها تعیین مبلغ اعتبار مورد نیاز

برای تکمیل طرح در سالهای بعد در موقع تهیه پیشنهاد های بودجه سال از طرف دستگاه اجرائی مقدور نباشد تغییر طرح و برنامه اجرائی بتصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین میرسد و تأمین اعتبار و اصلاح و تغییر بودجه موکول بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی است و قبول هرگونه تعهد مالی از طرف دستگاههای اجرائی برای سالهای بعد موکول بتحصیل این مجوز خواهد بود .

فصل ششم - اجرای طرحهای عمرانی

ماده ۲۱۵۵ - مسئولیت تهیه و اجرای طرحهای عمرانی با دستگاههای اجرائی است و اجرای طرحهای عمرانی از نظر مقررات استخدامی و مالی و معاملاتی تابع مفاد این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت خواهد بود .

در مورد طرحهای انتفاعی در صورتیکه دستگاه اجرائی دارای مقررات مالی و معاملاتی و استخدامی خاص خود باشد همچنین در مورد طرحهای عمرانی مربوط بمؤسسات عام المنفعه هیأت وزیران میتواند اجازه دهد که اجرای طرحها طبق مقررات خاص دستگاه صورت گیرد .

تبصره - هرگاه در مورد تشخیص انتفاعی یا غیرانتفاعی بودن طرح اختلاف نظر بین سازمان و دستگاه اجرائی بروز نماید اتخاذ تصمیم نهائی باشورای اقتصاد خواهد بود .

ماده ۲۲۵۵ - تشخیص صلاحیت و طبقه بندی مهندسین مشاور و پیمانکاران توسط سازمان براساس آئین نامه مصوب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت .

ارجاع کار به مهندسين مشاور و پيمانكاران و روش تعيين برنده مناقصه براساس آئين نامه مصوب هيئت وزيران توسط دستگاه اجرائى انجام ميگيرد .

تبصره ۵- ارجاع کار از طرف دستگاه اجرائى بمؤسسات علمى و يانخصصى جهت اجراى طرحهاى مطالعاتى همچنين انعقاد قرارداد مربوط با تأييد سازمان خواهد بود .

ماده ۲۳۵۵ - سازمان براي تعيين معيارها و استانداردها همچنين اصول كلى و شرايط عمومي قراردادهاى مربوط بطرحهاى عمرانى آئين نامه اى تهيه و پس از تصويب هيئت وزيران براساس آن دستورالعمل لازم بدستگاههاى اجرائى ابلاغ مينمايد و دستگاههاى اجرائى موظف برعايت آن ميباشند .

فصل هفتم - منابع مالى

ماده ۲۴۵۵ - منابع مالى دولت جهت اجراى عمليات هر برنامه عمرانى و برنامه هاى سالانه از محل در آمدنفت و مشتقات آن ، مالياتهاى مستقيم وغير مستقيم وساير درآمدهاى دولت و نيز وامها و اعتبارات داخلى و خارجى ميشد و وجوه مربوط در خزانه متمرکز خواهد شد .

ميزان ونحوه تأمين اعتبار هر برنامه عمرانى از منابع مالى مذکور ضمن قانون همان برنامه تعيين و بتصويب خواهد رسيد .

ماده ۲۵۵۵ - ميزان وامها و اعتبارات خارجى بصورت نقد يا از طريق انتشار اوراق قرضه و خريد کالا و خدمات از خارج يا تضمين وامها و اعتبارات مذکور كه جهت تأمين تمام يا قسمتى از هزينه طرحهاى عمرانى تحصيل ميشود طبق قانون

قانون برنامه و بودجه کشور

هر دوره برنامه عمرانی تعیین و مشخص می‌گردد و میزان وامها و اعتبارات که تحت عنوان فوق طی هر دوره برنامه عمرانی جهت تحصیل و یا تضمین آن موافقت نامه یا قرارداد منعقد می‌شود نباید از کل مبلغ تعیین شده در قانون برنامه عمرانی همان دوره تجاوز نماید .

امور مربوط به وامها و اعتبارات خارجی در وزارت دارائی متمرکز می‌گردد و وزارت دارائی بنماینده‌گی از طرف دولت مجاز است با رعایت بند ۹ ماده ۳ این قانون در حد میزان تعیین شده فوق نسبت به تحصیل وامها و اعتبارات اقدام نموده و قراردادها و موافقتنامه‌های مربوط را امضاء نماید .

وزارت دارائی مکلف است ظرف یکماه پس از انعقاد هر قرارداد گزارش آنرا به مجلسین تقدیم نماید .

تبصره ۱ - قراردادهائیکه برای تحصیل وام از دولتهای خارجی با آنها منعقد می‌گردد پس از تصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۲ - انجام مذاکرات مربوط به تحصیل وام و یا اعتبار مشترکاً توسط دستگاه اجرایی مربوط و وزارت دارائی صورت خواهد گرفت .

تبصره ۳ - میزان استفاده از منابع مالی خارجی در هر سال نباید از مبلغ کل پیش‌بینی شده در بودجه همان سال تجاوز نماید .

ماده ۲۶ - در مواردیکه اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی بعهده یک شرکت دولتی یا مؤسسه بازرگانی وابسته بدولت محول شده است و اجرای طرح مذکور مستلزم تحصیل وام یا اعتبار خارجی است دولت میتواند

بنا به پیشنهاد وزارت دارائی بشرکت یا مؤسسه مزبور اجازه دهد که نسبت به تحصیل وام یا اعتبار مورد نظر با جلب موافقت قبلی وزارت دارائی نسبت بشرايط قرارداد اقدام نموده و قراردادهای مربوط را پس از تصویب هیئت وزیران بنام خود امضاء و مبادله نموده و بموقع اجرا بگذارد. شرکت یا مؤسسه موظف است اقساط اصل و بهره و سایر هزینه‌های مربوط بوامها و اعتبارات مذکور را در بودجه خود منظور و در سررسیدهای مقرر پرداخت نماید.

تبصره - دولت میتواند در صورت لزوم و بنا به پیشنهاد وزارت دارائی بآن وزارت اجازه دهد وام یا اعتبار موضوع این ماده را از طرف دولت تضمین نماید. در صورتیکه شرکت یا مؤسسه وام گیرنده بتعهدات مربوط عمل ننماید وزارت دارائی میتواند رأساً و یا از طریق بانک مرکزی ایران مطالبات خود را از این بابت از محل درآمدهای جاری و یا دارائیهای نقدی (منجمله سپرده‌های بانکی) و سایر دارائیهای شرکت یا مؤسسه وام گیرنده وصول نماید.

ماده ۲۷ - مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته بدولت که برای تأمین قسمتی از هزینه طرحهای سرمایه گذاری خود که از محل اعتبارات عمرانی دولت تأمین نمی گردد احتیاج بتحصیل وام یا اعتبار خارجی داشته باشند باید موافقت کتبی وزارت دارائی را نسبت بمبلغ وام و شرايط و مفاد قرارداد مربوط بآن تحصیل نمایند.

کلیه شرکتهائی که بموجب قوانین و مقررات خاص خود شمول قوانین و مقررات دولتی در مورد آنها موقوف بذکر نام آنها میباشد و نیز هر مؤسسه

یا شرکت دولتی یا وابسته بدولت که بموجب قانون خاص اختیار تحصیل وام یا اعتبار خارجی رداشته باشد نیز مشمول این ماده خواهند بود .

فصل هشتم - تعهد و پرداخت اعتبار عمرانی و جاری

ماده ۲۸ - تعهد و پرداخت هر گونه وجهی برای اجرای طرحهای عمرانی با توجه بماده ۲۱ این قانون بر اساس قانون محاسبات عمومی و قانون بودجه کل کشور صورت خواهد گرفت . متخلفین از حکم این ماده همچنین اشخاصی که در اجرای طرحهای عمرانی بدون تأمین اعتبار مبادرت بصدور دستور یا امضای سند یا قرارداد یا قولنامه و نظائر آن که دینی بر ذمه دولت ایجاد کند نمایند مشمول مجازات مقرر در ماده ۸۵ قانون محاسبات عمومی خواهند بود .

ماده ۲۹ - از تاریخ شروع برنامه پنجم عمرانی کشور وزارت دارائی عهده دار پرداخت اعتبارات مصوبه بودجه کل کشور اعم از اعتبارات جاری و عمرانی و نیز پرداخت بدهیها و وصول مطالبات ناشی از اجرای برنامه های عمرانی گذشته خواهد بود . تعیین و تشخیص بدهیها و مطالبات ناشی از اجرای برنامه های عمرانی گذشته بعهدہ سازمان است .

سازمان اعتبار لازم برای پرداخت بدهیهای مربوط ب برنامه های گذشته را هر سال در بودجه کل کشور منظور خواهد کرد .

ماده ۳۰ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی که در بودجه عمومی دولت بتصویب میرسد بر اساس گزارشهای اجرائی بودجه و پیشرفت عملیات در دوره های معین شده توسط کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت دارائی و سازمان تخصیص داده می شود . نحوه تخصیص اعتبارات فوق الذکر و دوره های آن بموجب آئیننامه ای

قانون برنامه و بودجه کشور

خواهد بود که بنابه پیشنهاد وزارت دارائی و سازمان بتصویب هیئت وزیران
میرسد .

۳۱۵۵۱۰ - بازپرداخت اقساط اصل وام و پرداخت بهره و نیز کارمزد و سایر هزینه های بانکی و غیر بانکی مربوط بوامها و اعتبارات خارجی که طبق قوانین و مقررات برنامه های عمرانی و یا سایر قوانین بمنظور تأمین و پرداخت هزینه طرحهای عمرانی اخذ شده و خواهد شد بعهده وزارت دارائی میباشد و انجام این پرداختها نیاز بکسب مجوز جداگانه ای نخواهد داشت .
سازمان همه ساله اعتبار لازم جهت انجام این پرداختها را در بودجه کل کشور منظور خواهد کرد .

۳۲۵۵۱۰ - وجوهیکه از محل اعتبارات عمرانی جهت اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی بدستگاههای اجرائی مربوط پرداخت میشود بصورت وام خواهد بود .

دستگاهیکه بدین ترتیب وام دریافت میکند مکلف است اصل و بهره متعلق را طبق قرارداد منعقد با وزارت دارائی در سررسید مقرر بخرانه بپردازد .

۳۳۵۵۱۰ - در مورد برخی از طرحهای انتفاعی که توسط شرکت های دولتی و مؤسسات وابسته بدولت اجرا میشود شورای اقتصاد میتواند به پیشنهاد سازمان اجازه دهد حداکثر تا پنجاه درصد از اعتبار لازم برای اجرای طرح انتفاعی بصورت بلاعوض اعطاء شود .

فصل نهم - نظارت

۳۴۵۵۱۰ - سازمان موظف است در مورد اجرای فعالیتهای و طرحهای

عمرانی که هزینه آن از محل اعتبارات جاری و عمرانی دولت تأمین میشود بمنظور ارزشیابی و از نظر مطابقت عملیات و نتایج حاصله با هدفها و سیاست های تعیین شده در قوانین برنامه عمرانی و قوانین بودجه کل کشور، دستور- العمل ها و مشخصات طرحها و مقایسه پیشرفت کار با جدول های زمانی فعالیت های جاری و طرح های عمرانی مربوط نظارت کند و برای انجام این منظور بطور مستمر از عملیات طرحها و فعالیت های دستگاه های اجرائی بازدید و بازرسی کند و دستگاه اجرائی را مرتباً در جریان نظارت و نتایج حاصل از آن بگذارد .

ماده ۳۵ - دستگاه های اجرائی موظفند در پیشرفت فعالیت های جاری و طرح های عمرانی مراقبت دائم بعمل آورده و منظمأً بترتیبی که از طرف سازمان تعیین میشود اطلاعات لازم را بسازمان تسلیم نمایند و کلیه تسهیلات و همکاری لازم را برای نظارت و ارزشیابی سازمان بر نتایج اجرای فعالیتها و طرحها از هر حیث فراهم سازند .

ماده ۳۶ - وزارت دارائی در فواصل زمانی منظم صورت کاملی از مبالغی که ذیحسابان از محل اعتبارات عمرانی پرداخت میکنند طبق روشیکه بین وزارت دارائی و سازمان توافق میشود تهیه و بسازمان ارسال مینماید .

ماده ۳۷ - سازمان موظف است گزارشهای مربوط به پیشرفت عملیات عمرانی و بودجه کل کشور را بشرح زیر تنظیم و به نخست وزیر تسلیم نماید :

۱- گزارش ششماهه حاوی پیشرفت عملیات و مشکلات اجرای طرحها

قانون برنامه و بودجه کشور

و فعالیتها با توجه به پرداختهای انجام شده و همچنین پیشنهادهای مشخص جهت رفع این مشکلات .

۲- گزارش اقتصادی سالانه شامل تجزیه و تحلیل وضع اقتصادی کشور در سال گذشته و پیش بینی وضع سال جاری و سال بعد .

گزارش مزبور باید با همکاری وزارت دارائی - وزارت اقتصاد و بانک مرکزی ایران منتهی تا پایان شهریورماه هر سال توسط سازمان به نخست وزیر تسلیم شود .

۳- گزارش جامع درباره عملیات انجام شده و کارهای ناتمام در هر دوره برنامه بانضمام خلاصه ای از هزینه های عمرانی پرداخت شده حداکثر تا ششماه پس از پایان هر دوره برنامه .

گزارش مربوط به دوره برنامه باید حاوی اظهار نظر صریح نسبت با رزشیابی عملیات و تحقق هدفهای برنامه بوده و پیوست گزارش جامع عملکرد هر دوره برنامه توسط نخست وزیر بمجلسین تقدیم شود .

ماده ۳۸ - دستگاههای اجرائی که بیش از بیست و پنج درصد منابع مالی خود را از محل بودجه عمومی دریافت میدارند از نظر پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خود موظف بر عایت تصمیمات شورای حقوق و دستمزد میباشند و درباره آنها نظارت طبق مفاد این فصل بعمل خواهد آمد .

فصل دهم - مقررات مختلف

ماده ۳۹ - در اجرای ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی مصوب پانزده دیماده ۱۳۴۹ در مورد معاملات مربوط بطرحهای عمرانی چنانچه مبلغ معامله

بیش از ده میلیون ریال باشد انجام معامله پس از تصویب کمیسیون سه نفری و تأیید وزیر یا مسئول دستگاه اجرائی عملی میشود و در صورتی که مبلغ معامله متجاوز از یکصد میلیون ریال باشد موکول بآنست که تصمیم هیئت سه نفری به پیشنهاد وزیر یا مسئول دستگاه اجرائی بتصویب هیئت وزیران برسد .

ماده ۴۰ - کلیه اموال و دارائیهائیکه پس از اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی بوجود میآید بحساب اموال و دارائی دستگاه مسئول بهره برداری طرح منظور خواهد شد .

کلیه ابنیه ، تأسیسات و اموالی که در اثر اجرای طرحهای عمرانی غیرانتفاعی و مطالعاتی بوجود میآید متعلق بدولت است و حفظ و حراست آنها با دستگاه اجرائی و یا دستگاه مسئول بهره برداری است که ابنیه و تأسیسات و اموال مزبور را در اختیار دارد . استفاده یا واگذاری حق استفاده از اموال مزبور و یا درآمدهای ناشی از بهره برداری از این نوع ابنیه و تأسیسات و اموال توسط دولت مشخص خواهد شد .

هیأت وزیران میتواند طبق ضوابطی که از طرف سازمان پیشنهاد خواهد شد مالکیت زمین و تأسیسات طرحهای عمرانی غیرانتفاعی را بمؤسسات عمومی عام المنفعه مجری طرح واگذار نماید .

مؤسسات مزبور حق واگذاری زمین و تأسیسات مورد انتقال را ندارند و در صورتیکه بجهتی از جهات مؤسسه منحل گردد و یا انجام خدمات عام المنفعه خود را متوقف سازد مالکیت اموال و واگذاری بدولت اعاده خواهد گردید .

قانون برنامه و بودجه کشور

ماده ۴۱۵ - از تاریخ اجرای این قانون امور حسابرسی کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی بعهده وزارت دارائی محول میشود که بوسیله حسابرسان خود یا حسابداران رسمی انجام دهد بمنظور انجام وظائف حسابرسی که طبق این قانون و قانون محاسبات عمومی بعهده وزارت دارائی محول است شرکت حسابرسی وزارت آب و برق نیز که اساسنامه آن در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۹ بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین رسیده است وابسته بوزارت دارائی خواهد بود و وزیر دارائی بعنوان نماینده صاحب سهام در مجمع عمومی شرکت تعیین میشود. هرگونه تغییر و اصلاح دیگر در مواد اساسنامه شرکت مزبور به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب کمیسیونهای دارائی واستخدام مجلسین بعمل خواهد آمد.

ماده ۴۲۵ - از تاریخ اجرای این قانون بانک اعتبارات صنعتی وابسته بوزارت اقتصاد میشود و مجمع عمومی آن مرکب از وزیر اقتصاد و وزیر دارائی - رئیس سازمان برنامه و بودجه خواهد بود.

وزیر اقتصاد ریاست مجمع عمومی را بعهده خواهد داشت.

مدیر عامل بانک اعتبارات صنعتی به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی و تصویب هیئت وزیران با فرمان همایونی منصوب میشود.

اعضای هیئت مدیره بانک از طرف مجمع عمومی انتخاب میشوند.

تبصره - بانک اعتبارات صنعتی انواع فعالیتهای امانی را که علاوه بروظایف مقرر در اساسنامه خود انجام میدهد در آینده نیز بر طبق اصولی که بنا بر پیشنهاد بانک بتصویب مجمع عمومی میرسد، انجام خواهد داد.

قانون برنامه و بودجه کشور

ماده ۴۳ - سازمان نقشه برداری کل کشور به تشخیص هیئت وزیران یکی از وزارتخانه هایامؤسسات دولتی منتقل خواهد شد .

ماده ۴۴ - مرکز آمار ایران کمافی السابق تحت نظر سازمان انجام وظیفه خواهد کرد .

دولت مکلف است ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه تجدید نظر در قانون تأسیس مرکز آمار ایران را تقدیم مجلسین نماید .

ماده ۴۵ - کلیه سهام متعلق بسازمان برنامه در شرکتها و بانکها و مؤسسات مالی مشابه و نیز کلیه مطالبات سازمان برنامه از مؤسسات نامبرده و مطالبات از اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی بخش خصوصی طبق تصویب نامه هیأت وزیران بیک یا چندوزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی بنماینده گی از طرف دولت منتقل میگردد. نمایندگی دولت در مجامع عمومی صاحبان سهام مزبور بموجب تصویب نامه هیأت وزیران تعیین خواهد شد .

ماده ۴۶ - کلیه وظائفی که بموجب قوانین و آئین نامه ها و تصویب نامه ها بعهدہ مدیر عامل سازمان برنامه محول شده بود باتصویب هیأت وزیران بعهدہ وزیر مربوط و یارئیس سازمان محول خواهد شد .

ماده ۴۷ - وظائفی که بموجب قوانین و آئین نامه ها بعهدہ رئیس دفتر بودجه واگذار شده بر رئیس سازمان محول میگردد .

رئیس سازمان میتواند هر یک از وظائف موضوع این ماده را یکی از معاونان خود واگذار نماید .

ماده ۴۸ - دولت میتواند تأسیسات انتفاعی و تولیدی را که در اثر اجرای برنامه‌های عمرانی بوجود آمده و یا خواهد آمد کلاً یا قسمتی از سهام آنرا به پیشنهاد دستگاه ایجادکننده یا اداره‌کننده این تأسیسات بشرکتهای دولتی بلاعوض واگذار نموده و یا باشخص خاص حقیقی یا حقوقی ایرانی برحسب مورد با توجه بمقررات مربوط بفروش برساند .

ماده ۴۹ - کمکهای فنی خارجی و کمکهای بلاعوض که از طرف سازمانهای بین‌المللی و یا کشورهای خارجی در اختیار دولت ایران قرار میگیرد (باستثنای کمکهای مربوط بوزارت جنگ) و همچنین برنامه کمکهای ایران بسازمانهای بین‌المللی و کشورهای خارجی تحت نظر کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت امور خارجه و وزارت دارائی و وزارت اقتصاد و سازمان تنظیم یا هماهنگی خواهد شد .

اعتبار کمکهای ایران بکشورهای خارجی تحت عنوان خاص در بودجه عمومی دولت منظور خواهد گردید .

ماده ۵۰ - هرگاه برای اجرای طرحهای عمرانی احتیاج بخرید اراضی (اعم از دائروباثر) و اعیانی و تأسیسات متعلق با افراد یا مؤسسات خصوصی باشد بطریق زیر عمل خواهد شد:

۱- هرگاه بین دستگاه اجرائی و مالک در مورد بهای اراضی و ابنیه و تأسیسات و خسارات وارده توافق باشد ، در صورتیکه مبلغ معامله یا خسارت از يك میلیون ریال بیشتر نباشد دستگاه اجرائی رأساً میتواند نسبت بخرید ملك و پرداخت خسارت اقدام نماید و در صورتیکه مبلغ

قانون برنامه و بودجه کشور

معامله یا خسارت بیش از یک میلیون ریال باشد بهای خرید ملک و یا میزان خسارت باید بتصویب هیئت مقرر در ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی برسد .

۲- هرگاه نسبت به بهای اراضی و ابنیه و تأسیسات و خسارات وارده بین مقامات اجراکننده طرح و مالک توافق حاصل نشود بهای میزان خسارت برحسب محل اجرای طرح در استان مرکز بوسیله هیئتی مرکب از وزیر کشور، دادستان کل، مدیر کل ثبت یا نمایندگان آنان و در استانها و فرمانداریهای کل بوسیله هیئتی مرکب از استاندار یا فرماندار کل و دادستان استان یا شهرستان و رئیس اداره ثبت استان یا فرمانداریکل، باتوجه بنظر کارشناسان صلاحیتدار که از طرف هیئتهای مزبور انتخاب میگردند تعیین خواهد شد و رأی این هیئتها قطعی است . در مورد املاک مزروعی در استان مرکز و وزیر تعاون و امور روستاها یا نماینده او بجای وزیر کشور و در سایر استانها و فرمانداریهای کل رئیس اداره تعاون و امور روستاهای استان بجای استاندار یا فرماندار کل خواهد بود .

۳- ملاک تعیین قیمت عبارتست از بهای عادله اراضی و ابنیه و تأسیسات مشابه واقع در حوزه عملیات طرح عمرانی بدون در نظر گرفتن تأثیر طرح مربوط در قیمت آنها . در مواردیکه ملک محل سکونت مالک باشد علاوه بر بهای عادله صدی ده بقیمت ملک افزوده خواهد شد و هرگاه ممر اعاشه مالک منحصر بدرآمد همان ملک متصرفی باشد ۱۵٪ دیگر قیمت عادله از این بابت با و پرداخت خواهد شد .

۴- در صورت حصول توافق بین مالک و دستگاه اجرائی در مورد بهای ملک و یا میزان خسارت، دستگاه اجرائی موظف است حداکثر ظرف ششماه

نسبت بخرید ملك و پرداخت بهای آن و یا پرداخت خسارت اقدام نماید و یا آنکه انصراف خود را از خرید ملك اعلام کند .

در غیر این صورت توافق حاصل شده بی اثر خواهد بود و مالك میتواند هر گونه عملی را نسبت به ملك خود اعم از فروش، اجاره و غیره انجام دهد .

۵ - در مورد املاك مزروعی با توجه به قانون نحوه انتقال اراضی واگذاری بزارعین مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۱ اقدام و علاوه بر پرداخت بهای عادله معادل پانزده درصد قیمت مزبور بین زارعین و پانزده درصد بین خوش نشینان و بزرگانی که محل سکونت خود را ترك مینمایند به نسبت تعداد عائله تحت تکفل آنان تقسیم خواهد شد .

۶ - در صورتیکه طبق نظر اداره تعاون و امور روستاهای محل، زارعین حقوقی در ملك مورد بحث داشته باشند حقوق زارعین ذینفع به تشخیص آن اداره از قیمت عادله ملك کسر و به آنها پرداخت و بقیه بمالك پرداخت خواهد شد .

۷ - نسبت باملاك موقوفه ای که فروش آنها مجاز نیست بطریق اجاره طویل المدت یا تبدیل باحسن عمل خواهد شد . در مورد املاك موقوفه در صورتی که زارعین طبق نظر اداره تعاون و امور روستاهای محل حقوقی در آن ملك داشته باشند حقوق آنان بتشخیص آن اداره تأمین می شود .

۸ - تصرف اراضی و ابنیه و تأسیسات در صورت حصول توافق بمالك فقط پس از پرداخت قیمت ملك بمالك و در صورت عدم توافق با مالك پس از

تودیع قیمت تعیین شده بوسیله هیئت‌های مذکور در بند ۲ این ماده در صندوق دادگستری مجاز است - بهر صورت عدم توافق در قیمت ملک یا خسارت نباید موجب وقفه یا تأخیر در اجرای طرح عمرانی گردد. در صورتیکه مالک بانتقال ملک و تحویل آن رضایت ندهد پس از سپردن قیمت ملک در صندوق حسابداری دادگستری محل، دادستان محل از طرف او سند انتقال ملک مورد نظر را امضاء و ظرف یکماه بتخلیه قطعی ملک مذکور اقدام مینماید.

۹- اراضی واقع در خارج از محدوده شهرها که در مسیر راههای اصلی یا فرعی و یا خطوط مواصلاتی و برق و مجاری آب و لوله‌های گاز و نفت قرار میگیرند با رعایت حریم مورد لزوم که از طرف هیئت وزیران تعیین خواهد شد از طرف دولت مورد استفاده قرار میگیرد و از بابت این حق ارتفاق وجهی پرداخت نخواهند شد. ملاک تشخیص محدوده شهر نقشه مصوب انجمن شهر هر محل خواهد بود که قبل از شروع مراحل طرح عمرانی مورد عمل شهرداریها باشد.

۱۰- در صورتیکه مستحذات و اعیانی وجود داشته باشد که بر اثر احداث تأسیسات فوق‌الذکر از بین برود و یا خساراتی بآنها وارد شود دستگاههای اجرائی مربوط باید قیمت اعیانی از بین رفته و خسارات وارده را طبق مقررات این قانون بپردازند.

۱۱- در مواردیکه شهرداریها مسئولیت اجرای طرحهای عمرانی را عهده‌دار هستند در صورتیکه شهرداری مربوط مشمول قانون نوسازی و عمران شهری نباشد از لحاظ خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات و پرداخت خسارت تابع مقررات این قانون خواهد بود.

قانون برنامه و بودجه کشور

ماده ۵۱ - هرگاه برای اجرای طرحهای عمرانی یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی و مؤسسات عام المنفعه احتیاج بخرید اراضی دائر یا بائر و ابنیه و تأسیسات متعلق بوزارتخانه ها و یا مؤسسات دولتی دیگر داشته باشد انتقال بموجب تصویب نامه هیئت وزیران و بصورت بلاعوض و بشرط رعایت مراتب مندرج در قانون اصلاح قانون واگذاری اراضی و ابنیه دولتی بمؤسسات خیریه و درمانی مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۵۱ انجام خواهد گرفت .

تبصره ۵ - در صورتیکه اراضی و ابنیه و تأسیسات متعلق بشرکت دولتی باشد بهاء بر اساس ارزش تعیین شده در ترازنامه شرکت مربوط قابل پرداخت است .

ماده ۵۲ - سازمان موظف است ظرف ششماه از تاریخ اجرای این قانون تشکیلات خود را تنظیم و بتصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور برساند .

تبصره ۱ - با آن عده از مستخدمین رسمی سازمان که حداکثر تا یک ماه از تاریخ تصویب تشکیلات جدید متصدی پست سازمانی نشوند بیکی از طرق زیر عمل خواهد شد :

الف - مستخدمین رسمی که حداقل دارای ۲۰ سال سابقه خدمت باشند بازنشسته میشوند و حقوق بازنشستگی این عده برابر با حقوق گروه و پایه شغل مورد تصدی آنها در تاریخ تصویب این قانون خواهد بود که طبق ماده ۳۰ قانون استخدام کشوری ومقررات مربوط بآن تعیین میشود .

ب - مستخدمینی که مورد نیاز وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی

قانون برنامه و بودجه کشور

مشمول قانون استخدام کشوری باشند بدستگاههای مزبور منتقل میشوند .

ج - با سایر مستخدمین موضوع این تبصره که مفاد بند الف یا ب درباره آنان اجرا نشود طبق مقررات قانون استخدام کشوری عمل خواهد شد .

تبصره ۲ - آن عده از مستخدمین رسمی سازمان که در تاریخ تصویب این قانون در وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری بخدمت اشتغال دارند بدستگاههای مزبور منتقل شده محسوب میشوند .

ماده ۵۳ - این قانون از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۲ بمورد اجرا گذاشته خواهد شد . کلیه آئین نامه‌ها و مقررات پیش بینی شده در این قانون باید توسط سازمان تهیه و تا پایان شهریور ماه ۱۳۵۲ بتصویب هیأت وزیران برسد و تا زمانیکه آئین نامه‌ها و مقررات فوق تصویب نشده است آئین نامه‌ها و مقررات جاری معتبر خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر پنجاه و سه ماده و پانزده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز شنبه ۱۳۵۱/۱۲/۵ ، در جلسه روز پنجشنبه دهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون گذرنامه

فصل اول - کلیات

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰

ماده ۱ - گذرنامه سندی است که از طرف مأموران صلاحیتدار دولت شاهنشاهی مذکور در این قانون برای مسافرت اتباع ایران بخارج و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج به ایران داده میشود .

ماده ۲ - اتباع ایران برای خروج از کشور و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج بایران باید تحصیل گذرنامه نمایند . صدور گذرنامه منوط به ارائه اسنادی است که هویت و تابعیت ایرانی تقاضا کننده را ثابت نماید . اسناد مزبور بموجب آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد .

ماده ۳ - خروج از کشور بدون ارائه گذرنامه یا مدارك مسافرت مذکور در این قانون ممنوع است .

ماده ۴ - ورود بکشور و یا خروج از آن فقط از نقاطی که بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران تعیین و آگهی خواهد شد مجاز است .

ماده ۵ - بازرسی گذرنامه و مدارك مسافرت و رسیدگی به آنها در مرز با شهربانی کل کشور و در نقاطی که شهربانی نباشد بعهده ژاندارمری کل کشور است .

قانون گذرنامه

مأموران مربوط مکلفند از ورود افرادی که فاقد گذرنامه یا مدارك لازم برای ورود بایران باشند جلوگیری نمایند .

تبصره ۵ - در مواردیکه افرادی فاقد گذرنامه و یا مدارك مسافرت برای مراجعت بایران باشند در صورتیکه تابعیت ایرانی و یا ایرانی بودن آنان محرز شود مأمورین مربوط میتوانند اجازه ورود به ایران را بدهند . ضوابط تشخیص و ایرانی بودن این قبیل اشخاص بموجب آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد .

ماده ۶ - برگ مسافرت موضوع ماده ۹ و همچنین برگ بازگشت موضوع ماده ۲۰ و پروانه های گذر موضوع مواد ۲۹ و ۳۰ از نظر این قانون در حکم گذرنامه است .

فصل دوم - انواع گذرنامه

ماده ۷ - گذرنامه بر سه قسم است :

الف - گذرنامه سیاسی .

ب - گذرنامه خدمت (اعم از فردی یا جمعی) .

ج - گذرنامه عادی (اعم از فردی یا جمعی) .

تبصره - مشخصات انواع گذرنامه از لحاظ رنگ و شکل و قطع و تعداد اوراق و نظایر آن و همچنین سازمان تهیه کننده آنها بموجب آئین نامه اجرائی این قانون تعیین میگردد .

ماده ۸ - از تاریخ تصویب این قانون گذرنامه های تحصیلی بتدریج بگذرنامه های عادی تبدیل خواهد شد .

قانون گذرنامه

ماده ۹۵- وزارت امور خارجه میتواند در موارد لزوم با موافقت وزیر امور خارجه برای کسانی که بمأموریت‌های خاص اعزام میشوند بجای گذرنامه برگ مسافرت انفرادی و یا دسته‌جمعی صادر نماید. مشخصات برگ‌های مذکور در آئین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد.

فصل سوم- گذرنامه‌های سیاسی و خدمت

ماده ۱۰۵- برای شخصیت‌های زیر گذرنامه سیاسی صادر میشود:

- ۱- اعضاء خاندان جلیل سلطنت .
- ۲- نخست وزیر و رؤسای مجلسین - وزیر دربار شاهنشاهی - وزیران و همسران آنها .
- ۳- رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران - ندیمه علیاحضرت شهبانوی ایران - رئیس سازمان برنامه و بودجه - رئیس و دادستان دیوانعالی کشور - رئیس کل تشریفات شاهنشاهی - رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی - رئیس بانک مرکزی - رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران و همسران آنها .
- ۴- نخست وزیران سابق - رؤسای سابق مجلسین - وزراء سابق - رؤسای سابق دیوان عالی کشور - سفرای سابق و همسران آنها با موافقت وزیر امور خارجه .
- ۵- نمایندگان مجلسین با معرفی رئیس مجلس مربوط .
- ۶- شهردار پایتخت - معاونان نخست وزیر - استانداران و معاونان وزارتخانه‌ها با معرفی نخست وزیر .
- ۷- اعضاء رئیسه دربار شاهنشاهی با معرفی وزیر دربار شاهنشاهی .

تانون گذرنامه

۸- ارتشبدان و سپهبدان، شغال و بیلز نشسته و رئیس شهر بیانی کل کشور و فرمانده ژاندارمری کل کشور بلامعرفی وزیر مر بوط ..

۹- آجودانهای لشکری و کشوری اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که در التزام بپاشند بلامعرفی وزیر دربار شاهنشاهی ..

۱۰- کسانی که مقام ستارت دارند و همسران آنها باموافقت وزیر امور خارجه.

۱۱- معلوتان و ملدیر کل و روسای ادارات و وزارت امور خارجه باموافقت وزیر امور خارجه ..

۱۲- اشخاصی که طبق تصویب هیئت وزیران بنمایندگی از طرف دولت شاهنشاهی بامأموریت مخصوصی اعزام میشوند ..

۱۳- مأموران ثبات سیاسی و کنسولی و کسانی که بلامعرفی دولت مقلمی در مؤسسات و سلزمانهای بین المللی اشتغال می نمایند و همسران آنها باموافقت وزیر امور خارجه ..

۱۴- بیلک سیاسی و کسانی که بامأموریت موقت سیاسی اعزام می شوند باموافقت وزیر امور خارجه ..

تیسره - تمام همسر و فرزندان کمتر از ۱۸ سال مشمولین این ماده در صورتی که همراه داندگه گذرنامه بپاشند بقتضای داندگه در گذرنامه سیاسی ثبت و از همان گذرنامه استفاده خواهند کرد .. نمایندگی های شاهنشاهی در خارج نمی توانند برای فرزندان همراه گذرنامه جداگانه صادر نمایند مگر باموافقت وزارت امور خارجه ..

ماده ۱۱ - برای اشخاص زیر گذرنامه خدمت صادر می شود :

۱ - آجودانهای کشوری اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و کارمندان و خدمتگزاران دربار شاهنشاهی بلامعرفی وزیر دربار شاهنشاهی ..

قانون گذرنامه

۲ - اشخاصی که بموجب تصویب نامه هیأت وزیران بخارج اعزام می‌شوند .

۳ - کارمندان وزارتخانه‌ها و سازمانهای وابسته بدولت و جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران که بمأموریت خارج از کشور اعزام می‌گردند بامعرفی نخست وزیر .

۴ - مأموران اداری و فنی وزارت امور خارجه وهمسران آنها باموافقت وزیر امور خارجه .

۵ - کارمندان وزارت جنگ که بمأموریت خارج از کشور اعزام می‌گردند بتقاضای وزیر جنگ .

تبصره ۵ - نام همسر و فرزندان کمتر از ۱۸ سال مشمولین این ماده در صورتی که همراه دارنده گذرنامه باشند بتقاضای دارنده گذرنامه خدمت در همان گذرنامه ثبت می‌شود .

نمایندگیهای شاهنشاهی در خارج نمیتوانند برای فرزندان همراه گذرنامه جداگانه صادر نمایند مگر باموافقت وزارت امور خارجه .

ماده ۱۲ - صدور گذرنامه های سیاسی و خدمت بعهدہ وزارت امور خارجه است .

ماده ۱۳ - مدت اعتبار گذرنامه سیاسی و خدمت یکسال است مگر در مورد مأموران ثابت دولت در نمایندگیهای شاهنشاهی در خارجه که اعتبار گذرنامه تاخاتمه مدت مأموریت آنان خواهد بود .

تبصره ۱ - تمدید مدت گذرنامه های سیاسی یا خدمت مأموران موقت طبق مقررات این قانون باموافقت وزارت امور خارجه خواهد بود .

تبصره ۲- دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت در موقع ورود بکشور باید گذرنامه خود را بوزارت امور خارجه تحویل دهند .

فصل چهارم- گذرنامه عادی

ماده ۱۴- صدور گذرنامه عادی در ایران بعهده شهربانی کل کشور و در خارج از ایران بامورین کنسولی کشور شاهنشاهی یا مأموران سیاسی عهده دار امور کنسولی خواهد بود . مقررات مربوط بترتیب صدور و تمدید و تجدید و اصلاح گذرنامه بموجب آئین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد .

ماده ۱۵- محصلینی که برای تحصیل عازم خارج از کشور میباشند با رعایت قانون وظیفه عمومی در مورد تحصیلات غیر دانشگاهی از طرف وزارت آموزش و پرورش و در مورد تحصیلات دانشگاهی از طرف وزارت علوم و آموزش عالی بشهربانی کل کشور معرفی میشوند .

شغل آنها در گذرنامه محصل ذکر میگردد و از پرداخت کلیه وجوه مربوط بصدور گذرنامه معاف میباشند . این معافیت شامل محصلینی که گذرنامه تحصیلی آنان تدریجاً بگذرنامه عادی تبدیل خواهد شد نیز میباشد . محصلینی که گذرنامه تحصیلی آنان به گذرنامه عادی تبدیل میشود از مقررات معافیت تحصیلی احضار بخدمت زیر پرچم استفاده خواهند کرد .

ماده ۱۶- باشخاص زیر هیچ نوع گذرنامه برای خروج از کشور داده

نمیشود :

۱- کسانی که بموجب اعلام کتبی مقامات قضائی حق خروج از کشور را ندارند .

قانون گذرنامه

۲- کسانی که مسافرت آنها به خارج از کشور بر حسب اعلام قبلی و کتبی سازمان اطلاعات و امنیت کشور مخالف مصالح ملی باشد .

۳- کسانی که در خارج از ایران بسبب تکدی ویا ولگردی و یا ارتکاب سرقت و کلاهبرداری ویا بهر عنوان دیگر دارای سوء شهرت باشند .

تبصره ۵ - رسیدگی بسابقه و سوء شهرت افراد مذکور دربند ۳ این ماده بعهده کمیسیون است که از نمایندگان وزارت امور خارجه - وزارت دادگستری - وزارت کشور - سازمان اطلاعات و امنیت کشور و شهربانی کل کشور در وزارت کشور تشکیل میشود . در موارد اضطراری ویا مرور زمان کافی به تشخیص کمیسیون مزبور میتوان باشخاص مذکور در این بند اجازه مسافرت داد .

ماده ۱۷ - دولت میتواند از صدور گذرنامه و خروج بدهکاران قطعی مالیاتی و اجرای دادگستری و ثبت اسناد و متخلفین از انجام تعهدات ارزی طبق ضوابط و مقرراتی که در آئین نامه تعیین میشود جلوگیری نماید .

ماده ۱۸ - برای اشخاص زیر بار عایت شرایط مندرج در این ماده گذرنامه صادر می شود :

- ۱- اشخاصی که کمتر از ۱۸ سال تمام دارند و کسانی که تحت ولایت و یا قیمومیت میباشند با اجازه کتبی ولی یا قیم آنان .
- ۲- مشمولین وظیفه عمومی با اجازه کتبی اداره وظیفه عمومی .
- ۳- زنان شوهر دار و لو کمتر از ۱۸ سال تمام با موافقت کتبی شوهر و در موارد اضطراری اجازه دادستان شهرستان محل درخواست گذرنامه که مکلف

قانون گذرنامه

است نظر خود را اعم از قبول درخواست یا رد آن حداکثر ظرف سه روز اعلام دارد کافی است. زنانی که باشوهر خود مقیم خارج هستند و زنانی که شوهر خارجی اختیار کرده و به تابعیت ایرانی باقی مانده‌اند از شرط این بند مستثنی میباشند .

ماده ۱۹ - در صورتیکه موانع صدور گذرنامه بعد از صدور آن حادث شود یا کسانیکه بموجب ماده ۱۸ صدور گذرنامه موکول به اجازه آنان است از اجازه خود عدول کنند از خروج دارنده گذرنامه جلوگیری و گذرنامه تارفع مانع ضبط خواهد شد .

ماده ۲۰ - بایرانیانی که بکشور مراجعت میکنند و فاقد گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه باشند و یا اینکه مدت اعتبار آن اسناد منقضی شده باشد بشرط آنکه تابعیت ایرانی آنها مسلم باشد برگ بازگشت که فقط برای بازگشت به ایران معتبر است داده میشود .

تبصره - برگ بازگشت از طرف مقامات سیاسی و کنسولی شاهنشاهی در خارج از کشور بطور رایگان صادر میشود و در مرز از دارنده آن اخذ میگردد .

فصل پنجم - همراهان

ماده ۲۱ - نام اطفال کمتر از ۱۸ سال تمام که همراه هر یک از والدین یا جد یا جد پدری یا مادری یا زن پدر یا شوهر مادر و یا خواهر و برادر خود مسافرت مینمایند در صورت درخواست ولی یا قیم آنها بر حسب مورد در گذرنامه اشخاص مذکور ثبت خواهد گردید .

قانون گذرنامه

ماده ۲۲ - نام نوزادانی که از زنان ایرانی مقیم خارج هنگام توقف مادر در ایران متولد میشوند در گذرنامه مادر ثبت میشود و در این مورد نیازی بجلب موافقت پدر نیست و همچنین در مواردیکه در خارج از ایران شوهر ایرانی در کشور محل تولد نوزاد حاضر نباشد .

تبصره ۵ - اطفال موضوع بند ۴ ماده ۹۷۶ و موضوع ماده ۹۷۸ قانون مدنی مادام که تحت ولایت یا حضانت پدر یا مادر خود هستند میتوانند بمعیت والدین خود با گذرنامه خارجی آنان بخارج از کشور مسافرت نمایند .

ماده ۲۳ - برای يك خانواده که با هم مسافرت میکنند در صورت تقاضا يك گذرنامه صادر می شود و نام زن و اولاد کمتر از ۱۸ سال در آن ثبت خواهد شد . هیچ يك از همراهان مستقلا حق استفاده از گذرنامه را ندارد و در صورتیکه بخواهد از دارنده گذرنامه جدا شود باید گذرنامه جداگانه تحصیل نماید .

فصل ششم - اعتبار گذرنامه عادی

ماده ۲۴ - گذرنامه برای مسافرت بکلیه کشورها اعتبار دارد مگر بکشورهائی که دولت در موارد مقتضی مسافرت اتباع ایران را به آن کشورها ممنوع و یا محدود نموده باشد . در صورتی که بعد از صدور گذرنامه محدودیتی مقرر شود وجوه پرداختی کسانی که از مسافرت محروم شوند به آنها مسترد میگردد . نحوه اجرای مفاد این ماده ضمن آئین نامه اجرائی این قانون معین خواهد شد .

قانون گذرنامه

ماده ۲۵ - مدت اعتبار گذرنامه عادی از تاریخ صدور سه سال است و فقط برای يك مدت سه ساله ديگر قابل تمدید میباشد .

ماده ۲۶ - گذرنامه هائی که تا تاریخ تصویب این قانون وسیله مقامات صلاحیتدار صادر گردیده و مدت پنج ساله آنها خاتمه نیافته است تاخاتمه مدت معتبر است .

ماده ۲۷ - در صورتیکه گذرنامه غیر قابل استفاده و یا مفقود شود پس از رسیدگی لازم که نحوه آن در آئین نامه تعیین خواهد شد گذرنامه دیگری با اخذ هزینه های صدور صادر میشود .

هرگاه قابل استفاده نبودن یا مفقود شدن گذرنامه ناشی از عمل متصدیان مسئول باشد برای بقیه مدت اعتبار گذرنامه جدید بدون دریافت هزینه های صدور صادر خواهد شد .

فصل هفتم - گذرنامه جمعی

ماده ۲۸ - گذرنامه جمعی اعم از خدمت یا عادی فقط در ایران و برای گروه های زیر صادر میشود :

این نوع گذرنامه ها بنام رئیس گروه صادر و نام و مشخصات همراهان در برگ ضمیمه آن درج خواهد گردید :

۱ - افسران - درجه داران - افراد و بطور کلی کارکنان مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی که بطور جمعی و بمنظور انجام مأموریت عازم خارج از کشور باشند .

۲ - گروه های ورزشی که بمنظور انجام مسابقات عازم خارج هستند بمعرفی سازمان تربیت بدنی ایران .

قانون گذرنامه

- ۳ - گروههای پیشاهنگی بمعرفی سازمان پیشاهنگی ایران .
  - ۴ - دانشجویان و دانش آموزان و معلمان و استادان که برای مطالعات آموزشی و فرهنگی بمعرفی وزارتخانه های مربوط بخارج میروند .
  - ۵ - گروههای هنری که توسط وزارت فرهنگ و هنر یا وزارت اطلاعات معرفی میشوند .
  - ۶ - گروههای معرفی شده از طرف سازمانهای دولتی و یا وابسته بدولت و یا جمعیت شیروخورشید سرخ ایران .
  - ۷ - گروههای کارگری برای کارآموزی یا کسب مهارت فنی با تأیید و معرفی وزارت کار و امور اجتماعی .
- تبصره ۱ -** هر يك از اعضای گروههای فوق که هنگام مسافرت از گروه خود جدا شود باید گذرنامه جداگانه تحصیل نماید .
- تبصره ۲ -** حداقل تعداد افرادی که میتوانند از گذرنامه جمعی استفاده نمایند پنج نفر و حداکثر چهار نفر خواهد بود .
- تبصره ۳ -** صدور گذرنامه جمعی در صورتیکه بمنظور انجام مأموریتی بخارج سازمانهای دولتی یا جمعیت شیروخورشید سرخ ایران باشد مجانی است در غیر اینصورت علاوه بر هزینه صدور يك گذرنامه از هر نفر ده درصد هزینه صدور اخذ خواهد شد .
- تبصره ۴ -** اعتبار گذرنامه جمعی یکسال است و در صورت موافقت سازمان مربوط حداکثر یکسال دیگر تمدید میشود .

فصل هشتم - پروانه گذر

ماده ۲۹ - در موارد زیر به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران بجای گذرنامه پروانه گذر صادر میشود :

۱- برای تشریف بمکه معظمه و عتبات مقدسه .

۲- برای کارکنان و سائط نقلیه آبی و هوایی وزمینی .

۳- برای رفت و آمد اتباع دولت شاهنشاهی که در نقاط مرزی کشور و نقاط واقع در سواحل و جزایر خلیج فارس و دریای عمان (دریای مکران) سکونت دارند بمناطق مرزی مجاور و نواحی جنوبی خلیج فارس .

تبصره ۱ - مشخصات و ترتیب صدور و مدت اعتبار و مرجع صدور پروانه های گذر مذکور در این ماده و هزینه صدور آنها بموجب آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد .

تبصره ۲ - حدود مناطق مرزی و سواحل و همچنین نقاط مرزی مجاور و نواحی جنوبی خلیج فارس به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد .

ماده ۳۰ - شهربانی کل کشور بر حسب اعلام وزارت امور خارجه بکسانی که ترك تابعیت ایران را نموده اند پروانه گذر خواهد داد و این پروانه فقط برای خروج از ایران معتبر است .

فصل نهم - برگ گذر بیگانگان

ماده ۳۱ - شهربانی کل کشور میتواند با موافقت سازمان اطلاعات و امنیت کشور و تأیید وزارت امور خارجه برای بیگانگان بدون تابعیت یا خارجیانی که

بجهاتی قادر بتحصیل گذرنامه از کشور متبوع خود نیستند برگ گذر بیگانگان صادرنماید. این برگ دلیل تابعیت ایرانی دارنده یا همراهان او محسوب نمیشود.

تبصره ۱۵ - مشخصات برگ گذر بیگانگان از لحاظ رنگ و شکل و قطع و غیره بموجب آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - نام فرزندان کمتر از ۱۸ سال این قبیل افراد در برگ گذر والدین همچین نام زن در برگ گذر شوهر بشرط آنکه واجد شرایط مذکور در این ماده باشند ثبت میشود و استفاده جداگانه از این برگ بوسیله همراهان ممنوع است.

ماده ۳۲ - مدت اعتبار برگ گذر بیگانگان برای مراجعت بایران از تاریخ صدور یکسال است و دارنده آن برای هربار خروج از کشور بایدتحصیل اجازه نماید.

فصل دهم - آئین نامه های اجرائی

ماده ۳۳ - آئین نامه های مربوط بوجوهی که از متقاضیان گذرنامه و یا اسناد در حکم گذرنامه و یا برگ گذر بیگانگان طبق مقررات باید دریافت شود و سایر آئین نامه های اجرائی این قانون از طرف وزارت امور خارجه - وزارت کشور با جلب نظر وزارت دادگستری و وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای کشور - دارائی - دادگستری و امور خارجه مجلسین بموقع اجرا گذارده خواهد شد و تا تصویب آئین نامه های مزبور مقررات فعلی قابل اجرا است.

تبصره - در صورتیکه تغییراتی در آئین نامه های مصوب ضرورت پیدا کند بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید.

فصل یازدهم - مجازاتها

ماده ۳۴ - هرایرانی که بدون گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه از کشور خارج شود بحبس تأدیبی از دوماه تا ششماه یا پرداخت غرامت از دو هزارریال تا بیست هزارریال و یا به هر دو مجازات محکوم میشود .

ماده ۳۵ - هرایرانی که از نقاط غیرمجاز وارد کشور شده یا از کشور خارج شود بیک تا سه ماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد و در صورتیکه مرتکب بدون داشتن گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه از نقاط غیرمجاز وارد و یا خارج شده باشد بحد اکثر مجازات حبس یا غرامت مذکور در ماده ۳۴ محکوم میشود .

ماده ۳۶ - هرایرانی بکشوری که مسافرت بآنجا طبق ماده ۲۴ این قانون ممنوع و یا محدود شده سفر نماید بحبس تأدیبی از یکماه تا ۳ ماه و یا پرداخت غرامت از یک هزار ریال تا ده هزارریال و یا به هر دو مجازات محکوم میشود .

ماده ۳۷ - هرکس برای دریافت گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه بنام خود یا نام دیگری اسناد و مدارك خلاف واقع یا متعلق بغير را عالماً عامداً بمراجع مربوط تسلیم نماید بحبس تأدیبی از دوماه تا ششماه محکوم میشود و در صورتیکه عمل او منجر بصدور گذرنامه شود بحبس تأدیبی از دوماه تا دو سال محکوم خواهد شد .

ماده ۳۸ - هرکس از گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه متعلق بدیگری برای ورود بکشور یا خروج از آن استفاده نماید بحبس تأدیبی از دوماه تا یکسال محکوم میشود .

ماده ۳۹ - هر مستخدم دولت اعم از لشکری و کشوری بدون رعایت

قانون گذرنامه

قوانین مربوط در اجرای وظیفه خود عالمماً عامداً گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه بدهد بحبس تأدیبی از دوماه تا یکسال محکوم میشود .

ماده ۴۰۵ - هر مستخدم و مأمور دولت اعم از کشوری و لشکری که برای عبور غیر مجاز اشخاص بخارج از کشور بنحوی از انحاء مساعدت و یا تسهیل وسیله نماید بحبس تأدیبی از ۶ ماه تا دوسال محکوم خواهد شد .

ماده ۴۱۵ - هر کس برای تحصیل گذرنامه یا اسناد در حکم گذرنامه عالمماً عامداً و بقصد تقلب هر گونه اطلاع مربوط بخود و همراهان را که در صدور گذرنامه مؤثر است برخلاف واقع در پرسشنامه ذکر نماید بشرط استفاده از گذرنامه بحبس تأدیبی از دوماه تا ششماه محکوم خواهد شد .

ماده ۴۲ - از تاریخ اجرای این قانون - قانون گذرنامه مصوب سال ۱۳۱۱ و آئین نامه های مربوط بآن و مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ قانون جزا و همچنین قوانین مربوط بگذرنامه تحصیلی و سایر قوانینی که با مواد این قانون مغایرت دارد در آن قسمت که مغایر است لغو میگردد .

قانون فوق مشتمل بر چهل و دوماده و هجده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۸ در جلسه روز پنجشنبه دهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اصلاح قوانین مالیاتهای مستقیم*

مصوب ۵۱/۱۲/۱۷

ماده ۱۹ احده - قانون مالیاتهای مستقیم بشرح زیر اصلاح میشود :

۱ - در بند ۷ ماده ۲ بعد از عبارت « بنگاه حمایت صادران و نوزادان » عبارت « کمیته ایرانی حقوق بشر » اضافه میشود .

۲ - در قسمت آخر تبصره ۲ ماده ۴ بعد از عبارت « در یکی از بانکهای ایرانی » عبارت « یا مؤسساتی که با کسب مجوز قانونی باین منظور تشکیل میشوند » اضافه میشود .

۳ - تبصره ۱ ماده ۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره ۱ - کلیه حقوق و مقرری بگیریانی که طبق مقررات جاری در تاریخ تصویب این اصلاحیه مشمول معافیت شصت درصد میباشند بشرح زیر از معافیت استفاده خواهند کرد :

تا دو بیست و چهار هزار ریال حقوق سالانه شصت درصد مالیات متعلق تا هفتصد هزار ریال حقوق سالانه چهار درصد مالیات متعلق نسبت به مازاد دو بیست و چهار هزار ریال حکم این تبصره شامل کلیه مستخدمینی که حقوق آنان از اعتبارات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت (با استثنای شرکتهای

---

* قانون مالیاتهای مستقیم با کلیه اصلاحات مربوط در آخر همین مجموعه بطور جداگانه چاپ شده است .

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

دولتی) اعم از اعتبارات از محل درآمد عمومی یا برنامه یا اختصاصی تأمین میشود و همچنین حقوق کادر درمانی جمعیت شیروخورشید سرخ ایران و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و بنیاد نیکوکاری و الاحضرت شمس پهلوی (بتشخیص وزارت دارائی) و اعضای هیأت‌های آموزشی در دانشگاههای غیر دولتی که خارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران انجام وظیفه مینمایند نیز خواهد بود.

۴ - عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۱۹ اضافه میشود :

«تبصره - درآمد املاک شرکتهائیکه تمام سرمایه آنها بطور مستقیم یا با واسطه متعلق بدولت است تابع مقررات این بخش نبوده و از طریق رسیدگی بدفاتر تشخیص خواهد شد».

۵ - الف - در آخر متن ماده ۲۰ عبارت «حکم این ماده در مورد خانه‌های سازمانی متعلق باشخص خاص حقوقی در صورتیکه مالیات آنها طبق دفاتر قانونی تشخیص شود جاری نخواهد بود. درآمد مشمول مالیات در مورد اجاره دست اول املاک مورد وقف یا حبس بر اساس این ماده محاسبه خواهد شد» اضافه میشود.

ب - در تبصره ۶ ماده ۲۰ بعد از عبارت «کسرو» عبارت «ظرف ده روز» اضافه میشود.

ج - در تبصره ۹ ماده ۲۰ عبارت «ملك شخصی محل سکونت خود را» عبارت «خانه خود را» اصلاح و بعد از عبارت «بموجب سند رسمی» عبارت «یا قرارداد عادی» اضافه میشود.

۶ - الف - عبارت زیر بعنوان تبصره ۴ بماده ۲۳ اضافه میشود.

«تبصره ۴ - در مواردیکه منفعت ملکی بدیگری منتقل و مال الاجاره تمام

مدت یکجا پرداخت شده یا حق انتفاع آن ملک از طرف مستأجر درازاء مبلغی بشخص دیگری منتقل شده باشد هر گاه عین ملک در زمانیکه بانقضاء مدت اجاره بیش از ده سال باقی مانده باشد بمالك منفعت منتقل شود و بعداً ملك مزبور بشخص ثالث منتقل گردد در محاسبه در آمد مشمول مالیات قیمت خرید عبارت است از مبلغی که بابت خرید عین پرداخت شده باضافه وجوهیکه قبلاً بابت مال الاجاره یا خرید حق انتفاع پرداخت گردیده بنسبت باقیمانده مدت اجاره در زمان خرید عین . حکم تبصره ۱ این ماده در این مورد نیز لازم الرعایه است .

ب - عبارت ذیل بعنوان تبصره ۵ بماده ۲۳ اضافه میشود :

« **تبصره ۵ -** در مورد آپارتمان مشمول قانون تملك آپارتمانها در انتقالات قطعی بعد از اولین انتقال مأخذ محاسبه مالیات عبارت است از اضافه بهای فروش نسبت بخرید مذکور در سند معامله مشروط بر اینکه این تفاوت کمتر از افزایش ارزش معاملاتی عرصه آپارتمان در تاریخ فروش نسبت بارزش آن در تاریخ خرید نباشد که در اینصورت تفاوت ارزش معاملاتی عرصه مبنای محاسبه مالیات قرار خواهد گرفت . در اجرای این تبصره مقدار عرصه معادل مساحت زیر بنای آپارتمان مورد انتقال محسوب خواهد شد . حکم تبصره یکم این ماده در مورد این تبصره نیز جاری است . »

۷- بآخر تبصره ۳ ماده ۲۸ عبارت زیر اضافه میشود :

« در صورتیکه از بابت حق اشغال محل یا حق کسب و پیشه بجای دریافت پول امتیازاتی تحصیل شود در آمد مشمول مالیات از طریق بر آورد ارزش حق واگذاری محل تشخیص خواهد شد . »

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

۸- عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۲۹ اضافه میشود :

«تبصوه - حکم این ماده شامل اشخاصی که شغل آنها ایجاد بنا و فروش آن میباشد نبوده و در صورتیکه بموجب ماده ۲۲ بابت ساختمان مالیاتی پرداخت کرده باشند از مالیات متعلق کسر و مابه‌التفاوت وصول میشود».

۹- در بند الف ماده ۳۲ بعد از عبارت «ماده ۲۳» عبارت «بارعایت تبصره يك ماده مذکور» اضافه میشود.

۱۰- در ماده ۳۴ عبارت «مگر اینکه ... تا آخر ماده» عبارت «مگر در مورد وجود اختلاف که در اینصورت دارائی مکلف است در صورتیکه مؤدی معادل مبلغ مورد مطالبه را بصورت سپرده بحساب دارائی نزد بانک ملی ایران پردازد با انتقال ملک موافقت نماید» اصلاح میشود.

۱۱- الف - بند ت ماده ۳۸ بشرح زیر اصلاح میشود :

«ت - در صورتیکه مؤدی ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص کتباً بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه مربوط اعتراض کند که در اینصورت میتواند ظرف ده روز از تاریخ تسلیم اعتراض با ممیز کل مربوط توافق کند یا در صورت عدم حصول توافق بموجب رأی کمیسیون تشخیص ارزش اجاری کمتر از تقویم ممیز تعیین گردد - مبلغ مورد توافق یا رأی کمیسیون حسب مورد قطعی و تا ممیزی جدید مناط اعتبار است».

ب - تبصره ماده ۳۸ بشرح زیر اصلاح میشود :

«تبصوه - درآمد اجاری مستغلاتی که بعلت عدم اعتراض مؤدی ظرف مدت مقرر در بند ت اصلاحی مصوب ۴۸/۱۲/۲۴ قطعی شده است در صورتی

که ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه مورد اعتراض قرار گیرد مشمول بند ت این ماده هیاشد .

۱۲- در تبصره ۲ ماده ۴۰ بعد از عبارت « غیر منقول » عبارت « در مدت مذکور در سند » اضافه میشود .

۱۳- بند الف ماده ۵۳ بشرح زیر اصلاح میشود :

« الف - خلاصه اسناد انتقال هر هفته را طبق نمونه ای که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود منتهی تا آخر هفته بعد بدفتر ممیزی مالیاتی مربوط در مقابل اخذ رسید تسلیم نمایند . »

۱۴- در تبصره ۱ ماده ۵۸ عبارت « دفاتر مذکور در قانون تجارت » عبارت « دفاتر روزنامه اعم از نقدی یا غیر نقدی و کل » اصلاح و عبارت « در هر یک از موارد فوق تا آخر تبصره » حذف و عبارت زیر جانشین آن میشود :

« مقررات مربوط به نحوه تنظیم و تحریر و نگاهداری دفاتر و حساب و اسناد و مدارک بموجب آئین نامه هائیکه به تصویب وزیر دارائی خواهد رسید تعیین خواهد شد . عدم رعایت مقررات مزبور حسب مورد موجب تعلق جریمه ای حداکثر تا پنجاه هزار ریال یا با رعایت مفاد تبصره ۱ ماده ۸۱ موجب عدم قبول دفاتر بعنوان دفاتر قانونی خواهد بود . رد دفتر باین صورت مانع آن نخواهد بود که در کمیسیونهای تشخیص با اعتراض مؤدی در این مورد نیز رسیدگی شود . »

۱۵- الف - در بند ۲ ماده ۶۱ عبارت « بعضاً یا کلاً » حذف و بآخر بند مزبور عبارت زیر اضافه میشود :

« حکم این بند شامل مواردیکه به تشخیص هیئت مذکور در

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

تبصره ۱ ماده ۸۱ عدم تسلیم گزارش حسابدار رسمی در مهلت مقرر ارتباطی بمؤدی نداشته است نخواهد بود و در اینصورت طبق مقررات مربوط عمل خواهد شد .

ب - عبارت زیر بعنوان تبصره به بند ۲ ماده ۶۱ اضافه میشود :

«تبصره - هرگاه مؤدی از ارائه قسمتی از مدارك حساب خودداری نماید در صورتیکه مربوط بهزینه باشد از احتساب آن جزو هزینه‌های قابل قبول خودداری میشود و در صورتیکه مربوط بدرآمد باشد مالیات مربوط باینقسمت از درآمد از طریق تشخیص علی‌الرأس تعیین خواهد شد .

ج - در بند ۳ ماده ۶۱ بعد از عبارت «برای محاسبه درآمد مشمول مالیات» عبارت «بنظر ممیز و تأیید سرممیز» و بعد از عبارت «که در اینصورت ممیز» عبارت «یا سرممیز» اضافه میشود .

۱۶ - در ماده ۶۴ عبارتهای «پانصد هزار ریال» بعبارتهای «هفتصد و پنجاه هزار ریال» اصلاح میشود .

۱۷ - در ماده ۶۵ عبارتهای «پانصد هزار ریال» بعبارتهای «هفتصد و پنجاه هزار ریال» اصلاح میشود .

۱۸ - در بند ب ماده ۷۰ عبارت «شصت و پنج درصد» بعبارت «شصت درصد» اصلاح میشود .

۱۹ - در تبصره ۲ ماده ۷۲ بعد از کلمه «وکیل» عبارت « ظرف ۱۰ روز » اضافه میشود .

۲۰ - الف - در ماده ۷۵ بعد از عبارت «هنرپیشگی» عبارت «و خوانندگی» اضافه میشود .

ب - تبصره زیر بعنوان تبصره يك بماده ۷۵ اضافه میشود و تبصره ماده ۷۵ تبصره ۲ ماده مزبور خواهد بود .

«تبصره ۱ - تا پنج سال از تاریخ اجرای این تبصره از تهیه کنندگان فیلمهای سینمایی ایرانی که مالیات آن بشرح این ماده بنرخ پنج درصد کسر شده است وجه دیگری بابت مالیات بر درآمد مطالبه نخواهد شد و جوه مذکور در حساب مخصوصی که از طرف خزانه افتتاح خواهد شد نگاهداری و طبق آئین نامه ای که از طرف وزارت فرهنگ و هنر تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید بمصرف کمک به تهیه کنندگان فیلمهای ایرانی که دارای جنبه های هنری و میهنی و اجتماعی باشد خواهد رسید».

۲۱ - الف - در ماده ۷۶ عبارت «پنج درصد» بعبارت « پنج و نیم درصد ، اصلاح و بعد از عبارت «ماده ۱۳۴» عبارت «بعلاوه چهار درصد مبلغ پرداختی» اضافه میشود .

ب - تبصره ماده ۷۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

«تبصره - حکم این ماده شامل مواردی که قسمتی از پیمان بمتقاطع کاران دست دوم و بعد از آن واگذار میشود نخواهد بود ولی از نظر تشخیص درآمد مشمول مالیات مشمول متن ماده ۷۹ میباشد .»

۲۲ - الف - در ماده ۷۹ عبارت «دوازده درصد دریافتی سالانه» بعبارت «هشت درصد دریافتی سالانه» اصلاح میشود .

ب - در تبصره ۲ ماده ۷۹ عبارت « نصف و جوهی » بعبارت «يك و نیم درصد از مبلغ پرداختی به پیمان کار» اصلاح و عبارت « و تبصره آن » حذف میشود .

۲۳ - الف - در بند الف ماده ۸۰ بعد از عبارت «تمام سرمایه آن» عبارت «بطور مستقیم یا با واسطه» اضافه میشود .

ب - عبارت زیر بعنوان تبصره به بند الف ماده ۸۰ اضافه میشود :
«تبصره - شرکتهاییکه از اول سال ۱۳۵۲ بعد برای فعالیتهای کشاورزی تشکیل میشوند و سهام آنها کلاً یا جزئاً متعلق بدولت میباشد مشمول معافیت موضوع ماده ۱۰۹ خواهند بود» .

ج - باآخر بند ب ماده ۸۰ عبارت «حکم این بندناظر بمواردی است که مؤسسه در جمع فعالیت خود سود داشته باشد» اضافه میشود .

د - در بند ت ماده ۸۰ بعد از عبارت «وصول خواهد شد» عبارت «و همچنین کسر مالیات اضافی موضوع ماده ۱۶۶» اضافه میشود .

ه - جزء يك بند ت ماده ۸۰ بشرح زیر اصلاح میشود :

۱ - در مورد شرکتهای سهامی و مختلط سهامی نسبت بآن قسمت از درآمد که طبق تصمیم ارکان صلاحیت دار شرکت برای تقسیم بین صاحبان سهام بانام و شرکاء ضامن تخصیص داده میشود بنرخ پانزده درصد و نسبت بآن قسمت که بحساب اندوختههای شرکت منظور میشود بنرخ بیست و پنج درصد - بقیه درآمد مشمول مالیات شرکت اعم از سود پرداختی بصاحبان سهام بی نام و سود تقسیم نشده شرکت تا بیست میلیون ریال بنرخ بیست و پنج درصد و نسبت بمازاد بیست میلیون ریال تا چهل میلیون ریال بنرخ سی درصد و نسبت بمازاد چهل میلیون ریال تا شصت میلیون ریال بنرخ سی و پنج درصد و نسبت بمازاد شصت میلیون ریال تا هشتاد میلیون ریال بنرخ چهل درصد و نسبت بمازاد هشتاد میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال بنرخ چهل و پنج درصد و نسبت بمازاد یکصد میلیون ریال تا دویست میلیون ریال بنرخ

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

پنجاه درصد و نسبت به‌مآزاد دویست میلیون ریال بنرخ پنجاه و پنج درصد مشمول مالیات خواهد بود و در صورت احراز شرایط زیر :

اولاً سهام شرکت بانام باشد .

ثانیاً در بورس پذیرفته شده باشد .

ثالثاً تعداد سهامداران آن از سیصد نفر کمتر نباشد .

رابعاً سهام هیچیک از صاحبان سهام از ده درصد جمع سهام شرکت بیشتر نباشد .

سود تقسیم نشده شرکت تا معادل بیست درصد سرمایه پرداخت شده بنرخ بیست و پنج درصد مشمول مالیات است و نسبت به‌مآزاد نرخهای مربوط مذکور در فوق اعمال خواهد شد .

نرخهای جدید شامل درآمد اشخاص حقوقی مربوط بسال مالی که در سال ۱۳۵۲ بعد خاتمه می‌یابد خواهد بود .

و - تبصره ۳ ماده ۸۰ بشرح زیر اصلاح می‌شود :

«تبصره ۳ - دفاتر و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد سهام آن متعلق بدولت یا شرکت‌های دولتی یا مؤسسات وابسته بدولت می‌باشد در صورتیکه قبلاً مورد رسیدگی وزارت دارائی قرار گرفته باشد پس از تصویب مجمع عمومی یا مراجع صلاحیت‌دار از لحاظ مالیاتی محتاج برسیدگی نخواهد بود» .

ز - تبصره ۴ ماده ۸۰ بشرح زیر اصلاح می‌شود :

«تبصره ۴ - از سود سهام بی‌نام و سود تقسیم نشده شرکت‌ها که مالیات آن

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

بشرح مقررات این قانون وصول شده یا بشود پس از تقسیم یا انتقال بحساب سرمایه یا سود و زیان وجه دیگری بابت مالیات بر درآمد مطالبه نخواهد شد. در مورد اندوخته‌های شرکت که مالیات آن بنرخ بیست و پنج درصد وصول شده یا بشود در موارد فوق و در مورد انحلال بشرح زیر عمل خواهد شد.

۱ - در صورتیکه سهام شرکت کلاً بانام باشد وجه دیگری از شرکت دریافت نخواهد شد و صاحب سهم مکلف است معادل مبلغی که باو تعلق گرفته است باتوجه بمالیاتیکه قبلاً از این بابت وصول شده است بعنوان درآمد مشمول مالیات در اظهارنامه تکمیلی خود منظور نماید و مالیات متعلق را پس از کسر بیست و پنج درصدی که وصول شده است پردازد. در موارد مذکور در این بند شرکت مکلف است فهرست سهامداران خود را باتعین مبلغ متعلق بهریک از آنها ظرف ده روز بممیز مالیاتی حوزه مربوط تسلیم نماید.

۲ - در صورتیکه تمام یا قسمتی از سهام شرکت بی نام باشد فقط مالیات دیگری بنرخ پانزده درصد از شرکت وصول خواهد شد.

حکم بندهای ۱ و ۲ این تبصره شامل اندوخته‌های مشمول مالیات بنرخ بیست و پنج درصد که قبل از تاریخ اجرای این تبصره تقسیم شده است نیز خواهد بود ولی شامل اندوخته‌هایی که قبل از تاریخ اجرای این تبصره بحساب سرمایه منتقل شده است نخواهد بود.

ح - تبصره ۶ ماده ۸۰ بشرح زیر اصلاح میشود:

«تبصره ۶ - مشارکتهای مدنی، مشمول مقررات بخش مشاغل میباشند و بعنوان یک واحد کسب فقط از یک بخشودگی موضوع ماده ۹۳ استفاده خواهند

کرد و در صورتیکه حداقل یکی از شرکاء پدر یا مادر یا فرزند یا همسر یا برادر یا خواهر هیچیک از شرکاء دیگر نباشد مشارکت از دو بخشودگی استفاده خواهد کرد.»

۲۴ - الف - عبارت زیر بعنوان تبصره ۱۵ ماده ۸۱ اضافه میشود :

«تبصره ۱ - در مورد دارندگان کارت بازرگانی و اشخاص حقوقی که در موعد مقرر اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان تسلیم کرده باشند تشخیص درآمد مشمول مالیات بطور علی‌الرأس جز در موارد مذکور در بند ۲ ماده ۶۱ و ماده ۱۷۰ موکول بآنست که از طرف مأموران تشخیص دلائلی ارائه شود که بموجب آن دفاتر و اسناد و مدارک ارائه شده از طرف مؤدی برای رسیدگی و تشخیص درآمد واقعی مؤدی کافی نباشد و مراتب مورد تأیید هیأت‌های متشکل از ۳ نفر حسابرس بانتخاب وزیر دارائی واقع گردد .

ب - تبصره قبلی ماده ۸۱ به تبصره ۲ تبدیل و عبارت «سی و پنج تا هفتاد درصد» بعبارت «بیست تا نود درصد» اصلاح و بعد از عبارت «مالیات متعلق را» عبارت «باتوجه بمبالغی که از اول سال تا آن تاریخ پرداخت نموده است» و در آخر تبصره عبارت «در مورد تعلیمات و کمکهای فنی در صورتیکه پرداخت کننده وزارتخانه یا مؤسسه دولتی باشد وزارت دارائی میتواند ضریب درآمد مشمول مالیات را به پیشنهاد وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط کمتر از بیست درصد تعیین نماید» اضافه میشود .

ج - عبارت زیر بعنوان تبصره ۳ ماده ۸۱ اضافه میشود :

تبصره ۳ - اندوخته‌هایی که مالیات آن پرداخت نشده در صورت تقسیم

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

یا انتقال آن بحساب سرمایه یا سود دوزیان بدرآمد مشمول مالیات سال تقسیم یا انتقال اضافه میشود. این حکم شامل اندوخته‌های سود ناشی از فعالیت‌های معاف مؤسسه در دوران معافیت و اندوخته‌های موضوع ماده ۹۹ پس از احراز شرایط مربوط نخواهد بود.

۲۵- عبارت زیر بعنوان تبصره ۳ بماده ۸۳ اضافه میشود:

«تبصره ۳- در مورد کارخانه‌های مشمول قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور مصوب خرداد ماه ۱۳۴۳ تسلیم اظهارنامه و ترانزنامه و حساب سود و زیان بعهدده شخص یا اشخاصی است که بموجب ماده ۲۵ قانون مزبور از طرف هیئت حمایت صنایع بعنوان مدیر کارخانه تعیین شده‌اند و بدهی‌های مالیاتی مربوط بمدتی که کارخانه تحت حمایت صنعتی قرار دارد اعم از مالیات‌های متعلق بدردآمد کارخانه یا مالیات‌هایی که باید کسر و بوزارت دارائی پرداخت شود در عداد هزینه‌های عادی و جاری مذکور در ماده ۷ قانون فوق‌الذکر قابل پرداخت خواهد بود. کارخانه‌های موضوع این ماده مشمول مقررات موضوع تبصره ۳ ماده ۸۰ و تبصره ۲ ماده ۸۳ خواهند بود.»

۲۶- در ماده ۸۴ عبارت «در تاریخ انحلال» به عبارت «در تاریخ دعوت»

اصلاح میشود.

۲۷- الف - در آخر بند ۴ ماده ۹۵ عبارت «و همچنین خانه‌های ارزاقیمت

سازمانی که خارج از محل کارگاه مورد استفاده کارگران واحدهای صنعتی قرار میگیرد» اضافه میشود.

ب- عبارت زیر بعنوان بند ۹ بماده ۹۵ اضافه میشود:

۹- تناسی هزار ریال وجوه پرداختی بهر یک از کارگران در اجرای قانون

سهیم کردن کارگران در سود کارخانجات و کارگاههای تولیدی و صنعتی و پاداش
سالیانه آن ها از سال ۱۳۵۱.

تبصره - مبلغ بخشودگی بند ۹ در کارگاههای تائید شده که دارای شرکت تعاونی مصرف
کارگری هستند صرف تقویت و توسعه شرکتهای تعاونی همان کارگاه خواهد شد که در
مقابل سهم یا سهام شرکتهای مزبور بکارگران داده شود. و در کارگاههای تائید شده که دارای
شرکت تعاونی مصرف نیستند مبلغ بخشودگی کلاً بحساب شرکت تعاونی در شرف
تشکیل همان کارگاه نزد بانک رفاه کارگران واریز خواهد شد.

نحوه وصول وجوه مزبور و ترتیب پرداخت بشرکتهای تعاونی مصرف
کارگران بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزیرای دارائی و کار و
امور اجتماعی بتصویب هیئت وزیران برسد.

۲۸- الف- بند ۴ ماده ۹۹ حذف میشود.

ب- تبصره ۱۵- ماده ۹۹ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۱۵ - معادل وجوهی که طی سال صدور اجازه تا چهار سال تمام
پس از آن ذخیره شده است باید ظرف پنج سال از تاریخ صدور اجازه بمصرف
توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی جدید یا ساختمان واحدهای مسکونی رسیده
و ظرف همین مدت طرح مربوط بمرحله بهره برداری رسیده باشد. در مورد
وجوهی که با استفاده از مقررات این ماده قبلاً ذخیره شده است مهلت شروع
بهره برداری چهار سال پس از تاریخ اجرای این تبصره است.

برای هر طرح فقط ذخائر سال صدور اجازه و چهار سال پس از آن مشمول
معافیت موضوع این ماده می باشد ولی در هر حال مخارج انجام شده باید مورد

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

گواهی وزارت اقتصاد در مورد توسعه و تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی جدید و وزارت آبادانی و مسکن در مورد خانه‌های مسکونی قرار گیرد» .

ج - عبارت زیر بعنوان تبصره ۵ بماده ۹۹ اضافه میشود :

«تبصره ۵ - کارخانه‌های واقع در محدوده آبریز تهران که تعداد کارکنان آنها کمتر از یکصد نفر نباشد در صورتیکه تأسیسات خود را کلاً بخارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران انتقال دهند بر اساس ضوابطی که از طرف وزارت دارائی و وزارت اقتصاد برقرار میشود از ده تا پانزده سال از تاریخ بهره برداری از پرداخت مالیات بر درآمد ناشی از فعالیت صنعتی مربوط معاف خواهند بود» .

د - عبارت زیر بعنوان تبصره ۶ بماده ۹۹ اضافه میشود :

«تبصره ۶ - از نظر این قانون محدوده آبریز تهران شامل منطقه آبریز غربی رودخانه حبله رود گرمسار و منطقه آبریز شرقی رودخانه زیاران و کلیه مناطق آبریز رودخانه‌های دماوند ، جاجرود ، شاه‌آباد ، دربند ، اوین ، فرح‌زاد ، کن کرج ، کردان بوده و حدود آن عبارتست از :

شمالاً: خط الرأس کوه‌های البرز که آب آن بدشت کویر مرکزی جاری

میشود .

شرقاً: ساحل غربی رودخانه حبله رود گرمسار .

غرباً: ساحل شرقی رودخانه زیاران .

جنوباً: خطوط ممتد از غرب بشرق از محل تقاطع رودخانه زیاران با رودخانه

شور تا خط القعر دریاچه نمک بسمت غرب تا محل تقاطع با مسیر حبله رود

گرمسار .

۲۹- ماده ۱۰۰ بشرح زیر اصلاح میشود:

«ماده ۱۰۰- صد درصد درآمد اشخاص حقیقی یا حقوقی حاصل از فروش واحدهای مسکونی ارزاقیمت و پنجاه درصد درآمد حاصل از فروش واحدهای مسکونی متوسط قیمت که طبق ضوابط و قیمتهای تعیین شده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن ظرف پنج سال از تاریخ اجرای این ماده ساخته و بفروش برسد در صورتیکه طرح ساختمان قبلاً بتصویب وزارت آبادانی و مسکن رسیده باشد از پرداخت مالیات معاف است» .

۳۰- در تبصره ماده ۱۰۱ عبارت «زیان حاصل از صدور کالا» بعبارت «زیان حاصل از صدور کالای معاف از مالیات» اصلاح میشود .

۳۱- الف در بند الف ماده ۱۰۲ پس از عبارت «دبستانها» عبارت «دوره های راهنمایی» اضافه میشود .

ب - بند پ ماده ۱۰۲ بشرح زیر اصلاح میشود :

پ - آن قسمت از درآمد اشخاص حقوقی که بمنظور تعلیم و تربیت و امور پزشکی و درمانی و بهداشتی خارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران تشکیل شده یا بشوند که بمصرف توسعه و تکمیل فعالیت آنها برسد» .

ج - در آخر بند ث ماده ۱۰۲ عبارت زیر اضافه میشود:

«درآمد حاصل از عملیات فرعی که به مقتضای فعالیت مورد بحث انجام میشود مشمول مالیات است حکم این بند ناظر به مواردی است که مؤسسه در جمع فعالیت خود داشته باشد» .

د - در تبصره ۱ ماده ۱۰۲ عبارت « تا پنجمسال از تاریخ اجرای این قانون» بعبارت «تا آخر سال ۱۳۵۵» اصلاح میشود .

۳۲- در ماده ۱۰۴ عبارت « ظرف پنجسال پس از تاریخ اجرای این قانون» بعبارت «تا آخر سال ۱۳۵۳» اصلاح میشود .

۳۳- ماده ۱۰۹ بشرح زیر اصلاح میشود:

« ماده ۱۰۹ - در آمد حاصل از کلیه فعالیتهای کشاورزی تساه سال از تاریخ اجرای این ماده از پرداخت مالیات معاف است . در مورد فعالیت مرغداری شمول حکم این ماده مشروط بآن است که در خارج از محدوده آبریز تهران واقع شده باشند .

تبصره ۱ - در صورتیکه مؤسسات مرغداری بر اساس ضوابط و شرایطی که از طرف وزارت دارائی و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی برقرار میشود ظرف سه سال از تاریخ اجرای این تبصره تأسیسات خود را بخارج از محدوده آبریز تهران انتقال دهند آن مبلغ از سود سالانه که صرف احداث تأسیسات مزبور شود از مالیات معاف است .

تبصره ۲ - مؤدیانی که بدهی مالیاتی کشاورزی خود را اعم از جاری و بقایا ظرف یکسال از تاریخ اجرای این ماده پرداخت نمایند از زیان دیرکرد و جریمه معاف خواهند بود .

۳۴- الف - در ماده ۱۱۰ عبارت « تا پنجمسال از تاریخ اجرای این قانون» بعبارت «تا آخر سال ۱۳۵۳» اصلاح و عبارت در آمد اجاری بلوکهای آپارتمان ارزاقیمت تا آخر ماده» حذف و بجای آن عبارت «در آمد اجاری

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

واحدهای مسکونی متوسط و ارزان قیمت که طبق ضوابط و قیمت‌های تعیین شده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن ظرف پنجسال از تاریخ اجرای این ماده ساخته میشود در صورتیکه طرح ساختمان قبل از شروع ساختمان بتصویب وزارت آبادانی و مسکن رسیده باشد برای مدت ده سال از تاریخ اختتام بنا از پرداخت مالیات معاف است» نوشته میشود.

ب- در تبصره ۱ ماده ۱۱۰ عبارت « تا پنجسال از تاریخ اجرای این قانون» بعبارت «تا آخر سال ۱۳۵۳» اصلاح میشود.

ج - عبارت زیر بعنوان تبصره ۴ بماده ۱۱۰ اضافه میشود :

« تبصره ۴ - درآمد اجاری پارکینگ‌ها که طبق ضوابط و مشخصات تعیین شده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن ظرف پنجسال از تاریخ اجرای این تبصره در محدوده شهرها ساخته میشود، برای مدت پنجسال از تاریخ خاتمه بنا از پرداخت مالیات معاف خواهد بود و در صورتیکه مالک شخصاً از پارکینگ بهره‌برداری نماید معادل ارزش اجاری محل از درآمد مشمول مالیات مؤدی کسر خواهد شد».

۳۵- الف - بند ۵ ماده ۱۱۲ بشرح زیر اصلاح میشود:

«۵- بهره پرداختی بانکهای ایرانی، بیانکهای خارج از کشور بابت اضافه برداشت (اور درافت) و سپرده ثابت بشرط معامله متقابل».

ب- در بند ۶ ماده ۱۱۲ عبارت «بهره اعتبارات» بعبارت «بهره و کارمزد تعهد اعتبارات» اصلاح و بعد از عبارت «از پرداخت مالیات موضوع ماده ۳۹ معاف است» عبارت «این حکم در مورد وامها و اعتباراتی که قبل از سال

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

۱۳۴۶ برای اجرای طرحهای عمرانی از طرف دولت تحصیل شده نیز جاری است» اضافه میشود .

ج - عبارت زیر بعنوان بند ۷ بماده ۱۱۲ اضافه میشود:

« ۷ - بهره دریافتی از بانك رهنی ایران بابت وجوهی که برای تأمین اعتبارات واحدهای مسکونی ارزان قیمت ویاپرداخت وام بشرکتهای تعاونی مسکن در اختیار این بانك قرار داده میشود» .

۳۶ - الف - در بند ۲ ماده ۱۱۵ عبارت «از تاریخ اجرای این قانون بمدت پنج سال» بعبارت «تا آخر سال ۱۳۵۵» اصلاح میشود .

ب - در بند ۳ ماده ۱۱۵ عبارت «تا پنج سال از تاریخ این قانون» بعبارت «تا آخر سال ۱۳۵۵» اصلاح میشود .

ج - عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۱۱۵ اضافه میشود :

«تبصره - در آمد حاصل از فروش کشتی و هواپیماکه در مدت های مقرر در بندهای ۱ و ۳ این ماده عاید شرکتهای کشتی رانی ایرانی و شرکتهای هواپیمائی ایرانی میشود از مالیات معاف است» .

۳۷ - الف - در ماده ۱۱۶ بعد از عبارت «اینگونه شرکتهای» عبارت «در بورس» اضافه میشود .

ب - تبصره ۱ ماده ۱۱۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

«تبصره ۱ - سود سهام دریافتی شرکتهای سهامی با نام در صورتی که صاحبان سهام آنها کمتر از یکصد نفر نباشد از پرداخت ده درصد مالیات شرکت موضوع بندت ماده ۸۰ و مالیاتهای اضافی موضوع مواد ۱۶۶ و ۱۶۷ معاف است» .

ج - در تبصره ۴ ماده ۱۱۶ بعد از عبارت «شرکای ضامن» عبارت «و اندوخته‌ها و سود تقسیم نشده» اضافه می‌شود .

د - عبارت زیر بعنوان تبصره ۵ بماده ۱۱۶ اضافه می‌شود .
«تبصره ۵ - در مورد شرکتهایی که قسمتی از سهام آنها متعلق به بنیاد پهلوی میباشد آن قسمت از درآمد مشمول مالیات که بعنوان سود سهام به بنیاد پهلوی تخصیص یا پرداخت می‌شود از پرداخت ده درصد مالیات شرکت موضوع بند ت ماده ۸۰ معاف است» .

ه - عبارت زیر بعنوان تبصره ۶ بماده ۱۱۶ اضافه می‌شود :
«تبصره ۶ - شرکتهای صنعتی و تولیدی که سهام آنها در بورس پذیرفته شده یا بشود در صورتیکه در اجرای برنامه گسترش مالکیت سهام کارخانجات صنعتی بر اساس ضوابط و شرایطی که از طرف وزارت اقتصاد و وزارت دارایی تعیین می‌شود اقدام با افزایش سرمایه و واگذاری حداقل سی و سه درصد سهام شرکت بعموم غیر از سهامداران قبلی نمایند ، مادام که حائز شرایط مزبور باشند از معافیهای زیر استفاده خواهند کرد :

الف - معافیت پانزده درصد مذکور در صدر این ماده به بیست درصد افزایش مییابد .

ب - افزایش بهای دارائی شرکت ناشی از ارزیابی مجدد ماشین آلات و ساختمان (به استثنای زمین که افزایش بهای ناشی از ارزیابی مجدد آن کماکان مشمول مالیات خواهد بود) . در صورتیکه در حساب سرمایه یا ذخائر منظور شود مادام که تقسیم نگردد از پرداخت مالیات معاف خواهد بود .

ج - معافیت موضوع بند الف این تبصره در صورتی که درصد افزایش سرمایه و واگذاری سهام جدید بیشتر از سی و سه درصد باشد بشرح زیر خواهد بود :

از سی و هفت درصد سرمایه تا چهل درصد سرمایه	۲۱ درصد
از چهل درصد سرمایه تا چهل و سه درصد سرمایه	۲۲ درصد
از چهل و سه درصد سرمایه تا چهل و شش درصد سرمایه	۲۳ درصد
از چهل و شش درصد سرمایه تا چهل و نه درصد سرمایه	۲۴ درصد
از چهل و نه درصد سرمایه به بالا	۲۵ درصد

۳۸ - در ماده ۱۱۹ عبارت « بعد از پنج سال از تاریخ اجرای این قانون » عبارت « از اول سال ۱۳۵۴ » اصلاح میشود .

۳۹ - الف - در آخر بند الف ماده ۱۲۴ عبارت « و تخفیفات فروش بشرط احراز » اضافه میشود .

ب - جزء ۱۱ بند پ بشرح زیر اصلاح میشود :

« ۱۱ - هزینه تبلیغات و ترویج فروش بمیزان متعارف » .

ج - در جزء ۵ بند ت ماده ۱۲۴ بعد از عبارت « انجمن ملی حمایت

کودکان » عبارت « و بنیاد ایرانی بهداشت جهانی » و بعد از عبارت « بدانشگاه ها و دانشکده ها » عبارت « و مؤسسات عالی آموزشی » اضافه میشود .

۴۰ - در بند ۴ ماده ۱۲۵ بعد از عبارت « و نظایر آن » عبارت « و هزینه

های زائد بر درآمد دوره قبل از بهره برداری » اضافه و عبارت « سه سال از تاریخ تأسیس » عبارت « چهار سال از تاریخ بهره برداری » اصلاح میشود .

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

۴۱- عبارت زیر بعنوان بند ۱۷ بماده ۱۲۸ اضافه میشود :

« ۱۷- سایر عوامل بتشخیص کمیسیون تعیین ضرائب » .

۴۲- الف - در بند الف ماده ۱۳۰ عبارت «شورایعالی اصناف» بعبارت «اتاق اصناف و نماینده نظام پزشکی در مورد مشاغل وابسته به پزشکی» اصلاح میشود .

ب - عبارت زیر بعنوان تبصره ۶ بماده ۱۳۰ اضافه میشود :

«تبصره ۶ - نماینده اتاق اصناف میتواند نماینده اتحادیه هر صنف را برای ادای توضیحات در جلسه کمیسیون ضرائب همراه بیاورد» .

۴۳- عبارت زیر بعنوان تبصره ۳ بماده ۱۳۲ اضافه میشود :

« تبصره ۳ - تاسی درصد درآمد مشمول مالیات پرداختی اشخاص حقیقی برای مصارف مذکور در جزء پنج بند ت ماده ۱۲۴ از جمع درآمد مذکور در اظهارنامه تکمیلی کسر میشود » .

۴۴- جدول ذیل ماده ۱۳۴ بشرح زیر اصلاح میشود:

تا ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال درآمد مشمول مالیات سالانه ۱۵٪

تا ۶,۰۰۰,۰۰۰	«	۱۸٪	نسبت بمازاد	۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال
تا ۸,۰۰۰,۰۰۰	«	۲۰٪	«	« ۶,۰۰۰,۰۰۰
تا ۱۰,۰۰۰,۰۰۰	«	۲۲٪	«	« ۸,۰۰۰,۰۰۰
تا ۲۰,۰۰۰,۰۰۰	«	۲۴٪	«	« ۱۰,۰۰۰,۰۰۰
تا ۴۰,۰۰۰,۰۰۰	«	۲۶٪	«	« ۲۰,۰۰۰,۰۰۰
تا ۶۰,۰۰۰,۰۰۰	«	۲۸٪	«	« ۴۰,۰۰۰,۰۰۰
تا ۹۰,۰۰۰,۰۰۰	«	۳۰٪	«	« ۶۰,۰۰۰,۰۰۰

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

تا ۱۲۰۰۰۰۰۰ ریال	درآمد مشمول مالیات سالانه	۳۵٪	نسبت بـ	مازاد	۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال
تا ۱۵۰۰۰۰۰۰ »	»	»	»	»	» ۱۲۰۰۰۰۰۰ »
تا ۲۰۰۰۰۰۰۰ »	»	»	»	»	» ۱۵۰۰۰۰۰۰ »
تا ۳۰۰۰۰۰۰۰ »	»	»	»	»	» ۲۰۰۰۰۰۰۰ »
تا ۵۰۰۰۰۰۰۰ »	»	»	»	»	» ۳۰۰۰۰۰۰۰ »
از ۵۰۰۰۰۰۰۰ »	بیابا	»	»	»	» ۵۰۰۰۰۰۰۰ »
		۶۰٪			

نرخهای فوق شامل درآمدهائیکه تاریخ تحصیل آن اول سال ۱۳۵۲ ببعده
میشود و همچنین مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی مربوط بسال مالی که در
سال ۱۳۵۲ ببعده خاتمه می یابد خواهد بود .

۴۵- الف - در ماده ۱۳۵ عبارت «بیست درصد» عبارت «پنجاه درصد»
اصلاح و در آخر متن ماده عبارت «جریمه عدم تسلیم اظهارنامه در مورد مشمولین
ماده ۵۶ قانون نظام صنفی عبارت است از بیست درصد مالیات پرداخت نشده»
اضافه میشود .

ب - در تبصره ماده ۱۳۵ عبارت «شهرستان محل صدور و روز و ماه و
سال تاریخ صدور آن» بعبارت «محل صدور و سال تولد» اصلاح و عبارت
« و در صورت تخلف مشمول جریمه ای معادل یک درصد درآمده مشمول مالیات
خواهند بود» به آخر تبصره اضافه میشود .

۴۶- ماده ۱۳۷ بشرح زیر اصلاح میشود :

« ماده ۱۳۷ - نسبت بمؤدیانی که بموجب مقررات این قانون مکلف
بداشتن دفتر هستند در مورد عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم

ارائه دفاتر جریمه تخلف عبارت از پنجاه درصد مالیات و درمورد رد دفتر ، جریمه تخلف عبارت از بیست درصد مالیات خواهد بود» .

۴۷- بآخر ماده ۱۴۱ عبارت زیر اضافه میشود :

«نسبت باشخاصی که بشرح مقررات این قانون مکلف بکسر یا بوصول مالیات و پرداخت آن به اداره دارائی میباشد از لحاظ عدم پرداخت مالیات کلاً یا جزئاً در سر رسید مقرر جریمه متعلق عبارت خواهد بود از بیست درصد مالیاتی که پرداخت نشده است» .

۴۸- در ماده ۱۴۲ بعد از کلمه « بکسر » عبارت « یا بوصول » اضافه

میشود .

۴۹- در ماده ۱۴۵ بعد از عبارت « عالماً عامداً عبارت » بترانامه و حساب

سودوزیان یا « و بعد از عبارت « محکوم خواهد شد » عبارت « مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی که بعلت خودداری از انجام تکالیف مقرر راجع به تسلیم اظهارنامه و ترانامه و حساب سودوزیان و دفاتر و اسناد و مدارک درآمد اشخاص مذکور کمتر از میزان واقعی تشخیص و این امر بموجب اسناد و دلائل محرز شود مشمول مجازات مقرر در این ماده خواهند بود - مجازات مقرر در این ماده شامل مدیر یا مدیران اشخاص حقوقی همچنین کسان دیگر بیکه مطابق قانون مکلف بکسر یا وصول مالیات دیگران هستند و پس از کسر یا وصول آن از تأدیه آن بداره دارائی در مهلت مقرر خودداری کنند نیز خواهد بود» اضافه میگردد .

۵۰- در ماده ۱۴۶ بعد از عبارت « سه چهارم يك درصد در ماه » عبارت « در

مورد مؤدیان مشمول قانون نظام صنفی و يك درصد در ماه در سایر موارد» اضافه میشود .

۵۱- عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۱۵۱ اضافه میشود :

«تبصره - تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر بوسیله اداره پست در صورت احراز در حکم تسلیم اظهارنامه بمراجع مربوط تلقی خواهد شد» .

۵۲- عبارت زیر بآخر ماده ۱۵۴ اضافه میشود :

«در مورد اشخاص حقوقی غیر دولتی مدیر یا مدیران مسئول که در موقع مقرر از انجام تکالیف مذکور در این ماده یا از پرداخت مالیاتهای غیر مستقیم خودداری نموده‌اند یا بنمایند در حکم مؤدی محسوب و با شخص حقوقی مسئولیت تضامنی دارند . مشروط بر اینکه تا سه سال از تاریخ خاتمه خدمت آنان در شرکت مالیات از آنان مطالبه شده باشد . حکم اخیر شامل مدیر یا مدیران اشخاص حقوقی که پرداخت مالیاتهای مذکور در فوق بوزارت دارائی تأمین سپرده‌اند نخواهد بود» .

۵۳- الف - در ماده ۱۵۶ عبارت «شرکت یا مؤدی غیر مقیمی» بعبارت «مؤدی غیر مقیم یا شرکتی» اصلاح میشود .

ب - در تبصره يك ماده ۱۵۶ بعد از عبارت «قطعی نشده است» عبارت «یا مراحل اجرایی آن طی نشده است» اضافه میشود .

۵۴ - عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۱۶۱ اضافه میشود :

«تبصره - در مواردیکه بتشخیص وزارت دارائی با توجه بنوع فعالیت مؤدیان ونوع دفاتری که برای آن رشته از فعالیت انتخاب شده است امکان تنظیم ترازنامه نیست تسلیم ترازنامه برای آن رشته از فعالیت ضروری نخواهد بود» .

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

۵۵- در ماده ۱۶۶ عبارت «بشهرداری محل پرداخت میشود» بعبارت «پس از کسر ۳ درصد آن بعنوان هزینه وصول در اختیار وزارت کشور گذارده میشود».

وجوه مزبور بموجب آئین نامه ای که از طرف وزارت کشور تنظیم و بتصویب کمیسیونهای دارائی و کشور مجلسین خواهد رسید برای تأمین احتیاجات شهرداریها بمصرف خواهد رسید و تا وقتی که آئین نامه مزبور تصویب نشده است در آمد حاصل کمافی السابق بشهرداری محل پرداخت خواهد شد» اصلاح میشود.

۵۶- ماده ۱۷۰ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۱۷۰- بمنظور نظارت در اجرای قوانین و مقررات مالیاتی وزارت دارائی میتواند در هر موقع بدفاتر مؤدیان مراجعه کند و در صورتیکه مؤدی از ارائه آنها خودداری نماید باموافقت هیئت مذکور در تبصره ۱ ماده ۸۱ و با رعایت مهلت مرور زمان مالیاتی در آمد مشمول مالیات آنسال مؤدی از طریق علی الراس تشخیص خواهد شد.

تبصره- آئین نامه اجرائی این ماده وسیله وزارت دارائی تهیه و بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

۵۷- در آخر ماده ۱۷۲ عبارت «حکم این ماده شامل مواردی نیز خواهد بود که مؤدی اظهارنامه خود را اشتبهاً بدفتر ممیزی حوزه دیگری در شهرستان مربوط تسلیم نماید» اضافه می شود.

۵۸- الف- در تبصره ۱ ماده ۱۷۳ بعد از عبارت «موضوع ماده ۱۷۳»

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

عبارت «اعم از جاری و بقایا» و بعد از عبارت «کمک ممیز» عبارت «و ممیز» اضافه می‌شود.

ب - بآخر تبصره ۲ ماده ۱۷۳ عبارت «مرجع رسیدگی باختلاف اعم از جاری و بتایا کمیسیونهای مذکور در تبصره ۱ ماده ۱۷۳ خواهند بود» اضافه می‌شود.

ج - عبارت زیر بعنوان تبصره ۳ بماده ۱۷۳ اضافه میشود :

«تبصره ۳ - مشارکتهای موضوع ماده ۱۵ قانون توسعه صنایع پتروشیمی مصوب ۲۴ تیرماه ۴۴ از نظر نرخ مالیات و مراجع تشخیص و حل اختلاف و مهلت‌های رسیدگی مشمول این ماده میباشند شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکتهای فرعی شرکت مزبور از نظر نرخ مالیاتی تابع نرخ مذکور در این ماده میباشند» .

د - عبارت زیر بعنوان تبصره ۴ بماده ۱۷۳ اضافه میشود :

«تبصره ۴ - وزارت دارائی مجاز است بمنظور یکنواخت کردن روشها در مورد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت ملی گاز ایران و شرکتهای وابسته «مشارکتهای» و شرکتهای فرعی آنها با جلب نظر شرکت ملی نفت ایران آئین‌نامه خاصی راجع به هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا بگذارد» .

۵۹- تبصره ۱ ماده ۱۷۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

«بدهیهای مربوط بامور بازرگانی متوفی که بهر صورت احراز شود از ماترک متوفی کسر میشود این حکم در مورد آراء قطعی مالیاتی که تاریخ صدور آن از اول سال ۱۳۴۶ بعد میباشند نیز نافذ است» .

۶۰ - الف - در بند ۴ ماده ۱۸۳ بعد از عبارت «یا شهرداری‌ها» عبارت «یا مراجعیکه مورد قبول وزارت دارائی قرار خواهند گرفت» اضافه میشود .

ب - در بند ۵ ماده ۱۸۳ عبارت «واگذار میگردد» بعبارت «واگذار شده یا میشود حداکثر تا بیست هکتار» اصلاح میشود .

ج - عبارت زیر بعنوان بند ۶ بماده ۱۸۳ اضافه میشود :

۶ - در صورتیکه تمام یا قسمتی از ماترك قبل از قطعی شدن مالیات بر - ارث از طرف وراث عیناً بیکی از مؤسسات مذکور در بند ۴ این ماده واگذار شود جزو اموال مشمول مالیات بر ارث محسوب نخواهد شد» .

۶۱ - الف - عبارت زیر بآخر تبصره ۱ ماده ۲۱۴ اضافه میشود :

«اراضی بایری که بعلت دخول در طرحهای عمرانی و نوسازی شهرداری یا مؤسسات دولتی یا وابسته بدولت مالکین آنها طبق گواهی سازمانهای مزبور ممنوع از ایجاد مستحدثات شده یا میشوند مادامیکه ممنوعیت باقی است مشمول مالیات بر اراضی بایر نخواهند بود این حکم شامل اراضی بایریکه بعلت دعوی مالکیت از طرف اوقاف یا دولت یا شهرداری یا مؤسسات وابسته مالکین آنها بموجب گواهی مراجع صلاحیت دار مربوط ممنوع المداخله شده اند نیز خواهد بود» .

ب - بآخر تبصره ۳ ماده ۲۱۴ عبارت «مالك ملك مسئول پرداخت مالیات متعلق بموجب این ماده نسبت بسالهای قبل میباشد» اضافه میشود .

ج - عبارت زیر بعنوان تبصره ۵ بماده ۲۱۴ اضافه میشود :

«تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این اصلاحیه در مورد اراضی بایری که تبدیل

بیاغ شده یا بشوند مالکین آنها مکلفند در تیرماه هر سال اظهارنامه طبق نمونه‌ای که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود تسلیم نمایند و در صورت عدم تسلیم اظهارنامه در موعد مقرر در آن سال مشمول پرداخت مالیات خواهند بود.

ضوابط و شرایط باغ بودن و نحوه رسیدگی با اظهارنامه‌ها و سایر مقررات مربوط باین تبصره با جلب نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از طرف وزارت دارائی تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

۶۲ - عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۲۱۹ اضافه میشود:

«تبصره - وزارت دارائی میتواند در مواردی که مقتضی تشخیص دهد برای رسیدگی و تشخیص درآمده مشمول مالیات تمام یا قسمتی از هر یک از منابع مالیاتی حوزه یا حوزه‌های خاصی با تعداد کافی کمک ممیز و ممیز و سرممیز و ممیز کل تشکیل دهد».

۶۳ - عنوان تبصره ماده ۲۲۴ بتبصره ۱ اصلاح و عبارت زیر بعنوان تبصره

۲ بماده ۲۲۴ اضافه میشود:

«تبصره ۲ - وزارت دارائی میتواند در نیمه اول مردادماه هر سال در نقاطی که مقتضی بداند با وضع ضوابطی از جمله نوع یا حجم فعالیت یا سابقه مالیاتی یا نوع درآمد یا میزان سرمایه که بتأیید وزیر دارائی رسیده باشد فقط تعدادی از اظهارنامه‌های مالیاتی را رسیدگی نماید و رسیدگی بتمام اظهارنامه‌ها الزامی نیست».

۶۴ - در ماده ۲۲۵ بعد از عبارت «اظهارنامه» عبارت «یا ترازنامه و حساب

سود و زیان» اضافه میشود.

۶۵ - در آخر ماده ۲۲۸ عبارت زیر اضافه میشود :

«حکم این ماده مانع آن نخواهد بود که مراجع حل اختلاف برای تشخیص درآمد واقعی مؤدی با اسناد ومدارك ارائه شده از طرف مؤدی استناد نمایند» .

۶۶ - عبارت زیر بعنوان تبصره بماده ۲۳۵ اضافه میشود :

«تبصره ۵ - در مواردی که در آمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی و مشمولین ماده ۵۹ علی الراس تشخیص میشود و همچنین در مورد مالیات ارث ممیز مالیاتی برگ تشخیص را تنظیم و پس از تأیید سرممیز امضاء خواهد نمود و در صورت وجود اختلاف نظربین ممیز و سرممیز بر اساس نظر سرممیز مالیاتی برگ تشخیص وسیله ممیز مالیاتی تنظیم و با امضای سرممیز صادر خواهد شد» .

۶۷ - در آخر تبصره ماده ۲۳۸ عبارت «برای تعقیب نزد دادستان انتظامی مالیاتی ارسال دارد» بعبارت «برای رسیدگی نزد دادستان انتظامی مالیاتی ارسال دارد تا در صورت احراز تخلف اقدام بتعقیب نماید» اصلاح میشود .

۶۸ - الف - در بند ۳ ماده ۲۴۴ عبارت « نماینده سندیکای پزشکان »

بعبارت «نماینده نظام پزشکی» اصلاح و بعد از عبارت « صاحبان دفاتر اسناد رسمی» عبارت «نماینده انجمن شهر در مورد بندت ماده ۳۸» اضافه میشود .

ب - عنوان تبصره ماده ۲۴۴ بتبصره ۱ اصلاح و عبارت زیر بعنوان تبصره ۲

بماده اضافه میشود :

«تبصره ۲ - وزارت دارائی میتواند رسیدگی به پرونده مالیاتی را بکمیسیون

تشخیص شهرستانی که محل فعالیت عمده مؤدی در آنجا میباشد ارجاع نماید» .

۶۹ - در ماده ۲۴۹ عبارت «که دو نفر عضو کمیسیون تشخیص نماینده

دارائی و دادگستری قبلانسیبت بموضوع مطروحه رأی نداده باشند» بعبارت «که منحصرأ مأمورحل اختلاف درمرحله تجدیدرسیدگی است» اصلاح میشود . ۷۰- درسطر آخر ماده۲۵۲ کلمه «تعقیب» به کلمه «رسیدگی» اصلاح و عبارت «تادرسورت احراز تخلف نسبت بتعقیب متخلف اقدام نماید» بآخر ماده اضافه میشود .

۷۱- تبصره۱ ماده۲۵۴ بشرح زیراصلاح میشود :

«تبصره۱ - رئیس شورای عالی مالیاتی ازبین اعضای اصلی شورا از طرف وزیردارائی انتخاب وبفرمان همایونی منصوب میشود» .

۷۲- ماده۲۵۹ بشرح زیر اصلاح میشود :

«ماده۲۵۹- رأی شورای عالی مالیاتی درموردبند ۳ ماده۲۵۷ برای مأموران تشخیص لازم الاتباع است» .

۷۳- در ماده۲۶۰ بعداز عبارت «بشعبه دیگر کمیسیون تشخیص» عبارت «که منحصرأ مأمورحل اختلاف درمرحله تجدید رسیدگی است» اضافه و عبارت «باتبعیت از مفاد رأی شورا» حذف و عبارت «فصل پنجم» بعبارت «فصل چهارم» اصلاح و تبصره این ماده حذف میشود .

۷۴- در تبصره۲ ماده۲۶۱ عبارت «برای تعقیب نزد دادستان انتظامی ارسال دارد» بعبارت «برای رسیدگی نزد دادستان انتظامی مالیاتی ارسال دارد تادرسورت احراز تخلف اقدام بتعقیب نماید» اصلاح میشود .

۷۵- در ماده۲۶۲ عبارت «یکنفر رئیس ودونفر عضو اصلی» بعبارت «سه نفر عضو اصلی» اصلاح و در آخر متن ماده عبارت «رئیس هیئت عالی انتظامی از بین اعضای اصلی هیئت از طرف وزیر دارائی انتخاب وبفرمان همایونی منصوب میشود» اضافه میشود .

۷۶- در آخر بند الف ماده ۲۶۶ عبارت «راجع بعدم رعایت مقررات این قانون» اضافه میشود.

۷۷- در ماده ۲۶۸ «برای کارمند مورد تعقیب در مورد مجازاتهای بندهای الف و ب ماده ۵۹ قانون استخدام کشوری قطعی است و در سایر موارد برای متهم و بطور کلی برای دادستان انتظامی مالیاتی قابل تجدیدنظر است» عبارت «ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف کارمند مورد تعقیب و دادستان انتظامی مالیاتی قابل تجدیدنظر است» اصلاح میشود.

۷۸- در ماده ۲۶۹ عبارت «برای کارمندان مورد تعقیب در مورد مجازاتهای بندهای الف و ب ماده ۵۹ قانون استخدام کشوری قطعی است و در سایر موارد برای کارمند مورد تعقیب و بطور کلی برای دادستان مربوط قابل تجدیدنظر است» عبارت «ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف کارمند مورد تعقیب و دادستان مربوط قابل تجدیدنظر است» اصلاح میشود.

۷۹- الف- در بند ۲ ماده ۲۷۳ عبارت «رأی هیئت رسیدگی» عبارت «رأی قطعی کمیسیون تشخیص» اصلاح میشود.

ب- در بند ۳ ماده ۲۷۳ بعد از عبارت «غیر قابل وصول گردد» عبارت «جز در مورد اظهارنامه‌هایی که در اجرای تبصره ۲ ماده ۲۲۴ رسیدگی بآن الزامی نیست» اضافه و بآخر بند عبارت «این حکم شامل مأموران تشخیص نیز خواهد بود که در موارد مذکور در مواد ۱۴۹ و ۲۲۵ و ۲۳۹ و بطور کلی بعد از صدور برگ تشخیص در هر مرحله‌ای که باشد بابت فعالیت دیگر مؤدی اعم از اینکه از همان نوع باشد یا نوع دیگر بدون بدست آوردن مدرک مثبت یا در خارج از مهلت‌م‌رور زمان مالیاتی موضوع مواد ۱۴۹ و ۱۵۰ مطالبه مالیات نمایند» اضافه میشود.

۸۰- ماده ۲۷۵ بشرح زیر اصلاح میشود :

«ماده ۲۷۵- بمنظور تعیین و معرفی حسابداران رسمی و فراهم آوردن وسائل لازم برای بالا بردن سطح معلومات حسابداری در کشور و تهیه زمینه مساعد برای تدوین موازین فنی و اخلاقی حرفه حسابداری و نظارت در اجرای موازین مزبور کانون حسابداران رسمی طبق مقررات این فصل تشکیل میشود .

تبصره ۱ - کانون دارای شورائی خواهد بود که از اعضاء زیر تشکیل میشود .

وزیر دارائی ، خزانه‌دار کل کشور ، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ، رئیس هیئت مدیره کانون حسابداران رسمی و سه نفر حسابدار متخصص با سابقه بتشخیص وزیر دارائی . ریاست شورا با وزیر دارائی خواهد بود . تا تاریخ تعیین رئیس هیئت مدیره کانون جلسات شورا بدون شرکت وی تشکیل خواهد شد .

تبصره ۲ - اساسنامه کانون و شرایط و طرز انتخاب حسابدار رسمی و نحوه تشکیل و انجام وظایف شورا و تعرفه حق الزحمه حسابرسی و سایر خدمات مذکور در ماده ۲۷۷ و آئین نامه های موضوع این فصل از طرف وزارت دارائی تنظیم و بانصوب شورای کانون بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

۸۱- ماده ۲۷۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

«ماده ۲۷۶- اعضاء کانون کسانی هستند که از طرف شورا بعنوان حسابدار رسمی انتخاب میشوند .

تبصره ۱ - رسیدگی بدفاتر و حساب سود و زیان و تراز نامه برای تشخیص

درآمد مشمول مالیات در صورتی باعضاء کانون یا بمؤسسات حسابرسی موضوع تبصره ماده ۲۷۷ واگذار خواهد شد که واجد شرایط خاص مقرر در آئین نامه مربوط باشند .

شرایط خاص و ترتیب رسیدگی و وظایف حسابداران رسمی در انجام امور مالیاتی ونحوه صدور ولغو کارت شناسائی ومدت وشرايط تمدید آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب شورای کانون بموقع اجرا گذارده خواهد شد . حسابداران رسمی فعلی تاتعیین اولین دسته حسابداران رسمی از طرف شورا بوظایف خود طبق مقررات فعلی ادامه خواهند داد .

حداکثر مدت اعتبار کارت شناسائی مذکور در قسمت اخیر دوسال بوده و قابل تجدید میباشد . واگذاری حسابرسی امور مالیاتی بحسابداران غیر شاغل جز در موارد ضروری به تشخیص وزارت دارائی مجاز نیست .

تبصره ۲ - کارشناسان رسمی حسابداری دادگستری در تهران از بین اعضاء کانون با رعایت سایر مقررات مربوط بامور کارشناسی انتخاب خواهند شد و در صورتی که تعداد متقاضیان از اعضاء کانون تکافوی احتیاجات وزارت دادگستری را نکنند میتوان از حسابرسان آزاد استفاده نمود».

۸۲- ماده ۲۷۷ بشرح زیر اصلاح میشود:

«ماده ۲۷۷ - آندسته از اعضاء کانون که تمام وقت خود را بخدمات حسابرسی ویا تهیه و تنظیم وپیشنهاد روشهای حسابداری یاسایر خدماتی که بتشخیص شورا جزوظایف حسابدار شاغل تلقی گردد برای عموم تخصیص دهند حسابدار شاغل نامیده میشوند . حسابداران شاغل در مقابل خدمات مذکور

از دریافت هر گونه وجهی جز حق الزحمه موضوع تبصره ۲ ماده ۲۷۵ ممنوع میباشند .

پرداخت هر گونه وجهی از طرف وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی بحسابداران شاغل باستثناء حق الزحمه مزبور ممنوع است .

تبصره ۵ - دویا چند حسابدار شاغل میتوانند مستقلا یا با شرکت يك یا چند حسابدار رسمی دیگر با رعایت شرایطی که در اساسنامه کنون پیش‌بینی خواهد شد مؤسسه حسابرسی تشکیل دهند .

مدیر مسئول مؤسسه باید از بین حسابداران شاغل انتخاب شود و مسئول اقدامات و نظرات مؤسسه خواهد بود» .

۸۳- ماده ۲۷۸ بشرح زیر اصلاح میشود :

«**ماده ۲۷۸** - وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها مجاز نیستند امور حسابرسی خود را بحسابداران غیر شاغل یا بمؤسسات حسابرسی که يك یا چند نفر از شرکاء آن حسابداران غیر شاغل باشند ارجاع نمایند یا امور حسابرسی خود را بحسابداران غیر ایرانی یا مؤسسات حسابرسی که يك یا چند نفر از شرکاء آن غیر ایرانی باشند ارجاع کنند مگر در موارد ضروری بتشخیص وزارت دارائی - حکم این ماده مانع ارجاع امور حسابرسی سازمانهای فوق‌الذکر بمؤسسات دولتی نخواهد بود» .

۸۴- الف - در بند الف ماده ۲۷۹ عبارت « مقررات قانون تجارت و سایر » حذف و بعد از عبارت « باو داده شده » عبارت « و تمام رسیدگیهای را که طبق عرف حسابرسی لازم بوده انجام داده است » اضافه میشود .

ب - تبصره ماده ۲۷۹ بشرح زیر اصلاح میشود :

« تبصره - گزارش حسابدار رسمی در مورد بند الف بدون رسیدگی از طرف ممیز مالیاتی قابل قبول است . و در صورتیکه ممیز مالیاتی نسبت بگزارش حسابدار رسمی اعم از بند الف یا ب توضیحات و اطلاعات اضافی بخواهد میتواند حداکثر در مدت سه ماه پس از تسلیم گزارش با ذکر مورد کتباً از حسابدار رسمی مطالبه نماید و حسابدار رسمی مکلف است حداکثر در مدت ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ توضیحات و اطلاعات خواسته شده را جهت ممیز ارسال دارد مگر آنکه تهیه اطلاعات و توضیحات خواسته شده احتیاج بوقت اضافی داشته باشد که در اینصورت با توجه بمدت مرور زمان مالیاتی مهلت متناسبی بحسابدار رسمی داده خواهد شد در صورتیکه ممیز مالیاتی بساطاعات و توضیحات حسابدار رسمی ایرادی داشته باشد طبق ماده ۲۸۰ اقدام خواهد شد».

۸۵- الف - ماده ۲۸۰ بشرح زیر اصلاح میشود :

« ماده ۲۸۰ - هرگاه ممیز مالیاتی بگزارش حسابدار رسمی ایرادی داشته باشد نظر خود را با ذکر دلایل بصرمیز گزارش خواهد داد و در صورتیکه مراتب مورد تأیید کتبی او قرار گیرد ممیز مالیاتی براساس مقررات این قانون و حسب مورد با رعایت تبصره ۱ ماده ۸۱ درآمد مشمول مالیات را تشخیص خواهد داد . در صورتیکه رد گزارش حسابدار رسمی در مورد بند الف ماده ۲۷۹ باشد وبموجب رأی قطعی کمیسیون تشخیص که باحضور یکی از حسابداران رسمی تشکیل میشود ادعای سرممیز و ممیز مالیاتی قبول نشود دادستان انتظامی مالیاتی مکلف است اقدام به تعقیب نامبردگان در هیئت عالی انتظامی نماید و در غیر اینصورت حسابدار رسمی بامؤدی متضامناً مسئول پرداخت مابه التفاوت

قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم

مالیات و جرائم و زیان دیر کرد متعلق بوده و نسبت بلغو کارت شناسائی حسابدار رسمی بر اساس مقررات آئین نامه موضوع تبصره ۱ ماده ۲۷۶ اقدام و مراتب برای تعقیب نامبرده بکانون حسابداران رسمی اعلام خواهد شد .

عدم حضور حسابدار رسمی در جلسه کمیسیون تشخیص در صورتیکه قبلاً دعوت شده باشد مانع رسیدگی و صدور رأی نخواهد بود .

ب- تبصره ماده ۲۸۰ بشرح زیر اصلاح میشود :

« تبصره - اعضاء کانون از نظر تخلفات و مجازاتها و نحوه رسیدگی بتخلفات آنان باستثناء تخلفات انتظامی، که در اساسنامه کانون پیش بینی خواهد شد تابع مقررات مربوط بکارشناسان رسمی خواهند بود . »

۸۶- عنوان تبصره ماده ۲۸۲ بتبصره ۱ اصلاح و عبارت زیر بعنوان

تبصره ۲ بماده اضافه میشود :

« تبصره ۲ - آن قسمت از مالیات که مورد قبول مؤدی است از قبیل مبلغ مذکور در اظهارنامه یا ترازنامه یا در آراء غیر قطعی کمیسیونهای مالیاتی که در موعد مقرر از طرف مؤدی بآن اعتراض نشده است بعنوان مالیات قطعی تلقی میشود و از طریق عملیات اجرائی قابل وصول است . »

۸۷- عنوان تبصره ماده ۲۹۲ به تبصره ۱ اصلاح و عبارت زیر بعنوان

تبصره ۲ بماده اضافه میشود .

« تبصره ۲ - وزارت دارائی مجاز است قسمتی از وجوه مزبور را برای پرداخت وام مسکن به مستخدمین وزارت دارائی طبق آئین نامه ای که بتصویب وزیر دارائی میرسد بمصرف برساند . »

۸۸- الف - عبارت زیر بعنوان تبصره ۱ يك بماده ۳۰۱ اضافه میشود :

«تبصره ۱ - در متن اوراق مالیاتی ابلاغ شده باید علاوه بر مطالب مربوط محل مراجعه و مهلت مقرر و تکلیف قانونی مؤدی درج شده باشد» .

ب - عبارت زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۳۰۱ اضافه میشود :

« تبصره ۲ - در مورد مؤدیان مالیات مستغلات که نشانی آنها طبق ماده ۳۰۰ این قانون مشخص نباشد اوراق مالیاتی بترتیب مذکور در ماده ۲۹۶ به مستغلی که مالیات آن مورد مطالبه است ابلاغ خواهد شد » .

۸۹ - ماده ۳۲۱ مکرر بشرح زیر بقانون مالیات های مستقیم الحاق میشود :

«ماده ۳۲۱ مکرر - الف - در مورد مالیاتهاییکه بعد از ۲۴/۱۲/۱۳۴۸ بمرحله قطعیت رسیده و در مرجع دیگری قابل طرح نباشد و تا تاریخ اجرای این ماده بادعای غیر عادلانه بودن مالیات از طرف مؤدی شکایت شده باشد پرونده امر با موافقت وزیر دارائی برای تجدید رسیدگی بهیئتی متشکل از سه نفر بان انتخاب وزیر دارائی ارجاع خواهد شد . این حکم شامل مالیات بر درآمد مربوط به عملکرد سال ۱۳۴۶ ببعدهد ولو آنکه قبل از ۲۴/۱۲/۴۸ بمرحله قطعیت رسیده باشد نیز خواهد بود . وزیر دارائی میتواند برای تعیین هیئتهای موضوع این ماده از قضات و کارمندان بازنشسته دولت نیز استفاده نماید .

در صورتیکه پس از تحقیقات کافی و دعوت از مؤدی برای هیئت مزبور محرز شود که بمؤدی اجحاف شده است وارد رسیدگی ماهوی شده ورأی مقتضی

صادر خواهد کرد آراء صادره از طرف هیئت قطعی بوده و در هیچ مرجعی قابل رسیدگی مجدد نخواهد بود .

تبصره ۱ - شکایت موضوع بند الف این ماده در صورتی قابل رسیدگی است که مؤدی قبلاً پنجاه درصد مالیات قطعی را نقداً پرداخته و رونوشت رسید پرداخت آنرا ارائه نماید . جوهیکه اضافه بر رأی هیئت وصول شده باشد باید ظرف یکماه از تاریخ تقاضای مؤدی مسترد گردد .

تبصره ۲ - در مورد پرونده‌هاییکه در مهلت مقرر در ماده ۳۲۱ باستناد ماده مزبور از طرف مؤدی شکایت رسیده باشد جز در مورد مذکور در تبصره ۳ این ماده باستناد این ماده قابل رسیدگی مجدد نمیباشد .

تبصره ۳ - وزیر دارائی میتواند ظرف یکماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه در صورتیکه شکایت مؤدی را در مورد عادلانه نبودن مالیات موجه تشخیص دهد پرونده مالیاتی آنها را که قبلاً در هیئت موضوع ماده ۳۲۱ مورد رسیدگی و صدور رأی قرار گرفته است برای رسیدگی مجدد به هیئت موضوع این ماده ارجاع نماید .

تبصره ۴ - مرجع رسیدگی بشکایات موضوع این ماده در مورد مؤدیان مشمول قانون نظام صنفی هیئتی است مرکب از دو نفر بان‌تخاب وزیر دارائی و یک نفر بان‌تخاب اتاق اصناف - هیئت مزبور میتواند ضرایب مالیاتی مربوط بسال ۴۶ تا سال ۵۰ را در مورد پرونده مطروحه نیز تعدیل نماید .

نماینده اتاق اصناف میتواند نماینده اتحادیه مربوط را برای ادای توضیحات همراه بیاورد .

تبصره ۵ - مؤدیان مشمول قانون نظام صنفی که معادل هشتاد درصد بدهی مالیاتی خود مربوط به عملکرد هر یک از سنوات ۱۳۴۶ تا آخر ۱۳۵۰ را تا آخر سال ۱۳۵۱ کلاً پرداخته باشند از پرداخت بقیه اصل بدهی و جرائم و زیان دیرکرد متعلق معاف خواهند بود. و در صورتیکه ظرف ۳ ماه از تاریخ اجرای این تبصره صد درصد بدهی خود را پرداخت نمایند از پرداخت جرائم و زیان دیرکرد متعلق معاف خواهند بود. اجرای این تبصره موجب استرداد وجوه دریافتی نخواهد بود.

ب - در مورد آراء قطعی کمیسیونهای حل اختلاف که بعد از تاریخ ۱۳۴۸/۱۲/۲۴ صادر شده است در صورتیکه ظرف یک ماه از تاریخ اجرای این ماده به تشخیص شورای عالی مالیاتی بعثت عدم رعایت قانون حق دولت تظییع شده باشد شورای مزبور رأی صادر شده را نقض و پرونده را برای رسیدگی و تشخیص مالیات بهیئت مذکور در این ماده ارجاع خواهد نمود. رأی صادر شده از هیأت مذکور قطعی بوده و در هیچ مرجعی قابل رسیدگی مجدد نخواهد بود. در موارد مذکور در این بند شورای عالی مالیاتی بایدمؤدی را برای بیان مدافعات دعوت نماید عدم حضور مؤدی مانع اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

۹۰ - ماده ۳۲۳ بشرح زیر اصلاح میشود :

«**ماده ۳۲۳ - الف -** عبارت «یکماه» در ماده ۲۴۶ و بند الف و ب ماده ۲۴۸ و عبارت «سی روز» در بند ب ماده ۴۴ و در تبصره ماده ۵۳ و ماده ۶۶ و ماده ۲۳۸ و ماده ۲۳۹ و ماده ۲۸۲ و عبارت «دوماه» در ماده ۵۴ این قانون و عبارات «۳۰ روز» و «یکماه» در ماده ۵۶ قانون نظام صنفی و تبصره یک آن عبارت «ده روز» و عبارت «یکماه» در ماده ۲۸۸ این قانون بعبارت «۱۵ روز» اصلاح میشود.

ب- در مورد عملیات موضوع ماده ۷۶ اصلاحات مربوط بماده مزبور و ماده ۷۹ و تبصره‌های آنها و جزء یک بند ت و تبصره ۴ ماده ۸۰ شامل قراردادهایی است که پیشنهاد آنها از اول سال ۱۳۵۲ ب بعد تسلیم شده باشد و در مورد سایر قراردادها مقررات حاکم قبل از تصویب این اصلاحیه جاری خواهد بود .

در مورد شرکت‌های مقاطعه کاری که بر اساس مفاد این بند قسمتی از وجوه دریافتی آنها در یکسال مالیاتی مشمول مقررات اصلاحی و قسمتی دیگر مشمول مقررات قبلی میباشد نرخ اصلاحی موضوع جزء یک بند ت ماده ۸۰ در صورتی بوجوه مربوط بقراردادهای جدید اعمال خواهد شد که مالیات متعلق شرکت کمتر از مبلغی نگردد که با اعمال نرخ مالیاتی قبلی نسبت بکل وجوه دریافتی شرکت تعلق میگیرد و اگر نه نسبت بکلیه وجوه دریافتی شرکت نرخ مالیاتی قبلی اعمال خواهد شد .

ج - اصلاحات مربوط به بند ۷ ماده ۲ و تبصره ۲ ماده ۴ و بند ب و تبصره ۳ ماده ۸۰ و تبصره ۳ ماده ۸۳ و بند ث ماده ۱۰۲ و تبصره ماده ۱۱۵ و تبصره ۴ ماده ۱۱۶ و بند ۴ ماده ۱۸۳ و تبصره ۱ ماده ۲۱۴ از اول سال ۱۳۴۶ و اصلاح مربوط به تبصره ۶ ماده ۸۰ از اول سال ۱۳۴۹ و سایر اصلاحات و ماده ۳۲۱ مکرر الحاقی از اول سال ۱۳۵۲ بموقع اجرا گذاشته میشود .

د - دولت مأمور اجرای این قانون است .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۹ در جلسه روز پنجشنبه هفدهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اساسنامه شرکت سهامی بنگاه شیمیائی

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۷ کمیسیونهای پارلمانی مجلسین

فصل اول - کلیات

ماده ۱- با اختیارات حاصل از قانون تبدیل بنگاه شیمیائی بشرکت سهامی شرکتی بنام بنگاه شیمیائی که در این اساسنامه شرکت نامیده میشود تشکیل میگردد .

ماده ۲- شرکت وابسته بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی بوده و مرکز آن در تهران است و میتواند شعب یا نمایندگیهایی برای اجرای عملیات خود در نقاط دیگر کشور تأسیس نماید .

ماده ۳- نوع شرکت - شرکت سهامی و مدت آن نامحدود است .

ماده ۴- شرکت دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و طبق اصول بازرگانی اداره میشود .

فصل دوم - وظائف و اختیارات

ماده ۵- وظائف و اختیارات شرکت بشرح زیر میباشد :

۱- تهیه و وارد کردن و خرید و فروش انواع مواد و سموم دفع آفات حیوانی و بیماریهای گیاهی .

- ۲- تدارك و توزيع كود شیمیائی مورد نیاز سازمانها و طرحهای وزارت كشاورزی و منابع طبیعی .
  - ۳- تهیه و وارد كردن و خرید و فروش انواع هورمونها و مواد غذائی گیاهی .
  - ۴- تحصیل نمایندگی از مؤسسات داخلی و خارجی در صورت ضرورت بمنظور اجرای وظائف مندرج در بند های ۱ و ۲ و ۳ این ماده .
  - ۵- مشاركت و سرمایه گذاری در شرکتهای ایرانی دیگر بمنظور پیشرفت هدفهای شرکت .
  - ۶- انجام هرگونه عملیات بازرگانی دیگری که برای انجام منظورهای فوق ضروری باشد .
  - ۷- تحصیل وام و اعتبار از بانکها و مؤسسات اعتباری داخلی باتصویب مجمع عمومی .
- ماده ۶-** شرکت میتواند قرارداد خرید خدمات با مؤسسات و سازمانهای خارجی را باتصویب مجمع عمومی ورعایت مقررات مربوط امضاء نماید .
- ماده ۷-** شرکت میتواند طبق ضوابطی که بتصویب مجمع عمومی میرسد انجام اموری را که از طرف مؤسسات و سازمانهای دولتی و خصوصی ارجاع میگردد در مقابل اخذ حق الزحمه انجام دهد .

فصل سوم - سرمایه

- ماده ۸-** سرمایه شرکت مبلغ ۵۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است که به پانصد و شصت سهم يك میلیون ریالی تقسیم و از محل دارائی بنگاه شیمیائی تأمین میشود .

از تاریخ تصویب این اساسنامه کلیه اموال منقول و غیر منقول و مطالبات و وجوه نقدی و ذخایر و تعهدات بنگاه شیمیائی سابق باین شرکت منتقل میشود .

شرکت مکلف است ظرف دو سال از تاریخ تصویب این اساسنامه دارائیهای بنگاه شیمیائی را که بشرکت منتقل شده بقیمت روز بانظر کارشناسانیکه از طرف مجمع عمومی تعیین میشوند ارزیابی کند . سرمایه شرکت براساس ارزیابی ومحاسبه مجدد پس از تصویب مجمع عمومی تعیین خواهد شد .

ماده ۹ - سرمایه شرکت متعلق بدولت میباشد ونمایندگی سهام دولت با مجمع عمومی است .

ماده ۱۰ - شرکت می تواند با تصویب مجمع عمومی سرمایه خود را افزایش دهد .

ماده ۱۱ - از سود ویژه شرکت تا موقعیکه کل اندوخته شرکت به $\frac{1}{4}$ سرمایه برسد همه ساله ۲۵٪ آن بعنوان اندوخته احتیاطی اختصاص داده خواهد شد وپس از آن اندوخته احتیاطی الزامی نیست .

فصل چهارم - ارکان شرکت

ماده ۱۲ - شرکت دارای ارکان زیر است :

الف - مجمع عمومی .

ب - هیئت مدیره ومدیرعامل .

ج - حسابرسی .

ماده ۱۳ - مجمع عمومی مرکب است از وزیر کشاورزی ومنابع طبیعی و دونفر از معاونین آنوزارت بانتهخاب وزیر کشاورزی ومنابع طبیعی .

ماده ۱۴ - جلسات مجمع عمومی بطور عادی دوبار در تیر ماه و دیماه هر سال تشکیل میشود و تا اتخاذ تصمیم نهائی در باره دستور مجمع ادامه خواهد داشت. ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت پس از استماع گزارش هیئت مدیره و حسابرس در تیر ماه و بودجه و برنامه سال بعد در دیماه تصویب خواهد شد. هیئت مدیره و حسابرس در جلسات مجمع عمومی حضور خواهند یافت.

ماده ۱۵ - وظایف مجمع عمومی بشرح ذیل است:

الف - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش عملیات سالانه و تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان.

ب - تصویب خطمشی و برنامه عملیات و بودجه سالانه شرکت.

ج - انتخاب اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل و حسابرس.

د - تصویب آئیننامه‌های مالی و معاملاتی و استخدامی با رعایت مقررات و همچنین سازمان شرکت.

ه - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش سرمایه.

و - اتخاذ تصمیم نسبت به سایر موضوعاتی که در دستور مجمع گذارده شده است.

ماده ۱۶ - مجمع عمومی ممکن است بطور فوق العاده برای اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوع بدعوت مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و یا تقاضای کتبی حسابرس یا با تصمیم نماینده صاحب سهام با ذکر علت تشکیل شود دستور جلسه مجمع مزبور همان است که در دعوتنامه ذکر شده است.

ماده ۱۷ - دعوتنامه مربوط به تشکیل مجمع عمومی با ذکر تاریخ و محل تشکیل آن و دستور جلسه و علت تشکیل مجمع باید لااقل ده روز قبل از تشکیل

آن کتباً از طرف مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره برای نماینده صاحب سهام ارسال شود .

ماده ۱۸ - هیئت مدیره شرکت مرکب از سه نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی البدل خواهد بود . اعضای اصلی و علی البدل هیئت مدیره از طرف مجمع عمومی انتخاب میشوند .

ماده ۱۹ - مدت تصدی اعضای هیئت مدیره سه سال خواهد بود و تا موقعی که تجدید انتخاب بعمل نیامده در سمت خود باقی میمانند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است .

ماده ۲۰ - در صورت ضرورت تغییر هر یک از اعضای هیئت مدیره قبل از خاتمه دوره تصدی انتخاب جانشین آنان برای بقیه مدت با مجمع عمومی است .

ماده ۲۱ - مجمع عمومی از بین اعضای هیئت مدیره یک نفر را بعنوان مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره انتخاب مینماید .

ماده ۲۲ - جلسات هیئت مدیره با حضور مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و دو نفر اعضای اصلی هیئت مدیره در محل شرکت تشکیل میشود و تصمیمات هیئت مدیره با اکثریت آراء اتخاذ میگردد .

هیئت مدیره دارای دفتری خواهد بود که تمام تصمیمات متخذه هیئت در آن ثبت و با مضای مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و اعضاء حاضر در جلسه میرسد .

تبصره - در صورت غیبت یکی از اعضاء اصلی هیئت مدیره عضو علی البدل بدعوت مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و وظایف محول را انجام خواهد داد .

ماده ۲۳ - میزان حقوق و مزایای مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و اعضای هیئت مدیره و حق الزحمه حسابرس از طرف مجمع عمومی تعیین میگردد .

ماده ۲۴ - در صورت فوت یا استعفاء هر يك از اعضای هیئت مدیره جانشین وی برای بقیه مدت با تصویب مجمع عمومی تعیین خواهد شد .

ماده ۲۵ - جلسات هیئت مدیره لا اقل ماهی یکبار بدعوت مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره تشکیل خواهد شد .

ماده ۲۶ - اداره جلسات هیئت مدیره با رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و اجرای تصمیمات و مصوبات مجمع عمومی از وظایف هیئت مدیره است .

ماده ۲۷ - مسئولیت اداره امور شرکت اعم از فنی و مالی و معاملاتی و اداری با مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره است .

ماده ۲۸ - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره بر کلیه واحدهای تابعه شرکت ریاست داشته و نمایندگی شرکت را در مقابل کلیه مقامات و مؤسسات و اشخاص و مراجع قضائی و اداری و حق انتخاب و کیل با توکیل غیر تايكدرجه خواهد داشت و همچنین به پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی میتواند دعاوی را بدآوری با حق سازش ارجاع و داور اختصاصی تعیین و نسبت بداور مشترك تراضی کند .

ماده ۲۹ - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره میتواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را بهر يك از اعضای هیئت مدیره و رؤسای واحدهای شرکت بمسئولیت خود تفویض نماید .

ماده ۳۰ - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره بودجه سالانه و تشکیلات و ترازنامه و حساب سود و زیان و برنامه عملیات شرکت را با رعایت مقررات مربوط تهیه و پس از تأیید هیئت مدیره برای تصویب تسلیم مجمع عمومی مینماید .

ماده ۳۱ - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره آئین نامه استخدامی و مالی و معاملاتی و همچنین سازمان شرکت را تنظیم و پس از تأیید هیئت مدیره برای تصویب تسلیم مجمع عمومی مینمایند .

ماده ۳۲ - کلیه چکها و اسناد و اوراق مالی و تعهدات و قراردادهای باید بامضای مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و یکی از اعضای هیئت مدیره برسد. مکاتبات اداری با امضای مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و یا کسانی که از طرف مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره حق امضاء دارند صادر میگردد .

ماده ۳۳ - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره موظف است يك نسخه از گزارش سالانه و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت را پس از تأیید هیئت مدیره حداقل بیست روز قبل از تشکیل مجمع عمومی بمنظور رسیدگی و اظهار نظر برای حسابرس شرکت ارسال دارد .

ماده ۳۴ - شرکت دارای یک نفر حسابرس خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب مجمع عمومی برای مدت یکسال انتخاب خواهد شد و تا زمانی که جانشین او انتخاب نشده است بوظایف خود ادامه خواهد داد و انتخاب مجدد حسابرس قبلی بلامانع است .

ماده ۳۵ - وظایف حسابرس بقرار ذیل است :

الف - بررسی گزارش سالانه و رسیدگی بترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و تهیه گزارش برای مجمع عمومی و تسلیم رونوشت آن به هیئت مدیره .

ب حسابرس حق مراجعه بکلیه دفاتر و پرونده های محاسباتی و اسناد خرج و پیمانهای شرکت را خواهد داشت .

ماده ۳۶ - حسابرس حق مداخله در امور جاری شرکت را نداشته و اقدامات او در اجرای وظایف خود نباید مانع جریان کارهای شرکت گردد .

ماده ۳۷ - سال مالی شرکت از اول فروردین ماه هر سال آغاز و در پایان اسفند ماه همان سال خاتمه میپذیرد . مگر سال اول که شروع آن از تاریخ اجرای این اساسنامه و پایان آن در اسفند ماه همان سال خواهد بود .

ماده ۳۸ - شرکت از نظر مقررات مالی و اداری تابع این اساسنامه و آئین نامه های مربوط بوده و در کلیه موضوعاتی که در این اساسنامه پیش بینی نشده است طبق قانون تجارت و قوانین و مقررات مربوط بشرکت های دولتی عمل خواهد نمود .

اساسنامه فوق مشتمل بر سی و هشت ماده و یک تبصره با استناد قانون تبدیل بنگاه شیمیائی بشرکت سهامی پس از تصویب کمیسیون های استخدام و دارائی و کشاورزی و منابع طبیعی مجلس سنادر تاریخ روز چهارشنبه ۲/۱۲/۵۱ در جلسات ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ اسفند ماه يك هزار و سیصد و پنجاه و يك بترتیب بتصویب کمیسیون های امور استخدام و سازمان های اداری- دارائی و کشاورزی و منابع طبیعی مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهر و روستا

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۹ کمیسیونهای پارلمانی مجلسین

فصل اول - کلیات

ماده ۱- باستناد قانون تشکیل سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی مصوب چهارم دیماه ۱۳۵۱ سازمان تعاون مصرف شهر و روستا که در این اساسنامه «شرکت» نامیده میشود، تشکیل و بموجب مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد.

ماده ۲- مدت شرکت نامحدود و مرکز آن تهران است.
هیئت مدیره میتواند باتصویب مجمع عمومی در هر جا که لازم بداند شعبه یا نمایندگی تأسیس کند.

ماده ۳- هدف شرکت به تبعیت از برنامه‌های وزارت تعاون و امور روستاها فراهم نمودن موجبات فروش محصولات شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای اتحادیه‌های تعاونی روستائی و تهیه و فروش سایر کالاهای مورد نیاز جامعه شهر- نشین و روستانشین است و برای رسیدن باین مقاصد عملیات زیر را در حدود امکانات انجام میدهد:

۱- خرید و نگاهداری و فروش محصولات شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای اتحادیه‌های تعاونی روستائی.

- ۲- تبدیل و طبقه بندی و بسته بندی محصولات .
- ۳- حمل و نقل کالاهای مورد نیاز شرکت و مشتریان مستقلا یا بوسیله یا با شرکت با مؤسسات حمل و نقل .
- ۴- تهیه یا تولید و فروش کالاهای مصرفی مورد نیاز عمومی .
- ۵- ایجاد واحداث و اجاره و استجاره ساختمان و تأسیسات لازم از قبیل فروشگاهها میادین میوه و تره بار و خواربار و سایر مواد مصرفی، انبار، سردخانه و نظایر آن برای تولید و نگاهداری و فروش محصولات و کالاهای مورد نیاز در مناطق مختلف کشور.
- ۶- شرکت در نمایشگاهها بمنظور معرفی محصولات کشاورزی .
- ۷- تهیه و اجرای طرحهای تبلیغاتی برای بازاریابی و فروش کالا .
- ۸- افتتاح حساب جاری نزد بانکها طبق مقررات و تحصیل اعتبار و وام از بانک تعاون کشاورزی و سایر بانکهای دولتی.
- ۹- سرمایه گذاری بمنظور تأسیس شرکتهای وابسته با مشارکت اشخاص حقیقی یا حقوقی .
- ۱۰- مشارکت با سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی در جهت تأمین هدفهای شرکت .
- ۱۱- پرداخت مساعده برای پیش خرید کالاها و محصولات شرکتهای تعاونی روستائی و تولید و شرکتهای سهامی زراعی و یا کالاهای مورد نیاز اعضای این شرکت .
- ۱۲- اقدام بهرگونه عملیات بازرگانی که برای تأمین هدف شرکت لازم

تشخیص داده شود منجمله اقدام بصادرات و واردات و خرید محصولات واحدهای کشت و صنعت دولتی.

ماده ۴۵۵ - سرمایه اولیه شرکت مبلغ سیصد و هشتاد و هفت میلیون و سیصد هزار ریال (بهاروز عرضه و اعیانی ساختمان مرکزی فروشگاه فردوسی) است که به سه هزار و هشتصد و هفتاد و سه سهم یکصد هزار ریالی تقسیم میگردد.

پس از انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی، ارزش حق کسب و پیشه شعب و بهای املاک و اموال آن شرکت که توسط هیأتی بانتهاب وزیر تعاون و امور روستاها ارزیابی میشود همچنین موجودی نقدی و وجوه حاصل از فروش باقیمانده کالاها و وجوه وصولی از بابت مطالبات شرکت مزبور، ب سرمایه فوق الذکر اضافه خواهد شد.

تبصره ۱ - ارزش حق کسب و پیشه و بهای املاک و اموال و موجودی نقدی در تاریخ انحلال شرکت سهامی فروشگاه فردوسی و وجوه حاصل از فروش باقیمانده کالاها که بوسیله شرکت فروخته خواهد شد همچنین وجوه وصولی از بابت مطالبات که بتدریج وصول میشود در آخر هر سال ب سرمایه شرکت اضافه خواهد شد.

تبصره ۲ - با تصویب مجمع عمومی ممکن است با فروش سهام جدید بمیزان سرمایه شرکت اضافه گردد.

ماده ۵۵۵ - وزیر تعاون و امور روستاها میتواند بتشخیص خود قسمتی از سهام دولت در سرمایه شرکت را بسازمان مرکزی تعاون روستائی و شرکتهای سهامی زراعی و اتحادیهها و شرکتهای تعاونی روستائی بفروشد.

ماده ۶ - سهامدارانیکه هیچگونه بدهی بشرکت نداشته باشند میتوانند با اطلاع هیئت مدیره تمام یا تعدادی از سهام خود را بسایر اعضا واگذار کنند.

ماده ۷ - کلیه سهام شرکت بانام و باید بامضاءمدیرعامل و یکی از اعضا اصلی هیئت مدیره برسد .

تا زمانیکه اوراق سهام شرکت منتشر نشده، بخریداران سهام گواهینامه موقت بانام از طرف شرکت داده میشود .

تبصره - نام و نشان و تعداد و مبلغ سهم هر یک از شرکاء باید در دفتر مخصوص ثبت شود .

ماده ۸ - برگ سهام شرکت بصورت یک سهمی ، پنج سهمی ، ده سهمی ، یکصد سهمی ، پانصد سهمی و یک هزار سهمی خواهد بود .

ماده ۹ - تصاحب هر یک از سهام شرکت متضمن قبول مقررات این اساسنامه است .

ماده ۱۰ - مسئولیت صاحبان سهام محدود بمبلغ سهامی است که صاحب آن هستند .

ماده ۱۱ - مطالبات شرکت از اعضا جزو مطالبات ممتاز محسوبست .

فصل دوم - ارکان شرکت

ماده ۱۲ - ارکان شرکت عبارتست از :

مجمع عمومی و هیئت مدیره .

ماده ۱۳ - مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت یکی از دو صورت زیر

تشکیل میشود :

الف - مجمع عمودی عادی .

ب - مجمع عمومی فوق العاده .

ماده ۱۴ - وزیر تعاون و امور روستاها یا مدیر عامل و یا هیئت مدیره شرکت هر موقع لازم بدانند میتوانند مجمع عمومی را دعوت نمایند همچنین صاحبان يك سوم سهام میتوانند بترتیب فوق دعوت مجمع عمومی را از هیئت مدیره تقاضا نمایند و در صورت عدم انجام تقاضا ظرف ۱۵ روز ، مراتب را جهت دعوت مجمع عمومی بوزیر تعاون و امور روستاها اطلاع خواهند داد .

ماده ۱۵ - مجمع عمومی عادی بنا بدعوت هیئت مدیره حداقل سالی دوبار برای تصویب ترازنامه و بودجه سال بعد تشکیل میشود و در موارد مقتضی میتوان در هر موقع سال مجمع عمومی عادی را بطور فوق العاده دعوت نمود .

ماده ۱۶ - وظایف مجمع عمومی عادی بقرار زیر است :

۱ - استماع گزارش سالانه هیئت مدیره و گزارش حسابرس و اتخاذ تصمیم نسبت بآن .

۲ - تصویب یا رد یا تصحیح اقلام ترازنامه و حساب سود و زیان بر اساس گزارش حسابرس و توضیحات هیئت مدیره .

۳ - اتخاذ تصمیم نسبت ببرنامج پیشنهادی هیئت مدیره برای دوره عملکرد سال بعد و تعیین خط مشی مربوط .

۴ - اتخاذ تصمیم نسبت بتأسیس یا تعطیل شعب .

۵ - عزل و نصب یا تجدید انتخاب رئیس و اعضاء هیئت مدیره .

۶ - تعیین حقوق و مزایا و پاداش رئیس و اعضاء هیئت مدیره با رعایت مقررات مربوط .

۷- تصویب یا اصلاح بودجه سالانه شرکت که از طرف هیئت مدیره پیشنهاد میشود .

۸- اتخاذ تصمیم نسبت بمطالبات مشکوک الوصول و لاوصول .

۹- اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهاد هیئت مدیره جهت تشکیل شرکت یا مشارکت با اشخاص .

۱۰- اتخاذ تصمیم نسبت باحداث ساختمان و یا خرید اموال غیر منقول برای شرکت همچنین فروش آنها و تعیین حداکثر میزان حق کسب و پیشه مستغلات که پرداخت آن از طرف هیئت مدیره قابل اخذ تصمیم میباشد .

۱۱- اتخاذ تصمیم در مورد حل و فصل دعاوی شرکت از طریق سازش و داوری :

۱۲- تصویب آئین نامه های مالی و استخدامی و معاملاتی و سایر آئین نامه های شرکت .

۱۳- اخذ تصمیم نسبت بهرگونه پیشنهادی که در دستور جلسه ذکر شده باشد .

ماده ۱۷- وظایف مجمع عمومی فوق العاده بشرح زیر است :

۱- اتخاذ تصمیم نسبت بافزایش یا کاهش سرمایه .

۲- تغییر مواد اساسنامه با رعایت ماده ۴۳ این اساسنامه .

ماده ۱۸- دعوت مجامع عمومی با قید دستور و روز و ساعت و محل

تشکیل باید حداقل ده روز قبل از تشکیل جلسه با ارسال دعوتنامه کتبی بوسیله پست سفارشی یا در صورت لزوم با آگهی درجراید انجام گردد .

تجدید دعوت مجامع عمومی نباید بیش از پانزده روز از تاریخ جلسه‌ای که تشکیل نشده است بطول انجامد و تاریخ تشکیل جلسه بعدی حداقل ده روز بعد از دعوت تعیین خواهد شد .

تبصره ۱۵ - مطالبی که در دستور جلسه پیش بینی نشده باشد با تصویب ۲/۳ آراء حاضر در مجمع عمومی قابل طرح خواهد بود .

تبصره ۲۵ - در مجامع عمومی شرکت نمایندگی سهام دولت و ریاست جلسات مجمع بعهدہ وزیر تعاون وامورروستاها خواهد بود .

تبصره ۳۵ - رئیس مجمع منشی مجمع را از بین صاحبان سهام یا نمایندگان صاحبان سهم حاضر در جلسه یا از خارج تعیین مینماید .

ماده ۱۹۵ - خلاصه مذاکرات و تصمیمات مجمع عمومی در صورت جلسه ثبت و بامضای رئیس و منشی مجمع میرسد و رونوشت آن به هیئت مدیره ابلاغ میگردد .

ماده ۲۰۵ - نمایندگان کلیه اعضای شرکت میتوانند در مجامع عمومی حضور یابند و هر سهم دارای یک رأی خواهد بود .

ماده ۲۱۵ - اعضای شرکت میتوانند در مجمع عمومی بسا دادن وکالت کتبی حق خود را بیکى از اعضاء دیگر شرکت واگذار و مراتب را کتباً بمجمع عمومی اعلام کنند .

تبصره - معرفی نامه و وکالتنامه های مذکور باید قبلاً بوسیله شرکت رسیدگی و اعتبارنامه های مربوط صادر گردد .

ماده ۲۲۵ - مجمع عمومی که طبق مقررات این اساسنامه تشکیل گردد

نماینده عموم سهامداران است و تصمیمات آن برای کلیه اعضا اعم از حاضر و غایب و مخالف الزام آور میباشد .

ماده ۲۳- ملاک تشخیص تعداد اعضای حاضر در جلسات مجمع عمومی ورقه حضور غیابی است که حاضران در بدو ورود بجلسه اصالتاً و یا وکالتاً آنرا امضاء میکنند .

ماده ۲۴- مجمع عمومی عادی باید مرکب از صاحبان سهامی باشد که بیش از ۵۰٪ سرمایه شرکت را بعنوان صاحب سهم و یا نمایندگی و یا وکالت دارا باشند و اگر در دفعه اول این حد نصاب حاصل نشد مجدداً مجمع عمومی تشکیل و تصمیمات این مجمع قطعی خواهد بود ولو اینکه حد نصاب فوق حاصل نشود .

ماده ۲۵- تصمیمات مجمع عمومی عادی با اکثریت نصف بعلاوه يك آراء اعضا حاضر یا وکلای آنها معتبر است .

ماده ۲۶- مجمع عمومی فوق العاده باید با حضور صاحبان سهامی تشکیل شود که حداقل $\frac{3}{4}$ سهام شرکت را داشته باشند در صورت عدم حصول این حد نصاب بارعایت ماده ۱۸ آگهی دعوت مجمع با ذکر دستور و محل و تاریخ تشکیل جلسه و نتیجه جلسه قبل منتشر میشود .

این جلسه با حضور دارندگان حداقل نصف بعلاوه يك سهام یا نمایندگان آنان رسمیت پیدا میکند و در صورت عدم حصول حد نصاب مزبور مجمع برای بار سوم با همان ترتیب دعوت میشود و تصمیمات این مجمع با اکثریت سه چهارم آراء حاضر معتبر خواهد بود ولو اینکه حد نصاب فوق برای تشکیل مجمع حاصل نشود .

ماده ۲۷ - تازمانیکه سهام دولت در سازمان تعاون مصرف شهر و روستا بیش از پنجاه درصد سرمایه ثبت شده آن باشد وزیر تعاون و امور روستاها بعنوان نماینده سهام دولت وظایف مجامع عمومی را بشرح مندرج در این اساسنامه انجام خواهد داد.

ماده ۲۸ - هیئت مدیره شرکت مرکب از سه نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی البدل است که به پیشنهاد وزیر تعاون و امور روستاها و تصویب مجمع عمومی برای مدت سه سال تعیین میشوند و بهمین ترتیب قابل عزل و تجدید انتخاب میباشد و در خاتمه مأموریت تا تعیین جانشین مسئولیت ادامه کار و انجام وظایف مربوط را خواهند داشت. رئیس هیئت مدیره که از بین سه نفر اعضای اصلی به پیشنهاد وزیر تعاون و امور روستاها و تصویب مجمع عمومی انتخاب میشود عهده دار سمت مدیر عامل شرکت نیز میباشد.

تبصره ۱ - وزیر تعاون و امور روستاها به پیشنهاد رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت یکی از دو نفر اعضای اصلی هیئت مدیره را بسمت قائم مقام رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل انتخاب مینماید تا در مواقع غیبت رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بجای وی انجام وظیفه نماید.

تبصره ۲ - عضو علی البدل در جلسات هیئت مدیره شرکت خواهد کرد ولی فقط در صورت غیبت یکی از اعضاء اصلی حق رأی خواهد داشت و بجای عضو غایب انجام وظیفه خواهد کرد.

ماده ۲۹ - جلسات هیئت مدیره با حضور سه نفر رسمیت یافته و تصمیمات آن هنگامی معتبر و قابل اجراست که حداقل رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل

ویکی از اعضای هیئت مدیره با آن موافق باشند . عضو مخالف باید دلایل خود را با توضیح کافی در صورت جلسه ای که با امضاء کلیه اعضای هیئت مدیره میرسد، قید نماید .

ماده ۳۰ - در صورتیکه بععلل استعفا و یا فوت و یا ممنوعیت قانونی هیئت مدیره برای ادامه وظایف از اکثریت مقرر در اساسنامه خارج شود ، مجمع عمومی فوراً نسبت بتکمیل اعضاء آن اقدام خواهد کرد .

ماده ۳۱ - وظایف هیئت مدیره شرکت بشرح زیر است :

- ۱ - تهیه و تنظیم آئین نامه های مورد لزوم و پیشنهاد آن بمجمع عمومی .
- ۲ - تهیه و تنظیم بودجه سالانه براساس برنامه های شرکت و تقدیم بمجمع عمومی .
- ۳ - تهیه و بررسی طرحهای مربوط بتأسیس شرکت و سرمایه گذاری و مشارکت با اشخاص و پیشنهاد آن بمجمع عمومی .
- ۴ - بررسی واتخاذ تصمیم درمورد تأسیس شعب موقت .
- ۵ - بررسی تأسیس شعب غیر موقت و پیشنهاد بمجمع عمومی .
- ۶ - اتخاذ تصمیم در مورد تحصیل اعتبار یا اخذ وام از بانکها پس از تأیید وزیر تعاون وامور روستاها .
- ۷ - تهیه و تنظیم گزارش فعالیت های انجام شده سالانه شرکت برای طرح در مجمع عمومی .
- ۸ - تهیه و تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان سالانه شرکت برای طرح در مجمع عمومی .

۹ - تنظيم خطمشی و برنامه های آتی شرکت جهت طرح در مجمع عمومی .

۱۰ - اتخاذ تصميم نسبت بتشکيلات اداري و فني شرکت که تصميمات متخذہ پس از تأييد وزير تعاون و امور روستاها قابل اجرا خواهد بود .

۱۱ - تصويب نمونه و يا متن قراردادهايی که يك طرف آن شرکت باشد .

۱۲ - تشخيص مطالبات مشکوک الوصول و لاوصول و پيشنهادهای آن جهت اتخاذ تصميم بمجمع عمومی .

۱۳ - اتخاذ تصميم نسبت بتکمیل ساختمان همچنين اجاره و استجاره پس از تأييد وزير تعاون و امور روستاها .

۱۴ - اتخاذ تصميم راجع بهر موضوع دیگری که مديرعامل شرکت لازم بدانند و پيشنهادهای نمایند مگر در مواردی که از وظايف مراجع صلاحیتدار دیگر باشد .

ماده ۳۲ - اعضای هیئت مدیره مشترکاً مسئول جبران آنقسمت از زیان وارد بشرکت هستند که در نتیجه اعمال خلاف و تصمیمات غیر قانونی آنان و یا عدم رعایت مفاد این اساسنامه بشرکت وارد شود .

ماده ۳۳ - وظايف و اختیارات مديرعامل شرکت بشرح زیر است :

۱ - نمایندگی شرکت در برابر اشخاص و مراجع قضائی و سازمان های دولتی و مؤسسات عمومی و خصوصي باحق توکیل غیر .

۲ - انجام کلیه امور اجرائی و استخدامی با رعایت بند ۱۰ ماده ۳۱ این اساسنامه و آئين نامه استخدامی شرکت در حدود بودجه مصوب .

۳ - انجام کلیه معاملات با رعایت مقررات این اساسنامه و آئین نامه های مربوط .

۴ - اجرای مصوبات مجمع عمومی و هیئت مدیره شرکت .

۵ - اتخاذ تصمیم و اقدام نسبت بکلیه عملیات شرکت باستثنای آنچه از وظایف مجمع عمومی و هیئت مدیره شرکت است .

۶ - نظارت بر حسن اجرای اساسنامه و آئین نامه های شرکت .

۷ - انجام اقدامات لازم برای حسن اداره امور شرکت در حدود قوانین و مقررات مربوط .

۸ - حق امضای کلیه نامه ها و مکاتبات شرکت بارتیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت خواهد بود و حق امضاء کلیه قراردادها و اسناد و اوراق بهادار با رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت و یکی از اعضای اصلی هیئت مدیره میباشد .

۹ - مدیر عامل شرکت میتواند با قبول مسئولیت برای مدت غیبت خود تمام و در سایر موارد قسمتی از اختیارات خود را بپهر يك از اعضای هیئت مدیره و یا سایر کارکنان شرکت تفویض نماید . کسانیکه بآنها بارعایت مقررات این اساسنامه اختیاراتی واگذار شده مسئول عملیات خود بوده و در صورتیکه مرتکب تفصیر یا تخلف یا جرمی بشوند طبق مقررات مورد تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت و باید جبران خسارت مالی شرکت را بنمایند .

ماده ۳۴ - حسابرسی و رسیدگی بحسابهای شرکت و ترازنامه و حساب سود و زیان بوسیله حسابرسی که به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب وزیر تعاون و امور روستاها انتخاب میشود بعمل خواهد آمد . مدیر عامل و هیئت مدیره شرکت مکلفند اطلاعات و مدارك مورد نیاز را در اختیار حسابرس بگذارند .

تبصره - وزیر تعاون و امور روستاها میتواند در هر مورد و بهتر ترتیب که مقتضی بداند برای رسیدگی بامور سازمان اقدام لازم را انجام دهد .

فصل سوم - مقررات مالی و متفرقه

ماده ۳۵ - سال مالی شرکت روز اول فروردین ماه هر سال آغاز و در روز آخر اسفند ماه همان سال پایان میرسد باستثنای سال اول که ابتدای آن بدو تشکیل شرکت و پایان آن آخر اسفند همان سال خواهد بود .

ماده ۳۶ - برای مطالبات مشکوک الوصول باید اندوخته کافی با تصویب مجمع عمومی عادی از محل درآمد ویژه شرکت تأمین گردد و هر گاه مطالبات مذکور غیر قابل وصول تشخیص شود با تصویب مجمع عمومی از اندوخته مزبور باید برداشت و واریز شود .

ماده ۳۷ - درآمد ویژه شرکت عبارت است از جمع درآمدها پس از کسر کلیه هزینه‌ها و استهلاک‌ها .

ماده ۳۸ - درآمد ویژه شرکت با تصویب مجمع عمومی عادی بطریق زیر تقسیم میشود :

- ۱- ۱۵٪ ذخیره احتیاطی بمنظور جبران زیانهای احتمالی شرکت .
- ۲- به پیشنهاد هیئت مدیره قسمتی از درآمد ویژه شرکت برای تشکیل اندوخته مطالبات مشکوک الوصول تخصیص مییابد .
- ۳- ممکن است با تصویب مجمع عمومی عادی از محل درآمد ویژه پاداشی بکارکنان شرکت داده شود .

تبصره - سود سهام متعلق بدولت بسرمايه دولت در شرکت اضافه میشود .

ماده ۳۹ - هیچیک از اعضاء هیئت مدیره و کارکنان شرکت با توجه بقانون منع مداخله نمیتوانند در معاملاتیکه باشركت یا بحساب شركت میشود بطور مستقیم یا غیر مستقیم سهیم شوند مگر در حدود مصارف شخصی و خانوادگی .

ماده ۴۰ - اعضاء هیئت مدیره و مدیر عامل باید قبل از شروع بکار در جلسه هیئت مدیره حاضر شده سوگند یاد نمایند که ضمن حفظ سرمایه و منافع و اسرار شرکت حداکثر کوشش و فعالیت را برای پیشبرد اهداف شرکت بکار برند .

ماده ۴۱ - هرگاه در اجرای سیاستهای اقتصادی خاص دولت و بدستور وزیر تعاون و امور روستاها مباشرت و انجام امر یا معامله ای بشركت ارجاع شود و یا شركت به تبعیت از سیاست دولت اجناس خود را به بهای ارزان تر از قیمت تمام شده بفروش برساند و بالتیجه از این راه ضرر و زیانی متوجه شركت شود ضرر و زیان شركت بر اساس تصمیم هیئت وزیران تأمین و جبران خواهد شد .

ماده ۴۲ - درباره موضوعاتی که در این اساسنامه صراحتاً پیش بینی نشده طبق قانون تجارت عمل خواهد شد .

ماده ۴۳ - تغییرات و اصلاحات بعدی در این اساسنامه پس از تصویب کمیسیونهای تعاون و امور روستاها ، استخدام و دارائی مجلسین لازم الاجرا خواهد بود .

اساسنامه سازمان تعاون مصرف شهر و روستا

اساسنامه فوق مشتمل بر چهل و سه ماده و يازده تبصره باستناد قانون تشكيل سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و انحلال شركت سهامی فروشگاه فردوسی پس از تصویب کمیسیونهای تعاون و امور روستاها و دارائی و استخدام مجلس سنا در جلسات ۱۴ و ۲۳ بهمن و ششم اسفند ۱۳۵۱ بترتیب در جلسات ۱۵ و ۱۹ اسفندماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک بتصویب کمیسیونهای امور استخدام و سازمانهای اداری ، تعاون و امور روستاها و دارائی مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اصلاح ماده ۲ قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۱

ماده واحده - ماده ۲ قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری مصوب دیماه ۱۳۴۶ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۲ - سرمایه شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران مبلغ چهار هزار میلیون ریال است که به چهار هزار سهم یک میلیون ریالی بانام و غیر قابل انتقال منقسم و تمام آن از طرف دولت تعهد و پنجاه درصد آن پرداخت شده است .

تبصره - از تاریخ تصویب این قانون تا زمانی که باقیمانده سرمایه تعهد شده شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران از محل منابعی که در اختیار شرکت گذارده میشود پرداخت نشده سود سالانه سهام دولت در شرکت مذکور نیز بابت این افزایش سرمایه بحساب سرمایه آن شرکت منظور خواهد شد .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۱۰/۵ در جلسه روز دوشنبه بیست و یکم اسفند ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون الحاق يك تبصره بقانون تأسيس شرکت واحد اتوبوسرانی در شهرها مصوب بهمن ماه ۱۳۳۱

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۱

ماده ۱۹ حده - تبصره زیر بعنوان تبصره ۱۳ بماده واحده قانون تأسيس شرکت اتوبوسرانی عمومی در شهرها مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۳۱ اضافه میشود :

تبصره ۱۳ - شهرداریها میتوانند در صورت اقتضا برای بهبود وضع اتوبوسرانی و نقل و انتقال مسافر در داخل و حومه هر شهر بهره برداری تمام یا پاره ای از خطوط اتوبوسرانی را با شرایطی که بتصویب انجمن شهر خواهد رسید و باتوجه بصرفه و صلاح ساکنین شهرها و رعایت آئین نامه معاملات شهرداری به بخش خصوصی واگذار کنند در این مورد کسانی که در تاریخ تصویب این تبصره پروانه اتوبوسرانی داشته اند با شرایط مساوی حق تقدم دارند .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۹/۱۴ در جلسه روز دوشنبه بیست و یکم اسفندماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تأسیس شورایعالی شهرسازی و معماری ایران

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲

ماده ۱- برای هماهنگ کردن برنامه‌های شهرسازی بمنظور ایجاد محیط زیست بهتر برای مردم همچنین بمنظور اعتلای هنر معماری ایران و رعایت سبکهای مختلف معماری سنتی و ملی و ارائه ضوابط و جنبه‌های اصیل آن با در نظر گرفتن روشهای نوین علمی و فنی و در نتیجه یافتن شیوه‌های اصولی و مناسب ساختمانی در مناطق مختلف کشور با توجه بشرایط اقلیمی و طرز زندگی و مقتضیات محلی ، شورایعالی شهرسازی و معماری ایران تأسیس میشود .

ماده ۲- وظائف شورایعالی شهرسازی و معماری ایران بشرح زیر است :

۱- بررسی پیشنهادهای لازم در مورد سیاست کلی شهرسازی برای طرح در هیأت وزیران .

۲- اظهار نظر نسبت به پیشنهادهای و لوایح شهرسازی و مقررات مربوط بطرحهای جامع شهری که شامل منطقه بندی - نحوه استفاده از زمین - تعیین مناطق صنعتی - بازرگانی - اداری - مسکونی - تأسیسات عمومی - فضای سبز و سایر نیازمندیهای عمومی شهر میباشد .

قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

۳- بررسی و تصویب نهائی طرحهای جامع شهری و تغییرات آنها خارج از نقشه‌های تفصیلی .

۴- تصویب معیارها و ضوابط و آئین‌نامه‌های شهرسازی .

ماده ۳- اعضای شورای عالی شهرسازی و معماری ایران عبارتند از:

۱- وزیر آبادانی و مسکن .

۲- وزیر کشور .

۳- وزیر اقتصاد .

۴- وزیر فرهنگ و هنر .

۵- وزیر آب و برق .

۶- وزیر کشاورزی و منابع طبیعی .

۷- وزیر جنگ .

۸- رئیس سازمان برنامه و بودجه .

ریاست شورای عالی شهرسازی و معماری ایران با وزیر آبادانی و مسکن

خواهد بود .

تبصره ۱ - در مورد بررسی طرحهای جامع شهری و تغییرات آنها نظرات

استاندار یا فرماندار کل و انجمن شهرستان و انجمن شهر و شهردار و کارشناسان

ذیصلاحیت کسب و مورد استفاده قرار خواهد گرفت .

تبصره ۲ - جلسات شورا با حضور اکثریت اعضای رسمیت خواهد داشت

و تصمیمات شورا با حداقل ۵ رأی معتبر خواهد بود .

تبصره ۳ - در صورتیکه هر یک از اعضای شورا نتواند شخصاً در هر

يك از جلسات شورا شرکت کند یکی از معاونان خود را بشورا اعزام خواهد داشت .

۴۵۵۰ - وزارت آبادانی و مسکن بجای دبیرخانه شورای عالی شهرسازی در تشکیلات خود واحدی ایجاد میکند که تحت نظر معاون شهرسازی و معماری آن وزارت وظایف زیر را انجام دهد :

۱ - بررسی و اظهار نظر در مورد طرحهای جامع شهری از طریق کمیته‌های فنی که اعضای آن بانتهخاب اعضای شورای عالی شهرسازی و مؤسسات ذیربط تعیین میشوند .

۲ - تهیه معیارها و ضوابط و آئین نامه‌های شهرسازی .

۳ - نظارت در تهیه طرحهای جامع و تفصیلی و جلب نظر انجمن شهر و شهرداری مربوط در حین تهیه طرحهای تفصیلی .

۴ - نظارت در اجرای مراحل مختلف طرحهای تفصیلی شهری .

۵ - ابلاغ مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران بوزارتخانه‌ها و سازمانهای مسئول و ارشاد و راهنمایی دستگاههای مربوط در مورد مسائل ناشی از اجرای طرحهای جامع شهری .

۶ - ایجاد یک مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری .

۷ - جمع آوری اطلاعات و آمار اقتصادی و اجتماعی و شهرسازی و معماری .

۸ - تشکیل نمایشگاهها از کارهای مختلف معماری و شهرسازی با همکاری

سازمانهای مربوط و انجام مسابقات شهرسازی و معماری و تشکیل کنفرانسهای لازم بمنظور نیل بهدفعهای مذکور در این قانون .

ماده ۵- بررسی و تصویب طرحهای تفصیلی شهری و تغییرات آنها در هر استان یا فرمانداری کل بوسیله کمیسیونی بریاست استاندار یا فرماندار کل و عضویت رئیس انجمن شهرستان و شهردار و نمایندگان وزارت فرهنگ و هنر و آبادانی و مسکن و نماینده مهندس مشاور تهیه کننده طرح انجام میشود. آن قسمت از نقشه های تفصیلی که بتصویب انجمن شهر برسد برای شهرداری لازم الاجرا خواهد بود. تغییرات نقشه های تفصیلی اگر در اساس طرح جامع شهری مؤثر باشد باید بتأیید شورای عالی شهرسازی برسد.

تبصره ۵- شهرداری پایتخت از شمول این ماده همچنین طرحهای تفصیلی موضوع بند ۳ ماده ۴ و بند ۴ ماده مذکور مستثنی خواهد بود.

ماده ۶- در شهرهاییکه دارای نقشه جامع میباشند ثبت کل مکلف است در مورد هر تفکیک طبق نقشه ای که شهرداری بر اساس ضوابط طرح جامع تفصیلی یا هادی تأیید کرده باشد اقدام بتفکیک نماید و در مورد افزایش دادگاهها مکلفند طبق نقشه تفکیکی شهرداری اقدام نمایند. هرگاه ظرف مدت چهار ماه نقشه تفکیکی از طرف شهرداری حسب مورد ثبت یا دادگاه ارسال نشود ثبت یا دادگاه نسبت بتفکیک یا افزایشاً اقدام خواهند نمود.

ماده ۷- شهرداریها مکلف با اجرای مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران طبق مفاد ماده ۲ میباشند.

تبصره ۵- در موارد ابهام و اشکال و اختلاف نظر در نحوه اجرای طرحهای جامع و تفصیلی شهری موضوع ماده ۵ مراتب در شورای عالی شهرسازی مطرح و نظر شورای عالی قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۸۵- کلیه سازمان های دولتی و وابسته بدولت مکلفند در صورت درخواست وزارت آبادانی و مسکن هر نوع اطلاع مربوط بشهرسازی و معماری را در اختیار وزارت مذکور بگذارند .

ماده ۹۵- عقد قراردادهای مربوط بنقشه های جامع شهری با مهندسین مشاور همچنین تهیه شرح وظیفه فنی برای تهیه طرحهای مذکور موکول بکسب نظر از وزارت آبادانی و مسکن خواهد بود .

ماده ۱۰۵- آئین نامه اجرائی این قانون از طرف وزارت آبادانی و مسکن و وزارت کشور تهیه و پس از تأیید شورای عالی شهرسازی و معماری بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۱۵- مواد ۹۷ و ۹۸ اصلاح پاره ای از مواد قانون شهرداری و قوانین و مقررات مغایر بامقاد این قانون از تاریخ تصویب این قانون ملغی است .

قانون فوق مشتمل بر یازده ماده و پنج تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز شنبه ۱۲/۱۲/۱۳۵۱ ، در جلسه روز سه شنبه بیست و دوم اسفندماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - حسین خطیبی

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری*

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۴ مصوب کمیسیونهای استخدام مجلسین

ماده ۱۹ احده - باستناد ماده ۱۴۹ قانون استخدام کشوری مواد تبصره های زیر از قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ اصلاح یا حذف و مواد تبصره های بشرح زیر بآن اضافه میگردد .

۱- تبصره ۲ ماده ۸ حذف و تبصره ۳ ماده مزبور بشرح زیر اصلاح و بعنوان تبصره ۲ ماده مزبور خواهد بود .

تبصره ۲۵ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند سازمان تفصیلی خود را با قید تعداد پستهای ثابت سازمانی کلیه واحدهای تابع خود تهیه و بسازمان امور اداری و استخدامی کشور تسلیم کنند . سازمان موظف است بعد از دریافت طرح سازمانهای تفصیلی نظر خود را مشعر بر موافقت یا اصلاح آنها بوزارتخانه ها یا سازمانهای دولتی اعلام کند .

هر نوع تغییرات در سازمان تفصیلی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون منوط بموافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود .

---

* قانون استخدام کشوری با کلیه اصلاحات مربوط در آخر همین مجموعه بطور جداگانه چاپ شده است .

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدامی کشوری

در صورت بروز اختلاف نظر در این مورد بین وزارتخانه یا مؤسسه مربوط یا سازمان امور اداری و استخدامی کشور هیأت وزیران تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد .

۲- بند (ب) ماده ۱۱ بشرح زیر اصلاح میشود :

ب - اعزام مستخدم بطور موقت به وزارتخانه ها و مؤسساتی که فهرست آنها بتصویب هیأت وزیران میرسد و همچنین اعزام بسازمانهای بین المللی که دولت شاهنشاهی ایران عضویت آنها را پذیرفته یا سازمانهایی که دولت شاهنشاهی ایران شرکت در آنها را مقتضی بداند .

۳- تبصره ماده ۱۲ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره ۵ - آئین نامه نحوه اجرای مواد ۱۱ و ۱۲ همچنین ترتیب اعزام مستخدم رسمی مشمول قانون استخدام کشوری برای اشتغال در پست های ثابت سازمانی خارج از کشور و تعیین مدت آن بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه میشود و بتصویب هیأت وزیران میرسد .

۴- تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۱۳ اضافه میشود و عنوان تبصره ۲

به تبصره ۳ تغییر می یابد .

تبصره ۲ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری میتوانند مستخدمین پیمانی را که در تاریخ تصویب این اصلاحیه در استخدام دارند با رعایت مقررات مربوط از طریق امتحان بطور رسمی استخدام کنند .

۵ - بند (ج) ماده ۱۴ بشرح زیر اصلاح میشود:

ج - حداقل داشتن گواهینامه پایان دوره ابتدائی .

لایحه قانونی اصلاح برخی از سواد لایحه قانونی استخدام کشوری

۶- تبصره ای بشرح زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۱۴ اضافه میشود و عنوان تبصره این ماده به تبصره (۱) تغییر می یابد .

تبصره ۲۵ - حداکثر سن مذکور در بند الف این ماده در مورد افرادی که داوطلب استخدام در مشاغل تخصصی عالی از گروه هشت به بالا هستند ۴۵ سال تمام میباشد .

۷- جدول ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری در گروههای ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ به نسبت مقرر در هر گروه بشرح زیر اصلاح میشود :

گروه نه	۶۱۹	بعنوان پایه پانزده
گروه ده	۶۸۵	بعنوان پایه پانزده
گروه یازده	۷۵۲ و ۷۸۰	بعنوان پایه های چهارده و پانزده
گروه دوازده	۸۲۸ و ۸۶۳	بعنوان پایه های دوازده و سیزده

۸- تبصره ای، بشرح زیر بماده ۳۳ اضافه میشود :

تبصره - بمنظور استقرار نظام هماهنگ در تعیین حقوق و مزایای مستخدمین دولت شورای حقوق و دستمزد از وزیر دارائی و یکی از وزراء بانتخاب نخست وزیر و دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور تشکیل میشود .

وزارتخانه ها و کلیه مؤسسات دولتی اعم از اینکه مشمول مقررات این قانون باشند یا نباشند همچنین مؤسسات موضوع بند (ت) ماده ۲ مکلفند قبل از هر نوع تغییر میزان حداقل و حداکثر حقوق و مزایای مستخدمین خود قبلاً موافقت شورای مذکور را کسب کنند .

کلیه مؤسسات دولتی که بموجب قانون خاص خود مشمول قوانین و مقررات

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

عمومی نسبت بآنها مستلزم ذکر نام آن مؤسسات در قانون مربوط میباشد باتصویب هیأت وزیران مشمول حکم این تبصره خواهند بود و قوانین و مقررات کلیه مؤسسات دولتی در مواردی که بامقررات این تبصره مغایر است ملغی خواهد بود .

وظایف دبیرخانه شورای حقوق و دستمزد بعهدہ سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود . آئین نامه اجرائی این تبصره بوسیله شورای مذکور تهیه میشود و بتصویب هیأت وزیران میرسد .

۱- تبصره ماده ۳۶ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره - مستخدمینی که ارتقاء گروه مییابند در پایه ای از گروه جدید قرار خواهند گرفت که حقوق آن پایه با تقریب اضافی بحقوق دو پایه بالاتر از حقوق پایه ای که مستخدم در گروه قبلی دارا بوده است نزدیکتر باشد .

در صورتیکه مستخدم در پایه ماقبل آخر یا آخرین پایه گروه شغل خود باشد و ارتقاء گروه یابد دو پایه در گروه جدید بعد از پایه ای که حقوق آن با تقریب اضافی بحقوق پایه گروه قبلی نزدیکتر است اعطا میشود .

۱۰- تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۳۶ اضافه و عنوان تبصره ماده به تبصره (۱) تبدیل میشود .

تبصره ۲۵ - در صورت ضرورت و یارضایت مستخدم میتوان پستی در گروه پائین تر با و ارجاع کرد در این صورت مستخدم در پایه ای از گروه جدید قرار میگردد که در گروه قبلی داشته است ولی تفاوت حقوق پایه گروه قبلی را با اضافه ترفیعات گروه جدید بشرط آنکه مجموع آن از آخرین پایه بالاترین گروهی

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدامی کشوری

که داشته است تجاوز نکند دریافت خواهد کرد. و در تعیین حقوق آمادگی بخدمت و حقوق بازنشستگی و وظیفه او مبنای محاسبه قرار میگیرد و در غیر این صورت مستخدم آماده بخدمت خواهد شد.

ارتقاء گروه مجدد مستخدمی که بترتیب فوق در گروه پائین تر منصوب میشود تا بالاترین گروهی که قبلاً دارا بوده است بدون گذراندن امتحان مقرر در بند (پ) این ماده مجاز است و در این صورت در پایه ای از گروه بالاتر قرار میگیرد که در گروه پائین تر داشته است و تفاوت حاصل از ارتقاء گروه از بابت تفاوت حقوق مذکور در فوق محسوب خواهد شد.

مستخدمین رسمی که از حقوق مقامات مذکور در تبصره ماده ۳۲ استفاده میکنند چنانچه پس از تصدی آن مقامات یکی از مشاغل گروههای دوازده گانه منصوب شوند حقوق مقام مربوط کماکان بآنان پرداخت خواهد شد و در تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه آنان مبنای محاسبه قرار میگیرد.

۱۱- بند (ب) ماده ۳۹ حذف و بندهای ب و پ و ت بشرح زیر بماده ۳۹ اضافه و عنوان بندهای پ و ت و ث و ج ماده مزبور بترتیب به بندهای ث و ج و چ و ح تبدیل مییابد.

ب - فوق العاده بذر آب و هوا بمستخدمینی که در نقاط بد آب و هوا انجام وظیفه میکنند قابل پرداخت است.

پ - فوق العاده محرومیت از تسهیلات زندگی به مستخدمینی که در نقاطی خدمت میکنند که فاقد تسهیلات لازم زندگی است قابل پرداخت است.

ت - فوق العاده محل خدمت که فقط به مستخدمینی که محل جغرافیائی

خدمت آنان تغییر میکند حداکثر بمدت پنجسال در هر محل قابل پرداخت است.

۱۲- تبصره زیر بماده ۳۹ اضافه میشود:

تبصره - حداکثر مدتی که مستخدم در طول خدمت خود در يك نقطه بد آب و هوا خدمت خواهد کرد نباید از پنج سال تجاوز کند مگر با رضایت مستخدم که در هر حال فوق العاده‌های موضوع بندهای ب و پ این ماده طبق مقررات مربوط با و پرداخت خواهد شد.

دولت مکلف است ترتیبات و ضوابطی برای تغییر محل جغرافیائی خدمت مستخدمین تعیین کند.

۱۳- تبصره زیر بماده ۴۵ اضافه میشود:

تبصره - دوره تحصیلات عالی که طبق برنامه های رسمی بمنظور خدمت در رشته‌های مربوط به رشته آموزشی وزارت آموزش و پرورش طی میشود از لحاظ بازنشستگی و وظیفه با پرداخت کسور مربوط جزو سابقه خدمت مستخدم محسوب میگردد.

۱۴- تبصره ۲ ماده ۴۹ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۲ - حداکثر مدتی که مستخدم رسمی در طول خدمت خود میتواند از مرخصی بدون حقوق با موافقت سازمان متبوع استفاده نماید سه سال خواهد بود ولی برای ادامه تحصیلات عالی مستخدمینی که در رشته‌های مشاغل دبیری و آموزگاری خدمت میکنند و فاقد دانشنامه لیسانس هستند همچنین برای ادامه تحصیلات عالی تخصصی در رشته مربوط بشغل مستخدم حداکثر این مرخصی تا دو سال دیگر قابل تمدید خواهد بود.

۱۵- بند زیر بعنوان بند (ت) بماده ۵۹ اضافه و عنوان بندهای ت و ث و

ح ماده مزبور به بندهای ت و ح و ج تبدیل میشود :

ت- برکناری از خدمت از سه ماه تا یک سال .

تبصره ۲ ماده ۵۹ بشرح زیر اصلاح میگردد :

تبصره ۲ - وزراء و رؤسای مؤسسات دولتی میتوانند به تشخیص خود بدون مراجعه به دادگاه اداری مجازات های مندرج در بندهای الف - ب - پ و ت این ماده را در مورد مستخدم خا طی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی تابع خود معمول دارند .

در صدر تبصره ۳ ماده ۵۹ عبارت «شقوق ت-ث و ج» به عبارت «شقوق ت-ج و چ» تغییر مییابد .

در ذیل تبصره ۴ ماده ۵۹ عبارت « بندهای ت یا ث یا ج » به عبارت «بندهای ت یا ج یا چ» تغییر می یابد .

تبصره های زیر بعنوان تبصره ۶ و ۷ به ماده ۵۹ اضافه میشود :

تبصره ۶ - در مواردی که مستخدم طبق بند (ت) این ماده از خدمت برکنار میشود وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط در خاتمه مدت برکناری در صورت وجود پست سازمانی بلامتصدی او را منصوب میکند و اگر مستخدم مذکور در محل خدمت خود حاضر نشود طبق ماده ۶۵ این قانون با او رفتار خواهد شد و در صورت نبودن پست سازمانی بلامتصدی مستخدم مذکور بحال آماده بخدمت درمی آید .

دوران برکناری از خدمت با پرداخت کسور مربوط بمأخذ تمام حقوق فقط از لحاظ بازنشستگی وظیفه جزو سابقه خدمت مستخدم محسوب میشود .

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

حقوق دوران برکناری از خدمت به تشخیص وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی از نصف حقوق دریافتی قبل از برکناری کمتر نخواهد بود ولی در مواردی که مدت برکناری از خدمت بیش از ششماه باشد برای مدت زائد بر آن در هر حال تمام حقوق پرداخت میشود .

تبصره ۷ - مستخدمینی که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری به مجازاتهای مذکور در بندهای ج و چ این ماده محکوم شوند در صورتیکه در تاریخ محکومیت بسن پنجاه و پنج سالگی رسیده باشند از نصف حقوق بازنشستگی مقرر در این قانون استفاده خواهند کرد .

در مورد مستخدمینی که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری بمجازات مذکور در بند ج این ماده محکوم شوند و بسن پنجاه و پنج سالگی نرسیده باشند هرگاه مجدداً در وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگری با استخدام رسمی پذیرفته شوند نصف سوابق خدمت آنان از لحاظ بازنشستگی و وظیفه محسوب خواهد شد .

۱۶ - ماده ۶۰ بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۶۰ - مستخدمین رسمی و مستخدمین مشمول مقررات استخدامی موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری میتوانند در مورد تظییع حقوق استخدامی خود بسازمان امور اداری و استخدامی کشور شکایت کنند .

۱۷ - ماده ۶۲ بشرح زیر اصلاح و تبصره های آن کماکان بقوت خود باقی است .

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۶۲ - مرجع رسیدگی به شکایات استخدامی مستخدمین مذکور در ماده ۶۰ شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

۱۸ - ماده ۶۳ بشرح زیر اصلاح می گردد و تبصره آن بقوت خود باقی است .

ماده ۶۳ - هرگاه رأی بنفع مستخدم شاکی صادر شود در مورد وزارتخانه یا مؤسسه مربوط قطعی و لازم الاجرا است و هرگاه شاکی برآی صادره معترض باشد میتواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی بشورای دولتی و در غیاب شورای دولتی بدیوان عالی کشور شکایت کند .

۱۹ - تبصره ای بشرح زیر بماده ۷۴ اضافه میشود :

تبصره - مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری میتوانند از تاریخ تصویب این اصلاحیه تا تنظیم لایحه نهائی قانون استخدام کشوری با داشتن بیست سال سابقه خدمت درخواست بازنشستگی خود را بوزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط خود تسلیم کنند . این درخواست بهیئت سه نفری مرکب از یکی از معاونان وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و رئیس دادگاه تجدیدنظر اداری و مدیرکل و یا مسئول امور کارگزینی که بموجب حکم وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط منصوب میشوند ارسال میگردد . درخواست بازنشستگی طبق این تبصره فقط برای يك بار قابل رسیدگی در هیأت مذکور است و اگر درخواست مستخدم پذیرفته نشود در هیچ حال مستخدم بر اساس مقررات این تبصره بازنشسته نخواهد شد .

بازنشستگی این مستخدمین پس از بررسی و تأیید هیئت مذکور باتصویب وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط قابل اجرا است .

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

بمدت خدمت این قبیل مستخدمین فقط در احتساب حقوق بازنشستگی حداکثر ده سال بشرط پرداخت کسور بازنشستگی افزوده میشود و خدمت زائد بررسی سال قابل محاسبه نخواهد بود و در تعیین حقوق بازنشستگی آنان بجای متوسط حقوق آخرین حقوق قبل از بازنشستگی مبنای محاسبه قرار میگیرد .

۲۰ - تبصره های ۱ و ۲ و ۵ ماده ۷۸ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره ۱ - متوسط حقوق از لحاظ این قانون عبارت از معدل حقوق پایه مستخدم رسمی در سه سال آخر خدمت است ولی در صورتیکه مجموع سنوات خدمت رسمی مستخدم از سه سال کمتر باشد متوسط حقوق معدل حقوق سنوات خدمت رسمی خواهد بود .

در مورد مستخدمی که بر اساس حقوق گروه و پیاپی موضوع ماده ۳۰ این قانون بازنشسته شده یا میشود در صورتیکه مدت استفاده از حقوق گروه و پایه مذکور از سه سال کمتر باشد معدل حقوق این مدت متوسط حقوق محسوب میشود . برای تعیین میزان بدهی بازنشستگی موضوع تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور متوسط حقوق مبنای محاسبه قرار میگیرد .

تبصره ۲ - تفاوت تطبیق حقوق (بدون احتساب مدد معاش همسر و فرزند) در احتساب متوسط حقوق بمنظور برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه منظور و محسوب میشود .

تبصره ۵ - در تعیین حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری که در دوران خدمت بنمایندهای یکی از مجالسین انتخاب یا منصوب شده و بشوند به ازاء هر دوره نمایندگی حقوق یک گروه بالاتر از حقوق

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

پایه گروه مربوط به بالاترین شغلی که قبل از نمایندگی تصدی آنرا داشته‌اند مبنای محاسبه قرار میگیرد و مبنای مزبور بجای متوسط حقوق موضوع تبصره یک این ماده محسوب میشود .

هرگاه مستخدمین مزبور مشمول حکم این ماده یا تبصره ۳ آن نیز باشند مخیرند فقط از یکی از دو حقوق بازنشستگی مربوط استفاده کنند .

حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی که برابر مدت یک دوره کامل قانونگذاری بریاست یکی از مجلسین انتخاب شده یا میشوند اعم از شاغل یا بازنشسته براساس بند(ت) تبصره ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و با رعایت مقررات این قانون تعیین میشود .

۲۱ - ماده ۸۵ و تبصره‌های آن بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۸۵ - سوابق خدمت دولتی مستخدمین غیر رسمی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که طبق مقررات این قانون بمستخدم رسمی تبدیل یافته و میبایند از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت آنان محسوب و منظور خواهد شد .

تبصره ۱ - مستخدم غیر رسمی موضوع این ماده میتواند وجهی بابت کسور بازنشستگی سنوات خدمت غیر رسمی خود بصندوق بازنشستگی پرداخت نکند در اینصورت حقوق بازنشستگی و یا حقوق وظیفه موضوع ماده ۷۹ او براساس یک چهارم متوسط حقوق ضربدر سنوات خدمت غیر رسمی بعلاوه یک سی ام متوسط حقوق ضربدر سنواتی که با عنوان مستخدم رسمی خدمت کرده است احتساب خواهد شد و فقط آن مدت از خدمت غیر رسمی

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

مستخدم محاسبه میشود که بعلاوه مدت خدمت او در استخدام رسمی به سی سال برسد وزائد بر آن مورد احتساب واقع نخواهد شد .

تبصره ۲ - در صورتیکه مستخدم کسور بازنشستگی مدت خدمت غیر رسمی موضوع این ماده را بر مبنای ۸/۵ درصد حقوق پایه رسمی که در تاریخ اول فروردین ماه یکهزار و سیصد و چهل و هفت باو تعلق داشته است پرداخت کند سوابق مذکور از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت رسمی او محسوب خواهد شد .

تبصره ۳ - سابقه خدمت مستخدمین در کادر ثابت نیروهای مسلح شاهنشاهی در صورتیکه کسور بازنشستگی مربوط باین خدمت طبق مقررات قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بصندوق بازنشستگی کشوری قابل انتقال باشد جزو خدمت رسمی محسوب و در غیر اینصورت در حکم خدمت غیر رسمی تلقی میشود و تابع حکم این ماده خواهد بود .

۲۲ - صدر ماده ۸۶ بشرح زیر اصلاح میشود و بندهای الف و ب و پ و ت و ث و ج آن کماکان بقوت خود باقی است .

« وراث قانونی از لحاظ این قانون عبارتند از : فرزندان و زوج یا زوجه دائمی و مادر و پدری که در کفالت متوفی بوده اند همچنین نوادگانی که پدرشان فوت شده و در کفالت مستخدم متوفی بوده اند با دارا بودن شرایط زیر:»

۲۳ - تبصره ماده ۸۹ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره - مستخدم رسمی که در مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون خدمت میکند میتواند نسبت بمدت خدمت خود در مؤسسات مذکور از

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

مقررات بازنشستگی و وظیفه همان مؤسسه استفاده کند و در این صورت مشمول پرداخت کسور بازنشستگی بصندوق بازنشستگی کشوری نخواهد بود. حقوق بازنشستگی یا وظیفه چنین مستخدمی به تناسب ایام خدمت در هر یک از مؤسسات مشمول یا مؤسسات مستثنی شده از این قانون که در آن خدمت کرده است طبق مقررات مربوط به آن مؤسسات پرداخت میشود و در هر حال برای ایام واحد خدمت پرداخت دو حقوق بازنشستگی یا حقوق بازنشستگی و باز خرید خدمت و امثال آن توأمأ ممنوع است و برای صندوق بازنشستگی کشوری از لحاظ تعیین میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه اینگونه مستخدمین زائد برسی سال خدمت قابل احتساب نیست.

۲۴- ماده ۹۱ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۹۱- اشتغال بازنشستگان در مؤسسات مذکور در بند (ت) ماده ۲ و مؤسسات دولتی که مشمول این قانون نیستند و عضویت هیأت عامل برنامه و ریاست دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی علمی دولتی و مؤسسات غیر دولتی که بیش از ۲۵ درصد سرمایه یا بودجه سالانه آنها از محل درآمد عمومی و یا درآمد برنامه به تشخیص دولت تأمین میشود، همچنین تصدی یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ موجب قطع حقوق بازنشستگی آنان در مدت اشتغال یا تصدی مقام مربوط خواهد شد.

۲۵- تبصره ماده ۱۰۰ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۵- فوق العاده های موضوع بندهای ب و پ و ت اصلاحی ماده ۳۹ از تاریخ ۱۳۴۹/۱/۱ و فوق العاده موضوع بند (ج) اصلاحی ماده مزبور از تاریخ اجرای مرحله اول قانون استخدام کشوری به مستثنیات مندرج در ماده ۷۱ اضافه

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

میشود و تا زمانیکه آئین نامه اجرائی بندهای ب و پ و ت اصلاحی ماده ۳۹ بتصویب نرسیده است فوق العاده اشتغال خارج از مرکز و بدی آب و هوا بترتیبی که در مقررات سابق پیش بینی شده است قابل پرداخت و مشمول معافیت موضوع این تبصره خواهد بود .

۲۶- بند (پ) ماده ۱۰۸ بشرح زیر اصلاح میشود :

پ - رسیدگی بشکایات استخدامی مستخدمین رسمی و مستخدمین مشمول مقررات استخدامی موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری .

۲۷- عبارت زیر به آخر متن ماده ۱۱۷ اضافه میشود:

«ودر هیچ مورد حقوق دوران آمادگی بخدمت از حقوق پایه يك گروه يك جدول حقوق ماده ۳۲ کمتر نخواهد بود» .

۲۸- تبصره ۲ ماده ۱۱۷ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره ۲- مستخدم رسمی که بیکی از مقامات دولتی موضوع ماده ۳ منصوب شده یا بشود اگر پس از تصدی مقام مذکور متصدی پستی نشود و بایست ارجاعی را نپذیرد آماده بخدمت محسوب و در دوران آمادگی بخدمت از تمام حقوق مقام مورد تصدی استفاده خواهد کرد . و هرگاه پس از تصدی پست دیگری نیز آماده بخدمت شد در هیچ مورد حقوق آمادگی بخدمت وی از حقوق مذکور در این تبصره کمتر نخواهد بود .

۲۹- تبصره های ۳ و ۴ بشرح زیر بماده ۱۱۷ اضافه میشود :

تبصره ۳- مستخدمین رسمی که به نمایندگی مجاسین انتخاب یا منصوب شوند در صورتیکه پس از پایان نمایندگی متصدی پستی نشوند آماده بخدمت

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

محسوب شده و در دوران آمادگی بخدمت از تمام حقوق پایه رسمی یا حقوق مقام موضوع تبصره ماده ۳۲ این قانون استفاده خواهند کرد .

در مورد مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری که موضوع این تبصره قرار میگیرند ابتدا گروه بالاترین شغل قبل از نمایندگی آنان تعیین سپس بازاء هر دوره نمایندگی يك گروه ارتقاء مییابند و حقوق گروه و پایه مربوط ملاك محاسبه حقوق آمادگی بخدمت آنان قرار میگیرد و در دوران آمادگی بخدمت از تمام آن استفاده خواهند کرد و در هیچ مورد حقوق آمادگی بخدمت آنان از حقوق مذکور در این تبصره کمتر نخواهد بود .

حقوق گروه و پایه ایکه بترتیب فوق در مورد مستخدمین مذکور در قسمت آخر این تبصره تعیین میشود در صورت اشتغال نیز ملاك محاسبه قرار میگیرد .

تبصره ۴۵ - مستخدمین رسمی که به مستشاری دیوان محاسبات انتخاب میشوند در پایان دوره عضویت در صورتی که مجدداً بعضویت دیوان مذکور انتخاب نشوند به پست سازمانی دیگری منصوب میشوند و هر گاه پست سازمانی بلامتصدی موجود نباشد آماده بخدمت خواهند شد و در دوران آمادگی بخدمت از تمام حقوق پایه گروه مربوط استفاده خواهند کرد .

۳۰ - تبصره ماده ۱۱۸ بشرح زیر اصلاح میشود :

تبصره ۵ - استفاده از مستخدمین آماده بخدمت در پستهای که جدیداً ایجاد میشود یا بدون متصدی است مشروط به آن است که پست مزبور از لحاظ رسته و گروه مشاغل و شرایط احراز با سوابق و تحصیلات مستخدم متناسب و در سلسله مراتب اداری لااقل همطراز آخرین پست مورد تصدی مستخدم مزبور

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

باشد. ولی در صورتی که پست سازمانی بلامتصدی در همان گروه یا گروه بالاتر برای ارجاع بوی موجود نباشد میتوان باوی طبق تبصره ۲ ماده ۳۶ رفتار کرد.

۳۱- بند (س) ماده ۱۲۴ بشرح زیر اصلاح میشود:

س- حال اخراج و آن وضع مستخدمی است که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری به مجازات مقرر در بند (ج) ماده ۵۹ محکوم یا طبق ماده ۶۵ اخراج شده باشد.

بند زیر بعنوان بند (ش) بماده ۱۲۴ اضافه میشود:

ش- حال برکناری و آن وضع مستخدمی است که مجازات مقرر در بند (ت) ماده ۵۹ دربارہ او اجرا شده باشد.

۳۲- ماده ۱۳۰ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۱۳۰- در صورتی که مستخدم رسمی فوت شود و استحقاق مرخصی داشته باشد حداکثر چهارماه حقوق و فوق العاده های مربوط باو بابت مرخصی استحقاقی به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

۳۳- تبصره های ۱ و ۲ و ۳ ماده ۱۳۳ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۱- مستخدمین رسمی مشمول این قانون در موقع تغییر گروه موقت بگروه قطعی در صورتی که شرایط احراز طبقه شغلی پست مورد تصدی را دارا باشند در پایه ای از گروه قطعی قرار میگیرند که در گروه موقت دارا بوده اند و چنانچه پایه مزبور در گروه قطعی وجود نداشته باشد آخرین پایه گروه جدید به آنان اعطا میشود و هرگاه واجد شرایط طبقه شغلی پست مورد تصدی نباشند در گروه قطعی ابقاء میشوند و پایه آنان بشرح زیر تعیین میگردد:

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

ابتدا گروه بالاترین طبقه شغلی در رشته مربوط یا رشته‌های مشابه که مستخدم شرایط احراز آن را دارد تعیین و در این گروه پایه مستخدم همان پایه او در گروه موقت در نظر گرفته میشود سپس پایه مستخدم در گروه قطعی برابر یا تقریب اضافی نزدیکترین مبلغ بحقوق پایه‌ای تعیین میشود که بترتیب مذکور مشخص شده است و تا پایه‌ای در گروه قطعی ترفیع مییابد که حقوق آن با تقریب اضافی بحقوق آخرین پایه گروه طبقه شغلی که مستخدم واجد شرایط آن است نزدیکتر باشد.

تبصره ۲ - سنوات خدمت غیر رسمی مستخدمین رسمی از لحاظ بازنشستگی و وظیفه بارعایت تبصره‌های ماده ۸۵ این قانون جزو سابقه خدمت آنها منظور میشود و در مورد مستخدمین رسمی مشمول این قانون در مرحله تطبیق فقط سوابق خدمت بلا انقطاع غیر رسمی آنان برای تخصیص پایه محسوب میشود.

تبصره ۳ - مستخدمین رسمی که به منظور اشتغال به مشاغل مدیریت عامل یا بازرس (حسابرس) یا عضویت در هیئت‌های مدیره و یا هیئت‌ها و شوراهای قانونی دیگر بطور موظف و تمام وقت به مؤسسات دولتی غیر مشمول مأمور میشوند مشاغل مورد تصدی آنان با مشاغل گروه‌های دوازده گانه موضوع ماده ۳۰ این قانون تطبیق و گروه قطعی شغل آنان بر این اساس تعیین میشود.

تشخیص هم‌تراز بودن مشاغل موضوع این تبصره با مشاغل گروه‌های دوازده گانه این قانون با شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است.

۳۴- در تبصره ۴ ماده ۱۳۷ بعد از عبارت «مابه‌التفاوت بعنوان مزایای موقت

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

شغل» عبارت «تازمانی که متصدی پست مزبور باشد» اضافه میشود. حکم این تبصره از تاریخ اجرای مرحله موقت قابل اجرا است.

در تبصره ۶ ماده ۱۳۷ عبارت «تفاوت تطبیق» به عبارت «مزایای موقت شغل تغییر مییابد».

۳۵- تبصره ماده ۱۴۳ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره - تعیین گروه قطعی مستخدمین موضوع این ماده موکول به اشتغال آنان در یکی از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون است.

هرگاه اینگونه مستخدمین قبل از اشتغال در یکی از سازمانهای مشمول این قانون بازنشسته یا از کار افتاده یا فوت شوند آخرین شغل قبل از بازنشستگی یا از کار افتادگی یا فوت آنها بامشاغل گروههای دوازده گانه این قانون مقایسه و حقوق گروه و پایه تعیین شده بدون رعایت تبصره ۱ ماده ۷۸ مبنای تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه‌ای که بآنان یا وراثت قانونی آنها تعلق میگیرد خواهد بود.

تشخیص هم‌مطراز بودن شغل مورد تصدی چنین مستخدمی بامشاغل گروه‌های دوازده گانه قانون استخدام کشوری باشورای سازمان اموراداری و استخدامی کشور است.

۳۶ - ماده ۱۴۴ و تبصره آن بشرح زیر اصلاح و تبصره‌هائی بعنوان تبصره ۲ و ۳ بان اضافه میشود.

ماده ۱۴۴ - مستخدمین رسمی مشمول این قانون که در یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده یا مؤسسات مذکور در بند (ت) ماده ۲ این قانون بصورت رسمی استخدام شده و یا طبق مقررات قانونی مربوط بان مؤسسات منتقل شده یا بشوند

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

بخدمت در آن مؤسسات ادامه خواهند داد و مدت خدمت اینگونه مستخدمین جزو سابقه خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد. گروه و پایه این مستخدمین فقط در مرحله اول اجرای قانون استخدام کشوری تعیین میشود و تعیین گروه قطعی آنان موکول به اشتغال در یکی از وزارتخانه‌های مؤسسات دولتی مشمول قانون خواهد بود.

تبصره ۱۵ - مستخدمین موضوع این ماده از نظر تعیین گروه و پایه جدول حقوق ماده ۳۲ و بازنشستگی و وظیفه همچنین در هر مورد که در مقررات استخدامی مؤسسه مربوط حکمی برای تعیین تکلیف آنان وجود نداشته باشد مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲۵ - گروه و پایه قطعی مستخدمین موضوع این ماده طبق مقررات استخدامی مؤسسات مربوط آنان که از جدول حقوق ماده ۳۲ و تغییرات بعدی آن تبعیت خواهند کرد بر اساس طبقه‌بندی مشاغل مقررات استخدامی مربوط که به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسیده باشد تعیین خواهد شد.

تبصره ۳ - مستخدم موضوع این ماده در صورت تمایل میتواند درخواست کند مشمول مقررات بازنشستگی مؤسسه محل خدمت خود شود که در اینصورت صندوق بازنشستگی کشوری مکلف است کلیه کسور بازنشستگی پرداختی مستخدم را بصندوق بازنشستگی مربوط واریز کند.

سوابق خدمت قابل احتساب چنین مستخدمی از لحاظ بازنشستگی و وظیفه در حکم سوابق خدمت در مؤسسه مربوط منظور میشود و بشرط آنکه حقوق بازنشستگی از حداکثر حقوق بازنشستگی مقرر در قانون استخدام

لایحه قانونی اصلاح برخی از مواد لایحه قانونی استخدام کشوری

کشوری تجاوز نکند مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه مؤسسه محل خدمت خواهد بود .

هرگاه صندوق بازنشستگی مؤسسه محل خدمت بابت پرداخت حقوق بازنشستگی و وظیفه مربوط باینگونه مستخدمین با کسری مواجه شود دولت کمبود آن را تأمین و پرداخت خواهد نمود .

لایحه قانونی فوق مشتمل بر يك ماده و ۳۶ بند باستناد ماده ۱۴۹ لایحه قانونی استخدام کشوری پس از تصویب کمیسیون استخدام مجلس سنا در تاریخ روز یکشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۲۰ در جلسه روز پنجشنبه بیست و چهارم اسفند ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب کمیسیون امور استخدام و سازمانهای 'داری مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اجازه پرداخت مطالبات شرکت کوتینو کارو

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۷ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود مبلغ يك ميليون ودويست و سي و هشت هزار و چهارصد و شصت و سه (۱۲۳۸۴۶۳) ريال طلب شرکت کوتینو کارو را پردازد .

ماده واحده فوق باستناد قانون پرداخت مطالبات شرکتهای کوتینو کارو کس مصوب ۱۳۴۶/۴/۱۵ در جلسه روز یکشنبه بیست و هفتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده و قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اصلاح ماده ۴ فصل پنجم و ماده ۱ فصل هفتم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۷ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

ماده ۱ واحده - ماده ۴ فصل پنجم و ماده ۱ فصل هفتم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی بشرح زیر اصلاح میگردد :

۱- در ماده ۴ فصل پنجم پس از عبارت (بازرسی ویژه نظامی) عبارت (و بازرسی ویژه بهداری ارتش شاهنشاهی) اضافه میشود .

۲- در ماده ۱ فصل هفتم پس از عبارت (بازرسی ویژه نظامی) عبارت (و بازرسی ویژه بهداری ارتش شاهنشاهی) اضافه میشود .

اصلاحیه فوق مشتمل بر يك ماده باستناد قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی در جلسه روز یکشنبه بیست و هفتم اسفندماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك بتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور مربوط بوظایف و تشکیلات

مصوب ۲۷/۱۲/۱۳۵۱ مصوب کمیسیون های پارلمانی مجلسین

فصل اول - تعاریف

ماده ۱۵ - دفاع غیر نظامی عبارت از مجموعه تدابیر و اقداماتی است که برای آماده کردن مردم و مؤسسات و تأسیسات و منابع مختلف ثروتهای ملی در برابر آثار زیان بخش ناشی از حوادث طبیعی - سوانح غیر مترقبه - حملات هوائی - استعمال هر گونه سلاح و همچنین تقلیل تلفات و خسارات انجام میگیرد.

ماده ۲۵ - از نظر دفاع غیر نظامی ، حادثه ناگوار رویداد است اعم از طبیعی و غیر طبیعی که ممکن است موجب بروز خسارات مالی و جانی شود و سانحه رویداد است اعم از طبیعی و غیر طبیعی که منجر به خسارات مزبور میگردد .

ماده ۳۵ - خود حفاظت و خودیاری از نظر دفاع غیر نظامی بشرح زیر است :

الف - خود حفاظت و خودیاری فردی عبارت است از مجموعه اقداماتی که هر کس برای حفظ جان و مال خود در برابر حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقبه و حملات هوائی و کاهش اثرات زیان بخش ناشی از آنها ، از راه

آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور مربوط بوظایف و تشکیلات فراگرفتن آموزشهای لازم مربوط بکماندهای اولیه پزشکی مقابله با آتش سوزی و عملیاتی که باید در برابر اثرات ناشی از حملات دشمن مجهز بسلاحهای مختلف اجرا شود انجام میدهد .

ب- خود حفاظت و خود یاری جمعی عبارتست از مجموعه اقدامات دستجمعی که خانواده ها و مؤسسات دولتی و بخش خصوصی برای مقابله با خطرات طبیعی و سوانح غیر مترقبه و حملات هوایی و استعمال هرگونه سلاح از طریق پیش بینی و اجرای آنچه در این باره آموزش دیده اند قبل از رسیدن یکانهای کمکی با امکانات خود انجام میدهند .

ماده ۴۵ - یکانهای محلی به یکانهایی اطلاق میگردد که از افراد آموزش دیده در هر بخش شهری یا بخشداری یا مؤسسات و کارخانجات بمنظور جلوگیری و مقابله با حوادث و سوانح محل مربوط تشکیل میگردد .

ماده ۵۵ - زمان اضطرار از نظر دفاع غیر نظامی عبارت از زمانیست که بر اثر وقوع هر نوع حملات هوایی یا زمینی یا دریائی و آثار ناشی از آنها یا حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقبه حیات و منافع اجتماعی و ملی بمخاطره افتد و توده مردم و ثروتهای ملی مورد تهدید قرار گیرد .

ماده ۶۵ - یکانهای پشتیبانی بر دو نوع است :

الف - یکانهای پشتیبانی ثابت محلی به یکانهایی اطلاق میگردد که در زمان عادی وجود دارند و در زمان اضطرار با ایجاد تغییرات لازم و تکمیل و توسعه آنها در طرحهای دفاع غیر نظامی منظور و مورد استفاده قرار میگیرد .

آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور مربوط بوظایف و تشکیلات

ب - یکانهای پشتیبانی متحرک منطقه‌ای به یکانهائی اطلاق میگردد که در زمان عادی تشکیل و دارای تحرك کافی هستند و در زمان اضطرار بنابر مقتضیات و احتیاجات برای اجرای عملیات نجات بخش بمناطق مورد لزوم اعزام میگرددند .

فصل دوم - وظایف

ماده ۷۵ - وظایف کلی سازمان دفاع غیر نظامی کشور بر دو نوع است :
الف - طرح ریزی یعنی تهیه طرحهای آمادگی در برابر آثار ناشی از حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقبه و جنگ .

تبصره ۱ - طرحهای خدمات امدادی هنگام بروز حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقبه بر اساس آئین نامه خدمات امدادی جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران که بتوشیح همایونی رسیده است تنظیم خواهد شد .

تبصره ۲ - طرحهای آمادگی و نجات و امداد دفاع غیر نظامی در برابر خطرات ناشی از سیل بتأیید شورای پیشگیری و مبارزه با حوادث فوق العاده و طغیان آبها، مذکور در آئین نامه اجرائی قانون پیشگیری و مبارزه با خطرات سیل مصوب خرداد ماه ۱۳۴۸ خواهد رسید .

ب - اجراء

۱ - نظارت مستمر و مداوم در اجرای طرحهای تهیه شده در زمان عادی و هدایت عملیات دفاع غیر نظامی در زمان اضطرار .

۲ - تقویت و پشتیبانی یکانهای نجات و امداد منطقه‌ای بوسیله یکان پشتیبانی نجات و امداد سازمان دفاع غیر نظامی کشور .

۳ - آموزش

- ماده ۸۵ -** وظایف تفصیلی سازمان دفاع غیر نظامی کشور بشرح زیر میباشد:
- الف -** آشنا ساختن و آموزش مردم و مسئولین سازمانها و مؤسسات تولیدی و صنعتی کشور باصل خودیاری و خود حفاظت و ایجاد آمادگی در آنها برای مقابله با خطرات ناشی از سوانح و امکان ادامه زیست و فعالیتهای انتفاعی و تولیدی در زمان اضطرار با استفاده از کلیه امکانات منجمله و وسائل ارتباط جمعی و انتشار مجله و نشریات باهم آهنگی با وزارت کار و امور اجتماعی .
- ب -** طرح ریزی و ایجاد هم آهنگی در استقرار سیستم های قابل اطمینان آمادگی و ایمنی در مؤسسات دولتی و تأسیسات و منابع مختلف ثروت های ملی و خصوصی باهم آهنگی با سازمان اطلاعات و امنیت کشور و سازمانهای ذیربط دیگر و نظارت مستمر بر اجرای طرحهای مزبور .
- ج -** طرح ریزی و ایجاد هم آهنگی در استقرار سیستم های اعلام خطر عمومی و انتخاب وسائل و تجهیزات لازم و نظارت بر اجرای آموزشهای مربوط با هم آهنگی با نیروهای مسلح شاهنشاهی .
- د -** طرح ریزی و ایجاد هم آهنگی و نظارت در بوجود آوردن پناهگاههای لازم در سطح کشور و آموزش لازم و نظارت بر اجرای طرحها و تمرینهای مربوط .
- ه -** طرح ریزی و ایجاد هم آهنگی و نظارت در استقرار سیستم حفاظت و نجات و تخلیه در برابر خطرات ناشی از عوامل شیمیائی - میکروبی - تشعشعات رادیو آکتیو که اختصاراً (ش - م - ر) نامیده میشوند .

آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور مربوط بوظایف و تشکیلات

۹ - طرح ریزی و ایجاد هم آهنگی و نظارت در تشکیل سرویسها و یکانهای محلی و پشتیبانی متحرک منطقه ای .

ز - تهیه طرحهای لازم برای آموزش افراد و تعیین تجهیزات مورد نیاز یکانهای دفاع غیر نظامی در سازمانهای دولتی و بخش خصوصی و تنظیم مقررات مربوط بنظارت در اجرای طرحهای مزبور .

ح - تشکیل مراکز آموزش بمنظور تعلیم و تربیت کادر سرپرستی و مربیان و عناصر حرفه ای دفاع غیر نظامی .

ط - تشکیل مرکز حفاظت از حریق بمنظور استاندارد کردن یکانهای آتش نشانی در سطح کشور .

تبصره - انجام وظائف و تکالیف سازمان دفاع غیر نظامی مانع از انجام وظایف و تکالیفی که بموجب قوانین و مقررات مربوط بعهده سازمانهای نظامی ، انتظامی ، امنیتی و سایر سازمانهایی که وظایفشان باوظایف سازمان دفاع غیر نظامی ارتباط پیدا میکند نخواهد بود .

فصل سوم- تشکیلات

۹۵۵ - سازمان تفصیلی سازمان دفاع غیر نظامی و شرح وظایف مربوط بان و هرگونه تغییرات بعدی آن از طرف سازمان مذکور تهیه و پس از تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور اجرا میگردد .

۱۰۵۵ - واحدهای تشکیلاتی دفاع غیر نظامی استانها و فرمانداریهای کل و شهرستانها با رعایت حق تقدم از نظر حساسیت و اهمیت مناطق بوسیله سازمان مرکزی دفاع غیر نظامی کشور تشکیل میگردد . واحد تشکیلاتی

آئین نامه اجرائی قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور مربوط بوظایف و تشکیلات
دفاع غیر نظامی شهرداریها ورده های دیگر با رعایت حق تقدمی که از طریق
سازمان مرکزی اعلام خواهد شد بوسیله شهرداریها و بخشداریهها با نظارت
واحد تشکیلاتی دفاع غیر نظامی استان یا فرمانداریکل و شهرستان تشکیل
خواهد شد .

ماده ۱۱۵ - یگان دفاع غیر نظامی شهرداری پایتخت بوسیله شهرداری و
با نظارت سازمان دفاع غیر نظامی کشور تشکیل خواهد شد .

ماده ۱۲ - در حوزه شهرداری پایتخت و سایر شهرداریهای کشور تشکیل
یکانهای نجات و امداد و آتش نشانی و سایر سرویسهای دفاع غیر نظامی
شهرداریها و همچنین تأمین تجهیزات و وسائل ضروری برای آموزش و عملیات
آنها بعهده شهرداری مربوط خواهد بود .

آئین نامه فوق مشتمل بر دوازده ماده و سه تبصره باستناد قانون اصلاح
سازمان دفاع غیر نظامی کشور پس از تصویب کمیسیونهای امور استخدام
و سازمانهای اداری - نظام و کشور مجلس شورای ملی در جلسات ۱۵ و ۱۷ و
۱۹ اسفند ماه ۱۳۵۱ به ترتیب در جلسات بیست و ششم و بیست و هفتم اسفند
ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیونهای جنگ و کشور و
استخدام مجلس سنا رسیده است .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۷

ماده ۱۵ - دولت مکلف است خدمات درمانی کلیه کارکنان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکتهای دولتی اعم از شاغل و بازنشسته و موظف و همچنین همسر و فرزندان تحت تکفل آنان و نیز وراث قانونی کارکنان مذکور را تا زمانی که از حقوق وظیفه استفاده مینمایند در نقاطی که موجبات و امکانات آن فراهم میگردد بتدریج تأمین نماید .

تبصره ۱۵ - سپاهیان انقلاب در مدت خدمت سپاهیگری و همسر و فرزندان آنان میتوانند در این مدت از خدمات درمانی موضوع این قانون استفاده کنند .

در صورتی که سپاهی ضمن خدمت بعلت انجام وظیفه از کار افتاده تشخیص داده شود معالجات درمانی او و همسر و فرزندانش طبق مقررات این قانون انجام خواهد شد .

تبصره ۲۵ - سایر افراد خانواده تحت تکفل کارکنان دستگاههای فوق نیز ممکن است در صورت فراهم شدن موجبات تأمین درمان آنان از مقررات این قانون استفاده نمایند .

قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت

ضوابط مربوط بتأمین درمان مشمولین این تبصره به پیشنهاد شورای فنی و تصویب مجمع عمومی مذکور در ماده ۳ تعیین خواهد شد .

تبصره ۳ - کلیه مشمولین این قانون در انتخاب پزشک و یسا بیمارستان مورد علاقه خود بر اساس ضوابطی که شورای فنی تعیین خواهد کرد آزادی عمل خواهند داشت .

ماده ۲ - بمنظور اجرای این قانون سازمان تأمین خدمات درمانی که بر عایت اختصار در این قانون سازمان نامیده میشود تشکیل میگردد .

سازمان وابسته بوزارت بهداری و دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری بوده و بصورت شرکت سهامی اداره میشود و کلیه سهام آن متعلق بدولت است .

اداره امور سازمان بموجب این قانون و اساسنامه و آئین نامه ها و مقررات مربوط خواهد بود .

تبصره - سرمایه سازمان و منابع تأمین آن در اساسنامه معین خواهد شد .

ماده ۳ - سازمان دارای مجمع عمومی خواهد بود و اعضای آن عبارتند از وزیران بهداری - دارائی - کار و امور اجتماعی - دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رئیس سازمان برنامه و بودجه .

ریاست مجمع عمومی با وزیر بهداری است .

ماده ۴ - سازمان دارای شورای فنی خواهد بود متشکل از:

وزیر بهداری یا نماینده او .

قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت

رئیس هیئت مدیره سازمان نظام پزشکی مرکز یا دبیر کل سازمان مذکور .

رئیس بیمه مرکزی یا نماینده او .

مدیر عامل جمعیت شیروخورشید سرخ ایران یا نماینده او .

مدیر عامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی یا نماینده او .

نمایندگانی که از طرف وزیر بهداری، مدیر عامل جمعیت شیروخورشید

سرخ ایران و مدیر عامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی برای شرکت

در شورای فنی معرفی میشوند از بین پزشکان انتخاب خواهند شد .

وظایف و اختیارات شورای فنی بموجب این قانون و اساسنامه آن تعیین

خواهد شد .

ماده ۵۵ - تأمین خدمات درمانی مقرر در این قانون طبق ضوابطی که به

پیشنهاد شورای فنی بتصویب مجمع عمومی سازمان میرسد از طریق خرید

خدمات پزشکان و مؤسسات و گروههای پزشکی بخش خصوصی و مؤسسات

درمانی جمعیت شیروخورشید سرخ ایران و بیمارستانهای سازمان شاهنشاهی

خدمات اجتماعی انجام خواهد شد .

ماده ۶۵ - میزان سرانه تأمین خدمات درمانی و نیز حدود این خدمات و

تغییرات آن وهمچنین سهم مشارکت مراجعه کننده (مبالغ فرانشیز) بموجب

مقرراتی خواهد بود که از طرف شورای فنی پیشنهاد و پس از تأیید مجمع عمومی

به تصویب هیئت وزیران برسد .

ماده ۷۵ - قسمتی از حق تأمین درمان مشمولین ماده ۱ از طرف دولت پرداخت و قسمت دیگر از حقوق و مزایای نقدی مستمر ماهانه آنان کسر میگردد. مشمولین فوق بابت حق تأمین درمان خود و همسر و فرزندانشان به نسبت میزان حقوق و مزایای نقدی مستمر دریافتی ماهانه و یا حقوق و وظیفه و مستمری خود بچهارگروه تقسیم میشوند:

گروه اول $\frac{1}{4}$ گروه دوم $\frac{1}{4}$ گروه سوم $\frac{1}{4}$ و گروه چهارم $\frac{3}{4}$ از حق تأمین را میپردازند و مبلغ پرداختی آنان در هر حال نباید از چهار درصد حقوق و مزایای نقدی مستمر دریافتی ماهانه و یا مستمری و وظیفه آنان تجاوز نماید. پرداخت بقیه بعهدہ دولت است.

تعیین گروههای مذکور به پیشنهاد شورای فنی و تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

تبصره - حق تأمین درمان فرزندان مازاد بر سه فرزند که پس از (۹) نه ماه از تاریخ تصویب این قانون متولد شوند کلاً بعهدہ استفاده کننده خواهد بود و دولت سهمی از این بابت پرداخت نخواهد کرد.

ماده ۸۵ - وزارتخانه ها و سایر دستگاههای مشمول مقررات این قانون مکلفند بمحض اعلام آمادگی سازمان در هر یک از نقاط کشور، همه ماهه سهم کارکنان و بازنشستگان خود و افراد خانواده آنان و مستمری و وظیفه بگیران بابت حق تأمین مقرر در این قانون را از حقوق و مزایای نقدی مستمر و یا مستمری آنان کسر نموده و مستقیماً بسازمان بپردازند.

همچنین دولت مکلف است حق تأمین درمان سهم خود را بصورت یک قلم در بودجه سالانه کل کشور منظور و بسازمان پرداخت کند. و نیز سایر دستگاههای

قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت

مشمول این قانون سهم خود را بصورت يك قلم در بودجه سالانه منظور و بسازمان خواهند پرداخت .

تبصره - مانده اعتبارات و مازاد وجوه ناشی از خدمات و عملیات سازمان قابل برگشت بجزانه و برداشت از طرف وزارت دارائی نبوده و در سال بعد قابل مصرف میباشد .

ماده ۹۵ - اعتبار وامهای درمانی سازمان برنامه مربوط به توسعه شبکه بیمارستانی از طریق بخش خصوصی که بوسیله وزارت بهداشت و بتصویب سازمان برنامه میرسد از تاریخ تصویب این قانون در اختیار سازمان قرار میگیرد تا با توجه بمقتضیات و احتیاجات درمانی کشور و بارعایت ضوابط مصوب بمصرف برسد .

ماده ۱۰۵ - اعتبارات مربوط بطرحهای خرید خدمات که از طرف وزارت بهداشت و پیشنهاد و بتصویب سازمان برنامه میرسد در اختیار سازمان قرار میگیرد تا طبق آئین نامه‌هایی که از طرف شورای فنی پیشنهاد و بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید بمصرف تأمین درمان افراد کم بضاعت و سایر طبقاتی که از بیمه‌های درمانی برخوردار نیستند برسد .

تبصره - اعتبارات مربوط بخرید خدمات موضوع قانون واگذاری بیمارستانهای وزارت بهداشتی همچنین اعتباراتی که بموجب قوانین یا طرحهای مصوب سازمان برنامه بساختن شیر و خورشید سرخ ایران و سایر مؤسسات عام المنفعه درمانی گذاشته شده یا در آینده گذاشته شود از شمول این ماده مستثنی است .

ماده ۱۱۵ - در نقاطی که اجرای این قانون اعلام میشود سازمان میتواند باتصویب شورای عالی تأمین اجتماعی (موضوع ماده ۳ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت مصوب نهم اسفند ماه ۱۳۴۹) افراد سایر طبقات و مؤسسات را نیز مشمول این قانون قرار داده و طبق شرایط و مقرراتی که به پیشنهاد شورای فنی و تصویب مجمع عمومی سازمان میرسد نسبت بتأمین درمان آنان اقدام نماید .

ماده ۱۲۵ - اساسنامه سازمان از طرف وزارت بهداشتی تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای بهداشتی و دارائی و استخدام مجلسین بموقع اجراء گذارده خواهد شد . برای هرگونه تغییرات بعدی اساسنامه وزارت بهداشتی قبلا موافقت شورای فنی و مجمع عمومی را کسب و برای تصویب کمیسیونهای مربوط بمجلسین تقدیم خواهد کرد .

ماده ۱۳۵ - آئین نامه و مقررات مربوط بامور مالی ، اداری ، استخدامی و تغییرات بعدی آنها وهمچنین تعیین میزان اندوختهها ونحوه استفاده از آن بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید .

ماده ۱۴۵ - تاتصویب اساسنامه وآئین نامهها ومقررات اجرائی این قانون وظایف واختیارات وزارتخانهها ومؤسسات مشمول این قانون در امر درمان کماکان ادامه خواهد یافت .

ماده ۱۵۵ - از تاریخ تصویب اساسنامه سازمان تشکیلات سازمان بیمه کارمندان دولت منحل و کلیه تأسیسات وتجهیزات واعتبارات واموال وتعهدات آن بسازمان منتقل میگردد .

قانون تأمین خدمات درمانی بستخدمین دولت

کلیه کارکنان سازمان بیمه کارمندان دولت بسازمان منتقل میشوند و مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری مشمول ماده ۱۴۴ قانون مذکور و تبصره‌های آن و هرگونه اصلاحات و تغییرات بعدی آن خواهند بود و با سایر کارکنان این سازمان تازمانیکه آئین نامه استخدامی سازمان طبق ماده ۱۳ این قانون بتصویب نرسیده است براساس مقررات قبلی رفتارخواهدشد.

تبصره ۱- اعتبارات و هزینه‌های ناشی از اجرای این ماده اعم از حقوق و مزایا در بودجه سازمان منظورخواهدشد.

تبصره ۲- مراکز درمانی موجود سازمان بیمه کارمندان دولت تا زمانی که مجمع عمومی سازمان مقتضی بداند از طرف سازمان رأساً اداره خواهد شد.

ماده ۱۶- در هر يك از نقاط كشور یا نسبت بهر گروه از کارمندان که اجرای این قانون در مورد آنان اعلام شود وزارتخانه یا دستگاههای مربوط موضوع ماده يك این قانون بهیچوجه مجاز به پرداخت وجه یا اختصاص اعتبار اعم از درآمدهای عمومی یا عمرانی یا اختصاصی برای امور درمانی نخواهند بود همچنین ایجاد هرگونه تعهدی از ناحیه دولت یا دستگاههای مذکور در مورد امور درمانی آن نقاط یا آن دسته از کارمندان ممنوع است و کلیه تعهدات و قراردادهای موجود این ماده از طریق سازمان اجرا خواهدشد.

تبصره ۱- از تاریخ تصویب این قانون هیچیک از وزارتخانه‌ها و دستگاههای مشمول این قانون بدون موافقت سازمان مجاز بتوسعه مؤسسات درمانی موجود خود و یا تعهد اضافی در مورد این قبیل مؤسسات نخواهند بود.

تبصره ۲- وزارتخانه‌ها و مؤسسات مشمول این قانون مجازند مؤسسات درمانی موجود خود را بلاعوض بسازمان واگذار نمایند تا ترتیب استفاده از تأسیسات مذکور با تصویب مجمع عمومی داده شود.

نسبت بکارمندان این قبیل مؤسسات در صورتی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند طبق ماده ۱۵ این قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۱۷- در صورت بروز اختلاف بین بیماران و پزشکان و یا بیماران و بیمارستانها و یا بین پزشکان و سازمان درامورد درمانی سازمان نظام پزشکی در حدود آئین نامه انتظامی خود مرجع رسیدگی و حل اختلاف خواهد بود.

ماده ۱۸- با اجرای این قانون کلیه مقرراتی که مغایر این قانون باشد در قسمتی که مغایرت دارد ملغی است.

قانون فوق مشتمل بر هیجده ماده و یازده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۲۱ در جلسه روز یکشنبه بیست و هفتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله
درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش
شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور و شهربانی
کل کشور

مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۷

ماده ۱ - بمنظور تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و درجه داران کادر ثابت و وظیفه و افراد کادر ثابت و همردیفان و غیر نظامیان رسمی ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور همچنین افسران و همافران و کارمندان بازنشسته و عائله درجه يك آنان و مستمری بگیران در مقابل هر نوع بیماری و زایمان سازمانی بنام سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور در وزارت جنگ تأسیس و بر طبق اساسنامه ای که بتصویب کمیسیونهای دارائی و جنگ مجلسین خواهد رسید اداره میگردد .

تبصره ۱ - از نظر این قانون عائله درجه يك عبارت از همسر و فرزندان تحت تکفل میباشد .

تبصره ۲ - از محل وجوه صندوق بیمه افسران و همافران و کارمندان ارتش

قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان

شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور برای اجرای برنامه‌های درمانی در صورت ضرورت سرمایه‌ای بنابه تشخیص وزارت جنگ بدون بهره در اختیار این سازمان گذارده میشود و این سرمایه باید بتدریج در صندوق بیمه در بانک سپه مسترد و بحساب مربوط برگشت شود.

ماده ۲۵۵ - هزینه خدمات درمانی اشخاص مذکور در تبصره يك ماده يك معادل شش درصد حقوق ماهانه افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور میباشد. (حقوق ماهانه در مورد شاغلین عبارت از جوهی است که کسور بازنشستگی بآن تعلق میگیرد و در مورد بازنشستگان و مستمری بگیران مبلغ دریافتی آنان است) که بترتیب زیر تأمین خواهد شد:

الف - در مورد شاغلین :

۱- افسران و همافران و کارمندان تابع قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی معادل ۳٪ حقوق ماهانه آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری کل کشور و ۲٪ از محل حق بیمه حوادث افسران و همافران و کارمندان سازمانهای مذکور تأمین میشود و يك درصد بقیه از حقوق افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد.

۲- کارمندان غیر نظامی رسمی ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل کشور معادل ۴٪ حقوق ماهانه آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری کل تأمین و ۲٪ بقیه از حقوق کارمندان مزبور کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد.

ب- در مورد بازنشستگان و مستمری بگیران :

معادل ۴٪ حقوق ماهانه آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری

قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و كارمندان كل کشور تأمین و دو درصد بقیه از حقوق افسران و همافران و كارمندان بازنشسته و مستمری بگیر (باستثنای عائله شهداء) كسرو به سازمان پرداخت خواهد شد .

پ- در مورد عائله مستمری بگیر شهداء :

معادل ۶٪ حقوق مستمری آنان از محل بودجه وزارت جنگ و ژاندارمری كل کشور تأمین و سازمان پرداخت خواهد شد .

تبصره- بتدریج که سازمان در هر يك از نقاط کشور آمادگی خود را برای خدمات درمانی عائله افسران و همافران و كارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری كل کشور اعلام مینماید حق درمان سهمی افسران و كارمندان شاغل و سیله وزارت جنگ و ژاندارمری كل کشور و حق درمان سهمی افسران و همافران و كارمندان بازنشسته و مستمری بگیر بترتیب مقرر در بندهای «الف» و «ب» این ماده و سیله بانك سپه از حقوق آنان كسرو به سازمان پرداخت خواهد شد . بنحویکه استفاده- کنندگان از خدمات درمانی بتوانند حداکثر در مدت یکماه پس از كسراولین حق درمان مقرر از تسهیلات آن استفاده نمایند .

ماده ۳- نحوه استفاده از خدمات درمانی و حدود کمکها و میزان مشارکت بیماران در هزینه های درمانی همچنین تعرفه حق الزحمه پزشکان و هزینه های بیمارستانی طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید تعیین میگردد .

تبصره- ترتیب تشکیل شورای عالی و وظایف آن در اساسنامه سازمان تعیین میگردد .

ماده ۴- پدر و مادر و برادران و خواهران تحت تکفل افسران و همافران

قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان

و کارمندان شاغل و بازنشسته ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کل همچنین کارمندان غیر نظامی رسمی سازمانهای مذکور در صورت تمایل میتوانند با پرداخت هزینه خدمات درمانی بطور نقدی طبق تعرفه ای که از طرف سازمان تعیین خواهد گردید از تسهیلات درمانی سازمان استفاده نمایند .

ماده ۵- درآمد سازمان از پرداخت مالیات بر درآمد و عوارض معاف است و سازمان از پرداخت هزینه دادرسی معاف میباشد همچنین استفاده کنندگان از مقررات این قانون که بنحوی از انحاء از سازمان کمک درمانی دریافت میکنند نسبت بوجوه دریافتی از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض معاف خواهند بود .

ماده ۶- مقررات این قانون درباره ژاندارمری کل کشور همچنین در مورد عائله درجه يك افسران و درجه داران و پاسبانان کادر ثابت و وظیفه و همردیفان و غیر نظامیان شهربانی کل کشور و افسران و کارمندان و درجه داران و پاسبانان بازنشسته و عائله درجه يك آنان و مستمری بگيران شهربانی کل کشور نیز از تاریخ تأمین اعتبار لازم قابل اجرا میباشد .

تبصره ۱۵- هزینه خدمات درمانی کارکنان شهربانی کل کشور بترتیب زیر تأمین خواهد شد :

۱- معادل ۴٪ (چهار درصد) حقوق ماهانه آنان از محل بودجه شهربانی کل کشور و ۲٪ (دو درصد) از محل حقوق کارکنان شاغل و بازنشسته و مستمری بگير مشمول این قانون کسر و بسازمان پرداخت خواهد شد .

قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه يك افسران و همافران و کارمندان

۲ - در مورد عائله مستمري بگير شهداء :

معادل ۶٪ (شش درصد) حقوق مستمري آنان از محل بودجه شهربانی کل کشور تأمین و بسازمان پرداخت خواهد شد .

۳ - استفاده از خدمات درمانی در مورد کارکنان شهربانی کل کشور ششماه پس از تأمین اعتبار خواهد بود ، لیکن وجوهی که از تاریخ تأمین اعتبار طبق مقررات این قانون از حقوق کارکنان کسر همچنین وجوهی که از محل بودجه شهربانی کل کشور پرداخت میگردد بعنوان سرمایه اولیه شهربانی کل کشور موضوع تبصره ۲ ماده يك این قانون در اختیار سازمان گذارده میشود .

تبصره ۳ - مقررات ماده ۴ این قانون در مورد پدر و مادر و برادران و خواهران تحت تکفل کارکنان شهربانی کل کشور نیز قابل اجرا میباشد .

قانون فوق مشتمل بر شش ماده و شش تبصره پس از تصویب مجلس سنادر تاریخ روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱۲/۲۱ ، در جلسه روز یکشنبه بیست و هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

لایحه قانونی

استخدام کشوری

مصوب

۳۱ خردادماه ۱۳۴۵

کمیسیون خاص مشترك مجلسین

با

اصلاحیه‌های مصوب ۲۱ اردیبهشت‌ماه و ۲۲ تیرماه ۱۳۴۶ و ۱۲۹ آبان‌ماه

۹ و ۹ اسفندماه ۱۳۴۹ و ۳۰ خردادماه ۱۳۵۰ و ۲۴ اسفندماه ۱۳۵۱

کمیسیون استخدام مجلسین

قانون اجازه اجرای لایحه استخدام کشوری پس از تصویب کمیسیون خاص مشترك مجلسین

مادهٔ واحده - بدولت اجازه داده میشود لایحه استخدام کشوری را که بمجلس شورایملی تقدیم شده پس از تصویب کمیسیون خاص مشترك مجلسین بموقع اجرا بگذارد کمیسیون مزبور مرکب از بیست و چهار نفر میباشد که دوازده نفر از هر مجلس به انتخاب رؤسای مجلسین عضویت آنرا خواهند داشت. مصوبات کمیسیون مشترك تا تعیین تکلیف نهائی آن در مجلسین لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره - کمیسیون مزبور مکلف است از نمایندگان مجلسین که پس از تشکیل کمیسیون خاص ظرف یکماه پیشنهادات کتبی بکمیسیون تقدیم دارند برای ادای توضیح در اطراف پیشنهاد خود دعوت بعمل آورد.

قانون بالامشتمل بربك ماده و يك تبصره که در تاریخ روز ۲ شنبه شانزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و چهل و سه بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه بیست و چهارم آذرماه یکهزار و سیصد و چهل و سه بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورایملی - مهندس عبدالله ریاضی

فهرست لایحه قانونی استخدام کشوری

مواد		عنوان	فصل
تا	از		
۱۲	۱	کلیات	اول
۲۹	۱۳	در ورود بخدمت و انتصابات	دوم
۴۳	۳۰	در حقوق و مزایای مستخدمین رسمی	سوم
۴۶	۴۴	در تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی	چهارم
		در تأمین آسایش و حفظ سلامت مستخدمین	پنجم
۵۳	۴۷	رسمی	
۵۹	۵۴	در تکالیف عمومی مستخدمین	ششم
۶۹	۶۰	در حفظ حقوق استخدامی مستخدمین	هفتم
۱۰۲	۷۰	در بازنشستگی و وظیفه	هشتم
		در تشکیل سازمان امور اداری و استخدامی	نهم
۱۱۳	۱۰۳	کشور	
۱۳۰	۱۱۴	در مقررات مختلف	دهم
۱۴۹	۱۳۱	در تطبیق وضع مستخدمین با مواد این قانون	یازدهم

لایحه قانونی استخدام کشوری

فصل اول

کلیات

ماده ۱ - تعاریف :

الف - استخدام دولت عبارت از پذیرفتن شخصی بخدمت دولت در یکی از وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی است .

ب - خدمت دولت عبارت از اشتغال بکاری است که مستخدم بموجب حکم رسمی مکلف به انجام آن می‌گردد .

پ - حکم رسمی عبارت از دستور کتبی مقامات صلاحیتدار وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در حدود قوانین و مقررات مربوط است .

ت - وزارتخانه عبارت از واحد سازمانی مشخصی است که بموجب قانون به این عنوان شناخته شده است .

ث - مؤسسه دولتی عبارت از سازمانی است که بموجب قانون بوسیله دولت ایجاد و اداره میشود .

ماده ۲ - امور استخدامی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول مقررات این قانون خواهد بود مگر در موارد زیر :

الف - وزارت دربار شاهنشاهی :

امور استخدامی وزارت دربار شاهنشاهی طبق آئیننامه‌ای خواهد بود که بتصویب وزارت دربار شاهنشاهی خواهد رسید .

لایحه قانونی استخدام کشوری

وزارت دربار شاهنشاهی میتواند بدون رعایت محدودیتهای مندرج در این قانون از وجود مستخدمین رسمی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی استفاده کند .

ب - سازمان اطلاعات و امنیت کشور .

پ - مؤسسات دولتی که طبق اساسنامه مربوط بآنها بصورت یکی از شرکتهای مندرج در قانون تجارت اداره شوند .

مقررات استخدامی شرکتهای مذکور حداکثر بمدت یکسال از تاریخ اول بهمن ماه ۱۳۴۹ توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تدوین و جهت تصویب کمیسیونهای استخدام مجلسین تقدیم شود .

ت - شهرداری‌ها و مؤسسات تابع آنها وانجمن‌های بهداری و سازمان‌هایی که جنبه محلی داشته و هزینه آنها از درآمدهای خاص محلی تأمین شود .

ث - مستخدمین تابع مقررات قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی:

۱ - آن‌عده از مستخدمین مورد نیاز وزارت جنگ که مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی نیستند مشمول مقررات این قانون خواهند بود ولی وزارت جنگ از نظر تشریفات استخدامی کارمندان مورد نیاز خود تابع قانون مربوط بمعافیت وزارت جنگ از محدودیت‌های استخدام سازمانهای کشوری مصوب دوم آبان ۱۳۴۳ خواهد بود .

۲ - اجرای تمام یا قسمتی از وظایفی که بموجب این قانون بعهدۀ سازمان امور اداری و استخدامی کشور محول است در نیروهای مسلح شاهنشاهی با تصویب هیئت وزیران بوسیله سازمانهای تابعه پس از طی تشریفات مقرر معمول خواهد شد .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ج - دارندگان رتبه‌های قضائی و استادی و دانشیاری .

چ - مستخدمین مجلسین .

تبصره- مستخدمین مشمول بندهای (ج) و (چ) در هر مورد که قانونی برای تعیین تکلیف آنان وجود نداشته باشد یا طبق قوانین مربوط تابع احکام عمومی قوانین استخدام کشوری شده باشند مشمول مقررات این قانون خواهند بود .

ح - سازمان بیمه‌های اجتماعی .

مقررات استخدامی سازمان مزبور باید حداکثر تا شش ماه پس از تصویب این قانون توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تدوین و جهت تصویب کمیسیونهای استخدام مجلسین تقدیم شود .

ماده ۳- نخست وزیر و وزراء و معاونان نخست وزیر و معاونان وزراء و سفراء و استانداران و مدیرعامل سازمان برنامه و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رؤسای دفاتر نخست وزیر و وزراء مشمول مقررات این قانون نیستند ولی در صورتیکه مستخدمین رسمی بدین مقامات منصوب یا به نمایندگی مجلسین انتخاب یا منصوب شوند مدت خدمت آنان در این مقامات از هر لحاظ جزء سابقه خدمت رسمی محسوب شده و مقررات این قانون تا آنجا که با قوانین خاص آنان مغایرتی نداشته باشد شامل حال آنها خواهد بود .

ماده ۴- مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون از دو نوع خارج نخواهند بود رسمی و پیمانی .

تبصره - افرادی که طبق مقررات قانون کار بخدمت دولت مشغول میشوند کارگرنساخته شده و با آنان طبق مقررات قانون کار رفتار خواهد شد . افرادی که طبق قوانین خاص خود کارگرنساخته شده‌اند مشمول مقررات این قانون نیستند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تشخیص مشاغل کارگری در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون
بعهده سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

ماده ۵۵ - مستخدم رسمی کسی است که به موجب حکم رسمی در یکی از
گروه‌های دوازده‌گانه استخدامی برای تصدی یکی از پست‌های سازمانی
وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون استخدام شده باشد .

تبصره - واگذاری پست‌های سازمانی به اشخاص غیر از مستخدمین رسمی
ممنوع است ولی در صورتیکه برای تصدی برخی از پستهای تخصصی نتوان از
مستخدمین رسمی استفاده نمود ممکن است با تصویب سازمان امور اداری و
استخدامی کشور مستخدمین مؤسسات دولتی مستثنی شده از این قانون را بعنوان
مأمور به تصدی پستهای سازمانی مذکور منصوب نمود و با آنان مانند مستخدم
پیمانی رفتار کرد و در صورتیکه در مؤسسات مزبور هم شخص مورد نیاز یافت
نشود با تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور میتوان مستخدم مورد
احتیاج را بعنوان مستخدم پیمانی برای تصدی پست مزبور استخدام نمود .

ماده ۶۰ - مستخدم پیمانی کسی است که بموجب قرارداد بطور موقت برای
مدت معین و کار مشخص استخدام میشود .

تبصره - شرایط استخدام این قبیل مستخدمین بموجب آئیننامه‌ای خواهد
بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت
وزیران میرسد .

ماده ۷۰ - شغل عبارت از مجموع وظایف و مسئولیت‌های مرتبط و مستمر و
مشخصی است که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور بعنوان کار
واحد شناخته شده باشد .

لایحه قانونی استخدام کشوری

رسته عبارت از مجموع رشته‌های مشاغلی است که از لحاظ نوع کار و حرفه و رشته تحصیلی و تجربی وابستگی نزدیک داشته باشد.

ماده ۸۵ - پست ثابت سازمانی عبارت از محلی است که در سازمان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بطور مستمر برای یک شغل و ارجاع آن بیک مستخدم در نظر گرفته شده اعم از اینکه دارای متصدی یا بدون متصدی باشد.

تبصره ۱۵ - پست‌هایی که جنبه استمرار ندارد بعنوان پست موقت شناخته شده و استخدام افراد بطور رسمی برای تصدی این پستها ممنوع است.

تبصره ۲۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند سازمان تفصیلی خود را با قید تعداد پستهای ثابت سازمانی کلیه واحدهای تابع خود تهیه و بسازمان امور اداری و استخدامی کشور تسلیم کنند. سازمان موظف است بعد از دریافت طرح سازمانهای تفصیلی نظر خود را مشعر بر موافقت یا اصلاح آنها بوزارتخانه‌ها یا سازمانهای دولتی اعلام کند. هر نوع تغییرات در سازمان تفصیلی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون منوط بموافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود.

در صورت بروز اختلاف نظر در این مورد بین وزارتخانه یا مؤسسه مربوط با سازمان امور اداری و استخدامی کشور هیأت وزیران تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۹۵ - ترفیع عبارتست از احراز یک پایه بالاتر.

ماده ۱۰۵ - انتقال عبارت از آن است که مستخدم رسمی از خدمت یک وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مشمول این قانون بدون آنکه جریان خدمت وی قطع گردد با حفظ گروه و پایه و پیشینه خدمت خود بخدمت وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگر مشمول این قانون درآید.

ماده ۱۱۵ - مأموریت عبارت است از :

الف - محول شدن وظیفه موقت به مستخدم غیر از وظیفه اصلی که در پست ثابت سازمانی خود دارد .

ب - اعزام مستخدم بطور موقت بوزار تخرانه ها و مؤسساتی که فهرست آنها بتصویب هیأت وزیران میرسد و همچنین اعزام بسازمانهای بین المللی که دولت شاهنشاهی ایران عضویت آنها را پذیرفته یا سازمانهایی که دولت شاهنشاهی ایران شرکت در آنها را مقتضی بداند .

پ - اعزام مستخدم برای طی دوره های آموزشی یا کارآموزی در داخل یا خارج کشور .

ماده ۱۲۵ - حقوق و مزایای مستخدمین در مدت مأموریت منحصرأ از طریق يك صندوق قابل پرداخت است .

تبصره ۵ - آئین نامه نحوه اجرای مواد ۱۱ و ۱۲ همچنین ترتیب اعزام مستخدم رسمی مشمول قانون استخدام کشوری برای اشتغال در پست های ثابت سازمانی خارج از کشور و تعیین مدت آن بوسیله سازمان اموراداری و استخدامی کشور تهیه میشود و بتصویب هیئت وزیران میرسد .

فصل دوم

در ورود بخدمت و انتصابات

ماده ۱۳۵ - استخدام اشخاص بخدمت رسمی دولت از طریق امتحان و مسابقه انجام میشود .

تبصره ۱۵ - وزار تخرانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون بدون موافقت سازمان اموراداری و استخدامی کشور نمیتوانند در قبال داوطلبان یادانشجویان

لایحه قانونی استخدام کشوری

یافارغ التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی یادوره‌های تربیتی مربوط تعهد استخدامی بعمل آورند. فارغ التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی یادوره‌های تربیتی که قبل از تصویب این قانون از طرف وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون تعهداتی نسبت به استخدام آنها شده از شرکت در امتحان و مسابقه معاف هستند.

تبصره ۲۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری میتوانند مستخدمین پیمانی را که در تاریخ تصویب این اصلاحیه در استخدام دارند با رعایت مقررات مربوط از طریق امتحان بطور رسمی استخدام کنند.

تبصره ۳ - آئین‌نامه مربوط بطرز اجرای این ماده از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب شورا خواهد رسید.

ماده ۱۴ - داوطلبان ورود به استخدام رسمی باید دارای شرایط ذیل

باشند:

الف - حداقل داشتن ۱۸ سال تمام و نداشتن بیش از ۴۰ سال تمام.

ب - تابعیت ایران.

پ - انجام خدمت زیر پرچم یا معافیت قانونی در صورت مشمول بودن.

ت - نداشتن سابقه محکومیت جزائی مؤثر.

ث - عدم محکومیت بفساد عقیده و عدم معروفیت بفساد اخلاق و تجاهر

به فسق و معتاد نبودن به استعمال افیون و مبتلای نبودن به امراض مسریه.

ج - حداقل داشتن گواهی‌نامه پایان دوره ابتدائی.

چ - داشتن صحت مزاج و توانائی انجام کار.

تبصره ۱۵ - افرادی که مجدداً به استخدام رسمی پذیرفته میشوند مشمول

محدودیت مربوط به حداکثر سن مذکور در بند الف این ماده نخواهند بود.

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۲۵ - حداکثر سن مذکور در بند الف این ماده در مورد افرادی که داوطلب استخدام در مشاغل تخصصی عالی از گروه هشت بیابا هستند ۴۵ سال تمام می باشد .
ماده ۱۵ - استخدام و تعیین حقوق و مدت خدمت اتباع بیگانه بموجب قوانین مصوب مجالسین خواهد بود .

ماده ۱۶ - امتحان و مسابقه ورودی داوطلبان استخدام رسمی بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور صورت میگیرد .

تبصره - سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورت اقتضا میتواند اجرای امتحان و مسابقه را با حفظ حق نظارت بدستگاه استخدام کننده محول دارد .

ماده ۱۷ - کسانیکه در مسابقه ورودی استخدام رسمی قبول شده اند قبل از ورود بخدمت رسمی یک دوره آزمایشی را طی خواهند کرد .

تبصره ۱ - انتصاب موقت افرادی که دوره آزمایشی را طی میکنند به پستهای ثابت سازمانی بلامانع است .

تبصره ۲ - افراد مذکور در این ماده در طول دوره آزمایشی در حکم مستخدم رسمی محسوب میشوند .

ماده ۱۸ - مدت خدمت آزمایش داوطلبان ورود به استخدام رسمی توسط وزارتخانه یا مؤسسه استخدام کننده تعیین میشود ولی در هیچ مورد از ششماه کمتر و از دو سال بیشتر نخواهد بود .

تبصره ۱ - حقوق دوره آزمایشی برابر حقوق اولین پسایه گروه مربوط خواهد بود و در صورتیکه مستخدم به استخدام رسمی پذیرفته شود مدت خدمت آزمایشی جزء سابقه خدمت وی محسوب میشود .

تبصره ۲ - فوق العاده و هزینه های مستخدم آزمایشی مطابق فوق العاده ها و هزینه های مستخدم رسمی تعیین و پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۹ - افرادی که در دوره آزمایشی لیاقت و کاردانی و علاقه به کار از خود نشان بدهند در پایان دوره آزمایشی بموجب حکم وزارتخانه یا مؤسسه استخدام کننده و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور از لحاظ تطبیق با مقررات استخدامی در عداد مستخدمین رسمی منظور و از حقوق و مزایای قانونی آن برخوردار خواهند شد .

ماده ۲۰ - افرادی که در طی یا در پایان دوره آزمایشی صالح برای ابقاء در خدمت مورد نظر تشخیص داده نشوند بدون هیچگونه تعهد حکم برکناری آنان از طرف وزارتخانه یا مؤسسه استخدام کننده صادر و جریان سازمان امور اداری و استخدامی کشور اطلاع داده میشود .

تبصره - به افرادی که طبق این ماده از خدمت برکنار میشوند حقوق مرخصی استحقاقی پرداخت خواهد شد .

ماده ۲۱ - کسانی که طبق ماده ۲۰ به استخدام رسمی پذیرفته نمیشوند تا یکسال از تاریخ برکناری حق شرکت مجدد در مسابقات ورودی استخدام رسمی برای همان شغل را نخواهند داشت .

ماده ۲۲ - پس از اتمام دوره آزمایشی انتصاب قطعی افراد به پستهای سازمانی با توجه بشرایط احراز شغل و با رعایت تحصیلات و امتیازات حاصله از امتحانات و مسابقات و نحوه کار در دوره آزمایشی و تجارب ایشان در قبل از ورود به استخدام رسمی صورت میگیرد .

ماده ۲۳ - انتصابات و ترفیعات مستخدمین رسمی باید بر اساس لیاقت و شایستگی و کاردانی و استعداد و رشد فکری و تجارب آنان در مشاغل قبلی صورت گیرد .

ماده ۲۴ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است کلیه مشاغل وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون را مورد بررسی قرار داده و با

لایحه قانونی استخدام کشوری

کسب نظر مشورتی آنها وظایف و مسئولیتهای هر کدام را مشخص و بر این اساس شرایط احراز هر شغل را معین کند و در هر مورد که این شرایط تعیین شد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در انتصابات خود شرایط احراز آن مشاغل را رعایت کنند.

ماده ۲۵ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است هر یک از مشاغل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون را در یکی از رسته‌ها قرار دهد.

تبصره ۱ - مستخدمین رسمی باقتضای شغلی که برای تصدی آن استخدام شده یا میشوند در یکی از رسته‌های شغلی قرار خواهند گرفت.

تبصره ۲ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور میتواند با کسب نظر وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مربوط در داخل هر یک از رسته‌ها به اقتضای نوع شغل رشته‌های تخصصی تشخیص دهد.

ماده ۲۶ - انتصاب مستخدمین رسمی به پست‌هایی که مشاغل مربوط به آنها در رسته مربوط مستخدم قرار ندارد ممنوع است مگر با داشتن شرایط لازم احراز آن پست و رضایت مستخدم.

تبصره ۵ - رؤسای ادارات و مقامات بالاتر در صورت اقتضا میتوانند با تصویب وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط مستخدم را با داشتن شرایط لازم در رسته دیگر بخدمت بگمارند.

ماده ۲۷ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور در هر مورد که ضروری تشخیص دهد از طریق امتحان و مسابقه فهرستی از افراد صلاحیت‌دار برای تصدی مشاغل تهیه و در اختیار وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون خواهد گذاشت و وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند در مواردی که فهرست مذکور از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه گردیده

لایحه قانونی استخدام کشوری

احتیاجات استخدامی مربوط خود را از میان افراد مذکور در فهرست تأمین کنند.

ماده ۲۸ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در فواصل معین شایستگی و استعداد مستخدمین رسمی را مورد بررسی قرار داده و نتیجه را در پرونده استخدامی مستخدم منعکس سازند این سنجش بنحوی صورت خواهد گرفت که موجب ارشاد و معرف استحقاق مستخدم و برای تصدی مقامات یا ترفیع یا تغییر شغل و یا لزوم گذرانیدن دوره کارآموزی جدید باشد.

تبصره - اجرای مفاد این ماده طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

ماده ۲۹ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند رونوشت احکام استخدام مستخدمین رسمی را در بدو ورود به خدمت همچنین رونوشت احکام ترفیع و تغییر گروه و خروج از خدمت آنان را بسازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال دارند.

فصل سوم

در حقوق و مزایای مستخدمین رسمی

ماده ۳۰ - کلیه مشاغل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون در دوازده گروه قرار میگیرد. سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است کلیه مشاغل را بر اساس اهمیت وظایف و مسئولیتها و شرایط تصدی از لحاظ معلومات و تجربه طبقه‌بندی و برای تخصیص بیکی از گروههای دوازده گانه مزبور به شورا پیشنهاد کند.

ماده ۳۱ - استخدام رسمی فقط برای تصدی مشاغل یکی از گروههای دوازده گانه مذکور در ماده ۳۰ بعمل خواهد آمد و در هر مورد وزارتخانه یا مؤسسه

لایحه قانونی استخدام کشوری

مربوط با توجه بشغلی که استخدام برای آن صورت می گیرد گروهی را که مستخدم جدید در آن قرار می گیرد تعیین می کند .

ماده ۳۲ - حقوق ماهانه مستخدمین رسمی مشمول این قانون بموجب

جدول واحد بر مبنای عدد صد بشرح زیر تعیین میشود :

گروه	پایه ۱	پایه ۲	پایه ۳	پایه ۴	پایه ۵	پایه ۶	پایه ۷	پایه ۸	پایه ۹	پایه ۱۰	پایه ۱۱	پایه ۱۲	پایه ۱۳	پایه ۱۴	پایه ۱۵
دوازده	۴۴۳	۴۷۸	۵۱۳	۵۴۸	۵۸۳	۶۱۸	۶۵۳	۶۸۸	۷۲۳	۷۵۸	۷۹۳	۸۲۸	۸۶۳		
یازده	۳۸۸	۴۱۶	۴۴۴	۴۷۲	۵۰۰	۵۲۸	۵۵۶	۵۸۴	۶۱۲	۶۴۰	۶۶۸	۶۹۶	۷۲۴	۷۵۲	۷۸۰
ده	۳۳۵	۳۶۰	۳۸۵	۴۱۰	۴۳۵	۴۶۰	۴۸۵	۵۱۰	۵۳۵	۵۶۰	۵۸۵	۶۱۰	۶۳۵	۶۶۰	۶۸۵
نه	۲۸۳	۳۰۷	۳۳۱	۳۵۵	۳۷۹	۴۰۳	۴۲۷	۴۵۱	۴۷۵	۴۹۹	۵۲۳	۵۴۷	۵۷۱	۵۹۵	۶۱۹
هشت	۲۳۶	۲۵۸	۲۸۰	۳۰۲	۳۲۴	۳۴۶	۳۶۸	۳۹۰	۴۱۲	۴۳۴	۴۵۶	۴۷۸	۵۰۰	۵۲۲	۵۴۴
هفت	۲۰۵	۲۲۶	۲۴۷	۲۶۸	۲۸۹	۳۱۰	۳۳۱	۳۵۲	۳۷۳	۳۹۴	۴۱۵	۴۳۶	۴۵۷	۴۷۸	۴۹۹
شش	۱۸۰	۱۹۹	۲۱۸	۲۳۷	۲۵۶	۲۷۵	۲۹۴	۳۱۳	۳۳۲	۳۵۱	۳۷۰	۳۸۹	۴۰۸	۴۲۷	۴۴۶
پنج	۱۵۹	۱۷۵	۱۹۱	۲۰۷	۲۲۳	۲۳۹	۲۵۵	۲۷۱	۲۸۷	۳۰۳	۳۱۹	۳۳۵	۳۵۱	۳۶۷	۳۸۳
چهار	۱۴۱	۱۵۴	۱۶۷	۱۸۰	۱۹۳	۲۰۶	۲۱۹	۲۳۲	۲۴۵	۲۵۸	۲۷۱	۲۸۴	۲۹۷	۳۱۰	۳۲۳
سه	۱۳۰	۱۴۱	۱۵۲	۱۶۳	۱۷۴	۱۸۵	۱۹۶	۲۰۷	۲۱۸	۲۲۹	۲۴۰	۲۵۱	۲۶۲	۲۷۳	۲۸۴
دو	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۰۰	۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰
یک	۱۰۰	۱۰۶	۱۱۲	۱۱۸	۱۲۴	۱۳۰	۱۳۶	۱۴۲	۱۴۸	۱۵۴	۱۶۰	۱۶۶	۱۷۲	۱۷۸	۱۸۴

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره - حقوق ماهانه متصدیان مقامات دولتی مذکور در ماده ۳ که در جدول موضوع این ماده قرار نمیگیرد به استثنای رئیس دفتر نخست وزیر و رئیس دفتر وزیر باتوجه بجدول حقوق مندرج در این ماده و عدد صد که مبنای آن قرار داده شده است بشرح زیر تعیین میشود :

الف - معاون وزارتخانه . ۸۷۵

ب - استاندار - سفیر - معاون نخست وزیر . ۱۰۰۰

پ - وزیر - مدیر عامل سازمان برنامه - دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور : ۱۱۲۵

ت - نخست وزیر . ۱۲۵۰

ماده ۳۳ - ضریب جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ چهل ریال تعیین میشود .

سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در موردی که بعلت افزایش هزینه زندگی و عوامل دیگر تغییر ضریب جدول حقوق ضروری باشد تغییر ضریب را برای تصویب مجلسین بدولت پیشنهاد کند .*

تبصره - بمنظور استقرار نظام هماهنگ در تعیین حقوق و مزایای مستخدمین دولت شورای حقوق و دستمزد از وزیرداری و یکی از وزراء بانتخاب نخست وزیر و دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور تشکیل میشود . وزارتخانه ها و کلیه مؤسسات دولتی اعم از اینکه مشمول مقررات این قانون

---

* - بموجب بند (الف) تبصره ۱۷ قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور از اول اسفندماه ۱۳۵۱ ضریب جدول حقوق ماده ۳۲ این قانون به پنجاه ریال تغییر یافته است و طبق بند (ب) تبصره مذکور حداقل مجموع حقوق و مزایای ماهانه مستخدمین رسمی شش هزار ریال تعیین شده است .

لایحه قانونی استخدام کشوری

باشند یا نباشند همچنین مؤسسات موضوع بند (ت) ماده ۲ مکلفند قبل از هر نوع تغییر میزان حداقل و حداکثر حقوق و مزایای مستخدمین خود قبلاً موافقت شورای مذکور را کسب کنند .

کلیه مؤسسات دولتی که بموجب قانون خاص خود شمول قوانین و مقررات عمومی نسبت بآنها مستلزم ذکر نام آن مؤسسات در قانون مربوط میباشد باتصویب هیأت وزیران مشمول حکم این تبصره خواهند بود و قوانین و مقررات کلیه مؤسسات دولتی در مواردیکه با مقررات این تبصره مغایر است ملغی خواهد بود .

وظایف دبیرخانه شورای حقوق و دستمزد بعهدہ سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود . آئیننامه اجرائی این تبصره بوسیله شورای مذکور تهیه میشود و بتصویب هیأت وزیران میرسد .

ماده ۳۴ - مستخدم رسمی به استناد شغلی که برای آن استخدام میشود در پایه یک گروه مربوط وارد خدمت میشود و میتواند با رعایت شرایط مقرر در این قانون تا آخرین پایه همان گروه ترفیع یابد .

ماده ۳۵ - در صورت رضایت بخش بودن خدمات هر یک از مستخدمین رسمی مشمول این قانون وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در ازاء هر دو سال خدمت یک پایه ترفیع به آنان اعطاء میکنند . بمستخدمی که خدمات برجسته‌ای انجام داده باشد بجای یک پایه میتواند دو پایه اعطاء کرد خدمات برجسته با ضوابطی که در آئیننامه موضوع تبصره ماده ۲۸ تعیین میشود تشخیص خواهد شد .

تبصره - در نقاطی از کشور که سازمان امور اداری و استخدامی کشور پیشنهاد میکند و بتصویب هیأت وزیران میرسد هر یکسال اشتغال مستخدمین رسمی از لحاظ ترفیع هیچجده ماه تا دو سال محسوب میشود .

ماده ۳۶ - تغییر گروه مستخدم رسمی با رعایت شرایط زیر امکان پذیر

است :

الف - در گروه جدید پست سازمانی بدون متصدی وجود داشته باشد .

ب - مستخدم واجد شرایط لازم برای تصدی شغل گروه جدید باشد .

پ - از لحاظ معلومات مورد لزوم برای تصدی شغل گروه جدید از عهده

امتحانات مقرر بر آید .

تبصره ۱ - مستخدمینی که ارتقاء گروه مییابند در پایه ای از گروه جدید

قرار خواهند گرفت که حقوق آن پایه با تقریب اضافی بحقوق دو پایه بالاتر از

حقوق پایه ای که مستخدم در گروه قبلی دارا بوده است نزدیکتر باشد .

در صورتیکه مستخدم در پایه ماقبل آخر یا آخرین پایه گروه شغل خود باشد

و ارتقاء گروه یابد دو پایه در گروه جدید بعد از پایه ای که حقوق آن با تقریب

اضافی بحقوق پایه گروه قبلی نزدیکتر است اعطا میشود .

تبصره ۲ - در صورت ضرورت و با رضایت مستخدم میتوان پستی در گروه

پائینتر با و ارجاع کرد در این صورت مستخدم در پایه ای از گروه جدید قرار میگیرد

که در گروه قبلی داشته است ولی تفاوت حقوق پایه گروه قبلی را با اضافه

ترفیعات گروه جدید بشرط آنکه مجموع آن از آخرین پایه بالاترین گروهی که

داشته است تجاوز نکند دریافت خواهد کرد . و در تعیین حقوق آمادگی بخدمت

و حقوق بازنشستگی و وظیفه او مبنای محاسبه قرار میگیرد و در غیر این صورت

مستخدم آماده بخدمت خواهد شد .

ارتقاء گروه مجدد مستخدمی که بترتیب فوق در گروه پائینتر منصوب میشود

تا بالاترین گروهی که قبلا دارا بوده است بدون گذراندن امتحان مقرر در بند

(پ) این ماده مجاز است و در این صورت در پایه ای از گروه بالاتر قرار میگیرد که

لایحه قانونی استخدام کشوری

در گروه پائینتر داشته است و تفاوت حاصل از ارتقاء گروه او بابت تفاوت حقوق مذکور در فوق محسوب خواهد شد .

مستخدمین رسمی که از حقوق مقامات مذکور در تبصره ماده ۳۲ استفاده میکنند چنانچه پس از تصدی آن مقامات بیکی از مشاغل گروههای دوازده گانه منصوب شوند حقوق مقام مربوط کماکان بآنان پرداخت خواهد شد و در تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه آنان مبنای محاسبه قرار میگیرد .

ماده ۳۷ - آئیننامه اجرائی مواد ۳۵ و ۳۶ بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه میشود و بتصویب شورا خواهد رسید .

ماده ۳۸ - در صورتیکه نوع کار و وظایف و مسئولیت های بعضی از مشاغل وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون اقتضا نماید که مبلغی علاوه بر حقوق بمستخدمین رسمی شاغل آن پرداخت شود مبلغی بعنوان فوق العاده شغل بشاغلین آن مشاغل پرداخت خواهد شد تعیین مشاغل مستحق دریافت فوق العاده مزبور و میزان این فوق العاده و همچنین از دیاد یا تقلیل یا حذف این فوق العاده در مورد مشاغل مختلف بنابه پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت .

تبصره ۱ - مبلغ فوق العاده شغل در هر گروه نمیتواند از حقوق آخرین پایه همان گروه تجاوز کند .

تبصره ۲ - فوق العاده شغل فقط در مدتی قابل پرداخت است که مستخدم رسمی در شغلی که فوق العاده مزبور به آن تعلق میگیرد انجام وظیفه کند .

تبصره ۳ - مستخدم رسمی هنگام مرخصی استحقاقی از فوق العاده شغل مورد تصدی خود استفاده خواهد کرد .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۴ - مستخدم رسمی طی مرخصی استعلاجی حداکثر تا چهارماه در هر دوازده ماه خدمت متوالی میتواند از فوق العاده شغل مورد تصدی خود استفاده کند .

تبصره ۵ - میزان اعتبار فوق العاده شغل همه ساله ضمن بودجه کل کشور پیش بینی خواهد شد و جمع پرداختیهای فوق العاده شغل هر سال از مبلغ اعتبار منظور در بودجه مصوب نباید تجاوز کند .

تبصره ۶ - فوق العاده شغل مقامات دولتی مذکور در ماده ۳ از یک برابر حقوق آنان نباید تجاوز کند .

ماده ۳۹ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی میتوانند علاوه بر فوق العاده شغل مذکور در ماده ۳۸ این قانون فوق العاده هائی بشرح زیر به مستخدمین پرداخت کنند :

الف - فوق العاده اضافه کار که فقط در قبال ساعات کار اضافی برای انجام وظایف مشخص بطور غیر مستمر قابل پرداخت است .

ب - فوق العاده بدی آب و هوا بمستخدمینی که در نقاط بد آب و هوا انجام وظیفه میکنند قابل پرداخت است .

پ - فوق العاده محرومیت از تسهیلات زندگی بمستخدمینی که در نقاطی خدمت میکنند که فاقد تسهیلات لازم زندگی است قابل پرداخت است .

ت - فوق العاده محل خدمت که فقط بمستخدمینی که محل جغرافیائی خدمت آنان تغییر میکند حداکثر بمدت پنجسال در هر محل قابل پرداخت است .

ث - فوق العاده روزانه که فقط در قبال روزهائی که مستخدم خارج از محل خدمت خود انجام وظیفه میکنند قابل پرداخت است .

ج - فوق العاده اشتغال خارج از کشور فقط بمستخدمینی که در خارج از کشور انجام وظیفه میکنند قابل پرداخت است .

چ - فوق العاده کسر صندوق که فقط به تحویلداران و تحصیلداران و مأمورین پرداخت قابل پرداخت است .

ح - فوق العاده تضمین که فقط بصاحبجمعان نقدی یا جنسی قابل پرداخت است .

تبصره - حداکثر مدتی که مستخدم در طول خدمت خود در یک نقطه بدآب و هوا خدمت خواهد کرد نباید از پنجسال تجاوز کند مگر با رضایت مستخدم که در هر حال فوق العاده های موضوع بندهای ب و پ این ماده طبق مقررات مربوط باو پرداخت خواهد شد .

دولت مکلف است ترتیبات و ضوابطی برای تغییر محل جغرافیائی خدمت مستخدمین تعیین کند .

ماده ۴۰ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون می توانند مبالغی برای جبران هزینه های زیر بمستخدمین خود پرداخت کنند :

الف - هزینه ایاب و ذهاب که فقط بمشاغل خاصی که تصدی آنها نوعاً مستلزم رفت و آمدهائی برای انجام وظایف مربوط است تعلق میگیرد .

ب - هزینه سفر که فقط بمستخدمینی که بخارج از محل خدمت خود اعزام یا منتقل میشوند قابل پرداخت است .

پ - هزینه نقل مکان که فقط در موقع تغییر محل خدمت مستخدمین دولت قابل پرداخت است .

ماده ۴۱ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون میتوانند بمستخدمینی که منشاء خدمات برجسته شوند پاداش پرداخت کنند جمع پاداشهای

لایحه قانونی استخدام کشوری

پرداختی بیک مستخدم در هر سال نباید از یک برابر مجموع حقوق و مزایای یک ماه او تجاوز کند ولی باتصویب هیأت وزیران تا دو برابر مجموع حقوق و مزایای یک ماه مجاز خواهند بود .

ماده ۴۲ - آئین نامه اجرای مواد ۳۹ و ۴۰ بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه میشود و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

ماده ۴۳ - مستخدم رسمی نمیتواند تصدی بیش از یک پست سازمانی را داشته باشد . وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی نمیتوانند غیر از حقوق و مزایای پست سازمانی مورد تصدی و فوق العاده ها و هزینه ها و پاداش مندرج در این فصل تحت هیچ عنوان وجهی بمستخدمین خود پرداخت کنند .

تبصره ۱ - حق کشف قاچاق موضوع قوانین منع کشت خشخاش و مجازات مرتکبین قاچاق و مقررات الحاقی آنها از شمول این ماده مستثنی است .

تبصره ۲ - پرداخت حق تدریس - حق تألیف و تصنیف و ترجمه - حق تحقیق - حق تهیه و تنظیم ورهبری و گویندگی و اجرای برنامه های آموزشی و فرهنگی و هنری - حق حضور در جلسه - حق الزحمه کارشناس - حق العلاج و حق الزحمه صاحبان حرف پزشکی مشروط بر آنکه امور راجعه بآنها در غیر از ساعات اداری و علاوه بر وظیفه اصلی مستخدم انجام شود . همچنین پرداخت هزینه پذیرائی و عیدی پایان سال و کمک خواربار از شمول این ماده مستثنی است .

آئین نامه اجرائی موضوع این تبصره بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه میشود و پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا است .

تبصره ماده ۲۹۲ قانون اصلاح پاره ای مواد قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۴۵/۱۲/۲۸ و الحاق مواد بقانون مذکور بقوت خود باقیست .

فصل چهارم

در تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی

ماده ۴۴ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند با رعایت مقررات این قانون ادامه یا اجرای برنامه‌های آموزشی و یا کارآموزی مستخدمین خود را بتصویب سازمان اموراداری و استخدامی کشور برسانند .

تبصره ۱۵ - سازمان اموراداری و استخدامی کشور میتواند باتوجه به احتیاجات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و با همکاری آنها برنامه‌های آموزشی و کارآموزی لازم را تنظیم کند .

تبصره ۲۵ - سازمان اموراداری و استخدامی کشور میتواند برنامه‌های مصوب موضوع این ماده را رأساً یا بوسیله وزارتخانه‌ها و مؤسسات مربوط یا مؤسسات صلاحیتدار دیگر اجرا کند .

تبصره ۳۵ - سازمان اموراداری و استخدامی کشور مکلف است طبق ضوابط و برنامه‌ای که تنظیم خواهد نمود مؤسسه‌ای برای آموزش مدیریت و فنون اداری مستخدمین دولت تأسیس کند. مؤسسه مزبور میتواند برای این منظور در حد و قوانین و مقررات مربوط بابت آموزش کمک و یا شهریه دریافت کرده و آنرا طبق تصویبنامه هیأت وزیران بمصرف برساند .

ماده ۴۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون نمیتوانند به تشکیل هیچگونه مؤسسه آموزشی - کلاس - دوره تعلیماتی و نظایر آن که هر نوع تعهد استخدامی برای دولت بوجود آورد مبادرت ورزند مگر آنکه قبلاً موافقت سازمان اموراداری و استخدامی کشور را در این مورد جلب کرده باشند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۵- دوره تحصیلات عالی که طبق برنامه‌های رسمی بمنظور خدمت در رشته‌های مربوط به رشته آموزشی وزارت آموزش و پرورش طی می‌شود از لحاظ بازنشستگی و وظیفه با پرداخت کسور مربوط جزو سابقه خدمت مستخدم محسوب می‌گردد.

ماده ۴۶۵- استفاده از بورس‌های آموزشی خارج از کشور که بمستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون تخصیص داده می‌شود موکول به موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور است. آئین‌نامه اجرای این ماده توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب شورا خواهد رسید.

فصل پنجم

در تأمین آسایش و حفظ سلامت مستخدمین رسمی

ماده ۴۷۵- مستخدمین رسمی دولت سالی یک‌ماه حق مرخصی با استفاده از حقوق و فوق‌العاده‌های مربوط دارند.

ماده ۴۸۵- مستخدمین رسمی در صورت ابتلاء به بیماری‌هایی که مانع از انجام خدمت آنان باشد از مرخصی استعلاجی استفاده خواهند کرد.

تبصره ۵- جز در موارد بیماری‌های صعب‌العلاج حداکثر مدت استفاده از مرخصی استعلاجی چهار ماه در سال خواهد بود.

ماده ۴۹۵- مستخدم رسمی میتواند با موافقت وزارتخانه یا مؤسسه متبوع از مرخصی بدون حقوق استفاده کند.

تبصره ۱۵- مدت مرخصی بدون حقوق از لحاظ بازنشستگی جزو سوابق خدمت محسوب نخواهد شد.

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۲۵ - حداکثر مدتی که مستخدم رسمی در طول خدمت خود میتواند از مرخصی بدون حقوق با موافقت سازمان متبوع استفاده نماید سه سال خواهد بود ولی برای ادامه تحصیلات عالی مستخدمینی که در رشته‌های مشاغل دبیری و آموزگاری خدمت میکنند و فاقد دانشنامه لیسانس هستند همچنین برای ادامه تحصیلات عالی تخصصی در رشته مربوط بشغل مستخدم حداکثر این مرخصی تا دو سال دیگر قابل تمدید خواهد بود .

تبصره ۳۵ - محفوظ ماندن پست سازمانی مستخدم رسمی در مدتی که از مرخصی بدون حقوق استفاده مینماید الزامی نیست . در صورتیکه پس از پایان دوران مرخصی پست سازمانی مناسب برای ارجاع بمستخدم مذکور موجود نباشد بحال آماده بخدمت درمیآید .

ماده ۵۰ - ترتیب تحصیل مرخصی‌های موضوع مواد ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ این قانون بموجب آئین‌نامه‌ای که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد معین میشود .

ماده ۵۱ - دولت مکلف است بطرق مقتضی وسایل بهداشت و درمان مستخدمین رسمی و خانواده آنان را فراهم کند .

ماده ۵۲ - دولت مکلف است تأسیس مؤسسات تعاونی مستخدمین رسمی را تشویق و بامؤسسات مذکور همکاری و نسبت به آنها کمک لازم را بنماید نحوه همکاری و کمک دولت به مؤسسات مذکور طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۵۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در تأمین شرایط بهداشتی و ایمنی و ایجاد محیط مناسب کار برای مستخدمین اقدامات لازم را بعمل آورند .

سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است در این مورد نظارت و هدایت لازم را معمول دارد .

فصل ششم

در تکالیف عمومی مستخدمین

ماده ۵۴ - مستخدم مکلف است در حدود قوانین و مقررات احکام و اوامر رؤسای مافوق خود را در امور اداری اطاعت نماید . اگر مستخدم حکم یا امر مقام مافوق را برخلاف قوانین و مقررات تشخیص دهد مکلف است کتباً مغایرت دستور را با قوانین و مقررات به مقام مافوق اطلاع دهد . در صورتیکه بعد از این اطلاع مقام مافوق کتباً اجرای دستور خود را تأیید کرد مستخدم مکلف به اجرای دستور صادره خواهد بود .

ماده ۵۵ - مستخدم دولت از هر نوع عملی که موجب ایجاد وقفه در امور اداری کشور شود ممنوع است .

ماده ۵۶ - قبول القاب و نشانهای دول بیگانه که به مستخدم دولت داده می شود موقوف به اجازه دولت است .

ماده ۵۷ - خروج از تابعیت ایران و یا قبول تابعیت کشور بیگانه بشرط گواهی وزارت امور خارجه موجب انفصال از خدمت دولت خواهد بود .

ماده ۵۸ - رسیدگی به تقصیر و تخلف اداری و یا قصور مستخدمین در انجام وظیفه و تعیین مجازات آنها بعهدہ دادگاه اداری است .

تبصره ۱ - تشخیص تقصیر و تخلف و قصور مستخدمین و چگونگی تشکیل دادگاه اداری و رسیدگی بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۲- مستخدمین مشمول این قانون که در وزارت جنگ و یا ژاندارمری کل کشور و یا شهربانی کل کشور شاغل خدمت هستند از لحاظ تقصیر و تخلف اداری و قصور تابع حکم تبصره ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی خواهند بود .

ماده ۵۹- انواع مجازاتهای اداری بقرار زیر است:

الف - توبیخ کتبی با درج در پرونده خدمت .

ب - کسر حقوق و فوق العاده های ماهانه مستخدم تا یک سوم از یک ماه تا سه ماه .

پ - کسر حقوق و فوق العاده های ماهانه مستخدم تا یک سوم از سه ماه تا شش ماه .

ت - برکناری از خدمت از سه ماه تا یکسال .

ث - انفصال موقت از سه ماه تا یکسال .

ج - اخراج از خدمت وزارتخانه یا مؤسسه دولتی متبوع .

چ - انفصال دائم از خدمت دولت .

تبصره ۱- رؤسای ادارات و مقامات بالاتر آنان میتوانند به تشخیص خود بدون مراجعه به دادگاه اداری کتباً با ذکر دلیل مجازات بند الف این ماده را در مورد مستخدم متخلف ادارات تابعه خود معمول دارند .

تبصره ۲- وزراء و رؤسای مؤسسات دولتی میتوانند به تشخیص خود بدون مراجعه به دادگاه اداری مجازاتهای مندرج در بندهای الف - ب - پ و ت این ماده را در مورد مستخدم خاطی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی تابع خود معمول دارند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۳ - در مورد مستخدمینی که طبق مقررات مذکور در این ماده بمجازات های مندرج در شقوق ث - ج و چ محکوم می شوند در صورتیکه دارای فرمان انتصاب یا نشان باشند وزیر مربوط استدعای مسترد داشتن فرمان انتصاب یا نشان را از مقام سلطنت خواهد نمود هرگاه استدعای مزبور مورد قبول ملوکانه واقع گردد مراتب به مستخدم ابلاغ خواهد شد و از تاریخ ابلاغ حق نگاهداری فرمان و نشان و استفاده از آنرا نداشته و مکلف است آنرا بوزارتخانه مربوط مسترد دارد و در صورت تخلف مادام که مستخدم بوظیفه مزبور عمل نکرده است حق اخذ هیچگونه وجهی از خزانه دولت بعنوان حقوق یا فوق العاده و مزایا و امثال آنرا نخواهد داشت .

مقررات مذکور در این تبصره شامل مستخدمین مذکور در شقوق ب-پ-ت-ج-چ و ح ماده ۲ قانون استخدام کشوری نیز میباشد و در صورت محکومیت به مجازاتهای مشابه طبق مقررات فوق الذکر درباره آنها عمل خواهد شد .

تبصره ۴ - هرگاه مستخدم رسمی متهم به ارتکاب عملی شود که عنوان یکی از بزه های مندرج در بند (د) ماده ۱۹ قانون مجازات عمومی و خطای اداری را توأمأ دارا باشد دادگاه اداری مستخدم مذکور را پس از صدور کیفرخواست دادستان اداری از خدمت معلق و دادرسی اداری را تا صدور حکم نهائی یا اقرار موقوفی تعقیب از مراجع کیفری متوقف میدارد .

حکم دادگاه کیفری در این مورد از حیث تشخیص بزهکاری یا بیگناهی مستخدم برای دادگاه اداری لازم الاتباع است . در موردی که تعقیب در مرجع کیفری بجهتی از جهات موقوف گردد و دادگاه اداری هم مستخدم را در این مورد بیکی از مجازات های مندرج در بندهای (ث) یا (ج) یا (چ) محکوم ننماید مدت تعلیق جزء سابقه خدمت مستخدم محسوب و حقوق ایام تعلیق به او پرداخت خواهد شد .

تبصره ۵ - وزراء و رؤسای مؤسسات دولتی میتوانند مستخدمینی را که باتهام تقصیر- تخلف و قصور بموجب کیفرخواست دادستان اداری تحت تعقیب دادگاه اداری قرار میگیرند آماده بخدمت نمایند .

مستخدمی که از اتهام منتسب برائت حاصل نماید در پست های ثابت سازمانی وزارتخانه یا مؤسسه متبوع بکارگمارده خواهد شد .

تبصره ۶ - در مواردی که مستخدم طبق بند (ت) این ماده از خدمت برکنار میشود وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط در خاتمه مدت برکناری در صورت وجود پست سازمانی بلامتصدی او را منصوب میکند و اگر مستخدم مذکور در محل خدمت خود حاضر نشود طبق ماده ۶۵ این قانون با او رفتار خواهد شد و در صورت نبودن پست سازمانی بلامتصدی مستخدم مذکور بحال آماده بخدمت درمی آید .

دوران برکناری از خدمت با پرداخت کسور مربوط بمأخذ تمام حقوق فقط از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت مستخدم محسوب میشود .

حقوق دوران برکناری از خدمت به تشخیص وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی از نصف حقوق دریافتی قبل از برکناری کمتر نخواهد بود ولی در مواردی که مدت برکناری از خدمت بیش از ششماه باشد برای مدت زائد بر آن در هر حال تمام حقوق پرداخت میشود .

تبصره ۷ - مستخدمینی که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری به مجازاتهای مذکور در بندهای ج و چ این ماده محکوم شوند در صورتیکه در تاریخ محکومیت به سن پنجاه و پنج سالگی رسیده باشند از نصف حقوق بازنشستگی مقرر در این قانون استفاده خواهند کرد .

لایحه قانونی استخدام کشوری

در مورد مستخدمینی که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری به مجازات مذکور در بندج این ماده محکوم شوند و به سن پنجاه و پنج سالگی نرسیده باشند هرگاه مجدداً در وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگری بااستخدام رسمی پذیرفته شوند نصف سوابق خدمت آنان از لحاظ بازنشستگی و وظیفه محسوب خواهد شد .

فصل هفتم

در حفظ حقوق استخدامی مستخدمین

ماده ۶۰ - مستخدمین رسمی و مستخدمین مشمول مقررات استخدامی موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری میتوانند در مورد تضییع حقوق استخدامی خود بسازمان اموراداری و استخدامی کشور شکایت کنند .

ماده ۶۱ - شکایات استخدامی باید قبل از تقدیم بشورای دولتی و در غیاب آن بدیوان عالی کشور بسازمان امور اداری و استخدامی کشور تقدیم شود .

ماده ۶۲ - مرجع رسیدگی بشکایات استخدامی مستخدمین مذکور در ماده ۶۰ شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

تبصره ۱ - شورا میتواند رسیدگی بشکایات موضوع این ماده را تحت نظر خود به هیئت‌هائی محول دارد .

تبصره ۲ - ترتیب تشکیل هیئت های مذکور در تبصره ۱ این ماده وعزل ونصب اعضای آنها وهمچنین ترتیب دریافت شکایات و ارجاع آنها بهیئتهای مذکور و رسیدگی هر هیئت بشکایات و رسیدگی به تخلفات اعضای هیئت‌ها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که بوسیله سازمان اموراداری و استخدامی کشور پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۳ - سازمان امور استخدامی کشور می تواند در صورت لزوم تا پنجسال از تاریخ تصویب این قانون برای هر يك از هیئت های مذکور در این ماده یکنفر از قضات بازنشسته دادگستری را بکار بگمارد و فوق العاده ای حداکثر معادل نصف حقوق بازنشستگی به آنها بپردازد .

ماده ۶۳ - هرگاه رأی بنفع مستخدم شاکی صادر شود در مورد وزارتخانه یا مؤسسه مربوط قطعی و لازم الاجرا است و هرگاه شاکی به رأی صادره معترض باشد میتواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی بشورای دولتی و درغیاب شورای دولتی بدیوان عالی کشور شکایت کند .

تبصره - قانون مربوط به قابل تجدید نظر بودن احکام شعبه دیوان عالی کشور در مورد شکایات استخدامی مصوب نوزدهم بهمن هزار و سیصد و سی و هفت ملغی است. ولی شکایاتی که تا تاریخ اجرای این قانون بدیوان عالی کشور تقدیم شده باشد طبق مقررات قانون سابق مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

ماده ۶۴ - مستخدم رسمی میتواند بایک ماه اعلام قبلی از خدمت دولت استعفا کند در هیچ مورد استعفای مستخدم رافع تعهدات او در برابر دولت نخواهد بود . استعفا از تاریخی تحقق میابد که وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط مستخدم بموجب حکم رسمی با آن موافقت کند. وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مکلف است ظرف یکماه از تاریخ وصول استعفا رد یا قبول استعفا را کتباً اعلام دارد . اگر تا پایان یکماه مذکور رد یا قبول استعفا ابلاغ نگردد این امر در حکم عدم قبول استعفا تلقی خواهد شد. مستخدم میتواند در صورت قبول نشدن استعفا طبق ماده ۶۰ شکایت کند .

ماده ۶۵ - در صورتیکه مستخدم رسمی مدت دو ماه بدون اطلاع و عذر موجه در محل خدمت خود حاضر نشود از تاریخ ترك خدمت از خدمت وزارتخانه

لایحه قانونی استخدام کشوری

یا مؤسسه دولتی اخراج میشود مگر آنکه مشمول مقررات مواد ۷۴ یا ۷۵ این قانون باشد که در آنصورت بازنشسته خواهد شد .

تبصره - هرگاه مستخدم مذکور مدعی شود بعللی که خارج از حدود قدرت و اختیار او بوده نتوانسته است در محل خدمت حاضر شود و یا عدم حضور خود را اطلاع دهد و ادعای او مورد قبول وزارتخانه یا مؤسسه متبوع قرار نگیرد میتواند شکایت خود را بضمیمه مدارک مورد استناد بدادگاه اداری وزارتخانه یا مؤسسه متبوع خود تسلیم کند . دادگاه اداری مکلف است در اسرع وقت بشکایت مزبور رسیدگی و حکم مقتضی صادر کند در صورتیکه حکم دادگاه اداری حاکی از موجه بودن عذر مشارالیه باشد بخدمت مراجعت و حقوق غیبت بوی پرداخت خواهد شد و اگر پست سازمانی او بدیگری داده شده باشد از تاریخی که اخراج یا بازنشسته شده آماده بخدمت محسوب و مانند مستخدم آماده بخدمت با وی رفتار میشود .

حکم دادگاه بدوی در این مورد چنانچه بر رد شکایت صادر شده باشد ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ قابل رسیدگی پژوهشی در دادگاه تجدیدنظر اداری خواهد بود و حکم دادگاه تجدیدنظر اداری در این مورد قطعی است .

ماده ۶۶ - وجوهیکه مستخدم مستعفی بابت کسور بازنشستگی بصندوق بازنشستگی پرداخت کرده است به او مسترد خواهد شد .

ماده ۶۷ - استخدام مجدد مستخدم رسمی که استعفا کرده است در صورت احتیاج بوجود او مانعی ندارد . سوابق خدمت این قبیل مستخدمین از لحاظ بازنشستگی منظور و محسوب خواهد شد بشرط آنکه وجوهی را که طبق ماده ۶۶ دریافت داشته اند یکجا بصندوق بازنشستگی مسترد دارند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۶۸ - هر گاه مستخدمی که طبق ماده ۶۴ از خدمت استعفا نموده است داوطلب خدمت در گروه مورد اشتغال سابق خود یا گروه پائینتر باشد وزارتخانه یا مؤسسه دولتی استخدام کننده میتواند داوطلب را از گذراندن امتحان و دوره آزمایشی معاف دارد.

ماده ۶۹ - هر گاه مستخدمی که طبق مفاد ماده ۶۴ از خدمت استعفا نموده است داوطلب خدمت در گروهی بالاتر از گروه مورد اشتغال سابق خود باشد استخدام او مشروط بگذراندن امتحان خواهد بود ولی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی استخدام کننده میتواند او را از گذراندن دوره آزمایشی معاف دارد.

فصل هشتم

در بازنشستگی و وظیفه

ماده ۷۰ - اداره کل بازنشستگی فعلی با کلیه دارائی و موجودی صندوق بازنشستگی و اسناد و اوراق و بودجه و تعهدات خود از وزارت دارائی منتزع و تابع سازمان امور اداری و استخدامی کشور میشود.

ماده ۷۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند هر ماه هشت و نیم درصد از جمع حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و مزایای مستمر و فوق العاده‌های مستخدمین رسمی و مستخدمین آزمایشی را با استثناء فوق العاده تضمین و اضافه کار و کسر صندوق و روزانه کم کرده و بابت سهم مستخدمین بصندوق بازنشستگی کشوری بپردازند.

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۱ - در مورد مستخدمین رسمی که در مؤسسات موضوع بند (ب) ماده ۱۱ این قانون بخدمت مشغولند هشت و نیم درصد مذکور در این ماده از جمع حقوق و مزایای ایشان به استثنای فوق العاده های تضمین و اضافه کار و کسر صندوق و روزانه کم شده بصندوق بازنشستگی کشوری تحویل میشود .

تبصره ۲ - کسور بازنشستگی مستخدمین آماده بخدمت بر مبنای تمام حقوق گروه و پایه ایشان احتساب و برداشت خواهد شد .

تبصره ۳ - در مورد مستخدمین رسمی که بنماینده گی مجلسین شورا و سنا انتخاب یا منصوب شوند کسور بازنشستگی آنان در دوران نمایندگی معادل کسور آخرین پایه مربوط و تفاوت تطبیق حقوق هر ماه از مقرری آنان کسر و بصندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد .

ماده ۷۲ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند حقوق اولین ماه کسانی را که دوره آزمایشی را طی کرده و به استخدام رسمی پذیرفته میشوند برداشت کنند و بصندوق بازنشستگی کشوری بپردازند .

ماده ۷۳ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند علاوه بر کسور موضوع ماده ۷۱ هر ماه مبلغی برابر هشت و نیم درصد حقوق مستخدمین رسمی و مستخدمین آزمایشی خود را به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند .

تبصره ۱ - مؤسساتی که خارج از شمول این قانون بوده و مستخدمین آنان از صندوق بازنشستگی کشوری استفاده خواهند کرد باید مبلغی معادل کسور پرداختی مستخدمین خود از بودجه مؤسسه مربوط بصندوق بازنشستگی کشوری پرداخت کنند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۲ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مستخدمین رسمی آنها یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ این قانون انتخاب یا منصوب شوند مکلفند تا زمانی که مستخدمین مزبور متصدی آن مقامات هستند هر ماه مبلغی معادل کسور پرداختی آنان از بودجه خود بصندوق بازنشستگی کشوری پرداخت کنند.

ماده ۲۴ - مستخدم رسمی میتواند طبق شرایط زیر تقاضای بازنشستگی کند و دولت مکلف بقبول آنست:

الف - داشتن حداقل شصت سال سن با هر قدر سابقه خدمت.

ب - داشتن حداقل پنجاه و پنج سال سن بالا اقل سی سال سابقه خدمت.

تبصره - مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری میتوانند از تاریخ تصویب این اصلاحیه تا تقدیم لایحه نهائی قانون استخدام کشوری با داشتن بیست سال سابقه خدمت درخواست بازنشستگی خود را بوزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط خود تسلیم کنند. این درخواست بهیئت سه نفری مرکب از یکی از معاونان وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و رئیس دادگاه تجدید نظر اداری و مدیر کل و یا مسئول امور کارگزینی که بموجب حکم وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط منصوب میشوند ارسال میگردد. درخواست بازنشستگی طبق این تبصره فقط برای يك بار قابل رسیدگی در هیأت مذکور است و اگر درخواست مستخدم پذیرفته نشود در هیچ حال مستخدم براساس مقررات این تبصره بازنشسته نخواهد شد.

بازنشستگی این مستخدمین پس از بررسی و تأیید هیئت مذکور باتصویب وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط قابل اجرا است.

بمدت خدمت این قبیل، مستخدمین فقط در احتساب حقوق بازنشستگی

لایحه قانونی استخدام کشوری

حداکثر ده سال بشرط پرداخت کسور بازنشستگی افزوده میشود و خدمت زائد
برسی سال قابل محاسبه نخواهد بود و در تعیین حقوق بازنشستگی آنان بجای
متوسط حقوق آخرین حقوق قبل از بازنشستگی مبنای محاسبه قرار میگیرد .

۲۵۵۵۱۵ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب اینقانون بیش از یازده
سال سابقه خدمت دارند میتوانند طبق شرایط زیر تقاضای بازنشستگی کنند و
دولت مکلف بقبول آن است :

الف - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب اینقانون بیش از یازده سال
سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و نه سال خدمت و رسیدن به پنجاه و
چهار سالگی .

ب - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب اینقانون بیش از دوازده سال
سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و هشت سال خدمت و رسیدن به
پنجاه و سه سالگی .

پ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب اینقانون بیش از سیزده سال
سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و هفت سال خدمت و رسیدن به پنجاه
و دو سالگی .

ت - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب اینقانون بیش از چهارده
سال سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و شش سال خدمت و رسیدن
به پنجاه و یک سالگی .

ث - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب اینقانون بیش از پانزده سال
سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و پنج سال خدمت و رسیدن به پنجاه
سالگی .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ج - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از شانزده سال سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و چهار سال خدمت و رسیدن به چهل و نه سالگی .

چ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از هفده سال سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و سه سال خدمت و رسیدن به چهل و هشت سالگی .

ح - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از هیجده سال سابقه خدمات دارند بشرط دارا شدن بیست و دو سال خدمت و رسیدن به چهل و هفت سالگی .

خ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از نوزده سال سابقه خدمت دارند بشرط دارا شدن بیست و یک سال خدمت و رسیدن به چهل و شش سالگی .

د - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون حداقل بیست سال سابقه خدمت دارند بشرط رسیدن به چهل و پنج سالگی .

تبصره - مقصود از سابقه خدمت در ماده ۷۵ و بندهای آن سابقه خدمت رسمی است .

ماده ۷۶ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون می‌توانند مستخدمین رسمی را که شصت سال سن و لااقل بیست سال سابقه خدمت دارند بازنشسته کنند .

ماده ۷۷ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند کلیه مستخدمین رسمی را که شصت و پنج سال سن دارند بازنشسته کنند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۷۸ - میزان حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی عبارتست از $\frac{۱}{۳}$ متوسط حقوق پایه آنان ضرب در سنوات خدمت مشروط بر اینکه حقوق بازنشستگی آنان از آخرین حقوق دریافتی قبل از بازنشستگی تجاوز نکند.

تبصره ۱ - متوسط حقوق از لحاظ این قانون عبارت از معدل حقوق پایه مستخدم رسمی در سه سال آخر خدمت است ولی در صورتیکه مجموع سنوات خدمت رسمی مستخدم از سه سال کمتر باشد متوسط حقوق معدل حقوق سنوات خدمت رسمی خواهد بود.

در مورد مستخدمی که براساس حقوق گروه و پایه موضوع ماده ۳۰ این قانون بازنشسته شده یا میشود در صورتیکه مدت استفاده از حقوق گروه و پایه مذکور از سه سال کمتر باشد معدل حقوق این مدت متوسط حقوق محسوب میشود. برای تعیین میزان بدهی بازنشستگی موضوع تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور متوسط حقوق مبنای محاسبه قرار میگیرد.

تبصره ۲ - تفاوت تطبیق حقوق (بدون احتساب مدد معاش همسر و فرزند) در احتساب متوسط حقوق بمنظور برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه منظور و محسوب میشود.

تبصره ۳ - میزان حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی که در دوران خدمت بمقامات دولتی مذکور در ماده ۳ منصوب شده یا میشوند اعم از شاغل یا بازنشسته عبارت است از یک سی ام آخرین حقوق مقام مربوط طبق جدول حقوق این قانون ضربدر سنوات خدمت مشروط بر اینکه از حقوق مقام مربوط تجاوز نکند. برقراری حقوق بازنشستگی بترتیب فوق درباره استنادار و معاون نخست وزیر و معاون وزیر منوط بر آنست که مستخدم در دوران خدمت خود حداقل دو

لایحه قانونی استخدام کشوری

سال تصدی مقامات دولتی مذکور را بعهده داشته و یا قبل از تصدی مقامات مزبور یکی از مشاغل مندرج در گروههای یازده یادآورده راعهده دار بوده باشد و در صورتیکه شغل مزبور جزو مشاغل گروههای دوازده گانه نباشد تشخیص همطراز بودن آن بامشاغل گروههای یازده یادآورده باشورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

اگر متصدیان مقامات مزبور مشمول مقررات خاص استخدامی باشند در اینصورت مخیرند فقط از یکی از دو حقوق بازنشستگی استفاده کنند .

این درخواست در صورتی مورد قبول واقع خواهد شد که مستخدم رسمی متقاضی در مدت دهسال تمام طبق ضرایب قانونی کشور بازنشستگی را بتناسب حقوق مورد درخواست خود پرداخته باشد و یا تعهد پرداخت آنرا طی پنج سال بنماید در صورتیکه نسبت بقسمتی از حقوق مورد تقاضا در مدت دهسال مورد نظر کشور بازنشستگی را پرداخت کرده و نسبت بقسمتی از آن پرداخت نکرده باشد تعهد پرداخت کشور فقط نسبت بمابه التفاوت کافی است .

تبصره ۴ - مستخدمین رسمی که در دوران بازنشستگی بمقامات دولتی مذکور در ماده ۳ نائل شده اند مشروط بر اینکه تاریخ تصدی مقامات مزبور قبل از سی و یک خرداد ماه هزار و سیصد و چهل و پنج باشد و همچنین وزرای مختاری که فرمان همایونی داشته و بعنوان رئیس مأموریت مستقل سیاسی اعزام و تاتاریخ مذکور بازنشسته شده اند مشمول تبصره فوق خواهند بود .

مبنای محاسبه حقوق بازنشستگی این قبیل وزرای مختار بر اساس حقوق معاون وزیر خواهد بود .

تبصره ۵ - در تعیین حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری که در دوران خدمت بنماینده گی یکی از مجلسین انتخاب یا منصوب

لایحه قانونی استخدام کشوری

شده و بشوند به ازاء هر دوره نمایندگی حقوق يك گروه بالاتر از حقوق پایه گروه مربوط ببالا ترین شغلی که قبل از نمایندگی تصدی آنرا داشته اند مبنای محاسبه قرار میگیرد و مبنای مزبور بجای متوسط حقوق موضوع تبصره يك این ماده محسوب میشود .

هر گاه مستخدمین مزبور مشمول حکم این ماده یا تبصره ۳ آن نیز باشند مخیرند فقط از یکی از دو حقوق بازنشستگی مربوط استفاده کنند .

حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی که برابر مدت يك دوره کامل قانونگذاری بریاست یکی از مجلسین انتخاب شده یا میشوند اعم از شاغل یا بازنشسته بر اساس بند (ت) تبصره ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و بارعایت مقررات این قانون تعیین میشود .

ماده ۷۹ - هر گاه مستخدم رسمی علیل یا به علت حادثه ای ناقص شود بنحوی که از کار کردن بازماند حقوق وظیفه ای برابر بایک سی ام متوسط حقوق ضربدر سنوات خدمت دریافت خواهد کرد مشروط بر اینکه از متوسط حقوق اوتجاوز نکند .

تبصره ۱- در صورتیکه سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال منظور خواهد گردید .

تبصره ۲- در صورتیکه مستخدم مذکور در این ماده فوت شود نصف حقوق وظیفه او بارعایت شرایط قانونی بورااث وی تعلق میگیرد .

ماده ۸۰ - هر گاه مستخدم رسمی بعلا ت حادثه ناشی از کاریا بسبب انجام وظیفه علیل یا ناقص شود بنحوی که از کار کردن باز بماند تمام متوسط حقوق او بعنوان حقوق وظیفه در موردی برقرار میگردد .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۵- در صورتیکه مستخدم موضوع این ماده فوت شود نصف حقوق وظیفه او با رعایت شرایط مقرر به وراث قانونی وی تعلق میگیرد ولی اگر فوت او در اثر همان حادثه باشد مقررات ماده ۸۳ این قانون درباره وراث قانونی اجرا خواهد شد.

ماده ۸۱- هرگاه مستخدم رسمی فوت شود خواه بحد بازنشستگی رسیده یا نرسیده باشد در تاریخ فوت بازنشسته محسوب و نصف حقوق بازنشستگی او به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

تبصره ۵- در صورتیکه سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال محسوب خواهد شد.

ماده ۸۲- هرگاه مستخدم بازنشسته فوت شود نصف حقوق بازنشستگی او بعنوان حقوق وظیفه طبق مقررات این قانون به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۸۳- هرگاه مستخدم رسمی به سبب انجام وظیفه فوت شود تمام متوسط حقوق او بعنوان حقوق وظیفه به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۸۴- برقراری حقوق وظیفه موضوع مواد ۷۹ و ۸۰ و ۸۳ با تصویب شورا صورت خواهد گرفت.

ماده ۸۵- سوابق خدمت دولتی مستخدمین غیر رسمی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که طبق مقررات این قانون به مستخدم رسمی تبدیل یافته و میبایند از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت آنان محسوب و منظور خواهد شد.

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۱۵ - مستخدم غیر رسمی موضوع این ماده میتواند وجهی بسابت کسور بازنشستگی سنوات خدمت غیر رسمی خود بصندوق بازنشستگی پرداخت نکند در اینصورت حقوق بازنشستگی و یا حقوق وظیفه موضوع ماده ۷۹ او بر اساس يك چهارم متوسط حقوق ضربدر سنوات خدمت غیر رسمی بعلاوه يك سی ام متوسط حقوق ضربدر سنواتی که با عنوان مستخدم رسمی خدمت کرده است احتساب خواهد شد و فقط آن مدت از خدمت غیر رسمی مستخدم محاسبه میشود که بعلاوه مدت خدمت او در استخدام رسمی بسی سال برسد و زائد بر آن مورد احتساب واقع نخواهد شد .

تبصره ۲ - در صورتیکه مستخدم کسور بازنشستگی مدت خدمت غیر رسمی موضوع این ماده را بر مبنای ۸/۵ درصد حقوق پایه رسمی که در تاریخ اول فروردین ماه یک هزار و سیصد و چهل و هفت باو تعلق داشته است پرداخت کند سوابق مذکور از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزو سابقه خدمت رسمی او محسوب خواهد شد .

تبصره ۳ - سابقه خدمت مستخدمین در کادر ثابیت نیروهای مسلح شاهنشاهی در صورتیکه کسور بازنشستگی مربوط باین خدمت طبق مقررات قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بصندوق بازنشستگی کشوری قابل انتقال باشد جزو خدمت رسمی محسوب و در غیر اینصورت در حکم خدمت غیر رسمی تلقی میشود و تابع حکم این ماده خواهد بود .

ماده ۸۶ - وراث قانونی از لحاظ این قانون عبارتند از : فرزندان و زوج یا زوجه دائمی و مادر و پدری که در کفالت متوفی بوده اند ، همچنین نوادگانی که پدرشان فوت شده و در کفالت مستخدم متوفی بوده اند با دارا بودن شرایط زیر :

لایحه قانونی استخدام کشوری

الف - فرزندان و نوادگان ذکور از بیست سال کمتر داشته باشند مگر اینکه بموجب مدارك مثبتة در یکی از دانشگاهها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در اینصورت نیز حقوق و وظیفه آنها در پایان بیست و پنجمین سال عمر آنان قطع خواهد شد .

ب - فرزندان و نوادگان اناث تا بیست سالگی بشرط نداشتن شوهر ولی اگر بموجب مدارك مثبتة در یکی از دانشگاهها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و شوهر نداشته باشند حقوق و وظیفه آنان در پایان بیست و پنجمین سال عمر آنان قطع خواهد شد .

پ - مادر متوفی بشرط نداشتن شوهر .

ت - عیال دائمی متوفی تا زمانیکه شوهر اختیار نکرده باشد .

ث - شوهر در صورتیکه علیل و از کار افتاده و تحت کفالت عیال متوفی خود بوده باشد .

ج - فرزندان و نوادگان علیل یا ناقص العضو مستخدم متوفی که قادر بانجام کار نباشند مادام العمر .

ماده ۸۷ - حقوق و وظیفه بتساوی بین وراث قانونی مستخدم تقسیم میشود و سهم هر یک از وراث قانونی که قطع میشود بتساوی بسهم بقیه وراث افزوده میشود حکم این ماده از تاریخ تصویب قانون استخدام کشوری (۱۳۴۵/۳/۳۱) قابل اجرا است . همچنین حکم مندرج در بند ج ماده ۸۶ در باره وراث مستخدمین رسمی که بر اساس قوانین و مقررات سابق حقوق و وظیفه آنان برقرار نشده و یا قطع شده است از این تاریخ قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۸۸ - در صورت دریافت هر گونه وجهی از وجوه عمومی کشور در قبال خدمت مستمر اخذ حقوق و وظیفه ممنوع است .

ماده ۸۹ - دریافت دو حقوق و وظیفه یا حقوق و وظیفه و بازنشستگی توأم از مؤسسات دولتی و مؤسسات مذکور در بند ت ماده ۲ ممنوع است ولی در صورتیکه شخصی مستحق دریافت دو حقوق و وظیفه یا یک حقوق و وظیفه و یک حقوق بازنشستگی باشد در استفاده از هر یک از آنها مخیر است .

تبصره - مستخدم رسمی که در مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون خدمت میکند میتواند نسبت بمدت خدمت خود در مؤسسات مذکور از مقررات بازنشستگی و وظیفه همان مؤسسه استفاده کند و در اینصورت مشمول پرداخت کسور بازنشستگی بصندوق بازنشستگی کشوری نخواهد بود. حقوق بازنشستگی یا وظیفه چنین مستخدمی متناسب ایام خدمت در هر یک از مؤسسات مشمول یا مؤسسات مستثنی شده از این قانون که در آن خدمت کرده است طبق مقررات مربوط به آن مؤسسات پرداخت میشود و در هر حال برای ایام واحد خدمت پرداخت دو حقوق بازنشستگی یا حقوق بازنشستگی و باز خرید خدمت و امثال آن توأم ممنوع است و برای صندوق بازنشستگی کشوری از لحاظ تعیین میزان حقوق بازنشستگی و وظیفه اینگونه مستخدمین زائد برسی سال خدمت قابل احتساب نیست .

ماده ۹۰ - اشتغال بازنشستگان در وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون ممنوع است و پرداخت هر گونه وجه از این بابت از طرف وزارتخانه ها و مؤسسات مزبور به بازنشستگان در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه دولتی است .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۹۱ - اشتغال بازنشستگان در مؤسسات مذکور در بند (ت) ماده ۲ و مؤسسات دولتی که مشمول این قانون نیستند و عضویت هیأت عامل برنامه ریاست دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی علمی دولتی و مؤسسات غیر دولتی که بیش از ۲۵ درصد سرمایه یا بودجه سالانه آنها از محل درآمد عمومی و یا درآمد برنامه به تشخیص دولت تأمین میشود همچنین تصدی یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ موجب قطع حقوق بازنشستگی آنان در مدت اشتغال یا تصدی مقام مربوط خواهد شد .

ماده ۹۲ - هرگاه مستخدم رسمی که بیش از دهسال سابقه خدمت دارد اصالتاً یا تبعاً بمحرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شود در صورتیکه محکومیت او از لحاظ ارتکاب جرائم خدمتی نباشد و بسن پنجاه و پنج سالگی نرسیده باشد معادل آنچه بعنوان کسور بازنشستگی تا تاریخ محکومیت پرداخته بعنوان کمک بعائله وی پرداخت خواهد شد و در صورتیکه در تاریخ محرومیت از حقوق اجتماعی حداقل پنجاه و پنجسال داشته باشد بعائله او حقوق وظیفه ای برابر با نصف حقوق بازنشستگی که در تاریخ محرومیت از حقوق اجتماعی بساو تعلق میگرفته پرداخت خواهد شد و پس از اعاده حیثیت شخصاً از تمام حقوق بازنشستگی خود استفاده میکند .

ماده ۹۳ - هرگاه شخصی که بموجب این قانون از حقوق بازنشستگی استفاده میکند بموجب حکم دادگاه صلاحیتدار اصالتاً یا تبعاً بمحرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شود تا زمانی که از حقوق اجتماعی محروم است شخصاً از دریافت حقوق بازنشستگی محروم خواهد بود . در صورتیکه محکومیت مربوط بدوره خدمت وی باشد با عائله او همان رفتاری میشود که

لایحه قانونی استخدام کشوری

در مورد وراثت بازنشستگان متوفی میشود و اگر جرم و محکومیت مربوط بدوره بازنشستگی باشد در مدت حیات مستخدم تمام حقوق بازنشستگی بعائله او پرداخت خواهد شد.

تبصره - منظور از عائله افرادی است که طبق ماده ۸۶ و با رعایت شرایط مقرر در آن از حقوق وظیفه استفاده خواهند کرد.

ماده ۹۴ - هر گاه مستخدمینی که طبق مقررات این قانون مستحق دریافت حقوق بازنشستگی شناخته شده اند بموجب حکم قطعی دادگاه صلاحیتدار از حقوق اجتماعی و به تبع آن از دریافت حقوق بازنشستگی محروم شوند و بعداً برائت ایشان از اتهام منتسبه در محکمه صلاحیتدار بثبوت برسد مستحق دریافت حقوق بازنشستگی مدت محرومیت خواهند بود.

ماده ۹۵ - هر گاه مستخدمی که طبق مقررات این قانون از حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه استفاده میکند مفقود الاثر شود در مدت یکسال حقوق بازنشستگی و یا وظیفه خود را مطالبه نکند وراثت قانونی او در صورتیکه طبق شرایط ماده ۸۶ حقوق وظیفه با آنان تعلق گیرد حق دارند موقتاً حقوق وظیفه قانونی خود را تقاضا کنند اگر بعداً معلوم شود مستخدم مذکور فوت شده حقوق وظیفه موقت از تاریخ فوت بطور دائم برقرار میشود و در صورتیکه معلوم شود در حال حیات است وضع حقوق او بحالت اول اعاده میگردد.

ماده ۹۶ - توقیف حقوق بازنشستگی یا وظیفه در قبال مطالبات دولت یا محکومیت حقوقی یا عناوین دیگر از این قبیل فقط تا میزان یک چهارم حقوق بازنشستگی یا وظیفه جایز است.

ماده ۹۷ - ترك تابعیت موجب قطع حقوق بازنشستگی و حقوق وظیفه خواهد شد.

لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۹۸۵- حقوق بازنشستگان و وظیفه‌بگیران فعلی براساس قوانین و مقررات سابق کماکان از محل صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد و در صورتیکه ضریب جدول حقوق مستخدمین رسمی شاغل تغییر یابد دولت مکلف است به نسبتی که هزینه زندگی موجب این تغییر شده است حقوق بازنشستگان و وظیفه‌بگیران را ترمیم کند.

ماده ۹۹۶- ملاک تشخیص سن مستخدمینی که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دولت هستند شناسنامه‌ایست که در تاریخ سوم تیرماه هزار و سیصد و سی و هفت در دست داشته‌اند و در مورد مستخدمینی که بعد از تصویب این قانون به استخدام دولت پذیرفته می‌شوند شناسنامه‌ایست که در بدو استخدام ارائه خواهند کرد. در صورتیکه ماه تولد یا ماه تاریخ ورود به خدمت مستخدمین از روی مدارک رسمی مشخص نباشد اول مهرماه محسوب خواهد شد.

ماده ۱۰۰۵- در آمد صندوق بازنشستگی از جوهی که از حقوق و مزایای مستخدمین رسمی و آزمایشی کسر می‌شود منحصر است بوجه مذکور در مواد ۷۱ و ۷۲ و تبصره ۵ ماده ۱۳۷ این قانون و تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور و مبلغ ماه اول هرگونه تفاوت حقوق مستخدمین در صورت عدم کفایت جوه صندوق بازنشستگی دولت مکلف است کمبود آنرا در بودجه کل کشور از محل درآمد عمومی تأمین و پرداخت کند.

تبصره- فوق‌العاده‌های موضوع بندهای ب و پ و ت اصلاحی ماده ۳۹ از تاریخ ۱/۱/۱۳۴۹ و فوق‌العاده موضوع بند (ج) اصلاحی ماده مزبور از تاریخ اجرای مرحله اول قانون استخدام کشوری به مستثنیات مندرج در ماده ۷۱ اضافه می‌شود و تا زمانی که آئین‌نامه اجرائی بندهای ب و پ و ت اصلاحی ماده ۳۹ بتصویب

لایحه قانونی استخدام کشوری

نرسیده است فوق العاده اشتغال خارج از مرکز و بدی آب و هوا بترتیبی که در مقررات سابق پیش بینی شده است قابل پرداخت و مشمول معافیت موضوع این تبصره خواهد بود .

ماده ۱۰۱۵ - وجوه صندوق بازنشستگی منحصرأً برای پرداخت حقوق بازنشستگی و وظیفه و استرداد کسور بازنشستگی است و بهیچ عنوان نباید بمصرف دیگر برسد . متخلفین در حکم مختلسین اموال دولتی محسوب خواهند شد .

تبصره - وجوه صندوق بازنشستگی را فقط در بانکهای دولتی ایران میتوان نگهداری کرد . تعیین بانك و شرایط نگهداری وجوه بازنشستگی و میزان بهره آن با تصویب شورای پول و اعتبار خواهد بود .

ماده ۱۰۲۵ - ترتیب و تشریفات مربوط به تقاضای بازنشستگی و صدور احکام و برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه و ترتیب وصول و پرداخت وجوه بازنشستگی و وظیفه مستخدمین رسمی و همچنین ترتیب نگهداری حسابها طبق آئین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب شورا میرسد .

فصل نهم

در تشکیل سازمان امور اداری و استخدامی کشور

ماده ۱۰۳۵ - بموجب این قانون بجای شورای عالی اداری کشور سازمان اموری اداری و استخدامی کشور وابسته به نخست وزیر تأسیس میشود . کلیه اوراق و اسناد و دارائی همچنین مستخدمین شورای عالی اداری کشور به سازمان امور اداری و استخدامی کشوری منتقل میشوند . آئین نامه های فعلی شورای عالی اداری

لایحه قانونی استخدام کشوری

کشور تا تصویب آئین نامه های مذکور در این قانون مورد عمل سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود .

ماده ۱۰۴- وظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور بقرار زیر

است :

الف- در زمینه امور استخدامی :

۱- مراقبت در حسن اجرای قوانین و مقررات استخدامی کشور در وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون .

۲- دادن دستورهای لازم درباره نحوه اجرای مقررات و قوانین استخدامی کشور بمنظور ایجاد هم آهنگی .

۳- رسیدگی به شکایات استخدامی مستخدمین رسمی .

۴- انجام مطالعات و تحقیقات لازم در امور استخدامی و دادن پیشنهادها و نظرهای مشورتی بدولت .

۵- اداره امور بازنشستگی مستخدمین رسمی و وظیفه بگیران .

۶- اداره امور استخدامی مستخدمین آماده بخدمت .

۷- اظهار نظر درباره مقررات استخدامی مؤسسات دولتی خارج از مشمول

این قانون .

ب - در زمینه امور تشکیلاتی و روشها و تشریفات اداری

۱- بررسی و تهیه پیشنهاد درباره هدفها و وظایف وزارتخانه ها و مؤسسات

دولتی .

۲- بررسی و پیشنهاد تفکیک و وظائف وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی بمنظور

تمرکز امور مشابه در وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی ذیصلاحیت .

لایحه قانونی استخدام کشوری

۳ - تجدیدنظر در سازمان داخلی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون .

۴ - بررسی و تهیه پیشنهاد در باره حذف تشریفات زائد بمنظور تسهیل و بهبود جریان کارها .

۵ - بررسی و تهیه پیشنهاد درباره طرز تنظیم بودجه و روشهای حسابداری و ممیزی و خزانه‌داری و مقررات مالی و کارپردازی و انبارداری و بایگانی و سایر مسائل اداری .

ماده ۱۰۵ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور دارای ارکان زیر است :

الف - شورا .

ب - دبیرکل .

ماده ۱۰۶ - شورا مرکب از پنج نفر خواهد بود که از بین مستخدمین رسمی شاغل یا بازنشسته که لااقل پانزده سال سابقه خدمت دولتی و سابقه وزارت یا معاونت وزارت یا سفارت یا استانداری یا سابقه خدمت قضائی در دیوانعالی کشور داشته باشند پیشنهاد نخست‌وزیر و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال بنا بفرمان همایونی منصوب میشوند .

اعضای شورا بطور تمام‌وقت موظفاً انجام وظیفه میکنند و جز این وظیفه حق ندارند هیچ‌نوع شغل موظف دیگری داشته باشند .

تبصره ۱ - در صورتیکه مستخدم بازنشسته بعضویت شورا منصوب شود فقط میتواند از یکی از دو حقوق بازنشستگی یا عضویت شورا استفاده کند .

تبصره ۲ - انتصاب مجدد اعضای شورا بلامانع است و در صورت فوت

لایحه قانونی استخدام کشوری

و یا استعفای هر یک از اعضای شورا یکنفر دیگر که دارای شرایط مقرر باشد برای بقیه مدت بجاننشینی وی برگزیده میشود.

تبصره ۳ - اعضای شورا در هر دوره یکنفر را از میان خود بریاست شورا برمیگزینند.

تبصره ۴ - طرز کار و رسیدگی شورا نسبت بمسائل مطروحه بر طبق آئیننامه ای خواهد بود که توسط شورا تهیه و بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

تبصره ۵ - برکناری هر یک از اعضای شورا پس از رسیدگی بدلائل لزوم برکناری فقط با تصویب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت.

تبصره ۶ - حقوق اعضای شورا معادل با حقوق معاون وزیر تعیین میشود.

ماده ۱۰۷ - دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور از بین مستخدمینی که اقلا دهسال سابقه خدمت داشته و صاحب بصیرت و سابقه در امور اداری و دارای تحصیلات عالیه باشند بپیشنهاد نخست وزیر و بفرمان همایونی برای مدت پنجسال منصوب میشود و انتصاب مجدد دبیر کل بترتیب مذکور در این ماده بلامانع است.

ماده ۱۰۸ - وظایف شورا بشرح زیر است :

الف - رسیدگی و تصویب آئین نامه هائی که بموجب قانون در صلاحیت شورا است.

ب - اظهار نظر نسبت بمسائلی که از طرف دبیر کل بشوراراجاع شود.

پ - رسیدگی بشکایات استخدامی مستخدمین رسمی و مستخدمین مشمول مقررات استخدامی موضوع بند (پ) ماده ۲ قانون استخدام کشوری.

ت - رسیدگی و اظهار نظر نسبت بمقررات استخدامی مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون .

ماده ۱۰۹ - دبیر کل بواحدهای تابعه سازمان اموراداری و استخدامی کشور ریاست دارد و عالیترین مرجع اداری سازمان است و در حدود قوانین و مقررات موضوعه مسئول کلیه امور سازمان اداری و استخدامی کشور است .

ماده ۱۱۰ - دبیر کل در حدود قوانین از کلیه حقوق و اختیارات برای اداره امور سازمان اداری و استخدامی کشور بهره مند است و نصب و عزل کلیه مستخدمین سازمان بنا بدستور وی بعمل میآید همچنین کلیه پرداختهای سازمان امور اداری و استخدامی کشور در حدود بودجه مصوب بدستور دبیر کل صورت میگیرد . دبیر کل میتواند در هر مورد که مقتضی بداند در جلسات شورا حضور بهم رساند . شورا نیز میتواند در موارد مقتضی دبیر کل را برای ادای توضیحات لازم بشرکت در جلسات خود دعوت کند .

ماده ۱۱۱ - دبیر کل در اجرای وظایف قانونی خود مسئول نخست وزیر است .

تبصره - دبیر کل میتواند قسمتی از وظایف خود را بمعاونان خود تفویض نماید . معاونان دبیر کل ومعاونان وزراء مشاور مشمول مقررات مربوط بمعاونان وزارتخانهها خواهند بود .

ماده ۱۱۲ - دستورهای سازمان اموراداری و استخدامی کشور در زمینه امور استخدامی موضوع قسمتهای (۱) و (۲) و (۵) بند الف و قسمت (۳) بند ب ماده ۱۰۴ این قانون در حدود قوانین ومقررات مربوط برای تمام وزارتخانهها ومؤسسات دولتی مشمول این قانون لازم الاجرا است .

تبصره ۵ - وزارتخانه‌ها و شهرداریها و کلیه مؤسسات دولتی اعم از آنکه مشمول مقررات این قانون باشند یا نباشند مکلفند نسبت به کلیه لوایح استخدامی و هر نوع وضع و اصلاح و تغییر مقررات استخدامی قبلا موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور را جلب نمایند .

ماده ۱۱۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موظفند کلیه اطلاعات و اسناد و اوراق و مدارك مربوط بوظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور را در موارد لازم در اختیار آن سازمان قرار دهند .

فصل دهم

در مقررات مختلف

ماده ۱۱۴ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون نمیتوانند جز در موارد مصرح در این قانون مستخدم رسمی را از پست سازمانی وی برکنار کنند مگر اینکه بلافاصله او را به پست سازمانی دیگری منصوب نمایند .

ماده ۱۱۵ - حذف و یا ایجاد پست سازمانی فقط به پیشنهاد وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور بعمل خواهد آمد مشروط بر اینکه اعتبار لازم برای ایجاد پست سازمانی جدید موجود باشد .

ماده ۱۱۶ - در صورتیکه بعلت حذف پست سازمانی یا انحلال وزارتخانه یا مؤسسه دولتی بوجود يك یا عده ای از مستخدمین رسمی احتیاج نباشد مستخدم یا مستخدمین مزبور بحال آماده بخدمت درمیآیند .

تبصره ۱ - در مورد انحلال مؤسسه دولتی مستخدمین آماده بخدمت آن مؤسسه در اختیار وزارتخانه مربوط قرار می گیرند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۲ - در مورد انحلال وزارتخانه مستخدمین آماده بخدمت آن وزارتخانه بلافاصله در اختیار سازمان امور اداری و استخدامی کشور قرار خواهند گرفت تا سازمان مزبور پست سازمانی دیگری برای آنان در وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات دولتی فراهم کند.

تبصره ۳ - هرگاه پست ثابت سازمانی مستخدم رسمی که در اختیار وزارتخانه یا مؤسسه دولتی متبوع خود نیست بدیگری واگذار شده باشد و مستخدم مجدداً در اختیار آن وزارتخانه یا مؤسسه دولتی قرار گیرد تا زمانی که به پست ثابت سازمانی منصوب نشده است آماده بخدمت خواهد بود.

ماده ۱۱۷ - بمستخدمین رسمی که بحال آماده بخدمت درمی‌آیند شش ماه اول تمام حقوق گروه و پایه مربوط و تفاوت تطبیق حقوق و پس از آن تا پایان دوران آمادگی بخدمت نصف مبلغ مزبور پرداخت خواهد شد و در هیچ مورد حقوق دوران آمادگی بخدمت از حقوق پایه یک گروه یک جدول حقوق ماده ۳۲ کمتر نخواهد بود.

تبصره ۱ - دوران آمادگی بخدمت با پرداخت کسور بازنشستگی بمأخذ تمام حقوق جزء سابقه خدمت مستخدمین رسمی محسوب خواهد شد.

تبصره ۲ - مستخدم رسمی که بیکی از مقامات دولتی موضوع ماده ۳ منصوب شده یا بشود اگر پس از تصدی مقام مذکور متصدی پستی نشود و یا پست ارجاعی را نپذیرد آماده بخدمت محسوب و در دوران آمادگی بخدمت از تمام حقوق مقام مورد تصدی استفاده خواهد کرد. و هرگاه پس از تصدی پست دیگری نیز آماده بخدمت شد در هیچ مورد حقوق آمادگی بخدمت وی از حقوق مذکور در این تبصره کمتر نخواهد بود.

تبصره ۳ - مستخدمین رسمی که بنمایندگی مجلسین انتخاب یا منصوب شوند در صورتیکه پس از پایان نمایندگی متصدی پستی نشوند آماده بخدمت محسوب شده و در دوران آمادگی بخدمت از تمام حقوق پایه رسمی یا حقوق مقام موضوع تبصره ماده ۳۲ این قانون استفاده خواهند کرد. در مورد مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری که موضوع این تبصره قرار میگیرند ابتدا گروه بالاترین شغل قبل از نمایندگی آنان تعیین سپس بازاء هر دوره نمایندگی يك گروه ارتقاء مییابند و حقوق گروه و پایه مربوط ملاك محاسبه حقوق آمادگی بخدمت آنان قرار میگیرد و در دوران آمادگی بخدمت از تمام آن استفاده خواهند کرد و در هیچ مورد حقوق آمادگی بخدمت آنان از حقوق مذکور در این تبصره کمتر نخواهد بود.

حقوق گروه و پایه ای که بترتیب فوق در مورد مستخدمین مذکور در قسمت آخر این تبصره تعیین میشود در صورت اشتغال نیز ملاك محاسبه قرار میگیرد.

تبصره ۴ - مستخدمین رسمی که به مستشاری دیوان محاسبات انتخاب میشوند در پایان دوره عضویت در صورتیکه مجدداً بعضویت دیوان مذکور انتخاب نشوند به پست سازمانی دیگری منصوب میشوند و هرگاه پست سازمانی بلا متصدی موجود نباشد آماده بخدمت خواهند شد و در دوران آمادگی بخدمت از تمام حقوق پایه گروه مربوط استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۱۸ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند تا زمانی که مستخدم آماده بخدمت در اختیار دارند برای تصدی پستهای که جدیداً ایجاد می شود و یا بدون متصدی است از مستخدمین مزبور استفاده نمایند و فقط در صورتی مجاز با استخدام هستند که یا مستخدم آماده بخدمت واجد

لایحه قانونی استخدام کشوری

شرایط نداشته باشند یا نتوانند از مستخدمین آماده بخدمت واجد شرایط در سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی استفاده کنند .

تبصره - استفاده از مستخدمین آماده بخدمت در پستهاییکه جدیداً ایجاد میشود یا بدون متصدی است مشروط به آنستکه پست مزبور از لحاظ رسته و گروه مشاغل و شرایط احراز باسوابق و تحصیلات مستخدم متناسب و در سلسله مراتب اداری لااقل هم‌پراز آخرین پست مورد تصدی مستخدم مزبور باشد . ولی در صورتی که پست سازمانی بلامتصدی در همان گروه یا گروه بالاتر برای ارجاع بوی موجود نباشد می‌توان با وی طبق تبصره ۲ ماده ۳۶ رفتار کرد .

ماده ۱۱۹ - با مستخدم آماده بخدمتی که تا دو ماه از تاریخ ابلاغ حکم رسمی انتصاب مجدد که با رعایت مقررات تبصره ماده ۱۱۸ صادر شده باشد در محل خدمت خود حاضر نشود طبق حکم ماده ۶۵ این قانون رفتار خواهد شد .

ماده ۱۲۰ - دولت میتواند بتقاضای مستخدم آماده بخدمت سابقه خدمت او را باز خرید و مستخدم مزبور را از خدمت دولت معاف کند .

تبصره ۱ - وجهی که در ازاء باز خرید خدمت مستخدم به او پرداخت خواهد شد عبارت خواهد بود از کلیه وجوهی که به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخته به اضافه یکماه آخرین حقوق پایه مستخدم در ازاء هر سال خدمت . کسر یکسال بنفع مستخدم محسوب خواهد شد .

تبصره ۲ - چنانچه مستخدم مرخصی استحقاقی استفاده نشده داشته باشد حقوق ایام مرخصی نیز بوجوه مذکور در تبصره فوق اضافه خواهد شد .

تبصره ۳ - استخدام مجدد افرادی که خدمتشان باز خرید شده است در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و مؤسسات موضوع بندت ماده ۲ این قانون ممنوع است و در صورتیکه ثابت شود افراد مزبور به خدمت یکی از مؤسسات مذکور در آمده‌اند کلیه وجوه پرداختی بایشان به استثنای وجوه بازنشستگی پس گرفته خواهد شد و دولت در قبال سوابق خدمت آنان هیچگونه تعهدی نخواهد داشت .

ماده ۱۲۱ - دولت میتواند مستخدمین آماده بخدمت را که بسن شصت سالگی میرسند با هر قدر سابقه خدمت بازنشسته کند .

ماده ۱۲۲ - در صورت اشتغال مستخدمین آماده بخدمت در یکی از وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات دولتی حقوق دوران آماده به خدمت قطع خواهد شد و در صورتی که مستخدمین مزبور در یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده از شمول این قانون مشغول خدمت شوند طبق مفاد ماده ۱۴۴ با آنان رفتار خواهد شد .

ماده ۱۲۳ - آئین نامه مربوط بطرز اجرای مواد ۱۱۶ و ۱۱۸ و ۱۱۹ و تبصره ۳ ماده ۱۲۰ توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب شورا خواهد رسید .

ماده ۱۲۴ - وضع استخدامی مستخدمین رسمی منحصر آ یکی از حالات زیر را خواهد داشت و نمیتوان مستخدم را در حال استخدامی دیگری قرارداد :

الف - حال اشتغال و آن وضع مستخدمی است که در پست معینی انجام وظیفه میکند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ب - حال مرخصی و آن وضع مستخدمی است که از مرخصی استحقاقی موضوع ماده ۴۷ یا مرخصی بدون حقوق موضوع ماده ۴۹ این قانون استفاده میکند .

پ - حال معذوریت و آن وضع مستخدمی است که از مرخصی استعلاجی موضوع ماده ۴۸ این قانون استفاده میکند .

ت - حال آمادگی بخدمت و آن وضع مستخدمی است که طبق این قانون تصدی شغلی را بعهدہ نداشته و درانتظارارجاع خدمت است .

ث - حال مأموریت و آن وضع مستخدمی است که بطور موقت مأمورانجام وظیفه ای غیر از وظیفه اصلی پست ثابت سازمانی خود گردیده یا از طرف وزارتخانه یا مؤسسه متبوع برای طی دوره آموزشی یا کارآموزی یا خدمت در یکی از مؤسسات موضوع بند ب ماده ۱۱ این قانون اعزام شده باشد .

ج - حال خدمت زیر پرچم و آن وضع مستخدمی است که طبق قوانین مربوط بخدمت زیر پرچم مشغول است .

چ - حال خدمت آزمایشی و آن وضع مستخدمی است که امتحانات ورودی به استخدام کشوری را گذرانیده و در حال طی دوره آزمایشی موضوع ماده ۱۷ این قانون است .

ح - حال بازنشستگی و آن وضع مستخدمی است که طبق قانون بموجب حکم رسمی مراجع صلاحیتدار از حقوق بازنشستگی استفاده میکند .

خ - حال از کار افتادگی و آن وضع مستخدمی است که طبق مفاد مواد ۷۹ یا ۸۰ قادر بکار کردن نبوده و از حقوق وظیفه مصرح در این قانون استفاده میکند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

د - حال تعلیق و آن وضع مستخدمی است که طبق حکم مقامات صلاحیتدار بعلت صدور کیفرخواست از طرف مقامات قضائی یا بعلت تصمیم دادگاه اداری در حدود تبصره ۴ ماده ۵۹ این قانون از ادامه خدمت ممنوع میشود .

ذ - حال انفصال موقت و آن وضع مستخدمی است که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری یا کیفری اصالتاً یا تبعاً برای مدت معینی از اشتغال به خدمت ممنوع است .

ر - حال انفصال دائم و آن وضع مستخدمی است که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری یا کیفری اصالتاً یا تبعاً برای همیشه از خدمت دولت محروم است .

ز - حال استعفا و آن وضع مستخدمی است که طبق ماده ۶۴ این قانون از خدمت مستعفی شده است .

ژ - حال غیبت موجه و آن وضع مستخدمی است که بعلیی خارج از حدود قدرت و اختیار خود نتوانسته است در محل خدمت حاضر شود و موجه بودن عذر او طبق تبصره ماده ۶۵ این قانون محرز شده باشد .

س - حال اخراج و آن وضع مستخدمی است که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری ب مجازات مقرر در بند ج ماده ۵۹ محکوم یا طبق ماده ۶۵ اخراج شده باشد .

ش - حال برکناری و آن وضع مستخدمی است که مجازات مقرر در بند (ت) ماده ۵۹ در باره او اجرا شده باشد .

ماده ۱۲۵ - در صورتیکه مستخدم رسمی ب خدمت زیر پرچم احضار شود مدت خدمت زیر پرچم جزء سابقه خدمت او محسوب میشود .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۵ - مستخدمی که بخدمت زیر پرچم احضار شود مکلف است حداکثر ظرف دو ماه پس از اتمام خدمت زیر پرچم خود را بوزار تخانه یا مؤسسه دولتی مربوط معرفی و آمادگی خود را برای خدمت اعلام دارد و وزارت تخانه ها و مؤسسات دولتی مکلفند مستخدمین مذکور را بخدمت بگمارند و در صورتیکه پست سازمانی مناسب برای ارجاع بمستخدمین مذکور موجود نباشد اینگونه مستخدمین بحال آماده بخدمت در خواهند آمد .

ماده ۱۲۶ - مستخدم رسمی که طبق قانون بحال تعلیق در آمده است پس از احراز برائت قطعی از اتهام یا اتهامات متناسبه بخدمت گمارده خواهد شد و مدت تعلیق جزء سابقه خدمت او محسوب و حقوق و مدت تعلیق وی پرداخت خواهد گردید ولی چنانچه برای مستخدم رسمی که از حال تعلیق خارج میشود پست سازمانی موجود نباشد بصورت آماده بخدمت در خواهد آمد .

ماده ۱۲۷ - مستخدم رسمی که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری یا کیفری اصالتاً یا تبعاً بانفصال موقت محکوم شود بعد از اتمام مدت انفصال بخدمت گمارده میشود ولی چنانچه پستی برای وی موجود نباشد بحال آماده بخدمت در میآید . مدت انفصال موقت در هیچ حال جزء سابقه خدمت محسوب نخواهد شد .

ماده ۱۲۸ - هیچ مستخدمی بشغل تحویل داری یا تحصیل داری نقدی یا جنسی دولت گمارده نخواهد شد مگر اینکه قبلاً وجه الضمان و یا ضامن معتبری به وزارت تخانه یا مؤسسه مربوط بدهد میزان وجه الضمان و شرایط ضامن طبق آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت دارائی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۲۹ - انتصاب مستخدمی که در پست صاحب جمعی انجام وظیفه مینماید به پست سازمانی دیگر تا موقعی که حساب دوره عملیات او تسویه نشده است ممنوع است .

ماده ۱۳۰ - در صورتیکه مستخدم رسمی فوت شود و استحقاق مرخصی داشته باشد حداکثر چهارماه حقوق و فوق العاده های مربوط باو بابت مرخصی استحقاقی به وراثت قانونی وی پرداخت خواهد شد .

فصل یازدهم

در تطبیق وضع مستخدمین با مواد این قانون

ماده ۱۳۱ - مستخدمین دولت که در تاریخ تصویب این قانون مشمول پرداخت کسور بازنشستگی کشوری هستند مستخدم رسمی محسوب میشوند .

ماده ۱۳۲ - دولت مکلف است وضع استخدامی مستخدمین رسمی را باستثنای مستخدمین مذکور در بند ج ماده ۲ با مقررات این قانون تطبیق کند .

ماده ۱۳۳ - گروه و پایه مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دولت هستند پس از اجرای ماده ۳۰ با توجه بشغل مورد تصدی تعیین میشود ولی تا هنگامیکه گروه و پایه قطعی آنان معین نشده است برای تعیین محل حقوق مستخدمین مزبور وانطباق آن با جدول حقوق مندرج در این قانون سازمان امور اداری و استخدامی کشور مستخدمین رسمی را بطور موقت در یکی از گروههای هفت گانه زیر قرار خواهد داد و حکم موقت برای آنان صادر خواهد شد و پایه آنان در گروه مربوط با احتساب کلیه سنوات خدمت رسمی آنها به ازاء هر دو سال یک پایه تعیین می شود پس از اجرای مفاد ماده ۳۰ نیز مستخدمین در گروهی پائین تر از گروه موقت قرار نخواهند گرفت :

گروه یک - مستخدمین جزء که عملاً متصدی مشاغل خدمتگزاری جزء هستند و متصدیان مشاغل نظیر خدمتگزاری جزء بشخص سازمان اموراداری و استخدامی کشور با هر قدر تحصیل.

گروه دو - مستخدمینی که دارای تحصیلات مقدماتی قدیمه یا تحصیل رسمی تاپایان دوره اول متوسطه هستند.

گروه سه - مستخدمینی که احرازرتبه آنان طبق قوانین خاص مربوطه مستلزم داشتن گواهینامه سوم متوسطه و گذراندن يك دوره آموزشی بوده که معادل دیپلم کامل شناخته نشده است.

گروه چهار - مستخدمینی که دارای دیپلم دوره کامل متوسطه یا گواهینامه از هنرستانها یا آموزشگاههای حرفه‌ای یا فنی باشند که معادل تحصیلات دوره کامل متوسطه شناخته شده باشند.

گروه پنج - دارندگان رتبه دبیری غیرلیسانسیه و همچنین مستخدمینی که علاوه بر داشتن گواهینامه دوره کامل متوسطه يك دوره تخصصی گذرانده باشند و ارزش دوره مذکور از طرف شورایعالی آموزش و پرورش یا شورای مرکزی دانشگاه‌های عالی یا فوق دیپلم شناخته شده باشد.

گروه شش - مستخدمینی که دارای دانشنامه لیسانس هستند یا ارزش تحصیلی آنها لیسانس شناخته شده باشد.

گروه هفت - مستخدمینی که دوره تحصیلات دانشگاهی را تمام کرده و دانشنامه دکترا یا فوق لیسانس داشته باشند.

تبصره ۱ - مستخدمین رسمی مشمول این قانون در موقع تغییر گروه موقت بگروه قطعی در صورتیکه شرایط احراز طبقه شغلی پست مورد تصدیق دارا باشند در پایه‌ای از گروه قطعی قرار میگیرند که در گروه موقت دارا

لایحه قانونی استخدام کشوری

بوده‌اند و چنانچه پایه مزبور در گروه قطعی وجود نداشته باشد آخرین پایه گروه جدید به آنان اعطا می‌شود و هرگاه واجد شرایط طبقه شغلی پست مورد تصدی نباشند در گروه قطعی ابقاء می‌شوند و پایه آنان بشرح زیر تعیین می‌گردد :

ابتدا گروه بالاترین طبقه شغلی در رشته مربوط یا رشته‌های مشابه که مستخدم شرایط احراز آنرا دارد تعیین و در این گروه پایه مستخدم همان پایه او در گروه موقت در نظر گرفته می‌شود سپس پایه مستخدم در گروه قطعی برابر یا با تقریب اضافی نزدیکترین مبلغ بحقوق پایه‌ای تعیین می‌شود که بترتیب مذکور مشخص شده است و تا پایه‌ای در گروه قطعی ترفیع می‌یابد که حقوق آن با تقریب اضافی بحقوق آخرین پایه گروه طبقه شغلی که مستخدم واجد شرایط آن است نزدیکتر باشد .

تبصره ۲۵ - سنوات خدمت غیر رسمی مستخدمین رسمی از لحاظ بازنشستگی و وظیفه با رعایت تبصره‌های ماده ۸۵ این قانون جزو سابقه خدمت آنها منظور می‌شود و در مورد مستخدمین رسمی مشمول این قانون در مرحله تطبیق فقط سوابق خدمت بلاانقطاع غیر رسمی آنان برای تخصیص پایه محسوب می‌شود .

تبصره ۳۵ - مستخدمین رسمی که بمنظور اشتغال بامشاغل مدیریت عامل یا بازرس (حسابرس) یا عضویت در هیئتهای مدیره و یا هیئت‌ها و شوراهای قانونی دیگر بطور موظف و تمام وقت به مؤسسات دولتی غیر مشمول مأمور می‌شوند مشاغل مورد تصدی آنان بامشاغل گروههای دوازده گانه موضوع ماده ۳۰ این قانون تطبیق و گروه قطعی شغل آنان بر این اساس تعیین می‌شود .

تشخیص هم‌تراز بودن مشاغل موضوع این تبصره بامشاغل گروههای دوازده گانه این قانون با شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

ماده ۱۳۴ - دولت مکلف است اجرای مرحله یک موضوع ماده ۱۳۳ را پس از اجرای مفاد تبصره ۳ ماده ۸ در مورد هر یک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون بانجام رساند .

ماده ۱۳۵ - در صورتیکه مبلغ حقوق مستخدم رسمی پس از تطبیق وضع استخدامی او با مقررات این قانون از مجموع مبلغ حقوق - حق تأهل و مدد معاش اولاد وی که طبق قانون مستحق دریافت آنست کمتر شود تفاوت این دو مبلغ را بعنوان تفاوت تطبیق حقوق دریافت خواهد کرد و تا زمانی که مبلغ حقوق اینگونه مستخدمین با جمع مبلغ حقوق حق تأهل و مدد معاش اولاد که قبل از تطبیق وضع دریافت میکرده‌اند برابر یا از آن بیشتر نشده باشد تا مدت چهار سال هر نوع ترفیع بابت تفاوت مذکور محسوب خواهد شد ولی پس از انقضای این مدت ترفیعات خود را با اضافه تفاوت مذکور دریافت خواهند کرد مشروط بر آنکه مجموع حقوق و تفاوت تطبیق حقوق آنان در مرحله موقت تطبیق موضوع ماده ۱۳۳ - از حداکثر حقوق نوع رتبه مستخدم قبل از تطبیق و در مرحله قطعی موضوع همان ماده از حقوق حداکثر پایه گروه شغل تجاوز نکند .

تبصره ۵ - در صورتیکه مستخدم مبلغی تفاوت تطبیق حقوق داشته باشد ولی فوق العاده شغل وی از مجموع مزایا و فوق العاده‌های مذکور در ماده ۱۳۶ زیادتر شود اگر تفاوت این دو مبلغ بیشتر از تفاوت تطبیق حقوق باشد در اینصورت بمستخدم فوق العاده شغل پس از کسر تفاوت تطبیق حقوق پرداخت میشود در صورتیکه تفاوت دو مبلغ مذکور از تفاوت تطبیق حقوق کمتر و یا برابر باشد بمستخدم از بابت فوق العاده شغل مبلغی معادل مجموع مزایای مذکور در ماده ۱۳۶ پرداخت خواهد شد .

۱۳۶۵ - مستخدم رسمی که در تاریخ تطبیق وضع استخدامی او با مقررات این قانون باقتضای پست مورد تصدی مزایای مستمری دریافت می‌دارد که جزو فوق‌العاده‌ها و هزینه‌های مذکور در این قانون منظور نشده است تا زمانی که متصدی پست مزبور باشد کماکان مبلغی را که تحت آن عنوان دریافت می‌داشته است دریافت خواهد کرد و در صورتیکه مبلغ دریافتی از مبلغ فوق‌العاده شغلی که باستناد این قانون باو تعلق می‌گیرد بیشتر باشد تفاوت این دو مبلغ را بعنوان تفاوت تطبیق مزایا دریافت خواهد کرد.

تبصره ۱ - در صورتیکه مستخدم رسمی مبلغی تفاوت تطبیق مزایا داشته باشد ولی حقوق وی پس از تطبیق وضع استخدامی با مقررات این قانون از مجموع حقوق و حق تأهل و مدد معاش اولاد وی بیشتر شود اگر تفاوت این دو مبلغ از تفاوت تطبیق مزایا بیشتر و یا برابر با آن باشد در این صورت مستخدم رسمی از مقررات این ماده استفاده نخواهد کرد ولی در صورتیکه تفاوت دو مبلغ مذکور از تفاوت تطبیق مزایا کمتر شود بمستخدم تفاوت تطبیق مزایا پس از کسر تفاوت مبلغ و حقوق پرداخت می‌شود.

تبصره ۲ - مستخدمین رسمی که طبق مقررات قانونی مربوط حقوق بیشتری از حقوق رتبه قانونی خود دریافت می‌کنند ما به التفاوت بعنوان مزایای مذکور در این ماده محسوب می‌شود و نسبت به آن طبق مفاد این ماده رفتار خواهد شد.

تبصره ۳ - از تاریخ تصویب این قانون بهیچیک از مستخدمین رسمی بابت حقوق و مزایای مستمر و تفاوت تطبیق نمیتوان بیش از حد اکثر حقوق و فوق‌العاده شغل مذکور در فصل سوم این قانون پرداخت کرد.

تبصره ۴ - انواع مزایای مستمر مذکور در این ماده به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۱۳۷- وزارت خانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند طبق سازمان و پست های ثابت سازمانی مصوب خود مستخدمین غیر رسمی از قبیل دون پایه ، حکمی ، پیمانی و روز مزد را که در تاریخ ۳۱/۳/۵۴ در استخدام دارند و همچنین افرادی را که طبق قوانین خاص خود کارگر شناخته شده و در تاریخ مذکور بمشاغل غیر کارگری اشتغال داشته اند با رعایت تبصره های زیر بمستخدم رسمی تبدیل کنند .

تبصره ۱۵- وزارت خانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون نمیتوانند تازمانی که مستخدم رسمی واجد شرایطی در اختیار دارند که شاغل پست سازمانی نیست پست های ثابت سازمانی را بمستخدمین غیر رسمی ارجاع و وضع استخدامی آنان را تبدیل کنند .

تبصره ۲۵ الف- تاهنگامی که گروه و پایه قطعی مستخدمین غیر رسمی بر اساس ماده ۳۰ معین نشده است مستخدمین غیر رسمی که متصدی پست ثابت سازمانی هستند بطور موقت در یکی از گروه های هفت گانه مشروحه ذیل قرار خواهند گرفت و حکم موقت برای آنان صادر خواهد شد و پایه آنان در گروه مربوط با احتساب کلیه سنوات خدمت بلا انقطاع دولتی آنان بازا هر دو سال یک پایه تشخیص میگردد .

گروه ۱۵۹- مستخدمین جزء که عملاً متصدی مشاغل خدمتگزاری جزء هستند و متصدیان مشاغل نظیر خدمتگزاری جزء به تشخیص سازمان امور اداری و استخدامی کشور با هر قدر تحصیل .

گروه ۲۵۹- مستخدمینی که دارای تحصیلات مقدماتی قدیمه یا تحصیل رسمی تا پایان دوره اول متوسطه هستند .

لایحه قانونی استخدام کشوری

گروه ۳۵۰ - مستخدمینی که استخدام آنان طبق قوانین خاص مربوط مستلزم داشتن گواهینامه دوره اول متوسطه و گذراندن يك دوره آموزشی بوده که ارزش تحصیلی آن معادل دیپلم کامل شناخته نشده باشد .

گروه ۴۵۰ - مستخدمینی که دارای گواهینامه دوره کامل متوسطه یا گواهینامه از هنرستانها یا آموزشگاههای حرفه ای یافنی باشند که معادل تحصیلات دوره کامل متوسطه شناخته شده باشد .

گروه ۵ - مستخدمینی که دارای گواهینامه دوره کامل متوسطه هستند و يك دوره تخصصی گذرانده اند که ارزش آن از طرف شورای عالی آموزش و پرورش یا شورای مرکزی دانشگاهها عالی یا فوق دیپلم شناخته شده باشد .

گروه ۶ - مستخدمینی که دارای دانشنامه لیسانس هستند یا ارزش تحصیلی آنها لیسانس شناخته شده باشد .

گروه ۷ - مستخدمینی که دوره تحصیلات دانشگاهی را تمام کرده و دانشنامه دکترا یا فوق لیسانس داشته باشند .

ب - در مرحله دوم گروه و پایه قطعی مستخدمین مزبور مانند سایر مستخدمین رسمی تعیین و با آنان بهمان طریق رفتار خواهد شد .

تبصره ۳ - شرط تحصیلی مذکور در گروههای فوق مانع از آن نخواهد بود که در اجرای ماده ۳۰ و تعیین شرایط احراز مشاغل و تخصیص آنها بگروههای دوازده گانه در موارد لزوم تجربه جانشین تحصیلات گردد .

همچنین در رشته های مشاغل دبیری و آموزگاری و پزشکی و مشاغل نظیر که سلسله مراتب اداری در آنها ملحوظ نیست تجربه و تخصص بر اساس آئین نامه ای که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب شور خواهد

رسید ملاک طبقه بندی قرار میگیرد و متصدیان اینگونه مشاغل در صورت احراز شرایط بدون تغییر شغل با رعایت ماده ۳۰ بگروههای بالاتر ارتقاء خواهند یافت .

تبصره ۴ - حقوق گروه و پایه ای که به ترتیب فوق به مستخدم غیر رسمی تعلق میگیرد اگر از مجموع حقوق ثابت و مزایای مستمری که مستخدم به اقتضای پست مورد تصدی دریافت میدارد که جزء فوق العاده ها و هزینه های مذکور در این قانون منظور نشده کمتر باشد مابه التفاوت بعنوان مزایای موقت شغل تا زمانیکه متصدی پست مزبور باشد بطور موقت تا زمان اجرای ماده ۳۸ به وی پرداخت میشود . حکم این تبصره از تاریخ اجرای مرحله موقت قابل اجراست .

تبصره ۵ - حقوق اولین ماه خدمت رسمی مستخدمین غیر رسمی که به ترتیب مذکور در این ماده بمستخدم رسمی تبدیل میشوند بصندوق بازنشستگی کشوری پرداخت میگردد .

تبصره ۶ - از تاریخ تصویب این قانون بهیچیک از مستخدمین غیر رسمی از بابت حقوق و مزایای مستمر و مزایای موقت شغل نمیتوان بیش از حداکثر حقوق و فوق العاده شغل مذکور در فصل سوم این قانون پرداخت کرد .

تبصره ۷ - ترفیعات مستخدمین غیر رسمی پس از تبدیل وضع فقط نامدت چهار سال بابت مزایای شغل آنان محسوب خواهد شد ولی پس از انقضای این مدت ترفیعات خود را بر اساس این قانون دریافت خواهند داشت .

تبصره ۸ - حقوق و مزایای پرداختی به مستخدمین غیر رسمی نمیتواند پس از تبدیل از حداکثر حقوق و مزایای مستخدمین رسمی که در مشاغل مشابه قرار دارند تجاوز نماید .

لایحه قانونی استخدام کشوری

تبصره ۹ - مستخدمین غیر رسمی که بموجب این قانون وضع استخدامی آنها بر رسمی تبدیل میشود مکلفند تکالیف خاص استخدامی را که در مورد مستخدمین رسمی مجرا است انجام دهند .

تبصره ۱۰ - ملاک تعیین گروه موقت مستخدمین رسمی و غیر رسمی موضوع دو ماده ۱۳۳ و ۱۳۷ بالاترین مدرک تحصیلی است که در تاریخ تطبیق یا تبدیل دارا میباشند و هرگاه قبل از اجرای ماده ۳۰ این قانون مدرک تحصیلی بالاتری اخذ و ارائه کنند گروه موقت آنان بر اساس مدرک تحصیلی جدید تغییر خواهد کرد.

تبصره ۱۱ - آثار مالی مترتب بر اجرای این اصلاحیه با استثنای تبصره الحاقی بماده ۱۰۰ از تاریخ تصویب این اصلاحیه معتبر و قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۱۳۸ - در صورتیکه پس از تصویب سازمان تفصیلی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون و ارجاع پست‌های ثابت سازمانی بمستخدمین تعدادی از مستخدمین رسمی متصلی پستی نشوند آماده بخدمت محسوب و با آنان بطریق زیر رفتار خواهد شد :

الف - بمستخدمینی که در زمان تطبیق موضوع ماده ۱۳۳ منتظر خدمت باشند نصف حقوق پایه و گروهی که بموجب این قانون برای آنان معین میشود پرداخت خواهد شد ولی در هر حال حقوق آمادگی بخدمت اینگونه مستخدمین از حقوق انتظار خدمت آنان کمتر نخواهد شد .

ب - با سایر مستخدمین طبق ماده ۱۱۷ رفتار خواهد شد .

ماده ۱۳۹ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون با آن‌عده از مستخدمین غیر رسمی که در تاریخ تصویب قانون در خدمت دارند و بر اساس این قانون تبدیل وضع نمی‌یابند صرفاً از نظر پرداخت حقوق مانند مستخدم آماده

لایحه قانونی استخدام کشوری

بخدمت رفتار خواهند کرد و هر موقع به پست ثابت سازمانی گمارده شوند طبق مقررات این قانون بمستخدم رسمی تبدیل وضع می یابند .

تبصره ۱ - مستخدمین غیررسمی موضوع این ماده را که در اختیار وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی هستند میتوان به پست های موقت منصوب نمود مشروط بر اینکه حقوق پست موقت آنان کمتر از حقوق آماده بخدمت نباشد که در این صورت در مدت تصدی تابع مقررات مربوط بمستخدمین پیمانی خواهند بود و حقوق آماده بخدمت دریافت نخواهند داشت .

تبصره ۲ - دولت میتواند سوابق خدمت آن عده از مستخدمین غیررسمی را که تبدیل وضع نمی یابند بتقاضای آنان با پرداخت یکماه آخرین حقوق در ازاء هر سال خدمت به اضافه حقوق ایام مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان باز خرید نماید .

ماده ۱۴۰۵ - مستخدمین رسمی و غیررسمی که در تاریخ تصویب این قانون در مقامات مذکور در ماده ۳ اشتغال دارند طبق مفاد مواد ۱۳۳ و ۱۳۷ تطبیق یا تبدیل وضع می یابند .

تبصره ۱۵ - مستخدمین غیر رسمی که در یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ خدمت کنند در مرحله اول بر اساس مدرک تحصیلی طبق بند الف تبصره ۲ ماده ۱۳۷ و در صورتیکه در مؤسسات دولتی غیر مشمول این قانون متصدی شغلی بوده اند باتوجه بمدرک تحصیلی که در دست دارند با رعایت ماده ۱۳۳ تبدیل وضع می یابند .

تبصره ۲ - خدمت مستخدمین غیررسمی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون که در تاریخ تصویب این قانون تصدی مقامات مذکور

لایحه قانونی استخدام کشوری

در ماده ۳ را بعهده دارند جزء سوابق خدمت دولتی آنان محسوب خواهد شد .

تبصره ۳ - گروه قطعی مستخدمین رسمی که پس از اجرای ماده ۳۰ تصدی یکی از مقامات غیر دولتی ماده ۳ را بعهده دارند براساس بالاترین شغلی که قبل از تصدی آن مقامات داشته‌اند تعیین خواهد شد .

ماده ۱۴۱ - تا زمانیکه ماده ۳۰ اجرا نشده است استخدام رسمی برای تصدی پستهای ثابت سازمانی طبق مقررات این قانون بعمل خواهد آمد و گروه موقت مستخدمین جدید با رعایت حداقل مدارک تحصیلی لازم برای احراز شغل مورد نظر بشرح زیر تعیین و حقوق آنان براساس جدول مندرج در این قانون پرداخت خواهد شد و پس از اجرای مفاد ماده ۳۰ با آنان مانند سایر مستخدمین رسمی رفتار میشود .

گروه ۱ - متصدیان مشاغل که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهی نامه ششم ابتدائی است .

گروه ۲ - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهینامه سوم متوسطه است .

گروه ۳ - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها طبق قوانین خاص مربوط داشتن گواهینامه دوره اول متوسطه و گذراندن يك دوره آموزشی بوده که ارزش تحصیلی آن معادل دیپلم کامل شناخته نشده باشد .

گروه ۴ - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن دیپلم دوره کامل متوسطه یا گواهی نامه از هنرستانها

لایحه قانونی استخدام کشوری

یا آموزشگاه‌های حرفه‌ای یا فنی باشد که معادل تحصیلات دوره کامل متوسطه شناخته شده باشد .

گروه ۵ - متصدیان مشاغلیکه حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهینامه دوره کامل متوسطه و گذراندن یکدوره تخصصی است که ارزش آن از طرف شورای عالی آموزش و پرورش یا شورای مرکزی دانشگاهها عالی یا فوق دیپلم شناخته شده باشد .

گروه ۶ - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن دانشنامه لیسانس باشد .

گروه ۷ - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن دانشنامه دکترایا فوق لیسانس باشد .

ماده ۱۴۲ - انتقال مستخدمین مذکور در بند ج ماده ۲ و مستخدمین مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بوزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون بشرط دارا بودن شرایط احراز شغل مورد نظر با تقاضای وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و رضایت مستخدم و موافقت وزارتخانه یا مؤسسه مربوط بعمل خواهد آمد و گروه و پایه آنان با توجه بشغل ارجاعی و سنوات خدمت طبق مقررات این قانون تعیین خواهد شد . نسبت بمستخدمین بند چ ماده ۲ نیز براساس مفاد همین ماده عمل خواهد شد .

تبصره - کسوربازنشستگی اینگونه مستخدمین اعم از سهم مستخدم و سهم دولت باید بصندوق بازنشستگی کشوری منتقل شود .

ماده ۱۴۳ - مستخدمین رسمی مشمول این قانون که در زمان اجرای مرحله

لایحه قانونی استخدام کشوری

موقت تطبیق موضوع ماده ۱۳۳ این قانون بعنوان مأمور در خدمت یکی از مؤسسات موضوع بند «ب» ماده ۱۱ هستند تا وقتی که از طرف وزارتخانه و مؤسسه دولتی مربوط خود احضار و دعوت بکار نشده و یا از طرف مؤسسه ای که در آن مشغول خدمت هستند عدم احتیاج بوجود آنان اعلام نشده است بخدمت خود در آن مؤسسات ادامه خواهند داد و تا زمانی که خدمت ایشان در آن مؤسسات ادامه دارد اشتغال آنان در مؤسسات مذکور در حکم خدمت رسمی تلقی شده و جزء سابقه خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد.

در صورت اعلام عدم احتیاج بوجود این قبیل مأمورین و نبودن پست ثابت سازمانی در وزارتخانه یا مؤسسه دولتی متبوع مستخدم بحال آماده بخدمت در خواهد آمد.

تبصره- تعیین گروه قطعی مستخدمین موضوع این ماده موقوف به اشتغال آنان در یکی از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون است. هرگاه اینگونه مستخدمین قبل از اشتغال در یکی از سازمانهای مشمول این قانون بازنشسته یا از کار افتاده یا فوت شوند آخرین شغل قبل از بازنشستگی یا از کار افتادگی یا فوت آنها با مشاغل گروههای دوازده گانه این قانون مقایسه و حقوق گروه و پایه تعیین شده بدون رعایت تبصره ۱ ماده ۷۸ مبنای تعیین حقوق بازنشستگی یا وظیفه‌ای که بآنان یا وراث قانونی آنها تعلق میگیرد خواهد بود. تشخیص هم‌تراز بودن شغل مورد تصدی چنین مستخدمی با مشاغل گروههای دوازده گانه قانون استخدام کشوری با شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است.

ماده ۱۴۴- مستخدمین رسمی مشمول این قانون که در یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده یا مؤسسات مذکور در بند (ت) ماده ۲ این قانون بصورت رسمی استخدام شده و یا طبق مقررات قانونی مربوط بآن مؤسسات منتقل شده یا بشوند بخدمت در آن مؤسسات ادامه خواهند داد و مدت خدمت اینگونه مستخدمین جزو سابقه خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد. گروه و پایه این مستخدمین فقط در مرحله اول اجرای قانون استخدام کشوری تعیین میشود و تعیین گروه قطعی آنان موکول به اشتغال در یکی از وزارتخانهها یا مؤسسات دولتی مشمول قانون خواهد بود.

تبصره ۱۵- مستخدمین موضوع این ماده از نظر تعیین گروه و پایه جدول حقوق ماده ۳۲ و بازنشستگی و وظیفه همچنین در هر مورد که در مقررات استخدامی مؤسسه مربوط حکمی برای تعیین تکلیف آنان وجود نداشته باشد مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲۵- گروه و پایه قطعی مستخدمین موضوع این ماده طبق مقررات استخدامی مؤسسات مربوط آنان که از جدول حقوق ماده ۳۲ و تغییرات بعدی آن تبعیت خواهند کرد بر اساس طبقه بندی مشاغل مقررات استخدامی مربوط که به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسیده باشد تعیین خواهد شد.

تبصره ۳۵- مستخدم موضوع این ماده در صورت تمایل میتواند درخواست کند مشمول مقررات بازنشستگی مؤسسه محل خدمت خود شود که در اینصورت صندوق بازنشستگی کشوری مکلف است کلیه کسور بازنشستگی پرداختی مستخدم را بصندوق بازنشستگی مربوط واریز کند.

لایحه قانونی استخدام کشوری

سوابق خدمت قابل احتساب چنین مستخدمی از لحاظ بازنشستگی و وظیفه در حکم سوابق خدمت در مؤسسه مربوط منظور میشود و بشرط آنکه حقوق بازنشستگی از حد اکثر حقوق بازنشستگی مقرر در قانون استخدام کشوری تجاوز نکند مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه مؤسسه محل خدمت خواهد بود .

هرگاه صندوق بازنشستگی مؤسسه محل خدمت بابت پرداخت حقوق بازنشستگی و وظیفه مربوط به اینگونه مستخدمین با کسری مواجه شود دولت کمبود آن را تأمین و پرداخت خواهد نمود .

ماده ۱۴۵ - تا زمانیکه برای پرداخت حقوق طبق جدول حقوق این قانون و برای فوق العاده‌ها یا هزینه‌ها یا تفاوت تطبیق طبق مقررات این قانون در بودجه کل کشور برای کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون اعتبار لازم تأمین نشده است حقوق و مزایای مستمر مستخدمینی که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دولت هستند و مزایای مستخدمینی که جدیداً استخدام میشوند طبق قوانین و آئیننامه‌های خاص استخدامی و مقررات سابق کماکان قابل پرداخت است .

تبصره ۱ - دولت مکلف است نسبت بتأمین اعتبار حقوق مستخدمین گروه‌های مختلف از پائین‌ترین گروه شروع و بترتیب نسبت بحقوق مستخدمین گروه‌های بالاتر اقدام کند .

تبصره ۲ - مؤسسات دولتی مشمول این قانون که از حقوق واحد استفاده میکنند تا زمانیکه فوق العاده شغل موضوع ماده ۳۸ معین نشده است حقوق مستخدم جدید خود را طبق مفاد ماده ۱۴۱ معین میکنند و مابه‌التفاوت حقوق مزبور را با حقوق واحدی که بموجب آئین‌نامه و مقررات خاص بوی تعلق میگرفته است بعنوان مزایا بمستخدم خواهند پرداخت .

لایحه قانونی استخدام کشوری

ماده ۱۴۶ - تأمین اعتبار لازم برای پرداخت کلیه تعهدات ناشی از اجرای این قانون در مؤسسات مذکور در بند ۲ ماده ۲ و مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون بعهده مؤسسات مربوط خواهد بود .

ماده ۱۴۷ - آئیننامه‌های اجرائی این فصل بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۴۸ - پس از تصویب این قانون آن قسمت از قوانین و مقررات استخدامی که در مقام اجرا با مقررات این قانون مغایر باشد ملغی خواهد بود .

تبصره - تازمانیکه آئیننامه‌های اجرائی مذکور در این قانون بتصویب مقامات مذکور در این قانون نرسیده است آئیننامه‌های فعلی معتبر و لازم الاجرا خواهد بود .

ماده ۱۴۹ - دولت میتواند از تاریخ تصویب این قانون ظرف سه سال اصلاحاتی را که ضمن اجرای آن ضروری تشخیص دهد جهت تصویب بکمیسیونهای استخدام مجلسین تقدیم کند . مقررات این قانون و اصلاحاتی که بتصویب کمیسیونهای استخدام مجلسین میرسد تا تقدیم لایحه نهائی بمجلسین و تعیین تکلیف آن از طرف مجلسین لازم الاجراست * .

تبصره - دولت مکلف است در اجرای این ماده نسبت به ترمیم حقوق مستخدمین بازنشسته و وظیفه‌بگیرها و در متناسب ساختن آن با حقوق مستخدمین شاغل اقدام لازم بعمل آورد .

---

* قانون تمدید مهلت مقرر در ماده ۱۴۹ لایحه قانونی استخدام کشوری (مصوب ۴۹/۲/۲۱) .

ماده واحده - مقررات مندرج در ماده ۱۴۹ قانون استخدام کشوری مصوب کمیسیون خاص مشترك مجلسین از تاریخ انقضاء بمدت سه سال دیگر تمدید میشود .

تبصره - دولت مکلف است ظرف پنج سال از تاریخ تصویب این قانون لایحه قانونی استخدام کشوری را با توجه باصلاحاتی که در آن بعمل آمده است برای تصویب نهائی تقدیم مجلسین نماید .

قانون مالیاتهای مستقیم (۱)

قانون مالیاتهای مستقیم (مصوب ۴۵/۱۲/۲۸) با اصلاحاتی که ضمن ماده واحده مصوب (۴۸/۱۲/۲۴) (۱) و ماده واحده مصوب (۴۹/۱۲/۲۳) و ماده واحده مصوب (۱۳۵۱/۱۲/۱۷) در قانون فوق بعمل آمده .

باب اول - مالیات بر درآمد

فصل اول - اشخاص مشمول مالیات

ماده ۱۰ - اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات بر درآمد میباشند :

- ۱ - هر شخص حقیقی ایرانی مقیم ایران نسبت بکلیه درآمدهائی که در ایران یا خارج از کشور تحصیل میکند .

(۱) - **ماده واحده** - قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه سال ۱۳۴۵ بشرح

۸۰ بند پیوست اصلاح میشود .

مواد ۳۲۰ و ۳۲۱ و ۳۲۲ و ۳۳۳ به آن اضافه و اجازه داده میشود که اصلاحات مربوط بمواد ۲۶ و ۲۷ و تبصره ماده ۳۶ و تبصره یکم ماده ۵۸ و مواد ۶۱ و ۶۶ و صدر بند ت ماده ۸۰ و اصلاح اضافی به آخر ماده ۸۱ (به استثنای تبصره) و تبصره ۲ ماده ۸۳ و ماده ۸۷ و بند ۸ ماده ۹۵ و ماده ۱۰۲ و تبصره ۳ ماده ۱۰۵ و ماده ۱۰۹ و تبصره ۴ ماده ۱۱۶ و ماده ۱۲۲ و بند ۳ ماده ۱۲۵ و بند یکم ماده ۱۳۱ و مواد ۱۳۲ و ۱۴۵ و ۱۴۹ و ۱۵۲ و ۱۵۸ و تبصره ماده ۱۷۳ و مواد ۱۷۴ و ۱۸۰ و ۱۸۷ و ۱۹۷ و ۱۹۹ و تبصره ۳ ماده ۲۰۸ و مواد ۲۱۲ و ۲۱۴ از اول سال ۱۳۴۶ نافذ و معتبر شناخته شود و سایر اصلاحات و مواد الحاقی بجز مواردیکه در این اصلاحیه از تاریخ تصویب لازم الاجرا دانسته شده یا مبدأ دیگری برای آن تعیین گردیده است از اول سال ۱۳۴۹ بمرحله اجرا درآید ...

۲- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم خارج از کشور نسبت بکلیه درآمدهائی که در ایران تحصیل میکند .

۳- هر شخص حقوقی ایرانی نسبت بکلیه درآمدهائی که در ایران یا خارج از کشور تحصیل میکند .

۴- هر شخص غیر ایرانی (اعم از حقیقی یا حقوقی) نسبت بکلیه درآمدهائی که در ایران تحصیل میکند .

ماده ۲۵۵- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات بر درآمد بشرح زیر نمیشوند:

۱- اعلیحضرت همایون شاهنشاه و علیاحضرت شهبان و والاحضرت ولایتعهد.

۲- رؤسا و اعضای مأموریتهای سیاسی خارجی در ایران و رؤسا و اعضای هیئتهای نمایندگی فوق العاده دول خارجی نسبت بحقوق دریافتی از دولت متبوع خود بشرط معامله متقابل و همچنین رؤساء و اعضای هیئتهای نمایندگی سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصی آن در ایران نسبت بحقوق دریافتی از سازمان و مؤسسات مزبور در صورتیکه تابع ایران نباشند .

۳- رؤسا و اعضای مأموریتهای کنسولی خارجی در ایران و همچنین کارمندان مؤسسات فرهنگی دول خارجی نسبت بحقوق دریافتی از دول متبوع خود بشرط معامله متقابل .

۴- کارشناسان خارجی که با موافقت دولت ایران از محل کمکهای بلاعوض فنی و اقتصادی و علمی و فرهنگی دول خارجی یا مؤسسات بین المللی به ایران اعزام میشوند نسبت بحقوق دریافتی آنان از دول متبوعه یا مؤسسات بین المللی مذکور .

۵- کارمندان محلی سفارتخانهها و کنسولگریها و نمایندگیهای دولت

شاهنشاهی ایران در خارج نسبت بحقوق دریافتی از دولت ایران در صورتیکه دارای تابعیت دولت ایران نباشند و بشرط معامله متقابل .

۶- شهرداریها و اشخاص حقوقی دولتی و شهرداری که بصورتی غیر از شرکت طبق قوانین تأسیس شده باشند .

۷- موقوفات آستان قدس رضوی - مسجد گوهرشاد - آستانه حضرت معصومه - آستانه حضرت عبدالعظیم - شاه نعمت الله ولی - شاه چراغ - مدرسه عالی سپهسالار - سلطان علی شاه گنابادی - مسجد سلطانی تهران - سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی - شیر و خورشید سرخ - بنیاد پهلوی - مؤسساتی که تمام سرمایه آنها متعلق به بنیاد پهلوی است - سازمان بیمه های اجتماعی - بنگاه حمایت مادران و نوزادان - کمیته ایرانی حقوق بشر - انجمن ملی حمایت کودکان و مؤسسه هنرستان دختران و آموزشگاه حرفه ای پسران که از محل موقوفه ای اداره میشود که تولیت آن با سلطان وقت است .

۸- موقوفات عام که در آمد آن بمصرف تحقیقات علمی و فنی - تعلیم و تربیت بهداشت - بنا و تعمیر و نگاهداری مساجد و تعمیر آثار باستانی میرسد نسبت به آن قسمت از درآمد که منحصرأ به این قبیل مصارف برسد مشروط بر اینکه از طرف دولت بردرآمد و هزینه آن نظارت شود .

۹- مؤسسات عام المنفعه که بشت رسیده و درآمد آنها بموجب اساسنامه منحصرأ بمصرف تحقیقات علمی و فنی - حفظ آثار باستانی - تعلیم و تربیت - بهداشت برسد مشروط بر اینکه بردرآمد و هزینه های آنها از طرف دولت یا شهرداریها نظارت شود و همچنین مجامع حرفه ای که بموجب قوانین خاص تشکیل شده اند بتشخیص هیئت وزیران .

۱۰- انجمن‌های مربوط به اقلیتهای مذهبی زردشتی - مسیحی - کلیمی که درآمد آن بوسیله هیئتهای رسمی ملی صرف معابد و امور تعلیم و تربیت و بهداشتی میشود مشروط بر اینکه رسمیت انجمنها یا هیئت‌های مزبور بتصویب مراجع رسمی مذهبی آنها و وزارت کشور رسیده باشد .

تبصره ۱۵ - آن قسمت از درآمد موقوفات مؤسسات مذکور در بند ۷ این ماده که عاید مؤسسات مزبور نمیشود مشمول معافیت نخواهد بود .

تبصره ۲۵ - آئین‌نامه‌های اجرائی مربوط به بندهای ۸ و ۹ و ۱۰ این ماده را وزارت دارائی با جلب نظر سازمان اوقاف تهیه و پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی بموقع اجراء خواهد گذارد .

فصل دوم - منابع مالیات بر درآمد

بخش اول - حقوق

ماده ۳۵ - درآمدی که شخص حقیقی در خدمت شخص دیگر (اعم از حقیقی یا حقوقی) در قبال تسلیم نیروی کار خود بابت اشتغال در ایران بر حسب مدت یا کار انجام یافته بطور نقد یا غیر نقد تحصیل میکند مشمول مالیات حقوق است .

تبصره ۵ - حقوقی که در مدت مأموریت خارج از کشور (از طرف دولت ایران یا اشخاص مقیم ایران) از منابع ایرانی عاید شخص میشود مشمول مالیات حقوق میباشد .

ماده ۴۵ - درآمد مشمول مالیات عبارتست از حقوق اعم از مقرری یا مزد یا حقوق اصلی (بدون وضع کسور) و مزایای مربوط بشغل از قبیل پاداش - فوق العاده‌ها و حق حضور در جلسات - حق کشف ناشی از خدمت مرجوعه - مسکن - اتومبیل

اختصاصی و نظایر آن بطور مستمر یا غیر مستمر پس از کسر معافیه‌های مقرر در این قانون .

تبصره ۱ - درآمد غیر نقدی مشمول مالیات حقوق بشرح زیر تقویم و محاسبه میشود :

- ۱- مسکن بااثاثه ویابدون آن پانزده درصد مقرری یا مزد یا حقوق اصلی.
- ۲- اتومبیل اختصاصی باراننده و سوخت ویابدون آنها پنجهزار ریال در ماه.
- ۳- سایر درآمدهای غیر نقدی که موضوعاً به پیشنهاد وزارت دارائی و تشخیص هیأت وزیران بعنوان مزایا شناخته میشود معادل قیمت تمام شده برای پرداخت کننده حقوق .

تبصره ۲ - وجوهی که علاوه بر حقوق بابت حق بیمه یا حقوق بازنشستگی یا پس انداز و امثال آن از طرف کارفرما منظور میگردد تابعاً عاید کارمند یا کارگر شود مشروط بر اینکه از پانزده درصد مقرری یا حقوق اصلی و مزایای مستمر تجاوز نکند جزو درآمد مشمول مالیات محسوب نخواهد شد و در صورتیکه از پانزده درصد مزبور تجاوز نماید مازاد مشمول مالیات خواهد بود . مگر در مواردیکه بنابه پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیأت وزیران تعیین میشود که در هر صورت حداکثر از بیست درصد تجاوز نخواهد کرد .

کارفرما مکلف است وجوه مزبور را در حساب مخصوصی در یکی از بانکهای ایرانی یا مؤسساتی که با کسب مجوز قانونی باین منظور تشکیل میشوند نگاهداری نماید و یا بمصرف خرید اوراق قرضه دولتی یا اسناد خزانه برساند و گرنه مشمول مالیات خواهد بود .

ماده ۵۵ - از تاریخ اجرای این قانون تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۸

موضوع سه درصد فرهنگ و بهداشت ملغی میشود .

ماده ۶۵۱ - پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند مالیات متعلق را پس از وضع معافیه‌های مقرر تا سیصد هزار ریال حقوق سالانه پس از کسر شصت هزار ریال بنرخ ده درصد و تا هفتصد هزار ریال حقوق سالانه نسبت به مازاد سیصد هزار ریال بنرخ پانزده درصد و نسبت به مازاد هفتصد هزار ریال حقوق سالانه بنرخ مربوط مقرر در ماده ۱۳۴ کسر و ظرف سی روز با صورتی حاوی نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن بدارائی محل تأدیبه کنند و در ماههای بعد فقط تغییرات را صورت دهند.

تبصره ۱ - کلیه حقوق و مقرری بگیرانی که طبق مقررات جاری در تاریخ تصویب این اصلاحیه مشمول معافیت شصت درصد میباشند بشرح زیر از معافیت استفاده خواهند کرد:

تا دوست و چهل هزار ریال حقوق سالانه شصت درصد مالیات متعلق تا هفتصد هزار ریال حقوق سالانه چهل درصد مالیات متعلق نسبت به مازاد دوست و چهل هزار ریال. حکم این تبصره شامل کلیه مستخدمینی که حقوق آنان از اعتبارات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت (باستثنای شرکتهای دولتی) اعم از اعتبارات از محل درآمد عمومی یا برنامه یا اختصاصی تأمین میشود و همچنین حقوق کادر درمانی جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و بنیاد نیکوکاری و الاحضرت شمس پهلوی (بتشخیص وزارت دارائی) و اعضای هیأت‌های آموزشی در دانشگاه‌های غیر دولتی که خارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران انجام وظیفه مینمایند نیز خواهد بود.

تبصره ۲ - در صورتیکه مجموع حقوق دریافتی هر شخص در یکسال مالیاتی از شصت هزار ریال تجاوز نکند مالیات پرداختی مسترد خواهد شد مشروط بر اینکه ظرف چهار ماه اول سال بعد مورد مطالبه قرار گیرد.

تبصره ۳ - از پرداختهای غیر مستمر بنرخ ده درصد مالیات کسر و بدارائی پرداخت خواهد شد .

ماده ۷ - در مواردیکه از اشخاص مقیم خارج که در ایران شعبه یا نمایندگی ندارند حقوق دریافت شده دریافت کنندگان مکلفند ظرف سی روز از تاریخ دریافت حقوق مالیات متعلق را طبق ماده ۶ به اداره دارائی محل اقامت خود تأدیه نمایند و تا آخر تیر ماه سال بعد اظهارنامه مربوط بحقوق دریافتی خود را بدارائی تسلیم کنند .

بخش دوم - درآمد کشاورزی

ماده ۸ - درآمدی که شخص حقیقی از طریق اشتغال بفعالیتهای کشاورزی در ایران تحصیل می نماید مشمول مالیات بر درآمد کشاورزی میباشد .

ماده ۹ - درآمد مشمول مالیات بر درآمد کشاورزی عبارتست از ۱۰ تا ۴۵ درصد قیمت کل محصول سالانه در فصل استحصال در حوزه شهرستان نسبت بمورد فعالیت کشاورزی و بهمین نسبت در مورد سایر درآمدهای کشاورزی از قبیل دامداری و فروش آب برای مصارف کشاورزی و نظائر آن پس از کسر معافیتهای مقرر در این قانون - در مورد املاک استیجاری اجاره بها و در مورد مزارعه و مساقات سهمی که به مالک پرداخت میشود از درآمد مشمول مالیات کسر خواهد شد .

تبصره ۱ - نسبت مذکور در این ماده برای مناطق مختلف بانوجه بنحوه کشت و عوامل مختلف کشاورزی و نوع محصول بموجب آئین نامه ای که از طرف وزارت دارائی و وزارت کشاورزی تهیه میشود تعیین و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

تبصره ۲ - تعیین قیمت محصولات کشاورزی در فصل استحصال برای

حوزه‌های شهرستان در هر سال بعهده کمیسیون است مرکب از رؤسای ادارات دارائی و کشاورزی و بانك ملی شهرستان یا نمایندگان آنان و یك نفر نماینده شرکتهای تعاونی روستائی بمعرفی سازمان تعاونی روستائی و یك نفر معتمد بصیر در امور کشاورزی که کارمند دولت نباشد بمعرفی فرماندار و نظر کمیسیون در این مورد قطعی است .

ماده ۱۰ - کلیه مشمولین مالیات بر درآمد کشاورزی مکلفند ظرف شش ماه از تاریخ اجرای این قانون اظهارنامه طبق نمونه ای که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود تنظیم و بآداره دارائی محل تسلیم نمایند .

ماده ۱۱ - میزان محصول کشاورزی وسیله ادارات دارائی از طریق ممیزی برآورد و نتیجه آن بمؤدی ابلاغ خواهد شد . در صورتیکه مؤدی ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ نسبت به نتیجه ممیزی کتباً اعتراض نکند نتیجه ممیزی قطعی خواهد بود و در صورت اعتراض پرونده برای رسیدگی بکمیسیون کشاورزی مرکب از یك نفر نماینده اداره دارائی و یك نفر نماینده اداره کشاورزی و یك نفر معتمد محل بصیر در امور کشاورزی که کارمند دولت نباشد بمعرفی فرماندار احاله خواهد شد .

رای کمیسیون که با دعوت قبلی از مؤدی صادر میشود با کثرت قطعی است .

تبصره - آئین نامه راجع بنحوه ممیزی املاک کشاورزی و ممیزی سایر درآمدهای موضوع این بخش از طرف وزارت دارائی تنظیم و بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

ماده ۱۲ - نتیجه ممیزی املاک کشاورزی که طبق مقررات این قانون انجام و بمرحله قطعیت برسد جز در موارد مذکور در مواد ۱۳ و ۱۴ نسبت بسال

ممیزی و سنوات بعد مادام که تجدید ممیزی نشده است معتبر و مبنای تشخیص درآمد مشمول مالیات خواهد بود. فاصله بین دو ممیزی نباید کمتر از ۵ سال باشد.

تبصره - در صورتیکه پس از انقضای ۵ سال مذکور در این ماده و قبل از اقدام بممیزی بعدی اطلاعاتی از طریق سازمانهای دولتی و عمومی و مؤسسات وابسته بدولت بدست آید که حاکی از افزایش درآمد ملک بمیزانی بیش از سی درصد نتیجه ممیزی باشد اداره دارائی پرونده مربوط را برای تشخیص درآمد قطعی به کمیسیون کشاورزی موضوع ماده ۱۱ ارجاع و ضمن دعوت کتبی از مؤدی برای حضور در جلسه کمیسیون مبلغ مورد ادعای خود را بمؤدی ابلاغ خواهد نمود رأی کمیسیون کشاورزی قطعی بوده و نسبت بمالیات سالی که سررسید پرداخت مالیات آن بعد از تاریخ ابلاغ دعوت نامه مذکور میباشد و سالهای بعد تا ممیزی جدید معتبر و ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۱۳ - در مواردیکه در آمدملکی بسبب عواملی خارج از اختیار مؤدی بیش از ۲۵ درصد کاهش حاصل کند مالک یا مستأجر میتواند قبل از برداشت محصول تقاضای رسیدگی و تخفیف مالیاتی نماید. تقاضای مذکور در کمیسیون کشاورزی موضوع ماده ۱۱ مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت و در صورتیکه بموجب رأی کمیسیون ادعای مؤدی مسلم گردد در آمد مشمول مالیات مؤدی به نسبت نقصان محصول و برای مدتی که از طرف کمیسیون تعیین میشود تقلیل داده خواهد شد.

ماده ۱۴ - در مواردیکه محصول کشاورزی ناحیه ای بر اثر بروز آفت عمومی یا حوادث دیگر تقلیل یابد بنابه تشخیص و پیشنهاد وزارت کشاورزی

و تصویب هیئت وزیران مالیات کشاورزی آن ناحیه کلاً یا جزئاً بخشوده خواهد شد .

ماده ۱۵ - مشمول مالیات بر درآمد کشاورزی موظف است مالیات بر درآمد کشاورزی خود را در هر سال از اول تیرماه تا آخر آذرماه به تشخیص وزارت دارائی از حیث فصل برداشت محصول در هر محل به نرخ مذکور در ماده ۱۳۴ بپردازد .

ماده ۱۶ - در مورد مواد ۱۱ و ۱۳ در صورتیکه مؤدی تقاضای رسیدگی محلی کند کمیسیون در صورتی با تقاضای مؤدی موافقت خواهد کرد که معادل هزینه رسیدگی محلی به تشخیص کمیسیون طبق مقررات مربوط از طرف مؤدی در صندوق دارائی تودیع شود .

ماده ۱۷ - تازمانیکه ممیزی املاک مزروعی طبق مقررات این قانون انجام نشده است بشرح زیر عمل خواهد شد :

الف - در مورد املاکی که سابقه ممیزی دارد در آمد مشمول مالیات به نسبت و بر اساس آخرین ممیزی با رعایت مقررات این قانون تشخیص و مالیات متعلق در سر رسید مقرر وصول خواهد شد و در صورتیکه نتیجه آخرین ممیزی بمرحله قطعیت نرسیده باشد اختلافات در کمیسیون کشاورزی موضوع ماده ۱۱ حل و فصل خواهد شد .

ب - در مورد املاکی که سابقه ممیزی ندارد مادام که ممیزی موضوع این قانون بعمل نیامده است مالیات متعلق بر اساس در آمد مشمول مالیات مذکور در اظهارنامه مؤدی که در سر رسید پرداخت مالیات هر سال تسلیم خواهد شد وصول میگردد و ادارات دارائی مکلفند نسبت به اینگونه املاک خارج از نوبت اقدام به ممیزی نمایند و در صورتیکه نتیجه قطعی ممیزی تا بیست درصد بیشتر از

اظهارنامه باشد در آمد مذکور در اظهارنامه قطعی تلقی می‌گردد و گرنه مالیات متعلق به مابه‌التفاوت به اضافه جریمه‌ای معادل بیست درصد آن وصول خواهد شد و در سنواتی که مؤدی از تسلیم اظهارنامه خودداری نماید نتیجه قطعی ممیزی که مطابق مقررات این قانون بعمل خواهد آمد در آمد مشمول مالیات سنوات مذکور تلقی خواهد شد .

ماده ۱۸ - مشمولین این بخش که دارای دفاتر قانونی هستند در آمد مشمول مالیات آنان بر اساس مقررات مواد ۵۸ و ۶۱ تشخیص داده میشود و نسبت بکسانیکه ضمن فعالیت کشاورزی از طریق ایجاد فروشگاه محصول خود را بفروش می‌رسانند در صورتیکه دارای دفاتر قانونی باشند در آمد مشمول مالیات آنان کلاً بر اساس مقررات مواد ۵۸ و ۶۰ و ۶۱ تشخیص والا نسبت بهر یک از فعالیتهای کشاورزی و مشاغل جداگانه طبق مقررات بخش های مربوط مشمول مالیات خواهند بود .

بخش سوم - درآمد املاک

ماده ۱۹ - درآمد شخص حقیقی یا حقوقی ناشی از واگذاری قطعی یا غیر قطعی حقوق خود نسبت به املاک واقع در ایران اعم از حق مالکیت (عین یا منفعت) و حق انتفاع بطور دائم یا موقت پس از کسر معافیههای مقرر در این قانون مشمول مالیات بر درآمد املاک میباشد .

تبصره - درآمد املاک شرکتهائیکه تمام سرمایه آنها بطور مستقیم یا با واسطه متعلق بدولت است تابع مقررات این بخش نبوده و از طریق رسیدگی بدفاتر تشخیص خواهد شد .

ماده ۲۰ - املاکی که مورد استفاده غیر مالک میباشد اجاری تلقی و در آمد مشمول مالیات در این مورد عبارتست از کل مال الاجاره اعم از نقدی و

غیر نقدی پس از کسر ۲۵ درصد بابت کایه هزینه‌ها و استهلاکات و تعهدات مالک نسبت به مورد اجاره .

حکم این ماده در مورد دخانه‌های سازمانی متعلق باشخاص حقوقی در صورتیکه مالیات آنها طبق دفاتر قانونی تشخیص شود جاری نخواهد بود. در آمد مشمول مالیات در مورد اجاره دست اول املاک مورد وقف یا حبس بر اساس این ماده محاسبه خواهد شد.

تبصره ۱ - محل سکونت پدر و یا مادر و یا زن و یا شوهر و یا فرزند و همچنین محل سکونت افراد تحت تکفل مالک اجاری تلقی نمیشود مگر اینکه بموجب اسناد و مدارک ثابت شود که اجاره پرداخت میشود .

در صورتیکه چند مستغل محل سکونت مالک و یا افراد مزبور باشد فقط يك مستغل برای سکونت مالک و يك مستغل برای سکونت افراد مذکور به انتخاب مالک از شمول مالیات خارج و بقیه مشمول مالیات مقرر در این ماده خواهد بود .

تبصره ۲ - از نظر مالیات بر درآمد املاک هر آپارتمان يك مستغل محسوب میشود .

تبصره ۳ - در مورد املاکی که با ائانه یا ماشین آلات به اجاره واگذار میشود در آمد ناشی از اجاره ائانه و ماشین آلات نیز جزو درآمد ملک محسوب و مشمول مالیات این بخش میباشد .

تبصره ۴ - مال الاجاره از روی سند رسمی تعیین میشود و در صورتیکه اجاره نامه رسمی وجود نداشته باشد یا از تسلیم سند یا رونوشت آن خودداری گردد بر اساس اجاره بهای املاک مشابه تقویم خواهد شد در صورت اخیر اگر بعداً سند یا مدارک رسمی بدست آید که معلوم شود اجاره ملک بیش از مبلغ تقویم شده میباشد مابه التفاوت مالیات متعلق قابل مطالبه خواهد بود .

تبصره ۵ - مستحذاتی که طبق قرارداد از طرف مستأجر در عین مستأجره

بمنفع موجرا ایجاد میشود بهیای روز تعلق مستحدثه در تاریخ تعلق بموجر تقویم و بارعایت تبصره ماده ۱۳۴ جزو مال الاجاره غیرنقدی سالهای مربوط محسوب خواهد شد .

تبصره ۶- سازمانهای دولتی ومؤسسات وابسته بدولت وکلیه اشخاص حقوقی مکلفند مالیات موضوع این بخش را از مال الاجاره‌هاییکه پرداخت میکنند کسرو ظرف دهروزبه اداره دارائی محل پرداخت نمایند و رسید مالیاتی آنرا بموجرتسلیم کنند .

تبصره ۷- در صورتیکه مالک محل سکونت خود را بفروشد ودرسندانتقال بدون اجاره بها مهلتی برای تخلیه ملک داده شود مستغل مزبور در مدتیکه محل سکونت انتقال دهنده میباشد حداکثرتا چهارماه در مهلت مذکور مشمول مالیات نخواهد بود .

تبصره ۸- از نظر مالیاتی در بیع شرط فروشنده مالک عین شناخته میشود و در مواردیکه مبیع در تصرف انتقال گیرنده شرطی قرارگیرد وهمچنین در مورد رهن تصرف بایع شرطی و رهن مشمول مالیات بر درآمد املاک است و درآمد مشمول مالیات عبارتست از ۷۵ درصد ارزش اجاری ملک بر اساس اجاره بهای املاک مشابه .

تبصره ۹- هر کس خانه خود را بدیگری به اجاره واگذار کند و خود خانه دیگری برای سکونت خویش اجاره کند در احتساب درآمد مشمول مالیات مستغلات او میزان مال الاجاره ایکه بموجب سند رسمی یا قرارداد عادی میپردازد از کل مال الاجاره های دریافتی او کسر خواهد شد .

تبصره ۱۰- هزینه‌هاییکه بموجب قانون یا قرارداد بعهده مالک است و

از طرف مستأجر انجام میشود و همچنین مخارجی که بموجب قرارداد انجام آن از طرف مستأجر تقبل شده در صورتیکه عرفاً بعهده مالک باشد بیهای روز انجام هزینه تقویم و بعنوان مال الاجاره غیر نقدی بجمع اجاره بهای سال انجام هزینه اضافه میشود .

ماده ۲۱۵ - در آمد مشمول مالیات در مورد بهره مالکانه معادن عبارتست از صد درصد بهره مالکانه (اعم از نقدی یا جنسی) .

ماده ۲۲ - مالیات نقل و انتقالات قطعی املاکی که در تاریخ تملك انتقال دهنده ارزش معاملاتی برای ملك تعیین نشده است عبارت از ۲ درصد قیمت مذکور در سند مشروط بر این که در مورد املاکی که بموجب مقررات قبلی برای آن قیمت منطقه ای سابق یاد اجراى حکم تبصره ماده ۲۳ برای آن ها ارزش معاملاتی تعیین شده است قیمت مذکور در سند در مورد اول از قیمت منطقه ای سابق و در مورد دوم از ارزش معاملاتی کمتر نباشد و گرنه قیمت منطقه ای یا ارزش معاملاتی حسب مورد مناط اعتبار است .

ماده ۲۳ - در آمد مشمول مالیات در مورد نقل و انتقالات قطعی املاکی که تاریخ تملك آن بعد از تصویب این قانون و تعیین ارزش معاملاتی اراضی میباشد عبارتست از اضافه بهای فروش نسبت بیهای خرید بمأخذ قیمت مذکور در اسناد معامله مگر اینکه قیمت فروش از ارزش معاملاتی اراضی حین معامله کمتر باشد که در این صورت ارزش معاملاتی زمین مناط اعتبار است . در مورد املاکی که دارای اعیانی میباشد قیمت اعیانی در محاسبه مذکور منظور نخواهد شد و در صورتیکه بهای عرصه و اعیان در سند معامله بتفکیک قید نشده باشد ارزش معاملاتی زمین ملاک قرار خواهد گرفت . در تمام موارد فوق و جوهی که انتقال دهنده بموجب

قوانین مربوط بابت حق مرغوبیت یا اضافه ارزش طبق قبض رسمی بدولت یا شهرداریها پرداخته است از درآمد مشمول کسر خواهد شد .

در صورتیکه تملك ملك بسبب ارث و یا نقل و انتقالات بلاعوض و محاباتی باشد ارزش معاملاتی زمین در سال تملك مناظ اعتبار است .

تبصره ۱ - در موارد فوق در صورتیکه مالیاتی به معامله تعلق نگیرد و یا مالیات متعلق کمتر از دودرصد ارزش معاملاتی عرصه باشد مالیات بمأخذ ۲٪ وصول میشود و در محاسبه مجموع درآمد مؤدی مالیات متعلق بمابه التفاوت منظور خواهد شد و مازاد قابل استرداد نیست و موارد مذکور مشمول ماده ۲۹ نخواهد بود . هر گاه در اولین انتقالی که بعد از تعیین ارزش معاملاتی بعمل بیاید بهای مذکور در سند بیش از ارزش معاملاتی باشد در انتقال بعدی ارزش معاملاتی خرید مبنای محاسبه مالیات خواهد بود .

حکم این تبصره شامل مالیات املاک مذکور در مواد ۲۴ و ۲۵ و متن ماده ۲۸ نیز می باشد .

تبصره ۲ - تعیین ارزش معاملاتی اراضی واقع در داخل و خارج شهرها حدود آن از لحاظ مالیاتی هر سه سال یکبار به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیأت وزیران تعیین میشود و بعد از کمیسیون تقویم املاک میباشد که در هر سال در تهران از نماینده وزارت دارائی - ارزیاب اداره کل ثبت اسناد و املاک - نماینده انجمن شهر و در شهرستانها از پیشکار یار رئیس دارائی یا نماینده او - رئیس اداره ثبت یا نماینده او - نماینده انجمن شهر تشکیل میگردد .

در نقاطی که انجمن شهر وجود نداشته باشد یک نفر معتمد محل بصیر در امور تقویم املاک که کارمند دولت نباشد بمعرفی فرماندار برای شرکت در کمیسیون دعوت خواهد شد .

وظایف کمیسیون تقویم املاک عبارتست از:

۱- تعیین ارزش معاملاتی اراضی در هر سال بر اساس برآورد ارزش متوسط شش ماهه اخیر- کمیسیون باید با رعایت کاهش ارزش املاک ناشی از تعلق حق واگذاری محل بمستأجر ارزش عرصه املاک را در قید اجاره یا خالی بتفکیک تعیین نماید .

۲- تقویم بهای ساختمان بر اساس نوع مصالح و مشخصات بنا و موقعیت محل .

تبصره ۳۵- در مورد زمینهاییکه از طرف مالک تفکیک و بگواهی ثبت اسناد و تأیید شهرداری قسمتی از زمین بعنوان شارع عام بدون دریافت بها از تصرف مالک خارج میشود بهای این قسمت از زمین بر مبنای ارزش تاریخ تملك طبق ضوابط مذکور در این بخش محاسبه و بقیمت خرید باقی مانده زمین اضافه میشود .

تبصره ۴- در مواردی که منفعت ملکی بدیگری منتقل و مال الاجاره تمام مدت یکجا پرداخت شده یا حق انتفاع آن ملك از طرف مستأجر در اثناء مبلغی بشخص دیگری منتقل شده باشد هر گاه عین ملك در زمانی که بانقضاء مدت اجاره بیش از ده سال باقی مانده باشد بمالك منفعت منتقل شود و بعداً ملك مزبور بشخص ثالث منتقل گردد در محاسبه درآمد مشمول مالیات قیمت خرید عبارت است از مبلغی که بابت خرید عین پرداخت شده با اضافه و جوهی که قبلاً بابت مال الاجاره یا خرید حق انتفاع پرداخت گردیده به نسبت باقیمانده مدت اجاره در زمان خرید عین . حکم تبصره ۱ این ماده در این مورد نیز لازم الرعایه است .

تبصره ۵ - در مورد آپارتمان مشمول قانون تملك آپارتمانها در انتقالات قطعی بعد از اولین انتقال مأخذ محاسبه مالیات عبارت است از اضافه بهای فروش نسبت به خرید مذکور در سند معامله مشروط بر اینکه این تفاوت کمتر از افزایش ارزش معاملاتی عرصه آپارتمان در تاریخ فروش نسبت به ارزش آن در تاریخ خرید نباشد که در این صورت تفاوت ارزش معاملاتی عرصه مبنای محاسبه مالیات قرار خواهد گرفت. در اجرای این تبصره مقدار عرصه معادل مساحت زیر بنای آپارتمان مورد انتقال محسوب خواهد شد. حکم تبصره یکم این ماده در مورد این تبصره نیز جاری است.

ماده ۲۴ - صلح معوض بشرح زیر مشمول مالیات بر درآمد املاك است:

- ۱ - در صورتیکه مورد صلح ملك باشد و مال الصلح ملك نباشد هر گاه تاریخ تملك مورد صلح قبل از تعیین ارزش معاملاتی (موضوع تبصره ماده ۲۳) باشد مالیات مصالح عبارت خواهد بود از ۲ درصد مبلغی که بابت مال الصلح در سند ذکر شده است و اگر تاریخ تملك بعد از تعیین ارزش معاملاتی باشد تفاوت قیمت خرید مورد صلح تا مبلغ مذکور در سند مأخذ مالیات مصالح قرار خواهد گرفت.
- ۲ - هر گاه مورد صلح و مال الصلح هر دو ملك باشد تفاوت قیمت خرید مورد صلح با مبلغ مذکور در سند بابت مال الصلح از لحاظ مصالح و تفاوت قیمت خرید مال الصلح با مبلغ مذکور در سند بابت آن از لحاظ متصلح مأخذ مالیات متعلق خواهد بود ولی هر گاه تاریخ تملك هر یک از عوضین قبل از تعیین ارزش معاملاتی موضوع تبصره ماده ۲۳ باشد مالیات متعلق بهر یک از مصالح و متصلح که قبل از تعیین ارزش معاملاتی ملك را در تملك داشته عبارت خواهد بود از دو درصد قیمت مذکور در سند بابت مال الصلح در مورد مذکور در این بند در صورتی که مبلغ مذکور در سند بابت مال الصلح کمتر از قیمت منطقه ای سابق یا ارزش

معاملاتی آن باشد قیمت منطقه‌ای سابق یا ارزش معاملاتی حسب مورد مبنای محاسبه مالیات قرار خواهد گرفت .

۳- در صورتیکه مورد صلح ملك نباشد و مال الصلح ملك باشد تفاوت قیمت خرید مال الصلح با ارزش قطعی مورد صلح که طبق مقررات این قانون تعیین میشود مأخذ مالیات متصلح قرار خواهد گرفت ولی در صورتیکه تاریخ تملك مال الصلح قبل از تعیین ارزش معاملاتی باشد در این صورت مالیات متصلح عبارت خواهد بود از دو درصد ارزش قطعی مورد صلح .

تبصره ۵- در مواردیکه بین عوضین تفاوت ارزش وجود داشته باشد مابه التفاوت در آمد اتفاقی تلقی و طرف معامله ایکه از این تفاوت منتفع شده نسبت بمابه التفاوت مزبور مشمول مالیات بر درآمد اتفاقی خواهد بود و مالیاتیکه بعنوان مالیات بر درآمد املاک بابت مابه التفاوت مذکور پرداخته است از مالیات متعلق کسر خواهد شد .

ماده ۲۵- نقل و انتقالاتیکه بموجب ماده ۱۸۰ مشمول مالیات بر ارث است مشمول مالیات بر درآمد املاک نمیشود ولی در مورد صلح معوض در صورتیکه عوضین هر دو ملك باشد یا یکی از آنها ملك و دیگری کارخانه یا سهام با نام باشد حسب مورد طبق مقررات ماده ۲۴ عمل خواهد شد لیکن در صورتیکه بین ارزش عوضین تفاوتی وجود داشته باشد این تفاوت مشمول مالیات بر درآمد نبوده و مشمول مالیات بر ارث خواهد بود و مالیاتیکه بعنوان مالیات بر درآمد املاک بابت مابه التفاوت مذکور پرداخت شده است در محاسبه مالیات ارث متعلق منظور میشود و در صورتیکه اضافه پرداخت شده باشد اضافه پرداختی مسترد میشود .

ماده ۲۶- نقل و انتقالات قطعی املاک که در اجرای قوانین و مقررات

اصلاحات ارضی بعمل آمده یا خواهد آمد مشمول مالیات بر درآمد املاک نخواهد بود .

مقررات این بخش شامل انتقال قطعی واحدهای مسکونی که از طرف شرکت های تعاونی مسکن باعضای آنها بعمل می آید نخواهد بود .

ماده ۲۷ - در مورد نقل و انتقالات قطعی املاک در صورتیکه انتقال دهنده

یا انتقال گیرنده دولت یا شهرداریها یا مؤسسات وابسته بدولت باشد و همچنین در مواردی که ملک بوسیله اجرای ثبت یا سایر ادارات دولتی بقائم مقامی مالک انتقال داده میشود، قیمت مذکور در سند برای اراضی مناط اعتبار خواهد بود .

تبصره - املاکی که در اجرای ماده ۳۴ قانون ثبت مصوب مرداد ۱۳۲۰ بدولت

تملیک میشود مشمول مالیات نقل و انتقالات قطعی نخواهد بود .

ماده ۲۸ - در آمد مشمول مالیات در مورد انتقال حق واگذاری محل از

طرف مالک مشروط بر اینکه قبلاً بابت تخلیه آن وجهی بعنوان حق واگذاری محل بمستأجر نپرداخته باشد و تاریخ تملک ملک بعد از اجرای مفاد تبصره ماده ۲۳ باشد

عبارتست از:

اضافه ارزش معاملاتی زمین در تاریخ انتقال حق واگذاری محل نسبت به

ارزش معاملاتی زمین در تاریخ تملک ضرب در مبلغ دریافتی بابت حق واگذاری

محل تقسیم بر ارزش معاملاتی زمین در تاریخ انتقال حق واگذاری محل .

تبصره ۱ - در صورتیکه مالک قبلاً بابت تخلیه ملک خود وجهی بعنوان

حق واگذاری محل بمستأجر پرداخت و از مستأجر بعدی مبلغ بیشتری بابت انتقال

حق واگذاری محل دریافت کند در آمد مشمول مالیات مالک عبارت است از

اضافه دریافتی او نسبت به آنچه قبلاً پرداخت کرده است .

تبصره ۲ - نسبت به املاکی که تاریخ تملک زمین آن قبل از اجرای حکم

تبصره ماده ۲۳ میباشد کل دریافتی مالک بابت انتقال حق واگذاری محل برای اولین بار بطور مقطوع بنرخ دودرصد مشمول مالیات میباشد .

تبصره ۳- حق واگذاری محل از نظر این قانون عبارتست از جو هیکه مالک یا مستأجر ملک از بابت حق اشغال محل یا حق کسب و پیشه دریافت میدارند .
در صورتیکه از بابت حق اشغال محل یا حق کسب و پیشه بجای دریافت پول امتیازاتی تحصیل شود در آمد مشمول مالیات از طریق بر آورد ارزش حق واگذاری محل تشخیص خواهد شد .

ماده ۲۹- در مواردی که نقل و انتقالات موضوع ماده ۱۹ طبق مقررات این بخش مشمول مالیات بنرخ دودرصد باشد وجه دیگری بابت مالیات بر در آمد مطالبه نخواهد شد .

تبصره ۵- حکم این ماده شامل اشخاصی که شغل آنها ایجاد بنا و فروش آن میباشد نبوده و در صورتیکه بموجب ماده ۲۲ بابت ساختمان مالیاتی پرداخت کرده باشند از مالیات متعلق کسرو ما به التفاوت وصول میشود .

ماده ۳۰- در آمد مشمول مالیات در مورد واگذاری هر یک از حقوق مذکور در ماده ۱۹ از طرف مالک عین غیر از مواردی که ضمن مواد ۲۰ تا ۲۹ ذکر شده است عبارتست از جمع کل در آمدی که از واگذاری حقوق مزبور عاید مالک میشود .

ماده ۳۱- در آمد مشمول مالیات در مورد واگذاری هر یک از حقوق مذکور در ماده ۱۹ از طرف صاحبان حق غیر از مالک عین عبارتست از اضافه دریافتی صاحب حق نسبت به آنچه برای تحصیل این حقوق یا استفاده از آن قبلا پرداخت نموده است . هزینه هائیکه موجب تغییر در عین بنا و افزایش ارزش حق باشد در صورتیکه

قبلا جزو هزینه‌های شغلی در محاسبه مالیات صاحب حق منظور نشده باشد از مبلغ دریافتی کسر خواهد شد .

ماده ۳۲- در کلیه مواردی که معاملات موضوع ماده ۱۹ بموجب سند رسمی صورت میگیرد صاحبان دفاتر اسناد رسمی مکلفند بشرح زیر عمل نمایند :

الف- نسبت به انتقال قطعی اموال غیر منقول مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده ۱۳۴ نسبت بدرآمد مشمول مالیات طبق مقررات ماده ۲۳ با رعایت تبصره یک ماده مذکور یا بمیزان دودرصد قیمت مربوط طبق ماده ۲۲ محاسبه و حین تنظیم سند درقبال قبض رسمی وصول نمایند و تا آخر هفته بعد با فهرستی حاوی مشخصات معاملاتیکه در هفته قبل به ثبت رسیده است در مقابل اخذ رسید به اداره دارائی محل تسلیم کنند .

ب- در سایر موارد فهرست خلاصه معاملات هر هفته خود را تا آخر هفته بعد در مقابل اخذ رسید با اداره دارائی محل تسلیم نمایند .

ماده ۳۳- در مواردیکه انتقال ملك بوسیله اداره ثبت انجام میگیرد مالیات بر درآمد متعلق بملك باید قبلا پرداخت شود و اداره ثبت با ذکر شماره مفصلا حساب اداره دارائی مربوط بملك مورد انتقال اقدام بانتقال ملك نماید .

ماده ۳۴- صاحبان دفاتر اسناد رسمی مکلفند برای انتقال قطعی املاك از فروشنده مطالبه مفصلا حساب مالیاتی گذشته ملك را بنمایند و شماره آنرا در سند انتقال ذکر کنند مگر در مورد وجود اختلاف که در این صورت دارائی مکلف است در صورتیکه مؤدی معادل مبلغ مورد مطالبه را بصورت سپرده بحساب دارائی نزد بانك ملی ایران بپردازد بان انتقال ملك موافقت نماید .

ماده ۳۵- در مواردیکه معاملات موضوع ماده ۱۹ بموجب اسناد رسمی

انجام نمیگیرد طرفین معامله مکلفند منتهی ظرف سی روز از تاریخ انجام معامله مراتب را بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه‌ایکه ملک در آن واقع است کتباً اطلاع دهند.

ماده ۳۶ - مؤدیان موضوع این بخش بجز مواردیکه مالیات وسیله دفاتر اسناد رسمی وصول میشود مکلفند در مواعد زیر اظهارنامه مالیاتی خود را روی نمونه‌ایکه از طرف وزارت دارائی تهیه و در دسترس آنها گذاشته میشود تنظیم و بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه‌ایکه ملک در آن واقع است تسلیم نمایند :

الف - در مورد انتقال حق واگذاری محل سی روز پس از انجام معامله.

ب - در مورد مستغلات جدیدالبناء مشمول مالیات و مستغلات جدیدالبنائی که در سال های ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ ایجاد شده‌اند تا آخر تیر ماه سال ۱۳۴۹ یا در اولین سال شمول مالیات و مستغلاتیکه در آنها تغییرات کلی داده میشود و همچنین در مواردیکه مستأجر یا میزان اجاره بها یا مالک مستغل بسبب انتقال قهری یا اختیاری تغییر میکند مالکین این نوع مستغلات مکلفند اظهارنامه مالیاتی سال مربوط را بانضمام رونوشت سند اجاره بها تا آخر تیرماه سال بعد بحوزه مالیاتی محل وقوع ملک تسلیم نمایند.

پ - در سایر موارد تا آخر تیرماه سال بعد.

تبصره - مؤدیان مکلفند مالیات متعلق را در مورد بند الف حسب مورد بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ یا دودرصد و در موارد بندهای ب و پ بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ در موقع تسلیم اظهارنامه پردازند - مهلت پرداخت مالیات در مورد مؤدیان مذکور در بند ب بابت سنواتی که مکلف بتسلیم اظهارنامه نیستند تا آخر تیرماه سال بعد می‌باشد.

ماده ۳۷ - کلیه مالکین مستغلات مشمول این بخش یا قائم مقام قانونی

آنان مکلفند ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون برای هر یک از مستغلات خود اظهارنامه مخصوصی روی نمونه‌ای که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود تنظیم و بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه‌ای که مستغل در آن واقع است تسلیم نمایند .

ماده ۳۸ - ارزش اجاری مستغلات در مواردیکه طبق تبصره ۴ ماده ۲۰ باید بر اساس اجاره بهای املاک مشابه تقویم گردد وسیله ممیز مالیاتی حوزه‌ای که ملک در آن واقع است تعیین خواهد شد .

نظر ممیز مالیاتی نسبت به ارزش اجاری مستغلات برای در آمد سال ممیزی و سال‌های بعد قطعی است مگر :

الف - در صورتیکه سند رسمی اجاره ارائه گردد که در این صورت اجاره بها از روی سند تعیین و از تاریخ تنظیم سند اجاره تا پایان مدت مذکور در سند مناط اعتبار خواهد بود .

ب - در صورتیکه مستغل خالی یا ماسلوب‌المنفعه گردد نسبت به مدتیکه مستغل خالی یا ماسلوب‌المنفعه باقی میماند .

پ - در صورت تجدید ممیزی که در هر صورت فاصله هر ممیزی نسبت به ممیزی قبل نباید کمتر از سه سال باشد .

ت - در صورتیکه مؤدی ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص کتباً بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه مربوط اعتراض کند که در این صورت میتواند ظرف ده روز از تاریخ تسلیم اعتراض با ممیز کل مربوط توافق کند یا در صورت عدم حصول توافق بموجب رأی کمیسیون تشخیص ارزش اجاری کمتر از تقویم ممیز تعیین گردد مبلغ مورد توافق یارأی کمیسیون حسب مورد قطعی و تا ممیزی جدید مناط اعتبار است .

تبصره - در آمد اجاری مستغلاتی که بعلت عدم اعتراض مؤدی ظرف

مدت مقرر در بندت اصلاحی مصوب ۴۸/۱۲/۲۴ قطعی شده است در صورتیکه ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه مورد اعتراض قرار گیرد مشمول بندت این ماده می باشد .

بخش چهارم - بهره

ماده ۳۹ - در آمدی که شخص حقیقی یا حقوقی اعم از ایرانی یا غیر ایرانی بعنوان بهره یا خسارت تأخیر تأدیه در ایران تحصیل کند پس از کسر معافیه های مقرر در ماده ۱۱۲ این قانون مشمول مالیات بهره خواهد بود .

ماده ۴۰ - در آمد مشمول مالیات بهره و ام طبق نرخ خوی خواهد بود که یکسال یکبار از طرف دولت اعلان خواهد شد نرخ مزبور مأخذ مطالبه مالیات خواهد بود و لو اینکه ضمن سند یا قرارداد بهره مقرر نشده یا کمتر تعیین شده باشد و لسی در صورتیکه بموجب سند یا مدرک مثبته دیگر بیش از این مبلغ تعیین شده باشد بمأخذ مزبور مالیات اخذ خواهد شد .

تبصره ۱ - در آمد مشمول مالیات در مورد بهره متعلق به اوراق قرضه شرکت های سهامی که برای معامله بعموم عرضه میشود بمیزان نرخ خوی که در متن سند ذکر شده و در مورد حساب جاری بین شرکتها در صورتیکه مالیات هر دو شرکت طبق دفاتر قانونی آنها تشخیص و قابل وصول باشد بمیزانی که در دفاتر قانونی آنها ثبت شده و همچنین در مورد مؤسسات خارجی مقیم خارج از کشور که از طریق دادن وام در ایران بهره دریافت میدارند معادل بهره پرداختی به آنها منظور خواهد شد .

تبصره ۲ - وام موضوع معاملات شرطی و رهنی مربوط بمانده ثمن معاملات قطعی اموال غیر منقول در مدت مذکور در سند مشمول مالیات بهره نخواهد بود مگر اینکه معلوم شود بهره پرداخت شده است .

تبصره ۳ - بجز مواردی که ضمن مواد این بخش تصریح شده است و ام دهندگان مکلفند تا آخر تیر ماه هر سال اظهارنامه مالیاتی مربوط به معاملات سال قبل را تنظیم و بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه شغل خود و در صورت نداشتن محل شغل بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه محل سکونت خود تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده ۱۳۴ پرداخت نمایند .

ماده ۴۱ - موعد پرداخت مالیات بهره به نرخ مذکور در ماده ۱۳۴ عبارت است از :

الف - در مورد اسنادیکه در دفاتر اسناد رسمی ثبت میگردد روز ثبت سند برای تمام مدت سند در صورتیکه در سند قید کسر بهره برای تمام مدت سند شده باشد. و در غیر این صورت برای فاصله بین ثبت سند تا پایان سال و آخر هر سال برای سالهای بعد و یاروز انقضائه یا فسخ یا ابطال یا تجدید سند نسبت ب مدت گذشته که مالیات آن دریافت نشده است . در مورد تجدید سند روز تجدید مبدأ وصول مالیات طبق مفاد این بند برای آینده نیز خواهد بود .

ب - در مواردیکه سندی در دفتر اسناد رسمی ثبت نمیشود در موقع پرداخت بهره یا منظور نمودن آن به بستانکار حساب صاحب درآمد .

ماده ۴۲ - در مورد اسناد رسمی استقراضی فك دین کلا یا جزئاً و فسخ سند بطور کلی باید در تاریخ اعلام فك یا فسخ در دفتر اسناد رسمی تحت شماره ردیف ثبت گردد و فك دین بصورت استرداد قبوض اقساطی نیز مستلزم ثبت در دفتر اسناد رسمی بشرح مزبور خواهد بود و مالیات متعلق تا تاریخ ثبت محاسبه و وسیله دفتر خانه وصول خواهد شد .

ماده ۴۳ - در صورتیکه بدهکار مبلغی بدون تفکیک بابت قسمتی از اصل و

فرع دین پردازد معادل بهره متعلق بکل طلب تاتاریخ پرداخت از مبلغ پرداختی بعنوان بهره تلقی میگردد .

ماده ۴۴ - اشخاص ذیل مکلف بکسر مالیات به نرخ مقرر در ماده ۱۳۴ از درآمد موضوع این بخش و تسلیم آن در مهلت های زیر بدارائی محل میباشد:
الف - صاحبان دفاتر اسناد رسمی در مورد اسنادیکه در دفاتر اسناد رسمی ثبت میشود ظرف ده روز از تاریخ ثبت سند .

ب - در سایر موارد پرداخت کننده بهره یا خسارت تأخیر تأدیه و در صورتیکه پرداخت کننده خارج از ایران اقامت داشته باشد بانك یا شخصی که در ایران واسطه پرداخت بهره قرار میگیرد ظرف ده روز (۱) از تاریخ پرداخت بهره یا منظور نمودن آن به بستانکار حساب صاحب درآمد .

ماده ۴۵ - بهره دریافتی مؤسسات و شرکتهای دولتی و بانکها و شرکتهای پس انداز و وام مسکن و شرکتهای تعاونی مسکن تابع مقررات این بخش نبوده و مشمول احکام مالیات بر درآمد شرکتهای میباشد .

بخش پنجم - درآمد اتفاقی

ماده ۴۶ - درآمدیکه شخص حقیقی یا حقوقی از طریق شرط بندی یا بخت آزمائی و لاطار و یا هرگونه معاملات محاباتی یا بلاعوض بعنوان جایزه یا بهره عنوان دیگر بطور نقد یا غیر نقد در ایران تحصیل کند مشمول مالیات بر درآمد اتفاقی میباشد .

ماده ۴۷ - درآمد مشمول مالیات موضوع این بخش عبارت است از صد درصد درآمد پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون و در صورتیکه غیر نقدی باشد به بهای روز انتقال طبق مقررات این قانون تقویم میشود مگر

در مورد املاکی که بموجب مقررات قبلی یا اجرای مفاد تبصره ماده ۲۳ برای آنها قیمت منطقه‌ای سابق یا ارزش معاملاتی تعیین شده است که در این صورت قیمت منطقه‌ای سابق یا ارزش معاملاتی حسب مورد مأخذ احتساب مالیات قرار خواهد گرفت .

ماده ۴۸ - در مورد صلح معوض و هبه معوض در آموده مشمول مالیات موضوع این بخش عبارت خواهد بود از مابه‌التفاوت ارزش عوضین که بر اساس ماده ۴۷ تعیین میشود نسبت بطرف معامله‌ای که از آن منتفع شده است .

ماده ۴۹ - صلح با شرط خیار فسخ و هبه با حق رجوع از نظر مالیاتی قطعی تلقی میگردد ولی در صورتیکه ظرف سه ماه از تاریخ وقوع عقد معامله فسخ یا اقاله یا رجوع شود و جوهری که بعنوان مالیات بردرآمد وصول شده است از محل درآمد جاری بلافاصله مسترد میشود و در این صورت اگر در فاصله بین وقوع عقد و فسخ یا اقاله یا رجوع از منافع آن استفاده شده باشد منتقل الیه نسبت به آن منفعت مشمول مالیات است لیکن در صورتیکه معامله تا تاریخ تسلیم اظهارنامه تکمیلی فسخ یا اقاله یا رجوع شود بوصول مالیات موضوع مواد ۵۳ و ۵۴ اکتفا خواهد شد ولی در صورتیکه فاصله تاریخ وقوع عقد و تاریخ تسلیم اظهارنامه تکمیلی سه ماه و یا کمتر باشد و جوهری که بعنوان مالیات بردرآمد گرفته شده است مسترد خواهد شد .

ماده ۵۰ - در مورد صلح مالی که منافع آن مادام‌العمر یا برای مدت معین بمصالح یا شخص ثالث اختصاص داده میشود بهای مال بمأخذ جمع ارزش عین و منفعت در تاریخ تعلق منافع مأخذ مالیات متصلح در تاریخ مزبور خواهد بود .
تبصره - در صورتیکه قبل از تاریخ تعلق منفعت انتقالاتی صورت گیرد قیمت مذکور در سند مأخذ مالیات انتقال دهنده قرار خواهد گرفت که حسب مورد

طبق مقررات این بخش یا مقررات بخش در آمد املاک مشمول مالیات خواهد بود .
لیکن مأخذ مالیات آخرین انتقال گیرنده عین که منافع مال نیز به او تعلق
بگیرد عبارت خواهد بود از مابه التفاوت بهای مال بشرح حکم فوق و مبلغی که
طبق سند پرداخته است .

ماده ۵۱ - در صورتیکه منافع مالی بطور دائم یا موقت بصورت وقف خاص
یا بصورت دیگر بلاعوض بکسی واگذار شود انتقال گیرنده مالیات منافع هر سال را
در سال بعد خواهد پرداخت .

ماده ۵۲ - مال مورد وصیت بنفع اشخاص معین در حدودی که وصیت
قانوناً نافذ است بعد از قطعی شدن آن در مورد وراثت نسبت بمزاد سهم الارث
و در مورد غیر وارث نسبت بکل آن مشمول مالیات این بخش خواهد بود .

تبصره - آن قسمت از مال مورد وصیت که طبق مقررات ارث به وارث
تعلق میگیرد مشمول مقررات مالیات بر ارث خواهد بود .

ماده ۵۳ - در مورد انتقالات مشمول این بخش که در دفاتر اسناد رسمی
ثبت میشود صاحبان دفاتر اسناد رسمی مکلفند بوظایف زیر عمل نمایند :

الف - خلاصه اسناد انتقال هر هفته را طبق نمونه ای که از طرف وزارت
دارائی تهیه میشود منتها تا آخر هفته بعد بدفتر ممیزی مالیاتی مربوط در مقابل
اخذ رسید تسلیم نمایند .

ب - در مورد انتقال املاک که مورد معامله عین و منفعت باشد (به استثنای
وصیت) بمأخذ ارزش معاملاتی در صورتیکه ارزش معاملاتی تعیین نشده و قیمت
منطقه ای سابق وجود داشته باشد بمأخذ قیمت منطقه ای سابق و در غیر این موارد
طبق اظهار انتقال دهنده مالیات متعلق را بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ وصول و تا آخر
هفته بعد به اداره دارائی محل تحویل دهد .

تبصوه - در غیر از مواردیکه معامله در دفترخانه اسناد رسمی انجام میگردد انتقال دهنده مکلف است مالیات متعلق را بماند و جوه پرداختی (در صورتیکه نقدی باشد) یا ارزش مال مورد انتقال بشخص خود (در صورتیکه غیر نقدی باشد) کسر و منتهی ظرف ده روز (۱) با صورتی حاوی شرح موضوع و مشخصات صاحب درآمد به اداره دارائی محل تسلیم و رسید دریافت دارد .

ماده ۵۴ - صاحبان درآمد موضوع این بخش در مواردیکه مالیات بنابه اظهار انتقال دهنده پرداخت میشود و همچنین در سایر مواردیکه معامله در دفترخانه واقع نمیشود مکلفند اظهارنامه مالیاتی خود را ظرف ده روز (۱) از تاریخ انتقال بدفتر ممیزی مالیاتی تسلیم کرده و مالیات متعلق را بپردازند .

ماده ۵۵ - انتقالاتی که مشمول مالیات برارث میباشد مشمول مالیات بر درآمد نمیشود .

ماده ۵۶ - جوایزی که دولت برای تشویق صادرات و تولید و خرید محصولات کشاورزی پرداخت مینماید مشمول این بخش نخواهد بود و جزو درآمد فعالیت منبع مربوط منظور و مأخذ محاسبه مالیات قرار خواهد گرفت .

بخش ششم - درآمد مشاغل

ماده ۵۷ - در آمدی که شخص حقیقی از طریق اشتغال بمشاغل یا بعناوین دیگر غیر از موارد مذکور در بخشهای قبلی این فصل در ایران تحصیل کند پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون مشمول مالیات بر درآمد مشاغل میباشد .

ماده ۵۸ - درآمد مشمول مالیات در مورد مشمولین ماده ۵۷ که دارای

---

(۱) بماده ۳۲۳ مراجعه شود .

دفاتر قانونی هستند عبارت است از کل فروش کالا و خدمات به اضافه سایر درآمدهای آنان که مشمول مالیات منبغ دیگر شناخته نشده پس از کسر هزینه‌ها و استهلاکات مربوط طبق مقررات فصل هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات .

تبصره ۱ - از نظر مالیات دفاتر قانونی عبارتست از دفاتر روزنامه‌اعم از نقدی یا غیرنقدی و کل و یادفتری که طبق مفاد ماده ۱۶۱ این قانون در حکم دفاتر قانونی شناخته شده است و با فرم‌ها و وسایل دیگر نگاهداری حساب که با موافقت قبلی وزارت دارائی مورد استفاده قرار گیرد .

مقررات مربوط به نحوه تنظیم و تحریر و نگاهداری دفاتر و حساب و اسناد و مدارک بموجب آئین‌نامه هائیکه بتصویب وزیر دارائی خواهد رسید تعیین خواهد شد . عدم رعایت مقررات مزبور حسب مورد موجب تعلق جریمه‌ای حداکثر تا پنجاه هزار ریال یا با رعایت مفاد تبصره ۱ ماده ۸۱ موجب عدم قبول دفاتر بعنوان دفاتر قانونی خواهد بود . رد دفتر باین صورت مانع آن نخواهد بود که در کمیسیونهای تشخیص با اعتراض مؤدی در این مورد نیز رسیدگی شود .

تبصره ۲ - مؤدیان در انتخاب یکی از روش‌های متداول حسابداری آزاد هستند ولی باید در سال‌های بعد نیز همان روش را اعمال نمایند .

ماده ۵۹ - اشخاص حقیقی مذکور در زیر مکلف بنگاهداری دفاتر قانونی میباشند و درآمد مشمول مالیات آنان از روی دفاتر قانونی تشخیص داده میشود:

۱- دارندگان کارت بازرگانی و کلیه واردکنندگان و صادرکنندگان.

- ۲- دلالان و حق العمل کاران که محل کسب ثابت دارند (باستثنای دلالان معاملات ملکی) .
- ۳- کارخانه دارانیکه برای کارخانه آنان از طرف وزارت اقتصاد پروانه یا کارت بعنوان کارخانه صادر شود .
- ۴- صاحبان مؤسسات ساختمانی و تأسیسات فنی و صنعتی و دفاتر فنی و مهندسی مشاور .
- ۵- بهره برداران معادن .
- ۶- صاحبان مؤسسات حمل و نقل موتوری زمینی و دریائی و هوائی اعم از مسافری یا باربری .
- ۷- صاحبان سینما- مؤسسات تلویزیون- تماشاخانه- مؤسسات فیلم برداری و دوبلاژ فیلم .
- ۸- صاحبان بیمارستان- زایشگاه - آسایشگاه - تیمارستان- آزمایشگاه- درمانگاه (کلینیک یا پلی کلینیک) - مؤسسات فزیوتراپی .
- ۹- بهره برداران مؤسسات تعلیم و تربیت .
- ۱۰- دارندگان مشاغل پزشکی .
- ۱۱- وکلاء دادگستری و صاحبان دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق .
- ۱۲- صاحبان مؤسسات حسابرسی و مشاوره مالی .
- ۱۳- صاحبان مجله و روزنامه و مؤسسات نشر کتاب و مؤسسات چاپ .
- ۱۴- صاحبان مؤسسات تبلیغاتی .
- ۱۵- سایر مشمولین مالیات بر درآمد مشاغل که بموجب آگهی منتشره تا آخر دیمه هر سال از طرف وزارت دارائی مکلف بنگاهداری دفتر خواهند شد (نسبت بدرآمد سالهای بعد از انتشار آگهی) .

تبصره - منظور از صاحبان مذکور در این ماده اشخاصی است که بهره‌برداری از مؤسسه بحساب آنان انجام میشود.

ماده ۶۰ - مؤدیان مذکور در ماده ۵۹ مکلفند اظهارنامه مالیاتی مربوط بدرآمد مشاغل خود را در یکسال مالیاتی منتهی تا آخر تیرماه سال بعد با ترانزنامه و حساب سود و زیان متکی بدفاتر قانونی بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه‌ای که محل شغل مؤدی در آن حوزه واقع است تسلیم و براساس آن مالیات متعلق را بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ پردازند.

ماده ۶۱ - در موارد زیر درآمد مشمول مالیات مؤدی علی‌الرأس تشخیص خواهد شد:

۱- در صورتیکه تا موعد مقرر ترانزنامه و حساب سود و زیان متکی بدفاتر قانونی تسلیم نشده باشد.

۲- در صورتیکه مؤدی بدخواست کتبی ممیز مالیاتی از ارائه دفاتر و مدارک حساب در محل کار خود خودداری نماید. مگر اینکه کتباً اطلاع دهد که قبلاً رسیدگی بحساب خود را بحسابدار رسمی ارجاع کرده است که در این مورد در صورتی دفتر غیر قابل قبول است که مؤدی گزارش حسابدار رسمی را ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ درخواست کتبی مذکور بدفتر ممیزی مالیاتی تسلیم نکند.

حکم این بند شامل مواردیکه به تشخیص هیئت مذکور در تبصره ۱ ماده ۸۱ عدم تسلیم گزارش حسابدار رسمی در مهلت مقرر ارتباطی بمؤدی نداشته است نخواهد بود و در اینصورت طبق مقررات مربوط عمل خواهد شد.

تبصره - هرگاه مؤدی از ارائه قسمتی از مدارک حساب خودداری نماید در صورتیکه مربوط به هزینه باشد از احتساب آن جزو هزینه‌های قابل قبول خودداری

میشود و در صورتی که مربوط به درآمد باشد مالیات مربوط باین قسمت از درآمد از طریق تشخیص علی الرأس تعیین خواهد شد.

۳- در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک ابرازی برای محاسبه درآمد مشمول مالیات بنظر ممیز و تأیید سر ممیز غیر قابل رسیدگی تشخیص شود که در این صورت ممیز یا سر ممیز مالیاتی باید مراتب را با ذکر دلیل کتباً بمؤدی ابلاغ کند. در اینصورت مؤدی میتواند ظرف مدت دوماه بامراجعه به ممیز مالیاتی اشکال رسیدگی را مرتفع و یا رسیدگی بتر از نامه و حساب سود و زیان خود را بحسابدار رسمی ارجاع کند و مراتب را کتباً ب ممیز مالیاتی اطلاع دهد. در صورتیکه ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ فوق نتیجه رسیدگی حسابدار رسمی ب ممیز مالیاتی تسلیم گردد طبق تبصره ماده ۲۷۹ رفتار و گرنه دفاتر قابل قبول نبوده و درآمد مؤدی علی الرأس تشخیص خواهد شد.

ابلاغ مذکور قاطع و مرور زمان خواهد بود.

۴- در صورتیکه با رعایت شرایط و اوضاع و احوال اقتصادی در نسبت درآمد مشمول مالیات بحجم فعالیت يك مؤسسه بازرگانی در یکسال مالیاتی کاهش غیر معقولی بامقایسه با سال قبل همان مؤسسه یا سال جاری مؤسسات مشابه ملاحظه گردد، که در اینصورت ممیز مالیاتی باید نظر خود را با ذکر دلیل کتباً ب ممیز کل گزارش دهد. گزارش ممیز مالیاتی با اظهار نظر ممیز کل منتهی ظرف ده روز برای رسیدگی و اظهار نظر در کمیسیون مرکب از ممیز کل مربوط - نماینده بانک ملی محل - نماینده اطاق بازرگانی یا اطاق صنایع یا شورای عالی اصناف حسب مورد مطرح میشود و در صورت عدم تشکیل اطاق صنایع یا شورای عالی اصناف نماینده اطاق بازرگانی در صورت عدم تشکیل اطاق بازرگانی یکی از تجار مورد اعتماد محل بدعوت اداره دارائی شرکت خواهد کرد. کمیسیون مکلف

است با احضار مؤدی نظر خود را ظرف ۳۰ روز نسبت بقبول یا رد دفتر صریحاً اعلام کند که به اکثریت آراء مناط اعتبار خواهد بود .

ماده ۶۲- در موارد تشخیص علی الرأس مذکور در ماده ۶۱ درآمد مشمول مالیات در مواردیکه ضمن مقررات این قانون ضریب خاص تعیین شده است طبق ضریب مقرر و در سایر موارد طبق جدول ضرائب تشخیص میشود .

ماده ۶۳- صاحبان مشاغل موضوع این بخش که مشمول ماده ۵۹ نمیشوند و شغل آنان نوعاً اقتضای داشتن درآمد سالانه مستمر دارد در صورتیکه در آمد سالانه آنان از شصت هزار ریال بیشتر باشد مکلفند اظهارنامه مالیاتی مربوط بدرآمد خود را در سال اول اجرای این قانون طبق نمونه ای که وسیله وزارت دارائی تهیه خواهد شد تنظیم و تا آخر تیر ماه سال بعد بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه محل شغل تسلیم کنند و مالیات متعلق را بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ بپردازند .

تبصره ۱- مؤدیانی که دارای چند محل شغل هستند باید برای درآمد هر محل اظهارنامه جداگانه بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه مربوط تسلیم کنند .

تبصره ۲- در مورد مشمولین این ماده که دارای محل معین برای شغل خود نمیشوند محل سکونت آنان از نظر تسلیم اظهارنامه محل شغل تلقی میشود .

تبصره ۳- مؤدیان مشمول این ماده که ترازنامه متکی بدفاتر قانونی تسلیم مینمایند تابع احکام مواد ۵۸ و ۶۰ خواهند بود و در موارد مذکور در ماده ۶۱ درآمد آنها طبق مواد آتی تشخیص خواهد شد .

ماده ۶۴- درآمد مشمول مالیات مشمولین ماده ۶۳ بمیزانی که در اظهارنامه تسلیمی اعلام میشود مبنای مطالبه مالیات متعلق بدرآمد سال اول اجرای این قانون خواهد بود و در صورتیکه این درآمد کمتر از هفتصد و پنجاه هزار ریال باشد

با اعمال ضریبی که همه ساله از طرف کمیسیون ضرائب برای هر يك از انواع مشاغل معین میشود مبنای مطالبه مالیات مؤدی در هر يك از ۴ سال بعد نیز خواهد بود. هرگاه ظرف سه سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه مذکور حسب تشخیص قطعی طبق مقررات این قانون درآمد مشمول مالیات مؤدی بیش از مبلغ مذکور در اظهارنامه تعیین شود در این صورت درآمد تشخیص شده قطعی بجای درآمد مذکور در اظهارنامه برای سال اول اجرای این قانون ملاک عمل قرار میگیرد و در صورتیکه میزان درآمد تشخیص شده قطعی کمتر از هفتصد و پنجاه هزار ریال باشد با رعایت ضریب مربوط که ممکن است اضافی و یا نقصانی باشد و در صورت وجود ضریب اضافی در هر سال از ۵ درصد تجاوز نخواهد کرد برای ۴ سال بعد نیز مأخذ قرار خواهد گرفت و مؤدی مکلف است مالیات متعلق بدرآمد هر سال را بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ تا آخر تیرماه سال بعد محاسبه و پرداخت نماید و درآمدهای مشمول مالیات که به این ترتیب تعیین میشود قطعی است مگر در موارد زیر :

۱- در صورتیکه معلوم شود مؤدی از اول یکسال مالیاتی یا در اثنای آن ترك کسب کرده است که در صورت اخیر مالیات متعلق به نسبت مدت اشتغال مطالبه و وصول خواهد شد .

۲- در صورتیکه مؤدی ترازنامه متکی بدفاتر قانونی تسلیم نماید که در این صورت مالیات بر درآمد همانسال مؤدی تابع مقررات مواد ۵۸ و ۶۰ خواهد بود لیکن در موارد مذکور در ماده ۶۱ مؤدی کماکان مشمول مقررات قسمت اول این ماده بوده ولی مشمول جریمه ای معادل پانزده درصد مابه التفاضل مالیات قطعی شده و مالیات اظهار شده از طرف مؤدی خواهد بود .

۳- در صورتیکه مؤدی تا تاریخ سررسید پرداخت مالیات اسناد و مدارکی

ارائه دهد که بعلل و جهات خاص مربوط به خود مؤدی در آمد او در یکسال مالیاتی پنجاه درصد یا بیشتر نقصان پیدا کرده و این امر مورد تأیید کمیسیون تشخیص قرار گیرد .

تبصره ۵- رأی کمیسیون تشخیص در مورد بند ۳ این ماده به اکثریت قطعی است و برای مالیات همانسال مناط اعتبار است و در صورتیکه رأی حاکمی از رد ادعای مؤدی باشد معادل پانزده درصد مالیات متعلق آن سال بعنوان جریمه از مؤدی اخذ خواهد شد .

ماده ۶۵ - مشمولین ماده ۶۳ که در آمد مشمول مالیات آنها در سال اول اجرای این قانون بموجب اظهارنامه تسلیمی هفتصد و پنجاه هزار ریال یا بیشتر اعلام گردد از سال دوم اجرای این قانون و در صورتیکه در آمد مذکور در اظهارنامه کمتر از هفتصد و پنجاه هزار ریال باشد ولی بموجب تشخیص قطعی هفتصد و پنجاه هزار ریال یا بیشتر تعیین گردد از سال بعد از تشخیص قطعی مکلف به نگاهداری دفاتر قانونی بوده و مشمول مقررات مواد ۵۸ و ۶۰ میباشند و در موارد مذکور در ماده ۶۱ مشمول جریمه مقرر خواهند بود ولی در آمد مشمول مالیات آنان طبق مقررات قسمت اول ماده ۶۴ تعیین و مالیات متعلق به آن قطعی خواهد بود مگر اینکه ممیز مالیاتی با ارائه اسناد و مدارک قابل قبول ثابت نماید که بعلل و جهات خاص مربوط به مؤدی در آمد او در یکسال مالیاتی دوست و پنجاه هزار ریال یا بیشتر افزایش یافته و این امر مورد تأیید کمیسیون تشخیص قرار گیرد .

رأی کمیسیون تشخیص در این مورد به اکثریت قطعی است و برای مالیات همانسال مناط اعتبار است .

ماده ۶۶ - ممیز مالیاتی مکلف است اظهارنامه‌های مذکور در ماده ۶۳ و همچنین مشخصات سایر مشمولین ماده ۶۳ حوزه خود را که از تسلیم اظهارنامه

بموقع خودداری نموده اند برای اظهارنظر بیکی از نمایندگان مشاغل حوزه سرمیزی مربوط ارائه دهد تا نظر خود را در روی اوراق اظهارنامه بنویسد و سپس نظر خود را با استفاده از تحقیقات محلی و اطلاعات مکتسبه باذکر جهات و دلائل روی اوراق اظهارنامه نوشته و پرونده را برای اظهارنظر نزد سرمیز بفرستد .

سرمیز مالیاتی مکلف است ظرف ده روز (۱) باتوجه بمندرجات اظهارنامه و نظرات نماینده مشاغل حوزه وممیز مالیاتی مربوط ورسیدگیهای لازم نظر خود را نسبت بمیزان درآمد مشمول مالیات اعلام و پرونده را نزد ممیز اعاده دهد در صورتیکه بین نظر سرمیز و مبلغی که مؤدی در اظهارنامه اعلام نموده پانزده درصد یا کمتر اختلاف باشد مبلغ مذکور در اظهارنامه مستند بوده و برطبق مقررات این قانون مفاصحا حساب صادر میشود و در غیر این صورت براساس نظر سرمیز اقدام بصدور برگ تشخیص مالیات خواهد شد.

تبصره ۱۵ - طرز ابلاغ وحل وفصل اختلافات در مورد برگ تشخیص بشرحی است که در باب سوم مقرر شده است رأی صادره از کمیسیون تشخیص در این مورد قطعی وغیر قابل تجدیدنظر است .

تبصره ۲ - نمایندگان مشاغل از طرف صاحبان مشاغل انتخاب میشوند آئین نامه طرز انتخاب نمایندگان مذکور از طرف وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

در صورتی که از تاریخ درخواست دارائی بیش از يك ماه در انتخاب و معرفی نماینده مشاغل از طرف مراجع مربوط تأخیر گردد و یا پس از معرفی

---

(۱) بماده ۳۲۳ مراجعه شود .

نماینده مزبور استعفا و یا فوت کند و یا نماینده منتخب در اظهار نظر نسبت به ارجاعات ممیز بیش از پانزده روز تأخیر کند ممیز نسبت به تشخیص درآمد مشمول مالیات مؤدیان مربوط بدون اظهار نظر نماینده مشاغل اقدام خواهد کرد.

ماده ۶۷ - مشمولین ماده ۶۳ که درآمد مشمول مالیات آنان در سال اول

اجرای این قانون بموجب دفاتر قانونی تشخیص داده می شود و در یکی از سال های بعد مشمول مفاد ماده ۶۱ شوند و یا این که بعد از سال اول اجرای این قانون شروع بکار نمایند یا تغییر شغل دهند درآمد مشمول مالیات آنان در آن سال طبق مقررات مواد ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ تشخیص داده میشود. درآمد تشخیص شده با رعایت احکام مواد مذکور برای مالیات بقیه مدت پنج سال از سال اول اجرای این قانون مأخذ خواهد بود.

ماده ۶۸ - پس از انقضای هر دوره پنج ساله از تاریخ اجرای این قانون

درآمد مؤدیان مشمول ماده ۶۳ مجدداً طبق مواد ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ این قانون تعیین و با رعایت احکام مواد مذکور مأخذ وصول مالیات برای چهار سال بعد خواهد بود.

ماده ۶۹ - سایر مشمولین مالیات بر درآمد مشاغل که مشمول مواد ۵۹

و ۶۳ نمیشدند مکلفند تا آخر تیر ماه هر سال اظهارنامه مالیاتی مربوط به درآمد سال قبل خود را طبق نمونه ای که از طرف وزارت دارائی تهیه خواهد شد تنظیم و ب ممیز مالیاتی حوزه محل سکونت خود تسلیم و مالیات متعلق را بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ پرداخت نمایند.

ماده ۷۰ - درآمد مشمول مالیات مشمولین ماده ۶۹ عبارتست از :

الف - هشتاد درصد در یافتی در مورد درآمد ناشی از خدمات .

ب- درآمد مشمول مالیات هنرمندان و هنرپیشگان سینما و تئاتر و مصنفین و مؤلفین و نویسندگان ۶۰ درصد وجوه دریافتی از بابت درآمد حاصل از فعالیت‌های مزبور خواهد بود .

پ- در سایر موارد مطابق جدول ضرائب .

تبصره ۵- در مورد مشمولین ماده ۶۹ در صورتیکه با اظهارنامه خود ترازنامه و حساب سود و زیان متکی بدفاتر قانونی تسلیم کنند درآمد مشمول مالیات طبق مفاد ماده ۵۸ تشخیص می‌گردد و در موارد مذکور در ماده ۶۱ درآمد مشمول مالیات آنها حسب مورد طبق مفاد بندهای الف و ب- این ماده بطور علی‌الرأس تشخیص خواهد شد .

ماده ۷۱- درآمد مشمول مالیات دارندگان مشاغل پزشکی در موارد تشخیص علی‌الرأس- عبارتست از مجموع حق الزحمه‌های پزشکی بابت حق عیادت و جراحی و سایر درآمدهای دریافتی او مربوط بشغل پزشکی (به استثناء آنچه مشمول تعریف مالیات حقوق است) که با استفاده از دفاتر بیمارستانها و تحقیقات محلی و سایر قرائن و امارات تعیین خواهد شد . پس از کسر حداکثر چهل درصد آن بابت هزینه‌ها و استهلاک‌های قانونی و معالجات مجانی طبق آئیننامه‌ای که از طرف وزارت دارائی با جلب نظر وزارت بهداشتی تنظیم و بموقع اجرا گذارده میشود .

ماده ۷۲- و کلاء دادگستری و کسانی که در محاکم اختصاصی و کالت میکنند مکلفند در وکالتنامه های خود رقم حق الوکاله را قید نمایند و معادل پنج درصد آن بابت علی‌الحساب مالیاتی روی وکالتنامه تمبر الصاق و ابطال نمایند که در هر حال مبلغ تمبر حسب مورد نباید کمتر از میزان مقرر در زیر باشد :

الف - در دعاوی و اموری که خواسته آنها مالی است پنج درصد حق الوکاله مقرر در تعرفه برای هر مرحله .

ب - در مواردیکه موضوع وکالت مالی نباشد یا تعیین بهای خواسته قانوناً لازم نیست و همچنین در دعاوی کیفری که تعیین حق الوکاله بنظر دادگاه است پنج درصد حداقل حق الوکاله مقرر در آئیننامه حق الوکاله برای هر مرحله .

پ - در دعاوی کیفری نسبت بمورد ادعای خصوصی که مالی باشد بر طبق مفاد حکم بند الف این ماده .

ت - در مورد دعاوی و اختلافات مالی که در مراجع اختصاصی غیر قضائی رسیدگی و حل و فصل میشود و برای حق الوکاله آنها تعرفه خاصی مقرر نشده است از قبیل اختلافات مالیاتی و عوارض و توسعه معابر شهرداری و نظایر آنها میزان حق الوکاله صرفاً از لحاظ مالیاتی بشرح زیر :

تا پانصد هزار ریال مابه الاختلاف پنج درصد .

تا یک میلیون ریال مابه الاختلاف چهار درصد نسبت بمازاد پانصد هزار ریال .

تا دو میلیون ریال مابه الاختلاف سه درصد نسبت بمازاد یک میلیون ریال .

از دو میلیون ریال مابه الاختلاف بیالا دو درصد نسبت بمازاد دو میلیون ریال .

منظور میشود و معادل پنج درصد آن تمبر باطل خواهد شد .

مفاد این بند درباره اشخاصیکه وکالتاً در مراجع مذکور در این بند اقدام

مینمایند (ولو اینکه وکیل دادگستری نباشند) نیز جاری است جز در مورد کارمندان

مؤدی یا پدر - مادر - برادر - خواهر - پسر - دختر - نواده - همسر مؤدی .

تبصره ۱ - در هر مورد که طبق مفاد این ماده عمل نشده باشد وکالت وکیل

با رعایت مفاد ماده ۸۵ قانون آئین دادرسی مدنی در هیچیک از دادگاهها و

مراجع مزبور قابل قبول نخواهد بود مگر در مورد وکالتهای مرجوعه از طرف

سازمانهای دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها که محتاج به ابطال تمبرروی و کالت نامه نمیشد .

تبصره ۲ - سازمانهای دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها مکلفند از جوهی که بابت حق الوکاله بو کلاء پرداخت میکنند پنج درصد آنرا کسر و بابت علی الحساب مالیات وکیل ظرف ده روز به اداره دارائی محل پرداخت نمایند .

تبصره ۳ - در صورتیکه پس از ابطال تمبر تعقیب دعوی بوکیل دیگری واگذار شود وکیل جدید مکلف به ابطال تمبر بو کالت نامه مربوط نخواهد بود .

ماده ۷۳ - در مواردی که دادگاهها حق الوکاله یا خسارت حق الوکاله را بیشتر یا کمتر از مبلغی که مأخذ ابطال تمبرروی و کالت نامه قرار گرفته است تعیین نمایند ، مدیران دفتر دادگاه مکلفند میزان مورد حکم قطعی را بدارائی مربوط اطلاع دهند تامابه التفاوت مورد محاسبه قرار گیرد .

ماده ۷۴ - در آمد مشمول مالیات ناشی از وکالت در موارد تشخیص علی الراس عبارتست از مجموع حق الوکاله های وکیل با مأخذی که مبنای ابطال تمبر قرار گرفته طبق صورت تمبر مصرفی و سایر درآمدهای مربوط بشغل وکالت از قبیل دریافتی بیش از میزان تعرفه و حق مشاوره طبق اسناد و مدارك مثبت که دریافتی وکیل را از بابت این وجوه مسلم نماید (به استثناء آنچه مشمول تعریف مالیات حقوق است) پس از کسر چهل درصد بابت هزینه ها و استهلاك های قانونی و وکالت های مجانی .

ماده ۷۵ - سازمان های دولتی و شهرداریها و مؤسسات بازرگانی و انتفاعی وابسته بدولت و شهرداریها و مؤسسات عام المنفعه مستقل و شرکتهای در هر مورد که وجوهی بابت حق الزحمه از قبیل حق الزحمه پزشکی و هزینه های بیمارستانی - دآوری

مشاوره- کارشناسی- حسابرسی- نویسنده- تألیف و تصنیف - اختراع و اکتشاف آهنگسازی و نوازندگی و هنرپیشگی و خوانندگی - نقاشی و مجسمه سازی- دلالتی و حق العمل کاری پرداخت میکنند و همچنین صاحبان سینماها و تلویزیون که وجوهی بابت حق نمایش فیلم بهر عنوان پرداخت میکنند مکلفند پنج درصد آنرا کسر و تا آخر روز دهم ماه بعد با صورتی حاوی مشخصات لازم در مقابل اخذ رسید بعنوان مالیات مؤدی به اداره دارائی محل پرداخت نمایند .

تبصره ۱ - تا پنجسال از تاریخ اجرای این تبصره از تهیه کنندگان فیلمهای سینمایی ایرانی که مالیات آن بشرح این ماده به نرخ پنج درصد کسر شده است و وجه دیگری بابت مالیات بر درآمد مطالبه نخواهد شد و جوه مذکور در حساب مخصوصی که از طرف خزانه افتتاح خواهد شد نگاهداری و طبق آئین نامه ای که از طرف وزارت فرهنگ و هنر تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید بمصرف کمک تهیه کنندگان فیلمهای ایرانی که دارای جنبه های هنری و میهنی و اجتماعی باشد خواهد رسید .

تبصره ۲ - در مواردی که وجوه مذکور در این ماده در صندوق دادگستری و امثال آن قبلاً تودیع شده باشد و یا وسیله مراجع اجرائی وصول و ایصال گردد انجام تکالیف مقرر در این ماده بعهده متصدیانی خواهد بود که دستور پرداخت وجوه مذکور را صادر میکنند .

ماده ۷۶ - در مورد پیمانکاری اعم از اینکه توسط شخص حقیقی یا حقوقی انجام شود نسبت بهر نوع کار ساختمانی و تأسیسات فنی و تأسیساتی یا پیمانکاری حمل و نقل و یا تهیه طرح ساختمانها و تأسیسات و نقشه کشی و نقشه برداری و نظارت و محاسبات فنی از هر قبیل کار فرما در صورتیکه از جمله اشخاص مذکور در ماده ۷۵ باشد بطور کلی و در غیر این صورت اگر مبلغ کل پیمان ده میلیون ریال

یابیشتر باشد مکلف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ انعقاد قرارداد رونوشت آن را بدفتر ممیزی حوزه مالیاتی محل باخذ رسید تسلیم و در هر پرداخت پنج و نیم درصد مبلغ پرداختی را کسر کند و منتهی ظرف ۳۰ روزه اداره دارائی محل پیرداز دوهرگاه رونوشت قرارداد بدفتر ممیزی حوزه مالیاتی تسلیم نگردد ممیز مالیاتی مربوط باتحقیقات لازم و استفاده از اطلاعات مکتسبه ارزش موضوع مورد قرارداد را تشخیص و مالیات موضوع این ماده را از کارفرما مطالبه خواهد نمود و در صورتیکه کارفرما از معرفی پیمانکار خودداری یا نتواند با ارائه مدارك اسناد عمل رابه او ثابت کند مالیات متعلق بدرآمد مشمول مالیات پیمانکاری مزبور که براساس ماده ۷۹ احتساب خواهد شد طبق نرخ مذکور در ماده ۱۳۴ بعلاوه چهار درصد مبلغ پرداختی از کارفرما مطالبه و وصول خواهد شد .

تبصره - حکم این ماده شامل مواردی که قسمتی از پیمان به مقاطعه کاران دست دوم و بعد از آن واگذار میشود نخواهد بود ولی از نظر تشخیص درآمد مشمول مالیات مشمول متن ماده ۷۹ می باشد .

ماده ۷۷ - در موردی که انجام تمام مورد قرارداد موضوع ماده ۷۶ و حقوق ناشی از اجرای آن از طرف پیمانکار کلا بدیگری انتقال داده شود درآمد مشمول مالیات انتقال دهنده از واگذاری قرارداد مزبور عبارتست از ده درصد مبلغ کل قرارداد .

ماده ۷۸ - وزارت دارائی مکلف است بمنظور سهولت تشخیص درآمد مشمول مالیات پیمانکاری، حسابرسی فنی خود را ظرف پنجسال تجهیز و تکمیل نماید.

تبصره - بمنظور تسهیل تشخیص درآمد مشمول مالیات پیمانکاری وزارت دارائی میتواند مادام که کادر مزبور در کشور تأمین نشده است تدریجاً در بعضی از حوزه های مالیاتی و با استفاده از مهندسین متخصص مربوط بهر يك از

وزارتخانه‌ها و مؤسسات و سازمانهای دولتی و وابسته بدولت درآمد مشمول مالیات مقطعه کاران را براساس رسیدگی بدفاتر و رعایت مقررات مربوط و مقرر در این قانون تعیین نماید. در مواردی که پیمانکار یک واحد پیمانکاری در دست اجراء داشته باشد وزارت دارائی میتواند درآمد مشمول مالیات این پیمانکاری را پس از اتمام پیمانکاری در سال مربوط بخاتمه کار برای تمام مدت سالهای انجام کار تعیین و درآمد مزبور را بمدت انجام کار تقسیم و درآمد هر سال را تعیین و برطبق مقررات این قانون مطالبه و وصول نماید.

ماده ۷۹ - درآمد مشمول مالیات نسبت بعملیات موضوع ماده ۷۶ در موارد مذکور در ماده ۶۱ بطور کلی و نسبت به پیمانکاری هر نوع کار ساختمانی باستثنای عملیات حفاری چاههای عمیق و تأسیسات فنی و صنعتی مادام که حسابرسی مذکور در ماده ۷۸ آماده و از طرف وزارت دارائی اعلان نشده است در تمام موارد عبارتست از هشت درصد دریافتی سالانه.

تبصره ۱ - در مورد پیمانکاران دست دوم نسبت درآمد مشمول مالیات عبارتست از نصف ضریب مذکور در این ماده.

تبصره ۲ - یک و نیم درصد از مبلغ پرداختی به پیمانکار که بشرح ماده هفتاد و شش وسیله کارفرما کسر و به اداره دارائی محل پرداخت شده است در موقع احتساب مالیات مشمولین ماده مزبور از مالیات متعلق کسر خواهد شد.

بخش هفتم - درآمد اشخاص حقوقی

ماده ۸۰ - جمع درآمد شرکتهای و درآمد ناشی از فعالیتهای انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج تحصیل شود پس از کسر معافیت‌های مقرر در این قانون بترتیب زیر مشمول مالیات خواهد بود:

الف - در مورد شرکتهاییکه تمام سرمایه آن بطور مستقیم یا با واسطه

متعلق بدولت یا شهرداریها میباشد از مأخذ کل در آمد مشمول مالیات بدون رعایت معافیت‌های مقرر در این قانون بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ و در صورتیکه قسمتی از سرمایه آنها متعلق بدولت و شهرداری است حکم این بند نسبت بسود پرداختی یا تخصیصی بدولت یا شهرداریها جاری خواهد بود و نسبت ببقیه در آمد مشمول مالیات مقررات بند ت این ماده اجراء خواهد شد .

تبصره ۵ - شرکتهائیکه از اول سال ۱۳۵۲ ببعد برای فعالیتهای کشاورزی تشکیل میشوند و سهام آنها کلاً یا جزئاً متعلق بدولت میباشد مشمول معافیت موضوع ماده ۱۰۹ خواهند بود .

ب - در مورد اشخاص حقوقی ایرانی غیر تجارتي که بمنظور تقسیم سود بین شرکاء تشکیل نشده اند در صورتیکه دارای فعالیت انتفاعی باشند از مأخذ کل در آمد مشمول مالیات آنها که از منابع ایران یا خارج تحصیل میشود بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ . حکم این بند ناظر بمواردی است که مؤسسه در جمع فعالیت خود سود داشته باشد .

پ - در مورد اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران (باستثناء مشمولین ماده ۹۰) از مأخذ کل در آمد مشمول مالیاتیکه از بهره برداری سرمایه در ایران یا از فعالیتهائیکه مستقیماً یا وسیله نمایندگی از قبیل شعبه - نماینده - کارگذار و امثال آن در ایران انجام میدهند یا از واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود یا دادن تعلیمات و کمکهای فنی از ایران تحصیل می کنند بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ .

اشخاص و مؤسسات مذکور باید برای درآمدهای خود در ایران حساب جداگانه نگاهداری نمایند و در محاسبه هزینه های عادی و اداری فقط هزینه هایی که مربوط بعملیات آنها در ایران است قابل قبول خواهد بود (نمایندگان اشخاص

و مؤسسات خارجی در ایران نسبت بدرآمدهائی که بهر عنوان بحساب خود تحصیل می کنند طبق مقررات مربوط این قانون مشمول مالیات میباشند).

ت - جمع در آمد مشمول مالیات سایر اشخاص حقوقی پس از کسر مالیاتی بنرخ ۱۰٪ که بعنوان مالیات شرکت از درآمدهای غیر مشمول ماده ۷۶ و تبصره آن محاسبه و وصول خواهد شد و همچنین کسر مالیات اضافی موضوع ماده ۱۶۶ بشرح زیر مشمول مالیات است :

۱- در مورد شرکتهای سهامی و مختلط سهامی نسبت بآن قسمت از درآمد که طبق تصمیم ارکان صلاحیتدار شرکت برای تقسیم بین صاحبان سهام بانام و شرکاء ضامن تخصیص داده میشود بنرخ پانزده درصد و نسبت بآن قسمت که بحساب اندوخته های شرکت منظور میشود بنرخ بیست و پنج درصد بقیه درآمد مشمول مالیات شرکت اعم از سود پرداختی بصاحبان سهام بی نام و سود تقسیم نشده شرکت تا بیست میلیون ریال بنرخ بیست و پنج درصد و نسبت بمازاد بیست میلیون ریال تا چهل میلیون ریال بنرخ سی درصد و نسبت بمازاد چهل میلیون ریال تا شصت میلیون ریال بنرخ سی و پنج درصد و نسبت بمازاد شصت میلیون ریال تا هشتاد میلیون ریال بنرخ سی و پنج درصد و نسبت بمازاد هشتاد میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال بنرخ چهل و پنج درصد و نسبت بمازاد یکصد میلیون ریال تا دو صد میلیون ریال بنرخ پنجاه درصد و نسبت بمازاد دو صد میلیون ریال بنرخ پنجاه و پنج درصد مشمول مالیات خواهد بود و در صورت احراز شرایط زیر :

اولا سهام شرکت بانام باشد .

ثانیاً در بورس پذیرفته شده باشد .

ثالثاً تعداد سهامداران آن از سیصد نفر کمتر نباشد .

رابعاً سهام هیچیک از صاحبان سهام از ده درصد جمع سهام شرکت بیشتر نباشد .

سود تقسیم نشده شرکت تا معادل بیست درصد سرمایه پرداخت شده به نرخ بیست و پنج درصد مشمول مالیات است و نسبت به مازاد نرخهای مربوط مذکور در فوق اعمال خواهد شد .

نرخهای جدید شامل درآمد اشخاص حقوقی مربوط بسال مالی که در سال ۱۳۵۲ ببعده خاتمه مییابد خواهد بود .

۲- در مورد سایر اشخاص حقوقی به نسبتی از سود مشمول مالیات که طبق اساسنامه شخص حقوقی به ریک از صاحبان سرمایه یا اعضاء شخص حقوقی تعلق میگیرد بنرخ مقرر در ماده ۱۳۴ .

تبصره ۱۵- در موقع احتساب مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی اعم از ایرانی یا خارجی مالیاتهایی که قبلاً پرداخت شده و همچنین مالیاتی که اشخاص حقوقی دیگر بابت سود سهام یا سهم شرکتی به آنها پرداخت نموده اند از مالیات متعلق کسر خواهد شد .

تبصره ۲۵- سود سهام یا سهم شرکتی اگر بصورت غیر نقد از اموال یا موجودی کالای شرکت تحویل و یا تخصیص داده شود از لحاظ پرداخت مالیات باید بهای آن بقیمت روز تحویل و یا تخصیص محاسبه شود .

تبصره ۳- دفاتر و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکتهائی که بیش از پنجاه درصد سهام آن متعلق بدولت یا شرکتهای دولتی یا موسسات وابسته بدولت میباشد در صورتیکه قبلاً مورد رسیدگی وزارت دارائی قرار گرفته باشد پس از تصویب مجمع عمومی یا مراجع صلاحیتدار از لحاظ مالیاتی محتاج برسیدگی نخواهد بود .

تبصره ۴ - از سود سهام بی نام و سود تقسیم نشده شرکتها که مالیات آن بشرح مقررات این قانون وصول شده یا بشود پس از تقسیم یا انتقال بحساب سرمایه یا سودوزیان وجه دیگری بابت مالیات بردرآمد مطالبه نخواهد شد - در مورد اندوخته های شرکت که مالیات آن به نرخ بیست و پنج درصد وصول شده یا بشود در موارد فوق و در مورد انحلال بشرح زیر عمل خواهد شد :

۱- در صورتیکه سهام شرکت کلا با نام باشد وجه دیگری از شرکت دریافت نخواهد شد و صاحب سهم مکلف است معادل مبلغی که باوتعلق گرفته است باتوجه بمالیاتی که قبلا از این بابت وصول شده است بعنوان درآمد مشمول مالیات در اظهارنامه تکمیلی خود منظور نماید و مالیات متعلق را پس از کسر بیست و پنج درصدی که وصول شده است پردازد - در موارد مذکور در این بند شرکت مکلف است فهرست سهامداران خود را باتعین مبلغ متعلق بهریک از آنها ظرف ده روز به ممیز مالیاتی حوزه مربوط تسلیم نماید .

۲- در صورتیکه تمام یا قسمتی از سهام شرکت بی نام باشد فقط مالیات دیگری بنرخ پانزده درصد از شرکت وصول خواهد شد .

حکم بندهای ۱ و ۲ این تبصره شامل اندوخته های مشمول مالیات بنرخ بیست و پنج درصد که قبل از تاریخ اجرای این تبصره تقسیم شده است نیز خواهد بود ولی شامل اندوخته هایی که قبل از تاریخ اجرای این تبصره بحساب سرمایه منتقل شده است نخواهد بود .

تبصره ۵ - مالیات سود متعلق بصاحبان سهام بانام «موضوع قسمت اول جزء يك بندت» در صورتیکه صاحب سهام غیر ایرانی یا مقیم خارج از کشور باشد بنرخ مقرر در ماده ۱۳۴ احتساب و وصول خواهد شد .

تبصره ۶ - مشارکتهای مدنی، مشمول مقررات بخش مشاغل میباشند و بعنوان يك واحد کسب فقط از يك بخشودگی موضوع ماده ۹۳ استفاده خواهند کرد و در صورتیکه حداقل یکی از شرکاء پدر یا مادر یا فرزند یا همسر یا برادر یا خواهر هیچیک از شرکاء دیگر نباشد مشارکت از دو بخشودگی استفاده خواهد کرد.

ماده ۸۱ - درآمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی (باستثنای درآمدهائیکه طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است) از طریق رسیدگی بدفاتر قانونی بر طبق مقررات ماده ۵۸ این قانون و در موارد مذکور در ماده ۶۱ بطور علی الرأس تشخیص میگردد. در شرکتهای تعاونی اندوختههای قانونی بمیزانیکه در دفاتر شرکت منظور شده جزو هزینه محسوب خواهد شد.

در مورد درآمدهائی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است اشخاص حقوقی مکلف بتسلیم اظهارنامه جداگانه که در بخشهای مربوط پیشبینی شده است نیستند.

تبصره ۱ - در مورد دارندگان کارت بازرگانی و اشخاص حقوقی که در موعد مقرر اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان تسلیم کرده باشند تشخیص درآمد مشمول مالیات بطور علی الرأس جز در موارد مذکور در بند ۲ ماده ۶۱ و ماده ۱۷۰ موکول بآنست که از طرف مأموران تشخیص دلائلی ارائه شود که بموجب آن دفاتر و اسناد و مدارک ارائه شده از طرف مؤدی برای رسیدگی و تشخیص درآمد واقعی مؤدی کافی نباشد و مراتب مورد تأیید هیأتی متشکل از ۳ نفر حسابرس بانتخاب وزیر دارائی واقع گردد.

تبصره ۲ - درآمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی خارجی

و مؤسسات مقیم خارج از ایران بابت واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود و دادن تعلیمات و کمکهای فنی و واگذاری فیلمهای سینمایی (که بعنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آنها میشود) بطور علیالرأس تشخیص میگردد و عبارتست از ۲۰ تا ۹۰ درصد مجموع وجوهی که ظرف یکسال مالیاتی عاید آنها میشود طبق آئیننامه ای که به پیشنهاد وزارت دارائی بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید. پرداخت کنندگان وجوه مزبور مکلفند در هر پرداخت مالیات متعلق را باتوجه به مبالغی که از اول سال تا آن تاریخ پرداخت نموده است کسر و ظرف مدت ده روزه اداره دارائی محل اقامت خود پرداخت نمایند و در غیر اینصورت با دریافت کنندگان متضامناً مسئول پرداخت اصل مالیات و متعلقات آن خواهند بود.

در مورد تعلیمات و کمکهای فنی در صورتیکه پرداخت کننده وزارتخانه یا مؤسسه دولتی باشد وزارت دارائی میتواند ضریب درآمد مشمول مالیات را به پیشنهاد وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط کمتر از بیست درصد تعیین نماید.

تبصره ۳ - اندوخته‌هایی که مالیات آن پرداخت نشده در صورت تقسیم یا انتقال آن بحساب سرمایه یا سود و زیان بدرآمد مشمول مالیات سال تقسیم یا انتقال اضافه میشود. این حکم شامل اندوخته های سود ناشی از فعالیت های معاف مؤسسه در دوران معافیت و اندوخته های موضوع ماده ۹۹ پس از احراز شرایط مربوط نخواهد بود.

ماده ۸۲ - درآمد مشمول مالیات در مورد مؤسسات بیمه ایرانی و شعبه و یا نمایندگی مؤسسات بیمه خارجی که مجاز به انجام معاملات بیمه در ایران میباشد عبارتست از:

۱- مجموع حق بیمه‌های دریافتی طرف سال اعم از مستقیم یا اتکائی پس از وضع سهم بیمه‌گراتکائی که بموجب قراردادهای تنظیمی پرداخت و یا تخصیص داده شده است .

۲- کارمزدهای متعلق به بیمه‌های اتکائی واگذار شده .

۳- سایر درآمدها .

پس از کسر:

۱- کارمزدهای پرداختی و هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات طبق مقررات

فصل هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات .

۲- اندوخته بیمه عمر برای پرداخت سرمایه‌ها و خسارات طبق ذخیره

ریاضی براساس حق بیمه پس از کسر سهم بیمه‌گراتکائی .

۳- اندوخته سایر انواع بیمه برای پرداخت خسارات طبق ضرائبی که

بمأخذ حقوق بیمه دریافتی پس از کسر سهم بیمه‌گراتکائی از طرف وزارت

دارائی بسا جلب نظر سندیکای بیمه‌گران ایران تهیه و بتصویب هیئت وزیران

خواهد رسید .

۴- آن قسمت از خسارات که مازاد بر اندوخته‌های شرکت پرداخت

شده است .

در مورد شعب و یا نمایندگی مؤسسات بیمه خارجی که مجاز بانجام

معاملات بیمه در ایران میباشند حقوق و کار مزد های دریافتی از مؤسسات بیمه

خارجی بعنوان بیمه‌گراتکائی و همچنین سهمی هزینه‌های متعلق و خسارات

پرداختی از این بابت در محاسبه مالیات منظور نخواهد شد .

درآمد مشمول مالیات در مورد مؤسسات بیمه خارجی که با انعقاد قرارداد بدون تأسیس شعبه یا نمایندگی از مؤسسات بیمه ایرانی یا نمایندگی و شعب بیمه‌های خارجی در ایران بعنوان بیمه‌گر اتکائی حق بیمه دریافت می‌دارند عبارتست از دوازده درصد کل حقوق متعلق به آنها در سال مالیاتی براساس قرارداد های مربوط بدون احتساب هر گونه هزینه ولی در صورتیکه کشور متبوع مؤسسه بیمه‌گر اتکائی از اینگونه وجوه پرداختی بشرکتهای بیمه ایرانی مالیات دریافت نکند درآمد مذکور از مالیات دولت ایران معاف است .

تبصره - پنجاه در صد اندوخته بیمه عمر (موضوع بند ۲) پس از کسر خسارات و سرمایه‌های پرداخت شده و چهل درصد اندوخته سایر بیمه‌ها (موضوع بند ۳) پس از کسر خسارات پرداخت شده بمصرف خرید اسناد خزانه خواهد رسید و بهره متعلق بجمع اندوخته های مربوط افزوده میشود و گرنه جزو سایر درآمدها مشمول مالیات خواهد بود .

ماده ۸۳ - مدیران هر يك از اشخاص حقوقی مکلفند اظهارنامه مالیاتی نسبت بکلیه درآمد مشمول مالیات رامنتهی چهارماه پس از پایان سال مالیاتی با ترازنامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر قانونی مصوب مجمع عمومی بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه‌ای که اقامتگاه شخص حقوقی در آن واقع است تسلیم و مالیات متعلق را برترتیب مقرر در این بخش احتساب و پرداخت نمایند . محل تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از کشور که در ایران دارای اقامتگاه یا نمایندگی نمیشوند تهران است .

تبصره ۱ - در مورد اشخاص حقوقی ایرانی صورت جلسه مجمع عمومی راجع بطرز تقسیم سود و فهرست شرکاء و صاحبان سهام بانام شرکت بسا تعیین

سود پرداختی یا تخصیصی به آنان به تفکیک و نشانی آنها نیز باید بضمیمه اظهارنامه تسلیم گردد .

تبصره ۲ - شرکت‌ها و مؤسسات موضوع تبصره ۳ ماده ۸۰ مکلفند ترازنامه و حساب سود و زیان خود را در مهلت مقرر در این ماده بوزارت دارایی تسلیم نمایند مهلت مذکور با ارائه دلائلی که مورد قبول وزارت دارایی باشد قابل تمدید است .

تبصره ۳ - در مورد کارخانه‌های مشمول قانون حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه های کشور مصوب خردادماه ۱۳۴۳ تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان بعهدہ شخص یا اشخاصی است که بموجب ماده ۲ قانون مزبور از طرف هیئت حمایت صنایع بعنوان مدیر کارخانه تعیین شده‌اند و بدیهی‌های مالیاتی مربوط بمدتی که کارخانه تحت حمایت صنعتی قرار دارد اعم از مالیاتهای متعلق بدرآمد کارخانه یا مالیات‌هایی که باید کسر و بوزارت دارایی پرداخت شود در عداد هزینه‌های عادی و جاری مذکور در ماده ۷ قانون فوق‌الذکر قابل پرداخت خواهد بود .

کارخانه های موضوع این ماده مشمول مقررات موضوع تبصره ۳ ماده ۸۰ و تبصره ۲ ماده ۸۳ خواهند بود .

ماده ۸۴ - آخرین مدیر یا مدیران شخص حقوقی مشترکاً موظفند قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی یا سایر ارکان صلاحیتدار شرکت که برای اتخاذ تصمیم نسبت به انحلال شخص حقوقی دعوت شده است اظهارنامه ای حاوی صورت دارایی و بدهی شخص حقوقی در تاریخ دعوت روی نمونه ای که بدین منظور از طرف وزارت دارایی تهیه می‌گردد تنظیم و بدفتر ممیزی مالیاتی مربوط تسلیم نمایند .

ماده ۸۵ - مأخذ محاسبه مالیات آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی که منحل میشوند ارزش دارائی شخص حقوقی است منهای بدهی ها و سرمایه پرداخت شده و ذخیره‌هایی که مالیات آن قبلاً پرداخت گردیده است .

تبصره - ارزش دارائی شخص حقوقی نسبت به آنچه فروش رفته بر اساس بهای فروش و نسبت به بقیه بر اساس بهای روز انحلال تعیین میشود .

ماده ۸۶ - مدیران تصفیه اشخاص حقوقی مکلفند ظرف شش ماه از تاریخ انحلال اظهارنامه مالیاتی مربوط به آخرین دوره عملیات شرکت را بر اساس ماده ۸۵ تنظیم و بدفتر ممیزی مالیاتی مربوط تسلیم و ترتیب پرداخت مالیات متعلق را بدهند .

ماده ۸۷ - ممیز مالیاتی مکلف است به اظهارنامه مربوط به آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی خارج از نوبت رسیدگی نموده و در صورتیکه بمندرجات آن اعتراضی داشته باشد منتهی ظرف یکسال از تاریخ تسلیم اظهارنامه مالیات متعلق را بموجب برگ تشخیص تعیین و ابلاغ نماید و گرنه مالیات متعلق به اظهارنامه تسلیمی بوسیله مدیران تصفیه قطعی تلقی میگردد . در صورتیکه بعداً معلوم گردد اقلامی از دارائی شخص حقوقی در اظهارنامه ذکر نشده است نسبت به آن قسمت که در اظهارنامه قید نشده مالیات مطالبه خواهد شد .

ماده ۸۸ - تقسیم دارائی اشخاص حقوقی منحل شده قبل از تحصیل مفاصا حساب مالیاتی یا بدون سپردن تأمین معادل میزان مالیات مجاز نیست .

تبصره - آخرین مدیران شخص حقوقی در صورت عدم تسلیم اظهارنامه موضوع ماده ۸۴ یا تسلیم اظهارنامه خلاف واقع و مدیران تصفیه در صورت عدم رعایت مقررات موضوع ماده ۸۶ و این ماده و ضامن یا ضامنهای شخص حقوقی

و شرکاء ضامن (موضوع قانون تجارت) متضامناً و کلیه کسانی که دارای شخص حقوقی بین آنان تقسیم گردیده به نسبت سهمی که از دارائی شخص حقوقی نصیب آنان شده است مسئول پرداخت مالیات و جرائم و زیان دیرکرد متعلقه بشخص حقوقی خواهند بود بشرط آنکه ظرف مهلت مقرر در ماده ۱۵۰ از تاریخ موعد تسلیم اظهارنامه مطالبه شده باشد.

ماده ۸۹ - در مورد مؤسساتی که صاحب سرمایه در انجام فعالیتهای مؤسسه مباشرت مستقیم نداشته و بهره برداری از سرمایه و تصدی امور مربوط بآن در اختیار شخص دیگری گذاشته شده باشد در آمد متعلق باین شخص در صورتیکه با تعریف واحکام بخش حقوق منطبق باشد مشمول مالیات حقوق و در صورتیکه از طریق سهام شدن در آمد مؤسسه تأمین شود (مضاربه) مشمول مالیات بر در آمد بخش مربوط می باشد و در هر دو صورت در آمد مشمول مالیات مؤسسه که بصاحب سرمایه تعلق میگیرد بنرخ مذکور در ماده ۱۳۴ مشمول مالیات خواهد بود و متصدی مزبور مکلف است مالیات خود و صاحب سرمایه را بر این اساس احتساب و در موقع مقرر با تسلیم اظهارنامه پرداخت نماید. صاحب سرمایه نسبت به پرداخت مالیات مذکور در این ماده و جرائم و زیان دیرکرد متعلق با متصدی مسئولیت تضامنی دارد.

ماده ۹۰ - مالیات بر در آمد مؤسسات کشتیرانی و هواپیمائی خارجی کلاً بآنچه در صدی پنجم بطور مقطوع از کلیه وجوهی که (بابت کرایه مسافر و حمل کالا و غیره از ایران) عاید آنها میشود و وصول خواهد شد اعم از اینکه وجوه مزبور در ایران و یا در مقصد یا در بین راه دریافت شود.

نمایندگی یا شعب مؤسسات مذکور در ایران موظفند تا بیستم هر ماه صورت وجوه دریافتی ماه قبل را به اداره دارائی محل تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمایند .

مؤسسات مذکور ازبابت اینگونه درآمدها مشمول مالیات دیگری بعنوان مالیات بر درآمد نخواهند بود . هر گساه شعب یا نمایندگیهای مذکور صورتهای مقرر را بموقع تسلیم نکنند یا صورت ارسالی آنها مطابق واقع نباشد در این صورت مالیات مذکور بر اساس تعداد مسافر و حجم محمولات علی الرأس تشخیص خواهد شد .

ماده ۹۱ - حکم مواد ۷۶ و ۷۷ و ۷۹ در مورد عملیات پیمانکاری اشخاص حقوقی اعم از ایرانی و خارجی جاری خواهد بود .

ماده ۹۲ - حکم ماده ۱۰ و قسمت اول ماده ۱۱ و مواد ۱۳ و ۱۶ در مورد اشخاص حقوقی که بعملیات کشاورزی اشتغال دارند لازم الرعایه خواهد بود در موارد مذکور در ماده ۶۱ مفاد مواد ۹ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۴ و ۱۷ و قسمت اخیر ماده ۱۸ اجراء خواهد شد .

فصل سوم - معافیت مالیاتی

ماده ۹۳ - تامیزان شصت هزار ریال در آمد سالانه مشمول مالیات موضوع بخشهای دوم و ششم فصل دوم از یک یا چند منبع پس از وضع سایر معافیت های متعلق از پرداخت مالیات معاف است .

ماده ۹۴ - وجوه پرداختی بعنوان بیمه عمر از طرف مؤسسات بیمه که بموجب قراردادهای منعقدہ عاید ذینفع میشود از پرداخت مالیات معاف است .

ماده ۹۵ - درآمدهای حقوق بشرح زیر از پرداخت مالیات معاف است:

- ۱- حقوق بازنشستگی و پایان خدمت و وظیفه پرداختی بورااث و خسارت اخراج و باز خرید خدمت و همچنین کمکهای دریافتی و کلای دادگستری از صندوق تعاون کانون و کلا بر طبق مقررات مربوط .
- ۲- هزینه سفر و فوق العاده مسافرت مربوط بشغل و همچنین فوق العاده و مزایای ارزی مأمورین دولت در خارج از کشور .
- ۳- هزینه سفره استناداران و فرمانداران و بخشداران و فوق العاده تضمین صاحب جمعان طبق آئین نامه ای که از طرف وزارت دارائی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .
- ۴- مزایای مذکور در بند یک تبصره ماده ۴ در محل کارگاه بطور کلی و کلیه مزایای غیر نقدی کارگران و همچنین خانه های ارزان قیمت سازمانی که خارج از محل کارگاه مورد استفاده کارگران واحدهای صنعتی قرار میگیرد .
- ۵- وجوه حاصل از بیمه بابت جبران خسارات بدنی و معالجه و امثال آن .
- ۶- عیدی سالانه تا میزان سی هزار ریال (مازاد آن مشمول مالیات است) .
- ۷- خانه های سازمانی دولتی بطور کلی و اتومبیل اختصاصی که با اجازه قانون یا بموجب آئین نامه های خاص نیروهای مسلح و انتظامی در اختیار مقامات کشوری یا نیروهای مذکور گذارده میشود و همچنین حق ارشدگماشته امراء .
- ۸- وجوهی که کارفرما بابت هزینه معالجه کارکنان خود یا افراد تحت تکفل آنها مستقیماً یا بوسیله کارمند پزشک یا بیمارستان به استناد اسناد و مدارک مثبتة پرداخت میکند .

۹ - تناسی هزار ریال وجوه پرداختی بهریک از کارگران در اجرای قانون سهم کردن کارگران در سود کارخانجات و کارگاههای تولیدی و صنعتی و پاداش سالیانه آنها از سال ۱۳۵۱ .

تبصره - مبلغ بخشودگی بند ۹ در کارگاههایی که دارای شرکت تعاونی مصرف کارگری هستند صرف تقویت و توسعه شرکت های تعاونی همان کارگاه خواهد شد که در مقابل سهم یاسهام شرکت های مزبور بکارگران داده شود و در کارگاههایی که دارای شرکت تعاونی مصرف نیستند مبلغ بخشودگی کلابحساب شرکت تعاونی در شرف تشکیل همان کارگاه نزد بانك رفاه کارگران واریز خواهد شد .

نحوه وصول وجوه مزبور و ترتیب پرداخت بشرکت های تعاونی مصرف کارگران بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بناییشنهاد وزرای دارائی و کار و امور اجتماعی بتصویب هیئت وزیران برسد .

ماده ۹۶ - سود مذکور در ترازنامه در مورد کارخانجات صنعتی و تولیدی و شرکتهائیکه برای استخراج و تصفیه و ذوب مواد معدنی تشکیل و تاتاریخ تصویب این قانون بموجب تصویب نامه های صادره مشمول معافیت پنجاه درصد شناخته شده اند و از وزارت اقتصاد پروانه یا کارت تأسیس ویا پروانه بهره برداری از معادن تحصیل کرده اند تا پنج سال از تاریخ اجرای این قانون بمیزان بیست و پنج درصد از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره - در مورد مؤسسات مشمول این ماده که فاصله تاریخ شروع بهره برداری آنها تاتاریخ اجرای این قانون کمتر از پنج سال است در صورتیکه مشمول معافیت صد درصد نباشند تامدت پنج سال از تاریخ بهره برداری کماکان از معافیت ۵۰ درصد استفاده خواهند کرد .

ماده ۹۷ - در آمد کارخانجاتی که بعد از تاریخ تصویب این قانون از وزارت اقتصاد پروانه یا کارت تأسیس برای آنها صادر میشود طبق جدول معافتهای صنعتی (موضوع ماده ۹۸) برای مدت پنج سال و در مورد مناطق مرزی تاده سال از بیست تا صد درصد در آمد از تاریخ شروع بهره برداری مشمول معافیت مالیاتی خواهد بود .

در آمد معادنی که برای آنها پروانه اکتشاف یا بهره برداری از اول سال ۱۳۴۸ بعد از طرف وزارت اقتصاد صادر شده یا بشود طبق جدول معافیت های معدنی (موضوع تبصره ۲ ماده ۹۸) از بیست تا صد درصد برای مدت پنج سال از تاریخی که معدن بگواهی وزارت اقتصاد آماده برای بهره برداری است از پرداخت مالیات معاف خواهد بود .

در آمد شرکت سهامی شیلات جنوب ایران از اول سال ۱۳۴۵ بمدت پنج سال از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود در آمد حاصل از فعالیت بعضی از صنایع کوچک را که در دهات خارج از شعاع ۵۰ کیلومتری مرکز تهران ایجاد می شوند بتشخیص و تصویب هیأت وزیران برای مدت ۵ سال از تاریخ تصویب این اصلاحیه از پرداخت مالیات معاف کند .

تبصره ۲ - در آمد شرکت هلیکوپتر سازی که بامشارکت سازمان صنایع نظامی تأسیس می شود تا مدت پنج سال از پرداخت مالیات معاف است و پس از مدت مذکور مالیات سود سهام متعلق بسازمان صنایع نظامی در شرکت مزبور پس از وصول عیناً مسترد می شود معافیت موضوع ماده ۹۹ بدون رعایت شرط مقرر در بند ۲ ماده مذکور شامل ذخائر شرکت مزبور خواهد بود .

تبصره ۳۵ - درآمد شرکت‌هایی که در سواحل و جزایر خلیج فارس بمنظور انجام خدمات و تدارک نیازمندیهای کشتی‌های خارجی و تعمیر کشتی‌های ایرانی و خارجی بوسیله تعمیرگاههای ثابت یا شناور تأسیس شوند نامت دهسال از تاریخ تأسیس از مالیات معاف است. مشروط بر این که اولاً از طرف وزارت اقتصاد پروانه تأسیس تعمیرگاه بعنوان کارخانه صادر شود؛ ثانیاً شرکت حداکثر تا دو سال از تاریخ تأسیس تعمیرگاه را در آبهای ایران دایر و از آن بهره‌برداری کند؛ ثالثاً حداقل ۶۰٪ کل درآمد شرکت بارز و از منابع خارجی تحصیل شده باشد؛ رابعاً ارزش تعمیرگاه شناور از دوست و پنجاه میلیون ریال کمتر نباشد.

شرکت‌هایی که قبل از تصویب این اصلاحیه بمنظور فوق تشکیل شده‌اند در صورت واجد بودن شرایط مذکور از تاریخ تصویب این قانون از معافیت مقرر استفاده خواهند کرد و مبداء مهلت دو سال مذکور در شرط ثانی برای این گونه شرکتها از تاریخ تصویب این اصلاحیه خواهد بود.

ماده ۹۸ - جدول معافیت‌های صنعتی براساس برنامه‌های اقتصادی کشور شامل انواع فعالیت‌های صنعتی مشمول معافیت و تعیین ضرائب معافیت مالیاتی برای هر یک از فعالیت‌ها حسب درجه اهمیت و نوع فعالیت در مناطق مختلف هر سه سال یکبار از طرف وزارت دارائی و وزارت اقتصاد تهیه و به تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورایملی خواهد رسید و شامل پروانه‌ها و کارت‌های تأسیس صادره از اول فروردین سال بعد تا آخر سال سوم می‌گردد.

تبصره ۱۵ - وزارت دارایی و وزارت اقتصاد مکلفند اولین جدول معافیت‌های صنعتی را ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون تهیه و بکمیسیون داری مجلس شورای ملی تسلیم نمایند جدول مذکور پس از تصویب کمیسیون داری مجلس شورای ملی شامل پروانه‌ها و کارتهای تأسیس صادره از تاریخ اجرای این قانون تا آخر سومین سال خواهد بود .

معافیت‌های مذکور در این جدول شامل درآمد کارخانجاتی که قبل از تاریخ اجرای این قانون پروانه یا کارت تأسیس تحصیل کرده‌اند ولی طبق مقررات قانون اصلاحی سال ۳۷ مشمول معافیت نبوده‌اند نیز خواهد بود مدت استفاده از معافیت این گونه کارخانجات ۵ سال از تاریخ بهره برداری می‌باشد و در صورتی که تاریخ بهره برداری قبل از تاریخ اجرای این قانون باشد نسبت ببقیه مدت از معافیت استفاده خواهد شد .

کارخانجاتی که بموجب قانون اصلاحی مزبور مشمول معافیت بوده‌اند در صورتی که حائز شرایط زیر باشند اختیار استفاده از معافیت‌های مدت دار قانون مذکور یا معافیت اولین جدول معافیت‌های صنعتی موضوع این تبصره را دارند .

الف - تا تاریخ اجرای این قانون بهره برداری آنها شروع نشده باشد.

ب - حداکثر تا دو سال از تاریخ اجرای این قانون شروع بهره برداری نمایند .

تبصره ۲۵ - جدول معافیت‌های معدنی براساس برنامه‌های اقتصادی کشور شامل انواع فعالیت‌های معدنی مشمول معافیت و تعیین ضرائب معافیت مالیاتی

برای هر یک از فعالیت‌ها بر حسب درجه اهمیت و نوع معدن و محل وقوع و وسعت حوزه آنها و سایر جهات هر سه سال یکبار از طرف وزارت دارائی و وزارت اقتصاد تهیه و بتصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی خواهد رسید و شامل پروانه‌های اکتشاف صادره از اول فروردین سال بعد تا آخر سال سوم می‌گردد .

وزارت دارائی و وزارت اقتصاد مکلفند اولین جدول معافیت‌های معدنی را ظرف سه ماه پس از تصویب این اصلاحیه تهیه و بکمیسیون دارائی مجلس شورای ملی تسلیم نمایند .

جدول مذکور پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی شامل پروانه‌های اکتشاف یا بهره‌برداری صادره از تاریخ اول فروردین ۱۳۴۸ خواهد بود .

ماده ۹۹ - آن قسمت از درآمد مشمول مالیات حاصل از فعالیت‌های صنعتی که شرکتها برای توسعه یا تکمیل واحدهای صنعتی موجود خود یا ایجاد واحدهای صنعتی جدید ذخیره نمایند از پرداخت مالیات معاف است مشروط بر اینکه :

۱ - قبلاً اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی از وزارت اقتصاد تحصیل شده باشد .

۲ - توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی جدید در مورد صنایعی باشد که در جدول معافیت‌های صنعتی مربوط بسال صدور اجازه برای این نوع فعالیت‌های صنعتی معافیت مالیاتی منظور شده باشد .

۳ - هزینه توسعه یا تکمیل از پنج درصد قیمت دارائی ثابت شرکت در کارخانه مورد توسعه یا تکمیل در سال صدور اجازه نامه کمتر نباشد .

منظور از قیمت دارائی ثابت قیمت تمام شده تمامی ماشین آلات و تجهیزات و ساختمان و زمین بدون در نظر گرفتن استهلاکات میباشد .

چنین محدودیتی در مورد ایجاد صنایع جدید وجود نخواهد داشت .
انقسمت از درآمد مشمول مالیات حاصل از فعالیت‌های صنعتی و معدنی که شرکتها مستقلاً یا مشترکاً جهت ایجاد واحدهای مسکونی برای استفاده کارمندان کم درآمد و کارگران خود ذخیره نمایند از پرداخت مالیات معاف است مشروط بر اینکه :

۱- قبلاً اجازه و موافقت وزارت آبادانی و مسکن نسبت بطرح احداث واحدهای مسکونی برای کارمندان و کارگران تحصیل شده باشد .

۲- نحوه واگذاری و شرایط استفاده از واحدهای مزبور منطبق با آئین نامه‌ای باشد که از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن و وزارت کار و امور اجتماعی تدوین خواهد شد .

۳- وجوه مزبور در حساب سپرده نزد بانک رهنی ایران یا بانک رفاه کارگران نگاهداری شود و با نظارت وزارت آبادانی و مسکن منحصرأً برای اجرای طرح مذکور مورد استفاده قرارگیرد .

تبصره ۱ - معادل وجوهی که طی سال صدور اجازه تا چهار سال تمام پس از آن ذخیره شده است باید ظرف پنج سال از تاریخ صدور اجازه بمصرف توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی جدید یا ساختمان واحدهای مسکونی رسیده و ظرف همین مدت طرح مربوط بمرحله بهره برداری رسیده باشد . در مورد وجوهی که با استفاده از مقررات این ماده قبلاً ذخیره شده است مهلت شروع بهره برداری چهار سال پس از تاریخ اجرای این تبصره است .

برای هر طرح فقط ذخائر سال صدور اجازه و چهار سال پس از آن مشمول معافیت موضوع این ماده می باشد ولی در هر حال مخارج انجام شده باید مورد گواهی وزارت اقتصاد در مورد توسعه و تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی جدید وزارت آبادانی و مسکن در مورد خانه های مسکونی قرار گیرد .

تبصره ۲ - شرکتهائی که در تاریخ اول فروردین ۱۳۴۶ در شعاع ۱۲۰ کیلومتری مرکز تهران مشغول بهره برداری بوده اند و فعالیت آنها طبق اولین جدول معافیت های صنعتی قطع نظر از محل وقوع تأسیسات صنعتی نوعاً جزء صنایع معاف از مالیات است مشروط بر اینکه اولاً سرمایه پرداخت شده آنها کمتر از دو بیست میلیون ریال نباشد ثانیاً از سال بعد از مصرف ذخیره برای مدت ۵ سال هر ساله حداقل معادل ۵٪ بهای تمام شده از محصولات خود را بدون در نظر گرفتن حقوق و عوارض گمرکی بخارج صادر کنند و بفروش برسانند . لیکن در مورد ذخائر مصرف شده سال های ۴۶ تا ۴۸ شرط صدور محصولات در مدت پنج سال از اول سال ۱۳۴۹ لازم الرعایه خواهد بود ثالثاً توسعه و تکمیل برای ساخت ماشین آلاتی باشد که در تولیدات صنعتی یا کشاورزی یا در حمل و نقل بکار رود رابعاً در مورد ماشین آلاتی که در تولیدات صنعتی بکار میروند حداقل ۵۰٪ بهای تمام شده تولیدات شرکت پس از کسر حقوق و عوارض گمرکی بهای کالای ساخت ایران باشد و در مورد ماشین آلاتی که در تولیدات کشاورزی یا در حمل و نقل بکار میروند توسعه و تکمیل برای ساخت لوازم نیروی محرك باشد بابت وجوه ذخیره شده از درآمد عملکرد سال ۱۳۴۶ به بعد مشمول شرط مذکور در بند ۲ این ماده نخواهد بود .

تبصره ۳ - در صورت تخلف از شرایط مقرر علاوه بر وصول مالیات و زیان دیر کرد متعلق بذخیره از تاریخ سررسید پرداخت مالیات جریمه ای معادل ده درصد اصل مالیات از شرکت وصول خواهد شد ولی در صورتیکه هزینه انجام شده برای مصارف فوق از هفتاد درصد ذخیره کمتر نباشد نسبت بمابه التفاوت مالیات و زیان دیر کرد متعلق وصول و از مطالبه جریمه صرف نظر خواهد شد .

تبصره ۴ - واحدهای صنعتی جدید که با استفاده از معافیهای مندرج در این ماده تأسیس میشوند نمیتوانند از معافیت مذکور در ماده ۹۷ استفاده کنند .

تبصره ۵ - کارخانه‌های واقع در محدوده آبریز تهران که تعداد کارکنان آنها کمتر از یکصد نفر نباشد در صورتیکه تأسیسات خود را کلاً بخارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران انتقال دهند بر اساس ضوابطی که از طرف وزارت دارائی و وزارت اقتصاد برقرار می‌شود از ده تا پانزده سال از تاریخ بهره برداری از پرداخت مالیات بردرآمدناشی از فعالیت صنعتی مربوط معاف خواهند بود .

تبصره ۶ - از نظر این قانون محدوده آبریز تهران شامل منطقه آبریز غربی رودخانه حبله رود گرمسار و منطقه آبریز شرقی رودخانه زیاران و کلیه مناطق آبریز رودخانه‌های دماوند ، جاجرود ، شاه آباد ، دربند ، اوین ، فرحزاد ، کن ، کرج ، کردان بوده و حدود آن عبارتست از :
شمالاً خط الرأس کوههای البرز که آب آن بدشت کویر مرکزی جاری می‌شود .

شرقاً ساحل غربی رودخانه حبله رود گرمسار .
غرباً ساحل شرقی رودخانه زیاران .

جنوباً خطوط ممتد از غرب بشرق از محل تقاطع رودخانه زیساران با رودخانه شور تا خط القعر دریاچه نمک بسمت غرب تا محل تقاطع بسا مسیر حبله رودگرمسار .

ماده ۱۰۰۵ - صددرصد درآمد اشخاص حقیقی یا حقوقی حاصل از فروش واحدهای مسکونی ارزانقیمت و پنجاه درصد درآمد حاصل از فروش واحدهای مسکونی متوسط قیمت که طبق ضوابط و قیمت‌های تعیین شده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن ظرف پنجسال از تاریخ اجرای این ماده ساخته و بفروش برسد در صورتیکه طرح ساختمان قبلاً بتصویب وزارت آبادانی و مسکن رسیده باشد از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره - آئین‌نامه مربوط بتعداد طبقات لازم در هر شهرستان برای استفاده از معافیت موضوع این ماده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن پیشنهاد و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۰۱۵ - درآمدصادرکنندگان حاصل از صدور کالاهای ایرانی که صورت آن هر سه سال یکبار از طرف وزارت دارائی و وزارت اقتصاد تهیه و منتشر میشود اعم از اینکه صادرکننده کالا را خریداری یا تولید یا استخراج کرده باشد برای مدت پنج سال از پرداخت مالیات معاف است. این معافیت بعد از مدت پنجسال مذکور نسبت بتمام یا بعضی از کالاهای ایرانی به پیشنهاد وزارت دارائی و وزارت اقتصاد و تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی قابل تمدید است .

تبصره - زیان حاصل از صدور کالای معاف از مالیات در مورد کسانیکه

غیر از امور صادراتی فعالیت دیگری هم دارند در محاسبه مالیات سایر فعالیت آنان منظور نخواهد شد .

ماده ۱۰۲ - درآمد حاصل از مشاغل تعلیم و تربیت ورشته‌های مختلف بهداشتی و درمانی تاده سال از تاریخ اجرای قانون مالیاتهای مستقیم بشرح زیر از پرداخت مالیات معاف است:

الف - درآمد دانشگاهها و دبستانها و دوره‌های راهنمایی و هنرستانها و آموزشگاههای حرفه‌ای طبق ضوابط و شرایطی که بموجب آئین‌نامه‌ای که از طرف وزارت دارائی پیشنهاد و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید. استفاده از معافیت موضوع این بند در هر سال منوط بگواهی وزارت علوم و آموزش عالی یا وزارت آموزش و پرورش حسب مورد حاکی از اجرای کامل ضوابط و شرایط آئین‌نامه خواهد بود .

ب - پنجاه درصد درآمد حاصل از رشته‌های مختلف پزشکی و مؤسسات درمانی و بهداشتی در شهرهاییکه خارج از شعاع پنجاه کیلومتری مرکز تهران واقع است .

پ - آن قسمت از درآمد اشخاص حقوقی که بمنظور تعلیم و تربیت و امور پزشکی و درمانی و بهداشتی خارج از شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران تشکیل شده یا بشوند که بمصرف توسعه و تکمیل فعالیت آنها برسد .

ت - صد درصد درآمد حاصل از مشاغل تعلیم و تربیت ورشته‌های مختلف پزشکی و بهداشتی و درمانی در بخش‌ها و دهات خارج از مرکز شهرستانها و در نقاط مرزی که طبق تصویب نامه هیئت وزیران تعیین خواهد شد بشرط آنکه صاحبان درآمد در همین نقاط سکونت داشته باشند .

ث - درآمد مؤسساتی که منحصرآ بفعالیت ورزشی می پردازند به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیأت وزیران .

درآمد حاصل از عملیات فرعی که بمقتضای فعالیت مورد بحث انجام میشود مشمول مالیات است حکم این بند ناظر بمواردی است که مؤسسه در جمع فعالیت خود سودداشته باشد .

تبصره ۱۵ - تا آخر سال ۱۳۵۵ صد درصد درآمد گروههای فرهنگی و هنری وابسته بوزارت فرهنگ و هنر بطور کلی وسایر گروههای آزاد فرهنگی و هنری به پیشنهاد وزارت فرهنگ و هنر و تصویب هیئت وزیران از پرداخت مالیات معاف میباشند .

تبصره ۲۵ - مؤسسات مذکور در بندهای الف و ث این ماده که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده اند با احراز شرایط مقرر در بندهای مذکور از معافیت مزبور استفاده مینمایند .

ماده ۱۰۳ - درآمد ساکنین دهات حاصل از صنایع دستی واقع در دهات از پرداخت مالیات معاف است .

ماده ۱۰۴ - هتلها و متلها تیکه طبق قانون و آئین نامه های مربوط بجلب سیاحان تا آخر سال ۱۳۵۳ تأسیس و اداره میشوند تا پنج سال از تاریخ شروع به بهره برداری بشرح زیر از معافیت مالیاتی استفاده خواهند کرد :

الف - در صورتیکه در داخل شعاع پنجاه کیلومتری مرکز تهران واقع باشند معادل بیست و پنج درصد درآمد مشمول مالیات .

ب - در صورتیکه خارج از شعاع پنجاه کیلومتری مرکز تهران باشند صد درصد درآمد .

ماده ۱۰۵-۱ - در آمد کشاورزی زارعینی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی مالک یا مستأجر شناخته شده و بباشوند نسبت به املاکی که در اجرای قانون مزبور بعنوان مالکیت یا اجاره به آنان واگذار شده و درآمدزاعین املاک و مستغلات پهلوئی که در نتیجه تقسیم املاک مزبور تالیست هکتار ملک به آنان واگذار شده است نسبت به این املاک و همچنین در آمد حاصل از کاشت درختهای غیر مثمر از پرداخت مالیات معاف است و درآمد باغهای جدید الاحداث تا پنج سال از تاریخ شروع به بهره برداری از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۱- باغهای کهنه ای که لا اقل هشتاد درصد درختهای آن ریشه کن شده و مجدداً درختکاری شود باغ جدید الاحداث محسوب خواهد شد .

تبصره ۲- تاریخ بهره برداری باغهای جدید الاحداث بموجب آئین نامه ای که بوسیله وزارت دارائی با موافقت وزارت کشاورزی تهیه میشود بر حسب نوع درخت و شرایط اقلیمی تعیین و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

تبصره ۳- در آمد کشاورزی مالکین حاصل از زراعت در املاک مزروعی که در نتیجه اجرای قانون متمم قانون اصلاحات ارضی قسمتی از ملک مزروعی بملکیت آنها باقی مانده است بشرط اقامت در محل و مباشرت به امر کشاورزی تا مدت ده سال از پرداخت مالیات کشاورزی معاف خواهد بود .

ماده ۱۰۶-۱- در آمدی که اشخاص با ساختن سد یا شبکه آبیاری یا ایجاد قنات جدید یا احیاء قنوت بایر یا احداث چاه در املاک مزروعی و بایر از طریق توسعه امور کشاورزی یا فروش آب برای زراعت بدست میآورند از تاریخ بهره برداری تا ده سال از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۱ - معافیت مذکور در این ماده در مورد سدهائی که طبق طرحهای آبیاری با پروانه وزارت آب و برق احداث میشوند بمدت بیست سال خواهد بود .

تبصره ۲ - درآمد مذکور در این ماده در مورد توسعه امور کشاورزی عبارت است از کل درآمد در مورد املاک بایر و اراضی موات که دایر شده است و مازاد درآمد در مورد املاک دایر .

ماده ۱۰۷ - درآمد حاصل از کشت محصولاتیکه برای توسعه اقتصاد کشور لازم باشد تا مدت ده سال از تاریخ اجرای این قانون از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره - صورت این محصولات هر پنج سال یکبار از طرف وزارت دارائی با موافقت وزارت کشاورزی و وزارت اقتصاد اعلام خواهد شد .

ماده ۱۰۸ - پنجاه درصد درآمد ناشی از اضافه تولید معمولی محصولات کشاورزی در واحد هکتار از پرداخت مالیات معاف است . میزان تولید معمولی در واحد هکتار برای هر منطقه بموجب آئین نامه ای که از طرف وزارت دارائی با موافقت وزارت کشاورزی تهیه و بموقع اجرا گذارده خواهد شد تعیین میشود .

ماده ۱۰۹ - درآمد حاصل از کلیه فعالیت های کشاورزی تا ده سال از تاریخ اجرای این ماده از پرداخت مالیات معاف است . در مورد فعالیت مرغداری شمول حکم این ماده مشروط بآن است که در خارج از محدوده آبریز تهران واقع شده باشند .

تبصره ۱ - در صورتیکه مؤسسات مرغداری بر اساس ضوابط و شرایطی که از طرف وزارت دارائی و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی برقرار میشود ظرف سه سال از تاریخ اجرای این تبصره تأسیسات خود را بخارج از محدوده آبریز تهران انتقال دهند آن مبلغ از سودسالانه که صرف احداث تأسیسات مزبور شود از مالیات معاف است .

تبصره ۲ - مؤدیانی که بدهی مالیاتی کشاورزی خود را اعم از جاری و بقایا ظرف یک سال از تاریخ اجرای این ماده پرداخت نمایند از زیان دیرکرد و جریمه معاف خواهند بود .

ماده ۱۱۰۵ - در آمد اجاری مستغلات جدید البنا تا شعاع پنجاه کیلومتری مرکز تهران که در سال اول اجرای این قانون احداث میشوند بمدت دو سال و در صورتیکه در سال دوم اجرای قانون احداث شوند بمدت یکسال و در آمد اجاری مستغلات جدید البنا واقع در خارج از شعاع پنجاه کیلومتری مرکز تهران برای مدت سه سال از تاریخ اختتام بنا و در آمد اجاری هتلها و متلهائیکه تا آخر سال ۱۳۵۳ در خارج از شعاع پنجاه کیلومتری تهران طبق آئین نامه ای که بر اساس قانون و مقررات جلب سیاحان از طرف سازمان جلب سیاحان تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد ساخته میشوند برای مدت پنج سال از تاریخ اختتام بنا به تقاضای مؤدی از پرداخت مالیات معاف است .

در آمد اجاری واحدهای مسکونی متوسط و ارزان قیمت که طبق ضوابط و قیمت های تعیین شده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن ظرف پنج سال از تاریخ اجرای این ماده ساخته میشود در صورتیکه طرح ساختمان قبل از شروع ساختمان بتصویب وزارت آبادانی و مسکن رسیده باشد برای مدت ده سال از تاریخ اختتام بنا از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۱ - درآمد اجاری رستورانهای بین راه که خارج از شعاع پنجاه کیلومتری تهران و بیست کیلومتری سایر شهرها تا آخر سال ۱۳۵۳ طبق آئین نامه موضوع این ماده ساخته میشود برای مدت پنج سال از تاریخ اختتام بنا بتقاضای مؤدی از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۲ - منظور از خاتمه بنا در این ماده آنست که بنا قابل بهره برداری گردد یا قبل از آن به اجاره واگذار شود و در صورتیکه هر طبقه از بنا جداگانه خاتمه یافت و قابل بهره برداری باشد تاریخ تعلق معافیت بهر طبقه تاریخی است که ساختمان آن طبقه خاتمه یافته است .

تبصره ۳ - تشخیص تاریخ قابلیت بهره برداری مستغلات جدید البنا بعهده ممیز مالیاتی میباشد که باید نظر خود را بمؤدی ابلاغ نماید. نظر ممیز مالیاتی قطعی است مگر اینکه مؤدی ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ نظر ممیز کتباً اعتراض نماید در اینصورت پرونده برای رفع اختلاف بکمیسیون تشخیص مالیات ارجاع میگردد رأی صادره از کمیسیون قطعی و غیر قابل تجدید نظر میباشد .

تبصره ۴ - درآمد اجاری پارکینگها که طبق ضوابط و مشخصات تعیین شده از طرف وزارت دارائی و وزارت آبادانی و مسکن ظرف پنج سال از تاریخ اجرای این تبصره در محدوده شهرها ساخته میشود، برای مدت پنج سال از تاریخ خاتمه بنا از پرداخت مالیات معاف خواهد بود و در صورتیکه مالک شخصاً از پارکینگ بهره برداری نماید معادل ارزش اجاری محل از درآمد مشمول مالیات مؤدی کسر خواهد شد .

ماده ۱۱۱ - خانه ای که مالک در آن سکونت دارد و یک یا چند اطاق آنرا به اجاره واگذار نماید مشروط بر اینکه جمع مال الاجاره آنها از پنجاه هزار ریال در ماه تجاوز نکند از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۵ - در مورد شخص حقیقی که هیچگونه درآمدی ندارد و منحصرأ تا پنج هزار ریال درآمد ماهانه از اجاره مستغلات تحصیل میکند مالیات متعلق بآن بخشوده خواهد شد و در صورتیکه بیش از پنج هزار ریال باشد مالیات متعلق به آن درآمد نباید در آمد خالص او را از پنج هزار ریال در ماه کمتر کند و در اینصورت مابه التفاوت مزبور نیز بخشوده میشود. مشمولین این ماده باید اظهارنامه مخصوصی بممیز مالیاتی محل وقوع مستغل تسلیم و اعلام نمایند که هیچگونه درآمد دیگری ندارند. ممیز مربوط باید خلاصه مندرجات اظهارنامه مؤدی را نزد ممیز حوزه محل سکونت مؤدی ارسال دارد.

در صورتیکه ثابت شود که اظهارنامه مؤدی خلاف واقع است مالیات و زیان دیر کرد متعلق باضافه یک برابر آن بعنوان جریمه وصول خواهد شد.

ماده ۱۱۲ - بهره دریافتی در موارد زیر از پرداخت مالیات معاف است:

- ۱- بهره متعلق بسپرده‌های مربوط بکسور بازنشستگی و پس انداز کارمندان و کارگران در حدود مقررات استخدامی مؤسسه.
- ۲- بهره متعلق بحسابهای سپرده ثابت و جاری و پس انداز نزد بانکهای ایرانی و شرکت‌های پس انداز و وام مسکن این معافیت شامل سپرده‌هایی که بانکها نهم میگذارند نخواهد بود.

۳- بهره متعلق بقبوض اقساطی اصلاحات ارضی.

۴- بهره متعلق به اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه.

۵- بهره پرداختی بانکهای ایرانی ببانکهای خارج از کشور بابت اضافه

برداشت (آورد رفت) و سپرده ثابت بشرط معامله متقابل.

۶ - بهره وکارمزد تعهد اعتبارات ووامهائی که از اول سال ۱۳۴۶ ببعده از دولتها یا مؤسسات خارجی برای توسعه کشاورزی - صنایع و معادن - نیرو - مخابرات و ارتباطات - طرحها و تجهیزات دفاعی و یا هرگونه تعهد عمرانی تولیدی و یا زیربنا و یا تعلیماتی مربوط بموارد فوق دریافت شده یا میشود از پرداخت مالیات موضوع ماده ۳۹ معاف است .

این حکم در مورد وامها و اعتباراتی که قبل از سال ۱۳۴۶ برای اجرای طرحهای عمرانی از طرف دولت تحصیل شده نیز جاری است .
تشخیص طرحهائیکه از معافیت استفاده مینمایند در مورد طرحها و تجهیزات دفاعی با وزارت جنگ و در مورد صنایع نفت و گاز و پتروشیمی با شرکت ملی نفت ایران و وزارت دارائی و در سایر موارد با وزارت دارائی و وزارت اقتصاد خواهد بود .

۷ - بهره دریافتی از بانك رهنی ایران بابت وجوهی که برای تأمین اعتبارات واحدهای مسکونی ارزانقیمت و یا پرداخت وام به شرکتهای تعاونی مسکن در اختیار این بانك قرار داده میشود .

تبصره - شرکتهای پس انداز و وام مسکن و شرکتهای تعاونی مسکن از نظر این قانون شرکتهای ایرانی هستند که بر اساس قانون تشویق پس انداز مسکن مصوب ۱۳۴۶ تأسیس و اداره شوند .

ماده ۱۱۳ - جهیزیه منقول و مهریه اعم از منقول یا غیر منقول از پرداخت مالیات معاف میباشد .

ماده ۱۱۴ - جوایز علمی و بورسهای تحصیلی بطور کلی و جایزه تبلیغاتی و جوایز صندوق پس انداز بانکها و شرکتهای پس انداز و وام مسکن تا سی هزار ریال از پرداخت مالیات معاف است .

ماده ۱۱۵ - شرکتهای کشتیرانی ایرانی و شرکتهای هواپیمائی ایرانی با

تصویب هیئت وزیران بترتیب زیر از معافیت مالیاتی استفاده خواهند کرد :

۱ - نسبت بدرآمد حاصل از کشتیهائیکه در مالکیت شرکت میباشد از تاریخ

بهره برداری هر کشتی تا پانزده سال .

۲ - نسبت بدرآمد حاصل از فعالیت کشتیهائیکه در اجاره شرکت است تا

آخر سال ۱۳۵۵ .

۳ - نسبت بدرآمد حاصل از فعالیت هواپیمائی شرکتهای هواپیمائی دولتی

تا پانزده سال و شرکتهای هواپیمائی ایرانی خصوصی تا آخر سال ۱۳۵۵ .

تبصره - درآمد حاصل از فروش کشتی و هواپیما که در مدتهای مقرر در

بندهای ۱ و ۳ این ماده عاید شرکتهای کشتیرانی ایرانی و شرکتهای هواپیمائی

ایرانی میشود از مالیات معاف است .

ماده ۱۱۶ - پانزده درصد درآمد مشمول مالیات شرکتهائی که سهام

آنها طبق قانون مربوط از طرف هیأت پذیرش برای معامله در بورس قبول میشود از

سال پذیرش تا سالی که از فهرست نرخها در بورس حذف نشده و همچنین کل

درآمدی که از فروش سهام اینگونه شرکتهای در بورس عاید صاحبان سهام میشود

یا از فروش اسناد خزانه و اوراق قرضه دولتی و قبوض اصلاحات ارضی عاید

دارندگان آن میشود از پرداخت مالیات معاف است . نیز شرکتهای سهامی بانام

که تعداد سهامداران آن از صد نفر کمتر نباشد و جمع سهام هر یک از صاحبان سهام

از ده درصد سرمایه شرکت تجاوز نکند و در بورس پذیرفته شده باشد از پرداخت ده

درصد مالیات شرکت (مذکور در بند ت ماده ۸۰) معاف هستند .

ولی نسبت به سهام متعلق بدولت یا مؤسسات وابسته بدولت یا بانکهای تخصصی که بموجب قانون خاص تأسیس شده اند رعایت حد نصاب ده درصد مذکور ضرور نیست .

تبصره ۱ - سود سهام دریافتی شرکتهای سهامی بانام در صورتیکه صاحبان سهام آنها کمتر از یکصد نفر نباشد از پرداخت ده درصد مالیات شرکت موضوع بندت ماده ۸۰ و مالیاتهای اضافی موضوع مواد ۱۶۶ و ۱۶۷ معاف است .

تبصره ۲ - شرکتهای سهامی کشاورزی مکانیزه نسبت به درآمد کشاورزی خود بدون رعایت شرایط مقرر در این ماده از ده درصد مالیات شرکت موضوع بندت ماده ۸۰ معاف خواهند بود .

تبصره ۳ - مالیات شرکت سهامی باطری سازی نیرو و وابسته بوزارت جنگ از تاریخ تشکیل ببعد وصول میشود وزارت دارائی مکلف است معادل مبلغی که از این بابت وصول میکند از محل درآمد عمومی در وجه شرکت پردازد و سود سهام بنیاد پهلوی و جمعیت شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در شرکتهائی که قسمتی از سهام آن متعلق به بنیاد پهلوی و یا جمعیت شیر و خورشید سرخ و یا سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی میباشد از بابت عملکرد سال ۱۳۴۶ ببعد از پرداخت مالیات معاف میباشد .

تبصره ۴ - سود پرداختی یا تخصیصی بصاحبان سهام و شرکای ضامن و اندوخته ها و سود تقسیم نشده در شرکتهای سهامی و مختلط سهامی و سود متعلق بصاحبان سرمایه یا اعضاء شخص حقوقی در مورد سایر اشخاص حقوقی از درآمد اشخاص مذکور به استثنای سود سهام یا سهم شرکتی متعلق بدولت یا شهرداری در شرکتهائی که قسمتی از سرمایه آنها متعلق بدولت یا شهرداری است

کلیایه نسبت میزان معافیت در آمد شرکت از پرداخت مالیات موضوع جزء ۲۰۱ بند(ت) ماده ۸۰ و همچنین مالیات تکمیلی موضوع ماده ۱۳۲ معاف است.

تبصره ۵ - در مورد شرکت‌هایی که قسمتی از سهام آنها متعلق به بنیاد پهلوی می‌باشد آن قسمت از درآمد مشمول مالیات که بعنوان سود سهام به بنیاد پهلوی تخصیص یا پرداخت می‌شود از پرداخت ده درصد مالیات شرکت موضوع بندت ماده ۸۰ معاف است .

تبصره ۶ - شرکت‌های صنعتی و تولیدی که سهام آنها در بورس پذیرفته شده یا بشود در صورتیکه در اجرای برنامه گسترش مالکیت سهام کارخانجات صنعتی بر اساس ضوابط و شرایطی که از طرف وزارت اقتصاد و وزارت دارائی تعیین می‌شود اقدام با افزایش سرمایه و واگذاری حداقل سی و سه درصد سهام شرکت به عموم غیر از سهامداران قبلی نمایندادام که حائز شرایط مزبور باشند از معافیهای زیر استفاده خواهند کرد:

الف - معافیت پانزده درصد مذکور در صدر این ماده به بیست درصد افزایش می‌یابد .

ب - افزایش بهای دارائی شرکت ناشی از ارزیابی مجدد ماشین آلات و ساختمان (باستثنای زمین که افزایش بهای ناشی از ارزیابی مجدد آن کماکان مشمول مالیات خواهد بود) . در صورتیکه در حساب سرمایه یا ذخایر منظور شود مادام که تقسیم نگردد از پرداخت مالیات معاف خواهد بود .

ج - معافیت موضوع بندالف این تبصره در صورتیکه درصد افزایش سرمایه و واگذاری سهام جدید بیشتر از سی و سه درصد باشد بشرح زیر خواهد بود :

از سی و هفت درصد سرمایه تا چهل درصد سرمایه ۲۱ درصد

از چهل درصد سرمایه تا چهل و سه درصد سرمایه	۲۲ درصد
از چهل و سه درصد سرمایه تا چهل و شش درصد سرمایه	۲۳ درصد
از چهل و شش درصد سرمایه تا چهل و نه درصد سرمایه	۲۴ درصد
از چهل و نه درصد سرمایه به بالا	۲۵ درصد

ماده ۱۱۷ - درآمد اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از کشور که از دادن تعلیمات و کمکهای فنی بمنظور ایجاد کارخانه و یا استخراج معادن تا یکسال پس از تاریخ بهره برداری حاصل میشود از پرداخت مالیات معاف است .

ماده ۱۱۸ - درآمد شرکتهای تعاونی روستائی و کارگری که طبق قوانین و مقررات مربوط تشکیل شده باشند و شرکت های پس انداز و وام مسکن که در خارج از شعاع ۵۰ کیلومتری مرکز تهران تشکیل شده باشند بطور کلی و درآمد سایر شرکتهای تعاونی ایرانی و شرکت های پس انداز و وام مسکن داخل در شعاع پنجگانه کیلومتری تا میزان شش درصد سرمایه پرداخت شده مطابق آخرین رقم منظور شده در ترازنامه از مالیات متعلق معاف است . در موارد تشخیص علی الراس درآمد مشمول مالیات شرکتهای تعاونی مسکن بر اساس مقررات بخش املاک تشخیص داده خواهد شد .

تبصره - از نظر اجرای این ماده شرکت تعاونی روستائی شرکتی است که زارعین در روستاها تشکیل و تحت نظارت سازمان تعاونی روستائی کشور باشد .

ماده ۱۱۹ - معافیتهای موضوع ماده ۹۹ به استثنای ذخیره های خانه سازی از اول سال ۱۳۵۴ منحصرأ شامل شرکتهائی خواهد بود که مشمول معافیت موضوع ماده ۱۱۶ میباشند .

ماده ۱۲۰۵ - کلیه معافیت‌های مالیاتی مدت دار که بموجب قوانین مالیاتی قبلی مقرر شده است با رعایت مقررات مربوط تا انقضای مدت بقوت خود باقی است .

ماده ۱۲۱ - در جزایر بطور کلی و در نقاط مرزی و سواحل غیر معمور درآمد کشاورزی از هر قبیل و درآمد اجاری مستغلات جدید الاحداث تا پانزده سال از تاریخ اجرای این قانون معاف خواهد بود .

تبصره - نقاط مرزی و سواحل غیر معمور مشمول این ماده به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود .

ماده ۱۲۲ - هزینه‌های درمانی پرداختی هر مؤدی بابت معالجه خود یا همسر یا پدر یا مادر یا اولاد تحت تکفل مجموعاً تا پنجاه هزار ریال در یکسال مالیاتی در صورتی که دریافت کننده بیمارستان یا پزشک مقیم ایران بوده و دریافت وجه را گواهی نماید از درآمد مشمول مالیات مؤدی کسر میگردد مشروط بر اینکه مؤدی در موعد مقرر اظهارنامه و ترازنامه (در صورتی که مکلف بداشتن دفتر قانونی باشد) تسلیم نموده باشد .

تبصره - در مورد کسانی که مکلف بتسلیم اظهارنامه نیستند استفاده از مفاد این ماده مشروط بآنستکه تقاضای خود را روی نمونه‌ایکه از طرف وزارت دارائی تهیه خواهد شد منتهی چهار ماه بعد از پایان سال انجام هزینه بضمیمه گواهی پرداخت وجه به اداره دارائی تسلیم نمایند .

فصل چهارم - هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات

ماده ۱۲۳ - هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات بشرحی که ضمن مواد این فصل مقرر میگردد عبارتست از هزینه‌هایی که در حدود متعارف متکی بمدارک بوده و منحصرأ مربوط بتحصیل درآمد مؤسسه واقع در ایران در دوره مالی مربوط باشد .

تبصره - از لحاظ مقررات این فصل مؤسسه عبارتست از هر شخص حقیقی یا حقوقی که دارای دفاتر قانونی باشد .

ماده ۱۳۴ - هزینه‌هایی که حائز شرایط مذکور در ماده فوق می‌باشد بشرح زیر در حساب مالیاتی قابل قبول است :

الف - قیمت خرید کالای فروخته شده و یا قیمت خرید مواد مصرفی در کالا و خدمات فروخته شده و تخفیفات فروش بشرط احراز .

ب - هزینه‌های استخدامی - هزینه‌هایی که متناسب با خدمت کارکنان و کارگران مؤسسه بعنوان زیر بمصرف میرسد یا تعهد می‌شود :

۱ - حقوق و مزد اصلی .

۲ - مزایا از قبیل فوق‌العاده - هزینه سفر - پاداش و عیدی .

۳ - میزان چند درصد پرداختی بکارکنان و کارگران بنسبت میزان خرید، فروش ، تقلیل ضایعات ، تولید ، سود ویژه پایان سال .

۴ - مزایای غیر نقدی (خوراک ، پوشاک ، مسکن ، وسیله نقلیه ، درمان و غیره) .

۵ - حقوق بازنشستگی و وظیفه و پایان خدمت طبق مقررات استخدامی مؤسسه و خسارات اخراج و بازخرید خدمت طبق قوانین موضوعه .

۶ - وجوه پرداختی بیمه‌های اجتماعی کارگران .

۷ - تا پانزده درصد حقوق که علاوه بر حقوق بمنظور تأمین حقوق بازنشستگی و وظیفه و پایان خدمت کارکنان و کارگران مؤسسه اختصاص داده میشود مشروط بر اینکه :

اولا - تحت نظارت وزارت دارائی باشد .

ثانیاً - در مورد بانکها و جوه مذکور بمصرف خرید اوراق قرضه دولتی یا اسناد خزانه برسد یادر حساب مخصوص نزد یکی از بانکهای دیگر ایرانی یا مؤسساتی که باکسب مجوز قانونی باین منظور تشکیل میشود و یا در نزد خود آن بانک نگاهداری شود .

ثالثاً - در مورد سایر مؤسسات و جوه مذکور بمصرف خرید اوراق قرضه دولتی یا اسناد خزانه برسد یادر یکی از بانکهای ایرانی یا مؤسساتی که باکسب مجوز قانونی باین منظور تشکیل میشود در حساب مخصوص نگاهداری شود .

از حساب های مذکور جز برای پرداخت حقوق بازنشستگی یا وظیفه یا پایان خدمت در وجه کارکنان یا کارگران یا قائم مقام قانونی آنان یا استرداد آن در مورد کارکنان یا کارگرانی که بعلت اخراج یا استعفا یا فوت یا علت دیگر حق آنان بر این جوه زایل گردد نباید استفاده شود . وجوهی که باین ترتیب استرداد می شود جزو درآمد مشمول مالیات مؤسسه در سال استرداد محسوب خواهد شد .

تبصره - مدیران و بازرسان و صاحبان سرمایه اشخاص حقوقی در صورتیکه دارای شغل موظف در مؤسسات مذکور باشند جزو کارکنان مؤسسه محسوب خواهند شد ولی در مؤسسات غیر از اشخاص حقوقی و مزایای صاحب مؤسسه و اولاد تحت تکفل و همسر نامبرده (به استثنای هزینه سفر مربوط بشغل) جزو هزینه های قابل قبول منظور نخواهد شد .

پ - هزینه های عمومی شامل هزینه هائیکه برای نگاهداری و انجام عملیات مؤسسه لازم است از قبیل :

۱ - کرایه محل مؤسسه در صورتیکه اجاری باشد و هزینه های جزئی مربوط که عرفاً بعهده مستأجر است .

۲ - هزینه های جزئی مربوط بحفظ و نگاهداری محل مؤسسه در صورتیکه ملکی باشد .

۳ - اجاره بهای ماشین آلات و ادوات مربوط به مؤسسه در صورتیکه اجاری باشد .

۴ - مخارج سوخت، برق، روشنایی، آب، مخازرات و ارتباطات؛ حمل و نقل، سرویس ایاب و ذهاب، انبارداری .

۵ - هزینه آبدارخانه و پذیرائی و تزئینات بمیزان متعارف .

۶ - حق الزحمه های پرداختی متناسب با کار انجام شده از قبیل حق العمل دلالی، حق الوکاله، حق المشاوره، حق حضور، هزینه حسابرسی .

۷ - بهای ملزومات اداری و لوازمی که معمولاً ظرف یکسال از بین میرود .

۸ - مخارج تعمیر و نگاهداری ماشین آلات و لوازم کار و تعویض قطعات یدکی که بعنوان تغییر یا تعمیر اساسی تلقی نگردد .

۹ - وجوه پرداختی بابت انواع بیمه مربوط بعملیات مؤسسه مشروط بر اینکه موضوع بیمه خطراتی باشد که در صورت بروز موجب نقصان دارائی خالص مؤسسه شود (از قبیل بیمه حمل و نقل، آتش سوزی، سرقت، طوفان، طغیان آب) یا اینکه ایجاد هزینه هائی کند که جزو هزینه های قابل قبول منظور شده است (از قبیل مسئولیت های مدنی) .

۱۰ - هزینه های بهداشتی و وجوه پرداختی بابت بیمه های بهداشتی و عمر و حوادث ناشی از کار کارکنان و کارگرانی که مشمول قانون بیمه های اجتماعی کارگران نیستند .

۱۱ - هزینه تبلیغات و ترویج فروش بمیزان متعارف .

ت - هزینه‌های متفرقه از قبیل:

۱- حق‌الامتياز پرداختی و حقوق و عوارض و مالیات‌هاییکه بسبب فعالیت مؤسسه بشهرداری‌ها و دولت ایران پرداخت میشود (باستثنای مالیات بردرآمد و ملحقات آن و سایر مالیات‌هاییکه مؤسسه بموجب مقررات این قانون ملزم بکسر از دیگران و پرداخت آن میباشد و همچنین جرائمی که بدولت و شهرداریها پرداخت میگردد) .

۲- هزینه‌های تحقیقاتی و آزمایشی و آموزشی مربوط بفعالیت مؤسسه .

۳- هزینه‌های اکتشاف معادن که منجر به بهره‌برداری نشده باشد .

۴- هزینه مربوط بچبران خسارت وارده مربوط بفعالیت مؤسسه از قبیل محکومیت مؤسسه بچبران خسارت و خسارات وارده بموجودی‌های جنسی و سایر دارائی که برای انجام عملیات مؤسسه مورد استفاده میباشد مشروط به اینکه :

اولا- وجود خسارت محقق و قطعی باشد .

ثانیاً - موضوع و میزان آن مشخص باشد .

ثالثاً - طبق مقررات قانونی یا قراردادهای موجود چبران آن بعهده دیگری نبوده یادر هر صورت از طریق دیگر چبران نشده باشد .

۵- تامیزان سی درصد درآمد مشمول مالیات پرداختی برای مصارف شیر و خورشید سرخ و بنیاد پهلوی و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و بنگاه حمایت مادران و نوزادان و انجمن‌های موضوع بند ۱۰ ماده ۲ این قانون و انجمن ملی حمایت کودکان و بنیاد ایرانی بهداشت جهانی و همچنین مؤسسات خیریه و

عام‌المنفعه که منحصرأً بمنظور تحقیقات علمی و یا ایجاد یا اداره امور بهداشتی - درمانی - آموزشی و ورزشی در ایران تأسیس شده و دولت آنها را بعنوان مؤسسه خیریه و عام‌المنفعه برسمیت شناخته و حق نظارت بر درآمد و هزینه آنها داشته باشد یا به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیأت وزیران برای مصارف خیریه یا عام‌المنفعه بمؤسسات یا جمعیت‌های دیگر یا به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیأت وزیران بدانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و مؤسسات عالی آموزشی اعزام دولتی یا غیر دولتی .

۶- بهره و جوهی که برای انجام عملیات مؤسسه وام گرفته شده است .

۷- مطالبات لاوصول بشرط اثبات آن از طرف مؤدی و سایر هزینه‌های قابل قبول مربوط به سالهای قبل .

ث - ذخیره مربوط به هزینه‌های قابل قبول که بسال مالیاتی مورد رسیدگی ارتباط دارد ولی میزان قطعی آن هنوز تعیین نگردیده است .

ج - ذخیره مطالباتی که وصول آن مشکوک باشد مشروط بر اینکه اولاً طلب مربوط بفعالیت مؤسسه باشد . ثانیاً احتمال غالب برای لاوصول ماندن آن موجود باشد . ثالثاً علت مشکوک بودن وصول طلب در دوره مالی مورد رسیدگی ایجاد شده باشد. رابعاً در دفاتر تجارتي بحساب مخصوص منظور گردد تا زمانیکه طلب وصول گردد بالاوصول بودن آن محقق شود .

چ - زیان اشخاص حقیقی یا حقوقی در یکسال مالیاتی که طبق دفاتر قانونی آنها و باتوجه به مقررات این قانون احراز گردد این زیان از درآمد سالهای بعد تا میزان $\frac{1}{3}$ درآمد مذکور در ترازنامه متکی بدفاتر قانونی منتهی تا سه سال متوالی استهلاک پذیر است .

ح - صد درصد در آمد مشمول مالیات شرکتهای آب و برق دولتی که طبق برنامه‌های عمرانی مصوب تا پنج سال از تاریخ اجرای این قانون در امر توسعه سرمایه‌گذاری شود .

تبصره ۱۵ - در مواردی که به تشخیص وزارت دارائی بتوان نصابی برای هر یک از انواع هزینه‌های قابل قبول در محاسبه مالیاتی تعیین نمود وزارت دارائی مکلف است نصاب حداکثر آنرا تعیین و پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی بموقع اجرا بگذارد .

تبصره ۲ - هزینه‌های دیگری که مربوط به تحصیل درآمد مؤسسه تشخیص داده می‌شود و در این ماده پیش‌بینی نشده است به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی جزء هزینه‌های قابل قبول پذیرفته خواهد شد .

ماده ۱۲۵ - در تشخیص درآمد مشمول مالیات محاسبه استهلاك دارائی و هزینه‌های تأسیس و سرمایه‌ای با رعایت اصول زیر انجام میشود :

۱- آن قسمت از دارائی ثابت که بر اثر استعمال یا گذشت زمان یا سایر عوامل بدون توجه بتغییر قیمتها ارزش آن تقلیل مییابد قابل استهلاك است .

۲- مأخذ استهلاك قیمت تمام شده دارائی میباشد .

۳- استهلاك از تاریخ محاسبه میشود که دارائی قابل استهلاك آماده برای بهره‌برداری در اختیار مؤسسه قرار میگردد .

در صورتیکه دارائی قابل استهلاك با استثنای فیلم‌های سینمایی وارد از خارج کشور که از تاریخ اولین نمایش قابل استهلاك خواهد بود در نیمه اول سال مالیاتی در اختیار مؤسسه قرار گیرد استهلاك آن برای تمام سال احتساب میگردد و چنانچه

در نیمه دوم سال به دارائی مؤسسه اضافه شود استهلاك آن از سال بعد شروع خواهد شد .

۴- هزینه‌های تأسیس از قبیل مخارج ثبت مؤسسه و حق مشاوره و نظائر آن و هزینه‌های زائد بر درآمد دوره قبل از بهره برداری جز در مواردیکه ضمن جدول مقرر در ماده ۱۲۷ این قانون تصریح خواهد شد حداکثر تا مدت ۴ سال از تاریخ بهره برداری بطور مساوی قابل استهلاك است .

۵- در صورتیکه بر اثر فروش مال قابل استهلاك یا مسلوب المنفعه شدن ماشین آلات زبانی متوجه مؤسسه گردد زیان حاصل معادل ارزش مستهلك نشده دارائی منهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکجا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال میباشد .

تبصره- در مورد محاسبه مالیات تهیه کنندگان فیلمهای ایرانی که در ایران تهیه میشود قیمت تمام شده فیلم در سال اول بهره برداری و در صورتیکه در آمد فیلم تکافونکنند در سالهای بعد در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور خواهد شد .

ماده ۱۲۶- طرز محاسبه استهلاك بشرح زیر است :

الف- در مواردیکه طبق جدول مذکور در ماده ۱۲۷ برای استهلاك نرخ تعیین شود نرخ ثابت بوده و در هر سال به مابه التفاوت قیمت تمام شده مال مورد استهلاك و مبلغی که در سالهای قبل برای آن بعنوان استهلاك منظور شده است اعمال میگردد .

ب- در مواردیکه طبق جدول مذکور در ماده ۱۲۷ مدت معین شود در هر سال بطور مساوی از قیمت تمام شده مال به نسبت مدت مقرر استهلاك منظور میگردد .

تبصوه- هزینه مربوط به تغییر یا تعمیر اساسی دارائی قابل استهلاك جزو قیمت تمام شده دارائی محسوب میگردد .

ماده ۱۲۷- جدول استهلاكات از طرف وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده می شود .

فصل پنجم - قرائن و ضرائب مالیاتی

ماده ۱۲۸- قرائن مالیاتی عبارتست از عواملی که در هر رشته از مشاغل با توجه به موقعیت شغل برای تشخیص درآمد مشمول مالیات بطور علی الرأس بکار میروند و فهرست آن بشرح زیر می باشد :

- ۱- سرمایه .
- ۲- خرید سالانه .
- ۳- فروش سالانه .
- ۴- درآمد ناویژه .
- ۵- ارزش اجاری سالانه محل کسب و کار .
- ۶- پرداختی بکارگران و کارکنان .
- ۷- ظرفیت تولید در کارخانجات .
- ۸- مقدار مواد اولیه که بمصرف رسیده است .
- ۹- تعداد اطاق یا تخت هتل و مسافرخانه .
- ۱۰- ظرفیت وسائط رانندگی و سایر وسائل حمل و نقل .
- ۱۱- تعداد کشتار در مورد قصابها و کشتار کنندگان .

۱۲- تعداد تختخواب و پزشك و جراح و بیمار در بیمارستان و نظایر آن.

۱۳- تعداد نمره و دوش گرمابه .

۱۴- میزان انتشار روزنامه و مجله و تعداد مشترکین یا میزان فروش و

بهای آگهی .

۱۵- جمع کل وجوهی که بابت حق تحریر و حق الزحمه وصول مالیات

و عوارض و مصرف تمبر عاید دفترخانه اسناد رسمی میشود یا میزان تمبر

مصرفی آنها .

۱۶- سابقه مالیاتی .

۱۷- سایر عوامل به تشخیص کمیسیون تعیین ضرائب .

تبصره ۵ - ممیز مالیاتی باید از بین قرائن مذکور در این ماده قرینه یا قرائنی

را که با نوع و حدود فعالیت مؤدی منطبق و با وضع او متناسب تر تشخیص میدهد

انتخاب و دلائل انتخاب نوع ورقم آنرا توجیه کند .

ماده ۱۲۹ - ضرائب تشخیص در آمد مشمول مالیات عبارتست از ارقام

مشخصه‌ای که حاصل ضرب آنها در قرینه مالیاتی در موارد تشخیص علی‌الرأس

در آمد مشمول مالیات تلقی میگردد .

تبصره ۵ - در صورتیکه بچند قرینه اعمال ضریب شود معدلی که از نتایج اعمال

ضرائب بدست می‌آید در آمد مشمول مالیات خواهد بود .

ماده ۱۳۰ - جدول ضرائب تشخیص در آمد مشمول مالیات بترتیب زیر

تنظیم و ابلاغ میگردد:

الف - برای تعیین ضرائب کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت دارائی

و وزارت اقتصاد و بانک مرکزی و اتاق اصناف و نماینده نظام پزشکی در مورد

مشاغل وابسته به پزشکی و نماینده اطاق صنایع و معادن (در مورد کارخانجات و معادن) و نماینده اتحادیه بازرگانان و پیشه‌وران تهران در مورد بازرگانان و پیشه‌وران وابسته به اتحادیه مزبور) و نماینده اطاق بازرگانی (در مورد سایر مشاغل) در وزارت دارائی تشکیل میشود و همه ساله با توجه ب جریان معاملات و اوضاع و احوال اقتصادی ضرائب مربوط بمالیاتهای حوزه تهران را نسبت بهریک از قرائن مذکور در ماده ۱۲۸ درباره مؤدیان مختلف بر حسب نوع مشاغل بطور تفکیک تعیین و فهرست آنها بوزارت دارائی تسلیم مینماید. تصمیمات این کمیسیون از طرف وزارت دارائی بعنوان جدول ضرائب حوزه تهران برای اجراء ابلاغ خواهد شد.

ب - جدول مذکور در بند الف از طرف وزارت دارائی به ادارات دارائی شهرستانها ارسال میگردد.

پیشکاریها و ادارات دارائی مکلفند بمحض وصول جدول مذکور کمیسیونی مرکب از پیشکار دارائی و رئیس اداره اقتصاد استان و رئیس بانک ملی و رئیس اطاق بازرگانی یا رئیس شعبه اطاق صنایع و معادن و نماینده انجمن شهر در مرکز استان و رئیس دارائی و رئیس بانک ملی و رئیس اطاق بازرگانی یا رئیس شعبه اطاق صنایع و معادن در سایر شهرستانها تشکیل دهنده کمیسیون مزبور جدول رسیده را مبنای مطالعه قرار داده و باتوجه به اوضاع و احوال اقتصادی خاص حوزه مالیاتی خود در صورت اقتضا تغییرات لازم در ارقام آن با ذکر دلیل بعمل خواهد آورد. نتیجه بررسی کمیسیون بمرکز گزارش شده و از طرف وزارت دارائی مورد بررسی قرار میگردد و تا حدیکه دلائل اقامه شده برای تغییرات ارقام جدول قانع کننده بنظر برسد جدول از طرف وزارت دارائی

اصلاح و بعنوان جدول ضرائب بهريك از حوزه های دارائی شهرستانها ابلاغ خواهد شد .

تبصره ۱ - در نقاطیکه اطاق بازرگانی تشکیل نشده است پیشکار دارائی در مراکز استان و رئیس دارائی در شهرستانها یکی از بازرگانان مطلع و معتمد محل را برای شرکت در کمیسیون ضرائب انتخاب مینماید .

تبصره ۲ - در شهرستانهای مرکز استان که شعبه اطاق صنایع تشکیل نشده است پیشکار دارائی یکی از صاحبان صنایع مطلع و معتمد آن حوزه را انتخاب مینماید .

تبصره ۳ - در صورت عدم تأسیس اداره اقتصاد فرماندار مرکز استان بجای رئیس اداره اقتصاد در کمیسیون شرکت خواهد کرد .

تبصره ۴ - کمیسیون ضرائب با حضور اکثریت اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیمات آن به اکثریت آراء حاضرین در جلسه رسمی مناط اعتبار است .

تبصره ۵ - ضریب مالیاتی در مواردیکه در آمد مشمول مالیات موضوع این قانون باید علی الراس تشخیص شود در صورتیکه بموجب این قانون یاطبق جدول ضرائب برای آن ضریبی تعیین نشده باشد بوسیله کمیسیون تشخیص محل تعیین خواهد شد .

تبصره ۶ - نماینده اتاق اصناف میتواند نماینده اتحادیه هر صنف را برای ادای توضیحات در جلسه کمیسیون ضرائب همراه بیاورد .

فصل ششم - محاسبه مالیات

ماده ۱۳۱ - حساب مالیاتی اشخاص حقیقی که مالیات بر درآمد آنان طبق مقررات فصل دوم این باب پرداخت شده باشد تصفیه شده تلقی میشود مگر در مورد اشخاص زیر :

۱ - هر شخص حقیقی که جمع درآمد مشمول مالیات او از يك یا چند منبع از چهار صد هزار ریال در سال تجاوز نماید تا سیصد هزار ریال حقوق و یا مقرری هر شخص در جمع درآمد او محسوب نخواهد شد .

وزارت دارائی در مواردیکه درآمد اشخاص حقیقی از يك محل در يك منبع تحصیل و مالیات آن قانوناً بنرخ ماده ۱۳۴ پرداخت شده است اشخاص مزبور را از تسلیم اظهارنامه موضوع ماده ۱۳۲ معاف خواهد نمود .

۲ - هر شخص حقیقی مشمول مالیات که بیشتر از میزان مقرر در مواد ۶ و ۹۳ از نرخ ده درصد یا از بخشودگی مالیاتی حداقل درآمد استفاده کرده باشد :

۳ - هر شخص حقیقی ایرانی مقیم ایران که درآمدی در خارج از کشور تحصیل کرده باشد .

ماده ۱۳۲ - هر يك از اشخاص مذکور در بندهای ماده ۱۳۱ مکلفند تا آخر تیرماه هر سال يك اظهارنامه تکمیلی حاوی جمع کل درآمد مشمول مالیات که در سال مالیاتی قبل تحصیل کرده اند تنظیم و بدفتر ممیزی مالیاتی محل سکونت خود تسلیم نمایند و نسبت بمجموع درآمد خود مالیات متعلق را بارعایت نرخ ماده ۶ و طبق نرخ مربوط ماده ۱۳۴ احتساب و پس از کسر وجوهی که بعنوان

مالیات بر درآمد منابع درآمدهای مذکور در اظهارنامه نقداً یا از طریق ابطال تمبر پرداخت کرده‌اند یا بموجب قانون وسیله اشخاص دیگر از درآمد آنان کسر شده است تأدیه نمایند. در مواردیکه گیرندگان حقوق درآمد دیگری داشته باشند که مشمول معافیت حداقل درآمد باشد در احتساب مالیات معافیت مزبور در درجه اول در منبع حقوق منظور میشود.

تبصره ۱۵ - درآمدهای مذکور در اظهارنامه تکمیلی نسبت بآنچه در ایران تحصیل شده عبارتست از مبلغی معادل درآمد مشمول مالیات طبق مقررات بخش مربوط از فصل دوم این باب پس از معافیتهای مقرر و نسبت بدآمدهائی که اشخاص حقیقی ایرانی مقیم خارج از کشور تحصیل کرده‌اند بماندگرا در آمد ویژه.

تبصره ۲ - در صورتیکه مؤدی محل سکونتی در ایران نداشته باشد محل تسلیم اظهارنامه تکمیلی اداره دارائی تهران خواهد بود.

تبصره ۳ - تا سی درصد درآمد مشمول مالیات پرداختی اشخاص حقیقی برای مصارف مذکور در جزء پنج بند ت ماده ۱۲۴ از جمع درآمد مذکور در اظهارنامه تکمیلی کسر میشود.

ماده ۱۳۳ - ممیز مالیاتی مربوط درآمدهای مشمول مالیات منابع مختلف مؤدی را بتدریج که برگ قطعی آن میرسد بامندرجات اظهارنامه تکمیلی تطبیق و یاد صورتیکه اظهارنامه تکمیلی داده نشده باشد مالیات متعلق را محاسبه و مابه‌التفاوت آنرا در صورتیکه پرداخت نشده باشد مطالبه مینماید. مطالبه مزبور باید از تاریخ ابلاغ برگ قطعی بممیز که موجب محاسبه مابه‌التفاوت مالیات میشود ظرف یکسال بعمل آید و گرنه مشمول مرور زمان خواهد بود.

ماده ۱۳۴ - نرخ مالیات بر درآمد به استثنای موارد مذکور در قسمت اخیر جزء یک بند ت ماده ۸۰ و ماده ۹۰ و همچنین در مورد مالیات بر درآمد املاک که بموجب مقررات مربوط مالیات باید بمأخذ صدی دوقیمت فروش وصول شود بشرح زیر تعیین میگردد .

ریال درآمد مشمول مالیات سالانه	نرخ
تا ۶۰۰۰۰۰۰	۱۸٪ نسبت بمآزاد ۴۰۰۰۰۰۰ ریال
تا ۸۰۰۰۰۰۰	۲۰٪
تا ۱۰۰۰۰۰۰	۲۲٪
تا ۲۰۰۰۰۰۰	۲۴٪
تا ۴۰۰۰۰۰۰	۲۶٪
تا ۶۰۰۰۰۰۰	۲۸٪
تا ۹۰۰۰۰۰۰	۳۰٪
تا ۱۲۰۰۰۰۰۰	۳۵٪
تا ۱۵۰۰۰۰۰۰	۴۰٪
تا ۲۰۰۰۰۰۰۰	۴۵٪
تا ۳۰۰۰۰۰۰۰	۵۰٪
تا ۵۰۰۰۰۰۰۰	۵۵٪
از ۵۰۰۰۰۰۰۰	بیشتر از ۶۰٪

نرخهای فوق شامل درآمدهائیکه تاریخ تحصیل آن اول سال ۱۳۵۲ ببعده میباشند و همچنین مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی مربوط بسال مالی که در سال ۱۳۵۲ ببعده خاتمه مییابد خواهد بود .

تبصره ۱ - در آمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی که از يك يا چند منبع موضوع بخشهای يكم و چهارم و پنجم این قانون از يك ميليون و سيصد و بيست هزار ريال در سال تجاوز کند مازاد بر يك ميليون و سيصد و بيست هزار ريال مشمول يك مالیات اضافی به نرخ ده درصد خواهد بود. این مالیات در محاسبه مالیات مجموع درآمد مؤدی منظور نخواهد شد. سر رسید پرداخت مالیات موضوع این تبصره همانست که برای مالیات منبع مربوط تعیین شده است. در مواردی که وصول مالیات منبع مربوط بعهده پرداخت کنندگان وجه یا صاحبان دفاتر اسناد رسمی واگذار شده کسر این مالیات نیز بعهده نامبردگان خواهد بود. در مورد حقوق و مزایای مستمر هر ماه نسبت بمازاد یکصد و ده هزار ريال و در مورد مزایای غیر مستمر در صورتیکه در هر پرداخت جمع پرداختی از اول سال تا آن تاریخ از این بابت با اضافه دوازده برابر حقوق و مزایای مستمر همان ماه از يك ميليون و سيصد و بيست هزار ريال تجاوز کند مالیات متعلق محاسبه خواهد شد.

صاحبان درآمد موضوع این تبصره که جمع درآمد سالانه آنان از چند محل در يك يا چند منبع از منابع مذکور از يك ميليون و سيصد و بيست هزار ريال بیشتر است مکلفند مابه التفاوت آنرا در موقع تسلیم اظهارنامه تکمیلی موضوع ماده ۱۳۲ بوزارت دارائی بپردازند.

تبصره ۲ - در مورد درآمدهای معوقه و استثنائی که منشاء آن لا اقل پنجسال فعالیت مداوم یا نگاهداری دارائی غیر منقول برای مدت پنجسال یا بیشتر باشد از قبیل حق تألیف و اختراع و اکتشاف و فروش املاک و انتقال حق واگذاری محل و مستحدثات موضوع تبصره ۴ ماده ۲۰ و درآمدهای مشابه که فهرست آن از طرف وزارت دارائی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید در آمد به پنج

قسمت مساوی تقسیم و هر قسمت از آن بسایر درآمدهای سال تحصیل آن درآمد و هر یک از چهار سال قبل اضافه و براساس نرخ های مندرج در این ماده مالیات آن محاسبه خواهد شد .

در صورتیکه با اجرای حکم این تبصره قسمتی از درآمد بسالهای قبل از اجرای این قانون مربوط شود مالیات هر یک از آن قسمتها جداگانه بنرخ مقرر در ماده ۱۳۴ احتساب و وصول خواهد شد .

فصل هفتم - جرائم و زیان دیر کرد مالیاتی

بخش یکم - جرائم و مجازات مالیاتی

ماده ۱۳۵ - در مواردیکه مؤدی یا نماینده او که بموجب مقررات این قانون از بابت پرداخت مالیات مکلف بتسلیم اظهارنامه میباشد همچنین مشمولین مالیات اراضی بایر از تسلیم آن در مواعد مقرر در این قانون خودداری کند در صورتیکه تمام یا قسمتی از مالیات در سررسیدهای قانونی پرداخت نشده باشد نسبت به آن مبلغ که پرداخت نشده پنجاه درصد نسبت به آن مبلغ که پرداخت شده دو درصد مشمول جریمه میباشد . جریمه عدم تسلیم اظهارنامه در مورد مشمولین ماده ۵۶ قانون نظام صنفی عبارت است از بیست درصد مالیات پرداخت نشده .

تبصره - اشخاصی که مکلف به تسلیم اظهارنامه هستند باید نام و نام خانوادگی و شماره شناسنامه و محل صدور و سال تولد را بطور کامل در اظهارنامه قید کنند . در مورد اشخاص حقوقی این مشخصات عبارت از نام و شماره ثبت در مراجع قانونی

و محل ثبت و روز و ماه و سال تاریخ ثبت خواهد بود همچنین اشخاصی که مکلف باخذ یا کسر مالیات هستند مکلف خواهند بود مشخصات فوق الذکر مربوط به خود و مؤدی را اعلام دارند و در صورت تخلف مشمول جریمه ای معادل یک درصد درآمد مشمول مالیات خواهند بود .

ماده ۱۳۶ - جریمه تسلیم اظهارنامه خلاف واقع عبارتست از پانزده درصد مابه التفاوت بین مالیات قطعی شده و رقم مالیاتی که مؤدی ضمن اظهارنامه اظهار نموده است .

تبصوه - اظهارنامه خلاف واقع اظهارنامه ایست که ثابت شود مؤدی از اظهار درآمد واقعی خودداری کرده است .

ماده ۱۳۷ - نسبت بمؤدیانی که بموجب مقررات این قانون مکلف بداشتن دفتر هستند در مورد عدم تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان یا عدم ارائه دفاتر جریمه تخلف ، عبارت از پنجاه درصد مالیات و در مورد رد دفتر جریمه تخلف عبارت از بیست درصد مالیات خواهد بود .

ماده ۱۳۸ - در موارد مذکور در بندهای ۳ و ۴ ماده ۶۱ جریمه مؤدی عبارت خواهد بود از ده درصد مابه التفاوت بین مالیات قطعی شده و رقم مالیاتی که مؤدی ضمن اظهارنامه یا ترازنامه تسلیمی اظهار نموده است .

ماده ۱۳۹ - جریمه تخلف آخرین مدیران شخص حقوقی از لحاظ عدم تسلیم اظهارنامه موضوع ماده ۸۴ ظرف مهلت مقررده هزار ریال و جریمه تسلیم اظهارنامه خلاف واقع پنجاه هزار ریال خواهد بود .

ماده ۱۴۰ - جریمه تخلف مدیر یا مدیران تصفیه در مورد تقسیم دارائی شخص حقوقی قبل از تصفیه امور مالیاتی شخص حقوقی یا قبل از سپردن تأمین

مقرر موضوع ماده ۸۸ معادل پانزده درصد مالیات خواهد بود که از مدیر یا مدیران تصفیه وصول میگردد .

ماده ۱۴۱- نسبت باشخصی که بشرح مقررات این قانون مکلف به تسلیم صورت یا فهرست مشخصات راجع بمؤدی میباشد در صورتیکه از تسلیم آن در موعد مقرر خودداری نمایند یا بخلاف واقع تسلیم نمایند جریمه متعلق عبارت خواهد بود از پنج درصد در آمدی که فهرست آن تسلیم نشده است و یا کمتر قید شده است .

نسبت باشخصی که بشرح مقررات این قانون مکلف بکسر یا بوصول مالیات و پرداخت آن به اداره دارائی میباشد از لحاظ عدم پرداخت مالیات کلایاجزئاً در سر رسید مقرر جریمه متعلق عبارت خواهد بود از بیست درصد مالیاتی که پرداخت نشده است .

ماده ۱۴۲- اشخاصی که بشرح مقررات این قانون علاوه بر تسلیم فهرست و مشخصات مؤدی مکلف بکسر یا بوصول مالیات و پرداخت آن بوزارت دارائی نیز میباشد از لحاظ عدم اجرای تکالیف مقرر مشمول جریمه زیر خواهند بود :

الف- از بابت عدم اجرای تکلیف تسلیم فهرست و مشخصات جریمه ای معادل دودرصد مالیات که در هر صورت از پنجهزارریال تجاوز نخواهد کرد .

ب- از لحاظ عدم تحویل مالیات کلایاجزئاً در سر رسید مقرر جریمه معادل بیست درصد مالیاتی که پرداخت نشده است .

ماده ۱۴۳- جریمه صاحبان دفاتر اسناد رسمی در مورد عدم رعایت مفاد ماده ۳۴ عبارت از بیست و پنج درصد مالیات پرداخت نشده است .

ماده ۱۴۴- تامیزان پنجاه درصد جرائم مذکور در این قانون بنابه پیشنهاد حوزه مالیاتی مربوط و تصویب وزیر دارائی قابل بخشوده شدن میباشد .

ماده ۱۴۵ - هر کس بقصد فرار از پرداخت مالیات عالمماً عامداً بترانامه و حساب سود و زیان یا بدفاتر و اسناد و مدارکی که برای تشخیص مالیات ملاک عمل میباشد و برخلاف حقیقت تهیه یا تنظیم شده استناد نماید بحسب تأدیی از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد .

مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی که بعلت خودداری از انجام تکالیف مقرر راجع به تسلیم اظهارنامه و ترانامه و حساب سود و زیان و دفاتر و اسناد و مدارک درآمد اشخاص مذکور کمتر از میزان واقعی تشخیص و این امر بموجب اسناد و دلایل محرز شود مشمول مجازات مقرر در این ماده خواهند بود - مجازات مقرر در این ماده شامل مدیر یا مدیران اشخاص حقوقی همچنین کسان دیگری که مطابق قانون مکلف بکسر یا وصول مالیات دیگران هستند و پس از کسر یا وصول آن از تأدیه آن بساداره دارائی در مهلت مقرر خود داری کنند نیز خواهد بود .

تعقیب و اقامه دعوی علیه مرتکبین نزد مقامات صالحه قضائی از طرف وزیر دارائی بعمل خواهد آمد .

بخش دوم - زیان دیر کرد

ماده ۱۴۶ - در صورتیکه مؤدی مالیاتی یا اشخاصی که بموجب این قانون مکلف بکسر مالیات مؤدی و پرداخت آن بدارائی میباشند در مواعد مقرر مالیات را نپردازند زیان دیر کردی معادل سه چهارم یک درصد در ماه در مورد مؤدیان مشمول قانون نظام صنفی و یک درصد در ماه در سایر موارد نیز باید بپردازند .

تبصره ۵ - برای مدت کمتر از پانزده روز تأخیر زیان دیرکرد احتساب نمیشود و برای تأخیر پانزده روز و بیشتر تا یکماه زیان دیرکرد یکماهه محسوب خواهد شد .

ماده ۱۴۷ - زیان دیرکرد از آخرین روز انقضای مهلت پرداخت مالیات طبق مقررات این قانون احتساب خواهد شد . مگر در مورد اختلافات مالیاتی که نسبت بمابه الاختلاف از تاریخ مطالبه محاسبه میگردد .

فصل هشتم - مقررات عمومی

ماده ۱۴۸ - سال مالیاتی عبارتست از یکسال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر اسفند ماه همانسال ختم میشود لکن در مورد اشخاص حقوقی مشمول مالیات که سال مالی آنها بموجب اساسنامه با سال مالیاتی تطبیق نمیکند در آمد سال مالی آنها بجای سال مالیاتی مبنای تشخیص مالیات قرار میگیرد و موعده تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و سررسید پرداخت مالیات آنها چهار ماه پس از سال مالی مربوط میباشد .

ماده ۱۴۹ - ممیز مالیاتی مکلف است اظهارنامه مؤدیان مالیات بر درآمد را در مورد درآمد هر منبع که در موعده قانونی تسلیم شده است به استثنای مشمولین ماده ۶۳ منتهی ظرف یکسال از تاریخ انقضای مهلت مقرر برای تسلیم اظهارنامه رسیدگی نماید و در صورتیکه ظرف مدت مذکور برگ تشخیص در آمدصادر ننماید و یا تا سه ماه پس از انقضای یکسال فوق الذکر برگ تشخیص در آمد مذکور را بمؤدی ابلاغ نکند اظهارنامه مؤدی قطعی تلقی میشود مگر اینکه مؤدی فعالیت های انتفاعی دیگری داشته باشد که در اظهارنامه کتمان شده باشد

و در اینصورت فقط مالیات بر درآمد آن فعالیت ها با رعایت ماده ۱۵۰ قابل مطالبه خواهد بود .

به مهلت فوق در موارد اجرای بند ۲ ماده ۶۱ مدت سه ماه افزوده می شود .

ماده ۱۵۰ - نسبت بمؤدیان مالیات بر درآمد که در موعد مقرر از تسلیم اظهارنامه منبع درآمد خودداری نموده اند یا اصولاً طبق مقررات این قانون مکلف بتسلیم اظهارنامه در سررسید پرداخت مالیات نیستند مدت مرور زمان مالیاتی سه سال از تاریخ سررسید پرداخت مالیات می باشد و پس از گذشتن سه سال مذکور مالیات متعلق قابل مطالبه نخواهد بود مگر اینکه ظرف این مدت درآمد مؤدی تعیین و برگ تشخیص مالیاتی صادر و منتهی ظرف سه ماه پس از انقضای سه سال مذکور برگ تشخیص صادر شده بمؤدی ابلاغ شود .

ماده ۱۵۱ - تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات مؤدیانی که در خارج از ایران اقامت دارند و همچنین مؤسسات و شرکتهائی که مرکز اصلی آنها در خارج است بعهده نمایندگان آنان در ایران میباشد .

تبصره - تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر بوسیله اداره پست در صورت احراز در حکم تسلیم اظهارنامه بمراجع مربوط تلقی خواهد شد .

ماده ۱۵۲ - وجوهی که بعنوان مالیات هر منبع از طریق تحویل بدارارات دارائی یا ابطال تمبر پرداخت میشود در موقع تشخیص و احتساب مالیات قطعی منظور میشود و در صورتیکه مبلغی بیش از مالیات متعلق پرداخت شده باشد اضافه پرداختی مسترد خواهد شد ولی مالیاتهای که از طرف کارفرما طبق ماده ۶ کسر و بدارائی تسلیم شده است فقط در مورد تبصره ۲ ماده ۶ قابل استرداد است .

تبصره ۵- بوزارت دارائی اجازه داده میشود که در مورد مؤدیان غیر ایرانی و اشخاص مقیم خارج از کشور کل مالیاتهای متعلق را به نرخ مذکور در ماده ۱۳۴ در منبع وصول نماید .

ماده ۱۵۳- وزارت دارائی برای وصول مالیات و جرائم و زیان دیرکرد متعلق از مؤدیان و مسئولین پرداخت مالیات نسبت بسایر طلبکاران با استثنای صاحبان حقوق نسبت بمال مورد وثیقه و مطالبات کارگران و کارمندان ناشی از خدمت حق تقدم خواهد داشت .

ماده ۱۵۴- هر شخص حقیقی یا حقوقی که بموجب مقررات این قانون مکلف بوصول و ایصال مالیات مؤدیان دیگر میباشد در صورت تخلف از انجام وظائف مقرر بامؤدی متضامناً مسئول پرداخت مالیات و زیان دیرکرد متعلق بوده و مشمول جریمه مقرر نیز خواهد بود ضمناً مسئولین امر در صورتیکه کارمند دولت یا شهرداری باشند مشمول مجازات مقرر در ماده پنجاه و نه قانون استخدام کشوری از بندت بعد خواهند بود و مرور زمان اینگونه تخلفات سه سال از تاریخ وقوع تخلف خواهد بود .

در مورد اشخاص حقوقی غیر دولتی مدیر یا مدیران مسئول که در موقع مقرر از انجام تکالیف مذکور در این ماده یا از پرداخت مالیاتهای غیر مستقیم خودداری نموده اند یا بنمایند در حکم مؤدی محسوب و بشخص حقوقی مسئولیت تضامنی دارند . مشروط بر اینکه تا سه سال از تاریخ خاتمه خدمت آنان در شرکت مالیات از آنان مطالبه شده باشد . حکم اخیر شامل مدیر یا مدیران اشخاص حقوقی که برای پرداخت مالیاتهای مذکور در فوق بوزارت دارائی تأمین سپرده اند نخواهد بود .

۱۵۵۵- کسانیکه مطابق مقررات این قانون مکلف پرداخت مالیات دیگران میباشند و همچنین هر کس پرداخت مالیات دیگری را تعهد یا ضمانت کرده باشد و کسانیکه بر اثر خودداری از انجام تکالیف مقرر در این قانون مشمول جریمه شناخته شده اند در حکم مؤدی محسوب و از نظر وصول بدهی طبق مقررات قانونی اجرای وصول مالیاتها با آنان رفتار خواهد شد .

۱۵۶۵- در مواقعی که اداره دارائی مؤدی غیر مقیم یا شرکتهای را معتبر نشناسد حق دارد کلیه تدابیری که برای تأمین وصول مالیات دولت لازم است اتخاذ نماید .

آئین نامه مربوط بطرز اجرای این ماده از طرف وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

تبصره ۱- در مواردی که مالیات مؤدی هنوز قطعی نشده است یا مراحل اجرائی آن طی نشده است و بیم تفریط اموال از طرف مؤدی بقصد فرار از پرداخت مالیات میرود ممیز مالیاتی باید با ارائه دلایل کافی از کمیسیون تشخیص قرار تأمین مالیات را بخواهد و در صورتیکه کمیسیون صدور قرار را لازم تشخیص دهد ضمن تعیین مبلغ قرار مقتضی صادر خواهد کرد .

ممیز مالیاتی مکلف است معادل همان مبلغ از اموال و وجوه مؤدی که نزد خودش یا اشخاص ثالث باشد تأمین نماید . در این صورت مؤدی و اشخاص ثالث پس از ابلاغ اخطار کتبی ممیز مالیاتی حق نخواهند داشت اموال مورد تأمین را از تصرف خود خارج کنند مگر اینکه معادل مبلغ مورد مطالبه تأمین دهند و در صورت تخلف مسئول پرداخت مطالبات مذکور خواهند بود .

تبصره ۲- در مواردی که اشخاص متعدد مسئول پرداخت مالیات شناخته میشوند ادارات دارائی حق دارند بهمه آنها مجتمعاً یا بهر يك جداگانه برای وصول مالیات مراجعه کنند و مراجعه بیکی از آنها مانع مراجعه بديگران نخواهد بود .

تبصره ۳- وزارت دارائی مجاز است که مشمولین مالیات رادرمواردی که مالیات آنان درموقع تحصیل در آمد کسر و پرداخت نمیشود کلاً یا بعضاً مکلف نماید در جریان سال مالیات متعلق بهمان سال را بهنسبتی از آخرین مالیات قطعی شده سنوات قبل یا بهنسبتی از حجم فعالیت بطور علی الحساب پرداخت نمایند و در صورت تخلف علاوه بر دریافت علی الحساب مذکور زیان دیر کرد موضوع ماده ۱۴۶ را نیز از مؤدی دریافت کند .

ماده ۱۵۷- وزارت دارائی مکلف است بمنظور تسهیل در پرداخت مالیات و تقلیل موارد مراجعه مؤدیان به ادارات دارائی حساب مخصوص از طریق بانك مرکزی در بانك ملی افتتاح نماید تا مؤدیان بتوانند مستقیماً بشعب و باجه های بانك مزبور مراجعه و مالیاتهای خود را بحساب مذکور پرداخت نمایند .

ماده ۱۵۸- وزارت دارائی میتواند نسبت بمؤدیانی که قادر بپرداخت بدهی مالیاتی خود ازاصل و جریمه بطوریکه جا نیستند با اضافه نمودن زیان دیر کرد متعلق قرار تقسیط برای مدتیکه از تاریخ ابلاغ مالیات قطعی از دو سال تجاوز نکنند بگذارد .

تبصره - در مواردیکه بر اثر حوادث و سوانح از قبیل زلزله و سیل بيك منطقه کشور خساراتی وارد گردیده است وزارت دارائی میتواند با تصویب هیأت

وزیران تمام یا قسمتی از بدهی مالیاتهای مستقیم (اعم از جاری و بقایای) مؤدیانی را که ۵۰ درصد اموال آنان بر اثر حوادث مزبور از بین رفته است و قادر پرداخت آن نمیشوند بخشوده و یا بدون دریافت جریمه و زیان دیرکرد تفسیط طولانی نماید.

ماده ۱۵۹ - در صورتیکه مؤدی محللهای متعدد برای سکونت خود داشته باشد مکلف است یکی از آنها را بعنوان محل سکونت اصلی معرفی نماید و گرنه ممیز مالیاتی میتواند هر یک از محللهای سکونت مؤدی را محل سکونت اصلی تلقی نماید.

ماده ۱۶۰ - هر شخص حقیقی ایرانی که با ارائه گواهی نمایندگان مالی یا سیاسی دولت شاهنشاهی ایران در خارج ثابت کند که از درآمد یکسال مالیاتی خود در یکی از کشورهای خارج بعنوان مقیم مالیات پرداخته است از لحاظ مالیاتی در آن سال مقیم خارج از کشور شناخته خواهد شد مگر در یکی از موارد زیر:

۱ - در سال مالیاتی مزبور محلی برای سکونت در ایران در اختیار داشته باشد.

۲ - در سال مالیاتی مزبور در ایران دارای شغلی بوده باشد.

۳ - در سال مالیاتی مزبور لا اقل ششماه متوالیاً یا متناوباً در ایران سکونت داشته باشد.

۴ - توقف در خارج از کشور بمنظور انجام مأموریت یا معامله یا امثال آن بوده باشد.

تبصره ۵ - دولت میتواند برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات راجع به درآمد مؤدیان با دولتهای خارجی موافقتنامه‌های مالیاتی منعقد و پس از تصویب مجلسین بمرحله اجراء بگذارد. قراردادهای مربوط به امور مالیاتی که تا تاریخ اجراء این قانون با دول خارجی منعقد و بتصویب قوه مقننه رسیده است بقوت خود باقی است.

دولت میتواند مؤسسات هواپیمائی و کشتیرانی خارجی را بشرط معامله متقابل از پرداخت مالیات معاف کند.

ماده ۱۶۱۵ - وزارت دارائی می‌تواند نمونه دفاتر مخصوصی برای هر رشته از مشاغل تهیه و در دسترس مؤدیان قرار دهد دفاتر مذکور برای تشخیص مالیات در حکم دفاتر قانونی خواهد بود. ضمناً برای هر رشته از مشاغل نمونه اوراق مخصوصی از قبیل بارنامه قبض رسید و امثال آن تهیه و در دسترس مؤدیان مربوط بگذارد تا در رسیدگی و تشخیص درآمد مورد استفاده قرار گیرد. در این صورت مؤدیان مکلفند مطابق دستورهای صادره از طرف وزارت دارائی اوراق مزبور را در معاملات خود بکار برند والا دفاتر مؤدی برای تشخیص مالیات قابل استفاده نخواهد بود.

تبصره - در مواردیکه بتشخیص وزارت دارائی بسا توجه بنوع فعالیت مؤدیان و نوع دفاتری که برای آن رشته از فعالیت انتخاب شده است امکان تنظیم ترازنامه نیست تسلیم ترازنامه برای آن رشته از فعالیت ضروری نخواهد بود.

ماده ۱۶۲۵ - ادارات ثبت مکلفند در آخر هر ماه فهرست نام اشخاص حقیقی یا حقوقی را که دفتر قانونی ثبت رسانده‌اند با تعداد دفاتر ثبت شده و شماره‌های آن بدارای محل اقامت مؤسسه ارسال دارند.

ماده ۱۶۳ - ترازنامه‌هایی که از طرف صاحبان مشاغل اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی بمراجع رسمی وبانکها ارائه می‌شود در صورتی قابل استناد است که بوزارت دارائی ارائه و وصول نسخه‌ای از آن وسیله ممیز مربوط گواهی شده باشد .

ماده ۱۶۴ - مرجع رسیدگی بهرگونه اختلاف که در تشخیص مالیات‌های موضوع این قانون بین هر یک از مأموران تشخیص ومؤدی ایجاد شود کمیسیون تشخیص می‌باشد مگر در مواردیکه بموجب مقررات سایر مواد این قانون مرجع رسیدگی دیگری تعیین شده باشد .

ماده ۱۶۵ - صدی چهار از مبالغی که بعنوان مالیات وسیله دفاتر اسناد رسمی وصول میشود بعنوان حق الزحمه وصول توسط سردفتر کسر می‌شود و چهار درصد دیگر در خزانه داریکل در حساب مخصوصی متمرکز می‌گردد تا بمصرف بیمه سردفتران اسناد رسمی ودفتریاران برسد .

تبصره ۱ - در مواردیکه طبق مواد ۲۱۲ و ۲۱۳ باید حق تمبر دریافت‌شود از لحاظ کسر حق الزحمه وتأمین حق بیمه مشمول این ماده خواهد بود و سردفتر مکلف است بجای الصاق تمبر وجه نقد دریافت و در این مورد همچنین در سایر موارد که مالیات وصول می‌کند قبض مالیاتی بانکی از طریق بانک صادر و یک نسخه آن را بمؤدی تسلیم کند .

تبصره ۲ - آئین‌نامه مربوط بطرز اجرای این ماده ونظارت بر عملیات دفاتر اسناد رسمی در مورد وصول مالیات با جلب نظر اداره کل ثبت اسناد و املاک از طرف وزارت دارائی و وزارت دادگستری تنظیم وبموقع اجرا گذاشته می‌شود .

ماده ۱۶۶ - از درآمد مشمول مالیات هر یک از منابع این باب (باب اول این قانون) به استثنای درآمد حقوق و کشاورزی و املاک و درآمد شرکتهای دولتی و بنگاههای وابسته بدولت يك مالیات اضافی بنرخ ۳٪ و سیله ادارات دارائی در موقع وصول مالیات منبع وصول و پس از کسر ۳ درصد آن بعنوان هزینه وصول در اختیار وزارت کشور گذارده میشود .

وجوه مزبور بموجب آئین نامه ای که از طرف وزارت کشور تنظیم و بتصویب کمیسیونهای دارائی و کشور مجلسین خواهد رسید برای تأمین احتیاجات شهرداریها بمصرف خواهد رسید و تا وقتی که آئین نامه مزبور تصویب نشده است درآمد حاصل کمافی السابق بشهرداری محل پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۶۷ - از درآمد مشمول مالیات بازرگانان کارت دار و شرکتهای وصاحبان کارخانجات و فعالیتهای موضوع ماده ۷۶ يك مالیات اضافی بمیزان سه ونیم در هزار وسیله وزارت دارائی وصول میشود . وجوه مزبور طبق آئین نامه ای که با جلب نظر اطاق بازرگانی و اطاق صنایع و معادن و شورای عالی اصناف تهران از طرف وزارت دارائی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید بشرح زیر تقسیم میشود :

- ۱- نیم در هزار بشورای عالی اصناف تهران و شهرستانها .
- ۲- سه در هزار به اطاق بازرگانی تهران و شهرستانها و اطاق صنایع و معادن .

تبصره - سهم اطاقهای بازرگانی و اطاق صنایع و معادن کشور از بقایای مالیاتی بموجب مقررات قبلی وصول و به اطاقهای مزبور پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۶۸ - کارمندان وزارت دارائی در دوره خدمت و یا آمادگی بخدمت

و تا سه سال بعد از خدمت نمیتوانند بمراجع مالیاتی بعنوان وکیل یا نماینده مؤدیان مراجعه نمایند و وکالت یا نمایندگی این اشخاص در مراجع مذکور پذیرفته نخواهد شد .

ماده ۱۶۹ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود قبوض پیش پرداخت مالیاتی تهیه و برای استفاده مؤدیان عرضه نماید . قبوض مذکور بانام و غیر قابل انتقال بوده و در موقع برگشت بصندوق دارائی با احتساب بهره متعلق یکجا بنام مؤدی ظهر نویسی و باطل میشود و در مقابل قبض مالیاتی صادر خواهد شد .

تبصره ۱ - آئیننامه راجع بنحو صدور و استفاده از قبوض پیش پرداخت مالیاتی و میزان بهره متعلق به آن را وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء خواهد گذارد .

تبصره ۲ - بهره متعلق بقبوض پیش پرداخت مالیاتی جزو درآمد مشمول مالیات محسوب نخواهد شد .

ماده ۱۷۰ - بمنظور نظارت در اجرای قوانین و مقررات مالیاتی وزارت دارائی میتواند در هر موقع بدفاتر مؤدیان مراجعه کند و در صورتیکه مؤدی از ارائه آنها خودداری نماید باموافقت هیئت مذکور در تبصره ۱ ماده ۸۱ و بارعایت مهلت مرور زمان مالیاتی درآمد مشمول مالیات آن سال مؤدی از طریق علی الراس تشخیص خواهد شد .

تبصره - آئین نامه اجرائی این ماده وسیله وزارت دارائی تهیه و بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

ماده ۱۷۱ - متصدیان فروش و ابطال تمبر مکلفند براساس مقررات این قانون بمیزان مقرر در روی هر وکالتنامه تمبر باطل و میزان آنرا در دفتری که

اختصاصاً جهت تمیر مصرفی باید وسیله هر یک از وکلا نگاهداری شود ثبت و گواهی نمایند. دفتر مزبور باید در موقع رسیدگی بحساب مالیاتی وکیل بدفتر ممیزی مالیاتی ارائه شود و گرنه از موجبات عدم قبول دفتر وکیل از نظر مالیاتی خواهد بود.

ماده ۱۷۲ - مؤدیان مالیاتی میتوانند اظهارنامه‌های مربوط بمنابع درآمد خود را بتفکیک بااخذ رسید بدفتر ممیزی مالیاتی حوزه محل سکونت تسلیم نمایند. در اینصورت ممیز مالیاتی مذکور باید مراتب را در پرونده مؤدی منعکس نموده و اظهارنامه تسلیمی را ظرف ۴۸ ساعت برای اقدام ب ممیز مالیاتی حوزه ای که منبع درآمد مؤدی در آن واقع است ارسال دارد. تسلیم اظهارنامه ب ممیز مالیاتی حوزه سکونت از لحاظ آثار مترتب در حکم تسلیم آن بدفتر ممیزی مالیاتی مربوطه خواهد بود. حکم این ماده شامل مواردی نیز خواهد بود که مؤدی اظهارنامه خود را اشتبهاً بدفتر ممیزی حوزه دیگری در شهرستان مربوط تسلیم نماید.

ماده ۱۷۳ - (۱) ۱ - شرکت‌هایی که درآمد ویژه آنها از طریق فروش نفت

---

(۱) متن ماده ۱۷۳ مصوب ۴۵/۱۲/۲۸ (که در تاریخ ۴۸/۱۲/۲۴ دو تبصره بآن الحاق شده است) در تاریخ ۴۹/۱۲/۲۳ اصلاح گردیده که عین اصلاحی در متن عمل شده و ماده واحده آن ذیل درج میشود.

قانون اصلاح ماده ۱۷۳ قانون مالیاتهای مستقیم

مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۴۵

ماده واحده - ماده ۱۷۳ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۴۵ و ماده ۳۵ مصوب ۷ آبانماه ۱۳۳۳ الحاقی به قانون مالیات بر درآمد ۱۳۲۸ (که بعداً بموجب قانون اجازه مبادله قرارداد الحاقی بقرارداد فروش نفت و گاز مصوب ۱۰/۳/۱۳۴۳ اصلاح گردیده است) بشرح زیر اصلاح میگردد.

یاسایر هیدرو کربورها که در ایران تولید یا از ایران صادر میشود یا از راه فروش حقوق و منافع آن شرکتها نسبت به نفت یا هیدرو کربورهای مزبور و یا از طریق اداره عملیات تولید یا تصفیه نفت یا هیدرو کربورهای دیگر تحصیل میشود مالیات خود را برابر ۵۵ درصد درآمد ویژه (یعنی از تاریخ بیست و سوم آبانماه ۱۳۴۹ پنج درصد اضافه بر نرخ پنجاه درصدی که تا تاریخ مزبور مشمول آن بوده اند) خواهند پرداخت و حق استفاده از نرخهای کمتر از نرخ حداکثر مقرر در ماده ۱۳۴ این قانون و مزایا و معافیهتهای مقرر در این قانون و سایر قوانین راجز آنچه طبق قرار دادهای خاص مصوب مجلسین تصریحاً مقرر شده است نخواهند داشت .

شرکتهای مزبور تابع نرخ مالیاتی یا مالیات اضافه دیگری جز آنچه در این ماده پیش بینی شده است نخواهند بود .

هیچگونه پرداخت مشخص یا پرداختهای مشابه دیگر که از بابت نفت خام بدولت یا شرکت ملی نفت ایران یا هر هیأت دیگر به نمایندگی دولت صورت گرفته باشد از مبلغ مالیاتی که بموجب شرح بالا بر درآمد ویژه شرکتهای مذکور تعلق میگیرد کسر نخواهد شد . لیکن در مورد نفت (بجز نفت خام) و سایر هیدرو کربورها از لحاظ وصول مالیات مبلغی معادل پرداختهای مزبور کسر خواهد شد و کسر مبلغی معادل با پرداختهای مزبور که بدین ترتیب اجازه داده شده است بیش از یکبار ممکن نخواهد بود .

درآمد ویژه شرکتهای مزبور برای هر مدت عبارت خواهد بود از تفاوت بین درآمد ناویژه حاصله در ایران و هزینههای مربوط به تحصیل آن درآمد. درآمد ویژه طبق روش معمول حسابداری که بطرز یکنواخت اجرا خواهد شد تعیین خواهد

گردید. هنگام احتساب درآمد ویژه این قبیل شرکتها هزینه‌های زیر بدون توجه بمقررات مواد دیگر این قانون در هر جا که انجام شده باشد قابل کسر خواهد بود:

الف - هزینه شرکت در مورد کالاهای فروخته شده یا خدمات انجام شده آن شرکت مربوط به انجام عملیاتش در ایران.

ب - مخارجی که توسط شرکت (بغیر از پرداخت مشخص یا پرداخت دیگری از آن قبیل که برای آن بموجب مقررات قبلی مندرج در این ماده جهت قبول هزینه پیش‌بینی شده) برای انجام عملیاتش در ایران انجام میشود و بدون اینکه عمومیت این مخارج محدود گردد شامل هزینه اداری و عمومی و هزینه‌های تأسیس و اعانات و کرایه‌ها و سایر خرج‌هایی که برای استفاده از هرداری لازم باشد میگردد و کلیه این کسورات بایستی متکی باسناد مثبت باشد.

ج - مبلغی معادل با هر پرداخت مشخص یا هر پرداخت دیگری از آن قبیل که توسط آن شرکت بابت نفت خام بعمل آمده باشد یا در صورتیکه آن شرکت بجای تمام یا قسمتی از این قبیل پرداختها نفت خام تحویل داده باشد مبلغی معادل با آن قسمت از پرداختهای مذکور که ممکن است نقداً تأدیه شده باشد بعلاوه ارزش نفت خامی که بدین نحو تحویل شده است بر مبنای بهای اعلان شده مربوطه منهای هر تخفیفی که بآن تعلق گیرد.

د - هر سال مبلغ معقولی بعنوان استهلاك فرسودگی و متروك شدن و تمام شدن و تهی شدن بمنظور استهلاك هزینه‌های سرمایه‌ای که توسط شرکت در مورد عملیاتش در ایران انجام شده.

ه - زیانهای متحمله در مورد انجام عملیات شرکت در ایران مشروط بر آنکه توسط بیمه یا بنحو دیگری جبران نشده باشد. این خسارت بدون اینکه

عمومیت آنچه را که در بالا ذکر شده بهیچوجه محدود نماید شامل مطالبات غیر قابل وصول و زیانهای ناشیه از دعاوی خسارت برعایه شرکت و زیان ناشیه از خسارات وارده بذخائر تجارتي یا هرگونه دارائی که در ایران برای انجام عملیات شرکت استعمال شود یا انهدام یا از دست دادن آنها خواهد بود .

مقررات فصل چهارم از باب اول این قانون هزینه های قابل قبول مندرج در این ماده را محدود نخواهد کرد .

۲ - تبصره های ۱ و ۲ الحاقی بماده ۱۷۳ قانون اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۲۴ اسفند ۱۳۴۸ کماکان بقوت خود باقی و مجری خواهد بود مگر آنکه نسبت بمقررات این دو تبصره بموجب قراردادهای مصوب مجلسین بنحو دیگری تصریح شده باشد .

محتویات حسابهای شرکتهای مزبور در صورتیکه صحت آنها توسط محاسبین قسم خورده مورد قبول وزارت دارائی گواهی شده باشد از نظر تعیین درآمد ویژه مشمول مالیات بر درآمد بعنوان صحیح پذیرفته خواهد شد .

۳ - مفاد این ماده از تاریخ ۲۳ آبان ۱۳۴۹ قابل اجرا خواهد بود و کلیه قوانین و مقررات مغایر با مفاد این ماده در آن قسمت که مغایرت دارد از تاریخ مزبور ملغی خواهد بود .

تبصره ۱ - در مورد درآمد مشمول مالیات شرکتهای نفتی موضوع ماده ۱۷۳ اعم از جاری و بقایا مقررات این قانون راجع بترتیب و مهلت های رسیدگی جاری نخواهد بود . و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکتهای مذکور وسیله وزارت دارائی با تشکیل حوزه یا حوزه های خاصی بتعداد لازم کمک ممیز و ممیز و سرممیز و ممیز کل و حسابدار متخصص رسیدگی خواهد شد و در صورت

بروز اختلاف پرونده آنها از طرف وزارت دارائی بمنظور رفع اختلاف بکمسیون مخصوص متشکل از یک نفر از کارمندان وزارت دارائی و یک نفر حسابدار رسمی بانتخاب وزیر دارائی و یک نفر از قضات دادگستری بانتخاب و معرفی وزیر دادگستری احاله و از طرف کمسیون پس از رسیدگی های لازم رأی صادر خواهد شد این رأی قطعی و لازم الاجراست مگر اینکه مؤدی یا وزارت دارائی ظرف سه ماه از ابلاغ رأی بآن اعتراض کنند که در اینصورت رسیدگی با اعتراض با کمسیون دیگری متشکل از پنج نفر بشرح زیر خواهد بود :

- ۱- دادستان کل یا نماینده او .
  - ۲- رئیس شورای عالی مالیاتی .
  - ۳- یکی از کارمندان عالی مقام وزارت دارائی بانتخاب وزیر دارائی .
  - ۴- یک نفر از حسابداران رسمی که قبلاً در رسیدگی و اظهار نظر نسبت بمورد دخالت نداشته باشد بانتخاب وزیر دارائی .
  - ۵- رئیس هیأت بازرسی شرکت ملی نفت ایران یا یکی از بازرسان قانونی شرکت بانتخاب و معرفی رئیس هیأت مزبور .
- رأی صادره از این کمسیون قطعی و لازم الاجراست .

تبصره ۲ - نسبت بمواردی که شرکتهای مذکور قانوناً مکلف به کسر مالیات از وجوه پرداختی بدیگران و یا تسلیم صورت و فهرست مربوط بآن میباشند همچنین نسبت باجرای ماده ۲۴۲ طرز و ترتیب و مهلت های رسیدگی مقرر در قانون مالیاتهای مستقیم از طرف حوزه های مذکور لازم الرعایه است . مرجع رسیدگی باختلاف اعم از جاری و بقایا کمسیونهای مذکور در تبصره ۱ ماده ۱۷۳ خواهند بود .

تبصره ۳ - مشارکت‌های موضوع ماده ۱ قانون توسعه صنایع پتروشیمی مصوب ۲۴ تیرماه ۴۴ از نظر نرخ مالیات و مراجع تشخیص و حل اختلاف و مهلت‌های رسیدگی مشمول این ماده میباشند. شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکتهای فرعی شرکت مزبور از نظر نرخ مالیاتی تابع نرخ مذکور در این ماده میباشند.

تبصره ۴ - وزارت دارائی مجاز است بمنظور یکنواخت کردن روشها در مورد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت ملی گاز ایران و شرکتهای وابسته «مشارکتهای» و شرکتهای فرعی آنها با جلب نظر شرکت ملی نفت ایران آئین‌نامه خاصی راجع به هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا بگذارد.

باب دوم - سایر مالیاتهای مستقیم

فصل اول - مالیات ارث

بخش یکم - مضمولین و نرخ مالیات

ماده ۱۷۲۳ - هرگاه در نتیجه فوت شخصی اعم از فوت واقعی یا فرضی اموالی از متوفی باقی بماند بشرح زیر مشمول مالیات است :

الف - نسبت بکل اموال مشمول مالیات برارث واقع در ایران پس از وضع دو میلیون ریال بنرخ ده درصد .

ب - نسبت بسهم الارثی که بهر یک از وراث برسد پس از وضع مالیاتی که بموجب بند الف این ماده باید پرداخت شود بشرح زیر :

۱ - در صورتیکه متوفی یا وراث ایرانی مقیم ایران باشند نسبت بکلیه ما ترک متوفی واقع در ایران یا در خارج پس از وضع هزینه کفن و دفن در حدود

عرف و عادت و مالیات بر ارثی که بابت آن قسمت از ماترك واقع در خارج از کشور بدولت محل وقوع مال پرداخت شده است بنرخ مذکور در ماده ۱۷۸ .

۲ - در صورتی که متوفی و وراث هر دو ایرانی مقیم خارج از کشور باشند نسبت به آن قسمت از ماترك متوفی که در ایران موجود است بنرخ مذکور در ماده ۱۷۸ و نسبت بآن قسمت که در خارج از کشور موجود است پس از وضع مالیات بر ارثی که از آن بابت بدولت محل وقوع مال پرداخت شده است بنرخ ده درصد .

۳ - در سایر موارد نسبت به آن قسمت از ماترك متوفی که در ایران موجود است بنرخ مذکور در ماده ۱۷۸ .

ماده ۱۷۵ - اقامت از نظر قانون مالیات ارث تابع تعاریف مقرر در قانون مدنی می باشد .

ماده ۱۷۶ - اموال مشمول مالیات بر ارث عبارتند از کلیه ماترك متوفی اعم از منقول و غیر منقول و مطالبات قابل وصول پس از وضع دیون محقق متوفی و واجبات مالی متوفی در حدود قواعد شرعی و هزینه‌هایی که در حدود عرف و عادت برای کفن و دفن متوفی و نظایر آن لازم است .

تبصره ۱۵ - بدهیهای مربوط بامور بازرگانی متوفی که بهر صورت احراز شود از ماترك متوفی کسر میشود این حکم در مورد آراء قطعی مالیاتی که تاریخ صدور آن از اول سال ۱۳۴۶ بیعد میباشد نیز نافذ است .

تبصره ۲ - بدهی که متوفی بوراث خود دارد ولو آن که مستند بمدارك قانونی هم باشد برای تعیین مالیات از ماترك کسر نخواهد شد . به استثناء نفقه ایام معدوده و مهریه زوجه در صورتیکه پرداخت نشده باشد .

تبصره ۳ - در صورتی که بموجب رأی کمیسیون تشخیص مالیات مطالبات متوفی غیر قابل وصول تشخیص شود مطالبات مذکور جزو ماترك منظور نمی‌شود و اگر مالیات آن قبلا وصول شده باشد معادل مالیات متعلق مسترد خواهد شد. استفاده مؤدیان از حکم این تبصره مشروط به آنست که نسخه‌ای از دادخواست خود را منتهی ظرف سی روز از تاریخ تقدیم آن بدفتر دادگاه به اداره دارائی تسلیم نمایند در این صورت اداره دارائی از نظر تأمین مالیات متعلق میتواند بعنوان ثالث در دعوی شرکت نماید.

تبصره ۴ - بهای اثاثیه خانه‌های محل سکونت متوفی پنج درصد ارزش محل سکونت محسوب خواهد شد.

تبصره ۵ - در صورتیکه ماترك مورد اختلاف بین وراث باشد وزارت دارائی تا یکسال مهلت برای رفع اختلاف و تعیین سهم الارث خواهد داد.

ماده ۱۷۷ - وراث از نظر قانون مالیات بر ارث به سه طبقه تقسیم میشوند:

۱- وراث طبقه اول که عبارتند از پدر - مادر - زن - شوهر - اولاد و اولاد اولاد.

۲- وراث طبقه دوم که عبارتند از اجداد - برادر و خواهر و اولاد آنها.

۳- وراث طبقه سوم که عبارتند از عمو - عمه - دایی - خاله و اولاد آنها.

ماده ۱۷۸- مالیات بر ارث به نسبت سهم الارث از ورثه گرفته میشود و نرخ آن بشرح زیر است :

الف- سهم الارث هر يك از وراث طبقه اول تا ۴۰۰۰۰۰ ریال از پرداخت مالیات معاف است و نسبت بمازاد بشرح زیر مشمول مالیات خواهد بود :

از ۴۰۰۰۰۱ ریال تا ۵۰۰۰۰۰ ریال ۳٪

» ۵۰۰۰۰۱ » » ۷۵۰۰۰۰ » ۶٪

» ۷۵۰۰۰۱ » » ۱۰۰۰۰۰۰ » ۹٪

» ۱۰۰۰۰۰۱ » » ۲۰۰۰۰۰۰ » ۱۲٪

» ۲۰۰۰۰۰۱ » » ۳۰۰۰۰۰۰ » ۱۵٪

» ۳۰۰۰۰۰۱ » » ۵۰۰۰۰۰۰ » ۲۰٪

» ۵۰۰۰۰۰۱ » » ۷۵۰۰۰۰۰ » ۲۵٪

» ۷۵۰۰۰۰۱ » » ۱۰۰۰۰۰۰۰ » ۳۰٪

» ۱۰۰۰۰۰۰۰ » بیابالا » ۳۵٪

تبصره- در صورتیکه وارث طبقه اول صغیر باشد یا منحصراً بتحصیل اشتغال داشته باشد مالیات بر ارث سهم الارث او را از ۶۰۰۰۰۰ ریال تقلیل نخواهد داد و آن قسمت از مالیات که سهم الارث او را از این مبلغ تقلیل دهد بخشوده خواهد شد .

ب - نرخ مالیات طبقه دوم و سوم بشرح زیر میباشد:

طبقه سوم	طبقه دوم				
	معاف	ریال	تا	۵۰۰۰۰	تا
۵٪		ریال	تا	۳۰۰۰۰۰	از
۵٪	۳٪	»	»	۵۰۰۰۱	»
۸٪	۶٪	»	»	۳۰۰۰۰۱	»
۱۲٪	۱۰٪	»	»	۷۵۰۰۰۰	»
۲۰٪	۱۵٪	»	»	۱۰۰۰۰۰۰	»
۲۵٪	۲۰٪	»	»	۲۰۰۰۰۰۰	»
۳۵٪	۲۵٪	»	»	۳۰۰۰۰۰۰	»
۴۵٪	۳۰٪	»	»	۵۰۰۰۰۰۰	»
۵۵٪	۳۵٪	»	»	۷۵۰۰۰۰۰	»
۶۵٪	۴۵٪	»	»	۱۰۰۰۰۰۰۰	»
۷۵٪	۵۵٪	»	»	بیابا	»

ماده ۱۷۹- اموالیکه بموجب وقف یا حبس یا نذر یا وصیت عام منتقل شود و مشمول مقررات فصل مالیات در آمداتفاقى نگردد و از موارد معافیت مذکور در بند ۴ ماده ۱۸۳ نیز نباشد مشمول مقررات مالیات بر ارث بوده و نرخ مقرر برای طبقه سوم مشمول مالیات خواهد بود .

تبصره ۵- مال مورد وصیت وقتی مشمول مالیات خواهد بود که وصیت با فوت موصلی قطعی شده باشد .

ماده ۱۸۰- انتقال املاک و کارخانه‌ها و سهام بانام به اولاد - و اولاد اولاد پدر - مادر - زن یا شوهر بهر عنوان که باشد و وقف خاص آنها برای اشخاص مذکور

در حکم انتقال از طریق ارث تلقی میشود و کلامشمول مالیات ارث خواهد بود و در موردی که انتقال معوض باشد و عوض نیز ملك یا کارخانه یا سهام بانام باشد مابه التفاوت ارزش عوضین مأخذ احتساب مالیات ارث استفاده کننده خواهد بود .

تبصره ۱- در مورد معاملات موضوع این ماده حساب مالیاتی مربوط تافوت انتقال دهنده یا انتقال گیرنده مفتوح خواهد بود و در هر معامله برای هر انتقال گیرنده مورد انتقال با انتقالات گذشته (موضوع این ماده و همچنین انتقالات موضوع ماده ۱۶ قانون اصلاح مالیات برارث مصوب اسفندماه ۱۳۵۵) جمع و یکجا مأخذ احتساب درآمد مشمول مالیات ارث میباشد و بعد از فوت انتقال دهنده نیز مورد انتقالات قبلی با سهم الارث جمع و یکجا مأخذ احتساب درآمد مشمول مالیات ارث خواهد بود .

تبصره ۲- در معاملات مع الواسطه در صورتی معامله از شمول حکم این ماده خارج میشود که فاصله بین اولین معامله تا انتقال بوارث بیش از یکسال باشد .

ماده ۱۸۱- در مورد معاملات مذکور در ماده ۱۸۰ هرگاه مال مورد انتقال بنحوی مجدداً به انتقال دهنده انتقال یابد معامله جدید مشمول مالیات نخواهد بود و اگر همین مال بعداً بموجب معامله مجدد یا بصورت ارث در ثانی به انتقال گیرنده اول واگذار گردد انتقال مجدد هم از پرداخت مالیات معاف است مگر اینکه ارزش آن در روز انتقال اخیر نسبت به اولین انتقال افزایش داشته باشد که در این صورت اضافه ارزش مشمول مالیات این فصل خواهد بود .

بخش دوم - معافیتها

ماده ۱۸۲- اعلیحضرت همایون شاهنشاه و علیا حضرت شهبانوی ایران

واعقاب بلا فصل شاهنشاه از پرداخت مالیات موضوع این فصل و سایر فصول این باب معافند .

ماده ۱۸۳- اموال زیر از مالیاتهای موضوع این فصل معافند :

۱- وجوه بازنشستگی و وظیفه و پس انداز خدمت و بیمه های اجتماعی که یکجا یا بطور مستمر بورثه متوفی پرداخت میگردد .

۲- تا میزان بیست و پنج درصد ارزش سهام یا سرمایه متوفی در مؤسسات مشمول معافیه های صنعتی واقع در ایران بنحویکه بیست و پنج درصد معافیت سرمایه یا سهام مؤسساتی تعلق گیرد که طبق جدول معافیه های صنعتی سال فوت مشمول صد درصد معافیت مالیاتی باشد .

۳- اموال منقول متعلق بمشمولین بند ۴ ماده ۳۹ قرارداد وین مورخ فروردین ۱۳۴۰ با رعایت شرایط مقرر در قرارداد مزبور و با شرط معامله متقابل .

۴- اموالیکه برای امور خیریه و عام المنفعه از قبیل شیروخورشید - سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی - بنیاد پهلوی - بنگاه حمایت مادران و نوزادان درمانگاه - بیمارستان - تیمارستان - آسایشگاه مسلولین و جذامیان - پرورشگاه یتیمان - سازمانهای ورزشی - کتابخانه های عمومی - مدارس حرفه ای و صنعتی - کودکانستان - دبیرستان - دانشگاه - دانشکده - مسجد - راه - پل - سد و مؤسسات علمی و تحقیقی مورد وقف یا نذر یا حبس یا وصیت واقع گردد بشرط آنکه دولت یا شهرداریها یا مراجعیکه مورد قبول وزارت دارائی قرار خواهند گرفت در اجرای آن حق نظارت داشته باشند . نحوه اجرای مفاد این بند بموجب آئیننامه ای که از طرف وزارت دارائی و وزارت دادگستری تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میشود .

۵- املاکی که در اجرای قانون اصلاحات ارضی بزارعین واگذار شده یامیشود حداکثر تا بیست هکتار وهمچنین املاکی که در تقسیم املاک پهلوی تا بیست هکتار بزارعین داده شده است پس از فوت زارعین مذکور برای احتساب مالیات ارث جزو ماترك متوفی منظور نخواهد شد .

۶- در صورتیکه تمام یا قسمتی از ماترك قبل از قطعی شدن مالیات بر ارث از طرف وراثت عیناً بیکی از مؤسسات مذکور در بند ۴ این ماده واگذار شود جزو اموال مشمول مالیات بر ارث محسوب نخواهد شد .

بخش سوم - وظائف مؤدیان

ماده ۱۸۴ - در مورد وقف متولی و در مورد حبس و نذر حبس و نذرکننده ظرف یکماه از تاریخ وقوع عقد و در مورد وصیت وصی و در مورد ارث شخصی که خود را وارث میدانند یا ولی یا امین یا قیم یا نماینده قانونی آنها ظرف سه ماه از تاریخ فوت متوفی مکلفند اظهارنامه ای روی نمونه مخصوصی که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود حسب مورد حاوی ارزش مال مورد وقف یا حبس یا نذریا ارقام ماترك باتعین بهای زمان فوت و تصریح مطالبات و بدهی هائیکه طبق مقررات این فصل قابل احتساب هستند بضمیمه مدارک زیر به اداره دارائی صلاحیتدار تسلیم و رسید دریافت دارند :

- ۱- رونوشت گواهی شده اسناد مربوط بدهی و مطالبات متوفی .
- ۲- رونوشت گواهی شده کلیه اوراقی که مثبت حق مالکیت متوفی نسبت به اموال و حقوق مالی است .
- ۳- رونوشت گواهی شده آخرین وصیت نامه متوفی اگر وصیتنامه وجود داشته باشد .

۴- اگر اظهارنامه از طرف وکیل یا قیم یا ولی یا وصی داده شود و کالتنامه مصدق یا رونوشت مصدق قیم نامه یا وصیتنامه .

۵- وزارت دارائی حق دارد نسبت بکمیت و کیفیت اموال متوفی در بانکهای خارجی و سایر مؤسسات مالی کشورهای خارج تحقیق نماید .

تبصره ۱ - تسلیم اظهارنامه از طرف یکی از ورثه سالب تکلیف سایر وراث میباشد .

تبصره ۲ - اداره دارائی صلاحیتدار در مورد مالیات ارث اداره ای است که آخرین اقامتگاه قانونی متوفی در حوزه آن واقع بوده است و اگر متوفی در ایران مقیم نبوده اداره ای است که قسمت اعظم دارائی غیر منقول متوفی در حوزه آن واقع شده و اگر متوفی اموال غیر منقول نیز در ایران نداشته باشد اداره دارائی صلاحیتدار اداره ای است که اقامتگاه قانونی وراث در حوزه آن واقع است و در صورتیکه وراث هم در ایران اقامتگاه قانونی نداشته یا در نقاط مختلف اقامت داشته باشند اظهارنامه باید به اداره دارائی تهران تسلیم گردد .

تبصره ۳ - اداره دارائی صلاحیتدار در مورد وقف و وصیت و حبس و نذر اداره ای است که محل اقامت متولی یا وصی یا حبس و نذر کننده در حوزه آن واقع است و در صورتیکه افراد مذکور مقیم ایران نباشند اداره دارائی است که مال مورد معامله در حوزه آن واقع است .

تبصره ۴ - تنظیم اظهارنامه محجورین حسب مورد بعهده ولی یا قیم آنهاست .

ماده ۱۸۵ - مشمولین این فصل موظفند مالیات متعلق را بر اساس اظهارنامه تا سه ماه پس از تسلیم آن بر رسم علی الحساب به اداره دارائی پرداخته و رسید

دریافت دارندودارائی مکلف است پس از رسیدگی و قطعی شدن مالیات و پرداخت آن از طرف مؤدی مفصلاً حساب صادر و به او تسلیم نماید .

ماده ۱۸۶ - در صورتیکه مشمولین مالیات این فصل قادر بپرداخت تمام یا قسمتی از مالیات خود نباشند وزارت دارائی میتواند با اخذ تضمین معتبر قرار تقسیط آنرا تا مدت سه سال از تاریخ قطعی شدن مالیات متعلق بدهد و در صورتیکه دادن تضمین و تقسیط برای وراث مقدور نباشد میتواند طبق قسمت آخر ماده ۱۹۰ عمل کنند .

بخش چهارم - وظایف ادارات دارائی

ماده ۱۸۷ - ممیز مالیاتی مربوط مکلف است اظهارنامه مؤدی را که در موعد مقرر روی نمونه‌های مخصوص تسلیم شده است رسیدگی و ارزش اموال را تشخیص و بشرح زیر عمل کند :

الف - در صورتیکه اظهارنامه شامل کلیه ماترک یا اموال مورد انتقال باشد و جمع بهای اظهار شده اموال مشمول مالیات برارث با تشخیص ممیز مالیاتی که مورد تأیید سر ممیز قرار گرفته است بیش از ۰/۱۵ اختلاف نداشته باشد اظهارنامه را قطعی تلقی و حساب مؤدی را بر طبق آن واریز نماید .

ب - در صورت تجاوز اختلاف از ۱۵ درصد در موردی که وراث یا نماینده قانونی آنها و سایر کسانی که طبق مقررات این قانون مکلف بدادن اظهارنامه هستند از تسلیم اظهارنامه در موقع مقرر خودداری کنند یا در اظهارنامه قسمتی از اموال را ذکر نکنند مالیات متعلق را بر طبق مقررات این قانون بموجب برگ تشخیص مالیات بمؤدی ابلاغ کند .

تبصره - ممیز مالیاتی میتواند با مراجعه و نظر دادستان محل اداره دارائی

صلاحیتدار مالیات تشخیص شده را نسبت به سهم الارث آن وارث از ماترك متوفی استیفا نماید مشروط بر اینکه ظرف سه ماه از تاریخ مراجعه بدادستان از طرف ورثه اعتراضی بتشخیص ممیز بعمل نیامده باشد .

ماده ۱۸۸ - ممیز مالیاتی مکلف است پس از تسلیم اظهارنامه از طرف ورثه یا نماینده قانونی آنها در صورت درخواست کتبی ظرف پانزده روز گواهینامه موضوع ماده ۱۹۳ را صادر و بمؤدی تسلیم نماید این گواهینامه فقط از نظر صدور برگ حصر وراثت معتبر است لیکن صدور گواهینامه موضوع مواد ۱۹۴ و ۱۹۵ موکول بتصفیه حساب مالیاتی یا تقسیط آن میباشد و در غیر اینصورت ممیز مالیاتی باید نسبت بقسمتی از ماترك معادل مالیات متعلق بتشخیص خود از صدور گواهینامه مزبور خودداری کند .

ماده ۱۸۹ - مأخذ ارزیابی اراضی و املاکی که قیمت منطقه ای سابق یا ارزش معاملاتی دارد قیمت یا ارزش مزبور در زمان فوت یا حین معامله میباشد و مأخذ ارزیابی املاک مزروعی در صورتیکه ملک بسازمان اصلاحات ارضی واگذار شده یا ترتیب واگذاری آن داده شود قیمت مشخصه توسط سازمان مزبور و در غیر اینصورت ارزش آن بر حسب اوضاع و احوال اقتصادی محل در زمان فوت یا حین معامله معین خواهد شد .

تبصره - قیمت منطقه ای سابق یا ارزش معاملاتی در مورد تعیین ارزش عرصه قطعی و غیر قابل اعتراض است ولی در صورتیکه بنظر ممیز مالیاتی یا مؤدی قیمت منطقه ای سابق یا ارزش معاملاتی ساختمان با توجه بنوع ساختمان یا مصالح و یا عمران متناسب با ارزش واقعی بنا نباشد طبق مقررات این قانون ارزیابی خواهد شد .

ماده ۱۹۰- مالیاتی که بهر طریق به مرحله قطعیت برسد در صورت خودداری افراد مذکور در ماده ۱۸۴ از پرداخت یا تقسیط آن از طریق توقیف اموال موضوع وقف یا حبس یا نذر یا فروش ماترك (در صورتیکه وجه نقد وجود نداشته باشد) وصول خواهد شد. وزارت دارائی میتواند در صورتیکه جزو ماترك وجه نقد موجود نباشد بتقاضای کتبی وراث معادل مالیات متعلق مالی را اعم از منقول یا غیر منقول از ماترك باتوافق وراث انتخاب و بقیمتی که مبنای محاسبه مالیات قرار گرفته است بجای مالیات قبول کند.

بخش پنجم - وظایف ادارات دولتی و مؤسسات و اشخاص ثالث

ماده ۱۹۱- مأمورین کنسولی ایران در خارجه موظفند ظرف مدت دوماه از تاریخ فوت اتباع ایرانی صورت ماترك آنانرا در خارج (اعم از منقول و غیر منقول) بسا تعیین مشخصات و ارزش آنها تهیه کنند و بوزارت دارائی بفرستند.

ماده ۱۹۲- بانکها و شرکتهای و مؤسسات و اشخاصی که مالی از متوفی نزد خود دارند مکلفند ظرف یکماه از تاریخ اطلاع از فوت صورت آن اموال اعم از وجوه نقد یا سفته یا جواهر و همچنین مقدار سهام متوفی را تنظیم و به ادارات دارائی محل تسلیم نمایند و همچنین موظفند در صورت مراجعه مأموران تشخیص مالیات دفاتر و اسناد مورد حاجت را برای رسیدگی در اختیار آنها بگذارند.

ماده ۱۹۳- رسیدگی بتقاضای حضور وراثت در دادگاهها موقوف به ارائه گواهینامه اداره دارائی مبنی بر تسلیم اظهارنامه مالیاتی موضوع ماده ۱۸۴ خواهد بود.

مدیران دفتر دادگاههای صادرکننده تصدیق حضور وراثت موظفند رونوشت

گواهی شده آنرا ظرف پانزده روز از تاریخ صدور بدارائی محل بفرستند .
ماده ۱۹۴ - ادارات ثبت اسناد و املاک موقعیکه مال غیر منقولی را از اسم متوفی به اسم وارث یا موصی له ثبت مینمایند و همچنین کلیه دفاتر اسناد رسمی در موقعیکه میخواهند تقسیم نامه و هر نوع معامله وراثت را جمع به ماترک اراثت کنند بایستی گواهی نامه دارائی صلاحیتدار را راجع به اینکه مالیات متعلق کلا پرداخت یا ترتیب لازم برای پرداخت آن داده شده است مطالبه نمایند و قبل از ارائه این گواهی مجاز به ثبت نیستند .

تبصره ۱ - اداره دارائی مکلف است ظرف پانزده روز پس از تسلیم اظهارنامه از طرف مؤدی گواهی نامه متضمن رونوشت مصدق ریز ماترکی را که در اظهارنامه نوشته شده بمؤدی بدهد .

تبصره ۲ - دفاتر اسناد رسمی و ادارات ثبت اسناد و محاکم دادگستری و اوقاف اداره سرپرستی صغار و محجورین و بانکها و سایر مؤسسات مجاز نخواهند بود به مفاد وصیتنامه ای ترتیب اثر دهند مگر اینکه گواهی نامه اداره دارائی مبنی بر اینکه وصیتنامه مزبور از طرف وصی یا وراثت به اداره دارائی تسلیم شده است ارائه شود .

ماده ۱۹۵ - بانکها و شرکتها و مؤسسات و اشخاصی که وجوه نقد یا سفته یا جواهر یا سهام و یا هر نوع مال دیگر از متوفی نزد خود دارند مجاز نخواهند بود آنرا بوراثت تسلیم و یا بنام آنان ثبت نمایند مگر اینکه موافقت نامه اداره دارائی ارائه شود .

ماده ۱۹۶ - اداره سرپرستی صغار و محجورین مکلف است اطلاعاتیکه از طرف ممیز مالیاتی راجع به اموال و دیون و وصیت نامه متوفی و یا هر نوع توضیحی که در مورد او خواسته میشود در اختیار آنها بگذارد .

ماده ۱۹۷ - در صورتیکه بموجب احکام دادگاهها بر اساس حقوق مالی متوفی مالی بورثه برسد مدیران دفتر دادگاهها مکلفند رونوشت حکم را به اداره دارائی ارسال دارند تا در صورتیکه قبلا مالیات آن وصول نشده باشد اقدام بمطالبه مالیات گردد. همچنین در صورتیکه اسناد و مدارک تازه ای مانند وصیتنامه و یا اسناد و اوراق مربوط به بدهی یا دارائی متوفی بدست آید که در محاسبه مالیات مؤثر و موجب تجدید نظر در آراء صادره باشد پرونده برای صدور رأی مقتضی بکمسیون صادرکننده رأی ارسال و طبق رأی کمسیون اقدام خواهد شد.

بخش ششم - جرائم مالیاتهای موضوع این فصل

ماده ۱۹۸ - هرگاه وراثت ظرف یکماه از تاریخ اخطار کتبی ممیز مالیاتی ازارائه اموال بمنظور ارزیابی خودداری نمایند ممیز مالیاتی نسبت بتعین بهای اموال بطور علی الرأس اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۹۹ - هرگاه هریک از مشمولین مالیات این فصل اظهارنامه تسلیم نکند و یا با تسلیم آن از ذکر قسمتی از اموال در اظهارنامه خودداری نماید مشمول جریمه ای معادل ۵٪ قیمت اموال اظهار نشده طبق تشخیص قطعی خواهد بود و در صورت تسلیم اظهارنامه خلاف واقع مشمول جریمه ای معادل دوونیم درصد مابه التفاوت بهای مندرج در اظهارنامه با رقم مورد تشخیص دارائی که ملاک احتساب مالیات قطعی خواهد بود میگردد.

تبصره - جرائم مذکور نسبت بسهم الارث بهریک از وراثت تعلق میگیرد و در هر حال از یک برابر مالیات هریک از آنها تجاوز نخواهد کرد و هر یک از وراثت که از پرداخت مالیات معاف شود نسبت بسهم خود از پرداخت جریمه نیز معاف خواهد بود.

ماده ۲۰۰ - برای تأخیر در پرداخت مالیات موضوع این فصل زیان دیرکرد $\left(\frac{۳}{۴}\right)$ سه چهارم یک درصد (۷۵٪) در ماه از تاریخ سررسید و نسبت به مابه الاختلاف از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص احتساب و وصول خواهد شد و مدت کمتر از ۱۵ روز بحساب نمیآید و از پانزده روز بیابا یکماه احتساب خواهد شد .

تبصره - در صورتیکه وارث با ارائه اسناد و مدارک بعد از عدم دسترسی به سهم الارث برای پرداخت مالیات تقاضای مهلت کند و ممیز مالیاتی عذر او را موجه تشخیص دهد با تأیید سرممیز و موافقت ممیز کل مهلت متناسبی برای تأدیه مالیات به او داده خواهد شد و در این صورت از پرداخت زیان دیرکرد در مهلت معاف میباشد .

ماده ۲۰۱ - در صورتیکه بانکها و شرکتهای و مؤسسات و اشخاصی که مالی از متوفی نزد خود دارند از اجرای مواد ۱۹۲ و ۱۹۵ تخلف نمایند علاوه بر اینکه تا معادل ارزش مالی که نزد آنها بوده با وراثت نسبت به پرداخت مالیات و جرائم و زیان دیرکرد متعلق به آنان مسئولیت تضامنی دارند مشمول جریمه‌های معادل پنج درصد قیمت مال خواهند بود .

ماده ۲۰۲ - هرگاه مأمورینی که طبق این قانون وظیفه‌ای برعهده آنها گذاشته شده و وظایف خود را انجام ندهند بموجب حکم دادگاه اداری به انفصال از خدمت که کمتر از یک سال نخواهد بود محکوم خواهند شد .

بخش هفتم - مقررات متفرقه

ماده ۲۰۳ - در مواقعی که بدرخواست ممیز مالیاتی و تشخیص کمیسیون تشخیص مالیات بیم تفریط اموال منقول متوفی میرود ممیز مالیاتی میتواند بگرفتن ضامن یا تأمین عین مال طبق مقررات اجرای مالیاتها اقدام کند .

ماده ۲۰۴ - در صورتیکه جزو ماترك متوفی کارخانه‌ای باشد و ارزش سایر اموال متوفی تکافوی مالیات ارث متعلق بماترك را نکند پس از وصول مالیات از محل سایر اموال نسبت بمازاد مالیات و همچنین در مواردی که ماترك منحصر بکارخانه باشد وزارت دارائی مکلف است در صورت تقاضای وراثت بانقیط مالیات در مدت متناسبی موافقت نماید .

فصل دوم - حق تمبر

ماده ۲۰۵ - از هر برگ چك که از طرف بانکها چاپ میشود در موقع چاپ بیست دینار حق تمبر اخذ میشود .

ماده ۲۰۶ - از کلیه اسناد تجارتي قابل انتقال که در ایران صادر یا معامله و مورد استفاده قرار داده میشود (به استثنای اوراق مذکور در مواد ۲۰۸ و ۲۰۹) و اسناد کاشف از حقوق مالکیت نسبت بمال التجاره از قبیل بارنامه دریائی و هوائی و قبض تحویل مال التجاره بحواله کرد و همچنین اوراق بیمه مال التجاره ۵۰ ریال و از بارنامه زمینی ۲۰ ریال حق تمبر دریافت خواهد شد .

ماده ۲۰۷ - از کلیه قرار دادها و اسناد مشابه آنها که بین بانکها یا مؤسسات صرافی و مشتریان آنها مبادله یا از طرف مشتریان تعهد میشود و مربوط به ودایع نقدی یا سهام یا هر نوع اوراق بهادار یا اسناد ذمه‌ای یا انتقال طلب یا حواله یا التزام نامه است در صورتیکه در دفتر اسناد رسمی ثبت نشده معادل ۲۰ ریال حق تمبر اخذ میشود .

ماده ۲۰۸ - سهام شرکت سهامی و مختلط سهامی ایرانی خواه طبع و منتشر شده یا نشده باشد بر اساس ارزش اسمی سهام بقرار دو در هزار مضمول حق تمبر خواهد بود و کسور صد ریال هم صد ریال محسوب میشود .

تبصره ۱۵ - حق تمبیر سهام شرکتهای سهامی باید ظرف یکماه از تاریخ ثبت قانونی شرکت و در مورد افزایش سرمایه و سهام اضافی از تاریخ ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکتها از طریق ابطال تمبیر پرداخته شود .

تبصره ۲۵ - سهام شرکتهای تعاونی و شرکتهای پس انداز و وام مسکن از پرداخت حق تمبیر معاف است .

تبصره ۳۰ - حق تمبیر سهام شرکت‌هاییکه سرمایه آن صددرصد متعلق بدولت است از دو میلیون ریال تجاوز نخواهد کرد و مازاد آن بخشوده خواهد شد .

معافیت حق تمبیر شرکتهای آب منطقه‌ای موضوع ماده ۲۲ قانون آب و نحوه ملی شدن آن مصوب ۲۷ تیرماه ۱۳۴۷ ناظر بحق تمبیر موضوع این فصل نیست و وزارت دارایی میتواند جریمه حق تمبرهای پرداخت نشده شرکتهای مذکور مربوط به قبل از تاریخ تصویب این اصلاحیه را در صورتیکه تا سه ماه پرداخت گردد معاف کند .

تبصره ۴۰ - جریمه تخلف مشمولین موضوع این ماده يك برابر اصل مالیات متعلق خواهد بود .

ماده ۲۰۹ - از اوراق مشروحه ذیل نسبت بمبلغ آنها معادل دو در هزار حق تمبیر اخذ میشود : برات ، فته طلب (سفته) و حواله نقدی و اوراق قرضه غیر دولتی ونظایر آنها .

تبصره - حق تمبیر مقرر در این ماده بابت کمتر از هزار ریال معادل حق تمبیر هزار ریال خواهد بود .

ماده ۲۱۰ - در صورتیکه اسناد مشمول حق تمبیر موضوع مواد ۲۰۶

و ۲۰۷ و ۲۰۸ و ۲۰۹ در ایران صادر شده باشد صادرکنندگان باید تمبر مقرر را بروی آنها الصاق و ابطال نمایند و هرگاه اسناد مذکور در خارجه صادر شده باشد اولین شخصی که در ایران اسناد مزبور را متصرف میشود باید قبل از هر نوع امضاء اعم از ظهرنویسی یا معامله یا قبولی یا پرداخت بترتیب فوق عمل نماید و در هر صورت کلیه مؤسسات یا اشخاصیکه در ایران اسناد مذکور را معامله و دریافت یا تأدیه مینمایند متضامناً مسئول پرداخت حقوق مقرر خواهند بود .

ماده ۲۱۱ - وزارت دارائی مجاز است سفته و برات و بارنامه و اوراق دیگر مشمول حق تمبر را چاپ و در دسترس متقاضیان بگذارد . وزارت دارائی میتواند در مواردیکه مقتضی بداند بجای الصاق و ابطال تمبر بدریافت حق تمبر در قبال صدور قبض مالیات اکتفا نماید .

تبصره - در صورت تخلف از مقررات این فصل علاوه بر اصل حق تمبر مقرر معادل دو برابر جریمه اخذ خواهد شد .

ماده ۲۱۲ - از کلیه نقل و انتقالات قطعی املاک از قبیل اراضی داخل و خارج شهر - مستغلات - ساختمانها - املاک مزروعی و همچنین از انتقال حق واگذاری محل برای اولین بار از طرف مالک معادل یک درصد ارزش مورد معامله حق تمبر دریافت خواهد شد .

تبصره - نقل و انتقالات بلاعوض در صورتیکه انتقال گیرنده دولت یا شهرداریها یا اشخاص حقوقی دولتی یا شهرداری که صد درصد سرمایه آنها متعلق بدولت یا شهرداری است یا اشخاص و مؤسسات موضوع بندهای ۷ و ۹ ماده ۲ این قانون باشد و همچنین موارد مذکور در بند ۴ ماده ۱۸۳ از پرداخت حق تمبر موضوع این ماده معاف است .

ماده ۲۱۳- در صورتیکه معاملات مذکور در ماده ۲۱۲ در دفترخانه اسناد رسمی انجام گردد صاحب دفتر مکلف است بمیزان مقرر در روی سند معامله تمبر الصاق و ابطال نماید .

تبصره ۱۵ - ارزش مورد معامله از نظر ابطال تمبر عبارتست از قیمت مذکور در سند مگر در مورد املاکی که برای آنها در اجرای تبصره ماده ۲۳ ارزش معاملاتی یا بموجب مقررات قبلی قیمت منطقه‌ای سابق تعیین شده است که در اینصورت در مورد اول ارزش معاملاتی و در مورد دوم قیمت منطقه‌ای سابق مناط اعتبار است . ولی هرگاه قیمت مذکور در سند بیشتر باشد قیمت مزبور مناط اعتبار است .

تبصره ۲۵ - در مورد انتقال حق واگذاری محل چنانچه بموجب تشخیص قطعی معلوم شود که از مأخذ کمتری تمبر باطل شده است مابه التفاوت قابل مطالبه و وصول است .

فصل سوم - مالیات اراضی بایر

ماده ۲۱۴- کلیه اراضی بایر واقع در محدوده شهر تهران و شهرهاییکه بموجب تصویبنامه دولت تعیین و اعلام میشود بشرح زیر مشمول مالیات سالیانه در هر يك از شهرهای مشمول مالیات بطور جداگانه است :

۱- يك يا چند قطعه زمين كه ارزش آن دو ميليون ريال و متعلق بيك نفر باشد تا يك ميليون ريال معاف از پرداخت مالیات و مازاد از يك ميليون ريال تا دو ميليون ريال بنرخ يك درصد .

۲- يك يا چند قطعه زمين كه ارزش آن تا پنج ميليون ريال باشد مازاد بر دو ميليون ريال بنرخ دو درصد .

۳- يك يا چند قطعه زمين كه ارزش آن تاده ميليون ريال است نسبت به مازاد بر پنج ميليون ريال به نرخ سه درصد .

۴- يك يا چند قطعه زمين كه ارزش آن بيش از ده ميليون ريال باشد نسبت به مازاد ده ميليون ريال به نرخ چهار درصد .

پنجاه درصد اصل ماليات بلافاصله پس از وصول به شهرداری محل پرداخت خواهد شد .

ارزش اراضی بر اساس ارزش معاملاتی موضوع تبصره ماده ۲۳ و در صورتیکه ارزش معاملاتی اعلام نشده باشد بر اساس قیمت منطقه‌ای و در صورتیکه قیمت منطقه‌ای تعیین نشده باشد بر اساس ارزش روز محاسبه خواهد شد .

تبصره ۱۰ - زمین‌های بایر متعلق بدولت و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها و مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه و سفارتخانه‌ها از پرداخت مالیات معاف است .

اراضی بایری که بعلت دخول در طرحهای عمرانی و نوسازی شهرداری یا مؤسسات دولتی یا وابسته بدولت مالکین آنها طبق گواهی سازمانهای مزبور ممنوع از ایجاد مستحذات شده یا میشوند مادامیکه ممنوعیت باقی است مشمول مالیات بر اراضی بایر نخواهند بود این حکم شامل اراضی بایری که بعلت دعوی مالکیت از طرف اوقاف یا دولت یا شهرداری یا مؤسسات وابسته مالکین آنها بموجب گواهی مراجع صلاحیتدار مربوط ممنوع المداخله شده اند نیز خواهد بود .

تبصره ۲۰ - تعیین حدود شهر بعهده انجمن شهر و در غیاب انجمن شهر بعهده وزارت کشور است .

تبصره ۳ - منظور از اراضی بایر مذکور در این ماده زمین‌هائی است که ظرف مدت دو سال از تاریخ اجرای این قانون مستحذاتی متناسب در آن ایجاد

نشود و یا تبدیل بیباغ نگردد. مبداء دو سال مذکور نسبت به اراضی که بعداً بموجب مصوب انجمن شهر داخل محدوده خدمات شهری اعلام میشود تاریخ مزبور خواهد بود. مالک ملک مسئول پرداخت مالیات متعلق بموجب این ماده نسبت به سالهای قبل میباشد.

تبصره ۴ - آئین نامه اجرائی این ماده و همچنین تشخیص تناسب مستحدثات از طرف وزارت دارائی تهیه و بعد از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی بموقع اجراء گذاشته خواهد شد.

تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این اصلاحیه در مورد اراضی بایری که تبدیل بیباغ شده یا بشوند مالکین آنها مکلفند در تیر ماه هر سال اظهارنامه طبق نمونه ای که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود تسلیم نمایند و در صورت عدم تسلیم اظهارنامه در موعد مقرر در آن سال مشمول پرداخت مالیات خواهند بود.

ضوابط و شرایط باغ بودن و نحوه رسیدگی باظهارنامه ها و سایر مقررات مربوط باین تبصره با جلب نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از طرف وزارت دارائی تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

باب سوم - سازمان تشخیص و وصول مالیات

قسمت اول - سازمان تشخیص مالیات

فصل اول - کلیات

ماده ۲۱۵ - تشخیص درآمد مشمول مالیات و تعیین مالیات موضوع این

قانون بعهده مراجع تشخیص مالیات است که طبق مقررات این قانون صلاحیت رسیدگی و تشخیص را خواهند داشت .

ماده ۲۱۶ - رسیدگی بدوآمد مشمول مالیات و تعیین مالیات متعلق در دو مرحله صورت میگیرد که عبارتست از :

مرحله اول - رسیدگی اداری بوسیله مأموران تشخیص .

مرحله دوم - رسیدگی به اختلافات بوسیله مراجع حل اختلاف .

ماده ۲۱۷ - مأموران تشخیص به ۴ درجه بشرح زیر تقسیم میشوند :

۱ - کمک ممیز .

۲ - ممیز مالیاتی .

۳ - سرممیز .

۴ - ممیز کل .

ماده ۲۱۸ - مراجع حل اختلاف عبارت خواهد بود از :

۱ - کمیسیون تشخیص مالیاتی .

۲ - شورای عالی مالیاتی .

ماده ۲۱۹ - وظایف و مسئولیت مأموران تشخیص منحصر آدر حوزه مالیاتی

است که در آن حوزه بخدمت منصوب شده اند (حوزه مالیاتی از طرف وزارت دارائی تعیین خواهد شد) .

تبصره - وزارت دارائی میتواند در مواردیکه مقتضی تشخیص دهد برای

رسیدگی و تشخیص درآمده مشمول مالیات تمام یا قسمتی از هر یک از منابع

مالیاتی حوزه یا حوزه های خاصی با تعداد کافی کمک ممیز و ممیز و سرممیز و

ممیز کل تشکیل دهد .

ماده ۲۲۰ - بنا بر اقتضاء کار تحت نظر هر ممیز مالیاتی يك یا چند نفر كمك ممیز قرار خواهد گرفت كمك ممیز تحت نظر ممیز مالیاتی و بر طبق تعلیمات او و وظایف محوله را بموقع اجرا خواهد گذاشت و از جهت تشخیص درآمد و مالیات مسئول اقدامات خود در حدود قانون و وظایف محوله میباشند .
مسئولیت كمك ممیزین رافع مسئولیت قانونی ممیزین مالیاتی نخواهد بود .

ماده ۲۲۱ - برای يك یا چند حوزه مالیاتی يك سر ممیز تعیین میشود كه علاوه بر اجرای وظایف كه اختصاصاً بموجب این قانون بر عهده دارد نسبت به كار ممیزین مالیاتی نظارت خواهد نمود .

ماده ۲۲۲ - برای هر چند حوزه سر ممیزی يك ممیز كل تعیین می شود كه علاوه بر اجرای وظایف كه اختصاصاً بموجب این قانون بر عهده اوست بطرز كار كلیه مأموران تشخیص حوزه خود نظارت خواهد نمود و مسئول حسن اجرای قانون مالیاتی در حوزه های مربوط خواهد بود .

تبصره - وزارت دارائی میتواند عندالاقضاء وظایف اختصاصی و عمومی ممیز كل را در بعضی از حوزه ها موقتاً بعهده سر ممیز قرار دهد .

ماده ۲۲۳ - آئین نامه طرز انتخاب و امتحان و ارتقاء و همچنین شرایط استخدام مأموران تشخیص با رعایت مقررات استخدام كشوری و سایر مقرراتی كه برای ترتیب و تشریفات رسیدگی مأموران تشخیص و مراجع حل اختلاف مالیاتی و هیئت عالی انتظامی لازم باشد از طرف وزارت دارائی تنظیم و بعنوان آئین نامه سازمان تشخیص بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

فصل دوم - وظایف و اختیارات مأموران تشخیص

۲۲۴۵۵۵ - ممیزین مالیاتی طبق مقررات این قانون به اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان تسلیمی مؤدی رسیدگی و آن را قبول یا رد خواهد نمود .

تبصره ۱۵ - عدم تسلیم اظهارنامه از طرف مؤدی در موعد مقرر قانونی مانع رسیدگی بترازنامه او که در موعد قانونی تسلیم داشته نخواهد بود .

تبصره ۲ - وزارت دارائی میتواند در نیمه اول مردادماه هر سال در نقاطی که مقتضی بداند با وضع ضوابطی از جمله نوع یا حجم فعالیت یا سابقه مالیاتی یا نوع درآمد یا میزان سرمایه که بتأیید وزیر دارائی رسیده باشد فقط تعدادی از اظهارنامه‌های مالیاتی را رسیدگی نماید و رسیدگی بتمام اظهارنامه‌ها الزامی نیست .

۲۲۵۵۵۵ - قبولی ممیزین مالیاتی در حدود فعالیت‌های مندرج در اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان مؤثر است و در مواردیکه تمام یا قسمتی از فعالیت‌های مؤدی کتمان شده باشد ممیزین مالیاتی موظف بتشخیص درآمد و مطالبه مالیات متعلق به آن خواهند بود .

۲۲۶۵۵۵ - در مواردیکه اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان مؤدی مورد قبول واقع نشود و یا اساساً مؤدی اوراق مزبور را در موعد مقرر قانونی تسلیم نکرده باشد ممیزین درآمد مشمول مالیات مؤدی را طبق مقررات این قانون علی‌الرأس تشخیص خواهند داد .

۲۲۷۵۵۵ - ممیزین مالیاتی میتوانند رسیدگی بترازنامه و حساب سود و زیان

مؤدی را با اطلاع سرممیز و پس از جلب موافقت ممیز کل بحسابداران رسمی ارجاع نمایند .

۲۲۸۵۵۶ - ممیزین مالیاتی میتوانند برای رسیدگی به اظهارنامه یا تشخیص هر گونه در آمد مؤدی بکلیه دفاتر و اسناد و مدارك مربوط مراجعه و رسیدگی نمایند و مؤدی مالیات مکلف به ارائه و تسلیم آن میباشد و گرنه بعداً بنفع او در امور مالیاتی آن سال قابل استناد نخواهد بود مگر آنکه قبل از تشخیص قطعی در آمد معلوم شود که ارائه آن در مراحل قبلی بعلیی خارج از حدود اختیار مؤدی میسر نبوده است .

حکم این ماده مانع آن نخواهد بود که مراجع حل اختلاف برای تشخیص در آمد واقعی مؤدی با اسناد و مدارك ارائه شده از طرف مؤدی استناد نمایند .

۲۲۹۵۵۶ - در مواردیکه مدارك و اسنادی حاکی از تحصیل در آمد مؤدی نزد اشخاص ثالث با استثنای اشخاص مذکور در ماده ۲۳۰ موجود باشد اشخاص ثالث مکلفند با مراجعه و مطالبه مأموران تشخیص دفاتر و همچنین اصل یا رونوشت اسناد مربوط و هر گونه اطلاعات مربوط به در آمد مؤدی یا مشخصات او را ارائه دهند و گرنه در صورتیکه در اثر استنکاف آنها زیانی متوجه دولت شود به جبران زیان وارد بدولت محکوم خواهند شد .

مرجع ثبوت زیان بر اثر استنکاف و صدور حکم طبق مفاد این ماده مراجع صالحه قضائی است .

در مورد بانكها و وزارت دارائی اسناد و اطلاعات مربوط بدر آمد مؤدی را از طریق دادستان کل کشور مطالبه خواهد نمود .

ماده ۲۳۰- در مواردیکه مأموران تشخیص کتباً از وزارتخانه ها و شهرداریها و شرکتها و مؤسساتیکه با سرمایه دولت اداره میشوند اطلاعات و اسناد لازم را در زمینه فعالیت و معاملات و درآمد مؤدی بخواهند ادارات و مؤسسات مزبور مکلفند رونوشت گواهی شده اسناد مربوط و هرگونه اطلاعات لازم را در اختیار آنان بگذارند مگر اینکه مسئول امر ابراز آنرا مخالف مصالح مملکت اعلام نماید که در اینصورت با موافقت وزیر مسئول و تأیید وزیر دارائی از ابراز آن خودداری میشود و در غیر اینصورت مسئول امر از خدمت منفصل خواهد شد ولی در مورد اسناد و اطلاعاتیکه نزد مقامات قضائی است و مقامات مزبور ارائه آنرا مخالف مصلحت بدانند ارائه آن منوط بموافقت دادستان کل خواهد بود.

ماده ۲۳۱- مأموران تشخیص و سایر مراجع مالیاتی باید اطلاعاتی را که ضمن رسیدگی به امور مالیاتی مؤدی بدست میآورند محرمانه تلقی و از افشای آن جز در امر تشخیص درآمد و مالیات خودداری نمایند و در صورت افشاء مورد مشمول ماده ۱۳۸ قانون کیفر عمومی خواهد بود.

ماده ۲۳۲- در صورتیکه مأموران تشخیص مالیات ضمن رسیدگی های خود بتخلفات مالیاتی مؤدی موضوع ماده ۱۴۵ برخورد نمودند مکلفند مراتب را برای تعقیب بدادستان انتظامی مالیاتی گزارش دهند.

ماده ۲۳۳- ممیزین مالیاتی مکلفند نسبت بمؤدیانیکه بدهی مالیاتی قطعی خود را پرداخت نموده اند منتهی ظرف ۵ روز از تاریخ تقاضای مؤدی مفاصا حساب مالیاتی تهیه و برای امضای سرممیز ارسال کنند سرممیز مالیاتی مکلف است مفاصا حسابهای ارسالی از طرف ممیز مالیاتی را ظرف ۳ روز امضاء نموده و بمؤدی آن تسلیم کند.

فصل سوم

ترتیب رسیدگی مأمورین تشخیص مالیاتی

ماده ۲۳۴ - در مواردیکه اظهارنامه یا ترازنامه مورد قبول ممیز مالیاتی واقع شود ممیز آنرا بانظر خود برای رسیدگی و اظهارنظر نزد سرممیز ارسال میدارد .

سرممیز در صورت قبول اظهارنامه یا ترازنامه نظر ممیز را تأیید و گرنه نسبت بمیزان درآمد مؤدی پس از رسیدگی اظهار نظر میکند و پرونده رانزدممیز برمیگرداند در صورت اخیر ممیز براساس نظر سرممیز برگ تشخیص راتهییه و برای امضاء و صدور نزد سرممیز ارسال خواهد داشت مگر اینکه نظر سرممیز را قبول کند که در اینصورت برگ تشخیص را بمسئولیت خود امضاء و صادر خواهد کرد .

ماده ۲۳۵ - در موارد تشخیص علی الرأس ممیز مالیاتی برگ تشخیص مالیات را براساس اطلاعات مکاتبه تنظیم و شخصاً امضاء خواهد نمود مگر آنکه ترتیب دیگری در این قانون مقرر شده باشد که در این صورت بترتیب مقرر رفتار خواهد شد .

تبصره - در مواردیکه درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی و مشمولین ماده ۵۹ علی الرأس تشخیص میشود و همچنین در مورد مالیات ارث ممیز مالیاتی برگ تشخیص را تنظیم و پس از تأیید سرممیز امضاء خواهد نمود و در صورت وجود اختلاف نظر بین ممیز و سرممیز براساس نظر سرممیز مالیاتی برگ تشخیص وسیله ممیز مالیاتی تنظیم و با امضای سرممیز صادر خواهد شد .

ماده ۲۳۶ - برگ تشخیص مالیات باید براساس مأخذ صحیح و متکی بدلائل و اطلاعات کافی باشد و بنحوی تنظیم گردد که کلیه فعالیت‌های مربوط و درآمدهای حاصل از آن بطور صریح در آن قید و برای مؤدی روشن باشد امضاء کنندگان برگ تشخیص مالیات باید نام کامل و سمت خود را در برگ تشخیص قید کنند و مسئول مندرجات برگ تشخیص و نظریه خود از هر جهت خواهند بود .

ماده ۲۳۷ - هرگاه ترازنامه و حساب سود و زیان مؤدیان که در مهلت قانونی تسلیم شده است بتقاضای ممیز مالیاتی یا مراجعه مستقیم مؤدی مورد رسیدگی و تصدیق حسابدار رسمی واقع شده باشد نسبت به نتیجه رسیدگی حسابدار رسمی طبق مقررات مواد ۲۷۹ و ۲۸۰ رفتار خواهد شد .

ماده ۲۳۸ - در مواردیکه برگ تشخیص مالیات صادر و بمؤدی ابلاغ میشود مؤدی میتواند ظرف ده روز (۱) از تاریخ ابلاغ برای رفع اختلاف خود با ممیز یا سرممیز شخصاً یا بوسیله وکیل تام‌الاختیار خود بممیز کل مراجعه و با ارائه اسناد و مدارک تقاضای رسیدگی مجدد نماید ممیز کل بموضوع رسیدگی و در صورتیکه دلائل و مدارک ابراز شده را برای رد مندرجات برگ تشخیص کافی دانست آن را رد و مراتب را ظهر برگ تشخیص درج و امضاء میکند و در صورتیکه مدارک ابرازی را مؤثر در تعدیل مالیات تشخیص داد و نظر او مورد قبول مؤدی قرار گرفت در این صورت مراتب ظهر برگ تشخیص منعکس میگردد و به امضای ممیز کل و مؤدی میرسد .

تبصره - ممیز کل در صورتیکه بشرح این ماده برگ تشخیص را رد یا

آنها بیش از بیست درصد تعدیل کند مکلف است رونوشت برگ تشخیص و همچنین نظریه خود را برای رسیدگی نزد دادستان انتظامی مالیاتی ارسال دارد ، تا در صورت احراز تخلف اقدام بتعقیب نماید .

ماده ۲۳۹- در صورتیکه مؤدی ظرف ده روز (۱) مذکور اختلاف موجود بین خود و ممیز یا سر ممیز را بشرح ماده فوق با ممیز کل رفع نماید یا قبولی خود را نسبت به برگ تشخیص کتباً اعلام کند یا مالیات مورد مطالبه را بپذیرد برگ تشخیص پرداخت یا ترتیب پرداخت آنها با دارائی بدهد پرونده امر از لحاظ میزان درآمد مشمول مالیات مختوم تلقی میگردد و در این صورت هفتاد و پنج درصد جریمه مقرر معاف خواهد بود و در غیر اینصورت مؤدی در حکم معترض به برگ تشخیص مالیات شناخته میگردد و پرونده امر برای رسیدگی ظرف ۱۰ روز به کمیسیون تشخیص ارجاع میشود .

ماده ۲۴۰- در موقع طرح پرونده در کمیسیون تشخیص ممیز یا سر ممیزی که برگ تشخیص را امضاء نموده است باید در جلسات مقرر کمیسیون شرکت کند و برای توجیه مندرجات برگ تشخیص و نظریات خود دلائل کافی اقامه کند و توضیحات لازم را بدهد .

ماده ۲۴۱- در هر مورد که مطابق مقررات این قانون میزان درآمد قطعی گردید ممیز مالیاتی برگ مالیات قطعی بنام مؤدی در پنج نسخه تنظیم میکند که یک نسخه آنها باید بمرکز سجل مالیاتی و یک نسخه برای محاسبه جمع درآمد و مالیات مؤدی نزد ممیز مالیاتی محل سکونت مؤدی ارسال دارد .

ماده ۲۴۲- در هر مورد که بعلت اشتباه در محاسبه مالیات اضافی دریافت

شده و همچنین در مواردیکه مالیاتی طبق مقررات این قانون قابل استرداد میباشد ممیز موظف است گزارشی با ذکر مورد و جهات قانونی و تعیین رقم قطعی مالیات و مالیات پرداختی و مبلغ اضافه دریافتی به انضمام سوابق مربوط بصر ممیز تسلیم دارد. سر ممیز نیز پس از رسیدگی در صورتیکه مراتب را تأیید نمود آنرا نزد ممیز کل ارسال میدارد.

ممیز کل پس از رسیدگی در صورت تأیید برگ استرداد مالیات اضافی صادر و یک نسخه آنرا تسلیم مؤدی میکند و نسخه دیگر آنرا به اداره دارائی مربوط میفرستد و اداره دارائی مکلف است وجه آنرا از محل وصولی جاری ظرف یکماه بمؤدی پرداخت کند و یک نسخه از رسید وجه را برای ممیز ارسال دارد.

ماده ۲۴۳- در صورتیکه درخواست استرداد از طرف مؤدی بعمل آمده باشد و مأموران تشخیص آنرا وارد ندانند مؤدی میتواند ظرف ۳۰ روز از تاریخ اعلام نظر مأموران تشخیص از کمیسیون تشخیص مالیاتی درخواست رسیدگی کند رأی کمیسیون تشخیص مالیاتی در این مورد قطعی و غیر قابل تجدیدنظر است و در صورت صدور رأی به استرداد مالیات اضافی ممیز کل طبق جزء اخیر ماده ۲۴۲ ملزم به اجرای آن خواهد بود.

فصل چهارم - کمیسیونهای تشخیص مالیات و وظایف آنها

ماده ۲۴۴- مرجع رسیدگی بکلیه اختلافات مالیاتی جز در مواردیکه ضمن مقررات این قانون مراجع دیگری پیش بینی شده کمیسیون تشخیص مالیات است هر کمیسیون تشخیص مالیات از سه نفر بشرح زیر تشکیل خواهد شد:

۱- یکنفر نماینده وزارت دارائی .

۲- یکنفر قاضی در تهران بانتخاب وزارت دادگستری و در شهرستانها بانتخاب رئیس دادگستری یا دادگاه محل .

۳- نماینده اطاق صنایع در مورد صاحبان صنایع - نماینده نظام پزشکی در مورد درآمد مربوط بامور پزشکی بطور کلی - نماینده کانون وکلادر مورد درآمد حاصل از وکالت و مشاوره حقوقی - نماینده سندیکاهای مهندسی مربوط در مورد امور ساختمانی و تأسیسات یا مهندسی مشاور و دفاتر فنی - نماینده اتحادیه بازرگانان و پیشه‌وران تهران در مورد دسته بازرگانان و پیشه‌وران وابسته باتحادیه مزبور - نماینده شورای عالی اصناف در مورد اصناف - نماینده کانون سردفتران در مورد صاحبان دفاتر اسناد رسمی - نماینده انجمن شهر در مورد بند ت ماده ۳۸ - نماینده اطاق بازرگانی برای انواع درآمدهای دیگر و در نقاطی که مراجع مزبور تشکیل نشده است یکی از معتمدین محل که بامور مالیاتی رشته مخصوص بهر نوع فعالیت بصیر و مطلع باشد بانتخاب انجمن شهر و در غیاب انجمن بانتخاب فرماندار .

تبصوه ۱- در مورد این ماده در صورتیکه از صاحبان يك شغل سندیکاهای متعدد تشکیل شده باشد نماینده منتخب کلیه سندیکاهای در کمیسیون شرکت خواهند نمود و در صورتیکه عضو کمیسیون موضوع بند (۳) این ماده معرفی نشود و یا با اطلاع از تشکیل جلسه کمیسیون غیبت نماید کمیسیون با حضور دو عضو دیگر بیرونده رسیدگی ورأی صادر خواهد کرد . در صورت اختلاف رأی بین دو عضو نامبرده بیرونده بکمیسیون دیگری ارجاع میشود .

تبصوه ۲- وزارت دارائی میتواند رسیدگی به پرونده مالیاتی را بکمیسیون تشخیص شهرستانیکه محل فعالیت عمده مؤدی در آنجا میباشد ارجاع نماید .

ماده ۲۴۵- نمایندگان وزارت دارائی عضو کمیسیون از بین مأموران تشخیص که حداقل دارای چهار سال سابقه خدمت در شغل ممیزی کل باشند انتخاب میگردند .

تبصره- مادام که برای عضویت کمیسیون کارمند واجد شرایط مطابق مقررات این قانون وجود نداشته باشد ازین کارمندان وزارت دارائی که لااقل دارای ده سال سابقه خدمت در وزارت دارائی باشند انتخاب خواهند شد .

ماده ۲۴۶- اوقات رسیدگی کمیسیون تشخیص مالیات در مورد هر پرونده باید بمأمور تشخیص مربوط ومؤدی ابلاغ گردد . فاصله تاریخ ابلاغ وروزتشکیل جلسه رسیدگی کمیسیون در هیچ مورد نباید کمتر از ده روز (۱) باشد .

تبصره- عدم حضور مأمور تشخیص مربوط یا مؤدی ویا نماینده او در جلسه مانع رسیدگی کمیسیون و صدور رأی نخواهد بود .

ماده ۲۴۷- در صورتیکه کمیسیون صادر کننده رأی در محاسبه اشتباهی کرده باشد مکلف است با درخواست مؤدی یا مأمور تشخیص مالیاتی مربوط بموضوع رسیدگی ورأی را اصلاح کند .

ماده ۲۴۸- آراء صادره از کمیسیون تشخیص جز در مواردیکه بموجب مقررات این قانون قطعی شناخته شده است بشرح زیر قابل تجدید رسیدگی است :

الف- در صورتیکه ظرف ده روز (۲) از تاریخ ابلاغ از طرف مؤدی به آن اعتراض شده باشد .

ب- در صورتیکه در آمد مورد رأی بامبلغ مذکور در برگ تشخیص مالیات

---

(۱) بماده ۳۲۳ رجوع شود .

(۲) بماده ۳۲۳ رجوع شود .

بیست درصد یا بیشتر اختلاف داشته باشد و ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف مأمور تشخیص مربوط اعتراض شده باشد .

تبصره - در صورتیکه پرونده فقط از لحاظ یکی از طرفین قابل تجدید رسیدگی باشد در مرحله تجدید رسیدگی فقط نسبت با اختلاف همان طرف رسیدگی ورأی صادر خواهد شد .

ماده ۲۴۹ - آراء غیر قطعی کمیسیونهای تشخیص قابل تجدید رسیدگی در شعبه دیگر کمیسیون تشخیص مالیات خواهد بود که منحصرأ مأمور حل اختلاف در مرحله تجدید رسیدگی است . آراء صادره در مرحله تجدید رسیدگی قطعی و لازم الاجراء میباشد .

ماده ۲۵۰ - در مواردی که طبق مقررات این قانون رأی کمیسیون مالیاتی در مرحله رسیدگی بدوی قطعی است در صورتیکه مؤدی قبل از صدور برگ اجرائی اقدام پرداخت مالیات نماید و یا ترتیب پرداخت آن را بدهد و در سایر موارد در صورتیکه مؤدی به رأی صادره در مرحله بدوی اعتراض نکند از شصت درصد جریمه متعلق معاف است .

ماده ۲۵۱ - در صورتیکه مؤدی مالیات مورد رأی کمیسیون تشخیص را در مرحله تجدید رسیدگی که بر اثر اعتراض مؤدی صادر شده است قبل از صدور برگ اجرائی پرداخت نماید یا ترتیب پرداخت آنرا بدهد از بیست و پنج درصد جریمه معاف است .

ماده ۲۵۲ - در مواردیکه کمیسیون تشخیص برگ تشخیص را رد نماید یا اینکه تشخیص ممیز یا سر ممیز را بایست درصد اختلاف یا بیشتر تغییر دهد باید نسخه ای از رأی خود را به انضمام رونوشت برگ تشخیص برای رسیدگی نزد

دادستان انتظامی مالیاتی ارسال دارد تا در صورت احراز تخلف نسبت به تعقیب متخلف اقدام نماید .

ماده ۲۵۳- مؤدی یا مأمور تشخیص مربوط میتواند ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ آراء قطعی کمیسیونهای تشخیص مالیاتی (در غیر از مواردیکه رأی بعلت عدم اعتراض از طرف مؤدی یا دارائی بمرحله قطعیت میرسد) به استناد عدم رعایت قوانین موضوعه و با اعلام دلایل کافی بشورایعالی مالیاتی شکایت کنند و نقض رأی و تجدید رسیدگی را بخواهند .

فصل پنجم - شورایعالی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن

ماده ۲۵۴- شورایعالی مالیاتی مرکب خواهد بود از پنج نفر عضو اصلی و هشت نفر عضو علی البدل که از بین کسانیکه مدارج مقرر در ماده ۲۱۷ را بترتیب طی کرده و حداقل شش سال سابقه عضویت کمیسیونهای تشخیص مالیات را داشته باشند از طرف وزیر دارائی منصوب خواهند شد .

تبصره ۱۵- رئیس شورایعالی مالیاتی از بین اعضاء اصلی شوری از طرف وزیر دارائی انتخاب و فرمان همایونی منصوب میشود .

تبصره ۲۵- هر يك نفر از اعضاء اصلی به اتفاق دو نفر از اعضاء علی البدل شورایعالی مالیاتی تشکیل هیئتهائی بنام هیئت تحقیق میدهند که مأمور رسیدگی بشکایات مؤدیان یا مأموران تشخیص از آراء صادره از کمیسیونهای تشخیص میباشد .

شکایات واصله در صورتی قابل طرح در شورایعالی مالیاتی میباشد که به تشخیص اکثریت اعضاء یکی از هیئتهای تحقیق دلایل و مدارك ارائه شده ضمن شکایت مربوط بعدم رعایت مقررات باشد .

ماده ۲۵۵ - مادام که برای عضویت شورای عالی مالیاتی کارمند واجد شرایط مطابق مقررات ماده فوق وجود نداشته باشد از بین کارمندان عالی مقام وزارت دارائی که دارای پانزده سال سابقه خدمت در وزارت دارائی بوده و شش سال آن را در امور مالیاتی اشتغال داشته اند بشرح فوق انتخاب و منصوب میشوند .

ماده ۲۵۶ - دوره عضویت اعضاء شورای عالی مالیاتی سه سال از تاریخ انتصاب است و در این مدت قابل تغییر نیستند مگر بتقاضای خودشان یا بموجب حکم قطعی دادگاه اختصاصی اداری موضوع ماده ۲۶۹ و پس از انقضاء این مدت انتصاب مجدد آنان بلامانع است .

ماده ۲۵۷ - وظایف و اختیارات شورای عالی مالیاتی بشرح زیر است :

۱- رسیدگی به آراء قطعی کمیسیونهای مالیاتی که از لحاظ عدم مطابقت با قوانین و مقررات موضوعه مورد شکایت مؤدی یا ممیز کل واقع و طبق تشخیص اکثریت اعضای یکی از هیئتهای تحقیق قابل طرح باشد .

۲- اعلام نظر در زمینه اجرای قوانین و مقررات مالیاتی و تهیه آئین نامه ها و بخشنامه ها و مطالعه بمنظور پیشنهاد اصلاح و تغییر قوانین و مقررات مالیاتی بوزیر دارائی .

۳- اظهار نظر در مورد موضوعات و مسائل مالیاتی که وزیر دارائی حسب اقتضا برای مشورت و اظهار نظر بشورای عالی مالیاتی ارجاع مینماید .

ماده ۲۵۸ - در صورتیکه از طرف مأموران تشخیص و یا مؤدی شکایتی در موعد مقرر از رأی کمیسیون تشخیص مالیات واصل شود که ضمن آن با اقامه دلایل و ارائه اسناد و مدارک ادعای نقض قوانین موضوعه شده باشد شورای عالی مالیاتی موظف است بدون اینکه وارد رسیدگی بماهیت امر گردد صرفاً از لحاظ رعایت

تشریفات و رسیدگیهای قانونی و مطابقت مورد با قوانین و مقررات مربوط بموضوع رسیدگی نموده و مستنداً بجهات و اسباب و دلایل قانونی رأی مقتضی برنقض رأی کمیسیون و یاردشکایت مزبور صادر نماید .

تبصره ۵ - شورایعالی مالیاتی باحضور پنج نفر تشکیل و آراء صادره به اکثریت مناط اعتبار است و نظراقلیت باید در متن رأی منعکس شود .

ماده ۲۵۹ - رأی شورایعالی مالیاتی در مورد بند ۳ ماده ۲۵۷ برای مأموران لازم الاتباع است .

ماده ۲۶۰ - در صورتیکه رأی مورد شکایت از طرف شورایعالی مالیاتی نقض گردد پرونده باید بشعبه دیگر کمیسیون تشخیص که منحصرأ مأمور حل اختلاف در مرحله تجدید رسیدگی است ارجاع و مورد رسیدگی مجدد قرار گیرد در صورتیکه در آن محل کمیسیون یک شعبه بیشتر نداشته باشد بکمیسیون تشخیص مرکز استان ارجاع میشود مرجع مزبور مجدداً بموضوع و اختلاف مالیاتی برطبق مقررات فصل چهارم رسیدگی میکند و رأی مقتضی میدهد و رأیی که بدین ترتیب صادر میشود قطعی و لازم الاجرا است .

ماده ۲۶۱ - هرگاه شکایت از رأی کمیسیون تشخیص از طرف مؤدی بعمل آمده باشد و مؤدی بمیزان مالیات مورد رأی بدارائی وجه نقد یا تضمین بانکی بسپرد و یا وثیقه ملکی معرفی کند یا ضامن معتبر که اعتبار ضامن مورد قبول دارائی باشد بدهد رأی کمیسیون تا صدور رأی شورایعالی مالیاتی موقوف الاجرا میماند در غیر اینصورت عملیات اجرائی جز در مورد توقیف مؤدی قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۱ - در صورتیکه رأی شورایعالی مالیاتی مبنی برنقض رأی کمیسیون و تجدید رسیدگی باشد تأمین مزبور رد خواهد شد .

تبصره ۲۵ - در مواردیکه شورای عالی مالیاتی رأی کمیسیون های مالیاتی را نقض مینماید موظف است يك نسخه از رأی خود را به انضمام يك نسخه از رأی کمیسیون برای رسیدگی نزد دادستان انتظامی مالیاتی ارسال دارد تا در صورت احراز تخلف اقدام بتعقیب نماید .

فصل ششم - هیأت عالی انتظامی مالیاتی و وظائف آن

ماده ۲۶۲ - هیأت عالی انتظامی مالیاتی مرکب خواهد بود از سه نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی البدل که از بین کارمندان عالی مقام وزارت دارائی که در امور مالیاتی بصیر و مطلع هستند از طرف وزیر دارائی به این سمت منصوب میشوند . رئیس هیأت عالی انتظامی از بین اعضای اصلی هیأت از طرف وزیر دارائی انتخاب و بفرمان همایونی منصوب میشود .

تبصره - دوره عضویت اعضاء هیأت عالی انتظامی سه سال از تاریخ انتصاب است و در این مدت قابل تغییر نیستند مگر بتقاضای خودشان یا بموجب حکم قطعی مرجع انتظامی مذکور در ماده ۲۶۹ و پس از انقضاء این مدت انتصاب مجدد آنان بلامانع است .

ماده ۲۶۳ - وظایف و اختیارات هیئت عالی انتظامی بشرح زیر است :

الف - رسیدگی بتخلفات اداری کلیه مأموران تشخیص مالیاتی و نمایندگان وزارت دارائی در کمیسیون های تشخیص مالیات و سایر مأمورینی که طبق این قانون مسئول وصول مالیات هستند بدرخواست دادستان انتظامی مالیاتی . تعقیب و رسیدگی پیرونده های مطروحه در دادستانی و هیئت عالی انتظامی مالیاتی سابق بعهدہ مراجع موضوع این فصل خواهد بود .

ب - نفی صلاحیت شاغلین مقامات مذکور در ادامه خدمات مالیاتی

بجهاات اخلاقی و اعمال و رفتار منافی باحیثیت و شئون مأمورین مالیاتی و سوء شهرت و اهمال و مسامحه مکرر آنان در انجام وظایف خود بدرخواست دادستان انتظامی مالیاتی .

ماده ۲۶۴ - دادستان انتظامی مالیاتی به انتخاب وزیر دارائی از بین سه نفر که از طرف هیئت عالی انتظامی از بین کسانی که مدارج مقرر در ماده ۲۱۷ را بترتیب طی کرده و حداقل شش سال سابقه عضویت کمیسیون های تشخیص مالیات را داشته باشند پیشنهاد میگردد به این سمت منصوب میشود .

تبصره - مادام که برای احراز سمت دادستانی انتظامی شخص واجد شرایط برطبق این ماده وجود ندارد دادستان انتظامی مالیاتی از بین سه نفر کارمند عالی مقام وزارت دارائی که دارای ۲۰ سال سابقه خدمت در وزارت دارائی بوده و شش سال آنرا در امور مالیاتی کار کرده باشند از طرف هیئت عالی انتظامی پیشنهاد میشود از طرف وزیر دارائی انتخاب و به این سمت منصوب میشود .

ماده ۲۶۵ - وظایف دادستان انتظامی مالیاتی بشرح ذیل است :

الف - رسیدگی و کشف تخلفات و تقصیرات اداری مأموران تشخیص مالیات و اعضاء کمیسیون تشخیص و سایر مأمورین که طبق این قانون مسئول وصول مالیات هستند و تعقیب آنها .

ب - تحقیق در جهاات اخلاقی و اعمال و رفتار مأموران مذکور .

پ - اعلام نظر نسبت بترفع مقام مأموران تشخیص و نمایندگان دارائی عضو کمیسیون های تشخیص مالیات .

ت - اقامه دعوی علیه مؤدیان و مأموران مالیاتی و حسابداران رسمی در مواردیکه ضمن این قانون پیش بینی شده است .

ماده ۲۶۶ - جهات ذیل موجب شروع رسیدگی و تحقیق خواهد بود :

الف - شکایت ذینفع راجع بعدم رعایت مقررات این قانون .

ب - گزارش رسیده از مراجع رسمی .

پ - مواردیکه موضوعی از طرف هیئت عالی انتظامی مالیاتی ارجاع

شود .

ت - مشهودات و اطلاعات دادستان انتظامی مالیاتی .

ماده ۲۶۷ - دادستان انتظامی مالیاتی موارد مذکور در ماده بالا را

مورد رسیدگی قرار میدهد و حسب مورد پرونده را بایگانی یا قرار منع تعقیب صادر و یا ادعای تنظیم و به هیئت عالی انتظامی مالیاتی تسلیم مینماید .

ماده ۲۶۸ - مرجع رسیدگی بتخلف مأموران مذکور در بند الف ماده

۲۶۳ مرکب است از دو نفر از اعضاء هیئت عالی انتظامی (غیر از رئیس هیئت) و یک

نفر از اعضاء شورای عالی مالیاتی بنا بمعرفی رئیس شوری . مرجع مذکور بر طبق

مقررات این قانون و قانون استخدام کشوری و سایر مقررات موضوعه نسبت

بموضوع مرجوع رسیدگی و رأی بربرائت یا محکومیت صادر مینماید رأی مزبور

ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف کارمند مورد تعقیب و دادستان انتظامی

مالیاتی قابل تجدیدنظر است . مرجع تجدیدنظر مرکب خواهد بود از سه نفر عضو

که عبارتند از رئیس هیئت عالی انتظامی مالیاتی - رئیس شورای عالی مالیاتی -

یکی از اعضاء هیئت عالی انتظامی به انتخاب رئیس هیئت عالی انتظامی . رأی

مرجع تجدیدنظر قطعی و لازم الاجراء است .

ماده ۲۶۹- تخلفات انتظامی اعضاء شورای عالی مالیاتی و هیئت عالی انتظامی بدستور وزیر دارائی در دادگاه اختصاصی اداری مرکب از یکی از مستشاران دیوان عالی کشور بمعرفی رئیس دیوان عالی کشور - یکی از رؤسای شعب دیوان محاسبات بانتهاب وزیر دارائی یکی از کارمندان عالی مقام وزارت دارائی بانتهاب وزیر دارائی مورد رسیدگی قرار میگردد که برطبق قانون استخدام کشوری وسایر مقررات مربوط رسیدگی ورأی بربرائت یا محکومیت صادر خواهد نمود. رأی صادر ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف کارمند مورد تعقیب و دادستان مربوط قابل تجدید نظر است.

مرجع تجدید نظر مرکب خواهد بود از یکی از رؤسای شعب دیوان عالی کشور بمعرفی رئیس دیوان عالی کشور - رئیس کل دیوان محاسبات - یکی از معاونین وزارت دارائی به انتخاب وزیر دارائی. رأی مرجع تجدید نظر قطعی و لازم الاجراء است.

ماده ۲۷۰- تعقیب و اقامه دعوی در مورد تخلفات اعضاء شورای عالی مالیاتی و هیئت عالی انتظامی وسیله یکی از کارمندان عالی مقام وزارت دارائی که در هر مورد موقتاً از طرف وزیر دارائی بعنوان دادستان انتخاب میشود صورت خواهد گرفت.

ماده ۲۷۱- در مواردی که بموجب قوانین و مقررات مالیاتی بسبب معاملاتیکه در دفتر اسناد رسمی انجام میشود تکالیفی برعهده صاحبان دفتر گذارده شده است تخلف آنان از انجام تکالیف مذکور بوسیله دادستان انتظامی مالیاتی تعقیب خواهد شد.

محاكمه و مجازات سردفتر متخلف در مرجع صلاحیتدار مذکور در قانون

دفتر اسناد رسمی بعمل خواهد آمد ولی دادستان انتظامی مالیاتی علاوه بر تسلیم ادعانامه میتواند یک نفر از مأموران تشخیص تحت اختیار خود را برای ادای توضیحات لازم در مرجع مزبور مأمور کند .

ماده ۲۷۲- تخلف قضات اعضای کمیسیونهای تشخیص در انجام تکالیفی که بموجب قوانین و مقررات مالیاتی بعهده کمیسیونهای تشخیص گذارده شده است با اعلام دادستان انتظامی مالیاتی در دادرسی انتظامی قضات مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت .

ماده ۲۷۳- مجازات تخلف مأموران تشخیص و اعضاء کمیسیون تشخیص در موارد زیر عبارتست از :

۱- هرگاه بعد از تشخیص قطعی مالیات و غیر قابل اعتراض بودن آن معلوم شود که مأموران تشخیص و یانمایندگان دارائی یا قضات عضو کمیسیون تشخیص بدون توجه با اسناد و مدارك مؤدی و تحقیقات کافی در آمد مؤدی را بیش از دو برابر تشخیص داده اند حداقل مجازات اداری متخلف دو سال انفصال از خدمات دولتی خواهد بود .

۲- در مورد اجرای ماده ۲۸۰ در صورتیکه بموجب رأی قطعی کمیسیون تشخیص ادعای سر ممیز مالیاتی رد شود سر ممیز یا ممیز یا هر دوی آنان بمجازات اداری که حداقل آن یکسال انفصال از خدمت دولت میباشد محکوم خواهند شد .

۳- در مواردی که مالیات مؤدی بر اثر مسامحه و غفلت مأموران تشخیص یا اعضاء کمیسیون تشخیص مالیاتی مشمول مرور زمان یا غیر قابل وصول گردد . جز در مورد اظهارنامه هائیکه در اجرای تبصره ۲ ماده ۲۲۴ رسیدگی بآن

الزامی نیست مقصر بموجب رأی هیئت عالی انتظامی از خدمات مالیاتی معاف و حسب مورد به مجازات متناسب مقرر در قانون استخدام کشوری محکوم خواهد شد .

ضمناً نسبت بزبان وارده بدولت بمیزانیکه شورای عالی مالیاتی تشخیص میدهد متخلف مسئولیت مدنی داشته و وسیله دادستان انتظامی مالیاتی در دادگاههای حقوقی دادگستری باین عنوان دعوی جبران ضرر و زیان اقامه خواهد شد و در صورت وجود سوء نیت متهم وسیله دادستان انتظامی مالیاتی مورد تعقیب جزائی قرار خواهد گرفت .

مأموران تشخیص که امر مالیاتی مختوم را مجدداً مورد اقدام قرار دهند بموجب حکم هیئت عالی انتظامی به انفصال از خدمات دولت از يك الی چهار سال محکوم میشوند و در مواردی که با دادن گزارش خلاف واقع در امر مالیاتی متعمداً وسائل تعقیب مؤدیانی را که بی تقصیرند فراهم سازند بموجب حکم دادگاههای دادگستری بحبس تأدیبی از ششماه تا دو سال محکوم میشوند دادگاهها خارج از نوبت باین جرائم رسیدگی خواهند نمود . این حکم شامل مأموران تشخیص نیز خواهد بود که در موارد مذکور در مواد ۱۴۹ و ۲۲۵ و ۲۳۹ و بطور کلی بعد از صدور برگ تشخیص در هر مرحله ای که باشد بابت فعالیت دیگر مؤدی اعم از اینکه از همان نوع باشد یا نوع دیگر بدون بدست آوردن مدرک مثبت یا در خارج از مهلت مرور زمان مالیاتی موضوع مواد ۱۴۹ و ۱۵۰ مطالبه مالیات نمایند .

تبصوه - تشریفات رسیدگی بتخلفات و مجازات آنها جز در مواردیکه مقررات خاصی برای آن در این قانون پیش بینی شده است مطابق نظامنامه محاکمات اداری خواهد بود .

ماده ۲۷۴ - در کلیه موارد شمول مرور زمان نسبت به تعقیب تخلفات انتظامی مالیاتی سه سال از تاریخ وقوع تخلف خواهد بود .

فصل هفتم - حسابداران رسمی و وظائف آنها

ماده ۲۷۵ - بمنظور تعیین و معرفی حسابداران رسمی و فراهم آوردن وسائل لازم برای بالا بردن سطح معلومات حسابداری در کشور و تهیه زمینه مساعد برای تدوین موازین فنی و اخلاقی حرفه حسابداری و نظارت در اجرای موازین مزبور کانون حسابداران رسمی طبق مقررات این فصل تشکیل میشود .

تبصره ۱ - کانون دارای شورائی خواهد بود که از اعضاء زیر تشکیل میشود :

وزیر دارائی ، خزانه دار کل کشور ، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ، رئیس هیئت مدیره کانون حسابداران رسمی و سه نفر حسابدار متخصص با سابقه بتشخیص وزیر دارائی . ریاست شورا با وزیر دارائی خواهد بود . تا تاریخ تعیین رئیس هیئت مدیره کانون جلسات شورا بدون شرکت وی تشکیل خواهد شد .

تبصره ۲ - اساسنامه کانون و شرایط و طرز انتخاب حسابدار رسمی و نحوه تشکیل و انجام وظایف شورا و تعرفه حق الزحمه حسابرسی و سایر خدمات مذکور در ماده ۲۷۷ و آئین نامه های موضوع این فصل از طرف وزارت دارائی تنظیم و بتصویب شورای کانون بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

ماده ۲۷۶ - اعضاء کانون کسانی هستند که از طرف شورا بعنوان حسابدار رسمی انتخاب میشوند .

تبصره ۱ - رسیدگی بدفاتر و حساب سود و زیان و ترازنامه برای تشخیص

درآمد مشمول مالیات در صورتی با اعضاء کانون یا مؤسسات حسابرسی موضوع تبصره ماده ۲۷۷ واگذار خواهد شد که واجد شرایط خاص مقرر در آئین نامه مربوط باشند .

شرایط خاص و ترتیب رسیدگی و وظایف حسابداران رسمی در انجام امور مالیاتی و نحوه صدور و لغو کارت شناسائی و مدت و شرایط تمدید آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت دارائی تهیه و پس از تصویب شورای کانون بموقع اجراء گذارده خواهد شد. حسابداران رسمی فعلی تا تعیین اولین دسته حسابداران رسمی از طرف شورا بوظایف خود طبق مقررات فعلی ادامه خواهند داد .

حداکثر مدت اعتبار کارت شناسائی مذکور در قسمت اخیر دو سال بوده و قابل تجدید میباشد . واگذاری حسابرسی امور مالیاتی بحسابداران غیر شاغل جز در موارد ضروری بتشخیص وزارت دارائی مجاز نیست .

تبصره ۲- کارشناسان رسمی حسابداری دادگستری در تهران از بین اعضاء کانون با رعایت سایر مقررات مربوط بامور کارشناسی انتخاب خواهند شد و در صورتیکه تعداد متقاضیان از اعضاء کانون تکافوی احتیاجات وزارت دادگستری را نکند میتوان از حسابرسان آزاد استفاده نمود .

ماده ۲۷۷- آندسته از اعضاء کانون که تمام وقت خود را بخدمات حسابرسی و یا تهیه و تنظیم و پیشنهاد و شهای حسابداری یا سایر خدماتی که بتشخیص شورای جزو وظایف حسابدار شاغل تلقی گردد برای عموم تخصیص دهند حسابدار شاغل نامیده میشوند حسابداران شاغل در مقابل خدمات مذکور از دریافت هر گونه وجهی جز حق الزحمه موضوع تبصره ۲ ماده ۲۷۵ ممنوع میشوند.

پرداخت هر گونه وجهی از طرف وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی به حسابداران شاغل با استثناء حق الزحمه مزبور ممنوع است .

تبصره - دویا چند حسابدار شاغل میتوانند مستقلایا با شرکت يك یا چند حسابدار رسمی دیگر بارعایت شرایطی که در اساسنامه کانون پیش بینی خواهد شد مؤسسه حسابرسی تشکیل دهند .

مدیرمسئول مؤسسه باید از بین حسابداران شاغل انتخاب شود و مسئول اقدامات و نظرات مؤسسه خواهد بود .

ماده ۲۷۸ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها مجاز نیستند امور حسابرسی خود را بحسابداران غیر شاغل یا بمؤسسات حسابرسی که يك یا چند نفر از شرکاء آن حسابداران غیر شاغل باشند ارجاع نمایند یا امور حسابرسی خود را بحسابداران غیر ایرانی یا مؤسسات حسابرسی که يك یا چند نفر از شرکاء آن غیر ایرانی باشند ارجاع کنند مگر در موارد ضروری بتشخیص وزارت دارائی - حکم این ماده مانع ارجاع امور حسابرسی سازمانهای فوق الذکر بمؤسسات دولتی نخواهد بود .

ماده ۲۷۹ - گزارش حسابدار رسمی باید طبق نمونه مخصوص حاوی نکات زیر تنظیم وبمیز مالیاتی تسلیم گردد :

الف - اظهار نظر نسبت بقانونی بودن دفاتر مؤدی طبق مقررات این قانون و کافی بودن دفاتر و اسناد و مدارک مؤدی برای امر حسابرسی و تعیین درآمد واقعی وانطباق ترازنامه و حساب سود و زیان واقلام مذکور در آنها با مندرجات دفاتر قانونی واسناد مربوط وهمچنین بطور کلی رسیدگی و اظهار نظر نسبت بمندرجات دفاتر و اظهارنامه‌های سایر مؤدیانیکه دفاتر نگاهداری میکنند

و ذکر اینکه تمام اطلاعات و توضیحات لازم که حسابرس خواسته است به او داده شده و تمام رسیدگی‌هایی را که طبق عرف حسابرسی لازم بوده انجام داده است و همچنین اظهار نظر راجع به اینکه ترازنامه و حساب سود و زیان و سایر صورت‌حسابها و دفاتر و اسناد منطبق باوضع واقعی میباشد .

ب - تعیین میزان درآمد مشمول مالیات - مؤدی بر اساس قوانین و مقررات مالیاتی .

تبصره - گزارش حسابدار رسمی در مورد بند الف بدون رسیدگی از طرف ممیز مالیاتی قابل قبول است و در صورتیکه ممیز مالیاتی نسبت بگزارش حسابدار رسمی اعم از بند الف یا ب توضیحات و اطلاعات اضافی بخواند میتواند حداکثر در مدت سه ماه پس از تسلیم گزارش با ذکر مورد کتباً از حسابدار رسمی مطالبه نماید و حسابدار رسمی مکلف است حداکثر در مدت ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ توضیحات و اطلاعات خواسته شده را جهت ممیز ارسال دارد مگر آنکه تهیه اطلاعات و توضیحات خواسته شده احتیاج بوقت اضافی داشته باشد که در اینصورت با توجه بمدت مرور زمان مالیاتی مهلت متناسبی بحسابدار رسمی داده خواهد شد در صورتی که ممیز مالیاتی به اطلاعات و توضیحات حسابدار رسمی ایرادی داشته باشد طبق ماده ۲۸۰ اقدام خواهد شد .

ماده ۲۸۰ - هرگاه ممیز مالیاتی بگزارش حسابدار رسمی ایرادی داشته باشد نظر خود را با ذکر دلایل بسممیز گزارش خواهد داد و در صورتیکه مراتب مورد تأیید کتبی او قرار گیرد ممیز مالیاتی بر اساس مقررات این قانون و حسب مورد با رعایت تبصره ۱ ماده ۸۱ درآمد مشمول مالیات را تشخیص خواهد داد . در صورتی که رد گزارش حسابدار رسمی در مورد بند الف ماده ۲۷۹ باشد و بموجب رأی قطعی کمیسیون تشخیص که با حضور یکی از حسابداران رسمی تشکیل میشود ادعای سر ممیز و ممیز مالیاتی قبول نشود

دادستان انتظامی مالیاتی مکلف است اقدام بتعقیب نامبردگان در هیئت عالی انتظامی نماید و در غیر اینصورت حسابدار رسمی با مؤدی متضامناً مسئول پرداخت مابه التفاوت مالیات و جرائم و زیان دیرکرد متعلق بوده و نسبت بلغو کارت شناسائی حسابدار رسمی بر اساس مقررات آئین نامه موضوع تبصره یک ماده ۲۷۶ اقدام و مراتب برای تعقیب نامبرده بکانون حسابداران رسمی اعلام خواهد شد .

عدم حضور حسابدار رسمی در جلسه کمیسیون تشخیص در صورتیکه قبلاً دعوت شده باشد مانع رسیدگی و صدور رأی نخواهد بود .

تبصره - اعضاء کانون از نظر تخلفات و مجازاتها و نحوه رسیدگی بتخلفات آنان باستثناء تخلفات انتظامی که در اساسنامه کانون پیش بینی خواهد شد تابع مقررات مربوط بکارشناسان رسمی خواهند بود .

ماده ۲۸۱ - حکم قسمت اول تبصره ماده ۲۷۹ شامل گزارش حسابداران رسمی در مورد رسیدگی بحساب مالیاتی مؤدیانی که در سرمایه یا منافع آنان شریک یا سهامی بوده یا معاملات بازرگانی با آنان دارند یا در اداره مؤسسه مربوط دخالت دارند نمیباشد و مؤدیان مالیاتی حق ندارند برای تصفیه حساب مالیاتی خود استناد بگزارش حسابداران رسمی در موارد مذکور در این ماده کنند و هر زمان کشف شود که برخلاف این ماده عمل شده مابه التفاوت مالیات باضافه جریمه ای معادل بیست درصد مابه التفاوت مزبور که در هر صورت از ده هزار ریال کمتر نخواهد بود از مؤدی وصول خواهد شد .

قسمت دوم - وصول مالیات

ماده ۲۸۲ - هرگاه مؤدی مالیات قطعی شده خود را ظرف ده (۱) روز از

---

(۱) بماده ۳۲۳ رجوع شود .

تاریخ ابلاغ برگ قطعی پرداخت ننماید اداره دارائی بموجب برگ اجرائی به او ابلاغ میکند که ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ کلیه بدهی خود را بپردازد یا ترتیب پرداخت آنرا با دارائی بدهد .

تبصره ۱ - در برگ اجرائی باید نوع و مبلغ مالیات - مدارك تشخیص قطعی بدهی - سال مالیاتی - مبلغ پرداخت شده - جریمه و زیان دیرکرد متعلق ذکر شود .

تبصره ۲ - آن قسمت از مالیات که مورد قبول مؤدی است از قبیل مبلغ مذکور در اظهارنامه یا ترازنامه یا در آراء غیر قطعی کمیسیونهای مالیاتی که در موعد مقرر از طرف مؤدی بآن اعتراض نشده است بعنوان مالیات قطعی تلقی میشود و از طریق عملیات اجرائی قابل وصول است .

ماده ۲۸۳ - هرگاه مؤدی پس از ابلاغ برگ اجرائی در موعد مقرر مورد مطالبه را کلاً پرداخت نکند یا ترتیب پرداخت آنرا با دارائی ندهد به اندازه بدهی مؤدی اعم از اصل و جرائم و خسارات متعلق باضافه ده درصد بدهی از اموال منقول و یا غیر منقول و مطالبات مؤدی بازداشت خواهد شد . صدور دستور توقیف و دستور اجرای آن بعهده اجرائیات دارائی میباشد .

ماده ۲۸۴ - بازداشت اموال زیر ممنوع است :

۱ - دوسوم حقوق حقوق بگیران و سه چهارم حقوق بازنشستگی و وظیفه .
۲ - لباس و اشیاء و لوازمیکه برای رفع حوائج ضروری مؤدی و افراد تحت تکفل او لازم است و همچنین آذوقه موجود و نفقه اشخاص واجب النفقه مؤدی .

۳ - ابزار و آلات کشاورزی و صنعتی و وسائل کسب که برای تأمین حداقل معیشت مؤدی لازم است .

تبصره ۱ - هرگاه ارزش مالی که برای بازداشت در نظر گرفته میشود زائد بر میزان بدهی مالیاتی مؤدی بوده و قابل تفکیک نباشد تمام مال بازداشت و فروخته خواهد شد و مازاد مسترد میشود مگر اینکه مؤدی اموال بلا معارض دیگری معادل میزان فوق معرفی نماید .

تبصره ۲ - هرگاه مؤدی یکی از زوجین باشد که در يك خانه زندگی مینمایند از اثاث البیت آنچه عادتاً مورد استفاده زنانه است متعلق به زن و بقیه متعلق بشوهر شناخته میشود مگر آنکه خلاف ترتیب فوق معلوم شود .

ماده ۲۸۵ - ارزیابی اموال مورد بازداشت وسیله ارزیابی دارائی بعمل خواهد آمد ولی مؤدی میتواند باتودیع حق الزحمه ارزیابی طبق مقررات مربوط به دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری تقاضا کند که ارزیابی اموال وسیله ارزیابی رسمی بعمل آید .

ماده ۲۸۶ - کلیه اقدامات لازم مربوط به آگهی حراج و مزایده و فروش اموال مورد بازداشت اعم از منقول و غیر منقول بعهدده مسئول اجرائیات دارائی میباشد در مورد فروش اموال غیر منقول در صورتیکه پس از انجام تشریفات مقرر و تعیین خریدار مالك برای امضاء سند انتقال حاضر نشود مسئول اجرائیات دارائی به استناد مدارك مربوط از اداره ثبت محل تقاضای انتقال ملك را بنام خریدار خواهد کرد و اداره ثبت اسناد و املاك مكلف به اجرای آن است .

ماده ۲۸۷ - در مورد اموال غیر منقول بازداشت شده در صورتیکه پس از دو نوبت آگهی (که در نوبت دوم بدون حداقل قیمت آگهی خواهد شد) خریداری برای آن پیدا نشد وزارت دارائی میتواند مطابق ارزیابی

کارشناس رسمی و حداکثر بقیمت منطقه‌ای سابق یا ارزش معاملاتی (در مورد املاکی که قیمت منطقه‌ای سابق یا ارزش معاملاتی دارد) معادل کل بدهی مؤدی از مال مورد بازداشت تملک و بهای آنرا بحساب بدهی مؤدی منظور نماید .

تبصره - در صورتیکه مؤدی قبل از انتقال مال مذکور از طرف وزارت دارائی بغیر حاضر شود که عین مال را با پرداخت بدهی قبلی و زیان دیرکرد متعلق تا تاریخ پرداخت مسترد دارد وزارت دارائی مکلف است ملک مزبور را مسترد دارد .

ماده ۲۸۸ - ادارات دارائی میتوانند پس از ۱۵ روز (۱) از تاریخ ابلاغ برگ اجرائی در مورد هر مؤدی که بدهی قطعی او بابت اصل مالیات هر سال بیش از پنجاه هزار ریال باشد و به اموال او دسترسی پیدا نشود و مؤدی مالی که متناسب با بدهی او بوده و دسترسی به آن میسر باشد ارائه ندهد و یا برای پرداخت بدهی خود قراری با اداره دارائی ندهد و یا ضامن متناسب با بدهی معرفی نکند و یا گواهی تسلیم دادخواست اعسار و یا توقف به دادگاه صالح بطرفیت اداره دارائی ارائه ندهد بازداشت مؤدی را بخواهد .

ماده ۲۸۹ - درخواست بازداشت ضمن تعیین مبلغ بدهی از اداره ثبت محل میشود اداره ثبت مکلف است با رعایت مقررات اجرائی مربوط اقدام ببازداشت بدهکار نماید .

تبصره - هزینه بازداشت مؤدی طبق مقررات مربوط از طرف وزارت دارائی پرداخت و بعد کلیه هزینه‌ها به استثنای هزینه بازداشت در مدت توقیف از بدهکار وصول خواهد شد .

ماده ۲۹۰ - اداره داریی مکلف است در موارد ذیل نسبت بر رفع بازداشت از بدهکار فرراً اقدام کند :

۱ - در صورتیکه بدهکار مالی نشان بدهد که بابتدهی او متناسب باشد و توقیف آن مال قانوناً از طرف اداره داریی بلامانع باشد .

۲ - در صورتیکه بدهی وصول گردد و بابتدهکار بدهی خود را با تنظیم سند رسمی و دادن ضامن مورد قبول داریی در مدت مناسب به تشخیص وزارت داریی تقسیط نماید .

۳ - در صورتیکه دادخواست اعساریاتوقف بدادگاه صالح بطرفیت داریی تسلیم نماید .

ماده ۲۹۱ - مرجع رسیدگی بشکایات ناشی از اقدامات اجرایی راجع به مطالبات دولت از اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی که طبق مقررات اجرایی مالیاتها قابل مطالبه و وصول میباشد کمیسیون تشخیص مالیات خواهد بود بشکایات مزبور بفوریت و خارج از نوبت رسیدگی ورأی صادر خواهد شد رأی صادره قطعی و لازم الاجراء میباشد .

تبصره ۱ - در مورد مالیاتهای مستقیم در صورتیکه شکایت حاکی از این باشد که وصول مالیات قبل از قطعیت بموقع اجرا گذارده شده است هرگاه کمیسیون تشخیص شکایت را وارد دانست ضمن صدور رأی بر بطلان اجرائیه حسب مورد قرار رسیدگی و اقدام لازم صادر یانسبت بدرآمد مشمول مالیات مؤدی رسیدگی ورأی صادر خواهد کرد رأی صادر از کمیسیون تشخیص قطعی و لازم الاجرا می باشد مگر در قسمت اخیر که مفاد ماده ۲۴۸ لازم الرعایه است .

تبصره ۲ - در مورد مالیات های غیر مستقیم هرگاه شکایت اجرایی از

این جهت باشد که مطالبه مالیات قانونی نیست مرجع رسیدگی باین شکایت نیز کمیسیون تشخیص مالیات مقرر در ماده ۲۴۴ خواهد بود ورأی کمیسیون مزبور در این باره هم قطعی و لازم الاجرا است .

مفاد این تبصره شامل جرائم قاچاق اموال موضوع عایدات دولت و بهای مال قاچاق از بین رفته و نیز آن دسته از مالیات های غیر مستقیم که طبق مقررات مخصوص بخود در مراجع خاص باید حل و فصل شود نخواهد بود .

ماده ۲۹۲ - دودرصد از جوهی که بابت مالیات و زیان دیر کرد و جرائم موضوع این قانون وصول می شود (باستثنای مالیات بر درآمد بانکها و شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت) در حساب مخصوص در خزانه منظور میگردد تا بمصرف تعلیم و تربیت کارمندان در امور مالیاتی و حسابرسی تخصصی برسد .

تبصره ۱ - وزارت دارائی مجاز است از محل مزبور برای تشویق در امر وصول مالیات علاوه بر مزایای قانونی کارمندان سازمان های مالیاتی بکارمندان مزبور و سایر کسانیکه در امر وصول مالیاتها فعالیتهای مؤثری مصروف داشته یامیدارند در موارد خاص پاداش متناسبی به تشخیص خود پرداخت نماید . وجوه پرداختی باستناد این تبصره از شمول کلیه مقررات مغایر مستثنی است .

تبصره ۲ - وزارت دارائی مجاز است قسمتی از وجوه مزبور را برای پرداخت وام مسکن به مستخدمین وزارت دارائی طبق آئین نامه ای که بتصویب وزیر دارائی میرسد بمصرف برساند .

ماده ۲۹۳ - آئیننامه مربوط بقسمت وصول مالیات وسیله وزارت دارائی و وزارت دادگستری تنظیم و از طرف وزارت دارائی بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

قسمت سوم - ابلاغ

۲۹۴۵۵- اوراق مالیاتی بطور کلی باید بشخص مؤدی ابلاغ و در نسخه ثانی رسید اخذ گردد .

۲۹۵۵۵- هر گاه بخود مؤدی دسترسی پیدا نشود اوراق مالیاتی باید در محل سکونت یا محل کار او یکی از بستگان یا مستخدمین او ابلاغ گردد مشروط بر اینکه بنظر مأمور ابلاغ سن ظاهری این اشخاص برای تمیز اهمیت اوراق مورد ابلاغ کافی بوده و بین مؤدی و شخصی که اوراق را دریافت میدارد تعارض منفعت نباشد .

۲۹۶۵۵- هر گاه مؤدی یا در صورت عدم حضور او بستگان یا مستخدمین او از گرفتن برگها استنکاف نمایند. یا در صورتیکه هیچیک از اشخاص مذکور در محل نباشد مأمور ابلاغ باید امتناع آنانرا از گرفتن اوراق یا عدم حضور اشخاص فوق را در محل باگواهی یکنفر پاسبان یا ژاندارم یا دونفر گواه از اهل محل در هر دو نسخه قید نموده و نسخه اول اوراق را بدرب محل سکونت یا محل کار مؤدی الصاق نماید .

اوراق مالیاتی که بترتیب فوق ابلاغ شده قانونی تلقی و تاریخ الصاق تاریخ ابلاغ بمؤدی محسوب است .

۲۹۷۵۵- مأمور ابلاغ باید مراتب زیر را در نسخه دوم اوراق مالیاتی تصریح و امضاء نماید :

الف- محل و تاریخ ابلاغ با تعیین روز و ماه و سال .

ب- نام کسیکه اوراق به او ابلاغ شده با تعیین اینکه چه نسبتی با مؤدی دارد .

پ - نام و مشخصات گواها در مورد ماده ۲۹۶ .

ماده ۲۹۸- اگر مؤدی یکی از ادارات دولتی یا مؤسسات وابسته بدولت باشد اوراق مالیاتی باید به رئیس یا قائم مقام رئیس یا رئیس دفتر آن اداره یا مؤسسه ابلاغ گردد .

ماده ۲۹۹- اگر مؤدی شرکت تجارتي یا سایر اشخاص حقوقی باشد اوراق مالیاتی باید به مدیر یا اشخاص دیگر که از طرف شرکت حق امضاء دارند تسلیم شود .

تبصره ۵- مقررات مواد ۲۹۵ و ۲۹۶ در مورد شرکت های تجارتي و سایر اشخاص حقوقی نیز مجری است .

ماده ۳۰۰- در مواردیکه مؤدی محلی را بعنوان محل کار یا سکونت یا محل ابلاغ اوراق مالیاتی معرفی کند و در غیر این مورد در صورتیکه اوراق مالیاتی در محلی بعنوان محل کار یا سکونت مؤدی ابلاغ شود و در پرونده دلیل و اثری حاکی از اطلاع مؤدی از این موضوع بوده و به این نشانی ایراد نکرده باشد مادام که محل دیگری بعنوان محل سکونت یا کار اعلام نکند ابلاغ اوراق مالیاتی بهمان نشانی قانونی و صحیح است .

ماده ۳۰۱- در مواردیکه نشانی مؤدی در دست نباشد اوراق مالیاتی يك نوبت در روزنامه کثیرالانتشار حوزه دارائی و اگر در حوزه دارائی روزنامه نباشد در روزنامه کثیرالانتشار نزدیکترین محل به حوزه دارائی یا یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکز آگهی میشود این آگهی در حکم ابلاغ بمؤدی محسوب خواهد شد .

تبصره ۱- در متن اوراق مالیاتی ابلاغ شده باید علاوه بر مطالب مربوط محل مراجعه و مهلت مقرر و تکلیف قانونی مؤدی درج شده باشد .

تبصره ۲- در مورد مؤدیان مالیات مستغلات که نشانی آنها طبق ماده ۳۰۰ این قانون مشخص نباشد اوراق مالیاتی بترتیب مذکور در ماده ۲۹۶ به مستغلی که مالیات آن مورد مطالبه است ابلاغ خواهد شد.

ماده ۳۰۲- مقررات آئین دادرسی مدنی راجع به ابلاغ جرم وار دیکه در این قسمت مقرر گردیده است در مورد ابلاغ اوراق مالیاتی اجرا خواهد شد.

ماده ۳۰۳- مقررات باب اول و دوم و سوم این قانون از اول فروردین ماه ۱۳۴۶ بموقع اجرا گذاشته میشود و مقررات آن شامل کلیه اراضی بایرو مالیات بر درآمد هائیکه تاریخ تحصیل در آمد و سایر مالیاتهای مستقیم که سبب تعلق مالیات بعد از تاریخ اجرای این قانون میباشد و همچنین مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی مربوط بسال مالی که در سال اول اجرای این قانون خاتمه مییابد خواهد بود و کلیه قوانین و مقررات مالیاتی نسبت به آنها ملغی است. در مواردیکه در فاصله بین اول فروردین ماه ۱۳۴۶ تا تاریخ ابلاغ این قانون مالیاتی کمتر از مأخذ مقرر پرداخت شده باشد در صورتیکه مابه التفاوت ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون پرداخت گردد از موارد تخلف محسوب نخواهد شد ضمناً اضافه پرداختی نیز در محاسبه مالیاتی منظور نخواهد شد.

باب چهارم- تصفیه بقایای مالیاتی

ماده ۳۰۴- مالیات بر درآمد هائیکه تاریخ تحصیل در آمد و سایر مالیاتهای مستقیم موضوع این قانون که سبب تعلق مالیات قبل از سال ۱۳۴۶ میباشد و مشمول مرور زمان نبوده و هنوز بمرحله قطعیت نرسیده است کلاً بعنوان بقایای مالیاتی تابع

احکام این باب خواهد بود در آمد مشمول مالیات و نرخ مالیاتی بقایای مالیاتی تابع احکام قانونی زمان تحصیل در آمد خواهد بود .

ماده ۳۰۵- مالکین املاک مزروعی که در هر یک از سنوات قبل از ۱۳۴۶ بیش از بیست و پنج درصد بهره مالکانه آنها بعلت عوامل خارج از اختیار آنان از بین رفته میتوانند راجع بمالیات همان سال به دارائی محلی که ملک در حوزه آن واقع است تا پایان سال ۱۳۴۹ شکایت کنند در اینصورت پرونده برای صدور رأی مقتضی بکمیسیون حل اختلاف احاله خواهد شد رأی کمیسیون در این مورد قطعی و لازم الاجرا است ولی مالیاتهای وصول شده تا تاریخ تصویب این اصلاحیه قابل استرداد نخواهد بود .

ماده ۳۰۶- بدهی مالیاتی زارعین املاک و مستغلات پهلوی که در نتیجه تقسیم املاک مزبور تا ۲۰ هکتار ملک به آنان واگذار شده نسبت بملک مزبور بخشوده میشود .

ماده ۳۰۷- مالیات سود سهام و سود سهم الشرکه مربوط بدوره عمل شرکتها تابع قوانین و مقرراتی است که اصل مالیات بر درآمد شرکت در آن دوره بر اساس آن قوانین تشخیص میشود .

ماده ۳۰۸- وجوهی که بعد از پایان سال ۱۳۴۵ بمقاطع کاران موضوع ماده ۱۱ قانون مالیات بر درآمد مصوب فروردین ۱۳۳۵ بابت عملیات مقاطعه کاری که تا پایان سال ۱۳۴۵ قرارداد آن منعقد شده یا پیمانکار پیشنهاد آنرا تسلیم کرده باشد پرداخت شود از لحاظ نرخ تابع ماده ۱۱ مذکور و از جهت ترتیب رسیدگی و تصفیه مشمول مقررات این باب خواهد بود حکم این ماده در مواردیکه کارفرما دولت یا مؤسسات وابسته بدولت نباشد در صورتی جاری خواهد بود که بموجب

مدارك مثبتة معلوم شود كه قرارداد قبلا منعقد یا بعداً بر اساس پیشنهادیكه قبل از سال ۱۳۴۶ تسلیم شده منعقد گردد .

ماده ۳۰۹ - بقایای مالیاتی كسبه و صنعتگران دستمزد بگیر (پیشه‌وران) كه اسامی آنان ضمن صورت ضمیمه قانون توافق و تسهیل وصول مالیاتهای مصوب تیر ماه ۱۳۴۳ ذكر است برای هر يك از سالهاییكه حساب مالیاتی آن قطعی نشده است عبارتست از مبلغی معادل مالیات قطعی شده یکی از سالهای ۳۸ بعد آنها و در صورتیكه در این سالها بیش از يك مالیات قطعی شده وجود داشته باشد معدل مالیاتهای قطعی شده مزبور ملاك قراردادده میشود و مؤدی مكلف است این مالیات را منتهی ظرف چهار ماه از تاریخ اجرای این قانون پرداخت یا تقسیط كند .

تبصره ۱۵ - پیش آگهی های قطعی شده سابقه قطعی از نظر اجرای این ماده محسوب نخواهد شد .

تبصره ۲ - هر گاه مالیاتی كه برای هر سال بر اساس این ماده تعیین یا طبق رأی قطعی کمیسیون حل اختلاف موضوع ماده ۳۱۱ تشخیص میشود همچنین مالیاتهای قطعی شده سابقه مؤدیان فوق كه بهر نحوی از انحاء قطعیت یافته باشد دو هزار ریال یا کمتر باشد نسبت به آن قسمت كه وصول نشده است قابل وصول نخواهد بود .

ماده ۳۱۰ - وزارت دارائی مكلف است در آراء قطعی صادره یا توافقهای انجام شده درباره مالیات بر ارث یا نقل و انتقال بلاعوض و محاباتی در صورتیكه تمام یا قسمتی از ماترك یا مال مورد انتقال ملك مزروعی باشد و ملك طبق قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و اگذار شده یا ترتیب و اگذاری آن داده شود تجدید نظر نماید . در این صورت قیمت مندرج در سند معامله ایكه در اجراء مقررات اصلاحات ارضی تنظیم شده یا میشود . بجای قیمتی كه ملاك تشخیص مالیات قرار گرفته است مأخذ

محاسبه واقع و براین مبنا رقم مالیات بنفع مؤدی تعدیل خواهد شد .

تبصره ۱ - تجدیدنظر توسط کمیسیون های تشخیص مقرر در این قانون بعمل میآید و منحصر به اصلاح قیمت املاک مزروعی مذکور در این ماده خواهد بود و کمیسیون از جهات دیگر صلاحیت رسیدگی ندارد .

تبصره ۲ - زیان دیر کرد مالیاتهاییکه طبق مقررات این ماده در آنها تجدید نظر میشود از تاریخ توافق یا رأی قطعی اولیه محاسبه و وصول خواهد شد .

تبصره ۳ - حکم این ماده شامل مواردیکه مالیات آن کلا پرداخت شده نمیشد .

تبصره ۴ - تقسیط بدهی مالیاتی مانع از تجدید نظر نخواهد بود ولی در اینصورت تفاوتیکه در اثر تجدیدنظر در میزان مالیات پیدا میشود از دورترین اقساط کسر گذاشته خواهد شد ولی در هر صورت آنچه وصول شده است مسترد نخواهد شد .

تبصره ۵ - ارجاع پرونده برای اصلاح رأی مانع از ادامه اقدامات اجرائی نسبت بمالیات مربوط بسایر اقسام ماترك نخواهد بود .

ماده ۳۱۱ - بمنظور تصفیه بقایای مالیاتی غیر از مواردیکه تابع حکم ماده ۳۰۹ میباشد کمیسیون نهائی بنام کمیسیون حل اختلاف مالیاتی مرکب از سه نفر بشرح زیر تشکیل میشود :

الف - نماینده وزارت دارائی .

ب - یکنفر قاضی در تهران بمعرفی وزیر دادگستری و در شهرستانها بمعرفی

رئیس دادگستری محل .

پ - نماینده اطاق بازرگانی محل و در صورت عدم تشکیل اطاق بازرگانی یکنفر معتمد محل بمعرفی فرماندار .

ماده ۳۱۲ - ادارات دارائی مکلفند پرونده‌های مالیاتی غیر قطعی را مورد رسیدگی قرار دهند و در صورتیکه مؤدی طبق مندرجات پرونده مشمول مالیات نباشد مراتب را در پرونده منعکس کنند و در مواردیکه مالیات مؤدی را بر اساس مندرجات پرونده و سوابق مالیاتی تسا مبلغ پنجاه هزار ریال بر آورد نمایند مجازند. بامؤدی توافق کنند و این توافق قطعی و لازم الاجرا است هرگاه توافق انجام نگیرد همچنین در سایر موارد پرونده مالیاتی برای تشخیص مالیات متعلق ضمن تعیین روز رسیدگی و ابلاغ آن بمؤدی بکمیسیون حل اختلاف مالیاتی ارسال خواهد شد .

تبصره - فاصله بین ابلاغ دعوتنامه برای حضور در کمیسیون حل اختلافات تا روز تشکیل جلسه رسیدگی نباید کمتر از یکماه باشد .

ماده ۳۱۳ - کمیسیون حل اختلاف با رعایت قوانین و مقررات مالیاتی حاکم بر زمان تحصیل در آمد پرونده رسیدگی و بر اساس دلایل و قرائن و امسارات و مندرجات پرونده و اظهارات مؤدی مالیات متعلق را تشخیص میدهد عدم حضور مؤدی یا نماینده تام‌الاختیار او بشرط ابلاغ دعوتنامه مانع رسیدگی و صدور رأی نخواهد بود ورأی کمیسیون حل اختلاف قطعی است مگر اینکه مالیات مورد رأی بامبلغیکه دارائی بر آورد میکند و یا با مبلغی که مورد قبول مؤدی است بیش از بیست و پنج درصد اختلاف داشته باشد که حسب مورد هر يك از طرفین میتواند ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ رأی اعتراض کند .

مرجع رسیدگی با اعتراض کمیسیون تجدیدنظری است که اعضای آن بشرح مقرر در ماده ۳۱۱ انتخاب شده و نسبت بموضوع قبلا رأی نداده باشند .

تبصره ۱ - جلسه کمیسیون حل اختلاف باحضور نماینده دارائی وحدافل یکی از اعضاء رسمیت مییابد. آراء کمیسیون باتفاق یا به اکثریت اعضاء حاضر در جلسه مناط اعتبار است .

تبصره ۲ - در صورتیکه مؤدی نتواند در اولین دعوت در جلسه کمیسیون حضور بهم رساند باید مراتب را کتباً باطلاع کمیسیون برساند در این صورت کمیسیون روز دیگری را برای طرح پرونده که فاصله آن از اولین جلسه بیشتر از پانزده روز نخواهد بود در ذیل نامه مؤدی تعیین و در جلسه مذکور ولو بدون حضور مؤدی اقدام بصدور رأی خواهد کرد .

تبصره ۳ - در صورتیکه کمیسیون حل اختلاف مالیاتی برای صدور رأی رسیدگی و تحقیق بیشتر را لازم بداند ضمن صدور قرار لازم تاریخ تشکیل جلسه مجدد را که از یکماه نباید تجاوز کند در همان جلسه تعیین و بامضای مؤدی یا نماینده تام الاختیار او (در صورتیکه در جلسه حاضر باشد) میسرساند در اینصورت عدم حضور مؤدی یا نماینده تام الاختیار او در روز مقرر مانع رسیدگی و صدور رأی نیست .

ماده ۳۱۴ - وزیر دارائی میتواند ظرف ۴ ماه از تاریخ تصویب این قانون در مورد آراء صادره از هیئت حل اختلاف مالیاتی در صورتیکه اصل مالیات مورد رأی از ششصد هزار ریال تجاوز نکند و در سایر موارد در صورتیکه بابت مالیات مربوط بیک مؤدی و موضوع مشخص و سال معین که قبلاً قطعی شده است رأی قطعی از مراجع مالیاتی صادر شده باشد بشکایت مؤدی دستور تجدید رسیدگی بدهد . در اینصورت پرونده با احضار مؤدی در کمیسیون تشخیص موضوع ماده ۲۴۴ این قانون مطرح خواهد شد . هرگاه کمیسیون شکایت مؤدی را وارد تشخیص داد رأی مقتضی صادر

خواهد کرد و گرنه مؤدی را بجریمه ای که از ده درصد مالیات مورد اختلاف کمتر نبوده و از پنجاه درصد آن تجاوز نکند محکوم خواهد نمود. کمیسیون صلاحیتدار برای رسیدگی باینگونه پرونده‌ها در مورد مؤدیان دارائیه‌های تابع پیشکاری کمیسیون متشکل در مرکز استان و نسبت بسایر دارائیه‌ها کمیسیون متشکل در تهران است رأی کمیسیون در این مورد قطعی و غیر قابل اعتراض خواهد بود ولی زیان دیر کرد از تاریخ قطعیت رأی قبلی محاسبه خواهد شد.

تبصره ۱ - مفاد این ماده شامل مالیاتهایی که کلاً وصول یا تقسیط شده است نخواهد بود. مگر در موردی که مربوط بیک مؤدی و موضوع مشخص و سال معین که قبلاً قطعی شده است رأی قطعی دیگر از مراجع مالیاتی صادر شده است باشد.

تبصره ۲ - آراء صادره از کمیسیونهای تشخیص که در اجرای این ماده صادر میشود نباید کمتر از مبلغ مورد قبول یا وصول شده از مؤدی نسبت به هر سال مالیاتی باشد.

ماده ۳۱۵ - بقایای مالیاتی که تا آخر سال ۱۳۵۰ نسبت بآن توافق نشود یا بکمیسیون حل اختلاف مالیاتی ارجاع نشده باشد قابل مطالبه نخواهد بود. مفاد این ماده شامل پرونده‌های مربوط بمالیات برارث نخواهد بود.

تبصره - حکم بند ۳ ماده ۲۷۳ در مورد مأموران مالیاتی که بر اثر مسامحه و غفلت آنها مالیات موضوع این باب مشمول مرور زمان و غیر قابل مطالبه گردد جاری خواهد بود.

ماده ۳۱۶ - در موارد زیر جریمه مالیاتی بخشوده خواهد شد:

۱- در صورتی که ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون مالیاتهایی که قبلاً بمرحله قطعیت رسیده نقداً پرداخت یا قرار تقسیط با اداره دارائی گذاشته شود.

۲- در صورتیکه مالیات موضوع ماده ۳۰۹ تا سررسید مقرر پرداخت یا قرار تقسیط بدارائی گذاشته شود .

۳- در سایر موارد در صورتیکه مالیات مورد رأی کمیسیون حل اختلاف مالیاتی ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ رأی پرداخت یا قرار تقسیط با اداره دارائی گذاشته شود .

تبصره ۱ - در صورت تأخیر در پرداخت هر يك از اقساط بدهی مؤدی حال میشود و از بخشودگی جریمه موضوع این ماده استفاده نخواهد شد .

تبصره ۲ - مؤدیان مالیات برارث که مالیات قطعی شده خود را تا تاریخ تصویب این قانون پرداخت نموده یا در مهلت مقرر در بند ۱ این ماده پردازند در صورتیکه حداقل پنجاه درصد سهم الارث آنان ملك مزروعی مشمول قانون اصلاحات ارضی بوده است از پرداخت زیان دیرکرد نیز معاف خواهند بود آنقسمت از زیان دیرکرد که پرداخت شده قابل استرداد نیست .

ماده ۳۱۷ - مفاد ماده ۱۹۰ این قانون نسبت بمالیات برارث که تاریخ فوت مورث قبل از سال ۱۳۴۶ میباشد قابل اجرا خواهد بود .

در مورد انتقالات مشمول مواد ۱۶ و ۱۷ قانون مالیات برارث مصوب اسفندماه سال ۳۵ که معامله فسخ یا اقاله شده باشد یا بعداً بشود آنقسمت از مالیات مقرر که تا تاریخ فسخ یا اقاله وصول نشده است قابل مطالبه و وصول نخواهد بود مگر اینکه منتقل الیه از منافع ملك تا تاریخ مذکور بهره مند شده باشد که در اینصورت مالیات متعلق بمنافع ملك تا حدودیکه استیفاء شده است بوسیله کمیسیون حل اختلاف موضوع ماده ۳۱۱ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۲۸/۱۲/۴۵ تشخیص ورأی مقتضی صادر خواهد شد .

۳۱۸۵۵۵ - در اجرای باب چهارم این قانون کلیه قوانین ومقررات مغایر ملغی است .

۳۱۹۵۵۵ - در مورد بقایای مالیات بر درآمد که تا تاریخ تصویب این اصلاحیه بمرحله قطعیت رسیده ومبلغ آن بابت هر سال مالیاتی پنجاه هزار ریال یا کمتر باشد بشکایت مؤدی از قطعیت خارج وبکمسیون حل اختلاف ارجاع خواهد شد . رأی کمسیون در این مورد قطعی ولازم الاجرا است .

تبصره - با اجرای این ماده مالیاتهاییکه تا تاریخ تصویب این اصلاحیه از مؤدی وصول شده مسترد نخواهد شد .

۳۲۰۵۵۵ - مبدأ احتساب زیان دیرکرد درمورد مالیاتهاییکه از تاریخ تصویب این اصلاحیه ببعده طبق مقررات باب بقایا بمرحله قطعیت میرسد تاریخ تصویب این اصلاحیه است .

بقایای مالیاتی قطعی شده که اصل مالیات ازیک میلیون ریال تجاوز نکند وتا تاریخ تصویب این اصلاحیه پرداخت شده یا ظرف ششماه از تاریخ مزبور پرداخت شود از جریمه وزیان دیرکرد معاف است .

جرائم وزیان دیرکردهاییکه قبلا وصول شده قابل استرداد نمیشود .

تبصره - بدهی مالیاتی تا آخر سال ۱۳۴۸ مالکین نسبت به املاکی که در اجرای قوانین ومقررات اصلاحات ارضی املاک آنها بزارع واگذار شده ویا بشود یا بزارع اجاره داده شده یا بشود اعم از آنکه تحت عنوان مالیات مزروعی یا مالیات کشاورزی یا مالیات املاک باشد در صورتیکه مؤدی تا آخر شهریورماه ۱۳۴۹ بدارائی محل مراجعه و بدهی خود را حداکثر برای مدت سه سال تقسیط کند واقساط را در سررسید بپردازد از پرداخت زیان دیرکرد

معاف خواهد شد. و در صورتیکه مؤدی مالیات خود را ظرف مهلت مزبور یکجا و نقداً بپردازد علاوه بر معافیت از زیان دیرکرد ۲۵٪ اصل مالیات مربوط بخشوده خواهد شد.

در مواردیکه مالکین باگواهی وزارت اصلاحات ارضی مال الاجاره ویابهره مالکانه و یا اقساط اراضی املاک واگذاری خود را دریافت نداشته‌اند از پرداخت مالیات مذکور بالا معاف خواهند بود.

ماده ۳۲۱ - در مورد مالیات بر درآمد هائیکه تا تاریخ تصویب این اصلاحیه بمرحله قطعیت رسیده و در مرجع دیگری قابل طرح نباشد و ظرف یکسال از تاریخ تصویب این اصلاحیه به ادعای غیر عادلانه بودن مالیات مستنداً بمدارک و دلائل کافی از طرف مؤدیان شکایت و یا از طرف ادارات دارائی تقاضای تجدید رسیدگی شود پرونده امر باموافقت وزیر دارائی به هیأتی مرکب از ۳ نفر بانتخاب وزیر دارائی ارجاع خواهد شد. در صورتیکه غیر عادلانه بودن مالیات پس از تحقیقات کافی برای هیئت مزبور که ممکن است در تهران و مراکز استان و فرمانداریهای کل تشکیل شود محرز شود وارد رسیدگی ماهوی شده و با توجه بمدارک و دلائل مالیات را حسب مورد کسر یا افزایش و جهات کسر یا افزایش را نیز در رأی ذکر خواهد نمود.

شکایت موضوع این ماده مانع مطالبه و وصول مالیات قطعی شده نخواهد بود.

تبصره ۱ - با اجرای این ماده مالیاتهای که تا تاریخ تصویب این قانون از مؤدی وصول شده مسترد نخواهد شد ولی پرداختی بعد از تاریخ تصویب این اصلاحیه بر اساس رأی هیأت قابل استرداد است.

تبصره ۲ - در مورد مالیاتهای قطعی شده بیش از پنجاه هزار ریال در صورتیکه شکایت مؤدی مردود تشخیص شود علاوه بر مالیات مقرر بیست درصد جریمه غیر قابل بخشش از او وصول خواهد شد .

تبصره ۳ - هرگاه مالیات چند سال بموجب یک رأی تعیین شده باشد در مواردیکه مبلغ مالیات بتفکیک هر سال مورد نیاز باشد مبلغ رأی نسبت بمدت سنوات مورد رأی تقسیم خواهد شد .

تبصره ۴ - شکایات مؤدیانی که باستناد ماده ۳۱۹ این اصلاحیه رسیدگی میگردد باستناد این ماده قابل رسیدگی نخواهند بود .

تبصره ۵ - وزیر دارائی میتواند برای تعیین هیأت های موضوع این ماده از قضات و کارمندان بازنشسته دولت نیز استفاده نماید .

ماده ۳۲۱ مکرر - الف - در مورد مالیاتهاییکه بعد از ۲۴/۱۲/۱۳۴۸ بمرحله قطعیت رسیده و در مرجع دیگری قابل طرح نباشد و تا تاریخ اجرای این ماده بادعای غیر عادلانه بودن مالیات از طرف مؤدی شکایت شده باشد پرونده امر با موافقت وزیر دارائی برای تجدید رسیدگی بهیثی متشکل از سه نفر بانتهاب وزیر دارائی ارجاع خواهد شد . این حکم شامل مالیات بردرآمد مربوط به عملکرد سال ۱۳۴۶ ببعده و آنکه قبل از ۲۴/۱۲/۴۸ بمرحله قطعیت رسیده باشد نیز خواهد بود . وزیر دارائی میتواند برای تعیین هیئت های موضوع این ماده از قضات و کارمندان بازنشسته دولت نیز استفاده نماید .

در صورتیکه پس از تحقیقات کافی و دعوت از مؤدی برای هیئت مزبور محرز شود که بمؤدی اجحاف شده است و ارد رسیدگی ماهوی شده و رأی مقتضی صادر خواهد کرد آراء صادره از طرف هیئت قطعی بوده و در هیچ مرجعی قابل رسیدگی مجدد نخواهد بود .

تبصره ۱ - شکایت موضوع بند الف این ماده در صورتی قابل رسیدگی است که مؤدی قبلاً پنجاه درصد مالیات قطعی را نقداً پرداخته و رونوشت رسید پرداخت آنرا ارائه نماید. وجوهی که اضافه بر رأی هیئت وصول شده باشد باید ظرف یکماه از تاریخ تقاضای مؤدی مسترد گردد.

تبصره ۲ - در مورد پرونده هائیکه در مهلت مقرر در ماده ۳۲۱ باستناد ماده مزبور از طرف مؤدی شکایت رسیده باشد جز در مورد مذکور در تبصره ۳ این ماده باستناد این ماده قابل رسیدگی مجدد نمیباشد.

تبصره ۳ - وزیر دارائی میتواند ظرف یکماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه در صورتیکه شکایت مؤدی در مورد عادلانه نبودن مالیات موجه تشخیص دهد پرونده مالیاتی آنها را که قبلاً در هیأت موضوع ماده ۳۲۱ مورد رسیدگی و صدور رأی قرار گرفته است برای رسیدگی مجدد به هیأت موضوع این ماده ارجاع نماید.

تبصره ۴ - مرجع رسیدگی بشکایات موضوع این ماده در مورد مؤدیان مشمول قانون نظام صنفی هیأتی است مرکب از دونفر بانتهاب وزیر دارائی و یکنفر بانتهاب اطاق اصناف، هیأت مزبور میتواند ضرایب مالیاتی مربوط بسال ۴۶ تا سال ۵۰ را در مورد پرونده مطروحه نیز تعدیل نماید.

نماینده اطاق اصناف میتواند نماینده اتحادیه مربوط را برای ادای توضیحات همراه بیاورد.

تبصره ۵ - مؤدیان مشمول قانون نظام صنفی که معادل هشتاد درصد بدهی مالیاتی خود مربوط به عملکرد هر یک از سنوات ۱۳۴۶ تا آخر ۱۳۵۰ را تا آخر سال ۱۳۵۱ کلاً پرداخته باشند از پرداخت بقیه اصل بدهی و جرائم و زیان دیرکرد

متعلق معاف خواهند بود و در صورتیکه ظرف ۳ ماه از تاریخ اجرای این تبصره صد درصد بدهی خود را پرداخت نمایند از پرداخت جرائم و زیان دیر کرد متعلق معاف خواهند بود. اجرای این تبصره موجب استرداد وجوه درسیافتی نخواهد بود.

ب - در مورد آراء قطعی کمیسیونهای حل اختلاف که بعد از تاریخ ۱۳۴۸/۱۲/۲۴ صادر شده است در صورتیکه ظرف یک ماه از تاریخ اجرای این ماده به تشخیص شورای عالی مالیاتی بعثت عدم رعایت قانون حق دولت تظییع شده باشد شورای مزبور رأی صادر شده را انقض و پرونده برای رسیدگی و تشخیص مالیات به هیأت مذکور در این ماده ارجاع خواهد نمود. رأی صادر شده از هیئت مذکور قطعی بوده و در هیچ مرجعی قابل رسیدگی مجدد نخواهد بود.

در موارد مذکور در این بند شورای عالی مالیاتی باید مؤدی را برای بیان مدافعات دعوت نماید عدم حضور مؤدی مانع اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

ماده ۳۲۲ - تجدیدنظر در آئین نامه ها و جداول موضوع قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ و اصلاحیه مربوط بآن بعهدده همان مراجعی است که قانون برای تصویب آنها مقرر داشته است.

ماده ۳۲۳ - الف - عبارت « یک ماه » در ماده ۲۴۶ و بند الف و ب ماده ۲۴۸ و عبارت « سی روز » در بند ب ماده ۴۴ و در تبصره ماده ۵۳ و ماده ۶۶ و ماده ۲۳۸ و ماده ۲۳۹ و ماده ۲۸۲ و عبارت « دو ماه » در ماده ۵۴ این قانون و عبارات « ۳۰ روز » و « یک ماه » در ماده ۵۶ قانون نظام صنفی و تبصره یک آن عبارت « ده روز » و عبارت « یک ماه » در ماده ۲۸۸ این قانون عبارت « ۱۵ روز » اصلاح میشود.

قانون مالیاتهای مستقیم

ب- در مورد عملیات موضوع ماده ۷۶ اصلاحات مربوط بماده مزبور و ماده ۷۹ و تبصره های آنها و جزء يك بندت و تبصره ۴ ماده ۸۰ شامل قرارداد هائی است که پیشنهاد آنها از اول سال ۱۳۵۲ ببعث تسليم شده باشد و در مورد ساير قرارداد ها مقررات حاکم قبل از تصویب این اصلاحیه جاری خواهد بود .

در مورد شرکتهای مقاطعه کاری که بر اساس مفاد این بند قسمتی از وجوه دریافتی آنها در یکسال مالیاتی مشمول مقررات اصلاحی و قسمتی دیگر مشمول مقررات قبلی میباشد نرخ اصلاحی موضوع جزء يك بندت ماده ۸۰ در صورتی بوجوه مربوط بقرارداد های جدید اعمال خواهد شد که مالیات متعلق بشرکت کمتر از مبلغی نگردد که با اعمال نرخ مالیاتی قبلی نسبت بکل وجوه دریافتی شرکت تعلق میگيرد و گرنه نسبت بکلیه وجوه دریافتی شرکت نرخ مالیاتی قبلی اعمال خواهد شد .

ج - اصلاحات مربوط به بند ۷ ماده ۲ و تبصره ۲ ماده ۴ و بند ب و تبصره ۳ ماده ۸۰ و تبصره ۳ ماده ۸۳ و بند ث ماده ۱۰۲ و تبصره ماده ۱۱۵ و تبصره ۴ ماده ۱۱۶ و بند ۴ ماده ۱۸۳ و تبصره ۱ ماده ۲۱۴ از اول سال ۱۳۴۶ و اصلاح مربوط به تبصره ۶ ماده ۸۰ از اول سال ۱۳۴۹ و ساير اصلاحات و ماده ۳۲۱ مکرر الحاقی از اول سال ۱۳۵۲ بموقع اجرا گذاشته می شود .

د - دولت مأمور اجرای این قانون است .